עֶזְרִי מֵעִם הַשֵּׁם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תִּקּוּנֵי

זֹהַר חָדָשׁ

מֵהַתַּנָּא הָאֱלֹקִי

רַבָּן שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי זיע"א

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"

בעיה"ק בֵּית שֶׁמֶשׁ תובב"א

חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי"
מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C\O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים
ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות
ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים <u>בחינם בלבד</u>

ניתן ל"**מפעל הזוהר העולמי**"
על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת **"נהר שלום"** (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תִּקּוּנִים מִזֹּהַר חָדָשׁ

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. תָּא חֲזֵי, תְּרִין תֵּיבִין אִלֵּין אִתְפְּלָגוּ לִתְרֵין סִטְרִין כָּל חַד. בְּרֵאשִׁי"ת, בָּרָא שִׁי"ת. אֱלֹהִים, מִי אֵלֶּה. מַאי שִׁית. אִלֵּין שִׁית סִטְרִין דְּמַשְׁכְּנָא דְּאִיהוּ כְּנָוְנָא דְּשָׁמַיִם וָאָרֶץ. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (שמות לח כא) **אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן. וְדָא הוּא מִי אֵלֶּה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (ישעיה מ כו) **שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה. וּתְרֵין מִשְׁכָּנוֹת אִנּוּן דְּאִתְרְמִיזוּ בְּהַאי קְרָא, אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת. מִשְׁכָּן עִלָּאָה. מִי. וְדָא עָלְמָא עִלָּאָה מִשְׁכָּן תַּתָּאָה מַה.**

מִשְׁכָּן עִלָּאָה בְּגִינָהּ אִתְמַר מִי בָרָא אֵלֶּה, מַאי אֵלֶּה. אִלֵּין (ויקרא כג ד) **אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה'. וּמַאי אִנּוּן מוֹעֲדֵי ה', אִלֵּין אִנּוּן חַג הַמַּצּוֹת וְחַג הַשָּׁבוּעוֹת**

לשון הקודש

תִּקּוּנִים מִזֹּהַר חָדָשׁ

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. בֹּא וּרְאֵה, שְׁתֵּי הַתֵּבוֹת הַלָּלוּ נֶחְלְקוּ לִשְׁנֵי צְדָדִים כָּל אַחַת. בְּרֵאשִׁי"ת – בָּרָ"א שִׁי"ת. אֱלֹהִים – מִי אֵלֶּה. מַה זֶּה שִׁית? אֵלּוּ שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר (שמות לח) אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן. וְזֶה הוּא מִי אֵלֶּה. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מ) שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה. וּשְׁנֵי מִשְׁכָּנוֹת הֵם שֶׁנִּרְמְזוּ בַּפָּסוּק הַזֶּה: אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת, הַמִּשְׁכָּן הָעֶלְיוֹן. מִי, וְזֶה הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, הַמִּשְׁכָּן הַתַּחְתּוֹן מָה.

הַמִּשְׁכָּן הָעֶלְיוֹן בִּשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר מִי בָרָא אֵלֶּה, מַה זֶּה אֵלֶּה? אֵלּוּ אֱלֹהֵי ה'. וּמִי הֵם מוֹעֲדֵי ה'? אֵלּוּ הֵם חַג הַמַּצּוֹת וְחַג

וְחַג הַסֻּכּוֹת, חֲרֵי תְּלָת. תְּלָת אָחֳרָנִין, רֹאשׁ הַשָּׁנָה חֲנֻכָּה פּוּרִים. תְּלָתָא מִנְּהוֹן אִקְרוֹן מוֹעֲדֵי ה'. וְאִנּוּן מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. תְּלָתָא אָחֳרָנִין אִקְרוֹן אֵלֶּה חֵם מוֹעֲדָי. וּלְקָבְלֵיהוֹן אִתְּמַר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר.

וְהַאי מִשְׁכָּן עִלָּאָה דְּעָלַיְהוּ אִתְקְרֵי מִי. הָדָא הוּא דִּכְתִיב מִי בָרָא אֵלֶּה. וְהַאי מִי אִיהִי בִּינָה. וְדָא שְׁמָא וְדַרְגָּא דִּילָהּ יוֹם הַכִּפּוּרִים אִיהוּ וַדַּאי, וְהַאי דַּרְגָּא דְּאִתְקְרֵי בִּינָה אִתְקְרֵי הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְעוֹלָם הַבָּא, לֵית בֵּיהּ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. כְּגַוְונָא דָּא יוֹם הַכִּפּוּרִים דִּילָהּ לֵית תַּמָּן אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. מַלְכוּת אִתְקְרֵי מַ"ה, דָּא מִשְׁכַּן הָעֵדֻת. וּבְגִין דְּבֵהּ אִשְׁתְּכַח עֵדוּת, אִתְּמַר בֵּיהּ (איכה ב יג) מָה אֲעִידֵךְ (וְדָא שְׁמָא וְדַרְגָּא דִּילָהּ שַׁבָּת).

לשון הקודש

הַשָּׁבוּעוֹת וְחַג הַסֻּכּוֹת, חֲרֵי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשֶׁת הָאַחֲרִים – רֹאשׁ הַשָּׁנָה, חֲנֻכָּה וּפוּרִים. שְׁלֹשָׁה מֵהֶם נִקְרָאִים מוֹעֲדֵי ה', וְהֵם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. שְׁלֹשֶׁת הָאַחֲרִים נִקְרָאִים אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדַי, וּכְנֶגְדָּם נֶאֱמַר (איוב לג) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר.

וְזֶה הַמִּשְׁכָּן הָעֶלְיוֹן שֶׁעֲלֵיהֶם נִקְרָא מִי. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב מִי בָרָא אֵלֶּה. וְזוֹ מִי, הִיא הַבִּינָה, וְזֶה שְׁמָהּ, וְהַדַּרְגָּה שֶׁלָּהּ הוּא וַדַּאי יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְהַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁנִּקְרֵאת בִּינָה נִקְרֵאת הָעוֹלָם הַבָּא. וּבָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. כְּמוֹ כֵּן יוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁלּוֹ אֵין שָׁם אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. הַמַּלְכוּת נִקְרֵאת מ"ה, זֶה מִשְׁכַּן הָעֵדוּת. וּמִשּׁוּם שֶׁבּוֹ נִמְצֵאת עֵדוּת, נֶאֱמַר בּוֹ מָה אֲעִידֵךְ. (וְזֶה שְׁמָהּ, וְדַרְגָּתָהּ שַׁבָּת)

וּכְמָה דְּעָלְמָא עִלָּאָה אַפִּיק שִׁית מוֹעֲדִים, כָּךְ עָלְמָא תַּתָּאָה אַפִּיק שִׁית. וְאִנּוּן אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּמִנַּיִן דְּאִנּוּן שִׁית בַּשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. כִּי שֵׁשֶׁת וַדַּאי דְּאִנּוּן שִׁית. וּבְגִין דָּא לֹא אָמַר כִּי בְּשֵׁשֶׁת יָמִים.

וּכְמָה דְּאִתְמַר עֵדוּת בְּעָלְמָא תַּתָּאָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב מָה אֲעִידֵךְ, הָכִי אִית עֵדוּת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דברים ד כו) הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. הָא עָלְמָא עִלָּאָה בְּרֵאשִׁי"ת, וְעָלְמָא תַּתָּאָה בָּרָ"א שִׁי"ת, וְאִלֵּין אִנּוּן תְּרֵין (תהלים קלב ה) מִשְׁכְּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב. אִם כֵּן בָּתַר דְּאָמַר אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ, דְּאִנּוּן שִׁית.

לשון הקודש

וּכְמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן הוֹצִיא שִׁשָּׁה מוֹעֲדִים, כָּךְ הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הוֹצִיא שִׁשָּׁה מוֹעֲדִים, וְהֵם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּמִנַּיִן שֶׁהֵם שִׁשָּׁה בַּשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ? זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. כִּי שֵׁשֶׁת וַדַּאי שֶׁהֵם שִׁשָּׁה. וּמְשׁוּם זֶה לֹא אָמַר כִּי בְּשֵׁשֶׁת יָמִים.

וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֵדוּת בָּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב מָה אַעִידֵךְ, כָּךְ יֵשׁ עֵדוּת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. הֲרֵי הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן בְּרֵאשִׁי"ת, וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן בָּרָא שִׁית, וְאֵלּוּ הֵם שְׁנֵי מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב. אִם כֵּן, אַחַר שֶׁאָמַר אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ שֶׁהֵם שִׁשָּׁה.

מַאי נִיהוּ בְּמוֹעֲדָם דְּאָמַר בָּתַר בֵּן. אֶלָּא לֵית רְשׁוּ לְמִקְרֵי לוֹן אֶלָּא בְּמוֹעֲדָם דְּאִיהִי מַלְכוּת. וּבַאֲתַר אָחֳרָא אָמַר (ויקרא כג ב) אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדַי. ה"ם אִיהוּ בְּהִפּוּךְ אַתְוָן מ"ה. וְדָא אִיהוּ אֵלֶּה ה"ם מוֹעֲדַי. וְדָא אִיהוּ שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת דְּאִיהוּ חַג בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

תָּא חֲזֵי, אִלֵּין מוֹעֲדֵי ה', אָזְלִין עַל תִּקּוּנָא דְּגוּפָא דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְאִלֵּין אִנּוּן פֶּסַח דְּרוֹעָא יְמִינָא דְּמַלְכָּא, וְדָא חֶסֶד, וּבְגִינַהּ אִתְמַר יָמִין מְקָרֶבֶת. רֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּרוֹעָא שְׂמָאלָא דְּמַלְכָּא, וְדָא גְּבוּרָה, וּבְגִינַהּ אִתְמַר שְׂמֹאל דּוֹחָה. שָׁבוּעוֹת דָּא גּוּפָא דְּמַלְכָּא, וְדָא תִּפְאֶרֶת, עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. חֲנֻכָּה וּפוּרִים אִלֵּין אִנּוּן תְּרֵין שׁוֹקִין דְּמַלְכָּא, דְּעָלַיְהוּ שַׁרְיָא גַּם, וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר אֵלֶּה פְּקוּדֵי,

לשון הקודש

מַהוּ בְּמוֹעֲדָם שֶׁאָמַר אַחַר כֵּן? אֶלָּא אֵין רְשׁוּת לִקְרֹא לָהֶם אֶלָּא בְּמוֹעֲדָם, שֶׁהִיא מַלְכוּת. וּבְמָקוֹם אַחֵר אָמַר אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדַי. ה"ם הוּא בְּהִפּוּךְ אוֹתִיּוֹת מ"ה, וְזֶהוּ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדַי. וְזֶהוּ שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת, שֶׁהוּא חַג בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

בָּא וּרְאֵה, אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' הוֹלְכִים עַל תִּקּוּן הַגּוּף שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְאֵלֶּה הֵם: פֶּסַח – זְרוֹעַ יָמִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְזֶה חֶסֶד, וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר הַיָּמִין מְקָרֶבֶת. רֹאשׁ הַשָּׁנָה – זְרוֹעַ שְׂמֹאל שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְזוֹ גְּבוּרָה, וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר שְׂמֹאל דּוֹחָה. שָׁבוּעוֹת – זֶה הַגּוּף שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְזוֹ תִּפְאֶרֶת, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. חֲנֻכָּה וּפוּרִים – אֵלֶּה הֵם שְׁתֵּי הַשּׁוֹקַיִם שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁעֲלֵיהֶם שׁוֹרֶה הַגֵּס, וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר

תְּרִין פִּקּוּדִין וַדַּאי, דִּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (שמות ג טז) פָּקֹד פָּקַדְתִּי. תְּרִין נְבִיאִים, תְּרִין מְשִׁיחִין אִנּוּן וַדַּאי.

כָּל הָעֹבֵר עַל הַפִּקֻּדִים (שם ל יג), דָּא יְסוֹד, וְדָא חַג הַסֻּכּוֹת כָּלִיל מִכֻּלְהוּ, וְאִיהוּ הָעֹבֵר עַל הַפִּקֻּדִים. דְּאִנּוּן נָצַח וְהוֹד אוֹת הוּא בַּצָּבָא שֻׁלּוֹ. וְלָמָּה אִתְקְרֵי כֹּל, בְּגִין דְּעָלֵהּ שַׁרְיָא בִּינָה דְּאִיהִי שְׁבִיעָאָה (י"ם כ"ל).

יָם, דָּא יוֹם הַכִּפּוּרִים, אִיהִי וַדַּאי, וְעִמָּהּ חַמְשִׁין תַּרְעִין דְּחֵירוּ בְּחֶשְׁבָּן כָּל. בִּינָה בֶּן יָ"ה, דְּאִיהוּ אָזִיל מַהֲלַךְ חֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין, וּמָטֵי לִיסוֹד דְּאִיהִי חַג הַסֻּכּוֹת. בְּגִין לְאִתְחַבְּרָא בְּכַלָּה דִּילֵהּ דְּאִיהִי חַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת. וּבְשַׁעֲתָא דְּאִנּוּן בְּחִבּוּרָא חָדָא, אִתְקְרִיאוּ תַּרְוַיְהוּ כ"ל כַּלָּ"ה. פֶּסַח צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר בֵּיהּ הַלֵּל גָּמוּר וְהַלֵּל שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר. הַלֵּל גָּמוּר לְקָבְעוֹ (חָסֵר בְּאן).

לשון הקודש

אֵלֶּה פְּקוּדֵי, שְׁתֵּי מִצְוֹות וַדַּאי, שֶׁבִּשְׁבִילָם נֶאֱמַר פָּקֹד פָּקַדְתִּי. שְׁנֵי נְבִיאִים, שְׁנֵי מְשִׁיחִים הֵם וַדַּאי.

כָּל הָעֹבֵר עַל הַפִּקֻּדִים – זֶה הַיְסוֹד, וְזֶה חַג הַסֻּכּוֹת כָּלוּל מִכֻּלָּם, וְהוּא הָעֹבֵר עַל הַפִּקֻּדִים. שֶׁאוֹתָם נֵצַח וְהוֹד, אוֹת הוּא בַּצָּבָא שֶׁלּוֹ. וְלָמָּה נִקְרָא כֹּל? מִשּׁוּם שֶׁעָלָיו שׁוֹרָה בִּינָה, שֶׁהִיא הַשְּׁבִיעִית. (י"ם כ"ל)

יָם, זֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים, הִיא וַדַּאי, וְעִמָּהּ חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים שֶׁל חֵרוּת בְּחֶשְׁבּוֹן כֹּל, בִּינָה בֶּן יָ"ה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ מַהֲלַךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וּמַגִּיעַ לַיְסוֹד, שֶׁהוּא חַג הַסֻּכּוֹת, כְּדֵי לְהִתְחַבֵּר עִם הַכַּלָּה שֶׁלּוֹ, שֶׁהִיא חַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת. וּבְשָׁעָה שֶׁהֵם בְּחִבּוּר אֶחָד, נִקְרָאוּ שְׁנֵיהֶם כ"ל כַּלָּ"ה.

סִפְרָא תִּנְיָנָא

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד (דניאל יב ג).

וְהַמַּשְׂכִּילִים, אִלֵּין רִבִּי שִׁמְעוֹן וְחַבְרוֹי, יַזְהִרוּ כַּד אִתְכְּנָשׁוּ לְמֶעֱבַד הַאי חִבּוּרָא דְּאִיהוּ מִזְּיהֲרָא עִלָּאָה דִּלְעֵלָּא, וְרָעוּתָא עִלָּאָה אִתְגַּלְיָא, וְרָשׁוּתָא אִתְיְהִיב לְרִבִּי שִׁמְעוֹן וְחַבְרוֹי לְגַלָּאָה בֵּיהּ רָזִין סְתִימִין עַמִּיקִין, וּלְכָל נִשְׁמָתִין דְּמִתִּיבְתָּא דִּלְעֵלָּא, (דף קיד ע"א) וּמִתִּיבְתָּא תַּתָּאָה, וּלְשֵׁבָע טוּרִין עִלָּאִין, דְּאִנּוּן תְּלָת אֲבָהָן וְרָעַיָּא מְהֵימְנָא וְאַהֲרֹן וְדָוִד וּשְׁלֹמֹה, וְאֵלְיָהוּ עִמְּהוֹן, וּלְכָל נִשְׁמָתִין דְּמִתִּיבְתָּאן דְּאָזְלִין עַרְטִילָאִין, וּמַלְאָכִין דְּמָמָנָן עָלַיְהוּ, וְאָזְלִין עַרְטִילָאִין בְּגִינַיְהוּ, דְּאִנּוּן בְּתוּלוֹת אַחֲרִיתָהּ רָעוּתָיְהָ דְּשָׁבִינְתָּא, דְּאִיהִי עַרְטִילָאָה מִנְּהוֹן וְאִנּוּן עַרְטִילָאִין

לשון הקודש

פֶּסַח צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לוֹמַר בּוֹ הַלֵּל גָּמוּר וְהַלֵּל שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר. הַלֵּל גָּמוּר לְקָבְעוֹ.

סֵפֶר שֵׁנִי

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד (דניאל יב).

וְהַמַּשְׂכִּילִים – אֵלּוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן וַחֲבֵרָיו, יַזְהִרוּ כְּשֶׁהִתְכַּנְּסוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחִבּוּר הַזֶּה, שֶׁהוּא מִזֹּהַר הָעֶלְיוֹן שֶׁלְּמַעְלָה, הָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן הִתְגַּלָּה, נִתְּנָה רְשׁוּת לְרַבִּי שִׁמְעוֹן וַחֲבֵרָיו לְגַלּוֹת בּוֹ רָזִים נִסְתָּרִים עֲמֻקִּים, וּלְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַיְשִׁיבָה שֶׁלְּמַעְלָה, וְהַיְשִׁיבָה הַתַּחְתּוֹנָה, וּלְשִׁבְעָה הָרִים עֶלְיוֹנִים, שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת וְהָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן וְאַהֲרֹן וְדָוִד וּשְׁלֹמֹה, וְאֵלְיָהוּ עִמָּהֶם, וּלְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַיְשִׁיבוֹת שֶׁהוֹלְכִים מְעֻרְטָלִים, וְהַמַּלְאָכִים שֶׁמְּמֻנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוֹלְכִים מְעֻרְטָלִים בִּשְׁבִילָם, שֶׁהֵם בְּתוּלוֹת

מִנַּהּ. וְהָכִי אִנּוּן חַיָּלִין דְּמַלְכָּא עַרְטִילָאִין מִנַּהּ, דִּכְתִיב (ישעיה לג ז) הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חָצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָּיוּן.

וּמְנָא לָן דִּשְׁכִינְתָּא יְחִידָא מֵחַיָּלָהָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איכה א א) אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד. אֵ"י כ"ה יָשְׁבָה בָדָד, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים קמה י) וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָ"ה. וְעַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ אָמַר קְרָא (משלי כז ח) כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קִנָּהּ כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות טו ג) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּבְזִמְנָא דְּאִיהִי עַרְטִילָאָה, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים וְאַנְשֵׁי מִדּוֹת דִּילָהּ, כֻּלְּהוּ אָזְלִין מְנַדְּדִין מִדּוּכְּ לְדוּכְּ, מֵאֲתַר לַאֲתַר. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין דּוֹר שֶׁבֶּן דָּוִד בָּא, אַנְשֵׁי חַיִל יְסוֹבְבוּ מֵעִיר לְעִיר וְלֹא יְרֻחָמוּ.

לשון הקודש

אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ שֶׁל הַשְּׁכִינָה. שֶׁהִיא מְעֹרְטֶלֶת מֵהֶם, וְהֵם מְעֹרְטָלִים מִמֶּנָּה. וְכָךְ הֵם צִבְאוֹת הַמֶּלֶךְ מְעֹרְטָלִים מִמֶּנָּה, שֶׁכָּתוּב (ישעיה לג) הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חָצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָּיוּן.

וּמִנַּיִן לָנוּ שֶׁהַשְּׁכִינָה יְחִידָה מִצְּבָאוֹתֶיהָ? זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד. אֵ"י כ"ה יָשְׁבָה בָדָד, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָ"ה. וְעַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ אָמַר הַכָּתוּב (משלי כז) כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִקִּנָּהּ כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּבַזְּמַן שֶׁהִיא מְעֹרְטֶלֶת, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים וְאַנְשֵׁי מִדּוֹת שֶׁלָּהּ, כֻּלָּם הוֹלְכִים וְנוֹדְדִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, מֵאֲתַר לַאֲתַר, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, דּוֹר שֶׁבֶּן דָּוִד בָּא, אַנְשֵׁי חַיִל יְסוֹבְבוּ מֵעִיר לְעִיר, וְלֹא יְרֻחָמוּ.

וּבְגִין דָּא אִסְתְּכַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ לְמֶעֱבַד הַאי חִבּוּרָא, עַל יַד הַהוּא דְּאִתְגַּלְיָא וְכָנִים בֵּיהּ עִלָּאִין וְתַתָּאִין לְאַשְׁכָּחָא בֵּיהּ נַיְיחָא לִשְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, וְחֵירוּ לָהּ וְלִבְנָהָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים פד ד) **גַּם צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ. הַהִיא דְּאִתְמַר בָּהּ** (ויקרא כה י) **וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל יֹשְׁבֶיהָ.**

אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוֹחֶיהָ, אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כב ו) **וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים. וְאִנּוּן מָארֵי דְּגַדְפִּין דְּאִתְמַר בְּהוּ** (יחזקאל א ו) **וְאַרְבַּעָה פָּנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם. דְּאִלֵּין אִנּוּן דִּמְמָנָן עַל מָארֵי מַתְנִיתִין דְּרוּחֵיהוֹן פַּרְחִין מִנְּהוֹן.**

אוֹ עַל הַבֵּיצִים, אִלֵּין אוֹפַנִּים דִּמְמָנָן עַל מָארֵי מִקְרָא. דִּבְגִין הַאי חִבּוּרָא, וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל

לשון הקודש

וּמְשׁוּם זֶה הִסְכִּים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחִבּוּר הַזֶּה עַל יַד אוֹתוֹ שֶׁהִתְגַּלָּה, וְכִנֵּס בּוֹ עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לִמְצֹא בּוֹ מְנוּחָה לַשְּׁכִינָה בַּגָּלוּת, וְחֵרוּת לָהּ וּלְבָנֶיהָ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ. הַהִיא שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ויקרא כה) וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל יֹשְׁבֶיהָ.

אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוֹחֶיהָ – אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כב) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים, וְהֵם בַּעֲלֵי הַכְּנָפַיִם, שֶׁבָּהֶם נֶאֱמַר (יחזקאל א) וְאַרְבָּעָה פָּנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם. שֶׁאֵלֶּה הֵם שֶׁמְּמֻנִּים עַל בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁרוּחָם פּוֹרַחַת מֵהֶם.

אוֹ עַל הַבֵּיצִים – אֵלּוּ הָאוֹפַנִּים שֶׁמְּמֻנִּים עַל בַּעֲלֵי הַמִּקְרָא. שֶׁבִּשְׁבִיל הַחִבּוּר הַזֶּה,

הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל הַבֵּיצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, אִלֵּין אִנּוּן דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים יד א) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. אִלֵּין רִבִּי שִׁמְעוֹן וְחַבְרוֹי וּמָארֵי מְתִיבְתָּא דְּעַבְדֵי הַאי חִבּוּרָא.

וְהַאי חִבּוּרָא הֲוָא כְּגַוְנָא דְּתֵבַת נֹחַ דְּאִתְכְּנַשׁ בָּהּ כָּל מִין וָמִין, הָכִי מִתְכַּנְּשִׁין בְּהַאי חִבּוּרָא כָּל נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקַיָּא וְאַנְשֵׁי מְדוֹת, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תהלים קיח כ) זֶה הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ, וְאָחֳרָנִין דְּלָא צַדִּיקִים, אִתְדַּחְיָן מִתַּמָּן. וְכַד אִתְגַּלְיָא הַאי חִבּוּרָא, בְּעָלְמָא, סַגִּיאִין מִתְכַּנְּשִׁין לְגַבֵּהּ דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כט יד) כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה וְגוֹ', וְאֶת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה, בְּהַאי חִבּוּרָא, עִמָּנוּ הַיּוֹם. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (דניאל יב ג) וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד, בְּאִנּוּן כּוֹכְבַיָּא דִּיהוֹן קַיְמִין לְעָלַם

לשון הקודש

וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל הַבֵּיצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. אֵלּוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן וַחֲבֵרָיו וּמוֹרֵי הַיְשִׁיבָה שֶׁעוֹשִׂים אֶת הַחִבּוּר הַזֶּה.

וְהַחִבּוּר הַזֶּה הָיָה כְּמוֹ תֵּבַת נֹחַ שֶׁהִתְכַּנְּסוּ בָּהּ כָּל מִין וָמִין. כָּךְ מִתְכַּנְּסִים בַּחִבּוּר הַזֶּה כָּל נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים וְאַנְשֵׁי מִדּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ. וַאֲחֵרִים שֶׁאֵינָם צַדִּיקִים, נִדְחִים מִשָּׁם. וּכְשֶׁהִתְגַּלָּה הַחִבּוּר הַזֶּה בָּעוֹלָם, רַבִּים מִתְכַּנְּסִים אֵלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה וְגוֹ', וְאֶת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה – בַּחִבּוּר הַזֶּה – עִמָּנוּ הַיּוֹם. וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (דניאל יב) וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם

וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא, וְאִתְמַר בְּהוֹן (בראשית כב יז) וְהָיָה זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ (מ"א ח ט) אַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְלֹא כְּכוֹכְבַיָּא מִשְׁמַיָּא דְּאִתְמַר בְּהוֹן (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם כֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ, (תהלים קב כז) הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַּעֲמֹד.

וְעוֹד וְהַמַּשְׂכִּילִים, אִלֵּין דְּאִית בְּהוֹן שֵׂכֶל לְמִנְדַּע גְּזִירוּ דְּנִשְׁמָתִין דִּילְהוֹן, מֵאִלֵּין סַפִּירִין דְּאִנּוּן מִלִּין גְּזִירָן מֵעֶשֶׂר סְפִירָן, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר (תהלים יט ב) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. דְּכֻלְּהוּ מַלְיָן סְגֻלּוֹת, וְאִנּוּן אַנְשֵׁי מִדּוֹת, נִשְׁמָתִין דִּילְהוֹן רְשִׁימִין תַּמָּן, וּמִתַּמָּן אֲצִילוּתְהוֹן, מִסְּטָרָא דְּמַלְכוּת אִנּוּן בְּנֵי מְלָכִים, דְּאִתְמַר בְּהוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים, וּמִסְּטָרָא דָּא נָפְקִין מִיִּשְׂרָאֵל מְלָכִים.

לשון הקודש

וָעֶד, בְּאוֹתָם הַכּוֹכָבִים שֶׁיִּהְיוּ קַיָּמִים לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. וְנֶאֱמַר בָּהֶם, וְהָיָה זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהוּא אַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְלֹא כַּכּוֹכָבִים מִשָּׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה נא) כִּי שָׁמַיִם כֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ, (תהלים קב) הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַּעֲמֹד.

וְעוֹד וְהַמַּשְׂכִּילִים, אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֵׂכֶל לָדַעַת אֶת גְּזֵרַת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלָּהֶם, מֵאֵלּוּ הַסְּפִירוֹת שֶׁהֵם דְּבָרִים שֶׁגְּזוּרִים מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. שֶׁכֻּלָּם מְלֵאִים סְגֻלּוֹת. וְאוֹתָם אַנְשֵׁי מִדּוֹת, נִשְׁמוֹתֵיהֶם רְשׁוּמוֹת שָׁם, וּמִשָּׁם אֲצִילוּתָם. מִצַּדָּה שֶׁל הַמַּלְכוּת הֵם בְּנֵי מְלָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים, וּמִצַּד זֶה יוֹצְאִים מִיִּשְׂרָאֵל מְלָכִים.

וּמִסִּטְרָא דְּצַדִּיק אִתְקְרִיאוּ צַדִּיקִים, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה ס כא) **וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים, וּמִסִּטְרָא** דְּנָצַח וְהוֹד אִתְקְרִיאוּ נְבִיאִים. **וּמִסִּטְרָא** דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. אִתְמַר בְּהוּ (ירמיה ב כא) **וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלֹּה זֶרַע אֱמֶת, וְעָלַיְהוּ אִתְמַר** (מלאכי ב ו) **תּוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ, וּמִסִּטְרָא** דִּגְבוּרָה אִתְקְרִיאוּ גִּבּוֹרִים עוֹמְדִים בַּפֶּרֶץ דּוֹחִים אֶת הַגְּזֵרוֹת. **וּמִסִּטְרָא** דְּחֶסֶד אִתְקְרִיאוּ חֲסִידִים. **וּמִסִּטְרָא** דְּחָכְמָה וּבִינָה אִתְמַר בְּהוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים.

וּמִסִּטְרָא דְּכֶתֶר דְּאִיהוּ רֵישָׁא דְּכֹלָּא אִנּוּן רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר אַנְשֵׁי מִדּוֹת, אִלֵּין אִנּוּן הַמַּשְׂכִּילִים דְּאִית בְּהוֹן שֵׂכֶל לְמִנְדַּע לְמָאנֵי הוֹן, דְּרָזִין דְּמָאנֵי הוֹן לָא אִתְכַּסְיָן מִנַּיְהוּ. דְּכֻלְּהוּ הָווּ בְּאַסְכָּמוּתָא בְּחִבּוּרָא דָּא.

לשון הקודש

וּמִצַּד שֶׁל הַצַּדִּיק נִקְרְאוּ צַדִּיקִים. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ס) וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים. וּמֵהַצַּד שֶׁל נֵצַח וְהוֹד נִקְרְאוּ נְבִיאִים. וּמֵהַצַּד שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נֶאֱמַר בָּהֶם (ירמיה ב) וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלֹּה זֶרַע אֱמֶת, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (מלאכי ג) תּוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ. וּמִצַּד שֶׁל הַגְּבוּרָה נִקְרְאוּ גִּבּוֹרִים עוֹמְדִים בַּפֶּרֶץ דּוֹחִים אֶת הַגְּזֵרוֹת. וּמִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרְאוּ חֲסִידִים. וּמֵהַצַּד שֶׁל חָכְמָה וּבִינָה נֶאֱמַר בָּהֶם כֻּלָּנוּ חֲכָמִים כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים.

וּמִצַּד שֶׁל הַכֶּתֶר, שֶׁהוּא רֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל, הֵם רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר אַנְשֵׁי מִדּוֹת. אֵלּוּ הֵם הַמַּשְׂכִּילִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֵׂכֶל לְהַכִּיר אֶת רִבּוֹנָם, שֶׁפּוֹדוֹת רִבּוֹנָם אֵין מִתְכַּסִּים מֵהֶם,

וּלְאִלֵּין דְּאִנּוּן בְּאִלֵּין מִדּוֹת צָרִיךְ לְגַלָּאָה רָזִין טְמִירִין. אֲבָל מָאן דְּמְגַלֶּה רָזִין לְרַשִּׁיעָיָא, כְּאִלּוּ מְגַלֶּה עֲרָיִין בְּאוֹרַיְתָא. דִּבְנֵי שִׁפְחָה בִּישָׁא לִילִי"ת אִמָּא דְּרַשִּׁיעָיָא עִרְבּוּבְיָא בִּישָׁא. מָאן דְּמְגַלֶּה רָזִין דְּאוֹרַיְתָא גָּרִים לַצַּדִּיק דְּאִיהוּ יְסוֹד, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים כה יד) סוֹד ה' לִירֵאָיו, דְּאִסְתַּלַּק נְבִיעוּ מִגֵּהּ וּמִן שְׁכִינְתָּא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב יד יא) אָזְלוּ מַיִם מִנִּי יָם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ.

בְּהַהוּא זִמְנָא אִנּוּן צַדִּיקַיָּא לְתַתָּא עֲנִיִּים מִכֹּלָּא, עֲנִיִּים מֵרָזִין דְּאוֹרַיְתָא, עֲנִיִּים בְּגוּפָא. וְכָל מָאן דְּמְגַלֶּה רָזִין לְצַדִּיקַיָּא, גָּרִים לַצַּדִּיק לְאַנְהָרָא בְּרָזִין דְּאוֹרַיְתָא, וְלִשְׁכִינְתָּא דְּאוֹר רָ"ז אִתְקְרֵי.

וּבְהַהוּא זִמְנָא וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. מַאי כְּזֹהַר, דַּרְגָּא דְּמִשֶּׁה רַבֵּנוּ עָלָיו

לשון הקודש

שֶׁכֻּלָּם הָיוּ בְּהַסְכָּמָה בַּחִבּוּר הַזֶּה.

וּלְאֵלֶּה שֶׁהֵם בַּמִּדּוֹת הַלָּלוּ, צָרִיךְ לְגַלּוֹת סוֹדוֹת טְמִירִים. אֲבָל מִי שֶׁמְּגַלֶּה סוֹדוֹת לָרְשָׁעִים, כְּאִלּוּ מְגַלֶּה עֲרָיוֹת בַּתּוֹרָה. שֶׁבְּנֵי שִׁפְחָה הָרָעָה לִילִית, אִמָּם שֶׁל הָרְשָׁעִים, עִרְבּוּבְיָה רָעָה. מִי שֶׁמְּגַלֶּה סוֹדוֹת הַתּוֹרָה, גּוֹרֵם לַצַּדִּיק שֶׁהוּא יְסוֹד, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים כה) סוֹד ה' לִירֵאָיו, שֶׁהִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ הַמַּעְיָן וּמִן הַשְּׁכִינָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איוב יד) אָזְלוּ מַיִם מִנִּי יָם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן אוֹתָם הַצַּדִּיקִים לְמַטָּה עֲנִיִּים מֵהַכֹּל, עֲנִיִּים מִסּוֹדוֹת הַתּוֹרָה, עֲנִיִּים בַּגּוּף. וְכָל מִי שֶׁמְּגַלֶּה סוֹדוֹת לַצַּדִּיקִים, גּוֹרֵם לַצַּדִּיק לְהָאִיר בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה, וְלַשְּׁכִינָה, שֶׁהָאוֹר נִקְרָא ר"ז.

וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. מַה זֶּה כְּזֹהַר? הַדַּרְגָּה שֶׁל מֹשֶׁה

הַשָּׁלוֹם, עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּעַל שְׁמֵהּ אִתְקְרֵי הַאי חִבּוּרָא סֵפֶר הַזֹּהַר. וּשְׁכִינְתָּא בֵּיהּ נַהֲרָא וְזָהֲרָא בְּסִיהֲרָא מִן שִׁמְשָׁא. דְּשִׁמְשָׁא נְהִירָא בְּשִׁית טוּרִין רַבְרְבִין, וְסִיהֲרָא בְּשִׁבְיעָאָה כְּלִילָא מִשָּׁבַע.

שֵׁם אב"גית"ץ, עָלַיְהוּ אִתְמַר (ישעיה ו ב) שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד. וְהַאי שְׁמָא אִיהוּ סָגוֹלְתָּא דִּילֵהּ לְכַסָּאָה וּלְנִשְׁמָתָא, כַּד סְלִיקַת לְעֵלָּא בְּכָל לֵילְיָא וְלֵילְיָא, לְאַסְהֲדָא עַל עוֹבָדִין טָבִין דְּבַר נָשׁ, וְלִישְׁזְבֵיהּ מִמַּלְאֲכֵי חַבָּלָה וּמִכָּל מַזִּיקִין וְרוּחִין וְלֵילִין וְשֵׁדִין, וּבְהוֹן פָּרְחַת לְעֵלָּא. בְּשִׁתִּים אַתְוָן מִכָּל שֵׁם תְּכַסֶּה אַנְפָּהָא מִנְּהוֹן, בְּשִׁתִּים אַתְוָן תְּכַסֶּה רַגְלָאָה, וּבְשִׁתִּים אַתְוָן פָּרְחַת לְעֵלָּא, וְאוֹף הָכִי לְרוּחָא וְאוֹף הָכִי לְנַפְשָׁא.

לשון הקודש

רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁעַל שְׁמוֹ נִקְרָא הַחִבּוּר הַזֶּה סֵפֶר הַזֹּהַר. וְהַשְּׁכִינָה מְאִירָה בּוֹ, וְזוֹהֶרֶת בַּלְּבָנָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ. שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה בְּשִׁשָּׁה הָרִים גְּדוֹלִים, וְהַלְּבָנָה בַּשְּׁבִיעִית כְּלוּלָה מִשָּׁבַע.

שֵׁם אבגית"ץ, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה ו) שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד. וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא סְגֻלָּתוֹ לְכִסּוּת וְלִנְשָׁמָה, כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה לְהָעִיד עַל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁל הָאָדָם, וּלְהַצִּילוֹ מִמַּלְאֲכֵי הַחַבָּלָה וּמִכָּל הַמַּזִּיקִים וְהָרוּחוֹת וְלֵילִין וְשֵׁדִים, וּבָהֶם פּוֹרַחַת לְמַעְלָה. בִּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת מִכָּל שֵׁם תְּכַסֶּה פָּנֶיהָ מֵהֶם, בִּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת תְּכַסֶּה רַגְלֶיהָ, וּבִשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת פּוֹרַחַת לְמַעְלָה, וְאַף כָּךְ לָרוּחַ וְאַף כָּךְ לַנֶּפֶשׁ. עַד כָּאן.

אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג,
חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת.
דְּנִשְׁמָתָא בְּהוֹן פָּרְחַת לְעֵלָּא בְּכָל לֵילְיָא וְלֵילְיָא,
וְהַאי אִיהוּ נִשְׁמַת כָּל חַי, דַּאֲצִילוּתָא מֵאִמָּא (דף קיד ע"ב)
עִלָּאָה, וְשָׁבַע שְׂמָחָן אִלֵּין דְּפָרְחַת בְּהוֹן, אִנּוּן
שָׂבַע, דִּכְלִילָן בְּבַת שָׂבַע דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה,
כְּלִילָא מִשָּׂבַע סְפִירָן, דְּעָלַיְהוּ אָמַר דָּוִד (דברי הימים א, כט)
לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד
כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

וְאִמָּא עִלָּאָה אִיהִי הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל בַּעַל הַכְּנָפַיִם,
אָדָם הַגָּדוֹל, חָכְמָה, וְעֶשֶׂר חָכְמוֹת
אִתְקְרִיאוּ עֶשֶׂר סְפִירָן מִסְּטָרָא, וְכֶתֶר עֶלְיוֹן אִתְקְרֵי
מִסְּטָרָא חָכְמָה קַדּוּמָה, וְאִיהִי יו"ד ה"א וָא"ו ה"א,
דְּאִתְפַּשְׁטוּתָה בְּעֶשֶׂר סְפִירָן, אֲבָל אִמָּה עִלָּאָה

לשון הקודש

אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב טנ"ע יג"ל פז"ק שקוצי"ת שֶׁהַנְּשָׁמָה פּוֹרַחַת בָּהֶם לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, וְזוֹהִי נִשְׁמַת כָּל חַי, שֶׁהָאֲצִילוּת מִן הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, וְשִׁבְעַת הַשִּׂמְחוֹת הַלָּלוּ שֶׁפּוֹרַחַת בָּהֶם הֵם שֶׁבַע, שֶׁכְּלוּלִים בְּבַת שֶׁבַע, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, כְּלוּלָה מִשֶּׁבַע סְפִירוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר דָּוִד (דברי הימים-א כט) לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

וְהָאֵם הָעֶלְיוֹנָה הִיא הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל בַּעַל הַכְּנָפַיִם, הָאָדָם הַגָּדוֹל, חָכְמָה, וְעֶשֶׂר חָכְמוֹת נִקְרְאוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִצַּדּוֹ. וְכֶתֶר עֶלְיוֹן נִקְרָא מִצַּדּוֹ חָכְמָה קַדּוּמָה, וְהִיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהִתְפַּשְּׁטוּתוֹ בְּעֶשֶׂר

נִשְׂרָא עִלָּאָה דְּאִתְפַּשְׁטוּתֵהּ בְּשָׁבַע, וְאִיהִי תְּמִינָאָה וּבָהּ שָׁבַח מֹשֶׁה.

אָ"ז יָשִׁיר מֹשֶׁה (שמות טו א). וּמִנַּהּ תִּשְׁכַּח רָזָא דְּקַן צִפּוֹר, (דברים כב ז) שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם דַּאֲצִילוּת. אַרְיֵה חֶסֶד, שׁוֹר גְּבוּרָה, הַאי אִיהִי מֶרְכַּבְתָּא עִלָּאָה. מֶרְכַּבְתָּא תִּנְיָנָא, תִּפְאֶרֶת אָדָם תִּנְיָנָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּמוּת אַרְיֵה שׁוֹר נֶשֶׁר, נֶצַח הוֹד יְסוֹד מַלְכוּת אִיהִי תַּבְנִית כֻּלְּהוּ, הַאי אִיהוּ רָזָא דְּתִקּוּנָא חֲדָא.

אֲבָל מִסְּטְרָא דִּנְשְׁמָתָא אִתְקְרָאוּ שְׂרָפִים. וּמִסְּטְרָא דְּרוּחָא חַיּוֹת, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שם) וּדְמוּת הַחַיּוֹת מַרְאֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת. דְּהָא וְאִתְמַר בְּהוֹן (שם) וּמִתּוֹכָהּ דְּמוּת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מַרְאֵיהֶן דְּמוּת אָדָם לָהֵנָּה.

לשון הקודש

סְפִירוֹת, אֲבָל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה נֶשֶׁר עֶלְיוֹן, שֶׁהִתְפַּשְׁטוּתוֹ בְּשָׁבַע, וְהִיא הַשְּׁמִינִית, וּבָהּ שִׁבְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה, וּמִמֶּנּוּ תִּמְצָא אֶת סוֹד קַן הַצִּפּוֹר, שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם שֶׁל אֲצִילוּת. אַרְיֵה חֶסֶד, שׁוֹר גְּבוּרָה, זוֹהִי הַמֶּרְכָּבָה הָעֶלְיוֹנָה. הַמֶּרְכָּבָה הַשְּׁנִיָּה, תִּפְאֶרֶת אָדָם שֵׁנִית, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּמוּת אַרְיֵה שׁוֹר נֶשֶׁר. נֵצַח הוֹד יְסוֹד מַלְכוּת הִיא תַּבְנִית כֻּלָּם. וְזֶהוּ הַסּוֹד שֶׁל תִּקּוּן אֶחָד.

אֲבָל מִצַּד הַנְּשָׁמָה הֵם נִקְרְאוּ שְׂרָפִים, וּמֵהַצַּד שֶׁל רוּחַ – חַיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) וּדְמוּת הַחַיּוֹת מַרְאֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת. וְנֶאֱמַר בָּהֶם (שם) וּמִתּוֹכָהּ

וְרוּחָא אִיהוּ מִסְטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְאִית לָהּ אַרְבַּע אַנְפִּין, כְּגַוְונָא דָּא אִית לִנְשְׁמָתָא אַרְבַּע אַנְפִּין. אוֹפַנִּים מִסְטְרָא דְּנֶפֶשׁ וְאִיהִי מִסְטְרָא דְּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וְאִית לוֹן אַרְבַּע אַנְפִּין, דְּמֶרְכָּבָה דְּאִנּוּן נֶצַח וְהוֹד. וְהַנֵּה אוֹפַן אֶחָד בָּאָרֶץ דָּא צַדִּיק. אוֹפַנִּים אִנּוּן מִתַּתָּא לְעֵלָּא. חַיּוֹן בְּאֶמְצָעִיתָא. שְׂרָפִים לְעֵלָּא.

וּלְעֵילָּא (עַל כֻּלְּהוּ) אָדוֹן יָחִיד שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא, מְפָלָּא וּמְכֻסֶּה בְּכֶתֶר, וּבְחָכְמָה אִיהוּ שׁוּלְטָנוּ דְּקָאִים עַל כֻּלְּהוּ בְּעֶשֶׂר אַתְוָן דִּשְׁמָא מְפָרַשׁ. אֲבָל מִתַּמָּן לְתַתָּא כֻּלְּהוּ סְפִירָן מְרֻבָּעִין בְּאַרְבַּע אַתְוָן. כְּגַוְונָא דָּא בִּינָה יה"ו. הַהוּא בֵּן די"ה אִיהוּ ו', דְּאִתְפַּשְׁטוּתֵהּ בְּשִׁית סְפִירָאן. ה' רְבִיעָאָה בְּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה בֵּיהּ אִשְׁתְּלִים יהו"ה.

לשון הקודש

דְּמוּת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מַרְאֵיהֶן דְּמוּת אָדָם לָהֵנָּה.

וְרוּחַ הִיא מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְיֵשׁ לָהּ אַרְבָּעָה פָּנִים, כְּמוֹ זֶה יֵשׁ לַנְּשָׁמָה אַרְבָּעָה פָּנִים. הָאוֹפַנִּים מִצַּד שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, וְהִיא מִצַּד שֶׁל הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְיֵשׁ לָהֶם אַרְבָּעָה פָּנִים שֶׁל מֶרְכָּבָה שֶׁהֵם נֵצַח וְהוֹד. וְהִנֵּה אוֹפַן אֶחָד בָּאָרֶץ זֶה צַדִּיק. הָאוֹפַנִּים הֵם מִמַּטָּה לְמַעְלָה, הַחַיּוֹת בָּאֶמְצַע, הַשְּׂרָפִים לְמַעְלָה.

וּלְמַעְלָה (עַל כֻּלָּם) אָדוֹן יָחִיד שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה בְּכֶתֶר, וּבַחָכְמָה הוּא שׁוֹלְטוֹן שֶׁעוֹמֵד עַל כֻּלָּם בְּעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ. אֲבָל מִשָּׁם לְמַטָּה כָּל הַסְּפִירוֹת, מְרֻבָּעוֹת בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. כְּמוֹ זֶה בִּינָה יה"ו, אוֹתוֹ בֵּן שֶׁל י"ה הוּא ו', שֶׁהִתְפַּשְׁטוּתוֹ בְּשֵׁשׁ סְפִירוֹת. ה' רְבִיעִית בַּשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, בּוֹ נִשְׁלָם יהו"ה.

מִסְטָרָא דְּאַרְבַּע אַתְוָן אִלֵּין אִית לְכָל חַיָּה אַרְבַּע אַנְפִּין, וּמִסְטָרָא דְּיו"ד ה"א וָא"ו ה"א דְּמוּת אָדָם לְאַרְבַּעְתָּן. וְלָקְבֵל תִּשְׁעָה סַפִּירִין אִלֵּין, חָזָא יְחֶזְקֵאל תִּשְׁעָה מַרְאוֹת, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שם) נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. וְאִלֵּין אִנּוּן. חֵיזוּ קַדְמָאָה, (שם) וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁם כְּמַרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר דְּמוּת כִּסֵּא. הַאי אֶבֶן אִיהוּ שְׁכִינְתָּא אֶבֶן סַפִּיר, וְיֶחֶזְקֵאל חָזָא מִתַּתָּא לְעֵלָּא. אִיהוּ חָזָא לָהּ כְּמָאן דְּחָזָא מִגּוֹ עֲשָׁשִׁית.

חֵיזוּ תִּנְיָנָא, וְעַל דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְּמָעְלָה. הָכָא חָזָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא סָמִיךְ לִשְׁכִינְתָּא, וְחָזָא לֵיהּ מִגּוֹ מטטרו"ן דְּאִיהוּ שַׁדַּי. חֵיזוּ תְּלִיתָאָה, (שם) וָאֵרֶא כְּעֵין הַשְׁמַל כְּמַרְאֵה אֵשׁ בֵּית לָהּ סָבִיב, וְדָא צַדִּיק

לשון הקודש

מֵהַצַּד שֶׁל אַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ יֵשׁ לְכָל חַיָּה אַרְבָּעָה פָּנִים, וּמֵהַצַּד שֶׁל יו"ד ה"א וא"ו ה"א דְּמוּת אָדָם לְאַרְבַּעְתָּן. וּכְנֶגֶד תֵּשַׁע הַסְּפִירוֹת הַלָּלוּ רָאָה יְחֶזְקֵאל תֵּשַׁע מַרְאוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. וְאֵלֶּה הֵם: הַמַּרְאֶה הָרִאשׁוֹן – (שם) וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁם כְּמַרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר דְּמוּת כִּסֵּא. הָאֶבֶן הַזּוֹ הִיא הַשְּׁכִינָה, אֶבֶן סַפִּיר, וְיֶחֶזְקֵאל רָאָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה. הוּא רָאָה אוֹתָהּ כְּמִי שֶׁרוֹאֶה מִתּוֹךְ עֲשָׁשִׁית.

הַמַּרְאֶה הַשֵּׁנִי – וְעַל דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְּמָעְלָה. כָּאן רָאָה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי סָמוּךְ לַשְּׁכִינָה, וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מטטרו"ן שֶׁהוּא שַׁדַּי. הַמַּרְאֶה הַשְּׁלִישִׁי – (שם) וָאֵרֶא כְּעֵין הַשְׁמַל כְּמַרְאֵה אֵשׁ בֵּית לָהּ סָבִיב, וְזֶה

חַי עָלְמִין, דְּאָחִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ יהו"ה, וּבֵין שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי אדנ"י, וְצַדִּיק אִיהוּ חַשְׁמַל כְּלָלָא דְּתְרִין שְׁמָהָן אִלֵּין, דְּאִנּוּן יאהדונה"י. וְחָזָא לֵיהּ מִגּוֹ שַׁר הַפָּנִים.

וְאַרְבַּע אַנְפִּין אִנּוּן יהו"ה, וְאַרְבַּע גַּדְפִּין אִנּוּן אדנ"י. כָּל חַיָּה אִיהִי מְרֻבַּעַת, וּלְכָל סִטְרָא אִית לָהּ אַרְבַּע אַנְפִּין, לְכָל פָּן אַרְבַּע אַנְפִּין, וּלְכָל גַּדְפָּא אַרְבַּע גַּדְפִּין, וְהוֹן י"ו אַנְפִּין וְי"ו גַּדְפִּין לְכָל חַיָּה, אִנּוּן ל"ב מְרֻבָּעִים סַלְקִין לְאַרְבַּע חֵיוָן ס"ד אַנְפִּין וס"ד גַּדְפִּין.

וְאִית דְּאָמַר הָכִי וְכֹלָּא קְשׁוֹט, אַרְבָּעָה פָּנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם, וְאִנּוּן לְכָל חַיָּה אַרְבַּע אַנְפִּין וְאַרְבַּע גַּדְפִּין, הָא אִנּוּן ל"ב כְּחֻשְׁבָּן תְּלָתִין וּתְרִין אֱלֹהִים דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית.

לשון הקודש

צַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, שֶׁאָחוּז בֵּין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יהו"ה, וּבֵין הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא אדנ"י. וְהַצַּדִּיק הוּא חַשְׁמַל, הַכְּלָל שֶׁל שְׁנֵי הַשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ, שֶׁהֵם יאהדונה"י.

וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפָּנִים.

וְד' הַפָּנִים הֵם יהו"ה, וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם הֵם אדנ"י. כָּל חַיָּה הִיא מְרֻבַּעַת, וּלְכָל צַד יֵשׁ לָהּ ד' פָּנִים. לְכָל פָּן ד' פָּנִים, וּלְכָל כָּנָף ד' כְּנָפַיִם, וְהֵם שִׁשָּׁה עָשָׂר פָּנִים. וְשִׁשָּׁה עָשָׂר כְּנָפַיִם לְכָל חַיָּה, הֵם אוֹתָם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מְרֻבָּעִים עוֹלִים לְד' חַיּוֹת – שִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה פָּנִים וְשִׁשִּׁים וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם.

וְיֵשׁ אוֹמֵר כָּךְ, וְהַכֹּל אֱמֶת: אַרְבָּעָה פָּנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם, וְהֵם לְכָל חַיָּה אַרְבָּעָה פָּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם, הֲרֵי הֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם כְּחֶשְׁבּוֹן שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.

וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּאִיהוּ עֶשֶׂר אַתְוָן דִּשְׁמָא מְפָרֵשׁ לָקַבֵּל עֶשֶׂר אֲמִירָן, הָא אַרְבְּעִין וּתְרֵין. וְשִׁיתִּין וְאַרְבְּעָה אַנְפִּין וְגַדְפִּין עִם תְּמַנְיָא אַתְוָן דְּחַשְׁמַל שִׁבְעִין וּתְרֵין. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (שם) וְגַבֵּיהֶן, אִלֵּין שִׁבְעִין וּתְרֵין גַּדְפִּין. וְגַבַּהּ לָהֶם וְאִנּוּן שִׁבְעִין וּתְרֵין אַנְפִּין. דְּאִנּוּן בְּאַתְוָן לְגַבֵּי נְקוּדֵי, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר (קהלת ה ז) כִּי גָּבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר. וּגְבוֹהִים עֲלֵיהֶם, אִלֵּין טַעֲמֵי. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (יחזקאל א) וְגַבֹּתָם מְלֵאוֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן.

וְאִנּוּן נְקוּדִין כְּגַוְנָא דְּפִרְקִין דְּאָצְטְבָעָן דְּאִנּוּן עִיגּוּלִין, וְאִנּוּן אַתְוָן כְּגַוְנָא דְּאָצְטְבָעָן. וְאִנּוּן טַעֲמֵי כְּגַוְנָא דְּעַיְנִין דְּמִתְנַהֲגִין כָּל אֵיבָרִין דְּגוּפָא אָבַתְרַיְהוּ, וְאִנּוּן רְמִיזִין בְּהַאי שְׁמָא יְהָוָה, וְעוֹד וְגַבֹּתָם מְלֵאוֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן כְּגַוְנָא דָּא, י

לשון הקודש

וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, שֶׁהוּא עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ, כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, חֲרִי אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה פָּנִים וּכְנָפַיִם עִם שְׁמוֹנָה אוֹתִיּוֹת שֶׁל חַשְׁמַל – שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שם) וְגַבֵּיהֶן, אֵלּוּ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם כְּנָפַיִם. וְגַבַּהּ לָהֶם, וְהֵם שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם פָּנִים. שֶׁהֵם בָּאוֹתִיּוֹת אֵצֶל הַנְּקֻדּוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (קהלת ה) כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר. וּגְבוֹהִים עֲלֵיהֶם – אֵלּוּ הַטְּעָמִים. וּבִגְלָלָם נֶאֱמַר (יחזקאל א) וְגַבֹּתָם מְלֵאוֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן.

וְאוֹתָם הַנְּקֻדּוֹת כְּמוֹ פִּרְקֵי הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁהֵם עִגּוּלִים, וְאוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁהָאֶצְבָּעוֹת. וְאוֹתָם הַטְּעָמִים כְּמוֹ הָעֵינַיִם שֶׁמַּנְהִיגִים אֶת כָּל אֵיבְרֵי הַגּוּף אַחֲרֵיהֶם, וְהֵם רְמוּזִים בַּשֵּׁם הַזֶּה יְהָוָה. וְעוֹד וְגַבֹּתָם מְלֵאוֹת עֵינַיִם סָבִיב

וְאִתְמַר בְּגַדְפִּין שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִישׁ, כְּגוֹן (שמות כח ז) שְׁתֵּי כְתֵפוֹת חִבְּרוֹת, וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיוֹתֵיהֶנָּה, כְּגוֹן (שם לט ד) אֶל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֻבָּר. שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִנּוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא.

אִישׁ, ה' אִישׁ מִלְחָמָה (שם טו ג). מָאן אִישׁ. לְזִמְנִין מֵעֵלָּא לְתַתָּא אִתְקְרִיאַת חָכְמָה אָדָם וְאִתְקְרֵי אִישׁ, וּתְלָת סְפִירָן תְּחוֹתֵהּ אִתְקְרִיאוּ תְּלָת חַיָּון. וּלְזִמְנִין אִמָּא עִלָּאָה אִתְקְרִיאַת הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת ה'. חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת תְּלָת חַיָּון, וּלְזִמְנִין תִּפְאֶרֶת אִתְקְרֵי אָדָם. נֶצַח הוֹד יְסוֹד תְּלָת חַיָּון, לְזִמְנִין חָכְמָה אִישׁ. א' כֶּתֶר עִלָּאָה, י' חָכְמָה, ש' תְּשׁוּבָה, דְּאִיהִי אִמָּא עִלָּאָה, שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִישׁ, גְּדֻלָּה גְּבוּרָה. וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת, אִנּוּן נֶצַח וְהוֹד. אֵת גְּוִיוֹתֵיהֶנָּה, אֵת, דָּא צַדִּיק דְּאִיהוּ תַּרְגּוּם אוֹת.

לשון הקודש

לְאַרְבַּעְתָּן כְּמוֹ זֶה י, וְנֶאֱמַר בַּכְּנָפַיִם, שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִישׁ, כְּמוֹ (שמות כח) שְׁתֵּי כְתֵפֹת חִבְּרֹת. וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיּוֹתֵיהֶנָּה, כְּמוֹ אֶל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֻבָּר. שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת – הֵם יָמִין וּשְׂמֹאל.

אִישׁ – ה' אִישׁ מִלְחָמָה. מִי הָאִישׁ? לִפְעָמִים מִמַּעְלָה לְמַטָּה, נִקְרֵאת חָכְמָה אָדָם, וְנִקְרָא אִישׁ, וְשָׁלֹשׁ סְפִירוֹת תַּחְתָּיו נִקְרְאוּ שָׁלֹשׁ חַיּוֹת. וְלִפְעָמִים הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה נִקְרֵאת הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת ה'. חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת שָׁלֹשׁ חַיּוֹת. וְלִפְעָמִים תִּפְאֶרֶת נִקְרֵאת אָדָם. נֵצַח הוֹד יְסוֹד שָׁלֹשׁ חַיּוֹת. וְלִפְעָמִים חָכְמָה אִישׁ. א' כֶּתֶר עֶלְיוֹן, י' חָכְמָה, ש' תְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִישׁ – גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה. וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת – הֵן נֵצַח וְהוֹד. אֵת גְּוִיּוֹתֵיהֶנָּה – אֶת זֶה צַדִּיק, שֶׁהוּא תַּרְגּוּם אוֹת.

אֵת גְּוִיּוּתֵיהֶנָּה, דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ גּוּפָא, וּשְׁכִינְתֵּהּ טַבּוּר דִּילֵהּ וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, עָלַיְהוּ אִתְמַר (שמות כה כ) וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה. מָאן גַּדְפִּין דִּילְהוֹן לְעֵלָּא, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. סַכְּכִים בִּכְנָפֵיהֶם, תְּרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט. עַל הַכַּפֹּרֶת, דָּא צַדִּיק דְּצָרִיךְ לְכַסָּאָה לֵיהּ. וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו, אִנּוּן חָכְמָה וּבִינָה, דְּאִנּוּן אַנְפִּין דִּכְרוּבִים.

וּלְמָאן הֲווּ פָּרְשֵׂי גַּדְפַיְהוּ וּמִסְתַּכְּלִין אִישׁ אֶל אָחִיו, לְהַהוּא (דף קטו ע"א) דְּעָאל בְּכִתְרָא עִלָּאָה, דְּאִיהוּ מְכָסֶּה, דְּעָלֵהּ אִתְמַר בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר. וּכְרוּבִים לְגַבֵּהּ גַּדְפַיְהוּ פְּתִיחָן לְעֵלָּא, לְקַבָּלָהּ לֵיהּ עָלַיְהוּ (במדבר ז ט) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, מִגּוֹ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. מִדַּבֵּר אֵלָיו, מִגּוֹ שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה.

לשון הקודש

אֵת גְּוִיּוֹתֵיהֶנָּה – זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁהוּא הַגּוּף, וּשְׁכִינָתוֹ הַטַּבּוּר שֶׁלּוֹ וְהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שמות כה) וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה. מִי הַכְּנָפַיִם שֶׁלָּהֶם לְמַעְלָה? יָמִין וּשְׂמֹאל. סַכְּכִים בִּכְנָפֵיהֶם – שְׁנֵי עַמּוּדֵי אֱמֶת. עַל הַכַּפֹּרֶת – זֶה צַדִּיק שֶׁצָּרִיךְ לְכַסּוֹתוֹ. וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו – הֵם חָכְמָה וּבִינָה, שֶׁהֵם הַפָּנִים שֶׁל הַכְּרוּבִים.

וּלְמִי הָיוּ פּוֹרְשִׂים כַּנְפֵיהֶם וּמִסְתַּכְּלִים אִישׁ אֶל אָחִיו? לְאוֹתוֹ שֶׁנִּכְנָס בְּכֶתֶר עֶלְיוֹן, שֶׁהוּא מְכֻסֶּה, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר. וְהַכְּרוּבִים אֵלָיו, כַּנְפֵיהֶם פְּתוּחִים לְמַעְלָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם. (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל – מִתּוֹךְ הָעַמּוּד

וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, לְעֵלָּא מִגּוֹ אַבָּא. וַיְדַבֵּר אֵלָיו, מִגּוֹ אִמָּא. וּמָאן שָׁמַע לֵיהּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וּמְלוּלָא אִשְׁתְּמַע לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא.

חֵיזוּ רְבִיעָאָה וַחֲמִישָׁאָה, מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמָעְלָה, נֶצַח. וּמִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַטָּה, הוֹד. דְּאִנּוּן תְּרֵין שׁוֹקִין. חֵיזוּ שְׁתִיתָאָה, רָאִיתִי כְּמַרְאֵה אֵשׁ, וְדָא גְּבוּרָה, דְּמִתַּמָּן אִנּוּן שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב. דְּכֻסָּף אִיהוּ לִימִינָא, זָהָב לִשְׂמָאלָא. וְשָׂבַע מִינֵי דַּהֲבָא אִתְכְּלִילָן בֵּיהּ.

חֵיזוּ שְׁבִיעָאָה, כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן. מָאן עֲנָנָא, דָּא חֶסֶד דְּסָלִיק ע"ב, וּבֵהּ אָתָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָב הֶעָנָן, בַּעֲבוּר יִשְׁמַע עַמָּא (כְּדְאָתָא) לְמַלָּלָא עִם מֹשֶׁה. וּבְהַאי שִׁבְעִין וּתְרֵין דְּאִיהוּ חֶסֶד, אִתְחַזְיָא קֶשֶׁת דְּאִיהוּ צַדִּיק בְּגוֹנְוֵי

לשון הקודש

הָאֶמְצָעִי. מִדַּבֵּר אֵלָיו – מִתּוֹךְ הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל – לְמַעְלָה מִתּוֹךְ הָאָב. וַיְדַבֵּר אֵלָיו – מִתּוֹךְ הָאֵם. וּמִי שָׁמַע אוֹתוֹ? הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וְהַדִּבּוּר נִשְׁמָע אֶל הַשְּׁכִינָה.

מַרְאֵה רְבִיעִי וַחֲמִישִׁי – מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמָעְלָה, נֶצַח. וּמִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַטָּה, הוֹד. שֶׁהֵם שְׁתֵּי שׁוֹקַיִם. הַמַּרְאָה הַשִּׁשִּׁי – רָאִיתִי כְּמַרְאֵה אֵשׁ, וְזוֹ הַגְּבוּרָה, שֶׁמִּשָּׁם אוֹתָם שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב. שֶׁכֶּסֶף הוּא לְיָמִין, הַזָּהָב לִשְׂמֹאל. וְשִׁבְעָה מִינֵי זָהָב נִכְלָלִים בּוֹ.

הַמַּרְאָה הַשְּׁבִיעִי – כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן. מִי הֶעָנָן? זֶה הַחֶסֶד שֶׁעוֹלֶה שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, וּבוֹ בָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַב הֶעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם (כְּשֶׁבָּא) לְדַבֵּר עִם מֹשֶׁה. וּבוֹ יֵשׁ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם שֶׁהוּא חֶסֶד, נִרְאֵית קֶשֶׁת שֶׁהִיא

נְהִירִין, דְּאִנּוּן תְּלַת גְּוָנִין דִּתְלָת אֲבָהָן, וּבֵהּ אִתְכְּלִילָן. וּבְגִין דָּא אִתְמַר בַּצַּדִּיק וַיְכֻלּוּ, דְּסָלִיק שִׁבְעִין וּתְרִין, דְּבֵהּ אִתְכְּלִילָן תְּלָת אֲבָהָן, דְּאִתְמַר בְּהוּ בַּכ"ל מִכ"ל כ"ל. וּבְאִלֵּין תְּלָת גְּוָנִין וּרְאִיתִיהָ, לִשְׁכִינְתָּא, לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם.

דְּצַדִּיק אִיהוּ אֶלֶף שְׁתִיתָאָה יוֹם הַשִּׁשִּׁי. וְנָטִיל בִּימִינָא דְּאִיהוּ חֶסֶד כָּלִיל שִׁבְעִין וּתְרִין, וּבְגִינֵהּ אִתְמַר (דניאל יב יג) וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ, בְּצַדִּיק, וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין, דְּאִיהוּ יְמִינָא דְּבֵהּ (ישעיה נב ח) כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. וְנָטִיל בְּע"ב דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּבֵהּ (בראשית א ז) וְיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם, וּבְגִינָא אִתְמַר לְלִבִּי גִּלִּיתִי וּלְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לֹא גִלִּיתִי. לְלִבִּי גִּלִּיתִי וּלְאֵבָרַי לֹא גִלִּיתִי. (חֻסַּר בָּאן) (נִרְאֶה דְּקֵץ) אִית בְּכָל דָּרָא

לשון הקודש

צַדִּיק בְּגִימַטְרִיָּה הַמְּאִירִים, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה גְּוָנִים שֶׁל שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, וּבוֹ הֵם נִכְלָלִים. וּמְשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בַּצַּדִּיק וַיְכֻלּוּ, שֶׁעוֹלֶה שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, שֶׁבּוֹ נִכְלָלִים שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בַּכ"ל מִכ"ל כ"ל. וּבְאֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הַגְּוָנִים, וּרְאִיתִיהָ, אֶת הַשְּׁכִינָה, לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם.

שֶׁהַצַּדִּיק הוּא הָאֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, הַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי. וְנוֹסֵעַ בִּימִין, שֶׁהוּא חֶסֶד כּוֹלֵל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (דניאל יב) וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ, בְּצַדִּיק, וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין. שֶׁהוּא הַיָּמִין, שֶׁבּוֹ (ישעיה נב) כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. וְנוֹסֵעַ בְּע"ב שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁבּוֹ (בראשית א) וְיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם. וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר לְלִבִּי גִּלִּיתִי, וּלְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לֹא גִלִּיתִי. לְלִבִּי גִּלִּיתִי, וּלְאֵיבָרַי לֹא גִלִּיתִי. (חֻסַּר בָּאן) (נִרְאֶה שֶׁקֵּץ) יֵשׁ בְּכָל דּוֹר

וְדָרָא כְּפוּם זָכְוָן דִּילְהוֹן. בְּכָל מָאתֵי דְּדָרָא כְּפוּם דְּרֵב דָּרָא נוֹטִים אֲבַתְרֵיהּ. וְאִם חוֹבִין מִתְרַבְּין עָלַיהּ, אָמַר רַבִּי חִיָּא, (אַדַּחְיָיא) פֻּרְקָנָא עַד דָּרָא אָחֳרָא. וּבְגִין דָּא כָּל הַקְּצִין כֻּלּוֹ, וְכוּלָּא תַּלְיָא בִּתְיוּבְתָּא וּבְזָכְוָן דְּמִדּוֹת דְּכָל דָּרָא וְדָרָא.

אֲבָל קֵץ וּזְמַן דְּשַׁוִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא תַּלְיָא בְּזָכְוָן וּבְמִדּוֹת דְּכָל דָּרָא וְדָרָא, אֶלָּא בֵּיהּ תַּלְיָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה מח יא) לְמַעֲנִי לְמַעֲנִי אֶעֱשֶׂה, (יחזקאל כ ט) וְאָעֲשׂ לְמַעַן שְׁמִי. וּבְגִין דָּא כָּל קֵץ דְּכָל דַּרְגָּא כְּפוּם זָכְוָן דִּבְנֵי נָשָׁא אִיהוּ. וְקֵץ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לא תַּלְיָא בְּזָכְוָן דִּילְהוֹן.

וְאִית ע"ב בָּתַר אֶלֶף חֲמִישָׁאָה כְּפוּם הַהִיא מִדָּה. וְאִית ע"ב בָּתַר אֶלֶף וּמָאתָן, כְּפוּם הַהִיא מִדָּה וְאִית מָאתָן וְחַמְשִׁין וְשִׁית דְּנ"ח דִּילֵהּ, כִּי עַיִן

לשון הקודש

וָדוֹר כְּפִי זְכֻיּוֹתֵיהֶם, בְּכָל מוֹרֵה הַדּוֹר כְּפִי שֹׁרֶב הַדּוֹר נוֹטִים אַחֲרָיו. וְאִם הַחֲטָאִים מִתְרַבִּים עָלֶיהָ – אָמַר רַבִּי חִיָּא, הַגְּאֻלָּה(נדחית) עַד הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן. וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַקְּצִין כֻּלּוֹ, וְהַכֹּל תָּלוּי בַּתְּשׁוּבָה וּבִזְכֻיּוֹת שֶׁל הַמִּדּוֹת שֶׁל כָּל דּוֹר וָדוֹר.

אֲבָל הַקֵּץ וְהַזְּמַן שֶׁשָּׂם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא תָּלוּי בַּזְּכֻיּוֹת וּבַמִּדּוֹת שֶׁל כָּל דּוֹר וָדוֹר, אֶלָּא בּוֹ תָּלוּי! זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מח) לְמַעֲנִי לְמַעֲנִי אֶעֱשֶׂה, (יחזקאל כ) וְאַעֲשׂ לְמַעַן שְׁמִי. וּמִשּׁוּם זֶה כָּל קֵץ שֶׁל כָּל דַּרְגָּה הוּא כְּפִי הַזְּכֻיּוֹת שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם הוּא, וְהַקֵּץ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא תָּלוּי בִּזְכֻיּוֹתֵיהֶם.

וְיֵשׁ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אַחַר הָאֶלֶף הַחֲמִישִׁי כְּפִי הַמִּדָּה הַהִיא. וְיֵשׁ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם

בְּעַיִן יְרִיאוּ קֵץ אָחֳרָא אִית רמ"ה כְּפוּם (הַהִיא) מְדָּה, וְהַאי דַּרְגָּא דְּרַעֲוָא דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תְּרִין קְצִין אַאֲרִיךְ. וְדָא וְכָל חֶשְׁבּוֹנוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת דְּקְצִים, אִנּוּן פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה מִכְּתָרָא לְעֵלָּא לֵית קֵץ וְחֶשְׁבָּן, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה, וְלִפְנֵי אֶחָד מָה אַתָּה סוֹפֵר. רֵישָׁא דְּכָל קְצִין חָכְמָה, סוֹפָא דְּכָל קְצִין צַדִּיק אִיהוּ, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא עֲשִׂירָאָה.

עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא כְּלִיל רֵישָׁא וְסוֹפָא דְּכָל קְצִין. וְכָל סוֹף אִיהוּ בְּצַדִּיק, וְכֻלָּא אִתְכְּלִיל בְּצַדִּיק דְּכָלִיל תְּלָת אֲבָהָן דִּבְחוֹן אִתְקְרֵי שְׁבִיעִי תְּלָת זִמְנִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְהַאי אִיהוּ בְּעַב הֶעָנָן,

לשון הקודש

אַחַר אֶלֶף וּמָאתַיִם כְּפִי הַמִּדָּה הַהִיא. וְיֵשׁ מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים וְשֵׁשׁ שֶׁל נֹחַ שֶׁלּוֹ, כִּי עַיִן בְּעַיִן יְרִיאוּ קֵץ אַחַר יֵשׁ מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ כְּפִי (אוֹתָהּ) הַמִּדָּה, וְהַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁל רָצוֹן שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שְׁנֵי קְצִין אַאֲרִיךְ. וְזֶה וְכָל הַחֶשְׁבּוֹנוֹת וְגִימַטְרִיָּאוֹת שֶׁל קְצִים הֵם פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה מִכֶּתֶר לְמַעְלָה אֵין קֵץ וְחֶשְׁבּוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה: וְלִפְנֵי אֶחָד מָה אַתָּה סוֹפֵר. רֹאשׁ שֶׁל כָּל הַקְּצִים – חָכְמָה, הַסּוֹף שֶׁל כָּל הַקְּצִים הוּא, שֶׁהַשְּׁכִינָה הִיא הָעֲשִׂירִית.

הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי כּוֹלֵל רֹאשׁ וְהַסּוֹף שֶׁל כָּל הַקְּצִים, וְכָל סוֹף הוּא בְּצַדִּיק, וְהַכֹּל נִכְלָל בְּצַדִּיק שֶׁכּוֹלֵל שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת שֶׁבָּהֶם נִקְרָא שְׁבִיעִי שָׁלֹשׁ פְּעָמִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ

וּמִנֵּהּ אִשְׁתְּכַח שֵׁם בֵּן שִׁבְעִין וּתְרִין שְׁמָהָן וַיִּפַּ"ע וַיָּב"א וַיֵּ"ט, דְּאִנּוּן כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל, דְּאִתְכְּלִילָן בְּמַיָּא אֶשָּׁא וְרוּחָא. וְאִנּוּן יַמָּא וַאֲוִירָא וְרָקִיעָא.

וְאִנּוּן יַמָּא וְתָקְפָּא דִּימִינָא, מַלְאַךְ הַחֶסֶד וְדָא מִיכָאֵל, דְּאִיהוּ עַל שֵׁם (שמות טו) מִי כָמוֹךָ בָּאֵלִים ה', דְּי שְׁמֵהּ מִכָּבֵי דְּסָלִיק שִׁבְעִין וּתְרִין, בְּחִשְׁבָּן אָתווֹי וּנְהוֹרָא דִּילֵהּ אַרְבְּעִין וּתְרִין. וְדָא חֵילָא דִּילֵהּ (ישעיה מג ב) כִּי תֵלֵךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא תִכָּוֶה. דְּדָא מְכַבֵּי אֶשָּׁא, וּמִיכָאֵל אִיהוּ דְּמוּת אַרְיֵה דְּאִיהוּ אַרְיֵה מִמַּיִם. (שמות יד כא) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה, בְּתָקְפָּא דְּגַבְרִיאֵל שְׁלִיחָא דְּגְבוּרָה דְּמָמָנָא עַל חָרָבָה. וּבְגִין דָּא אִתְּמַר בֵּיהּ וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה, מִסִּטְרָא דְּאוּרִיאֵל שְׁלִיחָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אַפְרִישׁ בֵּין מַיָּא וְאֶשָּׁא. הָדָא

לשון הקודש

אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְזֶהוּ בְּעֵב הֶעָנָן, וּמְמֶנּוּ נִמְצָא הַשֵּׁם בֶּן שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם שֵׁמוֹת וַיִּפַּ"ע וַיָּב"א וַיֵּ"ט, שֶׁהֵם כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל, שֶׁנִּכְלָלִים בְּמַיִם אֵשׁ וְרוּחַ, וְהֵם יָם וַאֲוִיר וְרָקִיעַ.

וְחֵם הַיָּם וְתוֹקֶף הַיָּמִין, מַלְאַךְ הַחֶסֶד, וְזֶה מִיכָאֵל, שֶׁהוּא עַל שֵׁם (שמות טו) מִי כָמוֹךָ בָּאֵלִים ה', שֶׁשְּׁמוֹ מִכְּבִי שֶׁעוֹלֶה לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם בְּחֶשְׁבּוֹן אוֹתִיּוֹת, וְאוֹרוֹ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. וְזֶהוּ כֹּחוֹ, (ישעיה מג) כִּי תֵלֵךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא תִכָּוֶה. שֶׁזֶּה מְכַבֶּה אֵשׁ, וּמִיכָאֵל הוּא דְּמוּת אַרְיֵה, שֶׁהוּא אַרְיֵה מִמַּיִם. (שמות טו) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה, בְּכֹחַ שֶׁל גַּבְרִיאֵל שֶׁלִּיחַ הַגְּבוּרָה שֶׁמְּמֻנֶּה עַל חָרָבָה. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בּוֹ וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה,

הוּא דִּכְתִיב (שם פסוק כ) וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם, דְּאִיהִי אֶשָּׁא נוּכְרָאָה, וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי מַיָּא.

וַיְהִי הֶעָנָן מִימִינָא, וְהַחשֶׁךְ דְּרַשִׁיעָיָא מִשְּׂמָאלָא, דְּאָזַל לְקַטְרְגָא לְסִטְרָא דִּשְׂמָאלָא דִּגְבוּרָה, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלָּיְלָה, וּכְמָא דְּאִתְפְּרִישׁ בֵּין שְׂמָאלָא דְּסִטְרָא אָחֳרָא לִימִינָא דִּקְדוּשָׁא דְּלָא אִתְקְרִיב לְגַבֵּהּ הָכִי מְיַחֵד בֵּין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא דִּקְדוּשָׁא, דְּבֵהּ שְׁמָהָן וּסְפִירָן וְאַתְוָן וְהַוְיָן מְשָׁלָּשִׁין, וּבְגִין דָּא וה"ו וכו' מְשָׁלָּשׁ בִּתְלָת אַתְוָן. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי לְכֹהֵן וְלֵוִי, אֲבָל שְׁמָהָן מְרֻבָּעִין וְאַתְוָן דְּתֵבָה אַרְבַּע אִנּוּן מִשְּׁכִינְתָּא.

וְתֵשַׁע סְפִירוֹת אִנּוּן מְשָׁלָּשִׁין בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. כְּגַוְנָא דָּא חָ'כְ'מָה חֶסְ'ד נֶצַ'ח

לשון הקודש

מֵהַצַּד שֶׁל אוּרִיאֵל, שְׁלִיחוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, הַפְּרִיד בֵּין מַיִם וְאֵשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב, וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם, שֶׁהִיא אֵשׁ נָכְרִיָּה, וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא מַיִם.

וַיְהִי הֶעָנָן מִימִין, וְהַחשֶׁךְ שֶׁל הָרְשָׁעִים מִשְּׂמֹאל, שֶׁהָלַךְ לְקַטְרֵג לְצַד הַשְּׂמֹאל שֶׁל גְּבוּרָה, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלָּיְלָה. וּכְמוֹ שֶׁהִפְרִיד בֵּין הַשְּׂמֹאל שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר לַיָּמִין שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא הִתְקָרֵב אֵלֶיהָ, כָּךְ מְיַחֵד בֵּין הַיָּמִין וְהַשְּׂמֹאל שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁבּוֹ הַשֵּׁמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת וְהַהֲוָיוֹת מְשֻׁלָּשׁוֹת, וּמְשׁוּם זֶה וה"ו וְכוּ' מְשֻׁלָּשׁ בְּשָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, מְשׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי לַכֹּהֵן וְלַלֵּוִי. אֲבָל שֵׁמוֹת מְרֻבָּעִים וְאוֹתִיּוֹת שֶׁל תֵּבָה אַרְבַּע הֵם מֵהַשְּׁכִינָה.

וְתֵשַׁע סְפִירוֹת הֵן מְשֻׁלָּשׁוֹת בָּעַמּוּד

כֶּתֶ"ר תִּפְאֶרֶת יְסו"ד בִּינָ"ה גְּבוּרָ"ה הו"ד, וּמַלְכוּת עֲשִׂירִי לוֹן, וּרְבִיעִי לוֹן מִסְטְרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה, אִיהִי תְּמִינָאָה, וּתְלָת סְפִירָן אִלֵּין, לְבוּשַׁיְהוּ חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל. חֹשֶׁךְ לִשְׁמָאלָא, עָנָן לִימִינָא, וַעֲרָפֶל בְּאֶמְצָעִיתָא, תְּחוֹת שָׁמַיִם דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים יח י) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֶד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו. בֶּעָנָן דְּנָפִיק קָלָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם כט ג) קוֹל ה' עַל הַמָּיִם.

וְכַמָּה קָלִין מִתְפּוֹצְצִין מִנֵּהּ, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שם צג ד) מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים, מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה דְּתַמָּן חֹשֶׁךְ, דִּבֵּהּ (בראשית כז א) יִצְחָק וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת, דָּפִיק קָלָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים כט ז) קוֹל ה' חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ, וּמִסִּטְרָא דַּעֲרָפֶל דָּפִיק קָלָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם פסוק ד) קוֹל ה' בֶּהָדָר, הַיְדוּעַ הִידּוּר

לשון הקודש

הָאֶמְצָעִי, כְּמוֹ זֶה: חָ'כְ'מָה חֶסֶ'ד גְּצַ'ח כֶּתֶ'ר תִּפְאֶרֶ'ת יְסו"ד בִּינָ"ה גְּבוּרָ"ה הו"ד, וּמַלְכוּת הִיא עֲשִׂירִית לָהֶם, וּרְבִיעִית לָהֶם מִצַּד הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, הִיא שְׁמִינִית, וּשְׁלֹשׁ הַסְּפִירוֹת הַלָּלוּ לְבוּשָׁם חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל. הַחֹשֶׁךְ לִשְׂמֹאל, הֶעָנָן לְיָמִין, וְהָעֲרָפֶל בָּאֶמְצַע, תַּחַת הַשָּׁמַיִם שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים יח) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֶד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו. בֶּעָנָן שֶׁיּוֹצִיא קוֹל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם כט) קוֹל ה' עַל הַמָּיִם.

וְכַמָּה קוֹלוֹת מִתְפּוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם צג) מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים, מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁשָּׁם חֹשֶׁךְ, שֶׁבּוֹ (בראשית כז) יִצְחָק וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת. דּוֹפֵק קוֹל שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים כט) קוֹל ה' חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ, וּמִצַּד הָעֲרָפֶל דּוֹפֵק הַקּוֹל שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ קוֹל ה' בֶּהָדָר, הַיְדוּעַ הִדּוּר לְיִשְׂרָאֵל דּוֹפֵק

לְיִשְׂרָאֵל דָּפִיק סָבָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא מט לב) וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן.

תְּלָת קָלִין אָחֲרָנִין מִנָּצַח הוֹד יְסוֹד, דְּאִנּוּן לָקְבֵל תְּלָת אֲבָהָן קָלָא שְׁבִיעָאָה מֵאִמָּא עִלָּאָה נַפְקָא. וְלָקְבֵל תְּלָת אֲבָהָן אִנּוּן, זַיִת לִימִינָא. נֵר לִשְׂמָאלָא. עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא פְּתִילָה דְּאִתְאַחִיד בְּתַרְוַיְהוּ. דְּאִיהִי (בראשית א יא) עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ. אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ עַל הָאָרֶץ, דָּא מָאנָא דְּשַׂרְגָּא, וְנֵר דְּשַׁבָּת מִסְּטָרָא דִּגְבוּרָה אִתּוּקְדַת וְאִתְנְהָרַת. וָוי לְמָאן דְּקָרִיב אֶשָּׁא נוּכְרָאָה לְגַבָּהּ דִּכְגִינֵּהּ מָנֵי (שמות לה ג) לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וּשְׁכִינְתָּא אוֹף הָכִי אִתְקְרִיאַת נֵר (דף קטו ע"ב) מִסְּטָרָא דְּשְׂמָאלָא, וְאִתְקְרִיאַת אוֹר מִסְּטָרָא דִּימִינָא, דְּתַמָּן (שמות כז כ) זַיִת זָךְ לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד. וְאִיהוּ שְׁמָן לַמָּאוֹר, דְּאִיהִי (משלי ו כג) כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה

לשון הקודש

זָקֵן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא מט) וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן. **שְׁלֹשָׁה** קוֹלוֹת אֲחֵרִים מִנֵּצַח הוֹד יְסוֹד, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת. הַקּוֹל הַשְּׁבִיעִי יוֹצֵא מִן הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה. וּכְנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת הֵם. הַזַּיִת לְיָמִין, נֵר לִשְׂמֹאל, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי פְּתִילָה שֶׁאֲחוּזָה בִּשְׁנֵיהֶם, שֶׁהִיא עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ. אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ עַל הָאָרֶץ, זֶה הַכְּלִי שֶׁל הַנֵּר, וְנֵר שֶׁל שַׁבָּת מִצַּד הַגְּבוּרָה בּוֹעֶרֶת וּמוֹאֶרֶת. אוֹי לְמִי שֶׁמַּקְרִיב אֵשׁ זָרָה אֵלֶיהָ, שֶׁבִּגְלָלוֹ צִוָּה לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְאַף הַשְּׁכִינָה כָּךְ נִקְרֵאת נֵר מִצַּד הַשְּׂמֹאל, וְנִקְרֵאת אוֹר מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁשָּׁם (שמות כז) זַיִת זָךְ וְכוּ' לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד, וְהוּא שֶׁמֶן לַמָּאוֹר, שֶׁהִיא כִּי נֵר מִצְוָה

אוֹר. וְאִיהִי פְּתִילָה מִסְּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאָחִיד בְּתַרְוַיְיהוּ.

וּבְגִוְנָא דָּא, זֵרַע דְּבַר נָשׁ לָקְבֵל מִשְׁחָא, וּבְרִית מִילָה לָקְבֵל פְּתִילָה. (שם כ כז) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם, לָקְבֵל נֵר דְּשַׁרְגָּא. חֵיזוּ תְּמִינָאָה, אִמָּא עִלָּאָה אִתְקְרִיאַת, בֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב, מַטֵּ"ה הָאֱלֹהִי"ם. הַנֹּגַהּ מִסְּטְרָא דִּימִינָא מַטֶּה כְּלַפֵּי חֶסֶד, לְרַחֵם עַל מָארֵי תְּיוּבְתָּא דְּבֵהּ אִתְמַר, כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים, מִסְּטְרָא דִּשְׂמָאלָא מַטֵּה הָאֱלֹהִים, לְמָחֲאָה בֵּיהּ לִרְשִׁיעַיָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות יז ה) וּמַטְּךָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיְאֹר קַח בְּיָדֶךָ וְהָלָכְתָּ. **וְשָׁבַע** שַׁבָּתוֹת, לְכָל חַד שָׁבַע יוֹמִין סַלְקִין מ"ט. וְהַאי אִיהוּ (ויקרא כה ח) וְסָפַרְתָּ לְךָ שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים, אִנּוּן מ"ט שָׁנִים. וּמ"ט יוֹמִין שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת, לָקְבֵל שֶׁבַע שְׁמָהָן אִלֵּין, דְּאִנּוּן.

לשון הקודש

וְתוֹרָה אוֹר, וְהִיא פְּתִילָה מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁאוֹחֵז בִּשְׁנֵיהֶם.

וּכְמוֹ זֶה זֶרַע שֶׁל אָדָם כְּנֶגֶד שֶׁמֶן, וּבְרִית מִילָה כְּנֶגֶד פְּתִילָה. נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם כְּנֶגֶד נֵר שֶׁל מְנוֹרָה. הַמַּרְאֶה הַנִּשְׁמָע, הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה נִקְרֵאת – כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב, מַטֵּ"ה הָאֱלֹהִים. הַנֹּגַהּ מִצַּד הַיָּמִין מַטֵּה כְּלַפֵּי חֶסֶד, לְרַחֵם עַל בַּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁבּוֹ נֶאֱמַר כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים. מִצַּד הַשְּׂמֹאל מַטֵּה הָאֱלֹהִים, לְהַכּוֹת בּוֹ אֶת הָרְשָׁעִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות יז) וּמַטְּךָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיְאֹר קַח בְּיָדֶךָ וְהָלָכְתָּ.

וְשָׁבַע שַׁבָּתוֹת, לְכָל אַחַת שִׁבְעָה יָמִים, עוֹלִים לְאַרְבָּעִים וְתֵשַׁע. וְזֶהוּ (ויקרא כה) וְסָפַרְתָּ לְךָ שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים, הֵם

אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת, אִנּוּן שֵׁבַע שְׁמָהָן וּלְכָל חַד שִׁית אַתְוָן, לָקֵבֵל שִׁית יוֹמֵי שָׁבוּעַ לְכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת. וְאִלֵּין אִנּוּן דְּאִתְמַר (ישעיה ו ב) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לָאֶחָד. וְכֻלְּהוּ תִּשְׁעָה וְאַרְבְּעִין שֵׁבַע שַׁבָּתוֹת, וְאַרְבָּעִין וְתֵרִין יוֹמִין דְּחֹל. וְשֵׁבַע שַׁבָּתוֹת, שֵׁבַע סְפִירָן לְכָל חַד שִׁית דַּרְגִּין, וְסַלְקִין תִּשְׁעָה וְאַרְבְּעִין פָּנִים טָהוֹר דְּאוֹרַיְתָא, אִמָּא עִלָּאָה חֲמִשִּׁים יוֹם דִּסְפִירַת הָעֹמֶר. ה' עִלָּאָה מִן מַטֵּ"ה, וְתִלָּת דַּרְגִּין אִנּוּן עִלָּאִין, שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנֵּי קֹדֶשׁ.

שְׂרָפִים בְּהוֹן פָּרְחַת אִמָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי נִשְׁמַת כָּל חַי, וּמִנַּהּ נִשְׁמַת חַיִּים דְּבַר נָשׁ,

לשון הקודש

אַרְבָּעִים וְתֵשַׁע שָׁנִים. וְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמִים שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת, כְּנֶגֶד שִׁבְעַת הַשְּׁמוֹת הָאֵלֶּה, שֶׁהֵם:

אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת, הֵם שִׁבְעָה שֵׁמוֹת, וּלְכָל אַחַת שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד שֵׁשֶׁת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ לְכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת. וְאֵלּוּ הֵם שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ו) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לָאֶחָד. וְכֻלָּם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שַׁבָּתוֹת, וְאַרְבָּעִים וְתֵשַׁע יָמִים שֶׁל חֹל. וְשֶׁבַע שַׁבָּתוֹת שֶׁבַע סְפִירוֹת, לְכָל אַחַת שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, וְעוֹלִים לְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה פָּנִים טְהוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה. הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה חֲמִשִּׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר. ה' הָעֶלְיוֹנָה מִן מַטֵּ"ה. וְשָׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן עֶלְיוֹנוֹת – שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנֵּי הַקֹּדֶשׁ. **הַשְּׂרָפִים,** בָּהֶם פּוֹרַחַת הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה

דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים. וּבַשָּׂרְפִים דְּאִתְמַשְׁכָן מֵאִלֵּין אִיהִי פָּרְחַת בְּכָל לֵילְיָא לְגַבֵּי אִמָּא עִלָּאָה וּבְכָל שַׁעֲתָא דַּחֲזָרַת בִּתְשׁוּבָה, דִּבְגִינָא אִתְמַר (שם א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָאָדָ"ם חֶשְׁבָּנֵיהּ חַמְשִׁין. רוּחָא דְּקוּדְשָׁא דְּאִתְמַר בָּהּ (שם פסוק ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם. דְּאִנּוּן בְּנֵי תוֹרָה, מַיִם דְּאוֹרַיְתָא, אִיתְנְטִיל מֵעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. הַאי סְלִיקַת בְּכָל לֵילְיָא בְּאַרְבַּע חֵיוָן, דִּלְכָל חַד אַרְבַּע גַּדְפִּין וּבְהוֹן פָּרְחִין לְעֵלָּא לְגַבֵּי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ כְּלִיל יאהדונה"י. יהו"ה מִימִינָא אֲדנָ"י מִשְּׂמָאלָא. נַפְשָׁא אַתְיָא מִסִּטְרָא דְּאוֹפַנִּים, דְּאִתְמַר עֲלַיְהוּ (יחזקאל א) וּמַרְאֵה הָאוֹפַנִּים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ. אִתְמַר הָכָא תַּרְשִׁישׁ וְאִתְמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שה"ש ח יד) יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ.

לשון הקודש

שֶׁהִיא נִשְׁמַת כָּל חַי, וּמִמֶּנָּה נִשְׁמַת הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים. וּבַשְּׂרָפִים שֶׁנִּמְשָׁכִים מֵאֵלּוּ הִיא פּוֹרַחַת בְּכָל לַיְלָה לָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, וּבְכָל שָׁעָה שֶׁחוֹזֶרֶת בִּתְשׁוּבָה, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָאָדָ"ם חֶשְׁבּוֹנוֹ חֲמִשִּׁים. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם. שֶׁאוֹתָם בְּנֵי תוֹרָה, הַמַּיִם שֶׁל הַתּוֹרָה, נִטְלָה מֵהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, זוֹ עוֹלָה בְּכָל לַיְלָה בְּאַרְבַּע חַיּוֹת שֶׁלְּכָל אַחַת אַרְבַּע כְּנָפַיִם, וּבָהֶם פּוֹרְחִים לְמַעְלָה לָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁכּוֹלֵל יאהדונהי. יהו"ה מִימִין, אֲדנָ"י מִשְּׂמֹאל. הַנֶּפֶשׁ בָּאָה מִצַּד הָאוֹפַנִּים, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וּמַרְאֵה הָאוֹפַנִּים

וְאַף עַל גַּב דְּהָא אוּקִימְנָא לְעֵיל שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים. בְּכָל אֲתַר דְּמִתְחַדֵּשׁ בֵּיהּ רָזִין צָרִיךְ לְאַחֲזָרָא לוֹן שְׂרָפִים לָקַבֵּל גַּדְפִּין דִּכְרוּבִים. וְחַיּוֹת לָקַבֵּל גּוּפָא דִּכְרוּבִים. אוֹפַנִּין לָקַבֵּל רַגְלִין דִּכְרוּבִים דְּאִנּוּן עִגּוּלִין. מִשֶּׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל הֲווֹ מִתְמַעֲטִין גַּדְפִּין דְּחֵיוָן, וּכְרוּב חַד דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִסְתְּלַק לְגַבֵּי הַהוּא מוּפְלָא (וּמְכֻסֶּה), דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ש"ב כב יא) **וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעָף.**

אֲשֶׁתְּאַר כְּרוּב תִּנְיָנָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, וְהָא אִיהוּ מָאן דְּמְחַבֵּר לוֹן בִּשְׁפָוָן שְׂלִים בְּחַ"י עָלְמִין, דְּאִיהוּ (ישעיה נ ד) לְשׁוֹן לְמוּדִים, כָּלִיל חַ"י בִּרְכָאן דְּצְלוֹתָא, דְּבֵהּ מִתְכַּנְּשִׁין שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים כֻּלְּהוּ גַּדְפַיְהוּ פְּתִיחָן לְקַבְלֵיהּ, וְקָלָא דִּילֵהּ אִשְׁתְּמַע מִגּוֹ עַמּוּדָא

לשון הקודש

וּמַעֲשֵׂיהֶם בְּעֵין תַּרְשִׁישׁ. נֶאֱמַר כָּאן תַּרְשִׁישׁ, וְנֶאֱמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שיר ה) יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ.

וְאַף עַל גַּב שֶׁהֲרֵי בֵּאַרְנוּ לְמַעְלָה, שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, בְּכָל מָקוֹם שֶׁמִּתְחַדְּשִׁים בּוֹ רָזִים, צָרִיךְ לְהַחֲזִיר אוֹתָם הַשְּׂרָפִים כְּנֶגֶד כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים, וְהַחַיּוֹת כְּנֶגֶד גּוּף הַכְּרוּבִים. הָאוֹפַנִּים כְּנֶגֶד רַגְלֵי הַכְּרוּבִים, שֶׁהֵם עֲגֻלִּים. מִשֶּׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, הָיוּ מִתְמַעֲטִים כַּנְפֵי הַחַיּוֹת, וּכְרוּב אֶחָד, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, הִתְעַלָּה לְאוֹתוֹ הַמְּפֻלָּא (וּמְכֻסֶּה), שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעָף. **נִשְׁאָר** כְּרוּב שֵׁנִי, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה בַּגָּלוּת. אַשְׁרֵיהֶם מִי שֶׁמְּחַבֵּר אוֹתָם בִּשְׁפָתַיִם שְׁלֵמוֹת בְּחַ"י הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא לְשׁוֹן לְמוּדִים, כּוֹלֵל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת הַתְּפִלָּה, שֶׁבּוֹ מִתְכַּנְּסִים שְׂרָפִים

דְּאֶמְצָעִיתָא וְשָׁמְעִין לְגַבַּיְהוּ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (יחזקאל א) וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם.

בְּאָן אַתַּר אִשְׁתְּמַע בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וּבְאָן אַתַּר אִתְפְּתָחוּ, כַּד יִשְׂרָאֵל אָמְרִין אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, אֲדֹנָי, שְׁכִינְתָּא כַּד אִיהִי אִתְפַּתְּחַת לְקַבְּלָא לְבַעְלָהּ, מִתְפַּתְּחִין שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים. גַּדְפַיְהוּ לְגַבֵּהּ לְקַבְּלָא לוֹן לְמָארֵיהוֹן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם) וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה. הָא אִנּוּן כְּרוּבִים דְּכָר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא. בִּצְלוֹתָא דַּעֲמִידָה אִתְמַר, בַּשְּׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, (שם) בְּעָמְדָם תְּרַפֶּינָה כַּנְפֵיהֶן. בְּעָמְדָם, וַדַּאי יִשְׂרָאֵל בִּצְלוֹתָא דַּעֲמִידָה, בְּהַהוּא זִמְנָא אִנּוּן כְּרוּבִים וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו בְּהַהוּא זִמְנָא. צְלוֹתִין מִתְקַבְּלִין בְּרַעֲוָא, דְּאִתְמַר עָלַיְהוּ תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד

לשון הקודש

וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, כֻּלָּם כַּנְפֵיהֶם פְּתוּחִים כְּנֶגְדּוֹ, וְקוֹלוֹ נִשְׁמָע מִתּוֹךְ הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי וְשׁוֹמְעִים לָהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל א) וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם.

בְּאֵיזֶה מָקוֹם נִשְׁמָע? בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וּבְאֵיזֶה מָקוֹם נִפְתְּחוּ? כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח. אֲדֹנָי – הַשְּׁכִינָה, כְּשֶׁנִּפְתַּחַת לְקַבֵּל אֶת בַּעְלָהּ, נִפְתָּחִים שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, כַּנְפֵיהֶם אֵלָיו לְקַבֵּל אוֹתָם לִרְבוֹנָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה. הֲרֵי שֶׁאוֹתָם הַכְּרוּבִים זָכָר וּנְקֵבָה יַחַד. בִּתְפִלַּת הָעֲמִידָה נֶאֱמַר בַּשְּׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, (שם) בְּעָמְדָם תְּרַפֶּינָה כַּנְפֵיהֶן. בְּעָמְדָם – וַדַּאי יִשְׂרָאֵל בִּתְפִלַּת הָעֲמִידָה, בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן אוֹתָם הַכְּרוּבִים וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הַתְּפִלּוֹת מִתְקַבְּלוֹת בְּרָצוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר

תְּמִידִין, וְעוֹד הָא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין דְּאֵין עֲבוֹדָה אֶלָּא תְּפִלָּה, דְּשִׁקּוֹלָה אִיהִי צְלוֹתָא כַּעֲבוֹדַת הַכֹּהֲנִים וּכְקָרְבָּנַיָּא דִּילְהוֹן.

דִּבְזִמְנָא דִּכְרוּבִים, דְּאִנּוּן עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וּשְׁכִינְתָּא לָאו אִנּוּן אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, צְלוֹתָא לָא מִתְקַבְּלָא, וְנָפַק סמא"ל דְּאִיהוּ כַּלְבָּא לְמֵיכַל קָרְבְּנִין דִּילְהוֹן, דְּאִנּוּן צְלוֹתִין, וְהַאי אִיהוּ (ויקרא ט כד) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם. וְדָא אֲכִילָה דְּקָרְבְּנִין דְּאִנּוּן צְלוֹתִין דְּיִשְׂרָאֵל, וְאִתְמַר בְּהוֹן וַיָּמֻתוּ, כְּגַוְונָא דִּבְנֵי אַהֲרֹן, וְלֵית מִיתָא לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא עֲנִיוּתָא, וּבְאִלֵּין אַנְפִּין דְּכְרוּבִים אִתְמַר (שמות לג יא) וְדִבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים.

קָמוּ כֻּלְּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין וּמַלְאָכִין וְאָמְרוּ מַאי נִיהוּ דְּנַלֵּי רָזִין אִלֵּין. אֶלָּא וַדַּאי דָּא אִיהוּ

לשון הקודש

עֲלֵיהֶן תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד תְּמִידִין. וְעוֹד הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁאֵין עֲבוֹדָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁשְּׁקוּלָה הַתְּפִלָּה כַּעֲבוֹדַת הַכֹּהֲנִים, וּכְמוֹ הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁלָּהֶם.

בִּזְמַן שֶׁהַכְּרוּבִים, שֶׁהֵם הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי וְהַשְּׁכִינָה, אֵינָם פָּנִים בְּפָנִים, אֵין הַתְּפִלָּה מִתְקַבֶּלֶת, וְיוֹצֵא סמא"ל, שֶׁהוּא הַכֶּלֶב, לֶאֱכֹל אֶת הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם הַתְּפִלּוֹת, וְזֶהוּ (ויקרא ט) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם. וְזוֹ הָאֲכִילָה שֶׁל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהֵן תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנֶאֱמַר בָּהֶם וַיָּמֻתוּ, כְּמוֹ שֶׁבְּנֵי אַהֲרֹן, וְאֵין מִיתָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא עֲנִיוּת. וּבַפָּנִים שֶׁל הַכְּרוּבִים הַלָּלוּ נֶאֱמַר (שמות לג) וְדִבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים.

קָמוּ כֻּלָּם בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה וְהַמַּלְאָכִים,

דְּאִתְקְרֵי סֵפֶר הַזֹּהַר, בְּדַרְגָּא דִּילֵהּ דְּאִיהוּ בְּדִיוּקְנָא דְּמָארֵהּ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דניאל ד ח) רְבָה אִילָנָא וּתְקִיף, תְּחוֹתוֹהִי תַּטְלֵל חֵיוַת בָּרָא, דְּאִנּוּן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. וּבְעַנְפּוֹהִי יְדוּרָן צִפְּרֵי שְׁמַיָּא, דְּאִנּוּן נִשְׁמָתִין עִלָּאִין. וּמִנֵּהּ יִתְּזִין כָּל בִּשְׂרָא, דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּבָבַת עֵינוֹי נַהֲרָא שְׁכִינְתָּא, דְּבְגִינֵהּ אִתְמַר (שמות ג ב) וַיֵּרָא מַלְאַךְ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה. וְדָא בַּ"ת לֵ"ב בַּת כְּלִילָא מֵעֲשֶׂר אֲמִירָן וְל"ב נְתִיבוֹת דִּילָהּ. דְּאִנּוּן ל"ב אֱלֹהִים דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית. דִּבְגִין הַאי ל"ב אִתְמַר הַלֵּב רוֹאֶה הַלֵּב שׁוֹמֵעַ. בְּעַיִן דִּילֵהּ נָהִיר עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

בִּתְלָת גְּוָנִין דְּעַיְנֵהּ יְמִינָא נַהֲרִין תְּלָת אֲבָהָן. בִּתְרֵי גַּדְפֵּי עֵינָא דִּילֵהּ, פַּתְחִין וְסַגְרִין

לשון הקודש

וְאָמְרוּ, מִי הוּא שֶׁגָּלָה הַסּוֹדוֹת הַלָּלוּ? אֶלָּא וַדַּאי זֶהוּ שֶׁנִּקְרָא סֵפֶר הַזֹּהַר, בַּדַּרְגָּה שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא בַּדְיוּקָן שֶׁל רִבּוֹנוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דניאל ד) גָּדַל הָעֵץ וְהִתְחַזֵּק, שֶׁלְּרַגְלָיו תִּהְיֶה בַּצֵּל חַיּוֹת הַשָּׂדֶה, שֶׁהֵן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. וּבַעֲנָפָיו יָדוּרוּ צִפְּרֵי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהֵן הַנְּשָׁמוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת. וּמִמֶּנּוּ יִזּוֹן כָּל בָּשָׂר, זֶה יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּבָבַת עֵינוֹ מְאִירָה הַשְּׁכִינָה, שֶׁבְּשִׁבִילוֹ נֶאֱמַר (שמות ג) וַיֵּרָא מַלְאַךְ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה. וְזֶה בַּ"ת לֵ"ב, בַּת כְּלוּלָה מֵעֲשֶׂר אֲמִירוֹת וְל"ב נְתִיבוֹת שֶׁלָּהּ, שֶׁהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. שֶׁבִּגְלַל הַל"ב הַזֶּה נֶאֱמַר, הַלֵּב רוֹאֶה הַלֵּב שׁוֹמֵעַ. בָּעַיִן שֶׁלּוֹ מֵאִיר הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

בִּשְׁלֹשֶׁת צִבְעֵי עֵינוֹ הַיְמָנִית מְאִירִים שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. בִּשְׁתֵּי כַּנְפֵי עֵינוֹ פּוֹתְחִים

תְּרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט. בְּרֹב דְּעֵינָא דְּאָחִיד בִּתְרֵי גַּדְפֵּי עֵינָא דִּילֵהּ דָּא צַדִּיק. בַּת דַּקִּיקָא וְעִירָא אִית מִלְּגָאו, תְּחוֹת בַּת עֵינָא עִלָּאָה וְדָא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. דְּבַת עֵינָא עִלָּאָה תַּמָּן חָכְמָה לֵב אִמָּא עִלָּאָה. אוֹר (דף קטז ע"א) דְּנָהִיר בְּבַת עֵינָא דְּאִיהִי י' וְעִמֵּהּ אִתְקְרֵי אֲוִיר הַקָּדְמוֹן, דָּא כֶּתֶר עִלָּאָה. וְעוֹד בְּשִׁבְעָה גְּלְדֵי עֵינָא דִּילֵהּ, נַהֲרִין נִשְׁמָתִין דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן וְשִׁית חַבְרוֹי. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (זכריה ד) שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצָקוֹת.

וְאִית דְּפָרִישׁ לוֹן הָכִי בְּי"ד אַתְוָן דִּשְׁמָא מְפָרַשׁ. בְּשִׁבְעָה גְּלְדֵי עֵינָא וּתְלָת גַּוְנֵי עֵינָא, נַהֲרִין עֶשֶׂר אַתְוָן דְּאַנּוּן יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א, וְהַאי אִיהוּ (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, בִּתְרֵי כְּרוּבֵי עֵינָא וּבִתְרֵי עַפְעַפֵּי עֵינָא, נַהֲרִין פְּנֵי אָדָם דְּאַנּוּן

לשון הקודש

וְסוֹגְרִים שְׁנֵי עַמּוּדֵי אֱמֶת, בְּרֹב הָעַיִן שֶׁאוֹחֵז בִּשְׁתֵּי כַּנְפֵי הָעַיִן שֶׁלּוֹ, זֶה צַדִּיק. בַּת דַּקָּה קְטַנָּה יֵשׁ מִבִּפְנִים תַּחַת בַּת הָעַיִן הָעֶלְיוֹנָה, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. שֶׁבַּת הָעַיִן הָעֶלְיוֹנָה שָׁם חָכְמָה, לֵב, הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה. הָאוֹר שֶׁמֵּאִיר בְּבַת הָעַיִן שֶׁהִיא י' וְעִמּוֹ נִקְרָא הָאֲוִיר הַקַּדְמוֹן, זֶה כֶּתֶר עֶלְיוֹן. וְעוֹד, בְּשִׁבְעָה גְּלְדֵי הָעַיִן שֶׁלּוֹ מְאִירִים נִשְׁמוֹת רַבִּי שִׁמְעוֹן וְשִׁשָּׁת חֲבֵרָיו, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (זכריה ד) שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצָקוֹת.

וְיֵשׁ מְפָרֵשׁ אוֹתָם כָּךְ בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ. בְּשִׁבְעָה גְּלְדֵי הָעַיִן וּשְׁלֹשֶׁת צִבְעֵי הָעַיִן מְאִירוֹת עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְזֶהוּ (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. בִּשְׁנֵי כְּרוּבֵי הָעַיִן וּבִשְׁנֵי עַפְעַפֵּי הָעַיִן מְאִירִים פְּנֵי אָדָם, שֶׁהֵם ד', וְהֵם יהו"ה, וַעֲלֵיהֶם

אַרְבַּע וְאִנּוּן יהו"ה. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּמוּת תְּלָת חֵיוָן אִנּוּן דְּמוּת אַנְפֵּי אָדָם, כָּל אֵבָר וְאֵבָר דִּילֵהּ, אִשְׁתְּכַח רְשׁוּת הַיָּחִיד, דְּרָחֲבוּ אַרְבַּע וְגָבְהוּ עֲשָׂרָה, דְּאִנּוּן אַרְבִּיסַר אַתְוָן דְּשְׁמָא מְפָרַשׁ, בְּאֵבְרִין דִּילֵהּ מְקַנְּנָן כָּל נִשְׁמָתִין דְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא דְּיִשְׂרָאֵל. דְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא דְּמַלְאָכִים כֻּלְּהוּ דְּמִתְכַּנְּשִׁין בְּהַאי חִבּוּרָא, מְקַנְּנִין בֵּיהּ.

אָמְרוּ נִשְׁמָתִין דְּמִתִּיבְתָּא עִלָּאָה, וַדַּאי הַאי אִיהוּ דְּדַרְגֵּהּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּעָתִיד לְאִתְגַּלְיָא בְּדָרָא דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא אִתְגַּלְיָא בֵּיהּ. וְרָזָא דְּמִלָּא קְרָא אוֹכַח, (קהלת א ט) מַ"ה שֶּׁהָיָ"ה הוּא שֶׁיִּהְיֶ"ה. וּבָהּ (תהלים לג טו) מִמְּכוֹ"ן שִׁבְתּ"וֹ הִשְׁגִּי"חַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ.

קוּם רָעְיָא מְהֵימְנָא לְאִתְעָרָא לְהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שה"ש ה ב) אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר. וּכְמָה אִנּוּן

לשון הקודש

נֶאֱמַר וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. דְּמוּת שְׁלֹשׁ הַחַיּוֹת הֵם דְּמוּת פְּנֵי אָדָם, כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁלּוֹ, נִמְצֵאת רְשׁוּת הַיָּחִיד, שֶׁרָחְבוּ אַרְבָּעָה וְגָבְהוּ עֲשָׂרָה, שֶׁהֵן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ. בְּאֵיבָרִים שֶׁלּוֹ מְקַנְּנוֹת כָּל נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל שִׁשִּׁים רִבּוֹא שֶׁל יִשְׂרָאֵל. שֶׁשִּׁשִּׁים רִבּוֹא שֶׁל מַלְאָכִים כֻּלָּם שֶׁמִּתְכַּנְּסִים בַּחִבּוּר הַזֶּה מְקַנְּנִים בּוֹ.

אָמְרוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֶלְיוֹנָה: וַדַּאי זֶה הוּא שֶׁדַּרְגָּתוֹ הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁעָתִיד לְהִגָּלוֹת בְּדוֹר שֶׁהַמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ מִתְגַּלֶּה בּוֹ. וְסוֹד הַדָּבָר הַכָּתוּב מוֹכִיחַ, מַ"ה שֶׁהָיָ"ה הוּא שֶׁיִּהְיֶ"ה. וּבָהּ מִמְּכוֹ"ן שִׁבְתּ"וֹ הִשְׁגִּי"חַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ.

קוּם רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן לְהִתְעוֹרֵר לְאוֹתוֹ

דְּמִיכִין וְשֵׁינָתָא בְּעֵינֵיהוֹן, דִּלָּא פַּתְחִין לוֹן לְאִתְעַסְּקָא בְּרָזִין דְּאוֹרַיְתָא, דְּכָל רָז אוֹר אִתְקְרֵי, לְאַנְהָרָא בֵּיהּ לְבַת עֵינָא וּלְאִתְעָרָא לָהּ בֵּיהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, דְּאִיהִי דְּמִיכָא בְּגָלוּתָא בֵּין אִנּוּן מָארֵי תּוֹרָה. דְּלֵית חַד מִנַּיְהוּ דְּיִתְעַר לָהּ בְּבַעְלָהּ דְּאִיהוּ ר"ז אוֹר דְּנָהִיר בָּהּ בְּבַת עֵינָא. דְּרָז אוֹר אִיהוּ בְּחָשְׁבָּן. דְּהָא אַנְתְּ הוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי. דְּהָא חָווֹ כָּלְהוּ נְבִיאַיָּא וְחַכְמַיָּא וּמָארֵי קַבָּלָה לְגַבָּךְ, כְּסִיהֲרָא וְכוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי דְּלֵית לוֹן נְהוֹרָא אֶלָּא מִשִּׁמְשָׁא.

וּבְגִין דְּאִתְמַר בָּךְ פְּנֵי מֹשֶׁה כִּפְנֵי חַמָּה. קוּם אַנְהִיר לוֹן דְּעַד דְּאֶמֶת אַנְהִיר לוֹן, כָּלְהוּ חָווֹ בַּחֲשׁוֹכָא וְלֵית לוֹן נְהוֹרָא. דְּבַאֲתַר דְּאַנְתְּ תִּשְׁתַּכַּח, עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִשְׁתַּכַּח תַּמָּן, דְּאִיהוּ

לשון הקודש

שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר. וְכַמָּה הֵם יְשֵׁנִים וְשֵׁנָה בְּעֵינֵיהֶם, שֶׁלֹּא פּוֹתְחִים אוֹתָם לְהִתְעַסֵּק בַּסּוֹדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁכָּל רָז נִקְרָא אוֹר, לְהָאִיר בּוֹ לְבַת הָעַיִן וּלְעוֹרֵר אוֹתָהּ בּוֹ אֶל בַּעְלָהּ, שֶׁהִיא יְשֵׁנָה בַּגָּלוּת בֵּין אוֹתָם בַּעֲלֵי תוֹרָה, שֶׁאֵין אֶחָד מֵהֶם שֶׁיְּעוֹרֵר אוֹתָהּ לְבַעְלָהּ, שֶׁהוּא ר"ז, הָאוֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ בְּבַת הָעַיִן. שֶׁרָז, אוֹר הוּא בְּחֶשְׁבּוֹן. שֶׁהֲרֵי אַתָּה הוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי. שֶׁהֲרֵי כָּל הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים וּבַעֲלֵי קַבָּלָה אֶצְלְךָ הֵם כַּלְּבָנָה וְהַכּוֹכָבִים וְהַמַּזָּלוֹת, שֶׁאֵין לָהֶם אוֹר אֶלָּא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.

וּמִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר בְּךָ פְּנֵי מֹשֶׁה כִּפְנֵי חַמָּה, קוּם הָאֵר לָהֶם, שֶׁעַד שֶׁאֶמֶת מֵאִיר לָהֶם, כֻּלָּם הֵם בַּחֲשֵׁכָה וְאֵין לָהֶם אוֹר. שֶׁבַּמָּקוֹם שֶׁאַתָּה תִּמְצָא, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִמְצָא שָׁם, שֶׁהוּא כּוֹלֵל עֶלְיוֹנִים

כְּלִיל עִלָּאִין וְתַתָּאִין. אַנְתְּ הוּא חֵיזוּ דְּכָל מַרְאוֹת דִּנְבוּאָה, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יחזקאל א) וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. חֵיזוּ תְּשִׁיעָאָה (שם) מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד ה'. וְדָא חָכְמָה דְּאִית בָּהּ כ"ח מ"ה, וְכַמָּה חֶשְׁבּוֹנוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת אִית תַּמָּן, דְּאִתְמַר בְּהוֹן תְּקוּפוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה. וְאִנּוּן מָ"ה יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א אִיהוּ (נ"א אִנּוּן) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

דְּאָמַר בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה עֶשֶׂר וְלֹא תֵּשַׁע וְלֹא אֶחָד עֲשַׂר, כְּגַוְונָא דְּעֶשֶׂר אַתְוָן דִּשְׁמָא מְפָרַשׁ, דְּלָא לְאוֹסָפָא עֲלַיְהוּ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, וְלֹא לְמִגְרַע מִנַּיְהוּ וְחֶשְׁבָּן דְּעֶשֶׂר אַתְוָן אִלֵּין אִנּוּן מָ"ה. כְּחַ דְּיֵלֵה אִנּוּן כ"ח אַתְוָן דְּאִנּוּן תּוֹלְדִין דְּעֶשֶׂר אִלֵּין. וְאִנּוּן יו"ד וָא"ו דָּלֶ"ת, הֵ"א אָלֶ"ף, וָא"ו אָלֶ"ף וָא"ו, הֵ"א אָלֶ"ף. עֶשֶׂר אַתְוָן לָקֳבֵל עֶשֶׂר אֶצְבְּעָן.

לשון הקודש

וְתַחְתּוֹנִים. אַתָּה הוּא הַמַּרְאֶה שֶׁל כָּל מַרְאוֹת הַנְּבוּאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. הַמַּרְאֶה הַתְּשִׁיעִי – (שם) מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד ה'. וְזוֹ חָכְמָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כ"ח מ"ה, וְכַמָּה חֶשְׁבּוֹנוֹת וְגִימַטְרִיָּאוֹת יֵשׁ שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם תְּקוּפוֹת וְגִימַטְרִיָּאוֹת פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה. וְהֵם מָ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הוּא (הֵן) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

שֶׁאָמַר בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה: עֶשֶׂר, וְלֹא ט' וְלֹא י"א. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ, שֶׁלֹּא לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן יוֹתֵר מֵעָשָׂר, וְלֹא לִגְרֹעַ מֵהֶן. וְחֶשְׁבּוֹן שֶׁל עֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה הֵם מ"ה. הַכֹּחַ שֶׁלּוֹ הֵם כ"ח אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל עֶשֶׂר הָאֵלּוּ. וְהֵם יו"ד וָא"ו דָּלֶ"ת, הֵ"א אָלֶ"ף, וָא"ו אָלֶ"ף וָא"ו, הֵ"א אָלֶ"ף. עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת. כ"ח אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד

כ"ח אַתְוָן לָקֳבֵל כ"ח פִּרְקִין דְּעֶשֶׂר אֶצְבְּעָן. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (במדבר יד ז) וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כ"ח אֲדֹנָ"י.

וּבְגִין הַאי כַּח אִתְמַר דְּמָאן דְּלָא יָדַע בְּגִימַטְרִיאוֹת וְחֶשְׁבּוֹנוֹת דִּילֵהּ, עָתִיד לְאִתְחַתָּא לִשְׁאוֹל, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ בַּמִּדְרָשׁ (קהלת ט י) (כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה) כִּי אֵין מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה בַּשְּׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שָׁמָּה, מ"ה אִיהוּ כְּבוֹ"ד אֶחָ"ד. כְּגַוְנָא דָּא וָא"ו חֶשְׁבָּנֵהּ אֶחָ"ד כְּבוֹ"ד. אִיהוּ יו"ד הֵ"א הֵ"א. וְכָבוֹד אִיהוּ חֶשְׁבַּן לֵ"ב, וְהַאי אִיהוּ לֵ"ב אֶחָ"ד. וּבְגִינֵהּ אִתְמַר (יחזקאל א) הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד ה'. וְעוֹד מַה בְּאַתְוָן מ"ם הֵ"א דְּסָלִיק בְּגִימַטְרִיָּא אֶהְיֶ"ה אֲדֹנָ"י וְחֶשְׁבָּנֵהּ אֱלֹהִי"ם. וְדָא כְּנוּי דִּשְׁמָא מְפָרַשׁ דְּהָכִי סָלִיק אֱלֹהִי"ם בְּגִימַטְרִיָּא כְּנוּי"ו. וְהַאי אִיהוּ הַשֵּׁם בְּכְנוּי. הַכְּ"פָא הָכִי סָלִיק אִיהוּ בְּחֶשְׁבָּנֵהּ כ"ו כ"פ וא"ו, אִיהוּ.

לשון הקודש

כ"ח פִּרְקֵי עֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת, וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר (במדבר יד) וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כ"ח אֲדֹנָי. **וּמִשּׁוּם** הַכֹּחַ הַזֶּה נֶאֱמַר, שֶׁמִּי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ בַּגִּימַטְרִיָּאוֹת וְחֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, עָתִיד לָרֶדֶת לִשְׁאוֹל, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בַּמִּדְרָשׁ, (קהלת ט) (כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה) כִּי אֵין מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שָׁמָּה. מ"ה הוּא כְּבוֹ"ד אֶחָד. כְּמוֹ זֶה וָא"ו חֶשְׁבּוֹנוֹ אֶחָ"ד כְּבוֹ"ד. הוּא יו"ד הֵ"א הֵ"א. וְכָבוֹד הוּא חֶשְׁבּוֹן ל"ב, וְהוּא לֵ"ב אֶחָ"ד. וּבִגְלָלוֹ נֶאֱמַר (יחזקאל א) הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד ה'. וְעוֹד, מָה בָּאוֹתִיּוֹת מ"ם הֵ"א שֶׁעוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּא אֶהְיֶ"ה אֲדֹנָ"י, וְחֶשְׁבּוֹנוֹ אֱלֹהִים. וְזֶה הַכִּנּוּי שֶׁל הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ, שֶׁכָּךְ עוֹלֶה אֱלֹהִי"ם בְּגִימַטְרִיָּא כִּנּוּי. וְזֶהוּ

יְהֹוָ"ה אֱלֹהִי"ם בְּגִימַטְרִיָּא א' תּוֹסֶפֶת אַחֲזֵי דְּשְׁמֵהּ וְכִנּוּיֵהּ אֶחָד. וְלָאו אִיהוּ כְּגַוְנָא דְּבַר נָשׁ דְּאִיהוּ אֶחָד וְכִנּוּיֵהּ אֶחָד, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא וּשְׁמֵהּ וְכִנּוּיֵהּ כֻּלָּא חַד. אִלֵּין תֵּשַׁע מַרְאוֹת חָזָא יְחֶזְקֵאל מִגּוֹ תֵּשַׁע צוּרוֹת אָחֳרָנִין. חֵיזוּ עֲשִׂירָאָה דְּאִיהוּ כֶּתֶר מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה, לָא גַּלֵּי בֵּיהּ שׁוּם מַרְאָה בְּעָלְמָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם) **וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וְלֹא אָמַר מַאי חָזָא. בְּגִין דְּאִתְמַר עָלֵהּ בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחְקֹר, אֵין לְךָ עֵסֶק בַּנִּסְתָּרִים.**

מָאן מִסְתָּרִים דִּילֵהּ. אִנּוּן שִׁית מֵאָה וְעֶשְׂרִים סִתְרֵי תּוֹרָה גְּנִיזִין (נ"א רָזִין) **דְּתַלְיָן מִנֵּהּ, כְּחֶשְׁבַּן כְּתָ"ר וְכָל חַד אוֹלִיף רָזָא לְעֵלָּא מִנֵּהּ, וְאִנּוּן עָלְמִין גְּנִיזִין לְהַהוּא מֻפְלָא דְּאִיהוּ עִלַּת כָּל עִלָּאִין. קוּם**

לשון הקודש

הַשֵּׁם בְּכִנּוּי. הַכְּסִ"א כָּךְ עוֹלֶה הוּא בְּחֶשְׁבּוֹנוֹ כ"ו כ"פ וא"ו הוּא.

יְהֹוָ"ה אֱלֹהִי"ם בְּגִימַטְרִיָּא א' תּוֹסֶפֶת, מַרְאֶה שֶׁשְּׁמוֹ וְכִנּוּיוֹ אֶחָד, וְאֵינוֹ כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם שֶׁהוּא אֶחָד וְכִנּוּיוֹ אֶחָד, אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא וּשְׁמוֹ וְכִנּוּיוֹ הַכֹּל אֶחָד. תֵּשַׁע הַמַּרְאוֹת הַלָּלוּ רָאָה יְחֶזְקֵאל מִתּוֹךְ תֵּשַׁע צוּרוֹת אֲחֵרוֹת. הַמַּרְאֶה הָעֲשִׂירִי שֶׁהוּא כֶּתֶר מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה, לֹא גִּלָּה בּוֹ שׁוּם מַרְאֶה בָּעוֹלָם. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל פָּנַי, וְלֹא אָמַר מָה רָאָה. מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחְקֹר. אֵין לְךָ עֵסֶק בַּנִּסְתָּרִים.

מִי הַמִּסְתָּרִים שֶׁלּוֹ? אֵלּוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים סִתְרֵי תּוֹרָה גְּנוּזִים (סודות) שֶׁתְּלוּיִים מִמֶּנּוּ, כְּחֶשְׁבּוֹן כְּתָ"ר, וְכָל אֶחָד מְלַמֵּד סוֹד לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וְהֵם עוֹלָמוֹת

רָעֲיָא מְהֵימְנָא גַּלֵּי שִׁבְחוֹי, דְּהָא רְשׁוּ אִתְיְהִיב לְךָ מִן עִלַּת כָּל הָעִלּוֹת. וְעָנָן וַעֲרָפֶל אַבָּא וְאִמָּא. וְשֶׁבַע עַנְנֵי כָּבוֹד שֶׁבַע סְפִירָן. שַׁקִּיו דְּאִלֵּין עֲמָמִין אִנּוּן יו"ד ה"י וָי"ו ה"י דְּסָלִיק לְחֶשְׁבַּן ע"ב. וְעָלֵה אִתְמַר (ישעיה יט א) הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם. וְעֶשֶׂר סְפִירָן אִתְכְּלִילָן בֵּיהּ מִסְטְרָא דְּחֶסֶד, וּמְנֵּהּ שֵׁם בֵּן ע"ב כְּתִיב בִּדְרוֹעָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ בְּסֵפֶר רָזִיאֵל, בְּשִׁעוּר קוֹמָה דְּאִיהוּ הַדָּה סִפְרָא דְּאָדָם קַדְמָאָה.

וְכַד סְלִיקַת שְׁבִינְתָּא בְּאִלֵּין עֲנָנִין, סְלִיקַת בַּחֲשַׁאי בִּצְלוֹתָא בַּחֲשַׁאי. וְכַמָּה חֵיוִן דְּאָזְלִין בָּאֲוִירָא דְּאִנּוּן שְׂרָפִים חַשְׁמַלִּים, עֶשֶׂר כְּתוֹת אִנּוּן כֻּלְּהוּ פַּתְחִין גַּדְפַּיְיהוּ לְגַבָּהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (יחזקאל א) וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה. לְקַבְּלָא

לשון הקודש

גְּנוּזִים לְאוֹתוֹ מֻפְלָא, שֶׁהוּא עִלַּת כָּל הָעִלְיוֹנִים. קוֹם רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, גַּלֵּה שִׁבְחָיו, שֶׁהֲרֵי הָרְשׁוּת נִתְּנָה לְךָ מִן עִלַּת כָּל הָעִלּוֹת. וְעָנָן וַעֲרָפֶל – אָב וָאֵם. וְשִׁבְעָה עַנְנֵי כָבוֹד – שֶׁבַע סְפִירוֹת. הַשְּׁקָאָה שֶׁל אֵלּוּ הָעֲמָמִים הֵם יו"ד ה"י וי"ו ה"י שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן ע"ב. וְעָלָיו נֶאֱמַר (ישעיה יט) הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם. וְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת נִכְלְלוּ בּוֹ מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד, וּמִמֶּנּוּ שֵׁם בֶּן שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם כָּתוּב בַּזְּרוֹעַ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּ בְּסֵפֶר רָזִיאֵל, בְּשִׁעוּר קוֹמָה שֶׁהוּא הָיָה הַסֵּפֶר שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן.

וּכְשֶׁעוֹלָה הַשְּׁכִינָה בָּעֲנָנִים הַלָּלוּ, עוֹלָה בַּחֲשַׁאי בִּתְפִלָּה בַּחֲשַׁאי. וְכַמָּה חַיּוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת בָּאֲוִיר, שֶׁהֵם שְׂרָפִים חַשְׁמַלִּים, עֶשֶׂר כִּתּוֹת הֵם כֻּלָּם פּוֹתְחִים כַּנְפֵיהֶם אֵלֶיהָ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל א)

שְׁכִינְתָּא עָלַיְהוּ וְכַד סְלִיקַת, סְלִיקַת בְּכֻלְּהוֹן בְּאִלֵּין הֲבָלִים דְּפוּמָּא, דְּאִנּוּן שֶׁבַע הֲבָלִים דְּאָמַר קֹהֶלֶת וּתְלָת גְּנִיזִין.

וְכַד סְלִיקַת עָלַיְהוּ מִיָּד נָחַת קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַבְּלָא לָהּ בְּכַמָּה חֵילִין וּמַשְׁרְיָן. מַשְׁרְיָן דְּשְׁכִינְתָּא סַלְקִין עִם שְׁכִינְתָּא, וּמַשְׁרְיָן דְּמַלְכָּא נַחְתִּין עָלַיְהוּ, וְאִנּוּן מֻרְכָּבֹת תַּתָּאִין מֵעִלָּאִין, וּמְקַבְּלִין אִלֵּין מֵאִלֵּין בְּחֶדְוָא בְּנְשִׁיקוּ. וְרָזָא דְּמִלָּה (בראשית כח יב) **וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים** (דף קטז ע"ב) **וְיֹרְדִים בּוֹ.** וְהִנֵּה מַלְאָכִים דִּשְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי אִתְעֲבִידַת אֱלֹהִים, עוֹלִים וּמַלְאָכִים יוֹרְדִים בּוֹ לְגַבָּהּ.

זַכָּאָה צְלוֹתָא דְּבַר נָשׁ דְּאִיהִי אִיתְעֲבִידַת סֻלָּם לְתִרִין מַשְׁרְיָן דְּמַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא. וּבְגִין

לשון הקודש

וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה, לְקַבֵּל הַשְׁכִינָה עֲלֵיהֶם. וּכְשֶׁעוֹלָה, עוֹלָה בְּכֻלָּם בַּהֲבָלִים הַלָּלוּ שֶׁל הַפֶּה, שֶׁהֵם שִׁבְעָה הֲבָלִים שֶׁאָמַר קֹהֶלֶת וּשְׁלֹשָׁה גְּנוּזִים.

וּכְשֶׁעוֹלָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד יוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּכַמָּה צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת. הַמַּחֲנוֹת שֶׁל הַשְׁכִינָה עוֹלוֹת עִם הַשְׁכִינָה, וּמַחֲנוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹרְדִים עֲלֵיהֶם, וְהֵם הַמֶּרְכָּבוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מֵהָעֶלְיוֹנוֹת, וּמְקַבְּלִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ בְּשִׂמְחָה בִּנְשִׁיקוֹת. וְסוֹד הַדָּבָר, (בראשית כח) וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. וְהִנֵּה הַמַּלְאָכִים שֶׁל הַשְׁכִינָה שֶׁנַּעֲשֵׂית אֱלֹהִים עוֹלִים, וּמַלְאָכִים יוֹרְדִים בּוֹ אֵלֶיהָ.

אַשְׁרֵי תְּפִלַּת הָאָדָם שֶׁהִיא עוֹשָׂה סֻלָּם לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה. וּמִשּׁוּם זֶה,

דָּא כַּד סַלְקִין מַשְׁרְיָן דְּמַטְרוֹנִיתָא, סַלְקִין בַּחֲשַׁאי, וְכַד נַחְתִּין מַשְׁרְיָן דְּמַלְכָּא עֲלַיְהוּ, אִנּוּן מְמַלְלָן עֲלַיְהוּ, בְּהַהוּא זִמְנָא אִיהוּ יְחוּדָא דְּקוֹל וְדִבּוּר כַּחֲדָא.

יאהדונה"י דִּבְגִינֵהּ אִתְמַר גָּדוֹל הָעוֹנֶה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְבָרֵךְ. וְהָא אוֹקְמוּהָ וְכַד נַחְתִּין מַשְׁרְיָן דְּמַלְכָּא, נַחְתִּין בְּקָלִין הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות יט טז) וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד. דְּהָכִי אַרַח דְּמַטְרָא לְסַלְקָא עֲנָנָא בַּחֲשַׁאי, וּלְנַחְתָּא מִטְרָא בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת. וְלֵית מִטְרָא אֶלָּא שַׁקְיוּ דְּאוֹרַיְתָא לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא. דִּשְׁכִינְתָּא אִיהִי שְׁרָגָא, דְּאִתְמַר בָּהּ הִיא הָעוֹלָה. יִשְׂרָאֵל פִּתִּילָה מִשְׁחָא אוֹרַיְתָא לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד וּבְזִמְנָא דְּצְלוֹתָא דְּאִיהִי מִצְוָה סְלִיקַת בְּאוֹרַיְתָא, לֵית לָהּ כְּבֵיהּ עוֹלָמִית.

לשון הקודש

כְּשֶׁעוֹלִים מַחֲנוֹת הַגְּבִירָה, עוֹלִים בַּחֲשַׁאי, וּכְשֶׁיּוֹרְדִים מַחֲנוֹת הַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם, הֵם מְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הוּא הַיִּחוּד שֶׁל הַקּוֹל וְהַדִּבּוּר יַחַד.

יאהדונהי, שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר גָּדוֹל הָעוֹנֶה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְבָרֵךְ. וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ, וּכְשֶׁיּוֹרְדִים מַחֲנוֹת הַמֶּלֶךְ, יוֹרְדִים בְּקוֹלוֹת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות יט) וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד. שֶׁכָּךְ דֶּרֶךְ הַמָּטָר – לְהַעֲלוֹת עָנָן בַּחֲשַׁאי, וּלְהוֹרִיד מָטָר בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת. וְאֵין מָטָר אֶלָּא הַשְׁקָאַת הַתּוֹרָה לַשְּׁכִינָה. שֶׁהַשְּׁכִינָה הִיא נֵר, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ הִיא הָעֹלָה. יִשְׂרָאֵל פְּתִילַת שֶׁמֶן תּוֹרָה לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד, וּבִזְמַן שֶׁהַתְּפִלָּה שֶׁהִיא מִצְוָה, עוֹלָה בַּתּוֹרָה,

וְכַד צְלוֹתָא אִיהִי עֵת רָצוֹן קֳדָם ה'. אִתְחַזְיָא קֶשֶׁת בְּגַוְונוֹי נְהִירִין בַּעֲנָנָא, בְּהַהוּא זִמְנָא (בראשית ט טז) **וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. דְּבְאִלֵּין גְּוָנִין נְהִירִין אִשְׁתְּמוֹדַע דְּשְׁכִינְתָּא סְלִיקַת קֳדָם ה' בְּעוֹבָדִין טָבִין דְּיִשְׂרָאֵל אִם לֹא אִתְחַזְיָא קֶשֶׁת בְּגַוְונִין נַהֲרִין אִיהִי קָא רְמִיזָא** (איכה ג מד) **סַכּוֹתָה בֶּעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה. וְאִתְחַזְיָא בִּלְבוּשׁ דַּעֲנָנָא אֲבָל.**

אִם קֶשֶׁת בִּיהּ בְּגַוְונֵי חֲשׁוּכִין אִיהִי קָא רְמִיזַת (שה"ש א ו) **אַל תִּרְאֻנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. וְאִם גַּוְונֵי דְּקֶשֶׁת נְהִירִין, אִיהִי קָא רְמִיזַת** (שם פסוק ה) **שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה. שְׁחוֹרָה אֲנִי בַּעֲנָנָא אֲבָל, וְנָאוָה בְּגַוְונִין שַׁפִּירִין. נְהִירִין דְּקֶשֶׁת בְּעוֹבָדִין טָבִין דְּיִשְׂרָאֵל.**

לשון הקודש

אֵין לָהּ בְּבִיָּה עוֹלָמִית.

וּכְשֶׁתְּפִלָּה, הִיא עֵת רָצוֹן לִפְנֵי ה', נִרְאֵית הַקֶּשֶׁת בְּגִוְונֶיהָ מְאִירִים בְּעָנָן, בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. שֶׁבְּגִוְונִים הַמְּאִירִים הַלָּלוּ נוֹדָע שֶׁשְּׁכִינָה עוֹלָה לִפְנֵי ה' בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אִם לֹא נִרְאֵית הַקֶּשֶׁת בְּגִוְונִים מְאִירִים, הִיא רוֹמֶזֶת (איכה ג) סַכּוֹתָה בֶּעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה. וְנִרְאֵית בִּלְבוּשׁ שֶׁל עָנָן שָׁחֹר.

אִם קֶשֶׁת בּוֹ בִּגְוָנִים חֲשׁוּכִים, הִיא רוֹמֶזֶת אַל תִּרְאֻנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. וְאִם צִבְעֵי הַקֶּשֶׁת מְאִירִים, הִיא רוֹמֶזֶת שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה. שְׁחוֹרָה אֲנִי – בְּעָנָן שָׁחֹר, וְנָאוָה – בִּגְוָנִים יָפִים מְאִירִים שֶׁל הַקֶּשֶׁת, בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְאַגְרָא דִּצְלוֹתָא דְּתִקּוּנָא דָּא, כַּד נַפְקַת נִשְׁמָתָא מִן גּוּפָא לְאַזְלָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי, כְּמָא דְּאִיהוּ אוֹקִיר לִשְׁכִינְתָּא, וְלָבִישׁ לָהּ בְּכַמָּה עֲנָנִין דִּלְבוּשִׁין יַקִּירִין, דְּאִתְקְרִיאוּ עַנְנֵי יְקָר, וְסָלִיק לָהּ בִּצְלוֹתֵהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשִׁירִין וּזְמִירוֹת וְתֻשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, דִּצְלוֹתָא הָכִי סָלִיק לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעָלְמָא דְּאָתֵי לְנִשְׁמָתֵהּ בִּלְבוּשׁ עַנְנֵי יְקָר וּבְכַמָּה שִׁירוֹת וְתֻשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת כְּגַוְנָא דְּנָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בְּעַנְנֵי יְקָר וּבְנִגּוּנָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות טו א) **אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'.**

וּכְמָה דְּסָלִיק לָהּ בְּכַמָּה מַשְׁרְיָן דְּמַלְאָכִים, וְנָחִית לְגַבָּהּ מַשְׁרְיָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַדְמוּתָהּ וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמְּהוֹן, הָכִי סָלִיק

לשון הקודש

וּשְׁכַר הַתְּפִלָּה שֶׁל הַתִּקּוּן הַזֶּה, כְּשֶׁיּוֹצֵאת הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף לָלֶכֶת לָעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁהוּא כִּבֵּד אֶת הַשְּׁכִינָה וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּכַמָּה עֲנָנִים שֶׁל לְבוּשִׁים נִכְבָּדִים, שֶׁנִּקְרְאוּ עַנְנֵי כָבוֹד, וְהֶעֱלָה אוֹתָהּ בִּתְפִלָּתוֹ לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת וּזְמִירוֹת וְתֻשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, שֶׁהַתְּפִלָּה כָּךְ מַעֲלֶה אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לָעוֹלָם הַבָּא לִנְשָׁמָתוֹ בִּלְבוּשׁ עַנְנֵי כָבוֹד וּבְכַמָּה שִׁירוֹת וְתֻשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, כְּמוֹ שֶׁיָּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בְּעַנְנֵי כָבוֹד וּבְנִגּוּן, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות טו)

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'.

וּכְמוֹ שֶׁמַּעֲלֶה אוֹתָהּ בְּכַמָּה מַחֲנוֹת שֶׁל מַלְאָכִים, וּמוֹרִיד אֵלֶיהָ אֶת מַחֲנוֹת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְפָנֶיהָ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ

לְנִשְׁמָתָא מִן גּוּפָא בְּמַשְׁרְיָן דִּשְׁכִינְתָּא וְנָחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַדְמוּתָא בְּמַשְׁרְיָן דִּילֵהּ.

וּכְמָה דְּאַעְטַר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּתְפִלִּין דְּרִישָׁא, וְאַתְקִין לֵיהּ כּוּרְסַיָּא בְּצִיצִית, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, (ישעיה טז) וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא. הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתַקֵּן לְנִשְׁמָתֵהּ כּוּרְסַיָּא, וְתִקֵּן לֵיהּ דִּירָה בִּמְזוּזָה, וְאַעְטָר לֵיהּ בְּכִתְרָא דִּילֵיהּ.

וּכְמָה דְּקָשִׁיר לִשְׁכִינְתָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקִשׁוּרָא דִּתְפִלִּין, וּמְיַיחֵד לָהּ בֵּיהּ, הָכִי רוּחָא דִּילֵהּ קָשִׁיר עִם נַפְשָׁא, וְנִשְׁמָתָא עִם בַּעְלָהּ, דְּאִיהוּ אָדָם, וְתַקֵּן לֵיהּ דִּירָה עִמֵּהּ, וְסִימָנָא (משלי כ כז) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. נ"ר נֶפֶ"שׁ רוּ"חַ. וְאִנּוּן אֲצִילוּת דִּשְׁכִינְתָּא, וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דִּכְלִיל שִׁית סְפִירָן. נִשְׁמַת אָדָם אֲצִילוּתָא דְּאִמָּא עִלָּאָה וְחָכְמָה. דְּתַמָּן

לשון הקודש

הוּא עִמָּהֶם – כָּךְ מַעֲלֶה אֶת הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף עִם מַחֲנוֹת הַשְּׁכִינָה, וְיוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְפָנֶיהָ עִם מַחֲנוֹתָיו.

וּכְמוֹ שֶׁמְּעַטֵּר אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּתְפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וּמַתְקִין לוֹ כִּסֵּא בַּצִּיצִית, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ (ישעיה טז) וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא – כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְתַקֵּן לִנְשָׁמָתוֹ כִּסֵּא, וּמְתַקֵּן לוֹ דִּירָה עִם מְזוּזָה, וּמְעַטֵּר אוֹתוֹ בַּכֶּתֶר שֶׁלּוֹ.

וּכְמוֹ שֶׁקָּשַׁר אֶת הַשְּׁכִינָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּקֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין וּמְיַחֵד אוֹתָהּ בּוֹ – כָּךְ הָרוּחַ שֶׁלּוֹ קְשׁוּרָה עִם הַנֶּפֶשׁ, וְהַנְּשָׁמָה עִם בַּעְלָהּ, שֶׁהוּא אָדָם, וּמַתְקִין לוֹ דִּירָה עִמּוֹ. וְהַסִּימָן – (משלי כ) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. נ"ר – נֶפֶ"שׁ רוּ"חַ, וְהֵם אֲצִילוּת שֶׁל הַשְּׁכִינָה, וְהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁכּוֹלֵל שֵׁשׁ סְפִירוֹת. נִשְׁמַת אָדָם – הָאֲצִילוּת שֶׁל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה וְחָכְמָה,

מָ"ה דְּאִיהוּ אָדָם קַדְמָאָה. מַחֲשָׁבָה כְּתֶר עִלָּאָה, תְּפִלִּין עַל רֵישָׁא דְּאַבָּא וְאִמָּא. וּבְגִין דָּא אִתְמַר בְּבַר נָשׁ, בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד, בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ. וּבְגִינֵיהוֹן דִּבְנֵי נָשָׁא אִתְמַר (שמואל א ל ב) כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבַזַי יֵקָלוּ, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מָאן דְּיִשְׁתְּדַל בְּאוֹרַיְתָא, אִית לֵיהּ חֵירוּ.

וּכְעָן צָרִיךְ לְפָרְשָׁא עַל פּוּמָא דְּסִלִּיקָא צְלוֹתָא מִנַּהּ. כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה וּכְנִשְׁרָא. וְיִשְׂרָאֵל כַּד נָפְקוּ מִמִּצְרַיִם נָפְקוּ כְּיוֹנָה דְּבָרְחַת, וְנֵץ חַוָּה רָדִיף אֲבַתְרָהּ הָכִי אִית צְלוֹתָא דְּמִסְטָרָא דִּילָהּ שְׁכִינְתָּא אִיהִי פָּרְחָא בָּהּ כְּיוֹנָה וְסמא"ל וְחֵילֵהּ רָדְפִין אֲבַתְרָאָה כְּמָה חוֹבִין דְּאוֹלְפִין עַל מָארֵהּ דְּהַהִיא צְלוֹתָא, וְאוֹלִיף לוֹן כְּגְבוּרָה לְעַכְּבָא שְׁכִינְתָּא תַּמָּן, דְּלָא סַלְקָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּהַהִיא צְלוֹתָא. וְאִיהוּ הַהוּא צְלוֹתָא דְּיִשְׂרָאֵל עַל יַמָּא, דְּהָווּ כְּלָא

לשון הקודש

שֵׁשֶׁם מָ"ה, שֶׁהוּא אָדָם הָרִאשׁוֹן. מַחֲשָׁבָה כֶּתֶר עֶלְיוֹן, תְּפִלִּין עַל רֹאשׁ – הָאָב וְהָאֵם. וּמְשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בָּאָדָם, בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד, בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ. וּבִשְׁבִיל בְּנֵי הָאָדָם נֶאֱמַר (שמואל–א ב) כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבַזַי יֵקָלוּ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ חֵרוּת.

וְכָעֵת צָרִיךְ לְפָרֵשׁ עַל פֶּה שֶׁעוֹלָה הַתְּפִלָּה מִמֶּנָּה, כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה וּכְנֶשֶׁר. וּכְשֶׁיִּשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, יָצְאוּ כְּמוֹ שֶׁיּוֹנָה בּוֹרַחַת, וְהַנֵּץ הָיָה רוֹדֵף אַחֲרֶיהָ, כָּךְ יֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמֵּהַצַּד שֶׁלּוֹ הַשְּׁכִינָה פּוֹרַחַת בָּהּ כְּיוֹנָה, וְסמא"ל וְצִבְאוֹתָיו רוֹדְפִים אַחֲרֶיהָ כְּמָה חֲטָאִים שֶׁמְּלַמְּדִים עַל בַּעַל אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה, וּמְלַמֵּד אוֹתָם בִּגְבוּרָה לְעַכֵּב אֶת הַשְּׁכִינָה שָׁם, שֶׁלֹּא

זְכוּ דְּאוֹרַיְתָא וְעוֹבָדִין טָבִין, וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה וְהָכִי אִנּוּן צְלוֹתִין מְעָבְּבִין.

וְאִם חוֹזְרִין בִּתְיוּבְתָּא. מָארֵי דְּצְלוֹתִין אִיהוּ דְּאָמַר לְגַבֵּי שְׁלוּחָא דְּצְלוֹתִין מטטרו"ן, מַה תִּצְעַק אֵלַי, מַלִּיל לְצְלוֹתִין דְּנָטְלִין בְּמַטְלְנוֹתְהוֹן הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות יד טו) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ. לְבַר נָשׁ דְּאָזִיל בְּאוֹרְחָא וְרָדִיף אֲבַתְרֵהּ הַהוּא מָארֵי מִנְדָּה דְּמַלְכָּא, וְאָחִיד בֵּיהּ עַד דְּפָרַע (עזרא ז כד) מִנְדָּה בְּלוֹ וְהָלַךְ. בְּגִין דְּבָרַח אִיהוּ צַוָּוחַ לְמָאן דְּאַפִּיק לֵיהּ. יֵתֵי מָארֵיהּ וְיֵמָא (אמא) לֵיהּ דְּיָזִיל לְאוֹרְחֵהּ דַּאֲנָא פָּרַעְתֵּהּ. אָתָא מָארֵי מִנְדָּה דְּמַלְכָּא מֵהּ עָבַד טָבַע רֵישֵׁהּ בַּטִּיט וְקָטַל לֵיהּ, הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבַד בְּמִצְרָאֵי. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות טו ד) מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְגוֹ' טָבְּעוּ בְיַם סוּף.

לשון הקודש

תַּעֲלֶה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה. וְזוֹהִי תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שֶׁהָיוּ בִּלִּי זְכוּת שֶׁל תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה, וְכָךְ הֵם הַתְּפִלּוֹת מְעֻכָּבוֹת.

וְאִם חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, בַּעַל הַתְּפִלּוֹת הוּא שֶׁאוֹמֵר לְשָׁלִיחַ הַתְּפִלּוֹת מטטרון: מַה תִּצְעַק אֵלַי? אֱמֹר לַתְּפִלּוֹת לִנְסֹעַ בְּמַסְעֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות יד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ. לְאָדָם שֶׁהוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְהוֹלֵךְ אַחֲרָיו אוֹתוֹ בַּעַל מִסֵּי הַמֶּלֶךְ, וְאוֹחֵז בּוֹ עַד שֶׁפּוֹרֵעַ מִנְדָּה בְּלוֹ (סוגי מסים) וְהָלַךְ. מִשּׁוּם שֶׁבָּרַח, הוּא צוֹוֵחַ לְמִי שֶׁמּוֹצִיא אוֹתוֹ: יָבֹא אֲדוֹנוֹ וְיֹאמַר, (אמר) לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ לְדַרְכּוֹ, שֶׁאֲנִי פְּרַעְתִּיו. בָּא בַּעַל הַמִּסִּים שֶׁל הַמֶּלֶךְ. מֶה עָשָׂה? הִטְבִּיעַ רֹאשׁוֹ בַּטִּיט וְהָרַג אוֹתוֹ. כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה בְּמִצְרַיִם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות טו) מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְגוֹ' טָבְּעוּ בְיַם סוּף.

וּמָאן גָּרִים דְּרַדְפִין אֲבַתְרַיְהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּעַד לָא הֲוָה לוֹן אוֹרַיְתָא לָא הֲוָה שְׁטַר חֵירוּ. בְּגִין דְּאוֹרַיְתָא אִיהִי שְׁטַר חֵירוּ לִבְנֵי נָשָׁא, מִיֵּצֶר הָרָע וּמִמַּלְאַךְ הַמָּוֶת וּמִכָּל מְקַטְרְגֵי דְּעָלְמָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם לב טז) **וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלֻּחֹת. וְדָא אִמָּא עִלָּאָה שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים, דְּמִתַּמָּן אוֹרַיְתָא דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרֵי חֵירוּ, דְּמִתַּמָּן אִתְיְהִיב אוֹרַיְתָא לְגַבֵּי יוֹנָה קַדִּישָׁא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, דְּמִסְטְרָהָא אִתְקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל יוֹנָה.**

וְהָכִי כַּד צְלוֹתָא דְּאִיהִי יוֹנָה סְלִיקַת בְּאוֹרַיְתָא, מַה כְּתִיב בֵּיהּ (ישעיה נב יב) **כִּי לֹא בְחִפָּזוֹן תֵּצֵאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵלֵכוּן כִּי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם ה' וְגוֹ'. וְאִלֵּין אִנּוּן צְלוֹתִין דְּמָארֵי דְּאוֹרַיְתָא. דְּסָלִיק כְּנִשְׂרָא דְּלָא דַּחֲלַת מִכָּל עוֹפִין דְּעָלְמָא. וּמִסְטְרָא דְּאִנּוּן** (נ"א

לשון הקודש

וּמִי גָּרַם שֶׁרוֹדְפִים אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל? מִשּׁוּם שֶׁטֶּרֶם הָיְתָה לָהֶם תּוֹרָה לֹא הָיָה שְׁטַר שְׁחְרוּר, מִשּׁוּם שֶׁתּוֹרָה הִיא שְׁטַר חֵרוּת לִבְנֵי אָדָם מִיֵּצֶר הָרָע וּמִמַּלְאַךְ הַמָּוֶת וּמִכָּל מְקַטְרְגֵי הָעוֹלָם. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם לב) וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלֻּחֹת. וְזוֹ הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים, שֶׁמִּשָּׁם תּוֹרָה, שֶׁהִיא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁנִּקְרֵאת חֵרוּת, שֶׁמִּשָּׁם נִתְּנָה לְיוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, שֶׁמִּצִּדָּהּ נִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל יוֹנָה.

וְכָךְ כְּשֶׁתְּפִלָּה, שֶׁהִיא יוֹנָה, עוֹלָה בַּתּוֹרָה, מַה כָּתוּב בּוֹ? (ישעיה נב) כִּי לֹא בְחִפָּזוֹן תֵּצֵאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵלֵכוּן כִּי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם ה' וְגוֹ'. וְאֵלּוּ הֵן הַתְּפִלּוֹת שֶׁל בַּעֲלֵי הַתּוֹרָה, שֶׁעוֹלָה כְּנֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ פּוֹחֵד מִכָּל עוֹפוֹת הָעוֹלָם. וּמֵהַצַּד שֶׁלָּהֶם (שֶׁל הַתְּפִלָּה) הַגְּבִירָה הִיא דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר

דִּצְלוֹתָא) אִיהִי מַטְרוֹנִיתָא דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. וְאִית דְּיֵימָא הָכִי וְכֹלָּא קְשׁוֹט.

וּמִסְטָרָא דְּמָארֵי מִקְרָא סְלִיקַת צְלוֹתָא כְּצִפּוֹר. וּמִסְטָרָא דְּמָארֵי מִשְׁנָה סְלִיקַת כְּיוֹנָה. וּמִסְטָרָא דְּמָארֵי קַבָּלָה סְלִיקַת כְּנִשְׁרָא, מַטְרוֹנִיתָא עַל כֻּלָּא. אֲבָל מִסְטָרָא דְּאִלֵּין דְּלֵית בְּהוּ מִקְרָא מִשְׁנָה וְקַבָּלָה, דְּאִנּוּן עַמֵּי הָאָרֶץ, לֵית לָהּ סְלִיקוּ בְּהוֹן.

וּבְגִין דָּא אָמַר קֹהֶלֶת בְּאֹרַח רְמִיזָא, (קהלת ג כא) מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמָעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ. וְרוּחַ הַבְּהֵמָה אִלֵּין אִנּוּן עַמֵּי הָאָרֶץ. וּלְזִמְנִין נַפְקִין מִנַּיְהוּ זַרְעָא מֵעַלְיָא בְּנֵי תוֹרָה לְאִסְתַּלְקָא (דף קיז ע"א) בְּהוֹן. בְּגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין הִזָּהֲרוּ בְּעַמֵּי הָאָרֶץ, דְּלִזְמְנִין נַפְקִין מִנְּהוֹן בְּנֵי מֵעַלְיָא מָארֵי אוֹרַיְתָא.

לשון הקודש

בַּשָּׁמַיִם. וְיֵשׁ שֶׁיֹּאמַר כָּךְ, וְהַכֹּל אֱמֶת.

וּמִצַּדָּם שֶׁל בַּעֲלֵי הַמִּקְרָא עוֹלָה הַתְּפִלָּה כְּמוֹ צִפּוֹר. וּמִצַּדָּם שֶׁל בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה עוֹלָה כְּמוֹ יוֹנָה. וּמִצַּדָּם שֶׁל בַּעֲלֵי קַבָּלָה עוֹלָה כְּמוֹ נֶשֶׁר, גְּבִירָה עַל הַכֹּל. אֲבָל מִצַּדָּם שֶׁל אֵלּוּ שֶׁאֵין בָּהֶם מִקְרָא מִשְׁנָה וְקַבָּלָה, שֶׁהֵם עַמֵּי הָאָרֶץ, אֵין לָהּ עֲלִיָּה בָּהֶם.

וּמְשׁוּם זֶה אָמַר קֹהֶלֶת בְּדֶרֶךְ רֶמֶז, (קהלת ג) מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמָעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ. וְרוּחַ הַבְּהֵמָה, אֵלּוּ הֵם עַמֵּי הָאָרֶץ, וְלִפְעָמִים יוֹצְאִים מֵהֶם זֶרַע מְעֻלֶּה, בְּנֵי תוֹרָה, לַעֲלוֹת בָּהֶם. מִשּׁוּם זֶה בֵּאֲרוּ

קָם בּוּצִינָא קַדִּישָׁא וְכֻלְּהוּ מַשְׁרְיָין לְנַשְּׁקָא הַהוּא סָבָא. פָּרַח. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, וַדַּאי הַהוּא סָבָא לָא בָּעָא לְנַטְלָא אַגְרָא מִנָּן לְנַשְּׁקָא לֵיהּ, וּבְגִין דָּא פָּרַח. זַכָּאָה חוּלָקָנָא דְּזָכֵינָא לְמִשְׁמַע אַגְרָא דְּפִקּוּדָא דִּצְלוֹתָא בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

קָם רִבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אַבָּא מָאן הֲוָה הַהוּא סָבָא. אָמַר וַדַּאי רַב הַמְנוּנָא סָבָא, אִשְׁתְּמוֹדַע דְּנִשְׁמָתֵהּ נַחְתָּא מִתְלַבְּשָׁא בְּאֲוִירָא דְּהֵיכָל דְּאוֹרַיְתָא. דִּבְזִמְנָא דְּצַדִּיקַיָּא מִתְעַסְּקִין בְּאוֹרַיְתָא, כָּל אִלֵּין הֵיכָלִים דְּסָלְקִין מִפּוּמֵיהוֹן בְּאוֹרַיְתָא, כְּמָה נִשְׁמָתִין דְּהַהוּא עָלְמָא רָכְבָן עֲלַיְהוּ וּמִתְלַבְּשָׁן בְּהוּ. וְקָלִין וְדִבּוּרִין דְּאוֹרַיְתָא אִתְעֲבִידוּ לוֹן כְּסוּסָוָן, וְרַכְבִין עֲלַיְהוּ וְנַחְתִּין בְּהַאי עָלְמָא. וַאֲפִלּוּ מַלְאָכִין. וְכָל שֶׁכֵּן בְּחִבּוּרָא דָּא.

לשון הקודש

בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, הִזָּהֲרוּ בְּעַמֵּי הָאָרֶץ, שֶׁלִּפְעָמִים יוֹצְאִים מֵהֶם בָּנִים מְעֻלִּים בַּעֲלֵי תוֹרָה.

קָם הַמְנוּרָה הַקְּדוֹשָׁה וְכָל הַמַּחֲנוֹת לְנַשֵּׁק אוֹתוֹ זָקֵן. פָּרַח. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, וַדַּאי אוֹתוֹ זָקֵן לֹא רָצָה לִטֹּל שָׂכָר מֵעִמָּנוּ לְנַשֵּׁק אוֹתוֹ, וּמִשּׁוּם כָּךְ פָּרַח. אַשְׁרֵי חֶלְקֵנוּ שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ שָׂכָר שֶׁל מִצְוָה וְשֶׁל תְּפִלָּה בָּעוֹלָם הַבָּא.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אַבָּא, מִי הָיָה אוֹתוֹ הַזָּקֵן? אָמַר, וַדַּאי רַב הַמְנוּנָא סָבָא הַנּוֹדָע שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יָרְדָה מִלֶּבֶשׁ בָּאֲוִיר שֶׁל הֵיכַל שֶׁל הַתּוֹרָה. שֶׁבִּזְמַן שֶׁהַצַּדִּיקִים מִתְעַסְּקִים בַּתּוֹרָה, כָּל הַהֵיכָלוֹת הָאֵלּוּ שֶׁעוֹלִים מִפִּיהֶם בַּתּוֹרָה, כַּמָּה נְשָׁמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם רוֹכְבִים עֲלֵיהֶם וּמִתְלַבְּשִׁים בָּהֶם. וְהַקּוֹלוֹת וְהַדִּבּוּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה נַעֲשִׂים לָהֶם כְּמוֹ

וּבְמָאנֵי דְּהַאי חִבּוּרָא דְּבֵה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הִטֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם כְּגַוְונָא דְּסִינַי, וְאִיהוּ נָחִית עָלֵה לְאָקְמָא שְׁכִינְתֵּה בְּשִׁתִּין רִבּוֹא דְּמַלְאָכִין. וּבְכָל נִשְׁמָתִין דְּאִתְבְּרִיאוּ וַעֲתִידִין לְמִבְרֵי. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דברים כט יד) **כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ וְגוֹמֵר.**

וּבְנִשְׁמָתִין דַּאֲצִילוּת דְּפוּמֵּה אִיהִי סִינַי. וְקָלָא דִּילֵּה (אתא) **כְּגַוְונָא דְּקָלָא דְּמָאנֵי דְּאִתְמַר בֵּיהּ** (דברים ד יב) **קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שֹׁמְעִים. וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר אִתְעֲבִיד מִגַּוֵּה מַלְאָךְ. וְנִשְׁמְתָא דִּילֵּה בְּגִינַהּ מַכְרִיזִין לְעֵלָּא, כַּד סַלְקָא בְּכָל לֵילְיָא הָבוּ יְקָרָא לְדִיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא. אַדְּהָכִי הָא רָעְיָא מְהֵימְנָא קָא אָתֵי נָטַל קִרְטָא בִּידֵּה.**

לשון הקודש

סוּסִים, וְרוֹכְבִים עֲלֵיהֶם וְיוֹרְדִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, וַאֲפִלּוּ הַמַּלְאָכִים. וְכָל שֶׁכֵּן בַּחִבּוּר הַזֶּה.

וּבְבַעֲלֵי הַחִבּוּר הַזֶּה שֶׁבּוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִטָּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם כְּמוֹ שֶׁבְּסִינַי, וְהוּא יָרַד עָלָיו לְהָקִים שְׁכִינָתוֹ בְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא שֶׁל מַלְאָכִים, וּבְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ וְשֶׁעֲתִידוֹת לְהִבָּרְאוֹת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים כט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ וְגוֹ'.

וּבִנְשָׁמוֹת הָאֲצִילוּת שֶׁל פִּיו, הִיא סִינַי. וְהַקּוֹל שֶׁלּוֹ (בא) כְּמוֹ הַקּוֹל שֶׁל אֲדוֹנוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים ד) קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שֹׁמְעִים. וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר נַעֲשָׂה מִמֶּנּוּ מַלְאָךְ. וְנִשְׁמָתוֹ בִּגְלָלָהּ מַכְרִיזִים לְמַעְלָה, כְּשֶׁעוֹלָה בְּכָל לַיְלָה: תְּנוּ כָבוֹד לְדִיוֹקַן הַמֶּלֶךְ. בֵּינְתַיִם הִנֵּה הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן בָּא. נָטַל מַקְלֵעַ בְּיָדוֹ.

פְּתַח וְאָמַר זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא. נָטִיל תְּלָת אַבְנִין וְזָרִיק לוֹן לְגַבֵּי עִלָּא. וְכַד זָרִיק לוֹן אִתְעֲבִידוּ אַבְנָא חֲדָא, וְאָמַר לְמָארֵי מְתִיבְתָּא, קַבִּילוּ הַאי אַבְנָא לְגַבַּיְכוּ, דְּהָא שְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּגָלוּתָא וְלֵית בָּכוּ מָאן דְּיִתְעַר לְגַבָּהּ לְרַצָּאָה לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא כַּמָּה מָארֵי מִדְרָשׁוֹת דְּאִנּוּן חֲבִרִין לְגַבַּיְכוּ, צַוְחִין בְּכָל יוֹמָא וְלֵילְיָא בְּאוֹרַיְתָא דְּבְעַל פֶּה, בְּכַמָּה קוּשְׁיָן. וְצַוְחִין בָּהּ כְּכַלְבִין דְּאָמְרִין הַב הַב. כְּגַוְנָא דְּגֵיהִנֹּם דְּצָוַח הַב הַב, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי ל טו) **לַעֲלָקָה שְׁתֵּי בָּנוֹת הַב הַב. הַב לָן עוּתְרָא בְּעָלְמָא דֵּין. הָב לָן עוּתְרָא בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ לְמֹד תּוֹרָה הַרְבֵּה וְיִתְּנוּ לְךָ שָׂכָר הַרְבֵּה. וְלֵית מָאן דְּיִשְׁתְּדַל בְּאוֹרַיְתָא, לְסַלְקָא בֵּיהּ שְׁכִינְתָּא מִן גָּלוּתָא,**

לשון הקודש

פְּתַח וְאָמַר, זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא. נָטַל שָׁלֹשׁ אֲבָנִים וְזָרַק אוֹתָן לְמַעְלָה. וּכְשֶׁזָּרַק אוֹתָן, נַעֲשׂוּ אֶבֶן אַחַת, וְאָמַר לְרָאשֵׁי הַיְשִׁיבָה: קַבְּלוּ אֲלֵיכֶם אֶת הָאֶבֶן הַזּוֹ, שֶׁהֲרֵי הַשְּׁכִינָה בַּגָּלוּת, וְאֵין בָּכֶם מִי שֶׁיִּתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ לְרַצּוֹתָהּ לְבַעְלָהּ, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא כַּמָּה בַּעֲלֵי מִדְרָשׁוֹת, שֶׁהֵם חֲבֵרִים אֶצְלְכֶם, צוֹוְחִים בְּכָל יוֹם וְלַיְלָה בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה בְּכַמָּה קֻשְׁיוֹת, וְצוֹוְחִים בָּהּ כְּמוֹ כְּלָבִים שֶׁאוֹמְרִים הַב הַב, כְּמוֹ שֶׁהַגֵּיהִנֹּם צוֹוַחַ הַב הַב. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי ל) לַעֲלָקָה שְׁתֵּי בָּנוֹת הַב הַב. הַב לָנוּ עֹשֶׁר בָּעוֹלָם הַזֶּה, הַב לָנוּ עֹשֶׁר בָּעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ שֶׁאָֽמְרוּ, לְמֹד תּוֹרָה הַרְבֵּה, וְיִתְּנוּ לְךָ שָׂכָר הַרְבֵּה. וְאֵין מִי שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְהַעֲלוֹת בָּהּ

וּלְיַחֲדָא לָהּ עִם בַּעְלָהּ בְּגִין דְּאִנּוּן אֲטִימִין דְּעַיְנִין סְתִימִין דִּלְבָּא.

וּבְגִין דָּא קָלָא נָפַק בְּכָל לֵילְיָא כַּד נָחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, דְּסַלְקִין נִשְׁמָתִין קַמֵּהּ, וְהַהוּא קָלָא אָמַר קְרָא כְּדִכְתִיב, (ישעיה מ ו) קוֹל אֹמֵר קְרָא. זִיל וְאֵמָא לוֹן דְּיִשְׁתַּדְּלוּן בְּאוֹרַיְתָא לְחַבְּרָא שְׁכִינְתָּא עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּגַוְנָא דְּדָוִד דְּאָמַר (תהלים קלב ה) אִם אֶתֵּן שְׁנַת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַה'. וְאִיהוּ הֲוָה מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרַיְתָא לְחַבְּרָא אִמָּא, דְּאִתְמַר בָּהּ (משלי א ח) וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ, עִם בַּעְלָהּ. דְּהָא שְׁכִינְתָּא מִסְּטְרָא דְּחֶסֶד אִתְקְרִיאַת גְּמִילוּת חֲסָדִים.

וּמִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה אִתְקְרִיאַת עֲקֵדָה וְקָרְבָּנָא. וּמִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא

לשון הקודש

הַשְׁכִּינָה מֵהַגָּלוּת וּלְיַחֵד אוֹתָהּ עִם בַּעְלָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם אֲטוּמֵי עֵינַיִם וּסְתוּמֵי לֵב.

וּמִשּׁוּם זֶה יוֹצֵא קוֹל בְּכָל לַיְלָה, כְּשֶׁיּוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן, כְּשֶׁעוֹלוֹת הַנְּשָׁמוֹת לְפָנָיו, וְאוֹתוֹ הַקּוֹל אוֹמֵר פָּסוּק כַּכָּתוּב (ישעיה מ) קוֹל אֹמֵר קְרָא, לֵךְ וֶאֱמֹר לָהֶם שֶׁיִּשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה כְּדֵי לְחַבֵּר הַשְׁכִּינָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שֶׁדָּוִד שֶׁאָמַר (תהלים קלב) אִם אֶתֵּן שְׁנַת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַה'. וְהוּא הָיָה מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אֶת הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי א) וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ, עִם בַּעְלָהּ. שֶׁהֲרֵי הַשְׁכִּינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרֵאת גְּמִילוּת חֲסָדִים. **וּמִצַּד** הַגְּבוּרָה נִקְרֵאת עֲקֵדָה וְקָרְבָּן, וּמִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרֵאת תּוֹרָה,

אִתְקְרִיאַת תּוֹרָה. וְלֵית מָאן דְּיִתְעַר לָהּ בְּאִלֵּין מִדּוֹת לְגַבֵּי בַּעְלָהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה נא יח) אֵין מְנַהֵל לָהּ וְגוֹ'. וּבְגִין דָּא קָלָא אָמַר (ישעיה מ ו) מָה אֶקְרָא כָּל הַבָּשָׂר חָצִיר. דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין אֶלָּא לְדַבְּחָא בִּשְׂרָא, וְאִלֵּין אִנּוּן עַמֵּי הָאָרֶץ וְאִלֵּין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בִּגְמִילוּת חֶסֶד וּבְאוֹרַיְתָא, לֹא מִשְׁתַּדְּלִין אֶלָּא לְגַרְמַיְהוּ, וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (שם שם) וְכָל חַסְדּוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה. וְכָל אִלֵּין דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לִשְׁמָהּ, רוּחָא קוּדְשָׁא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא לָא שַׁרְיָא עֲלַיְהוּ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים עח לט) וַיִּזְכֹּר כִּי בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב.

וְאִית דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה לִשְׁמָהּ, וְאִתְמַר בְּהוֹן (שמות א יד) וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, דָּא קוּשְׁיָא, בְּחֹמֶר, דָּא קַל וָחֹמֶר. וּבִלְבֵנִים בִּלְבוּן הַהֲלָכוֹת. דַּעֲלַיְהוּ אִתְמַר (שם ה

לשון הקודש

וְאֵין מִי שֶׁיָּעִיר אוֹתָהּ בַּמִּדּוֹת הַלָּלוּ לְבַעְלָהּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נא) אֵין מְנַהֵל לָהּ וְגוֹ'. וּמְשׁוּם זֶה הַקּוֹל אוֹמֵר (ישעיה מ) מָה אֶקְרָא כָּל הַבָּשָׂר חָצִיר. שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים אֶלָּא לִזְבֹּחַ בָּשָׂר, וְאֵלּוּ הֵם עַמֵּי הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בִּגְמִילוּת חֶסֶד וּבַתּוֹרָה, לֹא מִשְׁתַּדְּלִים אֶלָּא לְעַצְמָם, וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר וְכָל חַסְדּוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה. וְכָל שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לִשְׁמָהּ – רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, לֹא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים עח) וַיִּזְכֹּר כִּי בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב.

וְיֵשׁ שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה לִשְׁמָהּ, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (שמות א) וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה – זוֹ קֻשְׁיָה. בְּחֹמֶר – זֶה קַל וָחֹמֶר. וּבִלְבֵנִים – בִּלְבוּן הַהֲלָכוֹת.

יח) וְתִכֵּן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ. בְּכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה, דָּא בָּרָיְתָא. אֵת כָּל עֲבֹדָתָם, דָּא פִּסְקָא. אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ, פִּרְכָא. כַּד מָטוּ לְעָמְקָא שֶׁל הֲלָכָה אִתְמַר בְּהוֹן לֵית הֲלָכָה כִּפְלוֹנִי.

וְאִית אָחֳרָנִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ, דְּאִנּוּן מָארֵי תְּרֵיסִין דְּבֵהּ מִדְרָשָׁא דְּאִתְמַר בְּהוֹן (במדבר יט

יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֶלָּא כְּמִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ.

וְלֵית מִיתָה אֶלָּא עָנִי. דְּאוֹקְמוּהָ בֵּיהּ, פֵּת בַּמֶּלַח תֹּאכַל. וְעָלַיְיהוּ אִתְמַר (ישעיה כו יט) יִחְיוּ מֵתֶיךָ. אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (במדבר יט יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל. דְּוַדַּאי בְּהוֹן אִתְקַיְּמַת שְׁכִינְתָּא. וְעָתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָחָיָא לוֹן בֵּיהּ. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ כָּל

לשון הקודש

שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְתִכֵּן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ. בְּכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה – זוֹ בָּרַיְתָא. אֵת כָּל עֲבֹדָתָם – זוֹ פִּסְקָה. אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ – פִּרְכָה. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְעָמְקָה שֶׁל הֲלָכָה, נֶאֱמַר בָּהֶם אֵין הֲלָכָה כִּפְלוֹנִי.

וְיֵשׁ אֲחֵרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לִשְׁמָהּ, שֶׁהֵם בַּעֲלֵי הַמָּגִנִּים שֶׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל. כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֶלָּא כְּמִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ.

וְאֵין מִיתָה אֶלָּא עֹנִי, שֶׁבֵּאֲרוּהָ בּוֹ פַּת בַּמֶּלַח תֹּאכֵל. וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה כו) יִחְיוּ מֵתֶיךָ. אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל. שֶׁוַּדַּאי בָּהֶם מִתְקַיֶּמֶת שְׁכִינָה, וְעָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעִנְיַי סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ וְכוּ'. נִבְלָתִי יְקוּמוּן, אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (משלי ל לב) **אִם נָבַלְתָּ בְהִתְנַשֵּׂא. וְאָמְרוּ מָארֵי מַתְנִיתִין כָּל הַמְנַבֵּל עַצְמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לַסּוֹף מִתְנַשֵּׂא.**

הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר. אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן וְעַל הָאָרֶץ תִּישַׁן. בְּגִין הַהִיא דְּאִתְמַר בָּהּ (קהלת ג כ) **הַכֹּל הָיָה מִן הֶעָפָר, וְאֶפְלוּ גַּלְגַּל חַמָּה, דְּבֵהּ בָּרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם** (בראשית יג טז) **וְהָיָה** (ושמתי את) **זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ. וְדָא שְׁכִינְתָּא, דְּבְגִינֵהּ אִתְמַר בְּאִלֵּין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לִשְׁמָהּ,** (דניאל יב ב) **וְרַבִּים מְיִשְׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם.** (וְאִלֵּין דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ, יְהוֹן לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֹרוֹת טַלֶּךָ (ישעיה כו יט), **וְדָא יו"ד הֵ"א וָא"ו. הַאי אִיהוּ חֶשְׁבַּן ט"ל אוֹרַיְתָא דְּבַעַל פֶּ"ה.**

לשון הקודש

לְהַחֲיוֹתָם בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ, כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעִנְיַי, סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ מֵעִשָּׂר וְגוֹ'. נִבְלָתִי יְקוּמוּן, אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (משלי ל) אִם נָבַלְתָּ בְהִתְנַשֵּׂא. וְאָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַמְנַבֵּל עַצְמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לַסּוֹף מִתְנַשֵּׂא.

הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר, אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם **וְעַל הָאָרֶץ תִּישַׁן.** מְשׁוּם הַהִיא שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הֶעָפָר, וַאֲפִלּוּ גַּלְגַּל חַמָּה, שֶׁבּוֹ בֵּרַךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אַבְרָהָם וְהָיָה (ושמתי את) זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ. וְזוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר בְּאֵלּוּ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לִשְׁמָהּ, (דניאל יב) וְרַבִּים מְיִשְׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם. (וְאֵלּוּ שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לִשְׁמָהּ, יִהְיוּ לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֹרוֹת טַלֶּךָ (ישעיה כו כח), וְזֶה יו"ד ה"א וא"ו. זֶהוּ חֶשְׁבּוֹן ט"ל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה,

דְּאִיהוּ ה"א שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה אִיהוּ בְּחֶשְׁבַּן ה"א. וּבְגִינַהּ אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, כָּל הָעוֹסֵק בְּתַל תּוֹרָה. טַל תּוֹרָה מְחַיֵּהוּ. וְהַאי אִיהוּ דְּמָצִילָן בֵּיהּ מוֹרִיד הַטַּ"ל. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר (הושע יא ט) לֹא אָבוֹא בְּעִיר.

מָשָׁל לְבַת מֶלֶךְ דְּאָזַל בַּעְלָהּ לְמְדִינַת הַיָּם, וּלְזִמְנָא דְּאָתָא לְגַבָּהּ, אוּמֵי לָהּ דְּלָא עָאל בִּישׁוּבָא. וְהַאי אִיהוּ לֹא אָבוֹא בְּעִיר. וְאִם לֵית אַתְּ מְהֵימְנַת לִי, חֲרִי לָךְ סִימָנָא (שה"ש ה ב) שֶׁרֹאשִׁי נִמְלָא טַ"ל. דְּהַאי אִיהוּ טַל לְהַחָיוֹת בּוֹ מֵתִים. (ישעיה כו) וָאָרֶץ רְפָאִים תַּפִּיל, אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, מָאן רְפָאִים, אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן בִּקְרָא אָחֳרָא, (ישעיה כו יד) רְפָאִים בַּל יָקֻמוּ.

וְאִלֵּין אִנּוּן דְּמִתְרַפְּיִן מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא לַעֲבוֹדָה זָרָה, דְּיַהֲבִי לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת מָמוֹנָא

לשון הקודש

שֶׁהוּא ה"א, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה הִיא בְּחֶשְׁבּוֹן ה"א, וּבִשְׁבִילָהּ בֵּאֲרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה, טַל תּוֹרָה מְחַיֵּהוּ. וְזֶהוּ שֶׁמִּתְפַּלְלִים בּוֹ מוֹרִיד הַטַּ"ל. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר (הושע יא) לֹא אָבוֹא בְּעִיר.

מָשָׁל לְבַת מֶלֶךְ שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, וְלִזְמַן שֶׁבָּא אֵלֶיהָ, נִשְׁבַּע לָהּ שֶׁלֹּא נִכְנָס בַּיִּשּׁוּב. וְזֶהוּ לֹא אָבוֹא בְּעִיר. וְאִם אֵינָךְ מַאֲמִינָה לִי, חֲרִי לָךְ סִימָן שֶׁרֹּאשִׁי נִמְלָא טַ"ל, שֶׁזֶּהוּ הַטַּל לְהַחֲיוֹת בּוֹ מֵתִים. (ישעיה כו) וָאָרֶץ רְפָאִים תַּפִּיל, פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מִי הָרְפָאִים? אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בְּפָסוּק אַחֵר רְפָאִים בַּל יָקֻמוּ.

וְאֵלּוּ הֵם שֶׁמִּתְרַפִּים מִדִּבְרֵי תוֹרָה לַעֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁנּוֹתְנִים לְעוֹבְדֵי כוֹכָבִים

דִּילְהוֹן, לְאִתְגַּבְּרָא בְּהוֹן וְאַרְפּוּן יְדֵיהוֹן (דף קיז ע"ב) מֵאִלֵּין דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא לִשְׁמָהּ לְמֶעֱבַד טִיבוּ עִמְּהוֹן. אִלֵּין לָא יְקוּמוּן וְאַפִּילַת לוֹן אַרְעָא, כְּאִתְתָּא עֻבָּרָא דְּמַפֶּלֶת נְפָלִים, וְדָא אִיהוּ וָאָרֵץ רְפָאִים תַּפִּיל. דְּנֵפֶל לָאו אִיהוּ בַּר קַיְמָא. וְהַאי הוּא דְּלָא כָּלוּ לוֹ חֲדָשָׁיו, דְּאִנּוּן תִּשְׁעָה יַרְחִין דְּעֻבָּרָא מָאן עֻבָּרָא.

אֶלָּא דָּא אוֹרַיְתָא. וְאִיהִי שְׁכִינְתָּא, הַהוּא יֶלֶד דְּאִתְיְלִיד מִנַּהּ בְּאוֹרַיְתָא, בִּירַחָא קַדְמָאָה מֵאִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד דְּתִתְפַּשַּׁט מַלְכוּת הָרִשְׁעָה תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל. בִּירַחָא קַדְמָאָה אִיהוּ מָשִׁיחַ אַי"ן. וּבִירַחָא תִּנְיָנָא עָבִיד לֵיהּ יֵשׁ מֵאַיִן, בִּסְפִירָה תִּנְיָנָא דְּאִתְמַר בָּהּ (איוב כח יב) וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תִּמָּצֵא. בִּירַחָא תְּלִיתָאָה מוֹסִיף בֵּיהּ בִּינָה. וְהַאי אִיהוּ (ישעיה יא ב) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה'

לשון הקודש

וּמַזָּלוֹת אֶת מְמוּנָם לְהִתְנַבֵּר בָּהֶם, וּמַרְפִּים יְדֵיהֶם מֵאֵלּוּ שֶׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה לִשְׁמָהּ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמָּהֶם. אֵלּוּ לֹא יָקוּמוּ, וְהָאָרֶץ מַפִּילָה אוֹתָם, כְּאִשָּׁה מְעֻבֶּרֶת שֶׁמַּפִּילָה נְפָלִים, וְזֶהוּ וָאָרֶץ רְפָאִים תַּפִּיל. שֶׁהַנֵּפֶל אֵינוֹ בַּר קַיָּמָא, וְזֶהוּ שֶׁלֹּא כָלוּ לוֹ חֳדָשָׁיו, שֶׁהֵם תִּשְׁעָה יַרְחֵי הַמְעֻבֶּרֶת. מִי הַמְעֻבֶּרֶת?

אֶלָּא זוֹ תוֹרָה, וְהִיא הַשְּׁכִינָה, אוֹתוֹ הַיֶּלֶד שֶׁנּוֹלָד מִמֶּנָּה בַּתּוֹרָה, בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מֵאֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט מַלְכוּת הָרִשְׁעָה תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל. בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא מָשִׁיחַ אַי"ן. וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי עוֹשֶׂה אוֹתוֹ יֵשׁ מֵאַיִן, בַּסְּפִירָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תִּמָּצֵא. בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי

רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין אֵיזֶהוּ חָכָם הַמֵּבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. דְּקַדֶּם דְּאָתָא לְעָלְמָא אוֹלִפִין לֵיהּ חָכְמְתָא וּבִינָה. בְּיַרְחָא רְבִיעָאָה גְּמִיל עִמֵּיהּ חֶסֶד, דְּעָאִיל לֵיהּ פַּרְנָסָה מִטַּבּוּרָא דְּאִימֵּיהּ. בְּיַרְחָא חֲמִישָׁאָה יָהִיב בֵּיהּ תֻּקְפָּא דִּגְבוּרָה לְאִתְגַּבְּרָא עַל יֵצֶר הָרָע דְּהוּא מִסְּטְרָא דְּסַמָּאֵל, דְּלָא שָׁלִיט (יִשְׁלוֹט) עָלֵהּ בְּבֶטֶן אִמֵּיהּ לְמֶעֱבַד לֵיהּ נִפַּל לְקַטְלָא מְשִׁיחָא.

בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה יָהִיב בֵּיהּ דַּעְתָּא וְכֹחַ וְשַׁפִּירוּ דְּאַנְפּוֹי. בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה וּתְמִינָאָה יָהִיב בֵּיהּ רוּחָא דְּקוּדְשָׁא מִסְּטְרָא דְּנֶצַח וְהוֹד, דְּאִנּוּן תְּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט. וּבְגִין דָּא נִתְנַבֵּא רוּחָא דְּקֻדְשָׁא עָלֵיהּ (ירמיה א ה) בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם וְגוֹ'. מִסִּטְרָא דְּצַדִּיק יָהִיב לֵיהּ אוֹת וּמוֹפֵת. בְּיַרְחָא תְּשִׁיעָאָה דְּנוֹלַד מָהוּל, וְהַהוּא

לשון הקודש

מוֹסִיף בּוֹ בִּינָה, וְזֶה וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה. וּמְשׁוּם זֶה פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵיזֶהוּ חָכָם? הַמֵּבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. שֶׁקֹּדֶם שֶׁבָּא לָעוֹלָם מְלַמְּדִים אוֹתוֹ חָכְמָה וּבִינָה. בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי גּוֹמֵל עִמּוֹ חֶסֶד, שֶׁמַּכְנִיס לוֹ פַּרְנָסָה מִטַּבּוּר אִמּוֹ. בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי נוֹתֵן בּוֹ תֹּקֶף שֶׁל גְּבוּרָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יֵצֶר הָרָע מִצַּד שֶׁל סמא"ל שֶׁלֹּא יִשְׁלֹט עָלָיו בְּבֶטֶן אִמּוֹ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ נֵפֶל לַהֲרֹג הַמָּשִׁיחַ.

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי נוֹתֵן בּוֹ דַּעַת וְכֹחַ וְיֹפִי שֶׁל פָּנִים. בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וְהַשְּׁמִינִי נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִצַּד שֶׁל נֶצַח וְהוֹד, שֶׁהֵם שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת. וּמְשׁוּם זֶה נִתְנַבֵּא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ עָלָיו, (ירמיה א) בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם וְגוֹ'. מִצַּד

יַנּוֹקָא אִיהוּ עֲשִׂירָאָה מִסִּטְרָא דְּמַלְכוּת, אִיהוּ טִפָּה עֲשִׂירָאָה. וּבְגִין דָּא זָכָה לְתִשְׁעָה דַּרְגִּין אִלֵּין.

קָמוּ מָארֵי מַתְנִיתִין וְאָמְרוּ, רָעֲיָא מְהֵימְנָא טוֹל אַבְנָא דִּילָךְ לְגַבָּךְ, דְּאַנְתְּ הוּא דְּאִתְמַר עָלָךְ (שמות ב ב) וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וְאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין מַאי כִּי טוֹב, דְּאִתְיְלִיד מָהוּל. וְאַנְתְּ הוּא כָּלִיל מִתִּשְׁעָה יַרְחִין אִלֵּין, וּמִסִּטְרָא דְּעִבּוּרָא דִּילָךְ, מַלְכוּת קַדִּישָׁא אִתְמַר בָּךְ (דברים לג ה) וַיְהִי בִּישֻׁרוּן מֶלֶךְ. וְהַאי אַבְנָא טִפָּה קַדִּישָׁא כְּלִילָא מֵעֲשָׂרָה. אַנְתְּ הוּא זֶרַע דְּאִתְמַשְׁכָא מִנַּהּ. וּבָךְ תַּלְיָא פֻּרְקָנָה, וְעָלָךְ עָתִיד לְאִתְבָּנָאָה בִּנְיָנָא וְעָלָךְ תָּקוּם, טֹל לָהּ לְגַבָּךְ. אָמַר לוֹן לֵית אַתּוּן יָכְלִין לְאִשְׁתַּזָּבָא. אִי אִשְׁתְּזַבְתּוּן מֵאַבְנָא חֲדָא. אֲנָא זָרִיק לְכוֹן שִׁית, דְּאִתְמַר בְּהוֹן בָּרְ"א שִׁי"ת, נָטַל קִרְטָא כְּמִלְקַדְמִין.

לשון הקודש

הַצַּדִּיק נוֹתֵן לוֹ אוֹת וּמוֹפֵת בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי שֶׁנּוֹלָד מָהוּל, וְאוֹתוֹ הַתִּינוֹק הוּא הָעֲשִׂירִי מִצַּד הַמַּלְכוּת, הוּא הַטִּפָּה הָעֲשִׂירִית, וּמִשּׁוּם זֶה זָכָה לְתֵשַׁע הַדַּרְגּוֹת הַלָּלוּ.

קָמוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה וְאָמְרוּ, רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, טְלוֹ הָאֶבֶן שֶׁלְּךָ אֵלֶיךָ, שֶׁאַתָּה הוּא שֶׁנֶּאֱמַר עָלֶיךָ (שמות ב) וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וּפֵרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מַה זֶּה כִּי טוֹב? שֶׁנּוֹלַד מָהוּל. וְאַתָּה הוּא כָּלוּל בְּתִשְׁעָה הֶחָדָשִׁים הַלָּלוּ, וּמִצַּד הָעִבּוּר שֶׁלְּךָ, הַמַּלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה נֶאֱמַר בָּהּ (דברים לג) וַיְהִי בִּישֻׁרוּן מֶלֶךְ. וְזוּ הָאֶבֶן, טִפָּה קְדוֹשָׁה כְּלוּלָה מֵעֲשָׂרָה. אַתָּה הוּא הַזֶּרַע שֶׁנִּמְשַׁכְתָּ מִמֶּנָּה, וּבְךָ תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה, וְעָלֶיךָ עָתִיד לְהִבָּנוֹת בִּנְיָן וְעָלֶיךָ תָּקוּם. טֹל אוֹתָהּ אֵלֶיךָ. אָמַר לָהֶם, אֵינְכֶם יְכוֹלִים לְהִנָּצֵל. אִם נִצַּלְתֶּם מֵאֶבֶן אַחַת,

פָּתַח וְאָמַר זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא תְּלָת אַבְנִין עִלָּאִין אִנּוּן סֶגוֹלְתָּא. תְּלָת טִפִּין עִלָּאִין דְּאִתְמַר בְּחוֹן (איוב לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר. וּתְלָת טִפִּין תַּתָּאִין לְקָבְלַיְהוּ סֶגוֹל עָלַיְהוּ אִתְמַר שִׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה' (מיכה ו ב). מָאן הָרִים. אֶלָּא הָא תְּלָת אַבְנִין עִלָּאִין לְגַבַּיְכוּ, דְּאִנּוּן סֶגוֹלְתָּא. וּלְמָאן מִנַּיְיהוּ לְרַבִּ"י וְרַ"ב וְרַבָּ"א דְּמִתִּיבְתָּא עִלָּאָה. דִּלְקָבְלַיְכוּ הֲווֹ כָּל רַב מִבָּבֶל. וְרִבִּי מֵאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. וְרַבָּא מִשְּׁאָר אַרְעִין.

שִׁמְעוּ דְּאַתְוָן רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת בַּהֲלָכָה לְעֵלָּא. וְרַבִּ"י וְרַ"ב וְרַבָּ"א מַחֲלֹקֶת וְרִיב וּקְטָטָה בַּהֲלָכָה דְּיִלְהוֹן לְתַתָּא. וְלֵית בְּכוּ דְּיהֵא רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת בְּגִין שְׁכִינְתָּא, לְגַבֵּי קוּדְשָׁא

לשון הקודש

אֲנִי אָזֹרְךָ לָכֶם שֵׁשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בָּרֹ"א שִׁי"ת. נָטַל הַמַּקְלֵעַ כְּמוֹ מִקְדָּם.

פָּתַח וְאָמַר זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא. שָׁלֹשׁ אַבָּנִים עֶלְיוֹנוֹת הֵן סֶגוֹלְתָּא. שָׁלֹשׁ טִפּוֹת עֶלְיוֹנוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶן (איוב לג) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר. וְשָׁלֹשׁ טִפּוֹת תַּחְתּוֹנוֹת כְּנֶגְדָּם סֶגוֹל, עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר (מיכה ו) שִׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'. מִי הֶהָרִים? אֶלָּא הִנֵּה שָׁלֹשׁ אַבָּנִים עֶלְיוֹנוֹת אֶצְלְכֶם, שֶׁהֵן סֶגוֹלְתָּא. וּלְמִי מִכֶּם? לְרַבִּ"י וְרַ"ב וְרַבָּ"א שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁכְּנֶגְדְּכֶם הָיוּ כָּל רַב מִבָּבֶל, וְרִבִּי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְרַבָּא מִשְּׁאָר הָאֲרָצוֹת.

שִׁמְעוּ שֶׁלְּאוֹתִיּוֹת רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת בַּהֲלָכָה לְמַעְלָה, וְרַבִּ"י וְרַ"ב וְרַבָּ"א מַחֲלֹקֶת וְרִיב וּקְטָטָה בַּהֲלָכָה שֶׁלָּהֶם לְמַטָּה. וְאֵין בָּכֶם שֶׁיִּהְיֶה רִיב וּקְטָטָה

בְּרִיךְ הוּא לְדַחֲקָא לֵיהּ בְּכַמָּה קוּשְׁיָן עַד דְּיָפִיק לֵיהּ מִן גָּלוּתָא.

וְהָאֲתָנִים, אִלֵּין תַּנָּאִים דְּמַתְנִיתִין דְּמְתִיבְתָּא דִּלְתַתָּא. הָא תְּלָת אַבְנִין לְגַבֵּיכוּ, דְּאִנּוּן סָגוֹל. דְּשִׁית נְקוּדִין אִלֵּין, אִנּוּן שִׁית סִדְרֵי מַתְנִיתִין. וְכָל נְקֻדָּה אִיהִי עֶשֶׂר. וְסַלְקִין לְשִׁשִּׁים מַסֶּכְתוֹת, דְּעָלַיְהוּ אָמַר שְׁלֹמֹה (שיר השירים ו) **שִׁשִּׁים** הֵמָּה מְלָכוֹת. וְאִית לֵיהּ בַּמָּה (תהלים מח טו) **בְּתוּלוֹת** אַחֲרִיתָהּ רֵעוֹתֶיהָ דַּהֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שה"ש ו ח) **וַעֲלָמוֹת** אֵין מִסְפָּר. וּשְׁכִינְתָּא אִיהִי תָּגָא עַל כֻּלְּהוּ.

תָּגָא דְּזַרְקָא עָלֵהּ אִתְמַר (משלי לא כט) **רַבּוֹת בָּנוֹת** עָשׂוּ חַיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. וְאִיהִי רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת וְקוּשְׁיָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין

לשון הקודש

וּמַחֲלֹקֶת בִּשְׁבִיל הַשְׁכִינָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְדָחֹק אוֹתוֹ בְּכַמָּה קֻשְׁיוֹת עַד שֶׁיּוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הַגָּלוּת.

וְהָאֲתָנִים – אֵלּוּ הַתַּנָּאִים שֶׁל הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְשִׁיבָה שֶׁלְּמַטָּה. הִנֵּה שָׁלֹשׁ אֲבָנִים אֶצְלְכֶם, שֶׁהֵם סָגוֹל. שֶׁשֵּׁשׁ הַנְּקֻדּוֹת הַלָּלוּ הֵם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְכָל נְקֻדָּה הִיא עֶשֶׂר, וְעוֹלִים לְס' מַסֶּכְתוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר שְׁלֹמֹה (שיר השירים ו) שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת. וְיֵשׁ לוֹ בַּמָּה בְּתוּלוֹת אַחֲרִיתָהּ רֵעוֹתֶיהָ שֶׁל הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶן (שם) וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. וְהַשְׁכִינָה הִיא כֶּתֶר עַל כֻּלָּם.

תָּגָא שֶׁל זַרְקָא, עָלָיו נֶאֱמַר (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חַיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. וְהִיא רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת וְקֻשְׁיָה לַקָּדוֹשׁ

יִשְׂרָאֵל אַחֵיכוֹן. וּמָארֵי מַתְנִיתִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרַיְתָא בְּכָל יוֹמָא וְלֵילְיָא בְּגָלוּתָא, אִיהִי רִיב בְּגִינַיְהוּ דְּיִפּוֹק לוֹן. וְלֵית מָאן דְּיֵהֵא רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינֵה בְּגָלוּתָא.

קָם סָבָא חֲדָא מִבֵּינַיְהוּ וְאָמַר, רָעָיָא מְהֵימְנָא בַּמָּה תַּקִּיפִין אַבְנִין דְּזָרִיקַת. דְּאִזְדַּעְזְעוּ מָארֵי מְתִיבְתָּא דִּלְעֵלָּא וְתַתָּא, וַאֲפִלּוּ מַלְאָכִין עִלָּאִין דְּאִנּוּן סַמְכִין שִׁית דַּרְגִּין דְּכוּרְסַיָּיא וְכוּרְסַיָּיא אִזְדַּעְזַעַת. אֲבָל הָא (במדבר כד כא) אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ לְגַבָּךְ דְּאִיהִי שְׁבִיעָאָה אִסְתְּמַר מִנַּהּ, דְּהָא אַבְנָא דְּזָרִיקַת הָא אִיהִי לְגַבָּךְ דְּאִיהִי תָּגָא עַל כֻּלְּהוּ. וְשִׂים בַּסֶּלַע קִנֶּךָ, וְשִׁית אָחֳרָנִין לְגַבָּךְ בְּגִין דְּאִיהוּ אָמַר (יחזקאל לו כב) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה. הָא שִׁית לְגַבָּךְ כִּי אִם לְשֵׁם קָדְשִׁי, הָא שְׁבִיעָאָה לְגַבָּךְ, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא

לשון הקודש

בָּרוּךְ הוּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל אַחֵיכֶם. וּמוֹרֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם וָלַיְלָה בַּגָּלוּת, הִיא רִיב בִּשְׁבִילָם שֶׁיּוֹצִיא אוֹתָם, וְאֵין מִי שֶׁיִּהְיֶה רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּשְׁבִילוֹ בַּגָּלוּת.

קָם זָקֵן אֶחָד מִבֵּינֵיהֶם וְאָמַר, רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, כַּמָּה חֲזָקוֹת הָאֲבָנִים שֶׁזָּרַקְתָּ, שֶׁהִזְדַּעְזְעוּ בַּעֲלֵי הַיְשִׁיבָה שֶׁלְּמַעְלָה וּמַטָּה, וַאֲפִלּוּ הַמַּלְאָכִים הָעֶלְיוֹנִים, שֶׁהֵם סוֹמְכִים אֶת שֵׁשׁ מַדְרֵגוֹת הַכִּסֵּא, וְהַכִּסֵּא הִזְדַּעְזַע. אֲבָל הֲרֵי אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ אֵלֶיךָ, שֶׁהִיא הַשְּׁבִיעִית, הִשָּׁמֵר מִמֶּנָּה, שֶׁהֲרֵי הָאֶבֶן שֶׁזָּרַקְתָּ הֲרֵי הִיא אֶצְלְךָ, שֶׁהִיא כָּתֵר עַל כֻּלָּם. וְשִׂים בַּסֶּלַע קִנֶּךָ, וְשִׁית אֲחֵרִים אֶצְלְךָ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָמַר (יחזקאל לו) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה. הֲרֵי שֵׁשׁ אֶצְלְךָ. כִּי אִם לְשֵׁם קָדְשִׁי. הֲרֵי הַשְּׁבִיעִית

דְּאַנְתְּ הוּא דְּאִתְמַר בָּךְ (במדבר כ יא) וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע וְשִׁים בַּסֶּלַע, דְּחִוְיָא קַנָּךְ לְכַפֵּר עַוֹנֵךְ.

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָנֵי לְכוּ (שם פסוק ז) וְדִבַּרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע, וְאַתּוּן לָא עֲבַדְתּוּן הָכִי. דְּאִי עֲבַדְתּוּן מֵימְרֵיה בְּדִבּוּרָא, הֲווֹ אוֹלְפִין אוֹרַיְתָא בְּלָא סָפֵק וּבְלָא קוּשְׁיָא וּמַחֲלֹקֶת. וּבְגִין דְּאִתְמַר בָּךְ (במדבר כ) וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע, וְלֹא נָפְקֵי מִנֵּיהּ אֶלָּא טִפִּין טִפִּין. הָכִי מָאנֵי מַתְנִיתִין אִנּוּן כְּמָאן דְּמָחֵי בַּסֶּלַע. וְאִנּוּן לִישַׁנְהוֹן.

כְּפַטִּישׁ יְפוֹצֵץ סֶלַע (ירמיה כג כט). וּפַסְקִין בָּהּ כַּמָּה פְּסָקוֹת דַּהֲלָכוֹת, וְלֹא נַפְקִין מִנַּיְהוּ אֶלָּא טִפִּין טִפִּין וְאִנּוּן לְקוּטוֹת. וּבְגִין דָּא בָּךְ תַּלְיָא כֹּלָּא. הָא אַבְנָא לְגַבָּךְ וְשִׁית אָחֳרָנִין. וּבָךְ תַּלְיָא פִּרְקָנָא דְּשָׁכִינְתָּא וּבְנָהָא, בְּגִין דְּיִתְקַן בָּךְ מַה דְּאִתְהֲרַס

לשון הקודש

אֶצְלְךָ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אַתָּה הוּא שֶׁנֶּאֱמַר בְּךָ וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע, וְשִׁים בַּסֶּלַע, שֶׁהַנָּחָשׁ קַנֶּךָ לְכַפֵּר עֲוֹנֶךָ.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צִוָּה אֶתְכֶם וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע, וְאַתֶּם לֹא עֲשִׂיתֶם כָּךְ. שֶׁאִם עֲשִׂיתֶם מַאֲמָרוֹ בְּדִבּוּר, הָיוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה בְּלִי סָפֵק וּבְלִי קֻשְׁיָה וּמַחֲלֹקֶת. וּמִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר בְּךָ (במדבר כ) וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע, וְלֹא יָצְאוּ מִמֶּנּוּ אֶלָּא טִפּוֹת טִפּוֹת, כָּךְ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה הֵם כְּמִי שֶׁמַּכֶּה בַּסֶּלַע, וְהֵם לְשׁוֹנָם.

כְּפַטִּישׁ יְפוֹצֵץ סֶלַע, וּפוֹסְקִים בָּהּ כַּמָּה הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת שֶׁל הֲלָכוֹת, וְלֹא יוֹצְאִים מֵהֶם אֶלָּא טִפּוֹת טִפּוֹת וְהֵן לְקוּטוֹת. וּמִשּׁוּם כָּךְ הַכֹּל תָּלוּי בְּךָ. הֲרֵי הָאֶבֶן אֶצְלְךָ וְשֵׁשׁ אֲחֵרוֹת. וּבְךָ תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה שֶׁל הַשְּׁכִינָה וּבָנֶיהָ, כְּדֵי שֶׁיִּתַּקֵּן בְּךָ מַה שֶּׁנֶּהֱרַס בָּרִאשׁוֹנָה. וּבִשְׁבִיל הַחֲבִיבוּת

בְּקַדְמִיתָא. וּבְגִין חֲבִיבוּתָא דִּילָךְ, שִׁית טִפִּין דְּגִלְגּוּלָא אִתְחַזְרוּן לְגַבָּךְ דְּאִנּוּן רְמִיזִין בְּרֵישֵׁי עַנְפִּין דִּילָךְ. אִנּוּן ש ש דְּכָפַל בְּהוּ מֹשֶׁה מֹשֶׁה.

אַבְנָא שְׁבִיעָאָה (איכה ב יג) מָה אֲעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה לָךְ, וְאִתְמַר בֵּיהּ הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם. וְעָלַהּ אִתְמַר מָה אֲשַׁוֶּה לָךְ. אִיהִי אֲשַׁוֶּה לָךְ בִּתְבִירוּ דִּילָךְ, וַאֲנַחֲמֵךְ. דְּאִית לָךְ לְהִתְנַחֵם עִמָּהּ. דְּדַיְּינוּ לְעָבֵד לְהֵיוֹת כְּרַבּוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּהֵיא רַב תְּבִירוּ דִּילָךְ כְּיַמָּא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם) כִּי גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ (דף קיח ע"א) מִ"י יֵרָפֵא לָךְ, דְּאִיהִי אִמָּא עִלָּאָה תְּשׁוּבָה דִּילָךְ בֵּירָא דִּילָךְ אִתְבַּקְּעַת דְּאִיהִי יַמָּא דְּאוֹרַיְתָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות יד כא) וַיֵּט מֹשֶׁה יָדוֹ עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה. (ע"כ).

לשון הקודש

שֶׁלְּךָ, שֵׁשׁ טִפּוֹת שֶׁל גִּלְגּוּל חָזְרוּ אֵלֶיךָ, שֶׁהֵם רְמוּזִים בְּרָאשֵׁי הָעֲנָפִים שֶׁלְּךָ. אוֹתָם ש' ש' שֶׁכָּפַל בָּהֶם מֹשֶׁה מֹשֶׁה.

הָאֶבֶן הַשְּׁבִיעִית (איכה ב) מָה אֲעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה לָךְ, וְנֶאֱמַר בָּהּ הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם. וְעָלֶיהָ אָמַר מָה אַשְׁוֶה לָךְ. הִיא אַשְׁוֶה לָךְ בְּשִׁבְרוֹן שֶׁלְּךָ וַאֲנַחֲמֵךְ. שֶׁיֵּשׁ לָךְ לְהִתְנַחֵם עִמָּהּ, שֶׁדַּיְּינוּ לָעֲבֹד לִהְיוֹת כְּרַבּוֹ, וְאַף עַל גַּב שֶׁהִיא גָּדוֹל הַשִּׁבָּרוֹן שֶׁלְּךָ כְּמוֹ הַיָּם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) כִּי גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ מִ"י יֵרָפֵא לָךְ, שֶׁהִיא הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, הַתְּשׁוּבָה שֶׁלְּךָ בְּאֵר שֶׁלְּךָ שֶׁהִתְבַּקְּעָה, שֶׁהִיא יָם הַתּוֹרָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות יד) וַיֵּט מֹשֶׁה יָדוֹ עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה. (עד כָּאן).

מִכָּאן וְאֵילָךְ, וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם דִּילֵהּ לְגַבֵּהּ. וְאִיהוּ עֵץ חַיִּים דְּאִתְמַר בֵּהּ (שם טו כה) **וַיּוֹרֵהוּ ה' עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ** אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם דְּאוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה, דְּאִתְמַר בְּחוֹן (שם) **וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם.** כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ (שם א יד) **וַיָּמָרּוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה,** דְּאִיהִי קוּשְׁיָא. וּבְהַהוּא זִמְנָא (במדבר כ יא) **וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם.**

וְכַד אִתְגַּלֵי לָךְ אִילָנָא דְּחַיֵּי בְּדָרָא בַּתְרָאָה, דְּאַתְּ עָתִיד לְאִתְגַּלָּאָה בֵּינַיְיהוּ כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ (קהלת א ט) **מַ"ה שֶּׁהָיָ"ה הוּ"א שֶׁיִּהְיֶ"ה.** כַּמָּה נִסְיוֹנוֹת אִית לְאִתְנַסָּאָה יִשְׂרָאֵל. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות טו כה) **שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ לְמֹשֶׁה,** וְאוֹרַיְתָא אִתְחֲזַרַת לוֹן נִסָּיוֹן לְאִנּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ וְהַוְיָן בְּעָאקוּ סַגִּי. כְּגַוְונָא דְּמִצְרַיִם דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם א כב) **כָּל הַבֵּן הַיִלוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ.** וְדָא אוֹרַיְתָא

לשון הקודש

מִכָּאן וְאֵילָךְ, וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם שֶׁלּוֹ אֵלֶיהָ, וְהוּא עֵץ הַחַיִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם טו) וַיּוֹרֵהוּ ה' עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם, שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ (שמות א) וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, שֶׁהִיא קָשְׁיָה. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם.

וּכְשֶׁתִּתְגַּלֶּה לְךָ עֵץ הַחַיִּים בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן, שֶׁאַתָּה עָתִיד לְהִתְגַּלּוֹת בֵּינֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ (קהלת א) מַ"ה שֶׁהָיָ"ה הוּ"א שֶׁיִּהְיֶ"ה, כַּמָּה נִסְיוֹנוֹת יֵשׁ לְנַסּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל? זֶהוּ שֶׁכָּתוּב שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ, אֶת מֹשֶׁה, וְהַתּוֹרָה הֶחֱזִירָה לָהֶם נִסָּיוֹן לְאוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בָּהּ וְהֵם בְּצָרוֹת רַבּוֹת. כְּמוֹ שֶׁבְּמִצְרַיִם

דִּבְכְתָב. וְכָל הַבַּת תְּחִיוּן אוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה, דְּתַרְוַיְהוּ אִנּוּן פֶּ"ה וּלְשׁוֹ"ן, וּבְהוֹן תְּהֵא אַנְתְּ כְּבַד פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן, וְלַחֲבִימָא בְּרְמִיזָא. וְלֵית מִיתָה דְּמָארֵי דִּנְהוֹרָא דְּאוֹרַיְתָא אֶלָּא עֲנִיוּתָא.

וּבְפֶרְקָנָא בַּתְרַיְתָא, אוֹרַיְתָא יְהֵא לְיִשְׂרָאֵל כְּגַוְנָא דְּיַמָּא, דְּאִתְמַר בָּךְ, רָעֲיָא מְהֵימְנָא (שם ב ג) וְתָשֵׂם בַּסּוּף עַל שִׂפַּת הַיְאוֹר. בְּסו"ף פ"ו יוֹמִין דַּרְגָּא דְּפֶרְקָנָא אִתְמַר בָּךְ וְתָשֵׂם בַּסּוּף עַל שִׂפַּת הַיְאוֹר, דְּאִיהוּ נְהוֹרָא דְּאוֹרַיְתָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. שָׂפָה דִּילֵהּ שְׁכִינְתָּא.

בְּהַהוּא זִמְנָא אִלֵּין טִפִּין דְּהַווּ נַפְקִין מִן הַפֶּלַע, דְּאִנּוּן פַּסְקֵי הֲלָכוֹת אִתְמַר בְּהוֹן (תהלים צג ג) נָשְׂאוּ נְהָרוֹת ה'. תְּרֵין טִפִּין דְּאִנּוּן צִיְירֵי סַלְקִין בִּתְרֵין וָוִין וְאִתְעֲבָדוּ נְהָרוֹת. וּבְהַהִיא נְקוּדָא עִלָּאָה

לשון הקודש

שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם א) כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ, וְזוֹ הַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן – הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁשְּׁתֵּיהֶן הֵן פֶּה וְלָשׁוֹן, וּבָהֶם תִּהְיֶה אַתָּה כְּבַד פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן, וּלְחָכָם בְּרֶמֶז. וְאֵין מִיתָה שֶׁל בַּעַל אוֹר הַתּוֹרָה אֶלָּא עֲנִיוּת.

וּבִגְאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה, תּוֹרָה תִּהְיֶה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהָיָם, שֶׁנֶּאֱמַר בְּךָ, הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, (שם) וְתָשֵׂם בַּסּוּף עַל שִׂפַּת הַיְאוֹר. בְּסו"ף פ"ו יָמִים, דַּרְגָּה שֶׁל גְּאֻלָּה, נֶאֱמַר בְּךָ וְתָשֵׂם בַּסּוּף עַל שִׂפַּת הַיְאוֹר, שֶׁהוּא אוֹר הַתּוֹרָה, הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי. שְׂפָתוֹ הַשְׁכִינָה.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן אֵלּוּ הַטִּפּוֹת שֶׁהָיוּ יוֹצְאוֹת מֵהַפֶּלַע, שֶׁהֵן פִּסְקֵי הֲלָכוֹת, נֶאֱמַר בָּהֶם (תהלים צג) נָשְׂאוּ נְהָרוֹת ה'. שְׁתֵּי טִפּוֹת שֶׁהֵן צֵר"י, עוֹלוֹת עִם שְׁנֵי וָוי"ם וְנַעֲשִׂים נְהָרוֹת. וְאוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁהִיא

דְּאִיהִי סָגוֹלְתָּא אִסְתַּלְקַת עַל גַּדְפַּיְהוּ. וּסְלִיקוּ דִּילֵהּ בְּאָן אֲתַר חֲוֵי, אֶלָּא אִלֵּין תְּרִין נְהָרוֹת אִנּוּן אַבָּא וְאִמָּא. מִסְּטָרָא דִּבְרָתָא דְּמַלְכָּא טְפִין אִתְקְרִיאוּ דְּאִתְמַר בְּחוֹן, (בראשית ב ז) וַיִּיצֶר, (ישעיה כו ד) כִּי בְיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים. צִיֵּר תְּרִין עָלְמִין דַּקִּיקִין. עָלְמִין דִּבְרָתָא דְּמַלְכָּא אִנּוּן מִתַּתָּא לְעֵלָּא. מִסְּטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרִיאוּ נְהָרוֹת. וּבְגִין דָּא נָשְׂאוּ נְהָרוֹת.

לְמָאן לְהַהִיא סָגוֹלְתָּא, סַלְקִין לֵיהּ כֻּתָּ"ר עַל גַּבַּיְהוּ י י י לְמֶהֱוֵי כְּלִיל סָגוֹלְתָּא, וּמִתְעַטְּרָה בֵּיהּ בִּתְלָת כְּתִרִין. דְּאִנּוּן כֶּתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת וְכֶתֶר תּוֹרָה עַל גַּבֵּיהֶן. וְהָכִי אִנּוּן תְּלָת נְהָרוֹת ו'ו'ו' וּתְלָת יוֹדִין וּתְלָת וָוִין רְמִיזִין בִּתְלָת רֵישֵׁי תֵּיבוֹת, דְּאִנּוּן ו"יִּפַע ו"יָּבֹא ו"יֵּט. תְּרִין דְּאִנּוּן אַבָּא וְאִמָּא סַלְקִין כֶּתֶר עַל גַּדְפַּיְהוּ.

לשון הקודש

סָגוֹלְתָּא, הִתְעַלְּתָה עַל כַּנְפֵּיהֶם. וַעֲלָיְתוֹ בְּאֵיזֶה מָקוֹם הוּא? אֶלָּא אֵלּוּ שְׁנֵי נְהָרוֹת הֵם אַבָּא וְאִמָּא. מִצַּד הַבַּת שֶׁל הַמֶּלֶךְ נִקְרְאוּ טִפּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וַיִּיצֶר, (ישעיה כו) כִּי בְיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים. צִיֵּר שְׁנֵי עוֹלָמוֹת דַּקִּים. הָעוֹלָמוֹת שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ הֵם מִמַּטָּה לְמַעְלָה. מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרְאוּ נְהָרוֹת, וּמִשּׁוּם זֶה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת.

לְמִי? לְאוֹתָהּ סָגוֹלְתָּא, מַעֲלִים אוֹתוֹ כֶּתֶ"ר עַל גַּבֵּיהֶם י י י לִהְיוֹת כּוֹלֵל סָגוֹלְתָּא, וּמִתְעַטֶּרֶת בּוֹ בִּשְׁלֹשָׁה כְּתָרִים, שֶׁהֵם כֶּתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת, וְכֶתֶר תּוֹרָה עַל גַּבֵּיהֶן. וְכָךְ הֵם שְׁלֹשָׁה נְהָרוֹת ו'ו'ו' וְשָׁלֹשׁ יוֹדִי"ם וְשָׁלֹשׁ וָוִי"ם רְמוּזִים בִּשְׁלֹשָׁה רָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁהֵם ו"יִּפַע ו"יָּבֹא ו"יֵּט. שְׁנַיִם שֶׁהֵם אַבָּא וְאִמָּא מַעֲלִים כֶּתֶר

נָשְׁאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם. אִנּוּן חֶסֶד גְּבוּרָה עָלַיְהוּ אִתְמַר נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם. מָאן קוֹלָם דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וְדָא רָזָא דְּשׁוּר"ק לְעֵלָּא. שַׁלְשֶׁלֶת אִיהוּ כָּלִיל תְּלָת נְקוּדִין בְּקִשּׁוּרָא חֲדָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. דְּעָלַהּ אִתְמַר (ירמיה ב כא) וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלָּהּ זֶרַע אֱמֶת.

יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם (תהלים צג), אִנּוּן נֶצַח וְהוֹד. **נָשְׂאוּ** לֹא כְּתִיב אֶלָּא יִשְׂאוּ. וְאִנּוּן סָגוֹ"ל דְּהִיא נְקֻדָּה דִּשְׁכִינְתָּא מִסִּטְרָא דְּצַדִּיק אִיהִי נְקֻדָּה לְתַתָּא תְּחוֹת רַגְלִין, דְּאִנּוּן יַרְכְּתֵי צָפוֹן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים מח ג) יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ וְגוֹ'. כַּד אִיהִי נְקֻדָּה וְד' תְּחוֹת יַרְכֵי קִשּׁוּט אִתְקְרִיאַת הַר צִיּוֹן טוּרָא מָאִיךְ. וְאִתְקְרִיאַת מִסִּטְרָא דְּצַדִּיק, דָּכְיָ"ם ד"ך יָ"ם. כָּלִיל מִכ"ד אַתְוָן דְּאִנּוּן בָּרוּךְ שֵׁם

לשון הקודש

עַל בַּנְפֵּיהֶם.

נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם. הֵם חֶסֶד גְּבוּרָה, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם. מִי קוֹלָם? הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל שׁוּרֵק לְמַעְלָה. הַשַּׁלְשֶׁלֶת כּוֹלֶלֶת שָׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת בְּקִשּׁוּר אֶחָד שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (ירמיה ב) וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלָּהּ זֶרַע אֱמֶת.

יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם, הֵם נֵצַח וְהוֹד. לֹא כָתוּב נָשְׂאוּ, אֶלָּא יִשְׂאוּ, וְהֵם סָגוֹל, שֶׁהִיא נְקֻדָּה מִצַּד הַשְּׁכִינָה, הִיא נְקֻדָּה לְמַטָּה, שֶׁצַּדִּיק שְׁכִינָה תַּחַת רַגְלַיִם, שֶׁהֵם יַרְכְּתֵי צָפוֹן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים מח) יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ וְגוֹ'. כְּשֶׁהִיא נְקֻדָּה וְד' תַּחַת יַרְכֵי אֱמֶת, נִקְרֵאת הַר צִיּוֹן, הַר נָמוּךְ. וְנִקְרֵאת מִצַּד שֶׁל צַדִּיק דָּכְיָם, ד"ך

כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבְהוֹן (תהלים עד כא) **אַל יָשׁוֹב דַּךְ נִכְלָם.**

יָם אִתְקְרִיאַת מִסְטְרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה, כְּלִילָא מֵחַמְשִׁין אַתְוָן דִּכְלִילָן בִּקְרִיאַת שְׁמַע. בִּקְרָא קַדְמָאָה דִּמְיַחֲדִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּרִין זְמִנִין (דברים ו ד) **שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד.** וּבְהוֹן (שמות ב יב) **וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי.** וּמִסִּטְרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה אִיהוּ נְקוּדָא עַל גַּדְפַּיְהוּ קְרַיְת מֶלֶךְ רַב. וּכְעָן אִתְמַר בֵּיהּ (איכה א א) **הָעִיר רַבָּתִי עָם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה.**

קוֹם עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאַנְתְּ הוּא ו' כָּלִיל שִׁית סְפִירָן. וְאַנְתְּ אָחִיד בֵּין כ"ה עִלָּאָה וּבֵין כ"ה תַּתָּאָה. קוֹם לְגַבֵּי סַמָּאֵ"ל דְּאִיהִי מִצְרִי בְּמָאנֵי קְרָבָא דִּילָךְ, דְּאִנּוּן שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה קוֹרְטָא תַּתָּאָה.

לשון הקודש

יָ"ם. דַּךְ כָּלוּל מִכ"ד אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבָהֶם אַל יָשׁוֹב דַּךְ נִכְלָם.

יָם נִקְרֵאת מִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, כְּלוּלָה מֵחֲמִשִּׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בַּקְרִיאַת שְׁמַע בַּפָּסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁמְּיַחֲדִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּעֲמָיִם, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבָהֶם וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי. וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה הִיא נִקְרָה עַל כַּנְפֶּיהָם, קְרַיְת מֶלֶךְ רַב. וְכָעֵת נֶאֱמַר בָּהּ (איכה א) הָעִיר רַבָּתִי עָם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה.

קוֹם הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁאַתָּה הוּא ו' כּוֹלֵל שֵׁשׁ סְפִירוֹת, וְאַתָּה אָחוּז בֵּין כ"ה עֶלְיוֹנָה וּבֵין כ"ה תַּחְתּוֹנָה. קוֹם אֵצֶל סמא"ל, שֶׁהוּא מִצְרִי, בִּכְלֵי הַקְּרָב שֶׁלְּךָ, שֶׁהֵם הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, הַמַּקְלֵעַ הַתַּחְתּוֹן. וְהַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה, הַמַּקְלֵעַ

וּשְׁכִינְתָּא עִלָּאָה קוֹרְטָא עִלָּאָה דְּעֶלֶה אִתְמַר (שמואל א, כה כט) וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע. מָאן נֶפֶשׁ אוֹיְבֶיךָ. סַם מָוֶת נָחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים דְּמְקַנְּנָא בְּשֶׁבַע סְלָעִים וּבַעְלָה בְּשִׁבְעָה טוּרִין.

קוּם בְּאַבְנִין דִּילָךְ דְּאִסְתְּלָקוּ בְּטוּרַיָּא לְתַבְּרָא טוּרִין וְסַלְעִין דְּחִוְיָא, וּבְגִין טוּרִין דִּילָךְ אִתְמַר (תהלים צג) נָשְׂאוּ נְהָרוֹת ה'. וּבְהוֹן (ישעיה מ ד) כָּל גֵּיא יִנָּשֵׂא הַהוּא דְּכֹלָּא כָּלִיל בֵּיהּ. וְדָא רָעֲיָא מְהֵימְנָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דברים לד) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּגַּי. דְּבְגִינֵּהּ אִתְמַר (תהלים ס ב) וַיַּךְ אֶת אֱדוֹם בְּגֵיא מֶלַח. וְנִשְׁמָתֵהּ גְּנִיזָא בְּגֵי"א מִן אב"ג יִת"ץ. ת' תּוֹרַת מֹשֶׁה צָפוּנָה בְּצַד"י דְּאִיהוּ ץ'. דְּצַדִּי אֲרִיכָא מִסִּטְרָא דְּעָלְמָא דְּאָתֵי, מִתַּמָּן הוּא טוֹב לַצַּדִּיקִים לְעָלְמָא דְּאָתֵי.

לשון הקודש

הָעֶלְיוֹן, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שמואל–א כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע. מִי נֶפֶשׁ אוֹיְבֶיךָ? סַם מָוֶת נָחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים, שֶׁמְּקַנֶּנֶת בְּשִׁבְעָה סְלָעִים, וּבַעְלָהּ בְּשִׁבְעָה הָרִים.

קוּם בָּאַבְנִים שֶׁלְּךָ שֶׁהִסְתַּלְּקוּ בֶּהָרִים לְשַׁבֵּר אֶת הָהָרִים וְהַסְּלָעִים שֶׁל הַנָּחָשׁ, וּבִשְׁבִיל הָהָרִים שֶׁלְּךָ נֶאֱמַר (תהלים צג) נָשְׂאוּ נְהָרוֹת ה'. וּבָהֶם כָּל גֵּיא יִנָּשֵׂא, הַהוּא שֶׁהַכֹּל כָּלוּל בּוֹ. וְזֶה הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים לד) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּגַּי. שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (תהלים ס) וַיַּךְ אֶת אֱדוֹם בְּגֵיא מֶלַח. וְנִשְׁמָתוֹ גְּנוּזָה בַּגֵּי"א מִן אבגית"ץ. ת' תּוֹרַת מֹשֶׁה צָפוּנָה בְּצַד"י שֶׁהוּא ץ'. שֶׁצַּדִּי אֲרֻכָּה מִצַּד הָעוֹלָם הַבָּא, מִשָּׁם הוּא טוֹב לַצַּדִּיקִים לָעוֹלָם הַבָּא.

בְּגֵי"א אָב לְי"ג מִכִילִין, דְּאִנּוּן וָא"ו (שמות לד ו) **וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו. וַיַּעֲבֹר** ע"ב רי"ו. ע"ב חֶסֶד. רי"ו גְּבוּרָה דְּבֵיהּ קר"ע שט"ן מִן יַמָּא. וּבֵהּ עָתִיד לְמִקְרַע לֵיהּ מִן יַמָּא דְּאוֹרַיְתָא. וּמִפְּטָרָא דְּחֶסֶד אִיהוּ אָב לְתִלֵּיסַר מִכִילָן, דְּבֵיהּ אִיהוּ יהו"ה עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אֶרֶךְ אַפַּיִם, וּמַאֲרִיךְ בֵּיהּ עַל בֵּינוֹנִים וּמַטֶּה לוֹן כְּלַפֵּי חֶסֶד.

וּבְאַתְוָן א"ת ב"ש. יהו"ה אִיהוּ מצפ"ץ אֵ"ל ת"ך, רחו"ם גספ"י וְהָכִי עַד תִּלֵּיסַר תִּבִין. בְּאִלֵּין תִּלֵּיסַר מַאֲרִיךְ עַל בֵּינוֹנִים דְּיַחְזְרוּן בִּתְשׁוּבָה. אֲבָל בקר"ע שט"ן (תהלים ק ו) יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְּוִיּוֹת. דְּאִיהוּ שָׂטָן מָלֵא עֵינִין. וּבְגִין דָּא אבגית"ץ אִתְקְרֵי פֶּתֶר חָכְמָה אָב לְתִלֵּיסַר מִכִילָן, דְּכִלִּילָן בְּחֶסֶד דְּכָלִיל שִׁבְעִין וּתְרִין שְׁמָהָן דְּאִנּוּן כְּלָלָא דִּילְהוֹן וָהוּ אֲנִי וָהוּ וְחָכְמָה

לשון הקודש

בְּגֵי"א אָב לְי"ג מִדּוֹת, שֶׁהֵם וא"ו, וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו. וַיַּעֲבֹר ע"ב רי"ו. ע"ב חֶסֶד. רי"ו גְּבוּרָה, שֶׁבּוֹ קר"ע שט"ן מִן הַיָּם, וּבוֹ עָתִיד לִקְרַע לוֹ מִן הַיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִצַּד הַחֶסֶד הוּא אָב לְי"ג מִדּוֹת, שֶׁבּוֹ יהו"ה, הוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי אֶרֶךְ אַפַּיִם, וּמַאֲרִיךְ בּוֹ עַל הַבֵּינוֹנִים וּמַטֶּה לָהֶם כְּלַפֵּי חֶסֶד. **וּבְאוֹתִיּוֹת** א"ת ב"ש, יהו"ה הוּא מצפ"ץ אֵ"ל ת"ך, רַחו"ם גספ"י, וְכֵן עַד שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה תֵּבוֹת. בְּאֵלּוּ הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הוּא מַאֲרִיךְ עַל הַבֵּינוֹנִים שֶׁיַּחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה. אֲבָל בְּקר"ע שט"ן יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְּוִיּוֹת, שֶׁהוּא שָׂטָן מָלֵא עֵינַיִם. וּמְשׁוּם כָּךְ אבגית"ץ נִקְרָא פֶּתֶר חָכְמָה, אָב לִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַמִּדּוֹת, שֶׁכְּלוּלוֹת בַּחֶסֶד שֶׁכּוֹלֵל שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שֵׁמוֹת שֶׁהֵם

לִימִינָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. אִמָּא עִלָּאָה לִגְבוּרָה (לִשְׁמָאלָא) בָּה.

קר"ע שט"ן מִן שְׁמָאלָא (מִן יַמָּא). וּבָהּ (שמות יד כא) וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה. וּבָהּ קָרַע יַמָּא לְתֵרֵיסָר קְרָעִים. וּבָהּ (ישעיה מב ה) רֹקַע הָאָרֶץ וְצֶאֱצָאֶיהָ. וּבָהּ עָקַר טוּרִין וְתָבַר טִינָרִין דְּחִוְיָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (מלכים א, יט יא) וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים. דְּאִנּוּן (דף קיח ע"ב) טוּרִים וּסְלָעִים דְּחִוְיָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (משלי ל יט) דֶּרֶךְ נָחָשׁ עֲלֵי צוּר. וּבְהַאי שְׁמָא הֲוָה רָבָּה עוֹקֵר הָרִים בְּאוֹרַיְתָא דְּבַעַל פֶּה.

כֶּתֶר עֶלְיוֹן אִיהוּ פֶּלֶא, וּבֵיהּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִתְקְרֵי נוּרָא עָבִיד פְּלִיאָן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות טו יא) נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶּלֶא. וּבֵיהּ אָמַר מֹשֶׁה (שם לד י) נֶגֶד כָּל עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאוֹת וְגוֹ'.

לשון הקודש

הַכֹּל שֶׁלָּהֶם, וְהוּ אֲנִי וָהוּ, וְחָכְמָה לְיָמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים.

הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה לִגְבוּרָה (לִשְׁמאל) בָּהּ.

קר"ע שט"ן מִן הַשְּׂמֹאל. וּבָהּ (שמות יד) וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה, וּבָהּ קָרַע הַיָּם לִשְׁנֵים עָשָׂר קְרָעִים, וּבָהּ רֹקַע הָאָרֶץ וְצֶאֱצָאֶיהָ, וּבָהּ עָקַר הָרִים וְשָׁבַר סְלָעִים שֶׁל הַנָּחָשׁ. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (מלכים-א יט) וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים. שֶׁהֵם הֶהָרִים וְהַסְּלָעִים שֶׁל הַנָּחָשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ דֶּרֶךְ נָחָשׁ עֲלֵי צוּר. וּבַשֵּׁם הַזֶּה הָיָה רַבָּה עוֹקֵר הָרִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה.

כֶּתֶר עֶלְיוֹן הוּא פֶּלֶא, וּבוֹ הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁנִּקְרָא אֵשׁ עוֹשֶׂה פְּלִיאוֹת. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות טו) נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶּלֶא. וּבוֹ אָמַר מֹשֶׁה נֶגֶד כָּל עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה

וְהַאי אִיהוּ נג"ד יכ"ש, נג"ד י"ש כ' דְּאִיהוּ כֶּתֶר. יֵ"שׁ, (משלי ח כא) לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ. וְאִנּוּן י' חָכְמָה ש' תְּשׁוּבָה. כְּלְהוּ כָּלִיל עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא שָׁמַיִם, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (מלכים א, ח לב) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.

בט"ר צת"ג דָּא נֶצַח וְאִית דְּאָמְרֵי לֵיהּ גת"ץ רט"ב בֵּיהּ וְהָיִיתָ כְּגַן רָטֹב. וְיִתְקַיֵּם בְּיִשְׂרָאֵל (ישעיה נח יא) וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ, מִסְּטָרָא דְּנֶצַח דְּאִיהוּ צַח (שם) וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וְגוֹ'. וְאִתְמַר בג' מִן גת"ץ וְהָיִיתָ כְּגַן רָטֹב רָטוֹב אִיהוּ רַחֲמֵי, ת' תִּפְאֶרֶת וּבֵהּ (בראשית א יב) תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא, עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי, לְיִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּרָא, וְכַמָּה מַבּוּעִין דְּמַיָּא.

חק"ב טנ"ע דָּא הוֹד בֵּיהּ (שמות טו כה) שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ. דְּהוֹד אִתְקַשַּׁר בִּגְבוּרָה,

לשון הקודש

נִפְלָאוֹת וְכוּ'. וְזֶהוּ נג"ד יכ"ש. נג"ד י"ש כ' שֶׁהוּא כֶּתֶר. יֵ"שׁ, לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ. וְהֵם י' חָכְמָה, ש' תְּשׁוּבָה. כֻּלָּם כּוֹלֵל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי הַשָּׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (מלכים-א ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.

בט"ר צת"ג זֶהוּ נֶצַח, וְיֵשׁ אוֹמְרִים אוֹתוֹ גת"ץ רט"ב, בּוֹ וְהָיִיתָ כְּגַן רָטֹב. וְיִתְקַיֵּם בְּיִשְׂרָאֵל (ישעיה נח) וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ, מִצַּד הַנֶּצַח שֶׁהוּא צַח (שם) וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וְגוֹ'. וְנֶאֱמַר בְּג' מִן גת"ץ, וְהָיִיתָ כְּגַן רָטֹב, הוּא רַחֲמִים. ת' תִּפְאֶרֶת, וּבוֹ (בראשית א) תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא, עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי, לְיִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, וְכַמָּה מַעְיָנוֹת שֶׁל מַיִם.

חק"ב טנ"ע זֶה הַהוֹד, בּוֹ (שמות ט) שָׁם שָׂם

נֶצַח בְּחֶסֶד וְאִתְמַר בְּהוֹד (איכה א יג) נְתָנַנִי שֹׁמֵמָה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. בֵּיהּ אִסְתַּכַּל בְּחֵרְבָּנָא דְּמַקְדְּשָׁא, וְכַמָּה קְטִילִין דְּאִתְקְטָלוּ לְנַטְלָא נוּקְמִין מֵרְשָׁעִים. וּבֵהּ אִתְמַר (בראשית לב לד) וְהוּא צֹלֵעַ עַל יְרֵכוֹ. בְּהַהוּא זִמְנָא (ישעיה לה ו) אָז יְדַלֵּג כָּאַיָּל פִּסֵּחַ. וְעוֹד טנ"ע בְּהִפּוּךְ אַתְוָן נָטַע בֵּיהּ חָב אָדָם הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם יז יא) בְּיוֹם נִטְעֵךְ תְּשַׂגְשֵׂגִי. וּבֵהּ אִתְנְטַע וְאִשְׁתְּרַשׁ בְּעָלְמָא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה ס כא) נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר.

וְעוֹד חק"ב טנ"ע תַּמָּן בט"ן וְתַמָּן ע"ב. שְׁכִינְתָּא בֵּיהּ אִתְקְרִיאַת (שה"ש ז ג) בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת חִטִּים. דְּהָא כָּל שִׁמְּא כָּלִיל שִׁית לְסִפִּירָן וְתַמָּן ע"ב הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא כו מ) וַעֲנַף עֵץ עָבֹת. דְּנֶצַ"ח וְהוֹ"ד אִנּוּן עָבֵי שְׁחָקִים. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (שם) עַרְבֵי נָחַל,

לשון הקודש

לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ. שֶׁהוֹד נִקְשָׁר בִּגְבוּרָה, נֵצַח בְּחֶסֶד, וְנֶאֱמַר בַּהוֹד (איכה א) נְתָנַנִי שֹׁמֵמָה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. בּוֹ הִסְתַּכֵּל בְּחָרְבַּן הַמִּקְדָּשׁ, וְכַמָּה הֲרוּגִים שֶׁנֶּהֶרְגוּ לִטֹּל נְקָמוֹת מֵהָרְשָׁעִים, וּבוֹ נֶאֱמַר (בראשית לב) וְהוּא צֹלֵעַ עַל יְרֵכוֹ. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן (ישעיה לה) אָז יְדַלֵּג כָּאַיָּל פִּסֵּחַ. וְעוֹד, טנ"ע בְּהִפּוּךְ אוֹתִיּוֹת נט"ע, בּוֹ חָטָא אָדָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם יז) בְּיוֹם נִטְעֵךְ תְּשַׂגְשֵׂגִי. וּבוֹ נִטְּעַע וְהִשְׁתָּרֵשׁ בָּעוֹלָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ס) נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר.

וְעוֹד, חק"ב טנ"ע, שָׁם בט"ן וְשָׁם ע"ב. הַשְּׁכִינָה בּוֹ נִקְרֵאת בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת חִטִּים. שֶׁהֲרֵי כָּל שֵׁם כָּלוּל שֵׁשׁ לַסְּפִירוֹת, וְשָׁם ע"ב. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כג) וַעֲנַף עֵץ עָבֹת. שֶׁנֶּצַ"ח וְהוֹ"ד הֵם עָבֵי שְׁחָקִים, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שם) עַרְבֵי נָחַל. דִּמְיוֹן לִשְׁתֵּי שִׁפָּתַיִם

הוּמְיָא דְּתֵרִין שִׁפְוָן וּתְלָת סְפִירָן, כָּל חַד כָּלִיל ע"ב אַתְוָן דְּאִנּוּן נֶצַח וְהוֹד יְסוֹד. כְּגַוְנָא דְּתְלָת אֲבָהָן וְכֻלְּהוּ תְּלָת כְּלִילָן שִׁבְעִין וּתְרֵין (נ"א מ"ב) אַתְוָן.

יג"ל פז"ק דָּא אִיהוּ צַדִּיק אֶלֶף שְׁתִיתָאָה דְּבֵה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְגַלֶּ"ה פְּדְיוֹ"ן זֵ"ע קְדוּשִׁ"ם. דְּאִיהוּ יְסוֹד עָלְמִין, אִיהוּ סוֹד דְּקֶץ דְּפֶרְקָנָא דְּאִתְרְמִיז בִּשְׁכִינְתָּא דְּאִתְקְרֵי שק"ו צי"ת, דְּתַמָּן שי"ת וק"ץ דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא שְׁבִיעִית לוֹן קֶץ דְּכֻלְּהוּ. עָלֵה אִתְמַר (דניאל יב) וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין. וְאִיהוּ קֵ"ץ דְּדָלִיג מִן אַרְבַּע מֵאָה שְׁנִין, דְּהֲווּ עֲתִידִין לְאִשְׁתַּעְבְּדָא בְּמִצְרַיִם הִיא וּבְנָהָא, וְאִשְׁתְּאָרוּ רְד"וּ (בראשית מב ב) רְדוּ שָׁמָּה.

מִסְטְרָא דִּימִינָא אִתְקְרִיאַת קֵץ הַיָּמִין. וּמִסְטְרָא דִּשְׂמָאלָא קֵץ כָּל בָּשָׂר. לְמָאן דְּחַבִּיל

לשון הקודש

וְשָׁלֹשׁ סְפִירוֹת, כָּל אֶחָד כּוֹלֵל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם נֶצַח וְהוֹד יְסוֹד, כְּמוֹ שֶׁשְּׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, וְכָל הַשְּׁלֹשָׁה כּוֹלְלִים שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם (מ"ב) אוֹתִיּוֹת.

יג"ל פז"ק – זֶה הוּא צַדִּיק, הָאֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, שֶׁבּוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְגַלֶּ"ה פְּדְיוֹ"ן זֵ"ע קְדוּשִׁ"ם. שֶׁהוּא יְסוֹד הָעוֹלָמוֹת, הוּא סוֹד קֵץ הַגְּאֻלָּה שֶׁנִּרְמָז בַּשְּׁכִינָה שֶׁנִּקְרֵאת שקוצי"ת, שֶׁשָּׁם שי"ת וק"ץ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה הַשְּׁבִיעִית לָהֶם, הַקֵּץ שֶׁל כֻּלָּם. עָלֶיהָ נֶאֱמַר (דניאל יב) וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין. וְהוּא הַקֵּ"ץ שֶׁמְּדַלֵּג מֵאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנִים שֶׁהָיוּ עֲתִידִים לְהִשְׁתַּעְבֵּד בְּמִצְרַיִם הִיא וּבָנֶיהָ, וְנִשְׁאֲרוּ רד"ו, רְדוּ שָׁמָּה.

מִצַּד שֶׁל הַיָּמִין נִקְרֵאת קֵץ הַיָּמִין, וּמִצַּד

אוֹת בְּשַׂר קֹדֶשׁ, אִיהִי לֵיהּ דִּינָא, קֵץ כָּל בָּשָׂר. וְאִיהִי סוֹף פְּסוּק סוֹף פִּסַּק דַּהֲלָכוֹת. וּבְחִבּוּרָא דְּאָת וְ' אִיהוּ פָּסוּק. אִיהוּ פִּסָּק וְאִיהוּ פָּסוּק כָּלִיל כָּל פִּסְקֵי הֲלָכוֹת. דִּשְׁאֵלָה צְרִיכָה וּפָסַק אִיהִי שְׁכִינְתָּא אוֹרַיְתָא דְּבַעַל פֶּה קָרֵינָן לֵיהּ.

וְאִיהוּ מִשְׁמַעְתָּא, שִׁיטָה, תְּיוּבְתָּא, תּוֹסָפְתָּא, הַגָּדָה, תִּיקוּ. תַּנְיָא, קַבָּלָה, הֲלָכָה, מִשְׁנָה, בָּרַיְיתָא, קוּשְׁיָא. מַחֲלֹקֶת חֻמְרָא, קֻלָּא, שְׁכִינְתָּא אִיהִי שְׁאֵלָה דְּבָהּ חָכָם שׁוֹאֵל כָּעִנְיָן וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה. וּבָהּ (שמות ג כב) **וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה מִשְּׁכֶנְתָּהּ וְגוֹ'. וּבָהּ** (דברים לב ז) **שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֶּדְךָ, דְּאִיהִי הַגָּדָה, דְּבָהּ** (שם כו ג) **הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹהֶיךָ.** (תהלים ב ח) **שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גּוֹיִם נַחֲלָתֶךָ. וּבָהּ אָמַר לִשְׁלֹמֹה** (מלכים א, ג ה) **שְׁאַל מָה אֶתֵּן לָךְ. וּבָהּ תַּקִּינוּ**

לשון הקודש

הַשְׁמָאל קֵץ כָּל בָּשָׂר. לְמִי שֶׁמְּחַבֵּל אוֹת בְּשַׂר קֹדֶשׁ, הִיא דִּין לוֹ, קֵץ כָּל בָּשָׂר. וְהִיא סוֹף פָּסוּק, סוֹף פִּסַּק הֲלָכוֹת. וּבַחִבּוּר שֶׁל הָאוֹת ו' הוּא פָּסוּק. הוּא פִּסָּק וְהוּא פָּסוּק, כּוֹלֵל כָּל פִּסְקֵי הֲלָכוֹת. שֶׁשְּׁאֵלָה צְרִיכָה, וּפִסָּק הִיא הַשְׁכִינָה, תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ.

וְהִיא מִשְׁמַעְתָּא, שָׁטָה, תְּשׁוּבָה, תּוֹסֶפְתָּא, הַגָּדָה, תִּיקוּ. תַּנְיָא, קַבָּלָה, הֲלָכָה, מִשְׁנָה, בָּרַיְתָא, קֻשְׁיָה, מַחֲלֹקֶת, חֻמְרָה, קֻלָּא. הַשְׁכִינָה הִיא הַשְּׁאֵלָה שֶׁבָּהּ הֶחָכָם שׁוֹאֵל כָּעִנְיָן וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה, וּבָהּ (שמות ג) וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה מִשְּׁכֶנְתָּהּ וְגוֹ', וּבָהּ (דברים לב) שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֶּדְךָ, שֶׁהִיא הַגָּדָה, שֶׁבָּהּ (שם כו) הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹהֶיךָ. שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גּוֹיִם נַחֲלָתֶךָ. וּבָהּ אָמַר לִשְׁלֹמֹה (מלכים א' ג) שְׁאַל מָה אֶתֵּן לָךְ, וּבָהּ תִּקְּנוּ לִשְׁאֹל בַּקָּשָׁתוֹ בַּבְּרָכוֹת

לְמִשְׁאַל שְׁאֵלְתֵּהּ בִּבְרָכָאן אֶמְצָעִין דִּצְלוֹתָא, דִּבְשְׁאֵלָה זוֹ לֹא יַחֲזֹר רֵיקָנְיָא בִּצְלוֹתֵיהּ קַמֵּי מַלְכָּא דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּבִבְרָכָאן קַדְמָאִין אִתְקְרִיאַת תֻּשְׁבְּחָתָא, דְּבֵהּ תַּקִּינוּ לְסַדְּרָא בַּר נָשׁ שְׁבָחָא דְּמַלְכָּא.

וּבְתָלָת בַּתְרָאִין אִתְקְרִיאַת קַבָּלָה דְּבָהּ עַבְדָּא דְּאִיהוּ מְטַטְרוֹ"ן אִיהוּ כְּעֶבֶד הַמְּקַבֵּל פְּרָס מֵרַבּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ, וּבֵיהּ יַהֲבִין אַגְרָא דִּצְלוֹתִין לְאִלֵּין דִּמְצַלִּין עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס. אֲבָל לְאִנּוּן בְּנִין דְּלָא מְצַלִּין אֶלָּא מִגּוֹ רְחִימוּ וּדְחִילוּ דְּמָאֲרֵיהוֹן בְּצַדִּיק, יְסוֹד חַ"י עָלְמִין כָּלִיל חַ"י בִּרְכָאִין מְקַבְּלִין.

דְּמִסְטָרָא דְּצַדִּיק אִתְקְרִיאַת אִיהִי קַבָּלָה, אִיהִי בֵּית קִבּוּל לְיַרְתָּא נְשְׁמָתִין לְצַדִּיקַיָּא. הַבְּרָכָה אִתְקְרִיאַת מִסְּטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא,

לשון הקודש

הָאֶמְצָעִיוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה, שֶׁבְּשְׁאֵלָה הַזּוֹ לֹא יַחֲזֹר רֵיקָם בִּתְפִלָּתוֹ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וּבַבְּרָכוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת נִקְרֵאת תִּשְׁבַּחַת, שֶׁבָּהּ תִּקְּנוּ לְסַדֵּר הָאָדָם אֶת שִׁבְחוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

וּבִשְׁלֹשׁ הָאַחֲרוֹנוֹת נִקְרֵאת קַבָּלָה, שֶׁבָּהּ הָעֶבֶד, שֶׁהוּא מטטרו"ן, הוּא כְּמוֹ עֶבֶד הַמְקַבֵּל פְּרָס מֵרַבּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ, וּבוֹ נוֹתְנִים שְׂכַר הַתְּפִלּוֹת לְאֵלּוּ שֶׁמִּתְפַּלְּלִים עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס. אֲבָל לְאוֹתָם בָּנִים שֶׁלֹּא מִתְפַּלְּלִים, אֶלָּא מִתּוֹךְ אַהֲבָה וְיִרְאַת רִבּוֹנָם בְּצַדִּיק, הַיְסוֹד חַ"י הָעוֹלָמִים כּוֹלֵל חַ"י בְּרָכוֹת מְקַבְּלִים.

שֶׁמִּצַּדּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הִיא נִקְרֵאת קַבָּלָה, הִיא בֵּית הַקִּבּוּל לְהוֹרִישׁ נְשָׁמוֹת לַצַּדִּיקִים. הַבְּרָכָה נִקְרֵאת מִצַּד הָעַמּוּד

כַּד נָטִיל מִגְּבוּרָה דְּאִיהוּ שׁוּר דְּקָרִיב אָדָם קַדְמָאָה, דְּאִיהוּ חָכְמָה דְּמָנָא עַל כָּל קָרְבְּנִין. דְּכֻבְשׂ אִיהוּ מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וְשׁוּר מִסִּטְרָא דְּשְׂמָאלָא.

וּבְגִין דָּא שׁוּר שֶׁהִקְרִיב אָדָם קַדְמָאָה אִתְּמַר בֵּיהּ (תהלים סט לד) מִשּׁוֹר פָּר מַקְרִין מַפְרִים. וְאִיהוּ מְמָנָא עַל מַדְבְּרָא וּבֵהּ סְפֵק צָרְכֵיהוֹן בְּאָרַע מַדְבְּרָא. וּמִתַּמָּן אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא הַבְּרָכָה, וּמִנֵּהּ אִתְקְרִיאַת פְּסָק וּמִתַּמָּן פְּסְקֵי דִּינִין. וּמִתַּמָּן לָאוֵי דִּינִין לָא צְרִיכָא.

וּבְגִין דָּא אִית לְאִשְׁתְּמוֹדָע לְבַר נָשׁ כָּל מִדָּה וּמִדָּה דְּאִיהִי שְׁאֵלָה וּתְשׁוּבָה דְּיֵהָא בָּהּ שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה. וְכָל רָז לָא אָנִים לֵיהּ. וְכָל עוּמְקָא דַּהֲלָכָה אִתְגַּלְיָא לֵיהּ. וְצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא עָלֵהּ דְּלָא יְהֵא בֵּיהּ סְפֵיקָא בְּעָלְמָא שְׁאֵל"ה אִיהִי

לשון הקודש

הָאֶמְצָעִי, כְּשֶׁנִּטֵּל מִגְּבוּרָה, שֶׁהוּא הַשּׁוֹר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁהוּא חָכְמָה, שֶׁמְּמֻנֶּה עַל כָּל הַקָּרְבָּנוֹת. שֶׁהַכֶּבֶשׂ הוּא מִצַּד הַיָּמִין, וְהַשּׁוֹר מִצַּד הַשְּׂמֹאל.

וּמִשּׁוּם זֶה, הַשּׁוֹר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן נֶאֱמַר בּוֹ (תהלים סט) מִשּׁוֹר פָּר מַקְרִן מַפְרִיס, וְהוּא מְמֻנֶּה עַל הַמִּדְבָּר, וּבוֹ סִפֵּק צָרְכֵיהֶם בִּמְקוֹם הַמִּדְבָּר. וּמִשָּׁם נִקְרֵאת הַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת הַבְּרָכָה, וּמִמֶּנּוּ נִקְרֵאת פְּסָק, וּמִשָּׁם פִּסְקֵי הַדִּינִים. וּמִשָּׁם לָאוֵי הַדִּינִים אֵין צָרִיךְ.

וּמִשּׁוּם זֶה יֵשׁ לָדַעַת לָאָדָם כָּל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁהִיא שְׁאֵלָה וּתְשׁוּבָה, שֶׁיִּהְיֶה בָּהּ שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה, וְכָל רָז לֹא אָנוּס לוֹ, וְכָל עֹמֶק הַהֲלָכָה הִתְגַּלָּה לוֹ. וְצָרִיךְ לַחֲזֹר עָלָיו שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ סָפֵק בָּעוֹלָם.

מִימִינָא דְּאִיהוּ אֵל, הָאֵל הַגָּדוֹל דְּתַמָּן חָכְמָה. וּמִתַּמָּן שָׁאִיל שְׁלֹמֹה חָכְמְתָא. כַּד אָמַר לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (מלכים א, ג) שְׁאַל מָה אֶתֵּן לָךְ. וּמִתַּמָּן תַּנְיָא דְּמְסַיֵּיע לֵיהּ, דְּבֵהּ (מלכים א, ה כו) וְהֹ' נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה.

מַאי תַּנְיָא, דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וּמִתַּמָּן אִתְקְרִיאַת סִיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא דְּאִתְמַר בָּהּ (שם ח לד) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. צְרִיכָא הָא אוֹקִימְנָא לֵיהּ מִפִּטְרָא דִּגְבוּרָה תִּיוּבְתָּא אִתְקְרִיאַת מִפִּטְרָא דְּבִינָה, דְּאִם בַּר נָשׁ לָאו מֵבִין הַהֲלָכָה, אֵיךְ יַחֲזִיר לָהּ וּמֵשִׁיב לַשּׁוֹאֵל.

פְּסָק הָא אוֹקִימְנָא לֵיהּ מִפִּטְרָא דְּדִינָא פְּסַק דִּין. מִשְׁמַעְתָּא מַשְׁמָעוּת הַהֲלָכָה, מִפִּטְרָא דְּהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דְּהַהוּא דְּאַרְבַּע אִנּוּן תִּיקּוּנִין דַּהֲלָכָה דְּאִתְרְמִיזוּ בְּבַר נָשׁ. וְאִנּוּן י'

לשון הקודש

שְׁאֵלָ"ה הִיא מִימִין שֶׁהוּא אֵל, הָאֵל הַגָּדוֹל שֶׁשָּׁם חָכְמָה. וּמִשָּׁם בִּקֵּשׁ שְׁלֹמֹה חָכְמָה, כְּשֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא (מלכים–א ג) שְׁאַל מָה אֶתֵּן לָךְ. וּמִשָּׁם תַּנְיָא שֶׁמְּסַיֵּעַ לוֹ, שֶׁבּוֹ וַה' נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה. **מַה** זֶּה תַּנְיָא? זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וּמִשָּׁם נִקְרֵאת סִיעָתָא דִּשְׁמַיָּא, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שם ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. צְרִיכָא הֲרֵי בֵּאַרְנוּ אוֹתָהּ מִצַּד הַגְּבוּרָה. הַתְּשׁוּבָה נִקְרֵאת מִצַּד הַבִּינָה. שֶׁאִם אֵין אָדָם מֵבִין הַהֲלָכָה, אֵיךְ יַחֲזִיר אוֹתָהּ וּמֵשִׁיב לַשּׁוֹאֵל?

פְּסָק, הֲרֵי בֵּאַרְנוּהוּ מִצַּד הַדִּין פְּסַק דִּין. מִשְׁמַעְתָּא – מַשְׁמָעוּת הַהֲלָכָה, מִצַּד אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַהוּא שֶׁל אַרְבַּע הֵם תִּקּוּנֵי הַהֲלָכָה שֶׁנִּרְמְזוּ

רְאִיָּה. י"ה שְׁמִיעָה. יה"ו רֵיחָא. יהו"ה דִּבּוּר. וְאַרְבַּע בְּגוּפָא כְּלִילָן מֵאַרְבַּע אַתְוָן. לְקַבְלַיְהוּ א' שְׁמוּשׁ. א"ד תְּנוּעָה. אד"נ מְשׁוּשׁ. אֲדנָ"י הֲלוּךְ. דְּאִנּוּן שְׁמוּשׁ בַּיָּדַיִם. תְּנוּעָה בְּגוּפָא. מְשׁוּשׁ בַּבְּרִית. הֲלִיכָה בָּרַגְלַיִן. אִית דְּאָמְרֵי מְשׁוּשׁ בַּיָּדַיִם. שְׁמוּשׁ בַּבְּרִית. וְכֹלָּא קְשׁוֹט.

רְאִיָּה מִסְּטְרָא דְּאַרְיֵה, דְּאִיהוּ לִימִינָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (יחזקאל א י) וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל הַיָּמִין (דף קיט ע"א) לְאַרְבַּעְתָּם. רְאִיָּה אַרְיֵה תּוֹסֶפֶת י' תְּנִינָא חָכְמָה. הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. וּמִתַּמָּן רְאוּבֵן, או"ר ב"ן אוֹר דְּיוֹמָא קַדְמָאָה.

שְׁמִיעָה בְּשׁוּר גְּבוּרָא דְּתַמָּן בִּינָה דְּאִיהוּ שְׁמִיעָה כְּלִילָא חַמְשִׁין אַתְוָן דִּקְרִיאַת שְׁמַע. וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ בֵּיהּ קְרִיאַת שְׁמַע דְּשַׁחֲרִית

לשון הקודש

בָּאָדָם, וְהֵם: י' רְאִיָּה, י"ה שְׁמִיעָה, יה"ו רֵיחַ, יהו"ה דִּבּוּר. וְאַרְבָּעָה בַּגּוּף כְּלוּלִים מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. כְּנֶגְדָּם א' שְׁמוּשׁ, א"ד תְּנוּעָה, אד"נ מְשׁוּשׁ, אדנ"י הֲלוּךְ. שֶׁהֵם: שְׁמוּשׁ בַּיָּדַיִם, תְּנוּעָה בַּגּוּף, מְשׁוּשׁ בַּבְּרִית, הֲלִיכָה בָּרַגְלַיִם. יֵשׁ אוֹמְרִים, מְשׁוּשׁ בַּיָּדַיִם, שְׁמוּשׁ בַּבְּרִית, וְהַכֹּל אֱמֶת.

רְאִיָּה – מִצַּד שֶׁל אַרְיֵה, שֶׁהִיא לְיָמִין, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעְתָּם. רְאִיָּה – אַרְיֵה. תּוֹסֶפֶת י' שְׁנִיָּה חָכְמָה. הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. וּמִשָּׁם רְאוּבֵן, או"ר בֵּ"ן, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן.

הַשְּׁמִיעָה – בְּשׁוּר, גְּבוּרָה, שֶׁשָּׁם בִּינָה, שֶׁהִיא הַשְּׁמִיעָה כּוֹלֶלֶת חֲמִשִּׁים אוֹתִיּוֹת

וְעַרְבִית. וּבְגִינָהּ אָמַר הַנָּבִיא (חבוק ג ב) ה' שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי. וְאָמְרוּ מָאנֵי מַתְנִיתִין הֲבִינוֹתִי מִבְּעֵי לֵיהּ. וּבְגִינָהּ אָמַר (מ"ב יט טז) הַטֵּה ה' אָזְנְךָ וּשְׁמָע. וּמִפִּטְרָא דְּחֶסֶד (ישעיה נב ח) כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ דְּאִיהוּ ע"ב חֶסֶד. אֲבָל מִפִּטְרָא דִּגְבוּרָא שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי דְּתַמָּן יִרְאָה דְּמִתַּמָּן אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה מִשְּׁמַעְתָּא, וּמִתַּמָּן שַׁמְעִין.

רֵיחָא (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעְתָּן. וּבֵהּ אִיהִי פַּרְחָא נִשְׁרָא, וּמִתַּמָּן אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא נִשְׁרָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי ל יט) דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. וּמִתַּמָּן לֵוִ"י לְוִיָּה דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא חִבּוּרָא דְּתַרְוַיְיהוּ.

דְּבוּר (יחזקאל א י) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וְיהוּדָה בָּהּ, (בראשית כט לה) אוֹדֶה אֶת ה'. וּמִתַּמָּן

לשון הקודש

שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וּמְשׁוּם זֶה תִּקְּנוּ בּוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית וְעַרְבִית, וּבְשְׁבִילָהּ אָמַר הַנָּבִיא (חבקוק ג) ה' שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי. וְאָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, הֲבִינוֹתִי הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת! וּבְשְׁבִילָהּ אָמַר (ישעיה לז) הַטֵּה ה' אָזְנְךָ וּשְׁמָע. וּמִצַּד הַחֶסֶד, כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ, שֶׁהוּא ע"ב חֶסֶד. אֲבָל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי, שֶׁשָּׁם יִרְאָה, שֶׁמִּשָּׁם הִיא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, מִשְּׁמַעְתָּא, וּמִשָּׁם שׁוֹמְעִים.

רֵיחַ – (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעְתָּן. וּבוֹ הִיא פּוֹרַחַת הַנֶּשֶׁר, וּמִשָּׁם נִקְרֵאת הַשְּׁכִינָה נֶשֶׁר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. וּמִשָּׁם לֵוִ"י לְוִיָּה, שְׂיָמִין וּשְׂמֹאל חִבּוּר שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

דִּבּוּר – (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וְיהוּדָה בָּהּ. אוֹדֶה אֶת ה'. וּמִשָּׁם נִקְרֵאת

אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא אַגָּדָה. בְּגִין (שם פסוק יב) **וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל. וְאִנּוּן תְּרֵין חָכְמָה עִלָּאָה וְחָכְמָה תַּתָּאָה. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר** (איוב יא ו) **וְיַגֶּד לְךָ תַּעֲלֻמוֹת חָכְמָה.** (משלי לא כו) **פִּיהָ פָּתְחָה בְּחָכְמָה. דְּמִתַּתָּא לְעֵלָּא אִיהִי אָדָם הַקָּטָן, מֵחָכְמָה עִלָּאָה אָדָם הַגָּדוֹל, וּמִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא תִּפְאֶרֶת אָדָם כְּלִיל בֵּיהּ** (נ"א בֵּין) **תַּרְוַיְיהוּ.**

פְּשׁוּטָה אִתְקְרִיאַת מִסִּטְרָא דִּימִינָא כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה וּכְגוֹן תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ רַחֲמֵי, דְּלֵית תַּמָּן קוֹשְׁיָא דִּדְינָא. דְּקוֹשְׁיָא אִיהִי וַדַּאי קַשְׁיָא מִסִּטְרָא דִּדְינָא מִדַּת הַדִּין הַקָּשָׁה מִדָּה דִּדְינָא קַשְׁיָא. וְכַד חָזֵי דְּאִתְקַשְּׁשָׁה מִינֵּהּ הַלָּכָה, אִשְׁתַּדַּל בְּפִקּוּדִין דַּעֲשֵׂה, וְיִתְעַר יְמִינָא בְּשִׂמְאלָא, רַחֲמֵי בְּדִינָא. דְּפִקּוּדִין דַּעֲשֵׂה הָא אוֹקְמוּהָ. (שמות ג טו) **וְזֶה זִכְרִי דְּאִיהוּ ו"ה עִם זִכְרִי רמ"ח, מִסִּטְרָא**

לשון הקודש

הַשְׁכִּינָה אַגָּדָה, מִשּׁוּם וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל. וְהֵם שְׁנַיִם, הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה וְהַחָכְמָה הַתַּחְתּוֹנָה. וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר (איוב יא) וְיַגֶּד לְךָ תַּעֲלֻמוֹת חָכְמָה. פִּיהָ פָּתְחָה בְּחָכְמָה. שֶׁמִּלְמַטָּה לְמַעְלָה הִיא אָדָם הַקָּטָן, מֵהַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה אָדָם הַגָּדוֹל, וּמִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי תִּפְאֶרֶת אָדָם כּוֹלֵל בּוֹ (בֵּין) שְׁנֵיהֶם.

פְּשׁוּטָה נִקְרֵאת מִצַּד הַיָּמִין, כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה, וּכְמוֹ תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ רַחֲמִים, שֶׁאֵין שָׁם קֹשִׁי שֶׁל הַדִּין. שֶׁהַקְּשָׁיָה הִיא וַדַּאי קָשָׁה מִצַּד הַדִּין, מִדַּת הַדִּין הַקָּשָׁה, הַמִּדָּה שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה. וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁמִּתְקַשָּׁה מִמֶּנּוּ הֲלָכָה, מִשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה, וְיִתְעוֹרֵר הַיָּמִין בַּשְּׂמֹאל, רַחֲמִים בְּדִין. שֶׁמִּצְוֹת

דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם דְּדַרְגֵּה חֶסֶד כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ (ירמיה לא ב) אַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד. דְּמָאן גָּרִים דְּאִתְקַשְׁיָא מִינֵּהּ הֲלָכָה דְּאַעֲבַר עַל חַד מִשם"ה לֹא תַעֲשֶׂה, דְּאִנּוּן מִשְׁמָאלָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ זֶה שְׁמִי עִם י"ה שם"ה.

חֶמְרָא אִתְקְרֵי מִימִינָהּ. קוּלָּא מִשְׁמָאלָא, וְהַאי אִיהוּ (שמות א) מִקַּל וָחֹמֶר. גְּזֵרָה שָׁוָה מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְהַאי אִיהוּ (שמות א יד) וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים, בְּקַל וָחֹמֶר וּבְכָל עֲבוֹדָה בַּשָּׂדֶה, בִּגְזֵרָה שָׁוָה. וְחֶמְרָא מִשְׁמָאלָא דְּתַמָּן סִטְרָא סַמָּאֵ"ל דְּאִיהוּ מְמוּנֶּה עַל לֹא תַעֲשֶׂה וְאִיהוּ חֶמְרָא מִסִּטְרָא דְּאֵל אַחֵר חֲמוֹר.

לשון הקודש

עֲשֵׂה הֲרֵי פְּרִשׁוּהָ וְזֶה זִכְרִי, שֶׁהוּא ו"ה, עִם זִכְרִי רמ"ח, מִצַּד שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁדַּרְגָּתוֹ חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ אַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד. שֶׁמִּי גוֹרֵם שֶׁמִּתְקַשֶּׁה מִמֶּנּוּ הֲלָכָה? שֶׁעָבַר עַל אַחַת מִשֵּׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהֵן מִשְׁמָאל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זֶה שְׁמִי, עִם י"ה – שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ.

חֶמְרָא נִקְרֵאת מִימִינוֹ, הַקּוֹל מִשְּׂמֹאל, וְזֶהוּ מִקַּל וָחֹמֶר (שמות א). גְּזֵרָה שָׁוָה מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וְזֶהוּ וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה. בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים – בְּקַל וָחֹמֶר. וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה – בִּגְזֵרָה שָׁוָה. וְחֶמְרָה מִשְּׂמֹאל, שֶׁשָּׁם הַצַּד שֶׁל סמא"ל, שֶׁהוּא מְמוּנֶּה עַל לֹא תַעֲשֶׂה, וְהוּא חֶמְרָה מִצַּד שֶׁל אֵל אַחֵר חֲמוֹר.

קוֹלָא מִימִינָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ וּבִלְבֵנִים בְּלִבּוּן הַהֲלָכָה. וְאִית דְּיֵימָא הָכִי חֲמָרָא מִימִינָא, דְּתַמָּן חֲמוֹר נוֹעֵר, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (חבקוק ג טו) חֹמֶר מַיִם רַבִּים. קוֹלָא מִשְּׂמָאלָא דְּתַמָּן שׁוֹר מוּעָד דְּנָזִיקִין, דְּאִיהוּ אֲבִי אָבוֹת דְּנָזִיקִין, אִיהוּ אֵשׁ דְּגֵיהִנֹּם. אֲבָל חֲמוֹר אִיהוּ אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה. וּבְגִין דָּא צָרִיךְ בֵּיהּ חֹמֶר יַתִּיר, וְאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כב י) **לֹא** תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו.

גְּוָזָרָה שָׁוָה דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאַפְלִיג בֵּינַיְהוּ מַחֲלֹקֶת לְאַפְרָשָׁא בֵּינֵיהוֹן, וְאִיהוּ שָׁוָה בֵּין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא דְּקֻדְשָׁא. וּבְגִין דָּא מַחֲלֹקֶת אִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, בֵּין דַּרְגִּין דִּמְסָאֲבוּ, וְאִיהוּ פְּרוּדָא בֵּינַיְהוּ. וְיִחוּדָא בְּדַרְגִּין קַדִּישִׁין.

לשון הקודש

קַלָּא מִימִין, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וּבִלְבֵנִים, בְּלִבּוּן הַהֲלָכָה. וְיֵשׁ שֶׁהַיָּם כָּךְ חֲמָרָה מִימִין, שֶׁשָּׁם חֲמוֹר נוֹעֵר, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (חבקוק ג) חֹמֶר מַיִם רַבִּים. הַקַּלָּא מִשְּׂמֹאל, שֶׁשָּׁם שׁוֹר מוּעָד שֶׁל נְזִיקִין, שֶׁהוּא אֲבִי אָבוֹת שֶׁל הַנְּזִיקִין, הוּא אֵשׁ הַגֵּיהִנֹּם. אֲבָל חֲמוֹר הוּא אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה. וּמִשּׁוּם זֶה צָרִיךְ בּוֹ חֹמֶר יוֹתֵר, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (דברים כב) **לֹא** תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו.

גְּוָזָרָה שָׁוָה זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁמַּחֲלִיק בֵּינֵיהֶם מַחֲלֹקֶת לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, וְהוּא שָׁוֶה בֵּין יָמִין וּשְׂמֹאל שֶׁל הַקֹּדֶשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה מַחֲלֹקֶת הִיא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי בֵּין דַּרְגּוֹת הַטֻּמְאָה, וְהוּא הַפֵּרוּד בֵּינֵיהֶן. וְהַיִּחוּד בַּדַּרְגּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת.

בָּרַיְתָא אִיהִי שְׁכִינְתָּא מִשְּׁמָאלָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם פסוק כז) כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ. וּמִשְׁנָה מִסִּטְרָא דִּימִינָא, דְּיִחוּדָא דִּילֵהּ לָאו אִיהוּ אֶלָּא מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְאַמַּאי אִיהִי מִשְׁנָה וּבָרַיְתָא מִסִּטְרָא דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא. בְּגִין חֲמוֹר וְשׁוֹר הַמּוּעָד דְּאִנּוּן לִימִינָא וּשְׂמָאלָא.

תּוֹסֶפְתָּא אִתְקְרִיאַת מִסִּטְרָא דְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ כְּלִיל כָּל מוֹסָפִין, וּמִתַּמָּן אִיהִי שְׁכִינְתָּא קָרְבַּן הַמּוֹסָפִין. וּבְגִינֵהּ אִתְּמַר (משלי יא כד) יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד. בֵּיהּ תּוֹסֶפְתָּא חָכְמָה וּבִינָה וְדַעַת וְכָל מִדּוֹת דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִנֵּהּ תּוֹסֶפֶת נְשָׁמָה יְתֵרָה, דְּאִתּוֹסָף בְּבַר נָשׁ מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְעֶרֶב שַׁבָּת. וְאִיהוּ יוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁבִיעִי כָּל סְפִירָן אִתְקְרִיאוּ בֵּיהּ שְׁבִיעִיּוֹת. וְכָל מָאן דְּאוֹסִיף בֵּיהּ בְּשַׁבָּת בְּמַאֲכָלִין בְּעִנּוּגִין, מוֹסִפִין לֵיהּ. וּמַאי

לשון הקודש

הַבָּרַיְתָא הִיא הַשְּׁכִינָה מִשְּׂמאל, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים כב) כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ. וְהַמִּשְׁנָה בְּצַד הַיָּמִין, שֶׁהַיִּחוּד שֶׁלּוֹ אֵינוֹ אֶלָּא מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וְלָמָּה הִיא מִשְׁנָה וּבָרַיְתָא מִצַּד שֶׁל יָמִין וּשְׂמאל? מִשּׁוּם חֲמוֹר וְשׁוֹר מוּעָדִים, שֶׁהֵם לְיָמִין וְלִשְׂמאל.

הַתּוֹסֶפְתָּא נִקְרֵאת מִצַּד הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַמּוֹסָפִים, וּמִשָּׁם הַשְּׁכִינָה הִיא קָרְבָּן שֶׁל הַמּוֹסָפִים, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (משלי יא) יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד. בּוֹ הַתּוֹסֶפְתָּא חָכְמָה וּבִינָה וְדַעַת וְכָל הַמִּדּוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּמִמֶּנּוּ תּוֹסֶפֶת שֶׁל נְשָׁמָה יְתֵרָה שֶׁנּוֹסֶפֶת לָאָדָם מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְעֶרֶב שַׁבָּת. וְהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁבִיעִי, כָּל הַסְּפִירוֹת נִקְרְאוּ בּוֹ שְׁבִיעִיּוֹת. וְכָל מִי

מַאֲכָלוֹת דִּילֵהּ. קָרְבְּנִין דְּצִלּוֹתָא דְּמוּסַף, דְּאִתּוֹסְפָן בֵּיהּ עַמָּא קַדִּישָׁא יַתִּיר מִשְּׁאָר יוֹמִין דְּחֹל. תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה דְּקִדּוּשׁ עִנּוּג (ישעיה נח יג) וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג בִּתְלָת סְעֻדָתָן.

וּבְגִין דָּא כָּל הַמּוֹסִיף מוֹסִיפִין לֵיהּ וְכָל הַגּוֹרֵעַ גּוֹרְעִין לוֹ. וְעוֹד שְׁכִינְתָּא אִתְקְרִיאַת תיק"ו, מִסְטְרָא דְּהַהוּא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר. וּבְגִינֵהּ אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין שְׁתֹק כָּךְ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה.

קָם רָעֲיָא מְהֵימְנָא וְאָמַר, סָבָא סָבָא עֲלָךְ אִתְּמַר (ויקרא יט לב) מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם. תָּקוּם בְּיִשְׂרָאֵל עִלָּאָה עַד דְּלֵית סוֹף לִסְלִיקוּ דִּילָךְ. עִלָּאִין וְתַתָּאִין מִתְבָּרְכִין בָּךְ וּמִשְׁתַּבְּחִין בָּךְ, דְּאִתְכְּלִילוּ בָּךְ כָּל מִדּוֹת אֲחוֹרַיִם וּפְנִימִיִּים

לשון הקודש

שֶׁמּוֹסִיף בּוֹ בְּשַׁבָּת בְּמַאֲכָלִים וּבְתַעֲנוּגִים, מוֹסִיפִים לוֹ. וּמָהֶם מַאֲכָלוֹתָיו? הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁל מוּסָף שֶׁמּוֹסִיפִים בּוֹ הָעָם הַקָּדוֹשׁ יוֹתֵר מִשְּׁאָר יְמוֹת הַחֹל. תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה שֶׁל קִדּוּשׁ, עִנּוּג, וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג בְּשָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת.

וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַמּוֹסִיף מוֹסִיפִים לוֹ, וְכָל הַגּוֹרֵעַ גּוֹרְעִים לוֹ. וְעוֹד, הַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת תֵּיקו"ו, מִצַּד אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר. וּבִגְלָלוֹ פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁתֹק, כָּךְ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה.

קָם רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן וְאָמַר, סָבָא סָבָא, עָלֶיךָ נֶאֱמַר (ויקרא יט) מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם. תָּקוּם בְּיִשְׂרָאֵל הָעֶלְיוֹן עַד שֶׁאֵין סוֹף לַעֲלִיָּתְךָ. הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים מִתְבָּרְכִים בְּךָ וּמִשְׁתַּבְּחִים בְּךָ, שֶׁנִּכְלְלוּ בְּךָ כָּל הַמִּדּוֹת

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר הָא זְרִיקַת קִירְטָא. אַבְנִין דְּקִירְטָא לְנַבָּאי, אִמָּא לְאִנּוּן דְּאָזְלִין בָּאֲוִירָא, דְּהָא אַבְנָא לְנַבַּיְהוּ.

פָּתַח וְאָמַר, זַרְקָא מַקָּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא. מַלְאָכִין דְּאַתְוָן דְּעָלַיְכוּ אִתְמַר (תהלים קד ד) עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לוֹהֵט. קַבִּילוּ אַבְנִין אִלֵּין דְּאִנּוּן נְקוּדִין דְּאִתְקְרִיאוּ עַל שְׁמְכֶם, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כז ו) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ, אִלֵּין אִנּוּן.

קָמַץ. קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל. **פַּתָּח** פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל. צֵרֵי צוריא"ל רָזִיאֵ"ל יופיאֵ"ל. סָגוֹל סטטורי"ה גוריא"ל לְמוּאֵ"ל. שְׁבָ"א שמעיא"ל ברכיא"ל אהניא"ל. חֹלָ"ם חניא"ל להריא"ל מהניא"ל. חִר"ק חזקיא"ל רהטיא"ל

לשון הקודש

אֲחוֹרַיִם וּפְנִימַיִם שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אָמַר, הֲרֵי זָרַקְתָּ מַקְלַע, אַבְנֵי הַקֶּלַע אֵלַי. אֱמֹר לְאוֹתָם שֶׁהוֹלְכִים בָּאֲוִיר, שֶׁהֲרֵי אֶבֶן אֲלֵיהֶם.

פָּתַח וְאָמַר, זַרְקָא מַקָּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא. הַמַּלְאָכִים שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁעֲלֵיכֶם נֶאֱמַר (תהלים קד) עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לוֹהֵט, קִבְּלוּ אֲבָנִים שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שִׁמְכֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כז) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ. אֵלּוּ הֵם:

קָמַץ – קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל.
פַּתָּח – פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל. צֵרֵי – צוריא"ל רזיא"ל יופיא"ל. סָגוֹל – סטטורי"ה גוריא"ל למוא"ל. שְׁבָ"א – שמעיא"ל ברכיא"ל אהניא"ל. חֹלָ"ם –

קדושיא"ל. שֶׁרְ"ק שמועא"ל רעמיא"ל קניא"ל.
שֶׁרְ"ק שמשיא"ל רפא"ל קדשיא"ל.

וְהַמַּשְׁכִּילִים אִלֵּין דְּאִית בְּהוֹן שֵׂכֶל לְאִשְׁתְּמוֹדְעָא בִּצְלוֹתָא, אֵיךְ סַלְקָא לָהּ בְּרַתָּא בְּאַתְוָן (דף קיט ע"ב) וּנְקֻדֵּי וְטַעֲמֵי. דְּכֻלְּהוּ אִנּוּן רְחִימוּ דִּבְרַתָּא דְּמַלְכָּא בְּחָתָן דִּילָהּ, לְאַעֲלָא רְחִימוּ וּשְׁלָמָא וְחִבּוּרָא וְקִרְבָּא בֵּינַיְהוּ, בְּכָל מִדּוֹת דְּתַרְוַיְהוּ לְאַכְלָלָא לוֹן כַּחֲדָא בְּכֻלְּהוּ. וְאִנּוּן קָרְבָּא לְסַמָּאֵ"ל וְנָחָשׁ וְשִׁבְעִין מְמָנָן.

קָם רִבִּי שִׁמְעוֹן בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עַל רַגְלוֹי, וְסָלִיק יְדוֹי לְמָארֵי עָלְמָא וְאָמַר, רִבּוֹן עָלְמָא יְהֵא רַעֲוָא דִּילָךְ, לְמֵיהַב לָן תָּקְפָּא לִי וּלְכָל חַבְרַיָּא וּלְכָל דְּעָאלִין בִּקְרָבָא דָּא, דְּאִנּוּן מִסְטָרָא דִּילָךְ לְאַעֲלָא בִּקְרָבָא דָּא בְּלָא כִּסּוּפָא קַמָּךְ, וּלְאַפָּקָא

לשון הקודש

חניא"ל להריא"ל מהניא"ל. חֹרְ"ק –
חזקיא"ל רהטיא"ל קדושיא"ל. שֶׁרְ"ק –
שמועא"ל רעמיא"ל קניא"ל. שֶׁרְ"ק –
שמשיא"ל רפא"ל קדשיא"ל.

וְהַמַּשְׁכִּילִים, אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֵׂכֶל לְהַבִּיר בַּתְּפִלָּה, אֵיךְ מַעֲלָה אוֹתָהּ הַבַּת בְּאוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת וּטְעָמִים. שֶׁכֻּלָּם הֵם אַהֲבַת בַּת הַמֶּלֶךְ לֶחָתָן שֶׁלָּהּ, לְהַכְנִיס אַהֲבָה וְשָׁלוֹם וְחִבּוּר וְקִרְבָּה בֵּינֵיהֶם בְּכָל הַמִּדּוֹת שֶׁל שְׁנֵיהֶם, לְהַכְלִיל אוֹתָם יַחַד בְּכֻלָּם. וְהֵם קְרָב לְסמא"ל וְנָחָשׁ וְשִׁבְעִים הַמְמֻנִּים.

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עַל רַגְלָיו, וְהֵעֱלָה יָדָיו לְרִבּוֹן הָעוֹלָם וְאָמַר, רִבּוֹן הָעוֹלָם, יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ לָתֵת לָנוּ תֹּקֶף לִי וּלְכָל הַחֲבֵרִים וּלְכָל הַנִּכְנָסִים לַקְּרָב

מִתַּמָּן בְּלֹא כִסּוּפָא קַמָּךְ וְקַמֵּי מַטְרוֹנִיתָא עִלָּאָה.

דְּכַד נַצְחִין בְּנָהָא קְרָבִין, אִתְמַר בָּהּ (תהלים קיג ט) אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה. וְלֹא אֵהָא בְּכִסּוּפָא קַמֵּי בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא דְּאִתְמַר בָּהּ (שם מה יד) כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגוֹ'. דְּהָא כַּמָּה כָּרוֹזִין נַפְקִין בְּגִינַהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי א כא) בְּרֹאשׁ הֲמוֹיוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בָּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹאמֵר. וּמַאי אַמְרִין כָּרוֹזִין (שם ח ד) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְקוֹלִי אֶל בְּנֵי אָדָם.

דְּהָא כַּמָּה פָּרְשִׁין תַּקִּיפִין הֲווֹ מִתְכַּנְּשִׁין לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם חִוְיָא נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, דְּקָטִיל לְאָדָם קַדְמָאָה, וְקָטִיל לְכָל דָּרִין דְּאִתְיָן אֲבַתְרֵהּ. מִנְּהוֹן חֲוָה אָכִיל בְּנוּרָא דְּיֵלֵהּ דְּאִיהוּ גֵּיהִנֹּם, וּמִנְּהוֹן חֲוָה בָּלַע לוֹן חַיִּין כְּגַוְנָא דְּקַרַח, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (במדבר

לשון הקודש

הַוֵּה, שֶׁהֵם מִן הַצַּד שֶׁלְּךָ, לְהַכְנִיס לַקֶּרֶב הַוֵּה בְּלִי בוּשָׁה לְפָנֶיךָ, וְלָצֵאת מִשָּׁם בְּלִי בוּשָׁה לְפָנֶיךָ וְלִפְנֵי הַגְּבִירָה הָעֶלְיוֹנָה.

שֶׁשְּׁמֵנַצְחִים בָּנֶיהָ בַּקְּרָבוֹת, נֶאֱמַר בָּהּ אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה (תהלים קיג), וְלֹא אֶהְיֶה בְּבוּשָׁה לִפְנֵי בַּת הַמֶּלֶךְ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שם מה) כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגוֹ'. שֶׁהֲרֵי כַּמָּה כָּרוֹזִים יוֹצְאִים בִּשְׁבִילָהּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי א) בְּרֹאשׁ הֲמוֹיוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בָּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹאמֵר. וּמָה אוֹמְרִים הַכָּרוֹזִים? (שם ח) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְקוֹלִי אֶל בְּנֵי אָדָם.

שֶׁהֲרֵי כַּמָּה פָּרָשִׁים חֲזָקִים הָיוּ מִתְכַּנְּסִים לְהִלָּחֵם בַּקְּרָב עִם הַנָּחָשׁ, נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁהָרַג אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן, וְהָרַג אֶת כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו. מֵהֶם הָיָה אוֹכֵל

טז לג) וְיָרְדוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאֹלָה. מִנְּהוֹן קְטִיל בְּכַמָּה מִינֵי מִיתָה. דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תהלים סח כא) לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת.

וְכַמָּה מָארֵי תְּרִיסִין הֲווֹ מִתְכַּנְּשִׁין לְגַבֵּהּ בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּפַסְקִין עָלֵיהּ כַּמָּה פְּסָקוֹת בְּקַלִּין וַחֲמוּרִין דְּיֵלֵהּ (שמות ב יב) וַיִּפֶן כֹּ"ה וָכֹ"ה וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ. לֵית בְּהוּ חַד דְּקָטִיל לְחִוְיָא וְכָרוֹזִין נַפְקִין מָאן דְּנָצַח קְרָבָא וְקָטִיל לְחִוְיָא יְהֵא הֲלָכָה דְּיֵלֵהּ וְכַמָּה הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת אִנּוּן דְּאִתְמַר בְּכָל חַד הֲלָכָה כִּפְלוּנִי וְאִנּוּן (תהלים מה טו) בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ, דְּבַרְתָּא דְּמַלְכָּא.

אֲבָל בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא עֲלַהּ אִתְמַר (משלי לא כט) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. וְאִיהִי אַרוּסָה לְמֹשֶׁה הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִפִּינֵי וְעַד לָאו אִיהִי

לשון הקודש

בָּאֵשׁ שֶׁלּוֹ שֶׁהִיא גֵיהִנֹּם, וּמֵהֶם הָיָה בּוֹלֵעַ אוֹתָם חַיִּים כְּמוֹ קֹרַח, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (במדבר טז) וְיָרְדוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאֹלָה. מֵהֶם הָרַג בְּכַמָּה מִינֵי מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תהלים סח) לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת.

וְכַמָּה בַּעֲלֵי מָגנִים הָיוּ מִתְכַּנְּסִים אֵלָיו בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּפוֹסְקִים עָלָיו כַּמָּה פְּסָקוֹת, בִּקַלּוֹת וַחֲמוּרוֹת שֶׁלּוֹ. (שמות ב) וַיִּפֶן כֹּ׀ה וָכֹ׀ה וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ. אֵין בָּהֶם אֶחָד שֶׁהָרַג אֶת הַנָּחָשׁ. וְהַכָּרוֹזִים יוֹצְאִים: מִי שֶׁנָּצַח בַּקְּרָב וְהָרַג אֶת הַנָּחָשׁ, תִּהְיֶה הֲלָכָה שֶׁלּוֹ. וְכַמָּה הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת הֵן, שֶׁנֶּאֱמַר בְּכָל אַחַת הֲלָכָה כִּפְלוֹנִי, וְהֵן (תהלים מה) בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ, שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ.

אֲבָל עַל בַּת הַמֶּלֶךְ נֶאֱמַר (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה. וְהִיא אֲרוּסָה לְמֹשֶׁה, הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִפִּינַי,

נְשׁוּאָה לֵיהּ עַד דְּיִקְטוֹל לְחִוְיָא וְיֵעוּל לְאַרְעָא קַדִּישָׁא. דִּבְגִין דָּא לָא עָאל לְאַרְעָא קַדִּישָׁא עַד דְּיִזְכֶּה לָהּ דְּמִדְתְּרִין לוּחִין אִתְבָּרוּ פָּרְחָא מִנֵּהּ וּבְגָלוּתָא רְבִיעָאָה יִזְכֶּה לָהּ וּבְגִינָהּ יִזְכֶּה לְאַעֲלָא לְאַרְעָא קַדִּישָׁא.

קוּם אַנְתְּ רָעְיָא מְהֵימְנָא, דִּבְגִינָךְ אִתְמַר (שמות ב יב) וַיִּפֶן כֹּ"ה וָכֹ"ה וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי. דִּבְשְׁמָא דְּאִמָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי חַמְשִׁין תַּרְעִין, מָחִית לֵיהּ דְּאִתְרְמִיזוּ בְּכֹ"ה. וָכֹ"ה אַתְוָן דְּמִיַּחֲדִין בְּהוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּרִין זִמְנִין בְּכָל יוֹמָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, דְּאִית בְּשִׁית תֵּיבִין כֹּ"ה אַתְוָן, וּתְרִין זִמְנִין אִנּוּן חַמְשִׁין. בְּאִלֵּין חַמְשִׁין מָחֵי לְפַרְעֹה וּבְכָל עַבָדָיו חַמְשִׁין מַכּוֹת.

לשון הקודש

וַעֲדַיִן אֵינָהּ נְשׁוּאָה לוֹ, עַד שֶׁיַּהֲרֹג הַנָּחָשׁ וְיִכָּנֵס לָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה. שֶׁבִּגְלַל זֶה לֹא נִכְנַס לָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה עַד שֶׁיִּזְכֶּה לָהּ, שֶׁמָּאז שֶׁשְּׁנֵי הַלּוּחוֹת נִשְׁבְּרוּ פָּרְחָה מִמֶּנּוּ, וּבַגָּלוּת הָרְבִיעִית יִזְכֶּה לָהּ, וּבִגְלָלָהּ יִזְכֶּה לְהַכְנִס לָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה.

קוּם אַתָּה הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, שֶׁבִּגְלָלְךָ נֶאֱמַר (שמות ב) וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי. שֶׁבְּשֵׁם הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁהִיא חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים, הִכִּיתָ אוֹתוֹ, שֶׁנִּרְמְזוּ בְּכ"ה. וְכ"ה, הָאוֹתִיּוֹת שֶׁמִּתְיַחֲדִים בָּהֶם אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, שֶׁיֵּשׁ בְּשֵׁשׁ הַתֵּבוֹת עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת, וּפַעֲמַיִם הֵם ן'. בְּאֵלּוּ הַחֲמִשִּׁים הִכָּה אֶת פַּרְעֹה וְאֶת כָּל עֲבָדָיו חֲמִשִּׁים מַכּוֹת.

קוּם לְגַבֵּי בְּחוּטְרָא דִּילָךְ, לְמַחָאָה לֵיהּ כְּכַלְבָּא,
דְּהָכִי אוֹרְחָא דְּכַלְבָּא לְמַחָאָה לֵיהּ בְּחוּטְרָא.
וְאוֹרְחָא דְּעַבְדָּא לְמַחָאָה לֵיהּ בְּחוּטְרָא כְּכַלְבָּא, בְּגִין
דְּעָלֵּה אִתְמַר (משלי כט יט) **בִּדְבָרִים לֹא יִוָּסֵר עָבֶד.**
בְּקַדְמִיתָא מָחֵית לֵיהּ עַל יַמָּא. כְּעָן קוּם מָחֵי לֵיהּ
בְּיַמָּא דְּאוֹרַיְתָא בְּקֶלְמוֹס דִּילָךְ בִּדְרוֹעָא דִּילָךְ בְּיָד
דִּילָךְ. דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות יד כא) **וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל**
הַיָּם דְּהָא בִּימִינָהּ אִתְבַּקְּעָא יַמָּא. בִּשְׂמָאלָא
אִתְחַזָּרַת יַבָּשָׁה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם פסוק כט) **וּבְנֵי**
יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם. בְּעַמּוּדָא
דְּאֶמְצָעִיתָא (שם טו י) **נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם.**

קוּם נְצַח קְרָבִין דְּהָא בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא דִּילָךְ אִיהִי
וְלֵךְ אִתְחַזָּרַת. וְלֹא עוֹד אֶלָּא כַּמָּה דְּבִים
וְזְאֵבִים דְּעַרְבּוּבְיָא מִתְכַּנְּשִׁין בְּגָלוּתָא לְמִיכַל

לשון הקודש

קוּם אֵלָיו בַּמַּקֵּל שֶׁלְּךָ לְהַכּוֹת אוֹתוֹ כְּמוֹ כֶּלֶב, שֶׁכָּךְ דֶּרֶךְ הַכֶּלֶב, לְהַכּוֹתוֹ בְּמַקֵּל. וְדֶרֶךְ הָעֶבֶד לְהַכּוֹתוֹ בְּמַקֵּל כְּכֶלֶב, מִשּׁוּם שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (משלי כט) **בִּדְבָרִים לֹא יִוָּסֵר** עָבֶד. בַּהַתְחָלָה הִכִּיתָ אוֹתוֹ עַל הַיָּם. כָּעֵת קוּם וְהַכֵּה אוֹתוֹ בַּיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה, בַּקּוֹלְמוֹס שֶׁלְּךָ, בַּזְּרוֹעַ שֶׁלְּךָ, בַּיָּד שֶׁלְּךָ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות יד) **וַיֵּט מֹשֶׁה** אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, שֶׁהָרִי בִּימִין נִבְקַע הַיָּם, וּבַשְּׂמֹאל חָזְרָה הַיַּבָּשָׁה. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (שם טו) **וּבְנֵי** יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם. בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, **נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם.**

קוּם תְּנַצַּח בַּקְּרָבוֹת, שֶׁהָרִי בַּת הַמֶּלֶךְ שֶׁלְּךָ הִיא, וּלְךָ חוֹזֶרֶת. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא כַּמָּה דֻּבִּים וְזְאֵבִים שֶׁל עֲרֵבוּבְיָה מִתְכַּנְּסִים בַּגָּלוּת לֶאֱכֹל אֶת הַצֹּאן שֶׁלְּךָ,

עָאנָא דִּילָךְ, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יחזקאל לד לא) **וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי.**

קוּם נָטִיל קִירְטָא דִּילָךְ לְנַבְּיהוּ דְּהָא קִירְטָא דָּוִד אִתְמַר בָּהּ (שמואל א, יז מ) **וַיִּבְחַר לוֹ חֲמִשָּׁה חַלְּקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל. נָטִיל לוֹן בַּחֲמִשָּׁה תֵּיבִין, דְּאִנּוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. וְכַד שַׁוֵּי לוֹן בְּקִירְטָא, אִתְעֲבִידוּ אֶחָד, אַבְנָא חֲדָא, וְקָטִיל לְפְלִישְׁתָּאָה.**

וְהַאי אַבְנָא עֲלַהּ אִתְמַר (דניאל ב לה) **וְאַבְנָא דִּי מְחָת לְצַלְמָא הֲוַת לְטוּר רַב וּמְלָאת כָּל אַרְעָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (ישעיה ו ג) **מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וּבְגִינֵהּ אִתְמַר** (תהלים קיח ב) **אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה. מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹאת. וּבְגִינָהּ אָמַר דָּוִד** (שם כז ג) **אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לִבִּי וְגוֹ'. בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ.** (ירמיה ט כג) **וְאַל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי**

לשון הקודש

שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי.

קוּם קַח הַמַּקֵּלֵעַ שֶׁלְּךָ עֲלֵיהֶם, שֶׁהֲרֵי בְּמַקְלְעוֹ שֶׁל דָּוִד נֶאֱמַר (שמואל–א יז) וַיִּבְחַר לוֹ חֲמִשָּׁה חַלְּקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל. נָטַל אוֹתָן בְּחָמֵשׁ תֵּבוֹת, שֶׁהֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּכְשֶׁשָּׂם אוֹתוֹ בַּמַּקֵּלַע, נַעֲשׂוּ אַחַת, אֶבֶן אַחַת, וְהָרַג אֶת הַפְּלִשְׁתִּי.

וְעַל הָאֶבֶן הַזּוֹ נֶאֱמַר (דניאל ב) וְהָאֶבֶן שֶׁהִכְּתָה אֶת הַצֶּלֶם הָיְתָה לְהַר גָּדוֹל, וּמִלְאָה כָּל הָאָרֶץ. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל ג) מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (תהלים קיח) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה. מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹאת. וּבִשְׁבִילָהּ אָמַר דָּוִד, (שם כז) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לִבִּי וְגוֹ', בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ. וְאַל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל, (ירמיה ט) כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל

אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה ג כא) **זֹאת אָשִׁיב אֶל לִבִּי עַל כֵּן אוֹחִיל.**

וְיַעֲקֹב בְּגִין דַּהֲוָה יָדַע דְּאִיהִי עִקָּרָא דְּכֹלָּא, **אוֹלִיף לֵיהּ לִבְנוֹי. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (בראשית מט כח) **וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם מִינֵּהּ קַבִּיל אוֹרַיְתָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (דברים מד מד) **וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה. וְאַהֲרֹן בָּהּ עָאל לְקַדָּשׁ קָדְשִׁין, וְאִתְקַבֵּל קָרְבָּנֵהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (ויקרא טז ג) **בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.** (במדבר ח כד) **וְזֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם. וּבְגִינֵהּ אִתְמַר** (בראשית מט כד) **מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל.** (זכריה ג ט) **עַל אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינָיִם.**

זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּשַׁוִּי לָהּ בְּקִירְטָא דִּילֵהּ, דְּאִיהִי **פּוּמּוֹ, בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְזָרִיק לָהּ לְגַבֵּי שָׁמַיִם דְּסַמָּאֵ"ל. דִּבְגִינֵהּ אִתְמַר** (ירמיה ב יב) **שֹׁמּוּ שָׁמַיִם**

לשון הקודש

הַמִּתְהַלֵּל. (איכה ג) זֹאת אָשִׁיב אֶל לִבִּי עַל כֵּן אוֹחִיל.

וְיַעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהִיא עִקַּר הַכֹּל, לִמֵּד אוֹתָהּ לְבָנָיו, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם. וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם מִמֶּנָּה קִבֵּל תּוֹרָה, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה. וְאַהֲרֹן נִכְנַס עִמָּהּ לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, וְהִתְקַבֵּל קָרְבָּנוֹ, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם. וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר (בראשית מט) מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל. (זכריה ג) עַל אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינָיִם.

אַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁשָּׂם אוֹתָהּ בַּמַּקְלֵעַ שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא פִּיו, בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְזוֹרֵק אוֹתָהּ לַשָּׁמַיִם שֶׁל סמא"ל, שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר

עַל זֹאת. וּבָהּ (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם (תְּהִלִּים) בֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כַּבֶּגֶד תִּבְלֶה.

וְאַנְתְּ רָעַיָא מְהֵימְנָא, קוּם טֹל קִירְטָא דִּילָךְ. דְּלַאֲתַר עִלָּאָה אַנְתְּ סָלִיק לֵיהּ, יַתִּיר מִדָּוִד וּמִכָּל נְבִיאַיָּא וְחַכְמַיָּא דְּכָל דָּרָא וְדָרָא. וְהַאי אִיהִי קִירְטָא דִּילָךְ. זַרְקָא מָקָף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא. דְּאַבְנָא דָּא מִפּוּמָךְ סַלְקָא לְאָתָר דְּאִתְמַר בֵּיהּ בַּמֶּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר.

וְאִיהִי שְׁמָא דְּכֶתֶר עִלָּאָה דְּאִיהוּ חָכְמָה קַדּוּמָה. דְּהָכִי סָלִיק חָכְמָה לְחֶשְׁבַּן שְׁמָא קַדִּישָׁא, עִם עֶשֶׂר אַתְוָן בִּכְלָלָא, דְּאִנּוּן יו"ד הֵ"י וָא"ו הֵ"י. דְּתַמָּן תְּלָת יוּדִי"ן דְּאִנּוּן שְׁמָא דְּאַכְתַּר לִשְׁמָא דְּחָכְמָה זְעִירָא. דָּא כְּלִיל עֶשֶׂר מֵעֵלָּא לְתַתָּא. וְחָכְמָה זְעִירָא כְּלִיל עֶשֶׂר

לשון הקודש

(ירמיה ב) שִׁמּוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבָהּ כִּי שָׁמַיִם (שלו) בֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כַּבֶּגֶד תִּבְלֶה.

וְאַתָּה רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, קוּם טֹל אֶת הַמַּקְלֵעַ שֶׁלְּךָ, שֶׁלְּמָקוֹם עֶלְיוֹן אַתָּה מַעֲלֶה אוֹתוֹ, יוֹתֵר מִדָּוִד וּמִכָּל הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים שֶׁל כָּל דּוֹר וָדוֹר. וְזֶהוּ הַמַּקְלֵעַ שֶׁלְּךָ – זַרְקָא מַקָּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא. שֶׁהָאֶבֶן הַזּוֹ מִפִּיךָ עוֹלָה לַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּמֻּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר.

וְהִיא הַשֵּׁם שֶׁל הַכֶּתֶר הָעֶלְיוֹן, שֶׁהִיא חָכְמָה קְדוּמָה. שֶׁכָּךְ עוֹלָה חָכְמָה לַחֶשְׁבּוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, עִם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת בַּכְּלָל, שֶׁהֵם יו"ד ה"י וא"ו ה"י. שֶׁשָּׁם שָׁלֹשׁ יוּדִ"ים, שֶׁהֵן הַשֵּׁם שֶׁמַּכְתִּיר אֶת הַשֵּׁם שֶׁל הַחָכְמָה הַקְּטַנָּה. זֶה כּוֹלֵל

מִתַּתָּא לְעֵלָּא. עֶשֶׂר בִּגְבוּרָא מֵעֵלָּא סָגוֹלְתָּא, דְּמִתַּמָּן אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא סְגֻלַּת מְלָכִים, וְאִיהִי שַׁצָּאָה לְאָמִין דְּעָלְמָא.

אִיהִי אַבָּנָא חֲדָא כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר אַתְוָן מִתַּתָּא לְעֵלָּא דְּרְמִיזִין בְּיו"ד ה"א וָא"ו ה"א. תְּלָת אַלְפִּין דְּחָכְמָה וְעִירָא דְּתַמָּן כ"ח מ"ה. דְּהַאי אִיהוּ שְׁמָא דְּסָלִיק מָ"ה בְּחֶשְׁבָּן. (דף קכ ע"א) וְתַלְיָן מִנֵּהּ כ"ח אַתְוָן דְּאִנּוּן יו"ד וָא"ו דָּל"ת, ה"א אָל"ף, וָא"ו אָל"ף וָא"ו, ה"א אָל"ף. וּתְלָת אַלְפִּין דְּהַאי שְׁמָא, אִלֵּין דְּסַלְקִין אֶהְיֶה תְּלָת זִמְנִין, כְּחֶשְׁבָּן דְּרְמִיז קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵךְ בְּשְׁלִיחוּתָךְ, לְאַפָּקָא לְיִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות ג יד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם. וּבֵהּ

לשון הקודש

עֶשֶׂר מִמַּעְלָה לְמַטָּה, וְהַחָכְמָה הַקְּטַנָּה כּוֹלֶלֶת עֶשֶׂר מִמַּטָּה לְמַעְלָה. עֶשֶׂר בִּגְבוּרָה מִמַּעְלָה סְגוֹלְתָּא, שֶׁמִּשָּׁם נִקְרֵאת הַשְּׁכִינָה סְגֻלַּת מְלָכִים, וְהִיא מַשְׁמִידָה אֶת אֻמּוֹת הָעוֹלָם.

חִיא הָאֶבֶן הָאַחַת כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת מִמַּטָּה לְמַעְלָה שֶׁרְמוּזוֹת בְּיו"ד ה"א וא"ו ה"א. שְׁלֹשׁ הָאַלְפֵּי"ם הָאֵלּוּ שֶׁל חָכְמָה קְטַנָּה שֶׁשָּׁם כ"ח מ"ה, שֶׁזֶּהוּ הַשֵּׁם שֶׁעוֹלֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ בְּחֶשְׁבּוֹן. וּתְלוּיוֹת מִמֶּנּוּ עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו ה"א אל"ף. וּשְׁלֹשׁ הָאַלְפִּים שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה, אֵלּוּ שֶׁעוֹלִים אֶהְיֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, כַּחֶשְׁבּוֹן שֶׁרוֹמֵז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְךָ בִּשְׁלִיחוּתְךָ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה

אִשְׁתְּמוֹדַע דְּהוּא מְפָלָא וּמְכֻסֶּה מִסְּטָרָא דְּעִלַּת כָּל עִלָּאִין, דְּאִתְמַר בֵּיהּ בְּגִ' יוּדִין דְּסָגוֹלְתָּא (ישעיה מד ו) **אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים.**

וּמִסִּטְרָא דְּעִלַּת כָּל עִלָּאִין אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא אֱמוּנָה דְּיִשְׂרָאֵל. וְהַאי אַבְנָא חֲדָא י' בְּחֶשְׁבָּנָא עֶשֶׂר, וְאִית לָהּ קוֹצָא לְעֵלָּא וְקוֹצָא לְתַתָּא. וְנִקּוּדָא בְּאֶמְצָעִיתָא וְכֻלָּא אֶחָד. וּמִתַּמָּן קָרָא לְמֹשֶׁה לְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא בְּי"ג מְכִילָן דְּרַחֲמֵי. דְּמָאן דְּקָרָא בְּאִלֵּין י"ג מְכִילָן דְּרַחֲמֵי לְעִלַּת כָּל הָעִלּוֹת. לֹא יַחֲזֹר רֵיקָם בִּצְלוֹתֵהּ.

וְכַד אִיהוּ רָכִיב עַל אַבְנָא חֲדָא לֵית מְמָנָא וְשָׁלְטָן דְּבִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא, דְּקַיְּמָא קַמֵּי הַאי אַבְנָא. דְּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְמַר בְּסַמָּאֵ"ל (עובדיה א ו) **אִם תַּגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קִנֶּךָּ וְגוֹ'. וְהָכִי**

לשון הקודש

וַיֹּאמֶר כֹּה תֹּאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם. וּבוֹ נוֹדָע שֶׁהוּא מְפֻלָּא וּמְכֻסֶּה מֵהַצַּד שֶׁל עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּשָׁלֹשׁ יוּדִין שֶׁל סְגֻלָּתָא אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים. **וּמֵהַצַּד** שֶׁל עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים נִקְרֵאת הַשְּׁכִינָה אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל. וְהָאֶבֶן הָאַחַת הַזּוֹ י' בְּחֶשְׁבּוֹן עֶשֶׂר, וְיֵשׁ לָהּ קוֹץ לְמַעְלָה וְקוֹץ לְמַטָּה, וּנְקֻדָּה בָּאֶמְצַע, וְהַכֹּל אֶחָד. וּמִשָּׁם קָרָא לְמֹשֶׁה לָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָרַחֲמִים. שֶׁמִּי שֶׁקּוֹרֵא בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָרַחֲמִים הַלָּלוּ לְעִלַּת כָּל הָעִלּוֹת, לֹא תַחֲזֹר תְּפִלָּתוֹ רֵיקָם.

וּכְשֶׁהוּא רוֹכֵב עַל אֶבֶן אַחַת, אֵין מְמֻנֶּה וְשַׁלִּיט שֶׁבַּשָּׁמַיִם וָאָרֶץ שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי הָאֶבֶן הַזּוֹ. שֶׁבְּאוֹתוֹ הַזְּמַן נֶאֱמַר בְּסמא"ל, (עובדיה א) אִם תַּגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר וְאִם

י' תַּתָּאָה סְלִיקַת לְי"ג מְכִילָן, וּרְמִיזָן בְּאָת א' י' לְעֵלָּא וי' לְתַתָּא, חָכְמָה בָּרֹאשׁ וְחָכְמָה בַּסּוֹף. ו' פְּרִיכָא דְּתַרְוַיְהוּ.

קוֹם נָטִיל אַבְנָא וְכָרִיךְ לָהּ בְּהַהוּא חוּט דְּזַרְקָא דְּאִיהוּ אָרִיךְ אַנְפִּין בַּעְלָהּ וַדַּאי וָא"ו אֲרִיכָא דְּאִם בַּר נָשׁ לָא כָּרִיךְ לָהּ בְּה' י' בְּאַבְנִין בְּרִישׁ טַבַּעְתָּא, דְּעָלַּהּ אִתְמַר תְּהֵא מְקֻדֶּשֶׁת לִי בְּטַבַּעַת זֹאת. וּבְרִצּוּעָה דְּאִיהִי קֶשֶׁר תְּפִלִּין תְּפִלָּה דְּיָד דְּאִיהִי כְּרִיכָא בְּאֶצְבָּעָא, לָא אִסְתַּלְקַת. וְכַד אִיהִי כְּרִיכָא עַל רֵישָׁא דְּאָת ו' אִתְקְרִיאַת תָּגָא דְּסֵפֶר תּוֹרָה. וּבְגִינַהּ אִתְמַר כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלָף.

אִיהִי אֶבֶן מְכֻלֶּלֶת וּמְעֻטֶּרֶת עַל כָּל אַתְוָן. אִיהִי עֲטָרָה עַל כָּל רֵישָׁא דְּצַדִּיק, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה

לשון הקודש

בֵּין כּוֹכָבִים שִׁים קִנֵּךְ וְגוֹ'. וְכָךְ י' הַתַּחְתּוֹנָה עוֹלָה לְשִׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, וּרְמוּזוֹת בָּאוֹת א', י' לְמַעְלָה וְי' לְמַטָּה. חָכְמָה בָּרֹאשׁ וְחָכְמָה בַּסּוֹף. ו' כְּרִיכָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

קוֹם טֹל הָאֶבֶן, וּכְרֹךְ אוֹתָהּ בְּאוֹתוֹ הַחוּט שֶׁל זַרְקָא, שֶׁהוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם, בַּעְלָהּ, וַדַּאי וא"ו אֲרֻכָּה, שֶׁאִם אֵין אָדָם כּוֹרֵךְ אוֹתָהּ בְּה' י' בָּאֲבָנִים בְּרֹאשׁ הַטַּבַּעַת, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר תְּהֵא מְקֻדֶּשֶׁת לִי בְּטַבַּעַת זֹאת. וּבְרִצּוּעָה, שֶׁהִיא קֶשֶׁר תְּפִלִּין תְּפִלָּה שֶׁל יָד, שֶׁהִיא כְּרוּכָה בָּאֶצְבַּע, לֹא מִסְתַּלֶּקֶת. וּכְשֶׁהִיא כְּרוּכָה עַל הָרֹאשׁ שֶׁל אוֹת ו', נִקְרֵאת כֶּתֶר שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה. וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר, כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר עוֹבֵר.

הִיא אֶבֶן מְכֻלֶּלֶת וּמְעֻטֶּרֶת עַל כָּל הָאוֹתִיּוֹת, הִיא עֲטָרָה עַל כָּל רֹאשׁ שֶׁל

וְלֹא שְׁתֵּיהּ אֶלָּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם. וְאִיהִי כֶּתֶר תּוֹרָה וְכֶתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת בִּתְלָת אַנְפִּין דְּשִׁי"ן. מִן מֹשֶׁה אִשְׁתְּמוֹדַע בִּשְׁמָךְ רָעְיָא מְהֵימְנָא. בִּתְלָת אַתְוָן אִתְעַטְּרַת לְמֶהֱוֵי כֶּתֶר עַל רֵישָׁא דְּכֻלְּהוּ דְּכָהֲנִים וּלְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים אִתְעַטְּרַת עַל כֻּלְּהוּ.

וְכַד סְלִיקַת בְּמַחֲשָׁבָה אִיהִי אַבְנָא חֲדָא כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר סְפִירָן דְּאִנּוּן יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א. מַחֲשָׁבָה וַדַּאי אִיהִי חָכְמָה מ"ה חש"ב וְתִשְׁכַּח לָהּ תַּמָּן. וּמִסְּטָרָא דְּכֶתֶר תָּגָא אִתְקְרִיאַת, וּבָהּ עָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲשָׁבָה. דְּמַחֲשָׁבָה אִתְעֲבִידַת לֵיהּ מֶרְכָּבָה. וְכַד סְלִיקָא לְגַבֵּי עִלַּת כָּל עִלָּאִין, אִתְעֲבִידַת תָּגָא בְּלֹא שִׁתּוּפָא דְּאִתְכְּלַל לְמֶהֱוֵי מֶרְכָּבָה לְהַהוּא דְּלֵית לֵיהּ חֶשְׁבָּן וְשִׁתּוּף.

לשון הקודש

צַדִּיק, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְתָּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִיָּה, אֶלָּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וַעֲטָרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם, וְהִיא כֶּתֶר תּוֹרָה וְכֶתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת בְּשָׁלֹשׁ פָּנִים שֶׁל שִׁי"ן. מִמֹּשֶׁה נוֹדָע בְּשִׁמְךָ, רוֹעֶה הַנֶּאֱמָן. בְּשָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת הִתְעַטְּרָתְ לִהְיוֹת כֶּתֶר עַל רֹאשׁ כָּל הַכֹּהֲנִים וּלְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים הִתְעַטַּרְתָּ עַל כֻּלָּם.

וּכְשֶׁעָלְתָה בְּמַחֲשָׁבָה הָאֶבֶן הָאַחַת כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁהֵן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הַמַּחֲשָׁבָה וַדַּאי הִיא חָכְמָה מ"ה חש"ב, וְתִמְצָא אוֹתָהּ שָׁם. וּמִצַּד שֶׁל הַכֶּתֶר נִקְרֵאת כֶּתֶר, וּבָהּ עָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲשָׁבָה. שֶׁמַּחֲשָׁבָה נֶעֱשְׂתָה לוֹ מֶרְכָּבָה, וּכְשֶׁעוֹלָה לְעִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים נַעֲשֵׂית כֶּתֶר בְּלִי שִׁתּוּף, שֶׁנִּכְלֶלֶת לִהְיוֹת מֶרְכָּבָה לְאוֹתוֹ שֶׁאֵין לוֹ חֶשְׁבּוֹן וְשִׁתּוּף.

וְכַד אִית בְּיִשְׂרָאֵל מַשְׂכִּילִים וְזַרְקִין לֵיהּ בְּדִבּוּרָא דְּצְלוֹתָן בְּקִירְטָא דִּילְהוֹן, וְסַלְקִין לָהּ בְּמַחֲשָׁבָה עַד, הַהוּא מֻפְלָא דְּאִיהוּ עַל הַכָּתֵר, מִיָּד נַעֲנִים. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים צא יד) כִּי יָדַע שְׁמִי שֵׁם י' תָּגֵּא דְּזַרְקָא, יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי וְגוֹ'. בְּהַהוּא חוּט דְּאִיהוּ כְּרִיכוּ דִּילָהּ, דְּבֵהּ צָרִיךְ לְאַרְכָּה לָהּ עַד דְּסָלִיק לָהּ עַד עִלַּת כָּל עִלָּאִין, וְנָחִית בָּהּ לְקַבְּלָא צְלוֹתְהוֹן.

זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּסָלִיק תְּלָת צְלוֹתִין לְגַבֵּהּ בְּתְלָת נְקוּדִין דְּסֻגּוֹלְתָּא. דְּמִנְּהוֹן אִתְמְשָׁכוּ תְּלָת טִפִּין דְּתְלָת מֹחִין עִלָּאִין. דְּכַד בַּר נָשׁ אִתְמְשַׁךְ זֶרַע מִנֵּהּ, אִלֵּין טִפִּין דְּאִתְמְשָׁכוּ מִנֵּהּ, אִנּוּן מְשׁוּפְרֵי שׁוּפְרֵי דְּמֹחָא מְבָחָר מִכֹּלָּא. הָכִי כְּגַוְנָא דָּא, כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹרִית בְּבַר נָשׁ. תְּלָת קְטִירִין דְּאִנּוּן נִשְׁמְתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא מְשׁוּפְרֵי

לשון הקודש

וּכְשֶׁיֵּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל מַשְׂכִּילִים, וְזוֹרְקִים אוֹתוֹ בְּדִבּוּר שֶׁל תְּפִלּוֹת בַּמַּקְלֵעַ שֶׁלָּהֶם, וּמַעֲלִים אוֹתָהּ בְּמַחֲשָׁבָה עַד אוֹתוֹ הַמֻּפְלָא שֶׁהוּא עַל הַכֶּתֶר, מִיָּד נַעֲנִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים צא) כִּי יָדַע שְׁמִ"י, שֵׁם י' הַכֶּתֶר שֶׁל זַרְקָא. יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי וְגוֹ'. בְּאוֹתוֹ הַחוּט שֶׁהוּא כְּרִיכָה שֶׁלָּהּ, שֶׁבּוֹ צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ אוֹתָהּ, עַד שֶׁמַּעֲלֶה אוֹתָהּ עַד עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, וְיוֹרֵד בָּהּ לְקַבֵּל תְּפִלּוֹתֵיהֶם.

אַשְׁרָיו מִי שֶׁמַּעֲלֶה שָׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת אֵלּוּ בְּשָׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת שֶׁל סְגוּלָתָא, שֶׁמֵּהֶם נִמְשְׁכוּ שָׁלֹשׁ טִפּוֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה מֹחִים עֶלְיוֹנִים. שֶׁכְּשֶׁאָדָם נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ זֶרַע, אֵלּוּ הַטִּפּוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ הֵן מִיפֵי הַיֹּפִי שֶׁל הַמֹּחַ הַמֻּבְחָר מִן הַכֹּל. כָּךְ כְּמוֹ זֶה,

שׁוּפְרֵי דִּילֵהּ, יָהִיב לוֹן דְּאִנּוּן מִתְּלַת י י י דְּסָגוֹלְתָּא דְּאִתְרְמִיזוּ בְּשֵׁם יו"ד הֵ"י וָא"ו הֵ"י. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן, (דברים יד ב) וּבְךָ בָּחַר ה' לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה.

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּנַפְקוּ מִלִּין אִלֵּין מִפּוּמוֹי דְּרִבּוֹנָא קַדִּישָׁא, נְחִיתַת שְׁכִינְתָּא וּנְשִׁיקַת לֵיהּ וְכָל אִנּוּן מָארֵי מְתִיבָתָן בָּרִיכוּ לֵיהּ, וְרָעֲיָא מְהֵימְנָא בָּרִיךְ לֵיהּ וְנָשִׁיק לֵיהּ. בְּהַהוּא זִמְנָא סָבָא חֲדָא אִזְדַּמַּן לְגַבֵּיהּ. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ב יב) נַשְּׁקוּ בַר, דְּאִיהוּ סִלְּת נְקִיָּה, טִפָּה קַדִּישָׁא דָּא דְּאוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה דְּאִתְיְהִיב לָן עַל יְדֵיהּ, דְּלָא הֲוָה בֵּיהּ פְּסֹלֶת דְּמִין וְתֶבֶן. דְּמָאן דְּלֵית פְּסֹלֶת בְּנִשְׁמָתֵהּ, אִיהוּ בְּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ. דְּאִית בַּר מֵהַהוּא חִטָּה דְּאִתְמַר בָּהּ אִילָן דְּאָכַל אָדָם קַדְמָאָה חִטָּה הֲוָה.

לשון הקודש

כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹרִישׁ בָּאָדָם שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים, שֶׁהֵם נְשָׁמָה וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ, מִיפִּי הַיִּפִּי שֶׁלּוֹ, נוֹתֵן אוֹתָם שֶׁהֵם מִשָּׁלֹשׁ י י י שֶׁל סָגוֹלְתָּא שֶׁנִּרְמְזוּ בַּשֵּׁם יו"ד הֵ"י וא"ו הֵ"י. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לָהֶם (דברים כו) וּבְךָ בָּחַר ה' לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁיָּצְאוּ הַדְּבָרִים הַלָּלוּ מִפִּי הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יָרְדָה שְׁכִינָה וְנָשְׁקָה אוֹתוֹ, וְכָל אוֹתָם רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת בֵּרְכוּ אוֹתוֹ, וְהָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן בֵּרַךְ אוֹתוֹ וְנָשַׁק אוֹתוֹ. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן זָקֵן אֶחָד הִזְדַּמֵּן אֵלָיו. פָּתַח וְאָמַר, נַשְּׁקוּ בַר, שֶׁהוּא סֹלֶת נְקִיָּה, טִפָּה קְדוֹשָׁה זוֹ שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁנִּתְּנָה לָנוּ עַל יָדוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ פְּסֹלֶת שֶׁל מִין וְתֶבֶן. שֶׁמִּי שֶׁאֵין פְּסֹלֶת בְּנִשְׁמָתוֹ, הוּא בֵּן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ. שֶׁיֵּשׁ בֵּן מֵאוֹתָהּ חִטָּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ הָאִילָן שֶׁאָכַל אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה חִטָּה.

ח"ט מִן וְתֶבֶן. דִּבְגִינֵהּ אָמַר דָּוִד (תהלים נא ז) **הֵן בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי וְגוֹ'. וּבְזִמְנָא דְּאָת ה' דְּאִיהִי חֲמִשָּׁה מִינֵי נַהֲמָא, אִיהִי בְּכִסּוּיָא דָּרַת בֵּין** (רְדִפִין אֲבַתְרָהּ) **רַשִּׁיעַיָּא בְּגָלוּתָא, דְּאִתְמַר עֲלַיְיהוּ** (תהלים א ד) **לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ. י' דְּאִיהִי מַעֲשֶׂה דִּילֵהּ לֹא אִתְחַבְּרַת עִמֵּהּ.**

וּבְגִין דָּא מִן וְתֶבֶן פְּטוּרִים מִן הַמַּעֲשֵׂר. וּבְגִין דָּא נָשְׁקוּ בַּר. נָשְׁקוּ בַּר. דְּשִׁפְוָן עִלָּאִין דְּרָעֲיָא מְהֵימְנָא דְּאִנּוּן שַׁקְיוּ דִּילְהוֹן בִּתְרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט, דְּאִנּוּן לְמוּדֵי ה'. וְצַדִּיק אִיהוּ לְשׁוֹן לְמוּדִים, אִיהוּ לָשׁוֹן לְעֵלָּא, וְאוֹת בְּרִית לְתַתָּא.

וְעוֹד נָשְׁקוּ בַּר בְּשִׁפְוָן עִלָּאָה שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, דְּהָכִי סְלִיקַת שְׁכִינָה כְּחֶשְׁבַּן שָׂפָ"ה. חוּט דְּאַסְחַר עָלֶהּ, אִיהוּ הַהוּא כְּרִיכוּ, חוּט דְּזַרְקָא

לשון הקודש

ח"ט מִן וְתֶבֶן, שֶׁבִּשְׁבִילוֹ אָמַר דָּוִד (תהלים נא) הֵן בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי וְגוֹ'. וּבִזְמַן שֶׁהָאוֹת ה', שֶׁהִיא חֲמִשָּׁה מִינֵי לֶחֶם, הִיא בְּכִסּוּי דָּרָה בֵּין (הָרוֹדְפִים אַחֲרֶיהָ) הָרְשָׁעִים בַּגָּלוּת, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם (תהלים א) לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ – י' שֶׁהִיא מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ, לֹא מִתְחַבֶּרֶת עִמּוֹ.

וּמִשּׁוּם זֶה מִן וְתֶבֶן פְּטוּרִים מִן הַמַּעֲשֵׂר, וּמִשּׁוּם זֶה נָשְׁקוּ בַּר. נָשְׁקוּ בַּר, שֶׁהַשְּׁפָתַיִם הָעֶלְיוֹנוֹת שֶׁל הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, שֶׁהֵם הַהַשְׁקָאָה שֶׁלָּהֶם בִּשְׁנֵי עַמּוּדֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם לְמוּדֵי ה'. וְהַצַּדִּיק הוּא לְשׁוֹן לְמוּדִים, הוּא לָשׁוֹן לְמַעְלָה, וְאוֹת בְּרִית לְמַטָּה.

וְעוֹד נָשְׁקוּ בַּר, בַּשְּׁפָתַיִם הָעֶלְיוֹנוֹת הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁכָּךְ עוֹלָה שְׁכִינָה

דְּאַסְחַר שָׂפָה אִיהוּ חוּט שֶׁל חֶסֶד. וְאִיהוּ חוּט דְּדַהֲבָא. וְאִיהוּ קַו יָרֹק מִסְטְרָא דִּתְיוּבְתָּא דְּאַסְחַר כָּל עָלְמָא. תְּלָת חוּטִין אִנּוּן לְעֵלָּא דְּסָחֲרִין לְבַת עֵינָא, דְּעָלַיְהוּ אִתְּמַר (שה"ש ז ה) עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים. מַאי בַּת רַבִּים, בַּת עַיִן אִלֵּין תְּלָת אֲבָהָן תְּלָת גְּוָנִין אִנּוּן דְּעֵינָא. עֵינָא דְּמַיָּא דְּלֵית לָהּ הֶפְסֵק (בראשית כד טז) עֵין הַמַּיִם. וּמִתַּמָּן נָשְׁקוּ בַּר לְאַנְהָרָא עָלְמִין בְּרָזִין סְתִימִין דְּאוֹרַיְתָא.

בְּהַהוּא זִמְנָא קָם הַהוּא סָבָא וְנָטַל קִירְטָא בִּידוֹי. פָּתַח וְאָמַר, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עַד כְּעַן הֲוָה קִירְטָא בִּידָךְ. מִכָּאן וְאֵילָךְ הָא אִסְתַּלְקַת בְּעָלְאִין. נְטוֹר גַּרְמָךְ מֵאַבְנִין דִּילָהּ. דְּהָא בְּפוּמָא דְּצַדִּיקִים אִיהִי מִסְתַּלְקָא בִּצְלוֹתִין דִּילְהוֹן לְגַבֵּי בַּעְלָהּ וּבְעוֹבָדִין דִּילְהוֹן דְּהַאי אַבְנָא כַּד נַחְתַּת לְתַתָּאָה

לשון הקודש

לְחֶשְׁבּוֹן שָׂפָ"ה. הַחוּט שֶׁסּוֹבֵב אוֹתָהּ הוּא אוֹתָהּ כְּרִיכָה, הַחוּט שֶׁל זַרְקָא שֶׁמַּקִּיף אֶת הַשָּׂפָה הוּא חוּט שֶׁל חֶסֶד, וְהוּא חוּט שֶׁל זָהָב. וְהוּא קַו יָרֹק מֵהַצַּד שֶׁל תְּשׁוּבָה שֶׁסּוֹבֵב כָּל הָעוֹלָם. שְׁלֹשָׁה חוּטִים הֵם לְמַעְלָה שֶׁסּוֹבְבִים אֶת בַּת הָעַיִן, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שיר ז) עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים. מַה זֶּה בַּת רַבִּים? בַּת עַיִן אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת. שְׁלֹשָׁה גְּוָנִים הֵם שֶׁל הָעַיִן. עֵין הַמַּיִם שֶׁאֵין לָהּ הֶפְסֵק, עֵין הַמַּיִם. וּמִשָּׁם נִשְׁקוּ בַּר לְהָאִיר עוֹלָמוֹת בְּסוֹדוֹת נִסְתָּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן קָם אוֹתוֹ זָקֵן וְנָטַל מַקְלֵעַ בְּיָדוֹ. פָּתַח וְאָמַר, הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד עַכְשָׁו הָיָה מַקְלֵעַ בְּיָדֶךָ, מִכָּאן וְאֵילָךְ הֲרֵי הִתְעַלֵּיתָ בָּעֶלְיוֹנִים, שְׁמֹר עַצְמְךָ מֵהָאֲבָנִים שֶׁלָּהּ. שֶׁהֲרֵי בְּפִי הַצַּדִּיקִים הִיא מִתְעַלָּה בַּתְּפִלּוֹת שֶׁלָּהֶם אֶל בַּעְלָהּ.

אִיהִי אֶבֶן בֹּחַן, (דף קכ ע"ב) דְּעָלֵהּ אִתְּמַר (תהלים יא) ה' צַדִּיק יִבְחָן וּבָהּ נִתְנַסּוּ אֲבָהָן. וּבְגִין דָּא אִתְּמַר (תהלים קיח כב) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים דְּאִנּוּן אֲבָהָן.

וְכַד נַחְתַּת לְתַתָּא נַחְתַּת כְּגַוְנָא דָּא הוה"י וְכַד אִסְתַּלְקַת, אִתְּמַר בָּהּ אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה, כְּגַוְנָא דָּא יהו"ה. בָּהּ נִתְנַסָּה אַבְרָהָם בָּעֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת. וּבְזִמְנָא דְּנִתְנַסָּא בָּהּ בַּר נָשׁ, אִיהוּ מָאִיךְ. וּלְבָתַר דְּקָאִים בְּנִסְיוֹנָא דִּילֵהּ, אִיהִי אִסְתַּלְקַת בֵּיהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, דְּאִיהִי יהו"ה.

בְּהַהוּא זִמְנָא אִסְתַּלַק בָּהּ בַּר נָשׁ עַל כָּל אִנּוּן דַּרְגִּין וּמְמָנָן דְּאִתְנַסֵּי בְּהוֹן בַּר נָשׁ. וְכַד חָזָא סַמָּאֵ"ל דְּיַהֲבִין לֵיהּ רְשׁוּ עַל צַדִּיק לְמֶהֱוֵי לֵיהּ. נְסָיוֹן, וְחָזָא דְּאִיהוּ קָאִים בְּקִיּוּמָא אִיהוּ אָמַר (אסתר ה) וְכָל זֶ"ה אֵינֶנּ"וּ שׁוֶ"ה לִ"י. וְאִי תֵּימָא דְּעַל מָרְדְּכַי

לשון הקודש

וּבְמַעֲשִׂים שֶׁלָּהֶם שֶׁל הָאֶבֶן הַזּוֹ, כְּשֶׁיּוּרֶדֶת לְמַטָּה הִיא אֶבֶן בֹּחַן, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (תהלים יא) ה' צַדִּיק יִבְחָן. וּבָהּ נִתְנַסּוּ הָאָבוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר (תהלים קיח) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים, שֶׁהֵם הָאָבוֹת.

וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת לְמַטָּה, יוֹרֶדֶת כְּמוֹ זֶה: הוה"י. וּכְשֶׁעוֹלָה, נֶאֱמַר בָּהּ אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה. כְּמוֹ זֶה יהו"ה. בָּהּ נִתְנַסָּה אַבְרָהָם בַּעֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת. וּבִזְמַן שֶׁנִּתְנַסָּה בָּהּ אָדָם, הוּא מֻנָּח. וְאַחַר שֶׁעוֹמֵד בַּנִּסָּיוֹן שֶׁלּוֹ, הִיא מִתְעַלָּה בּוֹ לְבַעְלָהּ שֶׁהוּא יהו"ה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְעַלֶּה אָדָם עַל כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת וּמְמֻנִּים שֶׁהִתְנַסָּה בָּהֶם אָדָם. וּכְשֶׁרוֹאֶה סמא"ל שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ רְשׁוּת עַל צַדִּיק לִהְיוֹת לוֹ נִסָּיוֹן, וְרוֹאֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד

אָמַר לֵיהּ הָמָן. וַדַּאי הָמָן דְּגְמָא דְּסַמָּאֵ"ל הֲוָה לֵיהּ, דְּבֵהּ אִתְלַבַּשׁ וַעֲשָׂרָה כִּתְרִין תַּתָּאִין אִתְלַבְּשׁוּ בְּעֶשֶׂר בְּנוֹי וּבְגִין דְּקָאִים מָרְדְּכַי בְּנִסְיוֹנָא, יָהַב לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּידֵהּ. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מָאן דְּאִתְנַסָּא בְּגִין שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא.

בְּגִין דְּנָחְתִין עָלַהּ עֶשֶׂר סְגֻלּוֹת דִּשְׁמָא דְּכִתְרָא, דְּאִנּוּן יו"ד הֵ"י וָא"ו הֵ"י, דְּאִנּוּן סְפִירָן כַּלָּיָן סְגֻלּוֹת, דְּסָחֲרִין לְכִתְרָא עִלָּאָה דְּמַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא. וְהַאי אִיהוּ כֶּתֶר עִלָּאָה דְּאִתְמַר בֵּיהּ בְּיוֹם שַׁבָּת בְּקֶדֶשׁ כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ ה' אֱלֹהֵינוּ. מָאן ה' אֱלֹהֵינוּ, אַבָּא וְאִמָּא בֵּיהּ מַכְתִּירִין לְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי קְדֻשָּׁה. וְאִתְמַר בָּהּ קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלְּשׁוּ. וְאִנּוּן קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ תְּלָת אֲבָהָן. ה' צְבָאוֹת מָאן צְבָאוֹת, נֶצַח וְהוֹד. מְלֹא כָל, דָּא

לשון הקודש

בְּקִיּוּם, הוּא אוֹמֵר (אסתר ה) וְכָל זֶה אֵינֶנּוּ שֶׁוֶּה לִי. וְאִם תֹּאמַר שֶׁעַל מָרְדְּכַי אָמַר לוֹ הָמָן – וַדַּאי הָמָן דְּגְמָא שֶׁל סמא"ל הָיָה לוֹ, שֶׁבּוֹ הִתְלַבֵּשׁ, וַעֲשָׂרָה כִּתְרִים תַּחְתּוֹנִים הִתְלַבְּשׁוּ בַּעֲשָׂרָה בָּנָיו. וּמִשּׁוּם שֶׁעָמַד מָרְדְּכַי בַּנִּסָּיוֹן, נָתַן אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּיָדוֹ. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מִי שֶׁהִתְנַסָּה בִּשְׁבִיל הַשְּׁכִינָה בַּגָּלוּת.

מִשּׁוּם שֶׁיּוֹרְדִים עָלָיו עֶשֶׂר סְגֻלּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם שֶׁל הַכֶּתֶר, שֶׁהֵן יו"ד הֵ"י וא"ו הֵ"י, שֶׁהֵם סְפִירוֹת מְלֵאוֹת בַּסְּגֻלּוֹת, שֶׁסּוֹבְבִים אֶת הַכֶּתֶר הָעֶלְיוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה. וְזֶהוּ הַכֶּתֶר הָעֶלְיוֹן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּיוֹם שַׁבָּת בַּקֶּדֶשׁ כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ ה' אֱלֹהֵינוּ. מִי ה' אֱלֹהֵינוּ? הָאַבָּא וְאִמָּא שֶׁבּוֹ מַכְתִּירִים אֶת הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְהַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא קְדֻשָּׁה. וְנֶאֱמַר בָּהּ קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלְּשׁוּ. וְהֵם קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ

צַדִּיק, בֵּיהּ מְלֵא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא.

וּמָאן דְּאִיהוּ מִתְּלָת אֲבָהָן לֵא צָרִיךְ לְאִתְנַסָּאָה. דְּמָאן דְּאִיהוּ מִגּוֹ עוֹי וּמִשָּׁרְשׁוֹי, לֵית בֵּיהּ סְפֵקָא דְּקָאִים בִּנְסְיוֹנָא. וְאִי תֵּימָא דְּאַבְרָהָם לֵא אִתְנַסָּא בִּשְׁמָא דְּכִתְרָא אֶלָּא בְּמִדַּת חֶסֶד, וְיִצְחָק בְּמִדַּת גְּבוּרָה, וְיַעֲקֹב בְּמִדַּת תִּפְאֶרֶת, וּשְׁכִינְתָּא מֵאִלֵּין תְּלָת סִטְרִין אִתְקְרִיאַת לוֹן אֶבֶן בֹּחַן. שַׁפִּי"ר אִיהוּ וּמָאן דְּיִתְנַסֵּה מִלּוֹלָא בַּעֲשָׂרָה אָתְוָן דְּסָחֲרִין לְכִתְרָא. (נ"א תמן לא אתנסו) וְכֵיוָן דְּהָכִי, הוּא יָכִיל לְאִתְנַסָּאָה.

וּמָאן דְּיִתְנַסָּא תַּמָּן, לֵית סוֹף לְנִסְיוֹנָא דִּילֵהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איכה ב יג) מָה אַעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה לָךְ. דְּלֵית יָכִיל לְאִתְדַּמְּאָה נִסְיוֹנָא דִּילָךְ לְמַ"ה דְּאִיהוּ יו"ד הֵ"א וָא"ו בְּתְלָת אֲבָהָן. הֵ"א

לשון הקודש

קָדוֹשׁ, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, ה' צְבָאוֹת. מִי הַצְּבָאוֹת? נֵצַח וְהוֹד. מְלֹא כָל – זֶה צַדִּיק, בּוֹ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁהִיא שְׁכִינָה. **וּמִי** שֶׁהוּא מִשְּׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, לֹא צָרִיךְ לְהִתְנַסּוֹת. שֶׁמִּי שֶׁהוּא מִגּוֹ עוֹ וּמִשָּׁרְשׁוֹ, אֵין בּוֹ סָפֵק שֶׁעוֹמֵד בַּנִּסָּיוֹן. וְאִם תֹּאמַר שֶׁאַבְרָהָם לֹא הִתְנַסָּה בַּשֵּׁם שֶׁל הַכֶּתֶר, אֶלָּא בְּמִדַּת חֶסֶד, וְיִצְחָק בְּמִדַּת גְּבוּרָה, וְיַעֲקֹב בְּמִדַּת תִּפְאֶרֶת, וְהַשְּׁכִינָה מִשְּׁלֹשֶׁת הַצְּדָדִים הַלָּלוּ נִקְרֵאת לָהֶם אֶבֶן בֹּחַן – יָפֶה הוּא, וּמִי שֶׁיִּתְנַסֶּה דְּבוּר בְּעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁסּוֹבְבוֹת אֶת הַכֶּתֶר. (שָׁם לא התנסו) וְכֵיוָן שֶׁכָּךְ, הוּא יָכוֹל לְהִתְנַסּוֹת. **וּמִי** שֶׁיִּתְנַסֶּה שָׁם, אֵין סוֹף לְנִסְיוֹנוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איכה ב) מָה אַעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה לָךְ. שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהִתְדַּמּוֹת הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ לְמ"ה,

בְּמַלְכוּתָא, בָּתַר דְּנִסְיוֹנָא דִּילָךְ בָּאֵין סוֹף (שם) כִּי גָּדוֹל כַּ"יָּם שִׁבְרֵךְ מִ"י יִרְפָּא לָךְ. הַהוּא דְּאִיהוּ מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה וּבֵהּ תִּסְתַּלַּק לְאֵ"ם, כְּמָא דְּתִבִּירוּ דִּילָךְ לֵית לֵיהּ סוֹף. וּכְעָן בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, טַל אַבְנָא לְגַבָּךְ דְּאַנְתְּ יָכִיל לְמִסְבַּל לֵיהּ, וְאִית לָךְ חֵילָא.

וְאַי תֵּימָא דְּאַנְתְּ בִּלְחוֹדָךְ אִיהוּ דְּאַזְרִיקַת לָךְ. לָא. אֶלָּא אַפְלוּ לַאֲבָהָן וּלְכָל מַשְׁרְיָן דְּנִשְׁמָתִין דְּמִקַּנְּנִין עִמָּךְ בְּדִיוּקְנָא דִּילָךְ, כְּרָעְיָא מְהֵימְנָא דְּאִית לֵיהּ תְּרֵי פַּרְצוּפִין, חַד לְעֵלָּא וְחַד לְתַתָּא, לָקַבֵּל מֶרְכַּבְתָּא עִלָּאָה וּמֶרְכַּבְתָּא תַּתָּאָה. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּדִיוּקְנָא דִּלְעֵלָּא בְּצֶלֶם אֱלֹהִים דִּיוּקְנָא לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא כָּפַל שְׁמֵהּ

לשון הקודש

שֶׁהוּא יו"ד ה"א וא"ו בִּשְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת. ה"א בַּמַּלְכוּת, אַחַר שְׁנִסְיוֹנְךָ בָּאֵין סוֹף, (שם) כִּי גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ מִי יִרְפָּא לָךְ. אוֹתוֹ שֶׁהוּא מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה, וּבוֹ תִּתְעַלֶּה לְאֵ"ם, כְּמוֹ שֶׁהַשֶּׁבֶר שֶׁלְּךָ אֵין לוֹ סוֹף. וְכָעֵת, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, טַל אֶבֶן אֵלֶיךָ, שֶׁאַתָּה יָכוֹל לִסְבֹּל אוֹתָהּ, וְיֵשׁ לְךָ כֹּחַ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁאַתָּה לְבַדְּךָ הוּא שֶׁזָּרַקְתָּ אוֹתָהּ – לֹא! אֶלָּא אֲפִלּוּ לָאָבוֹת וּלְכָל הַמַּחֲנוֹת שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁמִּקַּנְּנוֹת עִמְּךָ בִּדְיוֹקְנְךָ, כְּמוֹ רוֹעֶה נֶאֱמָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פַּרְצוּפִים, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה, כְּנֶגֶד הַמֶּרְכָּבָה הָעֶלְיוֹנָה וְהַמֶּרְכָּבָה הַתַּחְתּוֹנָה, וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ, בַּדְיוֹקָן שֶׁלְּמַעְלָה. בְּצֶלֶם

תְּרִין זְמִנִין מֹשֶׁ"ה מֹשֶׁ"ה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות ג ד) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה. וּכְמָה דְּכָלִיל פַּרְצוּפִין דִּבְרִיאָה הָכִי כְּלִילָן בֵּיהּ פַּרְצוּפִין דַּאֲצִילוּת.

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא סָבָא סָבָא, יְדַעְנָא בָּךְ דְּאַנְתְּ הוּא מִסְטָרָא דְּסָבָא עִלָּאָה דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל דִּלְעֵלָּא. וְהַאי אַבְנָא דִּילָךְ אֲנָן מְקַבְּלִין לֵיהּ בְּרַעֲוָא דְּלֵית סוֹף וְתַכְלִית לְנִסְיוֹנִין דִּילֵהּ. בְּגִין יְקָרָא דִּשְׁכִינְתָּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית מט כד) מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל. בְּגִין לְאַחֲזָרָא לָהּ סָגוֹלְתָּא לְשַׁרְיָא עֲלָךְ. וּבְגִין דְּיִשְׂרֵי עֲלֵהּ עִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין.

אָמַר הַהוּא סָבָא בּוּצִינָא קַדִּישָׁא יו"ד הֵ"י וָא"ו הֵ"י אִיהוּ עֶשֶׂר אַתְוָן. וְחִשְׁבָּנֵהּ ס"ג. בֵּיהּ נָטִיל נוּקְמָא מִן ג"ס רוּחָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות טו א) כִּי גָאֹה גָּאָה. בְּגִין דְּמִנֵּהּ קָא אַתְיָן עִרְבּוּבְיָא בִּישָׁא.

לשון הקודש

אֱלֹהִים, הַדְיוֹקָן לְמַטָּה. וּמְשׁוּם זֶה כָּפַל שְׁמוֹ פַּעֲמַיִם מֹשֶׁ"ה מֹשֶׁ"ה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות ב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה. וּכְמוֹ שֶׁכּוֹלֵל הַפַּרְצוּפִים שֶׁל בְּרִיאָה, כָּךְ כְּלוּלִים בּוֹ הַפַּרְצוּפִים שֶׁל אֲצִילוּת.

אָמַר לוֹ הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: זָקֵן זָקֵן, יָדַעְתִּי בְּךָ שֶׁאַתָּה הוּא מֵהַצַּד שֶׁל הַזָּקֵן הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל שֶׁלְּמַעְלָה. וְאֶת הָאֶבֶן הַזּוֹ שֶׁלְּךָ אָנוּ מְקַבְּלִים אוֹתָהּ בְּרָצוֹן שֶׁאֵין סוֹף וְתַכְלִית לַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, בִּשְׁבִיל כְּבוֹד הַשְּׁכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (בראשית מט) מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַחֲזִיר לָהּ סְגוּלָתָהּ לִשְׁרוֹת עָלֶיךָ, וּכְדֵי שֶׁיִּשְׁרֶה עָלָיו עִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים.

אָמַר אוֹתוֹ הַזָּקֵן: הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יו"ד הֵ"י וא"ו הֵ"י הֵם עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת, וְחֶשְׁבּוֹנוֹ שִׁשִּׁים וְשָׁלֹשׁ, וּבוֹ נוֹטֵל נְקָמָה מִג"ס רוּחַ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי גָאֹה גָּאָה. מִשּׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ

דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תהלים נג ד) כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה טוֹב אֵין גַּם אֶחָד. וְעֶשֶׂר אַתְוָן עִם ס"ג הֵם ג"ע וְהַאי אִיהוּ (איוב א יא) שְׁלַח נָא יָדְךָ. וְנָ"ע בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ. וּבוּצִינָא קַדִּישָׁא בָּתַר דְּקַבָּלְתוּן הַאי אֶבֶן טוֹלוּ לָהּ לְגַבֵּיכוּ, דְּלָא תָּזוּז מִנְּכוֹן. עֲלָהּ אִתְמַר (תהלים סח יד) אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם. זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּשָׁכִיב אִימָּא עִלָּאָה בֵּין שִׁפְוָן דִּילֵהּ וּבְגִינָהּ אִתְמַר (שם) אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם, אַל תִּקְרֵי אִם אֶלָּא אֵם.

וּתְרֵין אִנּוּן אֵם עִלָּאָה אֵם תַּתָּאָה שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. דְּעָלַהּ אִתְמַר (דברים כב ז) שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח, תְּרֵין שִׁלּוּחִין. לְקַבְלַיְהוּ אִתְמַר (רות א יט) וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶן. זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּשָׁכִיב לוֹן בְּשִׁפְוָן דִּילֵהּ, בְּצִלּוֹתָא, בְּאוֹרַיְתָא, בִּקְרִיאַת שְׁמַע.

לשון הקודש

בָּאִים הָעֲרֵבוּב הָרָע, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תהלים נג) כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה טוֹב אֵין גַּם אֶחָד. וְעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת עִם ס"ג הֵם ג"ע, וְזֶהוּ שְׁלַח נָא יָדְךָ. וְג"ע בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ. וְהַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אַחַר שֶׁקִּבַּלְתֶּם אֶת הָאֶבֶן הַזּוֹ, טְלוּ אוֹתָהּ אֲלֵיכֶם, שֶׁלֹּא תָּזוּז מִכֶּם, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (תהלים סח) אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם. אַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁמַּשְׁכִּיב אֶת הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה בֵּין שִׁפְתוֹתָיו, וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר (שם) אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם. אַל תִּקְרֵי אִם אֶלָּא אֵם.

וּשְׁתַּיִם הֵן, הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה וְהָאֵם הַתַּחְתּוֹנָה. הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה וְהַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (דברים כב) שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח, שְׁנֵי שִׁלּוּחִים, כְּנֶגְדָּם נֶאֱמַר (רות א) וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶן. אַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁמַּשְׁכִּיב אֶת

בְּצִלּוֹתָא בְּהַשְׁכִּיבֵנוּ, דְּתַמָּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ הַשְׁכִּיבֵנוּ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם וְגוֹ', וְעַל שְׁכִינְתָּא אִתְמַר וּפְרֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ, תְּרֵין שְׁלוֹמֵי חַד לָקְבֵל שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, וְחַד לָקְבֵל שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. חַד אִיהוּ בַּעַל הַבַּיִת, וּבְגִינֵהּ אִתְמַר הַשְׁכִּיבֵנוּ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם וְדָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְתִנְיָנָא אִיהוּ אוֹרֵחַ. עַל תַּרְוַיְיהוּ אִתְמַר בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוֹרֵחַ מְבָרֵךְ.

וּמִסִּטְרָא דְּאוֹרֵחַ אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא מְלוֹן אוֹרְחִים. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה ט א) מִי יִתְּנֵנִי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים. וּבְגִינֵהּ אִתְמַר (בראשית כח יא) וַיָּלֶן שָׁם. וְאַמַּאי כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאִתְכְּנַשׁ מִגֵּהּ הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים פד יב) כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה' אֱלֹהִים. וְאִשְׁתְּאַרַת שְׁכִינְתָּא בַּחֲשׁוֹכָא בְּגָלוּתָא.

לשון הקודש

אוֹתָם בְּשִׁפְתוֹתָיו בִּתְפִלָּה, בְּתוֹרָה, בְּקְרִיאַת שְׁמַע, בִּתְפִלַּת הַשְׁכִּיבֵנוּ, שֶׁשָּׁם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הַשְׁכִּיבֵנוּ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם וְגוֹ'. וְעַל הַשְׁכִּינָה נֶאֱמַר וּפְרֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ. שְׁנֵי שְׁלוֹמוֹת, אֶחָד כְּנֶגֶד הַשְׁכִּינָה הָעֶלְיוֹנָה, וְאֶחָד כְּנֶגֶד הַשְׁכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. אֶחָד הוּא בַּעַל הַבַּיִת, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר הַשְׁכִּיבֵנוּ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם, וְזֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וְהַשֵּׁנִי הוּא אוֹרֵחַ. עַל שְׁנֵיהֶם נֶאֱמַר, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, וְהָאוֹרֵחַ מְבָרֵךְ.

וּמֵהַצַּד שֶׁל אוֹרֵחַ נִקְרֵאת הַשְׁכִּינָה מְלוֹן אוֹרְחִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ירמיה ט) מִי יִתְּנֵנִי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים. וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר וַיָּלֶן שָׁם. וְלָמָּה? כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ. שֶׁהִתְכַּנֵּס מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים פד) כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה' אֱלֹהִים. וְנִשְׁאֲרָה הַשְׁכִינָה בַּחֲשֵׁכָה בַּגָּלוּת.

וּמִסְטָרָא דִּנְצַח וְהוֹד אִתְקְרִיאַת נְבוּאָה. וּמִסְטָרָא דִּתְלָת אֲבָהָן דְּאִתְקְרִיאוּ אֶל אֱלֹהִים ה', דְּאִנּוּן הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אִתְקְרִיאַת גְּדֻלָּה גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת וּבְאִלֵּין תְּלָת שִׁמָּהָן אִיהִי סַהֲדַת עַל הַוָּיָתֵהּ, וֵאלֹהוּתֵהּ, וְיכוֹלְתֵּהּ עַל כָּל עָלְמִין.

וּמִסְטָרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה אִתְקְרִיאַת אֵם תְּשׁוּבָה יֱהוֹ"ה, דְּאַחֲזֵי עַל כְּנוּי וַהֲוָיָה דְּמָארֵי עָלְמִין מָארֵי דְּכָל כְּנוּיִין וְכָל הַוָּיָן. דְּכָל (דף קכא ע"א) כְּנוּיִין וְכָל הַוָּיָן אִנּוּן כְּנוּיִין לֵיהּ, וְאִיהוּ לָאו אִיהוּ כְּנוּי. וְאִתְקְרִיאַת מ"ה מִסְטָרָא דְּחָכְמָה דְּאִתְמַר (דברים י יב) מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה. דְּאִם לֵית חָכְמָה לֵית דְּחִילוּ. וְאִם לֵית דְּחִילוּ לֵית חָכְמָה. וּבְהַאי מ"ה מֵעִיד עַל עִלַּת כָּל עִלָּאִין, (שמות טז טו) כִּי לֹא יָדְעוּ מַ"ה הוּא.

לשון הקודש

וּמֵהַצַּד שֶׁל נֵצַח וְהוֹד נִקְרֵאת נְבוּאָה, וּמֵהַצַּד שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ אֶל אֱלֹהִים ה', שֶׁהֵם הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, נִקְרֵאת גְּדֻלָּה גְּבוּרָה תִּפְאֶרֶת. וּבִשְׁלֹשֶׁת הַשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ הִיא מְעִידָה עַל הֱוָיָתוֹ וֵאלֹהוּתוֹ וִיכָלְתּוֹ עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת. **וּמֵהַצַּד** שֶׁל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה נִקְרֵאת אֵם תְּשׁוּבָה יֱהוֹ"ה, שֶׁמַּרְאָה עַל כְּנוּי וַהֲוָיָה שֶׁל רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, בַּעַל כָּל הַכְּנוּיִים וְכָל הַהֲוָיוֹת. שֶׁכָּל הַכְּנוּיִים וְהַהֲוָיוֹת הֵם כְּנוּיִים לוֹ, וְהוּא אֵינוֹ כְּנוּי. וְהִיא נִקְרֵאת מ"ה מֵהַצַּד שֶׁל חָכְמָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים י) מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה. שֶׁאִם אֵין חָכְמָה – אֵין יִרְאָה, וְאִם אֵין יִרְאָה – אֵין חָכְמָה. וּבָזֶה מ"ה מֵעִיד עַל עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, כִּי לֹא יָדְעוּ מַ"ה הוּא.

וּמִסְּטָרָא דְּחָכְמָה אִנּוּן נְקוּדִין. כְּגַוְנָא דָּא י׳ קוֹצָא דִּלְתַתָּא וְקוֹצָא דִּלְעֵלָּא, וְנִקּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אַחֲזֵי עַל פֶּתֶר עִלָּאָה, דְּבֵהּ תְּלָת קְטִירִין י י י וְאִנּוּן רְמִיזִין בְּיו"ד ה"י וָא"ו ה"י. וְכָל אָת י׳ אַחֲזֵי אַרְבַּע אַתְוָן, דְּאִנּוּן יְבָרֶכְךָ יהו"ה, יָאֵר יהו"ה יִשָּׂא יהו"ה תְּרֵיסַר אַתְוָן דְּתַלְיָן מִן י׳ יו"ד. וּבֵהּ אִנּוּן תְּלָת עֶשֶׂר מִכִּילָן חַד. כְּגַוְנָא דָּא י׳ קוֹצָא לְעֵלָּא, חַד, וְקוֹצָא לְתַתָּא, תְּרִין. וּנְקֻדָּה בְּאֶמְצָעִיתָא, הָא תְּלָת. וְאוֹת י׳ בְּחֶשְׁבְּנֵהּ עֶשֶׂר, הָא י"ג מִכִּילָן דְּרַחֲמֵי, דְּאִתְמַר בְּהוֹן בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר, וַהֲלֹא בְּמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת.

וּמִסְּטָרָא דִּנְקֻדִּין אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה בַּת קוֹל, כְּמָא דְּאוֹקִימְנָא, כְּגַוְנָא דָּא א.

לשון הקודש

וּמִצַּד שֶׁל הַחָכְמָה הֵם הַנְּקֻדּוֹת. כְּמוֹ זֶה י׳, הַקּוֹץ שֶׁלְּמַטָּה וְהַקּוֹץ שֶׁלְּמַעְלָה, וְהַנְּקֻדָּה שֶׁל הָאֶמְצַע מַרְאָה עַל פֶּתֶר עֶלְיוֹן, שֶׁבּוֹ שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים י י י, וְהֵם רְמוּזִים בְּיו"ד ה"י וא"ו ה"י. וְכָל אוֹת מַרְאָה אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן: יְבָרֶכְךָ יהו"ה, יָאֵר יהו"ה, יִשָּׂא יהו"ה, י"ב אוֹתִיּוֹת שֶׁתְּלוּיוֹת מִן י׳ יו"ד. וּבָהּ אוֹתָם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת אַחַת. כְּמוֹ זֶה י׳ הַקּוֹץ לְמַעְלָה – אַחַת. וְהַקּוֹץ לְמַטָּה – שְׁתַּיִם. וּנְקֻדָּה שֶׁבָּאֶמְצַע – הִנֵּה שָׁלֹשׁ. וְהָאוֹת י׳ בְּחֶשְׁבּוֹנָהּ עֶשֶׂר. הִנֵּה י"ג מִדּוֹת הָרַחֲמִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר וַהֲלֹא בְּמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת?

וּמִצַּד שֶׁל הַנְּקֻדּוֹת נִקְרֵאת הַשְּׁכִינָה

וּמִסְטָרָא דְּטַעֲמֵי אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא מַחֲשָׁבָה כְּגַוְנָא דָּא א. וְכֻלָּא אִתְרְמִיז בְּאָת אָלֶף. בָּהּ אִתְרְמִיזוּ טַעֲמֵי לְעֵלָּא נְקוּדִין לְתַתָּא, אַתְוָן בְּאֶמְצָעִיתָא, וְכֻלָּא אִיהוּ עֶשֶׂר אֲמִירָן, עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת, וְשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאִנּוּן כ"ו כְּחֶשְׁבַּן יהו"ה, דְּכָלִיל טַעֲמֵי וְנִקּוּדֵי וְאַתְוָן כְּגַוְנָא דָּא יְהוָ"ה וְאִנּוּן טַעֲמֵי וְנִקּוּדֵי מִן עִלָּאֵי, כְּגַוְנָא דָּא א. מִן נוּקְבִין כְּגַוְנָא דָּא א.

רָקִיעַ דְּאֶמְצָעִיתָא כָּלִיל כָּל אַתְוָן. בְּגִינֵיהּ אִתְמַר (בראשית א ו) יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וְיִהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם. רָקִיעַ בְּהִפּוּךְ אַתְוָן עִקָּר. וְהַאי אִיהוּ עִקָּר הָאֱמוּנָה. וְעָלֵיהּ אִתְמַר (יחזקאל א כב) וּדְמוּת עַל רָאשֵׁי הַחַיָּה רָקִיעַ, דְּאִיהוּ רְקִיעָא דִּבְכִתְרָא עִלָּאָה, דְּאִיהוּ מֶרְכָּבָה לְהַהוּא דְּאִתְקְרֵי עִקַּר הָאֱמוּנָה, עִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין טְמִיר וְנָעִיז.

לשון הקודש

הַתַּחְתּוֹנָה בַּת קוֹל, כְּמוֹ שֶׁבַּאֲרִנוּ, כְּמוֹ זֶה א. וּמֵהַצַּד שֶׁל הַטְּעָמִים נִקְרֵאת הַשְּׁכִינָה מַחֲשָׁבָה, כְּמוֹ זֶה א. וְהַכֹּל נִרְמָז בָּאוֹת אָלֶף. בָּהּ נִרְמְזוּ הַטְּעָמִים לְמַעְלָה, וְהַנְּקֻדּוֹת לְמַטָּה, הָאוֹתִיּוֹת בָּאֶמְצַע, וְהַכֹּל הוּא עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת, וְשִׁשָּׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית, וְהֵם כ"ו כְּחֶשְׁבּוֹן יהו"ה, שֶׁכּוֹלֵל טְעָמִים וּנְקֻדּוֹת וְאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ זֶה יהו"ה, וְאוֹתָם טְעָמִים וּנְקֻדּוֹת מַיִם עֶלְיוֹנִים, כְּמוֹ זֶה א. מַיִם נְקֵבִיִּים כְּמוֹ זֶה א.

הָרָקִיעַ שֶׁל הָאֶמְצַע כּוֹלֵל כָּל הָאוֹתִיּוֹת. בִּשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (בראשית א) יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וְיִהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם. רָקִיעַ בְּהִפּוּךְ אוֹתִיּוֹת עִקָּר, וְזֶהוּ עִקַּר הָאֱמוּנָה. וְעָלָיו נֶאֱמַר (יחזקאל א) וּדְמוּת עַל רָאשֵׁי

וְעוֹד שְׁכִינְתָּא מִסְּטְרָא דִּנְקֻדֵּי אִיהִי בְּרַתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲדוֹם רַגְלָיו, וּמִסְּטְרָא דְּטַעֲמֵי אִתְקְרִיאַת אֵשֶׁת חַיִל עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. וּבְצִרוּפִין וְהַוָיָן אִשְׁתְּמוֹדְעַת בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא. כְּגַוְנָא דָּא הוה"י, מִסְּטְרָא דָּא אִיהִי הֲדוֹם רַגְלָיו.

וּמִסְּטְרָא דיהו"ה **אִתְקְרִיאַת פְּרָצוּף וְאִתְקְרִיאַת אֲנָפִּוי. וּמִסְּטְרָא דְּתָרִין נְקוּדִין אִלֵּין דְּאָנוּן פְּרָצוּף וְזָנָב אִתְקְרִיאַת א. בְּרֵישָׁא דִּנְקֻדָּא עִלָּאָה אִיהִי רֵישָׁא וּבִנְקֻדָּא תַּתָּאָה סְיָפָא. וְרָזָא דְּמִלָּה חָכְמָה בָּרֹאשׁ וְחָכְמָה בַּסּוֹף. בְּב' נְקוּדִין אִלֵּין. אַחֲזֵי עַל עִלַּת הָעִלּוֹת דְּאִיהוּ רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (ישעיה מד ו) **אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן.**

לשון הקודש

הַחַיָּה רָקִיעַ, שֶׁהוּא הָרָקִיעַ שֶׁבְּכֻלָּם עֶלְיוֹן, שֶׁהוּא מֶרְכָּבָה לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עִקַּר הָאֱמוּנָה, עִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים טָמִיר וְנָעוּז.

וְעוֹד, הַשְּׁכִינָה מִצַּד הַנְּקֻדּוֹת הִיא בִּתּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הֲדוֹם רַגְלָיו. וּמֵהַצַּד שֶׁל הַטְּעָמִים נִקְרֵאת אֵשֶׁת חַיִל עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. וּבַצֵּרוּפִים וְהַהֲוָיוֹת נוֹדַעַת בַּת הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ זֶה הוה"י. מִצַּד הַזֶּה הִיא הֲדוֹם רַגְלָיו.

וּמִצַּד שֶׁל יהו"ה נִקְרֵאת פְּרָצוּף וְנִקְרֵאת פָּנָיו. וּמֵהַצַּד שֶׁל שְׁתֵּי נְקֻדּוֹת אֵלּוּ, שֶׁהֵם פְּרָצוּף וְזָנָב, נִקְרֵאת א. בְּרֹאשׁ הַנְּקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה הִיא רֹאשׁ, וּבַנְּקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הִיא סוֹף. וְסוֹד הַדָּבָר, חָכְמָה בָּרֹאשׁ וְחָכְמָה בַּסּוֹף. בִּשְׁתֵּי הַנְּקֻדּוֹת הַלָּלוּ מֹרֶה עַל עִלַּת הָעִלּוֹת, שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מד) אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן.

וְא"ו בְּאֶמְצָעִיתָא דְּתֵרִין יוּדִין אַחֲזֵי עַל עִלַּת כָּל עִלָּאִין דְּלֵית אֱלָהָא בַּר מִנֵּהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם) **וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים. וּבְגִין דְּשִׁכִּינְתָּא אִיהִי כְּלִילָא מֵעִלָּאִין וְתַתָּאִין, אִתְקְרִיאַת בְּשִׁמָּא דְּעִלָּאִין וְתַתָּאִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (שם מ כו) **לְכֻלָּם בְּשֵׁם יִקְרָא. לְכֻלְּהוּ עִלָּאִין וְתַתָּאִין בִּשְׁכִּינְתָּא אִתְקְרִיאוּ, דְּאִתְקְרִיאַת שֵׁם דִּבְגִינֵּהּ אָמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם** (שמות לג יז) **וָאֲדָעֲךָ בְּשֵׁם.**

אִישׁ לֹא נֶעְדָּר (ישעיה מ כו)**. מִכֻּלְּהוּ עִלָּאִין וְתַתָּאִין דְּלָא אִתְקְרִיאַת בְּהוֹן. בְּעִלָּאִין הָא אוֹקִימְנָא דְּאִתְקְרִיאַת בִּשְׁמָא דְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, בַּהֲוַיָתָהּ בִּנְקֻדָּתָהּ וּבִשְׁמָהָן דְּכֻלְּהוּ כִּנּוּיִים. וְאִתְקְרִיאַת בִּשְׁמָא דְּתַתָּאִין כְּמָא שָׂרָף מַלְאָךְ אוֹפָן. כְּמָא** (תהלים קג יט) **ה' בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ. מַאי שָׁמַיִם, דָּא עַמּוּדָא**

לשון הקודש

וא"ו בְּאֶמְצַע שֶׁל שְׁתֵּי יוּדִי"ם מַרְאֶה עַל עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים שֶׁאֵין אֱלוֹהַ חוּץ מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים. וּמִשּׁוּם שֶׁהַשְּׁכִינָה כְּלוּלָה מֵהָעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, נִקְרֵאת בַּשֵּׁם שֶׁל עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם מ) לְכֻלָּם בְּשֵׁם יִקְרָא. לְכָל הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים בַּשְּׁכִינָה נִקְרְאוּ, שֶׁנִּקְרֵאת שֵׁם, שֶׁבִּשְׁבִילוֹ אָמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (שמות לג) וָאֲדָעֲךָ בְּשֵׁם.

אִישׁ לֹא נֶעְדָּר מִכָּל הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלֹּא נִקְרֵאת בָּהֶם. בָּעֶלְיוֹנִים – הֲרֵי בֵּאַרְנוּ שֶׁנִּקְרֵאת בַּשֵּׁם שֶׁל כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה, בַּהֲוָיָתָהּ, בִּנְקֻדָּתָהּ, וּבַשֵּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַכִּנּוּיִים. וְנִקְרֵאת בַּשֵּׁם שֶׁל הַתַּחְתּוֹנִים – כְּמָא, שָׂרָף, מַלְאָךְ, אוֹפָן. כְּמָא, (תהלים קג) ה' בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ. מַה זֶּה שָׁמַיִם? זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

דְּאֶמְצָעִיתָא. וּבְגִין דָּא סָמִיךְ לֵיהּ (שם) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה.

מִסִּטְרָא דְּשָׁמַיִם אִתְקְרִיאַת שָׁמַיְמָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית טו ה) **הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה.** וּכְמָא דְּאִיהִי אִתְקְרִיאַת בִּשְׁמָא דְּעִלָּאִין וְתַתָּאִין, הָכִי אִתְקְרֵי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא בְּעִלָּאִין וְתַתָּאִין, דְּאִיהִי (בְּכֹלָּא חַד בְּמַדָּתֵהּ) מְדָתֵהּ וְאִיהִי שִׁעוּר קוֹמָתֵיהּ.

וְאִתְקְרִיאַת שָׂרָף. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה ו ו) וַיָּעָף אֵלַי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים. כְּגַוְונֵי דְּמַלְאָךְ דְּאִתְקְרֵי שָׂרָף וְאִתְקְרִיאַת מַלְאָךְ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית מח טז) הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע. (שמות יד יט) וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים. (ישעיה סג ט) וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם.

וְאִתְקְרִיאַת מַלְאָךְ עַל שֵׁם מטטרו"ן כַּד אִיהִי עָבִידְתָּא בֵּיהּ שְׁלִיחוּתָא דְּבַעְלָהּ.

לשון הקודש

וּמְשׁוּם זֶה סָמַךְ לוֹ (שם) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה.

מִצַּד שֶׁל הַשָּׁמַיִם נִקְרֵאת שָׁמַיְמָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית טו) הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה. וּכְמוֹ שֶׁהִיא נִקְרֵאת בַּשֵּׁם שֶׁל הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, כָּךְ נִקְרָא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי בָּעֶלְיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁהִיא (בְּכֹל אַחַת בְּמִדָּתוֹ) מִדָּתוֹ, וְהִיא שִׁעוּר קוֹמָתוֹ.

וְנִקְרֵאת שָׂרָף, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ו) וַיָּעָף אֵלַי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים. כְּמוֹ שֶׁמַּלְאָךְ שֶׁנִּקְרָא שָׂרָף וְנִקְרֵאת מַלְאָךְ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית מח) הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע. וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים. וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם.

וְנִקְרֵאת מַלְאָךְ עַל שֵׁם מטטרו"ן, כְּשֶׁהִיא עוֹשָׂה בּוֹ אֶת שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל

וְאִתְקְרִיאַת אוּפַּן עַל שֵׁם סנדלפו"ן כַּד שֶׁלְטָנוּתָהּ בֵּיהּ עַל תַּתָּאִין. וְאִתְקְרִיאַת מֶרְכָּבָה עַל שֵׁם אַרְבַּע חֵיוָן דְּמֶרְכַּבְתָּא דִּלְתַתָּא. כַּד שֶׁלְטָנוּתָהּ עָלַיְהוּ כְּמָא דְּאוֹקִימְנָא (תהלים קג יט) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. אִתְקְרִיאַת דְּמוּת אָדָם, דְּמוּת אַרְיֵה, דְּמוּת שׁוֹר, דְּמוּת נֶשֶׁר בְּהוֹן וּבְאִלֵּין דְּמְיוֹנוֹת אִתְחֲזִיאַת לְתַתָּאִין דְּאִנּוּן עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (הושע יב יא) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה.

וְאִית נְבִיאִים דְּאִנּוּן מִמֶּרְכָּבָה עִלָּאָה דְּאִתְקְרִיאוּ בָּנִים. כְּגַוְנָא דָּא מָאן דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שַׁרְיָא יְ בְּלִבֵּהּ. וּמָאן דְּרָחִים לֵיהּ שַׁרְיָא הֲ בְּמֹחֵהּ. וְעַל אִלֵּין תְּרֵין אַתְּוָן אִתְמַר (דברים כט כח) הַנִּסְתָּרֹת לַהֲ' אֱלֹהֵינוּ. דְּמָאן דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹ רָחִים לֵיהּ סָתִים אִיהוּ מִבְּנֵי נָשָׁא. וְהַנְּגֻלוֹת אִנּוּן וְ"ה. מָאן דְּאִתְעַסָּק בַּתּוֹרָה שַׁרְיָא וְ

לשון הקודש

בַּעְלָהּ. וְנִקְרֵאת אוּפַּן עַל שֵׁם סנדלפו"ן, כְּשֶׁשִּׁלְטוֹנָהּ בּוֹ עַל הַתַּחְתּוֹנִים. וְנִקְרֵאת מֶרְכָּבָה עַל שֵׁם אַרְבַּע חַיּוֹת שֶׁל הַמֶּרְכָּבָה שֶׁלְּמַטָּה כְּשֶׁשִּׁלְטוֹנָהּ עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. נִקְרֵאת דְּמוּת אָדָם, דְּמוּת אַרְיֵה, דְּמוּת שׁוֹר, דְּמוּת נֶשֶׁר בָּהֶם. וּבְאֵלּוּ הַדְּמְיוֹנוֹת נִרְאֵית לַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁהֵם עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (הושע יב) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה.

וְיֵשׁ נְבִיאִים שֶׁהֵם מֵהַמֶּרְכָּבָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁנִּקְרְאוּ בָּנִים. כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁיָּרֵא מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שׁוֹרֶה יְ בְּלִבּוֹ. וּמִי שֶׁאוֹהֵב אוֹתוֹ, שׁוֹרֶה הֲ' בְּמֹחוֹ. וְעַל שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ נֶאֱמַר (דברים כט) הַנִּסְתָּרֹת לַהֲ' אֱלֹהֵינוּ. שֶׁמִּי שֶׁיָּרֵא מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

בְּפוּמֵהּ. וּמָאן דְּעָסִיק בְּמִצְוָה שַׁרְיָא ה' בְּמָאתַיִם וּשְׁמֹנָה וְאַרְבָּעִים אֵבָרִים דִּילֵהּ.

וּמִצְוָה כְּלִילָא מֵאַרְבַּע אַתְוָן כְּגַוְנָא דְּצִיצִית דְּאִתְמַר בֵּיהּ (במדבר טז כח) **וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית**, וְאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין כָּל הַפּוֹחֵת לֹא יִפְחוֹת מִשִּׁבְעָה, וְכָל הַמּוֹסִיף לֹא יוֹסִיף עַל תְּלֵיסַר. וְאִנּוּן תְּמִנְיסַר בֵּין קְשָׁרִים וְחֻלְיָן לְכֹל סִטְרָא סַלְקִין שִׁבְעִין וּתְרֵין.

עָלַיְהוּ אִתְמַר (ישעיה טז ה) **וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא. חֶסֶ"ד בְּגִימַטְרִיָא ע"ב. וּבוּצִינָא קַדִּישָׁא אָמַר כָּל מָאן דְּמַנַּח תְּפִלִּין וְצִיצִית, כְּאִלּוּ מְקַיֵּם תַּרַ"ג מִצְוֹת דְּאוֹרַיְתָא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא בְּצִיצִית כְּאִלּוּ מְתַקֵּן כּוּרְסַיָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בִּתְפִלִּין דְּאִנּוּן שֵׁם יהו"ה כְּאִלּוּ נָחִית יהו"ה עַל כּוּרְסַיָּא.**

לשון הקודש

אוֹ שֶׁאוֹהֵב אוֹתוֹ, נִסְתָּר הוּא מִבְּנֵי אָדָם, וְהַנִּגְלוֹת הֵן ו"ה. מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, שׁוֹרֶה ו' בְּפִיו. וּמִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִצְוָה, שׁוֹרֶה ה' בְּמָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרָיו.

וּמִצְוָה כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַצִּיצִית שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (במדבר טז) וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית, וּפֵרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַפּוֹחֵת לֹא יִפְחֹת מִשִּׁבְעָה, וְכָל הַמּוֹסִיף לֹא יוֹסִיף עַל שְׁלֹשָׁה עָשָׂר. וְהֵם שְׁמוֹנָה עָשָׂר בֵּין קְשָׁרִים וְחֻלְיוֹת לְכָל צַד – עוֹלִים שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם.

עָלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה טז) וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא. חֶסֶ"ד בְּגִימַטְרִיָא שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם. וְהַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אָמַר, כָּל מִי שֶׁמְּנִיחַ תְּפִלִּין וְצִיצִית, כְּאִלּוּ מְקַיֵּם תַּרַ"ג מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּצִיצִית כְּאִלּוּ מְתַקֵּן כִּסֵּא לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. בַּתְּפִלִּין, שֶׁהֵם שֵׁם יהו"ה, כְּאִלּוּ הוֹרִיד יהו"ה עַל כִּסֵּא.

אִי הָכִי אַמַּאי אִתְּמַר אֵין חָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים. אֶלָּא וַדַּאי תְּרֵין רָזִין עִלָּאִין הָכָא. חַד דְּפָרְקָנָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׁכִינְתָּא וְאַבָּא וְאִמָּא דְּאִנּוּן יהו"ה, לֹא תַלְיָא אֶלָּא בְּעִלַּת כָּל עִלָּאִין, דְּאִיהוּ מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה בְּכִתְרָא עִלָּאָה. וְחַד דְּמִסְטְרָא דְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים לָאו אִיהוּ חָבוּשׁ וְאָסוּר בְּגָלוּתָא, אֶלָּא אִיהוּ אָסוּר וְחָבוּשׁ עִמָּהֶם בְּרַחֲמוֹ, קְשִׁיר עִמְּהוֹן בַּחֲבִיבוּתָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית מד ל) **וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ. חָבוּשׁ עִמְּהוֹן בְּכוּרְסַיָּיא דְּמִתַּקְּנִין לֵיהּ וּבְמֶרְכָּבָה דִּילֵהּ, בְּכַמָּה שִׁירִין וְתֻשְׁבְּחָן דְּקָא נַחְתִּין עָלַיְהוּ כַּמָּה מַשְׁרְיָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּאִתְּמַר בְּהוֹן** (יחזקאל א כד) **וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם.**

לשון הקודש

אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר אֵין חָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים? אֶלָּא וַדַּאי שְׁנֵי סוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים כָּאן, אֶחָד שֶׁל גְּאֻלַּת הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי וְהַשְּׁכִינָה, וְהָאָב וְהָאֵם שֶׁהֵם יהו"ה, אֵין תְּלוּיָה אֶלָּא בְּעִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, שֶׁהוּא מֻפְלָא וּמְכֻסֶּה בְּכֶתֶר עֶלְיוֹן. וְאֶחָד שֶׁמֵּהַצַּד שֶׁל צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינוֹ חָבוּשׁ וְאָסוּר בַּגָּלוּת, אֶלָּא הוּא אָסוּר וְחָבוּשׁ עִמָּהֶם בְּאַהֲבָה, קָשׁוּר עִמָּהֶם בַּחֲבִיבוּת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית מד) וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ. חָבוּשׁ עִמָּהֶם בַּכִּסֵּא שֶׁמְּתַקְּנִים לוֹ וּבַמֶּרְכָּבָה שֶׁלּוֹ בְּכַמָּה שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁיּוֹרְדִים עֲלֵיהֶם כַּמָּה מַחֲנוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כַּנְפֵיהֶם.

וּבִישְׁתַּבַּח אַתְיָן שְׂרָפִים, נַחְתִּין לֵיהּ בְּכַמָּה מַשְׁרְיָן, דְּאִנּוּן שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים.

וּבְצִלּוֹתָא קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה. כְּמַה דְּאוֹקְמוּהָ (מלכים א, יט יא) **וְהִנֵּה ה' עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וְגוֹ'. דְּצִלּוֹתָא בַּחֲשַׁאי אִיהִי קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה. וּבְגִין דְּתַמָּן אָתָא מַלְכָּא, צָרִיךְ לְמֵיקָם בִּגִינֵּהּ. וּבְגִין דָּא אִתְקְרִיאַת צְלוֹתָא עֲמִידָה. וּבְגִין דָּא חַי עָלְמִין כָּלִיל חַ"י בִּרְכָאן, בֵּיהּ מִתְיַחֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ. יאהדונה"י דְּסָלִיק בְּחֶשְׁבַּן אָמֵן. וּבֵהּ צָרִיךְ לְמִכְרַע עַד שֶׁיִּתְפַּקְּקוּ חַ"י חֻלְיוֹת שֶׁבַּשִּׁדְרָה. וְהָכִי אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין.**

וּבְתֵלֶת קַדְמָאִין צָרִיךְ לְתַקְּנָא שִׁבְחוֹי, לְאַעֲלָא לְתַרְעָא דְּמַלְכָּא בְּהֵיכָלֵהּ, דְּאִיהִי אדנ"י. דְּהָכִי סָלִיק הֵיכָ"ל בְּחֶשְׁבַּן אֲדָנָ"י. בָּתַר דְּעָאל תַּמָּן וְיִשְׁאַל שְׁאֵלְתּוֹי בְּי"ב בִּרְכָאן דְּאִנּוּן ו"ו. לְבָתַר יַהֲבִין

לשון הקודש

וּבִישְׁתַּבַּח בָּאִים הַשְּׂרָפִים, יוֹרְדִים אֵלָיו בְּכַמָּה מַחֲנוֹת, שֶׁהֵם שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, וּבִתְפִלָּה קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ (מלכים א' יט) וְהִנֵּה ה' עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וְגוֹ'. שֶׁהַתְּפִלָּה בַּחֲשַׁאי הִיא קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה. וּמְשׁוּם שֶׁשָּׁם בָּא הַמֶּלֶךְ, צָרִיךְ לַעֲמֹד בִּשְׁבִילוֹ, וּמְשׁוּם זֶה נִקְרֵאת תְּפִלַּת עֲמִידָה. וּמְשׁוּם זֶה חַ"י הָעוֹלָמִים, כּוֹלֵל חַ"י בְּרָכוֹת, בּוֹ מִתְיַחֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ. יאהדונהי שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן אָמֵן. וּבוֹ צָרִיךְ לִכְרֹעַ עַד שֶׁיִּתְפַּקְּקוּ חַ"י הַחֻלְיוֹת שֶׁבַּשִּׁדְרָה, וְכָךְ פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה.

וּבִשְׁלֹשׁ הָרִאשׁוֹנוֹת צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת שִׁבְחוֹ, לְהַכְנִס לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּהֵיכָלוֹ, שֶׁהִיא אֲדָנָ"י. שֶׁכָּךְ עוֹלֶה הֵיכָ"ל בְּחֶשְׁבּוֹן

לֵיהּ שְׁאֵלְתּוֹי בִּתְלָת בַּתְרָאִין, דְּתַמָּן צַדִּיק בֵּין תְּרֵין שִׂפְוָן לְשׁוֹן לְמוּדִים, וּבֵהּ שְׁכִינְתָּא אִיהִי קַבָּלָה. מִסְּטְרָא דְּאֵלֵּין צַדִּיקַיָּא, אִיהוּ אָסוּר וְחָבוּשׁ (דְּרְחִימוּתָא) דְּמִתַּקְנִין לֵיהּ כּוּרְסַיָּא, עִם מֶרְכַּבְתָּא דִּילֵהּ וּמַשְׁרְיָתָהּ מִסְּטְרָא דְּעֵץ הַחַיִּים.

אֲבָל מִסְּטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, דְּקָשִׁיר לוֹן בַּיְצֶר הַטּוֹב, לְמֶהֱוֵי עֵזֶר בַּהֲדַיְהוּ, וְקָשִׁיר לֵיהּ לַיְצֶר הָרָע לְמֶהֱוֵי כַּחֲמוֹר לְמַשָּׂאוֹי תְּחוֹתַיְהוּ, חֲמוֹר נוֹשֵׂא סְפָרִים. מִסְּטְרָא דְּבֵינוֹנִים אִיהוּ אָסוּר וְחָבוּשׁ בְּגָלוּתָא. דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר בְּיוֹמִין דְּחֹל הָיָה כְּשׁוֹר לַחָרֹשׁ וְכַחֲמוֹר לְמַשָּׂאוֹי. בְּרַשְׁיעָיָא אִתְמַר (איכה א יד) נְתָנַנִי ה' בִּידֵי לֹא אוּכַל קוּם.

דְּרְצוּעִין דִּתְפִלִּין אִנּוּן כַּחֲבָלִים לְקַרְנוֹי דְּסַמָּאֵ"ל שׁוֹר מוּעָד דְּלָא יְשֵׁיצֵי לוֹן, וּתְפִלָּה

לשון הקודש

אֲדַנ"י. אַחַר שֶׁנִּכְנָס לְשָׁם וִיבַקֵּשׁ בַּקָּשָׁתוֹ בְּשִׁתִּים עֶשְׂרֵה הַבְּרָכוֹת שֶׁהֵן ו"ו, אַחַר כָּךְ נוֹתְנִים לוֹ שְׁאֵלָתוֹ בִּשְׁלֹשׁ הָאַחֲרוֹנוֹת, שֶׁשָּׁם צַדִּיק בֵּין שְׁתֵּי שְׂפָתַיִם לְשׁוֹן לְמוּדִים, וּבוֹ הַשְּׁכִינָה הִיא קַבָּלָה. מֵהַצַּד שֶׁל הַצַּדִּיקִים הַלָּלוּ הוּא אָסוּר וְחָבוּשׁ (שֶׁל הָאַהֲבָה), שֶׁמִּתַּקְנִים לוֹ כִּסֵּא עִם הַמֶּרְכָּבָה שֶׁלּוֹ, וְהַמַּחֲנֶה מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים.

אֲבָל מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, שֶׁקּוֹשֵׁר אוֹתָם בְּיֵצֶר הַטּוֹב לִהְיוֹת עֵזֶר עִמָּהֶם, וְקוֹשֵׁר אוֹתוֹ עִם יֵצֶר הָרָע כְּמוֹ חֲמוֹר לְמַשָּׂא תַּחְתֵּיהֶם, חֲמוֹר נוֹשֵׂא סְפָרִים. מֵהַצַּד שֶׁל בֵּינוֹנִים הוּא אָסוּר וְחָבוּשׁ בַּגָּלוּת, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר בִּימוֹת הַחֹל, הָיָה כְּשׁוֹר לַחָרֹשׁ וְכַחֲמוֹר לְמַשָּׂאוֹי. בָּרְשָׁעִים נֶאֱמַר (איכה א) נְתָנַנִי ה' בִּידֵי לֹא אוּכַל קוּם.

שֶׁרְצוּעוֹת הַתְּפִלִּין הֵן כַּחֲבָלִים לְקַרְנֵי

דְּיָד קָשִׁיר לְרַגְלוֹי וּמָאן דְּלָא מָנַח תְּפִלִּין, עָלֵיהּ אִתְּמַר מִשּׁוּר מוּעָד הַרְחֵק מִמֶּנּוּ כִּמְלֹא עֵינָיו, דְּמִגֵּיהּ תַּלְיָן אֲבוּת נְזִיקִין צִיצִית מַשְׁאוֹי עַל חֲמוֹר נוֹאֵף. נָחָשׁ בְּגִינֵיהּ אִתְּמַר אֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ לֹא יַפְסִיק.

וְאַרְבַּע בָּתֵּי תְּפִלִּין אִנּוּן כְּהֵיכָלָא לְאַרְבַּע אַתְוָן מָאן הֵיכָלָא דָּא אֲדֹנָ"י דְּהָכִי סָלִיק כְּחֶשְׁבַּ"ן הֵיכָ"ל. וְאִנּוּן אַרְבַּע פַּרְשָׁיָן אַרְבַּע אַתְוָן דַּיְיהוּ"ה כְּגַוְנָא דְּאַנְפִּין דְּחִיוָן. וּבָתִּים אַרְבַּע לָקֵבֵל גַּדְפִּין דְּחִיוָן, וְאִנּוּן כְּגַוְנָא דְּנִקּוּדִין וְאַתְוָן דְּאִנּוּן דְּכַר וְנוּקְבָא.

תְּרִין רְצוּעִין לָקֵבֵל כַּנְפֵּי יוֹנָה רְצוּעָה דְּיָד לְאַקְשָׁרָא לָהּ וְדָא שְׁכִינְתָּא דְּאִתְּמַר בָּהּ יוֹנָתִי. וּתְרִין אִנּוּן יוֹנִים דְּכַר וְנוּקְבָא. מָאן דְּבָעֵי

לשון הקודש

סמא"ל, שׁוּר מוּעָד שֶׁלֹּא יְכַלֶּה אוֹתָם, וּתְפִלָּה שֶׁל יָד קוֹשֵׁר לְרַגְלָיו. וּמִי שֶׁלֹּא מֵנִיחַ תְּפִלִּין, עָלָיו נֶאֱמַר מִשּׁוּר מוּעָד הַרְחֵק מִמֶּנּוּ כִּמְלֹא עֵינָיו, שֶׁמִּמֶּנּוּ תְּלוּיִים אָבוֹת נְזִיקִין, צִיצִית מַשְׁאוֹי עַל חֲמוֹר נוֹאֵף. נָחָשׁ, בִּשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר אֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ לֹא יַפְסִיק.

וְאַרְבָּעָה בָּתֵּי תְּפִלִּין הֵם כְּהֵיכָל לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שֵׁם בֶּן אֲדֹנָ"י, שֶׁבְּךָ עוֹלֶה כְּחֶשְׁבּוֹן הֵיכָ"ל. וְאוֹתָן אַרְבַּע פָּרָשִׁיּוֹת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל יהו"ה, כְּמוֹ פְּנֵי הַחַיּוֹת. וּבָתִּים אַרְבָּעָה כְּנֶגֶד כַּנְפֵי הַחַיּוֹת, וְהֵם כְּמוֹ הַנְּקֻדּוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן זָכָר וּנְקֵבָה.

שְׁתֵּי רְצוּעוֹת כְּנֶגֶד כַּנְפֵי יוֹנָה, רְצוּעָה שֶׁל יָד לִקְשֹׁר אוֹתָהּ, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר

לְצַיְּדָא לֵיהּ צֵדָה דְּתַרְוַיְהוּ, נָטִיל נוּקְבָא וְקָשִׁיר לָהּ עִמֵּהּ וּמְיַּד יְקָרֵי לְדִכּוּרָא וְיֵתֵי. וְהָכִי צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְנַטְלָא יוֹנָה קַדִּישָׁא מִצְוָה שְׁכִינְתָּא, לְקַשָּׁרָה לָהּ בְּקִשּׁוּרָא דִּתְפִלִּין, וּמְיַּד יְקָרֵי לְבַעְלָהּ דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל דִּלְעֵלָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ לְמִקְרֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּקָלָא עִם מִצְוַת תְּפִלִּין. וּמְיַּד דְּנָחִית לְגַבָּהּ, צָרִיךְ לְקַשָּׁרָא לֵיהּ עִמָּהּ לְמֶהֱוֵי חָבוּשׁ עִמָּהּ בִּרְצוּעָה דִּתְפִלִּין דְּיָד, כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין. פְּאֵרְךָ חָבוּשׁ עָלֶיךָ, אֵלּוּ תְּפִלִּין (יחזקאל כד יז) כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ לְעֵיל.

וּמְיַּד דְּקָשִׁיר לוֹן צָרִיךְ לְיַחֲדָא לוֹן בְּיִחוּדָא דְּאֶחָד א"ח עִם ד', דְּאִיהִי כְּלִילָא מֵאַרְבַּע פַּרְשִׁיָּן דִּתְפִלִּין, וְאִיהִי רְבִיעִית לְאַרְבַּע אַתְוָן דְּקוּדְשָׁא

לשון הקודש

בָּהּ יוֹנָתִי. וּשְׁנַיִם הֵם הַיּוֹנִים – זָכָר וּנְקֵבָה. מִי שֶׁרוֹצֶה לָצוּד אוֹתוֹ צֵידָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם, נוֹטֵל הַנְּקֵבָה וְקוֹשֵׁר אוֹתָהּ עִמּוֹ, וּמִיָּד יִקְרָא לַזָּכָר וְיָבֹא. וְכָךְ צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לִטֹּל יוֹנָה קְדוֹשָׁה מִצְוָה הַשְׁכִינָה, לִקְשֹׁר אוֹתָהּ בְּקֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וּמִיָּד יִקְרָא לְבַעְלָהּ, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל שֶׁלְּמַעְלָה, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְּנוּ לִקְרֹא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל עִם מִצְוַת תְּפִלִּין. וּמִיָּד כְּשֶׁיּוֹרֵד אֵלֶיהָ, צָרִיךְ לִקְשֹׁר אוֹתוֹ עִמָּהּ לִהְיוֹת חָבוּשׁ עִמָּהּ בִּרְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה פְּאֵרְךָ חָבוּשׁ עָלֶיךָ. אֵלּוּ תְּפִלִּין, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ לְעֵיל. (יחזקאל כד)

וּמִיָּד שֶׁקּוֹשֵׁר אוֹתָם, צָרִיךְ לְיַחֵד אוֹתָם בְּיִחוּד שֶׁל אֶחָד, א"ח עִם ד', שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע פָּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין, וְהִיא

בְּרִיךְ הוּא. ה' רְבִיעָאָה שְׁלִימוּ דְּשֵׁם יהו"ה, וְאִיהִי קוֹצָא דְּאָת דָּלֶ"ת עֲשִׂירִית לא"ח, דְּאִיהוּ תְּשַׁע בְּחֶשְׁבָּן, וּבָהּ אִשְׁתְּלִים לַעֲשָׂרָה. כְּגַוְנָא דָּא יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ לְמִקְרֵי קְרִיאַת שְׁמַע בִּתְפִלִּין. וְאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, דְּמָאן דְּקָארֵי קְרִיאַת שְׁמַע בְּלָא תְּפִלִּין, כְּאִלּוּ סָהִיד סַהֲדוּתָא דְּשִׁקְרָא. וְקִשׁוֹרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּא צַדִּיק אוֹת דִּתְפִלִּין. וּבְהַהוּא זִמְנָא דְּקָשִׁיר לוֹן בֵּיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, מָאן דְּשָׂח בֵּינַיִם עַבְרָה הִיא בְּיָדוֹ.

וּתְפִלִּין דְּרֵישָׁא אִיהוּ תְּפִלִּין אִמָּא דְּעַטְרַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. עֲלָהּ אִתְמַר (ישעיה סב ח) וּבְזְרוֹעַ עֻזּוֹ. כְּמָא דְּאוֹקְמוּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין

לשון הקודש

הָרְבִיעִית לְאַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. ה' הָרְבִיעִית הַשְּׁלֵמוּת שֶׁל הַשֵּׁם יהו"ה, וְהִיא הַקּוֹץ שֶׁל הָאוֹת דָּלֶ"ת, עֲשִׂירִית לָא"ח, שֶׁהוּא תֵּשַׁע בְּחֶשְׁבּוֹן, וּבָהּ נִשְׁלָם לַעֲשָׂרָה. כְּמוֹ זֶה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ.

וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְּנוּ לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמַע בִּתְפִלִּין. וּפֵרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמִּי שֶׁקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִי תְּפִלִּין, כְּאִלּוּ מֵעִיד עֵדוּת שֶׁקֶר. וְהַקֶּשֶׁר שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְהַשְּׁכִינָה צַדִּיק, אוֹת שֶׁל תְּפִלִּין. וּבְאוֹתוֹ זְמַן שֶׁקּוֹשֵׁר אוֹתָם בּוֹ לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ, מִי שֶׁשָּׂח בֵּינַתַיִם – עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ.

וּתְפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הוּא תְּפִלִּין, הָאֵם שֶׁמְּעַטֶּרֶת אוֹתוֹ לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עָלֶיהָ

נְשְׁבַּע ה' בִּימִינוֹ, זוֹ תּוֹרָה. וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ וגו', אֵלּוּ תְּפִלִּין שֶׁבָּרֹאשׁ. גְּבוּרָה אִיהוּ זְרוֹעַ דִּילֵהּ וְאִיהִי עֻזּוֹ, וְהָא אוֹקְמוּהָ. וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים, הוּא אֱלֹהֵינוּ מִסְּטָרָא דִּילֵהּ תְּפִלָּה דְּיָד אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁל רֹאשׁ וְכוּ'. דְּכָל חַד אִיהִי מִצְוָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ. מִסְּטָרָא דְּאִמָּא אִנּוּן חֲוָיוֹת בְּאֶמְצַע כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ. וְהָא אִתְּמַר. וּבְגִין דְּלָא בְּקִיאִין אִלֵּין דְּדָרָא בַּתְרָאָה, שַׁוְּוֹן תְּרִין זוּגִין דִּתְפִלִּין, מִסְּפֵיקָא דְּלָא יַדְעִין בְּרָזָא דָּא (תַּרְוַיְיהוּ אִיצְטְרִיכוּ).

וְעוֹד מָאן דְּשַׁוֵּי תְּפִלִּין כִּדְקָא חֲזֵי, הַאי אִיהוּ מְקַיֵּם מִצְוָה בְּמַאֲמָרָהּ. וּכְגַוְנָא דְּצַדִּיק אִיהוּ אוֹת דְּאָחִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, הָכִי אִיהוּ אָחִיד בְּתַרְוַיְיהוּ בִּתְמִנֵּיהוּ בִּרְכָאן דִּצְלוֹתָא. וְאִתְּמַר בִּתְפִלִּין שָׁח בֵּינְתַיִם עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ.

לשון הקודש

נֶאֱמַר וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ. כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה, (ישעיה סב) נִשְׁבַּע ה' בִּימִינוֹ – זוֹ תוֹרָה. וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ – אֵלּוּ תְּפִלִּין שֶׁבָּרֹאשׁ. גְּבוּרָה הוּא זְרוֹעַ שֶׁלּוֹ, וְהִיא עֻזּוֹ, וַהֲרֵי פֵּרַשְׁתָּהּ. וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים, הוּא אֱלֹהֵינוּ, מֵהַצַּד שֶׁלּוֹ תְּפִלָּה שֶׁל יָד אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁל רֹאשׁ וְכוּ', שֶׁכָּל אַחַת הִיא מִצְוָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ. מִצַּד הָאֵם אוֹתָם הַחֲוָיוֹת שֶׁבָּאֶמְצַע, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ, וַהֲרֵי נִתְבָּאֵר. וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא בְּקִיאִים אֵלּוּ שֶׁל הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן, שָׂמִים שְׁנֵי זוּגוֹת תְּפִלִּין, מִסָּפֵק שֶׁלֹּא יוֹדְעִים בַּסּוֹד הַזֶּה (שֶׁנִּיתְּנוּ נִצְרָכִים).

וְעוֹד, מִי שֶׁשָּׂם תְּפִלִּין כָּרָאוּי, זֶהוּ שֶׁמְּקַיֵּם הַמִּצְוָה בְּמַאֲמָרָהּ, וּכְמוֹ שֶׁצַּדִּיק הוּא אוֹת שֶׁאוֹחֵז בֵּין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ, כָּךְ הוּא אוֹחֵז בִּשְׁנֵיהֶם בִּשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בִּרְכוֹת הַתְּפִלָּה. וְנֶאֱמַר

וְאִתְמַר בִּצְלוֹתָא וַאֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ לֹא יַפְסִיק. זַכָּאָה פּוּמָא דִּבְצְלוֹתָא עָבִיד בֵּיהּ מִשְׁכָּב לִשְׁכִינְתָּא וְהָא אִיהוּ. אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם. דִּבְהוֹן אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח לְמִשְׁכְּבָא בְּהוֹן אִמָּא עִלָּאָה דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דברים כב ו) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים.

דִּבְזִמְנָא דְּאִיהִי פְּרִישַׁת גַּדְפָּהָא עַל גּוֹזָלַיָּא, דְּאִנּוּן יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁבָּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ (לברך) הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ, אִשְׁתְּכָחוּ בְּחֵירוּ מִכָּל אֻמִּין דְּעָלְמָא. וּבְגִין דָּא בְּשַׁבָּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין דְּאִיהִי רוֹבֶצֶת עַל יִשְׂרָאֵל, לֵית לוֹן דְּחִילוּ מִכָּל מְקַטְרְגִין דְּעָלְמָא. וְכַד ייתֵי יוֹמִין דְּחֹל אִתְמַר בּוֹ (שם פסוק ז) שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם.

לשון הקודש

בַּתְּפִלִּין, שָׁח בֵּינְתַיִם – עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ. וְנֶאֱמַר בַּתְּפִלָּה, וַאֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ לֹא יַפְסִיק. אַשְׁרֵי הַפֶּה שֶׁבַּתְּפִלָּה עוֹשֶׂה בּוֹ מִשְׁכָּב לַשְׁכִינָה, וְזֶהוּ (תהלים סח) אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם, שֶׁבָּהֶן אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, לְהַשְׁכִּיב בָּהֶם הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דברים כב) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים.

שֶׁבִּזְמַן שֶׁהִיא פּוֹרֶשֶׂת כְּנָפֶיהָ עַל גּוֹזָלֶיהָ, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ (לְבָרֵךְ) הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ, נִמְצְאוּ בְּחֵרוּת מִכָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, וּמִשּׁוּם זֶה בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים שֶׁהִיא רוֹבֶצֶת עַל יִשְׂרָאֵל, אֵין לָהֶם פַּחַד מִכָּל הַמְקַטְרְגִים שֶׁבָּעוֹלָם. וּכְשֶׁיָּבֹאוּ יְמוֹת הַחֹל, נֶאֱמַר בּוֹ (שם) שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם.

וּמַאי אִית בֵּין שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה לְתַתָּאָה דְּכוּלָּא חַד. אֶלָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי כְּיוֹנָה, וְאִתְמַר בָּהּ (תהלים סח יד) **כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף, צָרִיךְ לְכַסָּאָה לָהּ, דְּאִיהִי יְרָאָה וּדְחִילוּ אִשְׁתְּכַח מִסִּטְרָאָה. בְּגִין דְּאִנְטִילַת מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה, דְּתַמָּן סַמָּאֵ"ל לְמִתְבַּע דִּינִין.**

וּבְגִין דָּא צָרִיךְ לְכַסָּאָה לָהּ מִכַּמָּה מָארֵי דְּדִינִין, דְּלָא אִשְׁתְּמוֹדְעִין בֵּיהּ. וּבְמַאי בְּכֶסֶף דְּאִיהוּ יְמִינָא. דִּבְגִינֵיהּ אִתְמַר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם. וּבְגִין דָּא נֶחְפָּה בַכֶּסֶף לְרַשְׁמָא לָהּ מִסִּטְרָא דְּרַחֲמֵי, דְּלָא יִשְׁתְּמוֹדְעִין בָּהּ מָארֵי דְּדִינָא.

אֲבָל אִמָּא עִלָּאָה אִיהִי כְּנִשְׁרָא דְּלָא דְּחִילַת מִכָּל עוֹפִין דִּלְעֵלָּא. וְגַדְפִּין דִּילָהּ אֲנוּן מִסּוֹף עָלְמָא וְעַד סוֹף עָלְמָא. וּבְגִינַהּ אִתְמַר (דברים לב

לשון הקודש

וּמַה יֵּשׁ בֵּין הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה לַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהַכֹּל אֶחָד? אֶלָּא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה הִיא כְּיוֹנָה, וְנֶאֱמַר בָּהּ (תהלים סח) כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף, צָרִיךְ לְכַסּוֹתָהּ, שֶׁהִיא יִרְאָה וָפַחַד נִמְצָא מִצִּדָּהּ, מִשּׁוּם שֶׁנִּטְלָה מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁשָּׁם סמא"ל לִתְבֹּעַ דִּינִים. **וּמִשּׁוּם** זֶה צָרִיךְ לְכַסּוֹת אוֹתָהּ מִכַּמָּה בַּעֲלֵי דִּינִים שֶׁלֹּא מַכִּירִים אוֹתוֹ. וּבַמֶּה? בְּכֶסֶף, שֶׁהוּא יָמִין, שֶׁבִּגְלָלוֹ נֶאֱמַר, כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם. וּמִשּׁוּם זֶה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף לִרְשֹׁם אוֹתָהּ מִצַּד הָרַחֲמִים, שֶׁלֹּא יַכִּירוּ בָהּ בַּעֲלֵי הַדִּין.

אֲבָל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה הִיא כַּנֶּשֶׁר, שֶׁלֹּא פּוֹחֶדֶת מִכָּל הָעוֹפוֹת שֶׁלְּמַעְלָה, וְהַכְּנָפַיִם שֶׁלָּהּ הֵם מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם,

יא) כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ, וְדָא יְרוּשָׁלַם. וְעָלֵהּ אִתְּמַר (שם כב ו) כִּי יִקָּרֵא קֵן צִפּוֹר. (דף קכב ע"א) דְּקֵן דִּילָהּ אִיהִי יְרוּשָׁלַם דִּלְעֵלָּא. וְקֵן דְּצִפּוֹר יְרוּשָׁלַם דִּלְתַתָּא. זַכָּאָה פּוּמָא דְּאִיהוּ קֵן דִּילָהּ. זַכָּאָה אוֹרַיְתָא וּצְלוֹתָא דְּאִיהִי קֵן לָהּ. זַכָּאָה נִשְׁמָתָא דְּאִיהִי קֵן דִּילָהּ. דְּכַד אִיהִי מְקַנְּנָא תַּמָּן לֹא דְּחִילַת מִכָּל מְקַטְרְגִין דְּעָלְמָא.

וּבְגִין דָּא אִתְקְרִיאַת נִשְׁמַת כָּל חַי, אִיהִי מְקַנְּנָת בִּצְלוֹתָא דְּשַׁבָּת וְצַדִּיק. מִפִּטְרָא דִּילֵהּ אִתְקְרֵי יוֹם הַשְּׁבִיעִי כַּד חָשְׁבִין יוֹמִין מֵאִימָּא עִלָּאָה. וְאִיהִי יוֹמָא קַדְמָאָה דְּפֶסַח. וְיוֹמָא קַדְמָאָה דְּסֻכּוֹת. וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה חַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת וְאִיהִי יוֹם מַתַּן תּוֹרָה וְאִיהִי יוֹם הַכִּפּוּרִים. כָּל צְלוֹתִין דְּכָל שַׁבָּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין צְרִיכִין לְמֶעְבַּד לֵיהּ. וְהַאי

לשון הקודש

וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר (דברים לב) כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ, וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם. וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שם כב) כִּי יִקָּרֵא קַן צִפּוֹר. שֶׁהַקֵּן שֶׁלָּהּ הִיא יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, וְקַן הַצִּפּוֹר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. אַשְׁרֵי הַפֶּה שֶׁהוּא הַקֵּן שֶׁלָּהּ. אַשְׁרֵי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁהִיא קֵן שֶׁלָּהּ. אַשְׁרֵי הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא הַקֵּן שֶׁלָּהּ. שֶׁכְּשֶׁהִיא מְקֻנֶּנֶת שָׁם, לֹא פּוֹחֶדֶת מִכָּל הַמְקַטְרְגִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרֵאת נִשְׁמַת כָּל חַי. הִיא מְקֻנֶּנֶת בִּתְפִלַּת הַשַּׁבָּת, וְצַדִּיק מֵהַצַּד שֶׁלּוֹ נִקְרֵאת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, כְּשֶׁמְּחַשְּׁבִים הַיָּמִים מֵהָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, וְהִיא הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, וְהַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל סֻכּוֹת. וְהַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה חַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת, וְהִיא יוֹם מַתַּן תּוֹרָה, וְהִיא יוֹם הַכִּפּוּרִים. כָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁל כָּל הַשַּׁבָּתוֹת וְהַיָּמִים הַטּוֹבִים צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ.

אִיהוּ דְּאָמַר קְרָא (ויקרא כג א) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. מַאי מוֹעֲדָם. אִימָּא עִלָּאָה. וְצָרִיךְ לְאַכְלָלָא בָּהּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת. וְכַד אִיהִי סְלִיקַת, אִיהִי סְלִיקַת עַל עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה (משלי ל יט) דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. עֲבִידַת אוּרְחָא תַּמָּן וְלֹא אִשְׁתְּמוֹדְעַת בֵּיהּ אֶלָּא לְבַעְלָהּ. (בראשית ד כה) וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ אֶלָּא דְּסָלִיק לֵיהּ עִטָּרָא עַל רֵישֵׁהּ תְּפִלִּין עַל הָרֹאשׁ. וְכַד סְלִיקַת בַּמָּה חַיָּלִין סְלִיקִין עִמָּהּ. וְכַד נְחִיתַת בַּמָּה חַיָּלִין נַחְתִּין עִמָּהּ, וְאִתְקְרִיאוּ נְשָׁמוֹת יְתֵרוֹת דְּיַרְתִּין עַמָּא קַדִּישָׁא. וּבְהוֹן אִית לוֹן נַיְיחָא לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין.

וְיוֹנָה קַדִּישָׁא בְּכָל שִׁית יוֹמִין דְּחֹל. אַזְלָא מְנַדְּדָא מִדּוּכְּ לְדוּכְּ. וְאִם אַשְׁכַּחַת צַדִּיק בְּעָלְמָא

לשון הקודש

וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַפָּסוּק (ויקרא כג) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. מַה זֶּה מוֹעֲדָם? הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה. וְצָרִיךְ לְהַכְלִיל בָּהּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת. **וּכְשֶׁהִיא** עוֹלָה, הִיא עוֹלָה עַל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (משלי ל) דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. עוֹשָׂה שָׁם דֶּרֶךְ וְלֹא נוֹדַעַת בּוֹ אֶלָּא לְבַעְלָהּ. וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ. אֶלָּא שֶׁמַּעֲלֶה אוֹתוֹ עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ, תְּפִלִּין עַל הָרֹאשׁ. וּכְשֶׁעוֹלָה, כַּמָּה צְבָאוֹת עוֹלִים עִמָּהּ. וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת, כַּמָּה צְבָאוֹת יוֹרְדִים עִמָּהּ, וְנִקְרְאוּ נְשָׁמוֹת יְתֵרוֹת שֶׁיּוֹרְשִׁים הָעָם הַקָּדוֹשׁ, וּבָהֶם יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל מְנוּחָה בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים. **וְהַיּוֹנָה** הַקְּדוֹשָׁה, בְּכָל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל הוֹלֶכֶת נוֹדֶדֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וְאִם

אִתְדַּבְּקַת בֵּהּ. אִם לָאו אִתְחַזְּרַת לְקַנָּהָא וְאִתְטַמְּרָה תַּמָּן, בְּהַהוּא אֲתַר דְּאִתְקְרֵי קַן צִפּוֹר. וּמַאי נִיהוּ קַן דְּיֵלֵּה מְטַטְרוֹ"ן דִּי שְׁמֵהּ שַׁדַּ"י, דְּאִיהוּ נָטִיר תַּרְעָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים קיח כ) זֶה הַשַּׁעַר לַה'.

וּבְגִין דָּא בִּמְזוּזָה שַׁדַּי מִלְּבַר יהו"ה מִלְּגָאו. דשם"ד מַלְאֲכֵי חַבָּלָה אִנּוּן כְּחֶשְׁבַּן יוֹמֵי שִׁתָּא שם"ה חָסֵר חַד. דָּא אִיהוּ יוֹם הַכִּפּוּרִים דְּיֵלֵּית לַשָּׂטָן שׁוּלְטָן עָלֵּהּ, הַשָּׂטָן הָכִי סָלִיק שם"ד. בַּאֲתַר דִּמְזוּזָה תַּמָּן, לָא אִית לֵיהּ רְשׁוּ לְקָרְבָא. וּבְגִין דָּא (דברים ו ט) וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ. מְזוּזוֹת זָ"ז מָוֶ"ת. וּבְגִין דָּא כַּד לָא אִשְׁתְּכַחַת אֲתַר, אִתְחַזְּרַת לְקַנָּהָא דְּאִיהוּ מְטַטְרוֹ"ן, דְּחֶשְׁבָּנֵהּ שַׁדַּ"י, דְּתַמָּן יהו"ה מָאתַיִם דְּיוֹנָה קַדִּישָׁא.

לשון הקודש

מוֹצֵאת צַדִּיק בָּעוֹלָם, נִדְבֶּקֶת בּוֹ. אִם לֹא, חוֹזֶרֶת לְקִנָּהּ וּמִתְחַבֵּאת שָׁם, בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא קַן צִפּוֹר. וּמַה הוּא הַקֵּן שֶׁלָּהּ? מטטרו"ן שֶׁשְּׁמוֹ שַׁדַּ"י, שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַשַּׁעַר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַה'.

וּמִשּׁוּם זֶה בַּמְּזוּזָה, שַׁדַּ"י מִבַּחוּץ וְיהוָה מִבִּפְנִים. שֶׁשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה מַלְאֲכֵי חַבָּלָה הֵם כְּחֶשְׁבּוֹן יְמוֹת הַשָּׁנָה, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ חָסֵר אֶחָד. וְזֶהוּ יוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁאֵין לַשָּׂטָן שִׁלְטוֹן עָלָיו. הַשָּׂטָן כָּךְ עוֹלֶה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְאַרְבַּע. בַּמָּקוֹם שֶׁשָּׁם מְזוּזָה, אֵין לוֹ רְשׁוּת לְהִתְקָרֵב, וּמִשּׁוּם זֶה (דברים יא) וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ. מְזוּזוֹת – זָ"ז מָוֶת. וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשֶׁלֹּא מוֹצֵאת מָקוֹם, חוֹזֶרֶת לְקִנָּהּ שֶׁהוּא מטטרו"ן, שֶׁחֶשְׁבּוֹנוֹ שַׁדַּ"י, שֶׁשָּׁם יהו"ה בַּעַל הַיּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וּבְשַׁבָּת דְּתַמָּן צַדִּיק, (בראשית ח יא) **וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב. בְּגִין דְּאִיהוּ יְחוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ. וְכַד אִית צַדִּיק לְתַתָּא, אִיהוּ בַּאֲתַר דְּיוֹם הַשַּׁבָּת, דְּאִיהוּ שַׁדֵּי דִּלְעֵלָּא, וּבֵהּ אִתְיַחֲדַת קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְתַמָּן אַשְׁכַּחַת נַיְיחָא, וְלָא אַזְלַת מְטַלְטְלָא מִדּוּכְּ לְדוּכְּ וּמֵאֲתַר לַאֲתַר.**

וּמָאן אִיהוּ צַדִּיק דְּאִיהִי אִתְדַּבְּקַת בֵּיהּ הַהוּא דְּאִיהוּ כָּלִיל מִכָּל מִדּוֹת דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּאִתְמַר בֵּיהּ וַיְכֻלּוּ כָּלִיל כֹּלָּא. דְּכָל סְפִירָן בֵּיהּ אִתְכְּלִילוּ דְּאִיהוּ חֶסֶד וְגָמִיל חֶסֶד עִם שְׁכִינְתָּא, וְיָהִיב לָהּ תֻּקְפָּא בִּגְבוּרָה. וְהָכִי בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה יָהִיב לָהּ תֻּקְפָּא. אִיהִי אִתְדַּבְּקַת וְלָא תָּזוּז מִנֵּהּ בְּכָל שִׁית יוֹמֵי שַׁבְּתָא. וּבְגִינֵּהּ אִתְמַר עַל צַדִּיק אֶחָד הָעוֹלָם עוֹמֵד. אִיהוּ עַמּוּד

לשון הקודש

וּבְשַׁבָּת שֶׁשָּׁם צַדִּיק, וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הַיִּחוּד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם שְׁכִינָתוֹ. וּכְשֶׁיֵּשׁ צַדִּיק לְמַטָּה, הוּא בַּמָּקוֹם שֶׁל יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא שַׁדַּי שֶׁלְּמַעְלָה, וּבוֹ מִתְיַחֶדֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְשָׁם מוֹצֵאת מְנוּחָה, וְלֹא הוֹלֶכֶת מִטַּלְטֶלֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמֵאֲתַר לַאֲתַר.

וּמִי הוּא הַצַּדִּיק שֶׁנִּדְבֶּקֶת בּוֹ? אוֹתוֹ שֶׁכָּלוּל מִכָּל הַמִּדּוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיְכֻלּוּ, כּוֹלֵל הַכֹּל. שֶׁכָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלְלוּ בּוֹ, שֶׁהוּא חֶסֶד וְגוֹמֵל חֶסֶד עִם הַשְּׁכִינָה, וְנוֹתֵן לָהּ תֹּקֶף בִּגְבוּרָה. וְכָךְ בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה נוֹתֵן לָהּ תֹּקֶף. הִיא נִדְבֶּקֶת, וְלֹא תָּזוּז מִמֶּנּוּ בְּכָל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַשַּׁבָּת. וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר,

סָבִיל כּוֹלָא. וּבְהּ (תהלים סח יד) כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף. אִיהִי מְכַסְיָא עָלֵהּ בְּנַדְפָּהָא, וְאַגִּינַת עָלֵהּ מִכָּל מְקַטְרְגִין דְּעָלְמָא.

וּבְגִינֵהּ אִתְמַר (תהלים נה כג) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק. (משלי יב כא) לֹא יְאֻנֶּה לַצַּדִּיק כָּל אָוֶן. (תהלים לז כה) לֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ לָחֶם. וּבְהּ אִתְחֲזֵי קֶשֶׁת דְּפָרְקָנָא בְּגַוְונֵי נְהִירִין. וּמְיָד (בראשית ט ז) וְרָאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. (שמות כא ז) וְלֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים מִסְטְרָא דְּקֶשֶׁת דְּאִיהוּ עֶבֶד. וְעוֹד זַרְקָא. הָא אֵלֵּיהוּ נָחִית וְכַמָּה מַשְׁרְיָן עִמֵּהּ דְּמַלְאָכִין וְנִשְׁמָתִין.

פָּתַח וְאָמַר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא הָא כַּמָּה מַשְׁרְיָן דְּמַלְאָכֵי חַבָּלָה קָא מַחְתִּין עַל עָאנָא. אֵימָא לְרָעְיָא דְּזַרִיק אַבְנָא מִקֵּירְטָא קַדִּישָׁא לְגַבֵּיהוּ. (חֶסֶר בָּאן) אִתְרְמִיז בְּכֶתֶר עִלָּאָה כְּגַוְונָא דָּא יו"ד הֵ"י וָא"ו

לשון הקודש

עַל צַדִּיק אֶחָד הָעוֹלָם עוֹמֵד. הוּא הָעַמּוּד שֶׁנּוֹשֵׂא הַכֹּל, וּבוֹ כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף. הִיא מְכַסָּה עָלָיו בִּכְנָפֶיהָ וּמְגִנָּה עָלָיו מִכָּל הַמְקַטְרְגִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק. לֹא יְאֻנֶּה לַצַּדִּיק כָּל אָוֶן. לֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֵּשׁ לָחֶם. וּבוֹ נִרְאֵית הַקֶּשֶׁת שֶׁל גְּאֻלָּה בִּגְוָנִים מְאִירִים, וּמִיָּד (בראשית ט) וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וְלֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים מִצַּד הַקֶּשֶׁת שֶׁהוּא עֶבֶד. וְעוֹד זַרְקָא. הִנֵּה אֵלִיָּהוּ יוֹרֵד וְכַמָּה מַחֲנוֹת עִמּוֹ שֶׁל מַלְאָכִים וּנְשָׁמוֹת. פָּתַח וְאָמַר, הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִנֵּה כַּמָּה מַחֲנוֹת שֶׁל מַלְאֲכֵי חַבָּלָה שֶׁיּוֹרְדִים עַל הַצֹּאן. אֱמֹר לָרוֹעֶה שֶׁיִּזָּרֵק אֶבֶן מֵהַמַּקֵּלְעַ הַקָּדוֹשׁ עֲלֵיהֶם. נִרְמָז בְּכֶתֶר

ה"י דְּסָלִיק אָהְיֶה תְּלָת זְמִנִין. וְאִיהוּ אַשְׁ"ר רא"ש דְּאָהְיֶ"ה אָהְיֶ"ה כְּלָלָא דְּמ"ב. וְאִיהוּ כָּלִיל עֶשֶׂר אֲמִירָן. כְּגַוְנָא דָּא אָלֶ"ף ה"א יו"ד ה"א. וְכַמָּה אִנּוּן סְפִירָן פְּנִימָאִין וְכַמָּה סְפִירָן אֲחוֹרַיִם, וְאִנּוּן דָּא עַל גַּב דָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (קהלת ז ז) כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם.

וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר וְכַמָּה פָּנִים לַפָּנִים הַנּוֹרָאִים, וְכַמָּה אֲחוֹרַיִם לַאֲחוֹרִים דִּלָּאו הַנִּרְאִים, וְאִנּוּן פְּנִימִיִּים אִלֵּין יו"ד ה"י וָא"ו ה"י. יו"ד ה"י וָי"ו ה"י. יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, אֲחוֹרַיִם, אִנּוּן י" י"ה יה"ו יהו"ה א' א"ה אה"י אהי"ה. א' א"ד אד"נ אדנ"י. כַּד אִנּוּן פְּנִימִיִּים מִלְּעֵלָּא כְּגוֹן טַעֲמֵי עַל אַתְוָן, אִנּוּן דְּכוּרִין. וְכַד פְּנִימִיִּים אִנּוּן לְתַתָּא כְּגִין נְקוּדִין תְּחוֹת אַתְוָן, אִנּוּן נוּקְבִין. וְכֻלְּהוּ אִשְׁתְּמוֹדָעוּ בְּרָזָא דָּא. כַּד אָהְיֶ"ה עַל יהו"ה אִנּוּן נוּקְבָא.

לשון הקודש

עֶלְיוֹן כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שֶׁעוֹלֶה אָהְיֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְהוּא אַשְׁ"ר רא"ש שֶׁאָהְיֶ"ה אָהְיֶ"ה הַכְּלָל שֶׁל מ"ב, וְהוּא כּוֹלֵל עֶשֶׂר אֲמִירוֹת כְּמוֹ זֶה: אל"ף ה"א יו"ד ה"א. וְכַמָּה הֵן סְפִירוֹת פְּנִימִיּוֹת, וְכַמָּה סְפִירוֹת אֲחוֹרִיּוֹת, וְהֵן זוֹ עַל גַּב זוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם.

וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר וְכַמָּה פָּנִים לַפָּנִים הַנּוֹרָאִים, וְכַמָּה אֲחוֹרַיִם לַאֲחוֹרִים שֶׁלֹּא נִרְאִים. וְאוֹתָם הַפְּנִימִיִּים הֵם: יו"ד ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"י וי"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אֲחוֹרַיִם הֵם: י' י"ה יה"ו יהו"ה א א"ה אה"י אהי"ה. א' א"ד אד"נ אדנ"י. כְּשֶׁאוֹתָם פְּנִימִיִּים מִלְּמַעְלָה כְּמוֹ הַטְּעָמִים עַל הָאוֹתִיּוֹת, הֵם זְכָרִים.

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּבְכָל אֲתַר כֶּתֶר אִמָּא, וְתַרְוַיְהוּ אַרְמִיזוּ בְּשֵׁם אֲדנ"י א' אֶהְיֶ"ה י' יהו"ה. וְהָכִי כַּד אדנ"י עַל יהו"ה אִיהוּ נוּקְבָא בַּת. כְּגַוְנָא דְּטִפָּה דְּדִכּוּרָא כַּד אַקְדִּים לְטִפָּה דְּנוּקְבָא, אִיהוּ בַּת. וְכַד נוּקְבָא אַקְדִּימַת לְדִכּוּרָא אִיהוּ בֵּן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב ד) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יהו"ה אֱלֹהִי"ם אֶרֶץ וְשָׁמָיִם.

וּבְגִין דָּא עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִסְּטָרָא דְּאֶהְיֶה מַתְחִילִים בְּאָת א', וְאִיהוּ ב' כֶּתֶר כְּחָשְׁבַּן חַיָּ"ה וּמִתְפַּשְׁטִין מִגֵּהּ עֶשֶׂר הַוָּיָן, וְאִנּוּן הָיָה הָיָה אֶהְיֶה כְּגַוְנָא דְּאַתְּנָן דְּאִנּוּן יְהוָ"ה מֶלֶךְ יְהוָ"ה מָלָךְ יְהוָ"ה יִמְלֹךְ. הֲוָה הָיָה וְיִהְיֶה דִּנְקָדָה דִּלְהוֹן דַּהֲוָיָה דָּא מַסְחִיד עַל עִלַּת כָּל עִלָּאִין, דְּאִיהוּ הָיָה קַדָּם כָּל הֲוָיָה, וְיִהְיֶה בָּתַר כָּל הֲוָיָה עַד אֵין סוֹף. וּמִסְּטָרָא

לשון הקודש

וּכְשֶׁהַפָּנִימִיִּים הֵם לְמַטָּה בִּשְׁבִיל הַנְּקֻדּוֹת תַּחַת הָאוֹתִיּוֹת, הֵם נְקֵבוֹת. וְכֻלָּם נוֹדָעִים בְּסוֹד זֶה. כְּשֶׁאֲהֶיֶ"ה עַל יהו"ה הֵם נְקֵבָה. **כֶּתֶר** יִתְּנוּ לְךָ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּבְכָל מָקוֹם הַכֶּתֶר הִיא אֵם, וּשְׁנֵיהֶם נִרְמְזוּ בְּשֵׁם אֲדנ"י א' אֶהְיֶ"ה י' יהו"ה. וְכָךְ כְּשֶׁאדנ"י עַל יהו"ה, הַנְּקֵבָה הִיא בַּת. כְּמוֹ שֶׁטִּפָּה שֶׁל הַזָּכָר, כַּאֲשֶׁר הִיא מַקְדִּימָה אֶת טִפַּת הַנְּקֵבָה, הִיא בַּת, וּכְשֶׁנְּקֵבָה מַקְדִּימָה אֶת הַזָּכָר, הוּא בֵּן. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יהו"ה אֱלֹהִי"ם אֶרֶץ וְשָׁמָיִם.

וּמִשּׁוּם זֶה עֶשֶׂר סְפִירוֹת מֵהַצַּד שֶׁל אֶהְיֶה מַתְחִילִים בָּאוֹת א', וְהוּא ב' כֶּתֶר כְּחָשְׁבּוֹן חַיָּ"ה, וּמִתְפַּשְׁטִים מִמֶּנּוּ עֶשֶׂר הַוָּיוֹת, וְהֵם הָיָה הָיָה אֶהְיֶה, כְּמוֹ שֶׁהָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן יְהוָ"ה מֶלֶךְ יְהוָ"ה מָלָךְ יְהוָ"ה יִמְלֹךְ. שֶׁהַנְּקֻדָּה שֶׁלָּהֶם הֲוָה הָיָה וְיִהְיֶה, שֶׁהַהַוָּיָה הַזּוֹ מְעִידָה עַל עִלַּת כָּל

דַּאֲדנָ"י אִתְקְרֵי אֵין דְּאִתְרְמִיז בַּאֲדנָ"י דְּאַסְהִיד עָלֵהּ דְּאִיהוּ אַחֲרִית עַד אֵין סוֹף וְתַכְלִית. וְאֶהְוֵי סָהִיד עַל קַדְמוּתוֹ דְּלֵית קַדְמוֹן עָלֵהּ. וְסִימָנִיךְ דַּאֲחוֹרַיִם א"י א"י אֶהְיֶ"ה יְהוָ"ה.

אֲדנָ"י יְהוָ"ה. אִנּוּן עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה אַרְבַּע אַרְבַּע. אַרְבַּע רָשְׁיוֹת דְּשַׁבָּת דְּלֵית זָר בֵּינַיְהוּ, וְאִנּוּן תְּרֵין דְּכַר וְנוּקְבָא חַד (דף קכב ע"ב) לִימִינָא. וּדְכַר וְנוּקְבָא חַד לִשְׂמָאלָא. (שמות לג כג) וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ. י"א י"א יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד, וְכָל שְׁמָא רָחִבוּ אַרְבַּע וְגָבְהוּ עֲשָׂרָה וְסַלְקִין אַרְבַּע אַרְבַּע לְשִׁבְעִין וּתְרֵין, וְתַלְיָן מֵעֶשֶׂר. בְּגִנְיָנָא דָּא יוּ"ד הֵ"י וָ"ו הֵ"י. וְאִנּוּן יוּ"ד עֶשְׂרִין. ה"י ה"י תְּלָתִין. וָ"ו עֶשְׂרִין וּתְרֵין. סַלְקִין שִׁבְעִין וּתְרֵין.

לשון הקודש

הָעֶלְיוֹנִים שֶׁהוּא הָיָה קֹדֶם כָּל הַוָּיָה, וְיִהְיֶה אַחַר כָּל הַוָּיָה עַד אֵין סוֹף. וּמֵהַצַּד שֶׁל אדנ"י נִקְרָא אֵין, שֶׁנִּרְמָז בַּאדנָ"י, שֶׁמֵּעִיד עָלָיו שֶׁהוּא אַחֲרִית עַד אֵין סוֹף וְתַכְלִית. וְאֶהְוֵי מֵעִיד עַל קַדְמוּתוֹ, שֶׁאֵין קַדְמוֹן עָלָיו, וְסִימָנְךָ שֶׁאֲחוֹרֵי' א"י א"י אֶהְיֶ"ה יְהוָ"ה.

אֲדנָ"י יְהוָ"ה. הֵם עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה אַרְבַּע אַרְבַּע. אַרְבַּע רָשְׁיוֹת שֶׁל שַׁבָּת שֶׁאֵין זָר בֵּינֵיהֶם, וְהֵם שְׁנַיִם – זָכָר וּנְקֵבָה אֶחָד לְיָמִין, וְזָכָר וּנְקֵבָה אַחַת לִשְׂמֹאל. וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ. י"א י"א יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד, וְכָל שֵׁם רָחְבוּ אַרְבַּע וְגָבְהוּ עֲשָׂרָה, וְעוֹלִים אַרְבַּע אַרְבַּע לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם. וּתְלוּיִים מֵעֶשֶׂר, כְּמוֹ זֶה: יוּ"ד ה"י וי"ו ה"י, וְהֵם יוּ"ד עֶשְׂרִים. ה"י שְׁלוֹשִׁים. וָ"ו עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם. עוֹלִים לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם.

כְּגַוְנָא דְּעֶשֶׂר אַתְוָן דְּאִנּוּן י' י"ה יה"ו יהו"ה וְסַלְקִין לְע"ב. לֵית שְׁמָא בֵּין מע"ב בֵּין ממ"ב דְּלָא תַּלְיָא מֵעֶשֶׂר סְפִירָן. כְּגַוְנָא דְּכָל סְפִירָא אִתְכְּלִילָא מֵעֶשֶׂר סְפִירָן. אֲבָל עִם כָּל דָּא דְּתַלְיָן מֵעֶשֶׂר סְפִירָן, כָּל שְׁמָהָן צָרִיךְ כָּל חַד לְאִשְׁתְּמוֹדָעָא לֵיהּ בְּסְפִירָא דִּילֵהּ. כְּגוֹן חָסֶ"ד דְּסָלִיק ע"ב, בֵּיהּ צָרִיךְ לְאִשְׁתְּמוֹדָעָא ע"ב הַוָיוֹת דְּאִשְׁתְּכָחוּ מִשְּׁמָא דָּא, דְּאִיהוּ יוּד הֵי וָיו הֵי וְאִלֵּין אִנּוּן יהו הוה והי היה והו הוי ויו יוה והו ויה יהי היו יוי הוה והו והי ויו יוי היו יהה הוי והה הוו ויה יוו יוה ויי יהו היי ייה יהה והה יוו ויי ההי יוה ההו ויה היו ווי יהו יוי ייה הוי ההי ייה ווה ההו ייו ווי היו ווה יהו ייה הוי והי יוי ייה הוי והי יין יוי ויי ההו ייה ווה ההו ייו ויו הָא הָכָא עָ"ב הַוָיָן

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁעֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן י' י"ה יה"ו יהו"ה, וְעוֹלוֹת לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם. אֵין שֵׁם בֵּין מִשִּׁבְעִים וּשְׁתַּיִם בֵּין מֵאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שֶׁלֹּא תָּלוּי מֵעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּל סְפִירָה נִכְלֶלֶת מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת. אֲבָל עִם כָּל זֶה שֶׁתְּלוּיִים מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת כָּל הַשֵּׁמוֹת, צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִוָּדַע לוֹ בַּסְּפִירָה שֶׁלּוֹ. כְּמוֹ חֶסֶד שֶׁעוֹלֶה שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, בּוֹ צָרִיךְ לְהַכִּיר שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם הַוָיוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ מֵהַשֵּׁם הַזֶּה, שֶׁהוּא יו"ד ה"י וי"ו ה"י, וְאֵלּוּ הֵם: יהו הוה והי היה והו הוי ויו יוה והו ויה יהי היו יוי הוה והו והי ויו יוי היו יהה הוי והה הוו ויה יוו יוה ויי יהו היי ייה יהה והה יוו ויי ההי יוה ההו ויה היו ווי יהו ייה הוי ההי ייה ווה ההו ייו ויו היו ווה יהו ייה הוי והי יוי ייה הוי והי יין יוי ויי ההו ייה ווה ההו ייו ויו. הֲרֵי כָּאן שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם

דְּאִתְמַר בְּהוֹן יְהֵי כָּךְ וַיְהִי כָּךְ. אִלֵּין אִנּוּן בִּנְיָנָא דִּנְשְׁמָתָא. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (תהלים פט ג) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה.

כָּל י' אִיהִי אַבְנָא וְאִיהִי יְסוֹדָא דִּבְנְיָנָא מִסְּטָרָא דְּצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, דְּאִיהוּ יוֹם הַשְּׁבִיעִי דְּבֵהּ וַיְכֻלּוּ, אִיהוּ כְּלִיל שִׁבְעִין וּתְרֵין חֲוָיוֹת. וְכָל ה' בִּנְיָנָא דְּבֵיתָא. כְּגוֹן (משלי כד ג) בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. דְּצַדִּיק קִשׁוּרָא דִּילֵהּ בְּחָכְמָה דְּאִיהִי י' עִלָּאָה. וְצַדִּיק אִיהוּ י' זְעִירָא. שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה בֵּית ה' תַּתָּאָה וְדָא אִתְבְּנִיאַת בְּה' עִלָּאָה. ו' עַמּוּד סָבִיל כֹּלָּא וְאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אָרְךְ בֵּין אַבָּא וְאִמָּא. וְאִיהוּ ו' זְעִירָא בְּצַדִּיק. ה' דְּאִיהִי בָּיִת ב'. אֶלָּא כְּגַוְנָא דְּאִית תְּלָת גְּגִין בְּדָא, הָכִי אִית תְּלָת גַּגִּין בְּדָא, וְכָל נְקֻדָּה בְּאֶמְצָעִיתָא דְּכָל תֵּבָה,

לשון הקודש

חֲוָיוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם יְהִי כָּךְ וַיְהִי כָּךְ. אֵלּוּ הֵם בִּנְיַן הַנְּשָׁמָה, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים כט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה.

כָּל י' הִיא אֶבֶן וְהִיא יְסוֹד הַבִּנְיָן מֵהַצַּד שֶׁל צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, שֶׁהוּא יוֹם הַז' שֶׁבּוֹ וַיְכֻלּוּ, הוּא כּוֹלֵל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם חֲוָיו"ת, וְכָל ה' בִּנְיַן הַבַּיִת, כְּמוֹ בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. שֶׁצַּדִּיק קִשּׁוּרוֹ בַּחָכְמָה, שֶׁהִיא י' הָעֶלְיוֹנָה. וְצַדִּיק הוּא י' קְטַנָּה. הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה בֵּית ה' הַתַּחְתּוֹן, וְזוֹ נִבְנֵית בַּה' הָעֶלְיוֹנָה. ו' הָעַמּוּד שֶׁנּוֹשֵׂא הַכֹּל, וְהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי אָרְךְ בֵּין הָאָב וְהָאֵם. וְהַו' הַקְּטַנָּה הִיא בְּצַדִּיק. ה' שֶׁהִיא בַּיִת ב'. אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ שְׁלֹשָׁה גַּגִּים בָּזֶה, כָּךְ יֵשׁ שְׁלֹשָׁה גַּגִּים בָּזֶה. וְכָל נְקֻדָּה בְּאֶמְצַע שֶׁל כָּל תֵּבָה, צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בָּהּ

צָרִיךְ לְאַרְכָּא בָּהּ וּלְסַלְקָא בְּתִפְאֶרֶת וּלְאַכְלָלָא בָּהּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

וְכָל נְקֻדָּה לְעֵלָּא מִן תֵּבָה צָרִיךְ לְסַלְקָא מַחֲשָׁבְתֵּהּ בְּכֶתֶר, וּלְנַחְתָּא לָהּ עַד מַלְכוּת. וְהָכִי בְּכָל תֵּבָה וְתֵבָה. דְּתִנּוּעָה דְּנִקּוּדֵי אִנּוּן בַּאֲתַר דְּטַעֲמֵי. וְכַד אִית טַעֲמֵי דְּאִנּוּן כִּתְרִין עַל אַתְוָן, לָא צָרִיךְ לְמֶעֱבַד תְּנוּעָה בְּאָת מִן תֵּבָה, אֶלָּא בְּהַהִיא דְּתָנָא עָלַהּ.

וְעוֹד שְׁכִינְתָּא אַף עַל גַּב דְּאִיהִי כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת וּבָהּ אִתְקְרִיאוּ כֻּלְּהוּ אֲחוֹרַיִם. הָכִי כַּד מִתְיַחֲדִים בָּהּ סְפִירָן דְּאִנּוּן פְּנִימִיִּים, כָּל סְפִירָאן אִתְקְרִיאוּ מִסְּטָרָא פְּנִימִיִּים.

וְאִית סְפִירָאן דְּאִנּוּן לְפָנַי לְפָנִים. וְכַד אִתְכְּלִילָן בָּהּ כָּל סְפִירָן, אִתְקְרִיאוּ לְפָנַי לְפָנִים.

לשון הקודש

וּלְהַעֲלוֹת בְּתִפְאֶרֶת וּלְהַכְלִיל בָּהּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

וְכָל נְקֻדָּה לְמַעְלָה מִן תֵּבָה, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מַחְשְׁבוֹתָיו בְּכֶתֶר וּלְהוֹרִידָהּ עַד מַלְכוּת. וְכָךְ בְּכָל תֵּבָה וְתֵבָה. שֶׁתְּנוּעָה שֶׁל נְקֻדּוֹת הֵם בִּמְקוֹם הַטְּעָמִים, וּכְשֶׁיֵּשׁ טְעָמִים שֶׁהֵם כְּתָרִים עַל אוֹתִיּוֹת, לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּנוּעָה בְּאוֹת מִן תֵּבָה, אֶלָּא בְּאוֹתָהּ שֶׁעָלֶיהָ הַכֶּתֶר.

וְעוֹד, הַשְּׁכִינָה, אַף עַל גַּב שֶׁכְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּבָהּ נִקְרְאוּ כֻּלָּם אֲחוֹרַיִם, כָּךְ כְּשֶׁמִּתְיַחֲדוֹת בָּהּ הַסְּפִירוֹת שֶׁהֵן פְּנִימִיּוֹת, כָּל הַסְּפִירוֹת נִקְרָאוֹת מִצַּד הַפְּנִימִיִּים.

וְיֵשׁ סְפִירוֹת שֶׁהֵן לְפָנַי וְלִפְנִים. וּכְשֶׁנִּכְלָלִים בָּהּ כָּל הַסְּפִירוֹת, נִקְרָאוֹת

וּפְנִימִיִּים וּפְנִימִיִּים דִּפְנִימִיִּים וַאֲחוֹרַיִּים כֻּלְּהוּ אִנּוּן חַד. וְלָאו אִנּוּן כְּגַוְנָא דְּבַר נָשׁ דְּגוּפֵהּ מִינָא חֲדָא, וְנִשְׁמָתֵהּ מִינָא אָחֳרָא, אֲבָל לְעֵלָּא כֻּלָּא חַד. אֶלָּא כָּל נְהוֹרָא וְכָל דַּרְגָּא דְּאִיהִי יַתִּיר קְרִיבָא לְעֵלַּת כָּל עִלָּאִין, אִתְקְרִיאַת לִפְנַי לִפְנִים.

וְעוֹד שְׁכִינְתָּא אִתְקְרִיאַת פַּרְדֵּם דְּאוֹרַיְתָא, עַל שֵׁם דְּאִיהִי כְּלִילָא מִפְּשָׁט רְאָיָה דְּרָשָׁה סוֹד דְּאוֹרַיְתָא דָּא הוּא סִימָן פַּרְדֵּם. וְאִתְקְרִיאַת עֵץ חַיִּים מִסְּטָרָא דְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים דְּלֵית בְּהוֹן פְּסֹלֶת. וּמִסְּטָרָא דְּכַמָּה אִילָנִין אִנּוּן, דְּמֵאִיבָּא דִּילְהוֹן אִשְׁתְּמוֹדְעַת שְׁכִינְתָּא בֵּינֵיהוֹן בְּפוּם עוֹבָדֵיהוֹן.

כְּגוֹן אֱגוֹז דְּאִיבָּא דִּילָהּ סְתִימָא וַחֲתוּמָה, הַאי אִיהוּ רָמִיז לִשְׁכִינְתָּא דְּאִתְמַר בָּהּ (שיר ד יב) גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַּלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם. כְּגָוֶן יַיִן

לשון הקודש

לִפְנַי וְלִפְנִים. וּפְנִימִיִּים, וּפְנִימִיִּים שֶׁל פְּנִימִיִּים, וַאֲחוֹרַיִּים, כֻּלָּם הֵם אֶחָד. וְאֵינָם כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם שֶׁגּוּפוֹ מִין אֶחָד וְנִשְׁמָתוֹ מִין אַחֵר, אֲבָל לְמַעְלָה הַכֹּל אֶחָד. אֶלָּא כָּל אוֹר וְכָל דַּרְגָּה שֶׁהִיא יוֹתֵר קְרוֹבָה לְעֵלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, נִקְרֵאת לִפְנַי וְלִפְנִים.

וְעוֹד, הַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת פַּרְדֵּם שֶׁל הַתּוֹרָה, עַל שֵׁם שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִפְּשָׁט, רְאִיָּה, דְּרָשָׁה, סוֹד. שֶׁהַתּוֹרָה זֶהוּ סִימָן פַּרְדֵּם. וְנִקְרֵאת עֵץ הַחַיִּים מֵהַצַּד שֶׁל צַדִּיקִים גְּמוּרִים שֶׁאֵין בָּהֶם פְּסֹלֶת. וּמִצַּד שֶׁל כַּמָּה אִילָנוֹת הֵם, שֶׁמֵּהַפְּרִי שֶׁלָּהֶם נוֹדַעַת הַשְּׁכִינָה בֵּינֵיהֶם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם.

כְּמוֹ הָאֱגוֹז שֶׁפִּרְיוֹ נִסְתָּר וְחָתוּם, זֶהוּ רוֹמֵז לַשְּׁכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שיר ד) גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַּלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם. כְּמוֹ הַיַּיִן

דְּאִיהוּ סָתוּם וְחָתוּם, דְּלָא אִתְהַנְּיָן מִנֵּהּ רַשִׁיעָאָ, וְלָא אִתְנְסַךְ, הָכִי נַמֵּי אִיהִי שְׁכִינְתָּא סְתִימָא וְחַתִימָא בֵּין רַשִׁיעַיָּא דְּלָא אִתְהַנְּיָן מִנַּהּ. וְאוֹר דִּילַהּ אִתְמַר בֵּיהּ (שמות ב ב) וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ. וְהָכִי אוֹרַיְתָא רָזִין דִּילַהּ סְתִימִין וַחֲתִימִין דְּלָא אִתְהַנְּיָן מִנְּהוֹן רַשִׁיעַיָּא. וּבְגִין דָּא אֲכֹל דְּבַשׁ וְשָׁתֵי חַמְרָא וְאַל תְּלַמְּדֵהוּ לַגּוֹי.

וְעִם כָּל דָּא. (משלי כה טז) דְּבַשׁ מָצָאתָ אֱכֹל דַּיֶּךָּ. דִּבְמַה שֶׁהֶרְשֵׁיתָ הִתְבּוֹנֵן, וְאֵין לְךָ עֵסֶק בַּנִּסְתָּרוֹת. וּכְגַוְנָא דְּמַחָא דֵּאֲגוֹז סָתִים הָכִי אִיהִי שְׁכִינְתָּא סְתִימָא. וְאִיהִי אֲסוּרָא בְּגָלוּתָא בֵּין רַשִׁיעַיָּא. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר (איכה א יד) נְתָנַנִי ה' בִּידֵי לֹא אוּכַל קוּם. דִּבְהוֹן אִיהִי סוֹגֶרֶת וּמְסָגֶרֶת. וּבֵין צַדִּיקַיָּא לֵית בָּהּ פְּסֹלֶת.

לשון הקודש

שֶׁהוּא סָתוּם וְחָתוּם, שֶׁאֵין נֶהֱנִים מִמֶּנּוּ הָרְשָׁעִים, וְלֹא הִתְנַסֵּךְ, כָּךְ גַּם הַשְּׁכִינָה סְתוּמָה וַחֲתוּמָה בֵּין הָרְשָׁעִים שֶׁלֹּא נֶהֱנִים מִמֶּנָּה, וְהָאוֹר שֶׁלָּהּ נֶאֱמַר בּוֹ (שמות ב) וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ. וְכָךְ הַתּוֹרָה, הַסּוֹדוֹת שֶׁלָּהּ סְתוּמִים וַחֲתוּמִים, שֶׁאֵין נֶהֱנִים מֵהֶם הָרְשָׁעִים, וּמִשּׁוּם זֶה אֲכֹל דְּבַשׁ וּשְׁתֵה יַיִן וְאַל תְּלַמְּדֵהוּ לְגוֹי.

וְעִם כָּל זֶה, דְּבַשׁ מָצָאתָ אֱכֹל דַּיֶּךָ (משלי כה). שֶׁכְּמַה שֶׁהֶרְשֵׁיתָ הִתְבּוֹנֵן, וְאֵין לְךָ עֵסֶק בַּנִּסְתָּרוֹת. וּכְמוֹ שֶׁמֹּחַ הָאֱגוֹז סָתוּם, כָּךְ הִיא הַשְּׁכִינָה סְתוּמָה, וְהִיא אֲסוּרָה בַּגָּלוּת בֵּין הָרְשָׁעִים. וּבִגְלָלָם נֶאֱמַר (איכה א) נְתָנַנִי ה' בִּידֵי לֹא אוּכַל קוּם. שֶׁבָּהֶם הִיא סוֹגֶרֶת וּמְסָגֶרֶת. וּבֵין הַצַּדִּיקִים אֵין בָּהּ פְּסֹלֶת.

וּבֵינוֹנִיים מָארֵי תְּיוּבְתָּא אִיהִי סַמָּאֵ"ל אָסִיר כַּפְסֹלֶת דְּתָמָר דְּאִיהוּ אָסִיר וְסָתִים מִלְּגָאו וְלֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְשַׁלְטָאָה. וְעוֹד מִסְּטָרָא דְּבֵינוֹנִיים אִיהִי (שה"ש ב ב) כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים, כְּגַוְונָא דִּירוּשְׁלֵם דְּאִתְמַר (יחזקאל ה ה) **זֹאת יְרוּשָׁלַם** בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם (דף קכג ע"א) שַׂמְתִּיהָ וּסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹת. דָּא הִיא שְׁכִינְתָּא שָׁרְשָׁא דְּאִילָנָא בְּגוֹ גוֹבִין, דְּאִנּוּן עֶשֶׂר כִּתְרִין תַּתָּאִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (ויקרא טז טז) הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם. וְאִנּוּן אַרְעִין דְּשִׁפְחָה דְּמַטְרוֹנִיתָא, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר וּסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹת.

וְלֹא עוֹד אֶלָּא כָּל מְזוֹנִין דְּחַמְרֵי וְכַלְבֵי, דְּאִנּוּן חַיָּלִין דְּסַמָּאֵ"ל וְנָחָשׁ דְּשָׁלְטִין בְּמִשְׁמָרוֹת דְּלֵילְיָא, כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, מִשְׁמָרָה רִאשׁוֹנָה חֲמוֹר נוֹעֵר. שְׁנִיָּה כְּלָבִים צוֹעֲקִים, כְּלְהוּ

לשון הקודש

וּבֵינוֹנִיים בַּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה הִיא סמא"ל, אָסוּר כִּפְסֹלֶת שֶׁל תָּמָר, שֶׁהוּא אָסוּר וְסָתוּם מִבִּפְנִים וְאֵין לוֹ רְשׁוּת לִשְׁלֹט. וְעוֹד, מִצַּד הַבֵּינוֹנִיים הִיא כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים, כְּמוֹ שֶׁיְּרוּשָׁלַיִם שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל ה) זֹאת יְרוּשָׁלַיִם בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם שַׂמְתִּיהָ וּסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹת. זוֹ הִיא הַשְּׁכִינָה, הַשֹּׁרֶשׁ שֶׁל הָעֵץ בְּתוֹךְ הַקּוֹצִים, שֶׁהֵם עֲשֶׂרֶת הַכִּתְרִים הַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ויקרא טז) הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם. וְהֵם אֲרָצוֹת שֶׁל שִׁפְחַת הַגְּבִירָה, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וּסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹת.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא כָּל הַמְּזוֹנוֹת שֶׁל חֲמוֹרִים וּכְלָבִים, שֶׁהֵם צִבְאוֹת סמא"ל וְנָחָשׁ שֶׁשּׁוֹלְטִים בְּמִשְׁמֶרֶת הַלַּיְלָה, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מִשְׁמָרָה רִאשׁוֹנָה – חֲמוֹר נוֹעֵר, שְׁנִיָּה – כְּלָבִים

הַוּוֹ צָוְחִין לְגַבֵּי מַטְרוֹנִיתָא, לְמֵיהַב לוֹן מְזוֹנָא לְקַיֵּם בְּהוֹן (תהלים קג יט) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. הָא שְׁכִינְתָּא כְּלִילָא מֵעִלָּאִין וְתַתָּאִין אִיהִי מַבּוּעָא דְּאִילָנָא מִסְטְרָא דְּאָת י׳. וְאִיהִי מְקוֹר מַיִם חַיִּים מִסְטְרָא דְּכֶתֶר, מְקוֹרָא דְּלֵית לֵיהּ סוֹף. וְאִיהִי יַמָּא דְּאוֹרַיְתָא מִסְטְרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה, וּבָהּ מִתְפַּלְגִין שִׁבַע סְפִירָן לְשִׁבְעָה נַחֲלִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה יא טו) וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים.

וְאִיהִי אִיבָּא דְּאִילָנָא מִסְטְרָא דְּאָת י׳. וְאִיהִי גּוּפָא דְּאִילָנָא מִסְטְרָא דְּאָת ו׳. וְאִיהִי עַנְפִּין דְּאִילָנָא מִסְטְרָא דְּאָת ה׳ עִלָּאָה. וְאִיהִי שָׁרְשָׁא דְּאִילָנָא מִסְטְרָא דְּאָת ה׳ תַּתָּאָה דְּאִיהִי גַּן, דְּבֵהּ נָטַע אִילָנָא מִסְטְרָא דַּאֲדנ"י. וְאִיהִי אָדָם דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית ב ח) וַיִּטַּע ה׳ אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר. אִיהִי אָדָם

לשון הקודש

צוֹעֲקִים. כְּלָם הָיוּ צוֹוְחִים לַגְּבִירָה לָתֵת לָהֶם מָזוֹן, לְקַיֵּם בָּהֶם וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. הֲרֵי הַשְּׁכִינָה כְּלוּלָה מֵעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, הִיא הַמַּעְיָן שֶׁל הָאִילָן מִצַּד הָאוֹת י׳. וְהִיא מְקוֹר מַיִם חַיִּים מִצַּד הַכֶּתֶר, הַמָּקוֹר שֶׁאֵין לוֹ סוֹף. וְהִיא יָם הַתּוֹרָה מֵהַצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, וּבָהּ נֶחֱלָקִים שֶׁבַע סְפִירוֹת לְשִׁבְעָה נְחָלִים. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה יא) וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים.

וְהִיא פְּרִי הָעֵץ מִצַּד הָאוֹת י׳. וְהִיא גּוּף הָאִילָן מִצַּד הָאוֹת ו׳. וְהִיא עַנְפֵּי הָאִילָן מִצַּד שֶׁל הָאוֹת ה׳ הָעֶלְיוֹנָה. וְהִיא שֹׁרֶשׁ הָאִילָן מִצַּד הָאוֹת ה׳ הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא גַּן, שֶׁבּוֹ נָטַע עֵץ מִצַּד שֶׁל אַדנ"י. וְהִיא אָדָם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ב) וַיִּטַּע ה׳ אֱלֹהִים

מִסְטָרָא דִּשְׁמָא מְפָרַשׁ יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א אִיהִי כְּלִילָא מִכָּל שְׁמָהָן עִלָּאִין. וּבְגִין דְּאִיהִי כְּלִילָא מֵעִלָּאִין וְתַתָּאִין, שַׁרְיָא עָלַהּ עִלַּת כָּל עִלָּאִין וּבֵיהּ שְׁלְטָנוּתָא עַל כֹּלָּא.

קוּם אֵלְיָהוּ לְשַׁבְּחָא לְעִלַּת כָּל עִלָּאִין, דְּאַתְּ תְּהֵא אַקְדִּים לְכָל נְבִיאָיָא בְּדָרָא דְּמְשִׁיחָא. דְּאִית לְמָאן דְּאַתְּ עָתִיד לְאִתְגַּלְיָא לֵיהּ מִסִּטְרָא דִּנְשְׁמָתֵהּ בַּשֻּׁכָּל דִּילֵהּ. וְאִית לְמָאן דְּאַתְּ עָתִיד לְאִתְגַּלְיָא לֵיהּ בְּחָכְמָתֵיהּ וְאִית לְמָאן דְּאַתְּ עָתִיד לְאִתְגַּלְיָא לֵיהּ פָּנִים בְּפָנִים מִסִּטְרָא דְּגוּפֵהּ.

קוּם אַפְתַּח מִלִּין קַמֵּי שְׁכִינְתָּא. מִיָּד פְּתַח וְאָמַר. (דניאל יב ג) וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. מָאן מַשְׂכִּילִים. אִלֵּין דְּאִית בְּהוֹן שֻׁכָּל לְמִנְדַּע לְמָארֵי עָלְמִין, דְּאִיהוּ עִילַּת כָּל עִלָּאִין בִּשְׁכִינְתָּא, דְּאִתְמַר

לשון הקודש

גַּן בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר. הִיא אָדָם מִצַּד הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הִיא כְּלוּלָה מִכָּל הַשֵּׁמוֹת הָעֶלְיוֹנִים. וּמְשׁוּם שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, שׁוֹרֶה עָלֶיהָ עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, וּבוֹ שִׁלְטוֹן עַל הַכֹּל.

קוּם אֵלְיָהוּ לְשַׁבֵּחַ אֶת עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים, שֶׁאַתָּה תִּהְיֶה מַקְדִּים לְכָל נָבִיא בְּדוֹר הַמָּשִׁיחַ, שֶׁיֵּשׁ מִי שֶׁאַתָּה עָתִיד לְהִתְגַּלּוֹת לוֹ מִצַּד נִשְׁמָתוֹ בַּשֵּׂכֶל שֶׁלּוֹ, וְיֵשׁ לְמִי שֶׁאַתָּה עָתִיד לְהִתְגַּלּוֹת לוֹ בְּחָכְמָתוֹ, וְיֵשׁ לְמִי שֶׁאַתָּה עָתִיד לְהִתְגַּלּוֹת לוֹ פָּנִים בְּפָנִים מִצַּד שֶׁל גּוּפוֹ.

קוּם פְּתַח דְּבָרִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה. מִיָּד פָּתַח וְאָמַר, וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. מִי הַמַּשְׂכִּילִים? אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֵׂכֶל לְהַכִּיר אֶת רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא עִלַּת כָּל הָעֶלְיוֹנִים בַּשְּׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תהלים קיח)

בָּה (תהלים קיח ד) זֶה הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ. שַׁעַר בְּהִפּוּךְ אַתְוָן עֶשֶׂר כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר סְפִירָן. וּמִסְטְרָא דִּילְהוֹן אִיהִי גְּבוּל. כְּגוֹן יַמָּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ירמיה ה כב) אֲשֶׁר שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם וגו'. הָכִי אִיהִי גְּבוּל וּתְחוּם לִשְׁמָא דיהו"ה, דְּאִיהִי רְשׁוּת הַיָּחִיד דִּתְחוּמֵהּ, אִיהוּ שְׁמוֹנָה אֶלָפִים אַמָּה, אַלְפַּיִם לְכָל סִטְרָא. וְאִנּוּן, יאהדונהי.

וְרְשׁוּת אִיהִי לַיָּחִיד דְּאִיהוּ רָחְבּוֹ אַרְבָּעָה יהוה וְגָבְהוֹ עֲשָׂרָה יוד הא ואו הא אִיהִי גְּבוּל לְיַמָּא דְּאוֹרַיְתָא, דְּאִיהִי אִימָּא עִלָּאָה דְּנַלְוִי דְּאִשְׁתְּכָחוּ מִן חָכְמָה, דְּאִיהִי כ"ח מ"ה לָא עַבְרִין מִינָהּ אֲבָל מִסְטְרָא דְּעִילָּת כָּל הָעִלּוֹת דְּלֵית לְעֵלָּא מִנֵּהּ, לֵית לָהּ גְּבוּל מִסְטְרֵהּ, וְלֵית לָהּ תְּחוּם מִסְטְרֵהּ וְלֹא רְשׁוּת עָלֵהּ, וְלֹא בַּר מִנֵּהּ. וְלֵית לֵיהּ מִדָּה וְשִׁעוּר.

לשון הקודש

זֶה הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ. שַׁעַר בְּהִפּוּךְ אוֹתִיּוֹת עֶשֶׂר, כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּמֵהַצַּד שֶׁלָּהֶם הִיא גְּבוּל, כְּמוֹ הַיָּם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ירמיה ה) אֲשֶׁר שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם. כָּךְ הִיא גְּבוּל וּתְחוּם לַשֵּׁם שֶׁל יהו"ה, שֶׁהִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד, שֶׁתְּחוּמוֹ הוּא שְׁמוֹנָה אֶלָפִים אַמָּה, אַלְפַּיִם לְכָל צַד. וְהֵם יאהדונהי.

וּרְשׁוּת הוּא לַיָּחִיד, שֶׁהוּא רָחְבּוֹ אַרְבָּעָה יהוה, וְגָבְהוֹ עֲשָׂרָה יוד הר ואו הא. הוּא גְּבוּל לְיָם הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה שֶׁנַּלְיָה שֶׁנִּמְצְאוּ מֵחָכְמָה, שֶׁהִיא כ"ח מ"ה, לֹא עוֹבְרִים מִמֶּנָּה. אֲבָל מִצַּד עִלַּת כָּל הָעִלּוֹת שֶׁאֵין לְמַעְלָה מִמֶּנָּה, אֵין לָהּ גְּבוּל מִצִּדּוֹ, וְאֵין לָהּ תְּחוּם מִצִּדּוֹ וְלֹא רְשׁוּת עָלָיו, וְלֹא מְחוּצָה לוֹ, וְאֵין לוֹ מִדָּה

וְלֹא עוֹד אֶלָּא מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִית לָהּ שְׁתּוּף וְחִבּוּר, כְּגוֹן דְּכַר וְנוּקְבָא דְּאִיהִי וְשְׁתּוּפָא דִּילֵהּ א"ח וְתַרְוַיְיהוּ אֶ"חָד. אֲבָל מִסִּטְרָא דְּעַלַּת כָּל הָעִלּוֹת. אִיהִי אֶחָד בְּלֹא שְׁתּוּף. וְלֹא עוֹד אֶלָּא מִסִּטְרָא דְּאֶחָד, אִיהִי ד' עִמֵּהּ י"ג אֶ"חָ"ד הַמָּנוּי. אֲבָל מִסִּטְרָא דְּעַלַּת עַל כָּל עִלָּאִין אִיהִי אֶחָד. וְלֹא כְּכָל אֶחָד הַכְּנוּי וְהַמָּנוּי דְּאִיהוּ כְּנוּי לֵיהוו"ה. אֱלֹהִים וַדַּאי הָכִי סְלִיקַת בְּחֶשְׁבָּן כְּנוּ"י. וּמִסִּטְרָא דְּמָאנֵי עַל כֹּלָּא לֵית לֵיהּ כְּנוּ"י.

וְעוֹד מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרִיאַת בֵּית קִבּוּל, דִּלְזִמְנִין נָחִית לָהּ נְבִיעוּ. וְאִיהִי מְלֵאָה דְּהָכִי אַתְוָן דֵּאלֹהִים מְלֵאָ"ה. וּלְזִמְנִין אִיהִי יְבֵשָׁה, כְּגוֹן (רות א כא) אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי ה'. וּמִסִּטְרָא דְּעַלַּת עַל כָּל עִלָּאִין לֹא יֶחְסַר וְלֹא

לשון הקודש

וְשִׁעוּר.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי יֵשׁ לָהּ שְׁתּוּף וְחִבּוּר, כְּמוֹ זָכָר וּנְקֵבָה שֶׁהִיא וְשְׁתּוּף שֶׁלָּהּ א"ח, וּשְׁנֵיהֶם אֶ"חָ"ד. אֲבָל מִצַּד שֶׁל עִלַּת כָּל הָעִלּוֹת, אֶחָד בְּלִי שְׁתּוּף, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מֵהַצַּד שֶׁל אֶחָד הִיא ד', עִמּוֹ י"ג אֶ"חָ"ד הַמָּנוּי. אֲבָל מֵהַצַּד שֶׁל עִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים הִיא אֶחָד. וְלֹא כְּכָל אֶחָד הַכְּנוּי וְהַמָּנוּי שֶׁהוּא כְּנוּי לַיהוו"ה. אֱלֹהִים וַדַּאי כָּךְ עוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן כְּנוּ"י. וּמִצַּד שֶׁל רִבּוֹן עַל הַכֹּל אֵין לוֹ כְּנוּ"י.

וְעוֹד, מִצַּד שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרֵאת בֵּית קִבּוּל, שֶׁלִּפְעָמִים יוֹרֶדֶת לָהּ נְבִיעָה. וְהִיא מְלֵאָה, שֶׁכָּךְ אוֹתִיּוֹת שֶׁל אֱלֹהִים מְלֵאָ"ה. וְלִפְעָמִים הִיא יְבֵשָׁה, כְּמוֹ (רות א) אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי ה'. וּמֵהַצַּד שֶׁל עִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים לֹא

יַעֲדִיף. נְבִיעוּ נְהוֹרָה דְּכָל סְפִירָן מְקַבְּלִין דֵּין מִדֵּין. וְיַכְלִינָן לְמֶעֱבַד תַּמָּן דְּמְיוֹן כְּגַוְנָא דְּנְבִיעוּ דְּמַיִן, דְּאַשְׁקֵי לְאִילָנָא וְאִם חָסֵר הַהוּא נְבִיעוּ מִנֵּה, אִיהוּ חָרֵב וְיָבֵשׁ. כְּגַוְנָא דְּנָהָר דְּאִתְמַר בֵּיהּ (איוב יד יא) אָזְלוּ מַיִם מִנִּי יָם וְגוֹ'.

אֲבָל בְּעִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין לֵית לְעֵלָּא מִנֵּהּ דְּאוֹסִיף בֵּיהּ וְגָרַע בֵּיהּ דִּבְכָל סְפִירָן אִיהוּ גָּרַע נְבִיעוּ מִנְּהוֹן, וְאוֹסִיף לוֹן נְבִיעוּ. כְּגַוְנָא דְּשִׁכִינְתָּא דִּלְזִמְנִין אִיהִי מְלֵאָה. וּלְזִמְנִין אִיהִי חַסֵּרָה וְהָכִי כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה. וְאִיהוּ דְּאוֹסִיף וְגָרַע בְּכֻלְּהוּ, וְלֵית עֵלָּה דְּאוֹסִיף וְגָרַע. וְלֹא עַד אֶלָּא אִיהוּ דַּאֲפִיק תִּשַּׁע סְפִירָן דְּאִנּוּן כְּלָלָא דא"ח, דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא כְּלִיל מֵאִנּוּן תִּשַּׁע.

לשון הקודש

יֶחְסַר וְלֹא יַעֲדִיף. נְבִיעַת אוֹרוֹ שֶׁכָּל הַסְּפִירוֹת מְקַבְּלוֹת זוֹ מִזּוֹ, וְיכוֹלִים לַעֲשׂוֹת שָׁם דְּמְיוֹן כְּמוֹ שֶׁנְּבִיעַת הַמַּיִם שֶׁמַּשְׁקִים אֶת הָאִילָן. וְאִם חָסְרָה אוֹתָהּ נְבִיעָה מִמֶּנּוּ, הוּא חָרֵב וְיָבֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁהַנָּהָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ אָזְלוּ מַיִם מִנִּי יָם וְגוֹ'. **אֲבָל** בְּעִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ שֶׁמּוֹסִיף בּוֹ וְגוֹרֵעַ בּוֹ, שֶׁבְּכָל הַסְּפִירוֹת הוּא גוֹרֵעַ מֵהֶם נְבִיעָה, וּמוֹסִיף לָהֶם נְבִיעָה, כְּמוֹ שֶׁהַשְּׁכִינָה שֶׁלִּפְעָמִים הִיא מְלֵאָה וְלִפְעָמִים הִיא חֲסֵרָה, וְכָךְ כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה. וְהוּא שֶׁמּוֹסִיף וְגוֹרֵעַ בְּכֻלָּם, וְאֵין עָלָיו שֶׁמּוֹסִיף וְגוֹרֵעַ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא הוּא שֶׁהוֹצִיא תֵּשַׁע סְפִירוֹת, שֶׁהֵן כְּלָל שֶׁל א"ח, שֶׁהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי כָּלוּל מֵאוֹתָן הַתֵּשַׁע.

וְעַלַּת עַל כָּל עִלָּאִין לֹא נָחִית עָלֵהּ יְחוּדֵהּ, עַד דְּאַפִּיק לֵיהּ בַּת זוּגֵהּ כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר סְפִירָן, וּבְגִינַהּ נָחִית עָלֶיהָ יְחוּדֵהּ בְּגִין דְּתֶהֱא חֲבִיבָה עָלֵהּ. וְאִיהוּ דְּאָחִיד בְּתַרְוַיְהוּ (וּבְגִין דָּא אִנּוּן חַד מִסְתַּרְיֵהּ בִּלָּא חוּשְׁבַּן וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ אָחִיד בְּתַרְוַיְהוּ לֵית תַּמָּן פֵּירוּדָא וְכָד אִיהוּ אָחִיד בְּתַרְוַיְהוּ). **אִנּוּן א"ח ד'. דְּאִית שִׁתּוּפָא דְּתַרְוַיְהוּ כְּגוֹן צַדִּיק דְּאִתְמַר בֵּיהּ** (דה"א כט יא) **כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְתִרְגּוּמוֹ דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא. שִׁתּוּפָא דִּילֵהּ כְּגַוְנָא דִּבְרִית מִילָה דְּאָחִיד בִּדְכַר וְנוּקְבָא, וְאִיהוּ לְזִמְנִין יְדִיעָן אִית זִוּוּגָא, וּלְזִמְנִין אַפְרָשׁוּתָא.**

כְּגוֹן אַהֲרֹן כַּהֲנָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ויקרא טז ב) **וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְזִמְנִין** (שם פסוק ג) **בְּזֹאת יָבוֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ כְּגַוְנָא דְּאִתְּמַר דְּלְזִמְנִין אִיהִי נִדָּה מְרַחֲקָא מִבַּעְלָהּ, וּלְזִמְנִין אִיהִי דַּכְיָא מֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ.**

לשון הקודש

וְעַלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים לֹא יוֹרֵד עָלָיו יְחוּדוֹ, עַד שֶׁמּוֹצִיא לוֹ בַּת זוּגוֹ כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּבִגְלָלָהּ יוֹרֵד עָלֶיהָ יְחוּדוֹ, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה חֲבִיבָה עָלָיו, וְהוּא שֶׁאוֹחֵז **בִּשְׁנֵיהֶם.** (וּמְשׁוּם כָּךְ הֵם אֶחָד מִצִּדּוֹ בִּלֹא חֶשְׁבּוֹן. וּבִזְמַן שֶׁהוּא אוֹחֵז בִּשְׁנֵיהֶם, אֵין שָׁם פֵּרוּד. וּכְשֶׁהוּא אוֹחֵז בִּשְׁנֵיהֶם) הֵם א"ח ד', שֶׁיֵּשׁ שִׁתּוּף שֶׁל שְׁנֵיהֶם, כְּמוֹ צַדִּיק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. וְתַרְגּוּמוֹ, שֶׁאוֹחֵז בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. הַשִּׁתּוּף שֶׁלּוֹ כְּמוֹ בְּרִית הַמִּילָה שֶׁאָחוּז בַּזָּכָר וְהַנְּקֵבָה, וְהוּא לִזְמַנִּים יְדוּעִים יֵשׁ זִוּוּג, וְלִפְעָמִים הַפְרָדָה.

כְּמוֹ אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא טז) **וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְלִפְעָמִים בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁלִּפְעָמִים הִיא נִדָּה מְרֻחֶקֶת מִבַּעְלָהּ,

אֲבָל כַּד עִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין, בֵּינַיְהוּ לֵית תַּמָּן נְהִירוּת וְלָא רְחוֹק, וְלָא קְצִוִּין, וְלָא פְּרוּד, וְאִיהוּ דְּקָשַׁר עֶשֶׂר סְפִירָן פְּנִימִיִּים וְעֶשֶׂר סְפִירָן חִיצוֹנִיִּים לְגַבַּיְהוּ. וּבְגִין דְּאִיהוּ מִלְּגָאוֹ שַׁוֵּי אֱמוּנָה דְּיִשְׂרָאֵל בְּהוֹן, בְּהַהִיא דְּהִיא קְשׁוּרָא בְּכֻלְּהוּ פְּנִימִיִּים וְחִיצוֹנִיִּים דְּאִיהִי כְּלִילָא מֵעִלָּאִין וְתַתָּאִין, עַד דְּלֵית סוֹף וְתַכְלִית.

וּבְגִין דָּא קָרָא לָהּ אֱמוּנָה דְּיִשְׂרָאֵל דְּבָהּ אִשְׁתְּמוֹדָעוּ עִלָּאִין וְתַתָּאִין, וְעִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין. וּמָאן דְּמְיַחֵד לֵיהּ בָּהּ, כְּאִלּוּ מְיַחֵד לֵיהּ (דף קכג ע"ב) **וְאַמְלִיךְ לֵיהּ עַל כָּל עִלָּאִין וְתַתָּאִין. קָמַת שְׁכִינְתָּא מִכּוּרְסַיָּא דְּיוֹלֵהּ וּנְשִׁיקַת לֵיהּ, וְרָעֲיָא מְהֵימְנָא נָשִׁיק לֵיהּ, וְכָל עִלָּאִין וְתַתָּאִין בָּרִיכוּ לֵיהּ וְיִחֲבוּ לֵיהּ נַבְזַבְזָן. עַד כָּאן רָזָא דְּיִחוּדָא. מִכָּאן וְאֵילָךְ סִתְרֵי אוֹרַיְתָא וְטַעֲמֵי אוֹרַיְתָא.**

לשון הקודש

וּלְפְעָמִים הִיא טְהוֹרָה מֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ.

אֲבָל כְּשֶׁעִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים בֵּינֵיהֶם, אֵין שָׁם נְהִירוּת וְלֹא רְחוֹק וְלֹא קְצִוִּין וְלֹא פֵּרוּד, וְהוּא שֶׁקִּשֵּׁר עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הַפְּנִימִיִּים וְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הַחִיצוֹנִיִּים אֲלֵיהֶם. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא מִבִּפְנִים, שָׁם אֶת אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל בָּהֶם, בְּאוֹתָהּ הַקְּשׁוּרָה בְּכֻלָּם, פְּנִימִיִּים וְחִיצוֹנִיִּים, שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים עַד שֶׁאֵין סוֹף וְתַכְלִית.

וּמִשּׁוּם זֶה קָרָא לָהּ אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּהּ נוֹדָעִים עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְעִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים. וּמִי שֶׁמְּיַחֵד אוֹתוֹ עִמָּהּ, כְּאִלּוּ מְיַחֵד אוֹתוֹ וּמַמְלִיךְ אוֹתוֹ עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. קָמָה הַשְּׁכִינָה מִכִּסְאָהּ וְנָשְׁקָה אוֹתוֹ, וְרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן נָשַׁק

קוּם בּוּצִינָא קַדִּישָׁא אַפְתַּח מִלִּין קַמֵּי שְׁכִינְתָּא, לְנַחְתָּא נְבִיעוּ לְגַבָּהּ מִמִּשְׁחָא קַדִּישָׁא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות כז כ) **שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד. דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא דְּאִתְמַר בָּהּ** (משלי כ כז) **נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. בְּגִינַהּ אִתְמַר** (ויקרא ו ו) **אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. וְהָכִי לֹא תִכְבֶּה נִשְׁמָתֵהּ דְּמָאן דְּיִתְעַסַּק בָּהּ תָּמִיד. אַל תִּתֵּנוּ דוֹמְיָהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דְּיִתְעַר לְגַבָּהּ. דְּשַׁרְגָּא לֵית שְׁכִיכוּ לַגַּבָּהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (תהלים ל יג) **לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָּבוֹד וְלֹא יִדֹּם. דְּאִיהִי כָּבוֹד דִּילֵהּ** (משלי ג טו) **יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חֶפְצֶיךָ לֹא יִשְׁווּ בָּהּ.**

קָם בּוּצִינָא קַדִּישָׁא פְּתַח וְאָמַר, בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. רִבּוֹן עָלְמָא יְהֵא רַעֲוָא דִּילָךְ לְקַיְּמָא

לשון הקודש

אוֹתוֹ, וְכָל הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים בֵּרְכוּ אוֹתוֹ וְנָתְנוּ לוֹ מַתָּנוֹת. עַד כָּאן סוֹד הַיִּחוּד. מִכָּאן וְאֵילָךְ סִתְרֵי תוֹרָה וְטַעֲמֵי תוֹרָה.

קוּם הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, פְּתַח דְּבָרִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה לְהוֹרִיד אֵלֶיהָ נְבִיעָה מְשֻׁמָּן קָדוֹשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות כז) שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד. שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי ב) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. בִּגְלָלָהּ נֶאֱמַר אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. וְכָךְ לֹא תִכְבֶּה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל מִי שֶׁיִּתְעַסֵּק בָּהּ תָּמִיד. אַל תִּתְּנוּ דָמִי לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַד שֶׁיִּתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ, שֶׁהַנֵּר לֹא שׁוֹכֵךְ אֶצְלוֹ. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָּבוֹד וְלֹא יִדֹּם. שֶׁהִיא כְּבוֹדוֹ, יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חֶפְצִים לֹא יִשְׁווּ בָּהּ.

קָם הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, פְּתַח וְאָמַר,

בִּי (שמות ד יב) **וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר. דִּלְא בְּגִין יְקָרָא דִּילִי עֲבִידְנָא, אֶלָּא לְאַפְתְּחָא מִלִּין קַמֵּי שְׁכִינְתָּךְ. פְּתַח וְאָמַר זִמְנָא תְּנִינָא.** (תהלים כה יד) **סוֹד ה' לִירֵאָיו. אִיהוּ שִׁבְעִין אַנְפִּין דְּסִתְרֵי תּוֹרָה דְּצָרִיךְ לְפָרְשָׁא בְּהוֹן שִׁבְעִין זִמְנִין בְּעוֹבָדָא דְּפָרְשָׁתָא דָּא דִּבְרֵאשִׁית.**

תִּקּוּנָא קַדְמָאָה.

בְּרֵאשִׁית זִמְנִין סַגִּיאִין אִנּוּן בְּאוֹרַיְתָא רֵאשִׁית, וְכָל חַד אִתְפָּרַשׁ בְּאַתְרֵהּ. קַדְמָאָה אִיהוּ (משלי ח כב) **ה' קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ. דָּא אוֹרַיְתָא דְּאִית בֵּיהּ טַעֲמֵי וְנִקּוּדֵי וְאַתְוָן. וְכַמָּה פִּקּוּדִין דַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה דְּכֻלְּהוּ תַּלְיָין בְּשֵׁם יהו"ה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (שמות ג טו) **זֶה שְׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר [וָ]דֹר. שְׁמִי עִם י"ה שְׁמָ"ה. זִכְרִי עִם ו"ה רמ"ח. שְׁמָ"ה**

לשון הקודש

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. רִבּוֹן הָעוֹלָם, יְהִי רָצוֹנְךָ לְקַיֵּם בִּי וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר. שֶׁלֹּא בִּשְׁבִיל כְּבוֹדִי עָשִׂיתִי, אֶלָּא לְפַתֵּחַ דְּבָרִים לִפְנֵי שְׁכִינָתְךָ. פְּתַח וְאָמַר פַּעַם שְׁנִיָּה. סוֹ"ד ה' לִירֵאָיו, הוּא שִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל סִתְרֵי תוֹרָה שֶׁצָּרִיךְ לְפָרֵשׁ בָּהֶם שִׁבְעִים פְּעָמִים בַּמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַפָּרָשָׁה הַזּוֹ שֶׁל בְּרֵאשִׁית.

תִּקּוּן רִאשׁוֹן

בְּרֵאשִׁית. פְּעָמִים רַבּוֹת הֵן בַּתּוֹרָה רֵאשִׁית, וְכָל אֶחָד מִתְפָּרֵשׁ בִּמְקוֹמוֹ. הָרִאשׁוֹן הוּא, (משלי ח) ה' קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ. זוֹ הַתּוֹרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ טְעָמִים וּנְקֻדּוֹת וְאוֹתִיּוֹת, וְכַמָּה מִצְווֹת שֶׁל עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁכֻּלָּן תְּלוּיוֹת בְּשֵׁם יהו"ה. וְהוּא שֶׁכָּתוּב זֶה שְׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר [וָ]דֹר.

מִשְׁמָאלָא, מִדְּחִילוּ דִּגְבוּרָה אִתְיְהִיבוּ פַּחַד יִצְחָק. רמ"ח מִימִינָא, מֵרְחִימוּ דְּדַרְגָּא דְּאַבְרָהָם דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ירמיה לא ב) אַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד. עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא כְּלִיל תַּרְוַיְיהוּ. וּבְגִין דָּא אִתְקְרֵי בְּשֵׁם יהו"ה.

אֲבָל יְמִינָא אי"ל נָטִיל עִמֵּהּ וָ"ה הָדָא הוּא דִּכְתִיב (חבקוק ג ג) אֱלוֹהַּ מִתֵּימָן יָבוֹא. שְׂמָאלָא נָטִיל עִמֵּהּ י"ה מִן אֱלֹהִים, עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא נָטִיל שְׁמָא שְׁלִים. וּבְגִין דָּא (תהלים נ א) אֵל אֱלֹהִים ה' דִּבֶּר וַיִּקְרָא אָרֶץ. כְּלִיל לוֹן בְּהַאי קְרָא.

וְכָל פְּקוּדָא אִית לֵיהּ טַעְמָא יְדִיעָא לְעִלָּא, וְאַגְרָא דִּילֵהּ יְדִיעַ לְאִנּוּן דְּיַדְעִין רָזִין סְתִימִין דְּמָארֵיהוֹן. לָא אִתְכַּסְיָא מִנְּהוֹן כָּל רָז. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דניאל ד ו) וְכָל רָז לָא אָנֵס לָךְ.

לשון הקודש

שְׁמִי עִם י"ה – שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ. זִכְרִי עִם ו"ה – מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ מִשְּׂמאל, מִיִּרְאַת הַגְּבוּרָה נִתְּנוּ פַּחַד יִצְחָק. מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה מִימִין, מֵאַהֲבָה שֶׁל דַּרְגַּת אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ירמיה לא) אַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד. הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי כּוֹלֵל אֶת שְׁנֵיהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם יהו"ה.

אֲבָל הַיָּמִין אי"ל, נוֹטֵל עִמּוֹ ו"ה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֱלוֹהַּ מִתֵּימָן יָבוֹא. הַשְּׂמאל נוֹטֵל עִמּוֹ י"ה מִן אֱלֹהִים. הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נוֹטֵל שֵׁם שָׁלֵם. וּמִשּׁוּם זֶה אֵל אֱלֹהִים ה' דִּבֶּר וַיִּקְרָא אָרֶץ. כּוֹלֵל אוֹתָם בַּפָּסוּק הַזֶּה.

וְכָל מִצְוָה יֵשׁ טַעַם יָדוּעַ לְמַעְלָה, וּשְׂכָרָהּ יָדוּעַ לְאוֹתָם שֶׁיּוֹדְעִים הַסּוֹדוֹת הַנִּסְתָּרִים שֶׁל רִבּוֹנָם, לֹא הִתְכַּסָּה מֵהֶם

וְכָל אוֹת וְאוֹת דְּאוֹרַיְתָא, וְקוֹצָא דְּיוֹדָא וּנְקֻדָּה דְּיוֹדָה וְטַעֲמֵי דְּיוֹדָה, אִית לוֹן רָזִין סְתִימִין לְעֵלָּא. וְהַמַּשְׂכִּילִים אֲשְׁתְּמוֹדְעָן בְּהוֹן דְּאִית בְּהוֹן חֵילָא לְמֵיקַם בְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא. כְּגַוְנָא דְּאִתְּמַר בַּחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה (שם א ד) וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, בַּעֲמִידָה דְּצְלוֹתָא דְּאִיהִי הֵיכַל הַמֶּלֶךְ, כְּלִילָא מִכָּל טַעֲמֵי וְנִקּוּדֵי וְאַתְוָן. דְּלֵית יְדִיעָה כִּידִיעָה דִּנְקֻדֵּי וְטַעֲמֵי דְּאַתְוָן, לְאֲשְׁתְּמוֹדְעָא בְּהוֹן סָגוֹלְתָא, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סְגוֹלְתָא. וְכֻלְּהוּ אִתְרְמִיזוּ בְּהַוְיָן כְּגַוְנָא דָּא י"י ה'ה' ו'ו' ה'ה'.

בְּכָל אֲתַר דְּאִנּוּן תְּלָת יוּדִי"ן כַּחֲדָא י"י רְמִיזִין לִסְגוֹלְתָא, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא כְּלִילָא מִן חָכְמָה חֶסֶד גְּצַח. (משלי א כ) חָכְמוֹת בַּחוּץ תָּרֹנָּה. וּבְגִינַיְהוּ

לשון הקודש

כָּל רָז. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דניאל ד) כָּל סוֹד אֵין נִסְתָּר מִמְּךָ.

וְכָל אוֹת וְאוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַקּוֹץ שֶׁלָּהּ וְהַנִּקּוּד שֶׁלָּהּ וְהַטְּעָמִים שֶׁלָּהּ, יֵשׁ לָהֶם סוֹדוֹת נִסְתָּרִים לְמַעְלָה. וְהַמַּשְׂכִּילִים מַכִּירִים אוֹתָם שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כֹּחַ לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה (שם א) וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, בַּעֲמִידַת הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא הֵיכַל הַמֶּלֶךְ, כְּלוּלָה מִכָּל הַטְּעָמִים וְהַנִּקּוּדִים וְהָאוֹתִיּוֹת. שֶׁאֵין יְדִיעָה כְּמוֹ יְדִיעַת הַנִּקּוּדוֹת וְהַטְּעָמִים שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת, לְהַכִּיר בָּהֶם סְגוֹלְתָא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סְגוֹלְתָא. וְכֻלָּם נִרְמְזוּ בַּהַוְיוֹת כְּמוֹ זֶה: י"י ה'ה' ו'ו' ה'ה'.

בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם שָׁלֹשׁ יוֹדִי"ן יַחַד, רוֹמְזִים י"י לִסְגוֹלְתָא, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה הַכְּלוּלָה מֵחָכְמָה חֶסֶד גְּצַח. חָכְמוֹת

אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. דְּכֻלְּהוּ תְּלָתָא אִנּוּן דְּרוֹמְיִים. ה'ה'ז' בִּינָה גְּבוּרָה הוֹד. וְכֻלְּהוּ לְצָפוֹן. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר הָרוֹצֶה לְהַעֲשִׁיר יַצְפִּין. זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּמְכַוֵּן בְּהוֹן. לְנַחְתָּא חָכְמְתָא וְעוּתְרָא לִשְׁכִינְתָּא, דְּאִתְמַר בָּהּ קְרֶשָׁה לְךָ יְשַׁלְּשׁוּ. דְּהָכִי אִיהוּ סְגוּלְתָא דִּילְהוֹן לְנַחְתָּא חָכְמְתָא וְעוּתְרָא.

זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּלָא נָטִיל אִיהוּ אַגְרָא לְגַרְמֵהּ, אֶלָּא דְּאוֹלִיף סְגֻלּוֹת אִלֵּין לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא דְּאִלֵּין סְגֻלּוֹת אִלֵּין דְּבַעְלָהּ דְּנַחְתָּא לוֹן לְגַבָּהּ. ו'ו'ז' כְּתָר תִּפְאֶרֶת יְסוֹד. בְּגִין דְּכֶתֶר אִיהוּ יו"ד דְּסָלִיק לְחֶשְׁבָּן כ' דְּתַמָּן ו' תְּרִין וָוִי"ן רְמִיזִין בְּאָת וָא"ו. וְכֻלְּהוּ תְּלָת וָוִין כְּלִילָן בְּצַדִּיק חַי עָלְמִין. דְּהָכִי סַלְקִין תְּלָת וָוִין כְּחֶשְׁבָּן ח"י. וְהַאי אִיהוּ וּבָרְכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.

לשון הקודש

בַּחוּץ תָּרְנָה. וּבְגִלְגָּלָם פִּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. שֶׁכָּל הַשְּׁלשָׁה הֵם דְּרוֹמְיִים. ה'ה'ז' בִּינָה גְּבוּרָה הוֹד. וְכֻלָּם לְצָפוֹן. וּבְגִלְגָּלָם נֶאֱמַר הָרוֹצֶה לְהַעֲשִׁיר יַצְפִּין. אַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁמְּכַוֵּן בָּהֶם לְהוֹרִיד חָכְמָה וְעֹשֶׁר לַשְּׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ קְרֶשָׁה לְךָ יְשַׁלְּשׁוּ, שֶׁכָּךְ הִיא הַסְּגֻלָּה שֶׁלָּהֶם, לְהוֹרִיד חָכְמָה וְעֹשֶׁר.

אַשְׁרָיו מִי שֶׁלֹּא נוֹטֵל שָׂכָר לְעַצְמוֹ, אֶלָּא שֶׁמְּלַמֵּד הַסְּגֻלּוֹת הַלָּלוּ אֶל הַשְּׁכִינָה, שֶׁאוֹתָן סְגֻלּוֹת הֵן שֶׁל בַּעְלָהּ שֶׁמּוֹרִיד אוֹתָן אֵלֶיהָ. ו'ו'ז' כֶּתֶר תִּפְאֶרֶת יְסוֹד. מִשּׁוּם שֶׁכֶּתֶר הוּא יו"ד שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן כ', שֵׁשֶׁם ו'. שְׁתֵּי וָוִי"ם רְמוּזוֹת בְּאוֹת וא"ו. וְכָל שְׁלֹשׁ הַוָּוִי"ם כְּלוּלוֹת בְּצַדִּיק

וְאִלֵּין תְּלָת וָוִין סְגֻלָּה דִּילְהוֹן לְיַחֲדָא שְׁכִינְתָּא עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהַאי אִיהוּ לְקָרֵב רְחוֹקִים דְּאִנּוּן אוֹרְחִים, דִּבְהוֹן קָפְצָה אַרְעָא לְיַעֲקֹב. דְּאָת ו' דֶּרֶךְ אִיהוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (במדבר כד יז) **דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב.** (משלי ל יט) **דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ שְׁכִינְתָּא. דִּבְאִלֵּין וָוִין קָפְצַת אוֹרְחָא לְגַבֵּי בַּעְלָהּ. וְאִיהוּ** (תהלים ט ו) **יָשִׁישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח לְגַבָּהּ. וּבְגִינַיְהוּ אִתְמַר** (משלי ג יז) **דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם.**

וּמִסְטְרָא דְּאָת וָא"ו מִן שֵׁם בֶּן ע"ב עָבִיד י"ב אוֹרְיָן בְּיַמָּא, דְּאַעֲבָרוּ בֵּינַיְהוּ י"ב שְׁבָטִין דִּתְלָת שְׁמָהָן אִנּוּן, בְּוַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט. וְאִנּוּן וה"ו אנ"י וה"ו. וְרִישֵׁי תֵּבִין דִּילְהוֹן וָא"ו. יַמָּא בְּאֶמְצָעִיתָא א' אֶלֶף בִּינָה וְתִשְׁפַּח לָהּ.

לשון הקודש

חַ"י הָעוֹלָמִים, שֶׁכָּךְ עוֹלוֹת שָׁלֹשׁ וָוִים כְּחֶשְׁבּוֹן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה, וְזֶהוּ וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.

וּשְׁלֹשׁ הַוָּוי"ם הַלָּלוּ, סְגֻלָּתָן לְיַחֵד אֶת הַשְּׁכִינָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ לְקָרֵב רְחוֹקִים, שֶׁהֵם אוֹרְחִים, שֶׁבָּהֶם קָפְצָה הָאָרֶץ לְיַעֲקֹב, שֶׁהָאוֹת ו' הִיא דֶּרֶךְ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (במדבר כד) דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב. דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ שְׁכִינָה. שֶׁבַּוָּוי"ם הַלָּלוּ קָפְצָה הַדֶּרֶךְ לְבַעְלָהּ, וְהוּא יָשִׁישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח אֵלֶיהָ. וּבִגְלָלָם נֶאֱמַר (משלי ג) דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם.

וּמִצַּד הָאוֹת וא"ו מִן שֵׁם בֶּן שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם עוֹשֶׂה שְׁתִּים עֶשְׂרֵה דְּרָכִים בַּיָּם, שֶׁעָבְרוּ בֵּינֵיהֶם שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים, שֶׁשְּׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת הֵם בְּוַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, וְהֵם וה"ו אנ"י וה"ו. וְרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁלָּהֶם וא"ו. הַיָּם בָּאֶמְצַע א' אֶלֶף בִּינָה, וְתִמְצָא אוֹתָהּ.

וּבְתִקְפָּא דִּתְרִין וָוִי"ן אִלֵּין, בְּקַע שִׁמְשָׁא וְרָקִיעִין וְעָבִיד בְּהוֹן י"ב אוֹרְחִין בָּרָקִיעַ דְּאִתְמַר בֵּיהּ (מ"א ח לד) **וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם.** וְחָמֵשׁ סָרֵי יָ"ה וְחַד סְרֵי וָ"ה סַלְקִין חֶשְׁבָּנֵיהוֹן שמ"ו. פָּעַל בְּכ"ח מ"ה דְּסַלְקִין לְחֶשְׁבַּן שָׁמַיִם לְעֵלָּא עֶשֶׂר מִינֵי תִּלִּים דִּכְלִילָן בְּעֶשֶׂר אַתְוָן דִּשְׁמָא מְפָרֵשׁ וְסַלְקִין מ"ה. וְעִם שמ"ו שצ"א. וְהַאי אִיהוּ (שמות ג יג) **וְאָמְרוּ לִי מַ"ה שְּׁמ"וֹ.** (ש"א יב כב) **כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל.** דְּלִיג מ"ה מִשְׁמוֹ אִשְׁתְּאַר רנ"ו חָסֵר מִ"ד מִשָּׁמַיִם אִשְׁתְּאַר שְׁמוֹ, בֵּיהּ אֲמָאָה (ישעיה סג ד) **כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי,** חֶשְׁבָּן ד"ם, לְקַיֵּם בֵּיהּ (דברים לב מג) **כִּי דַם עֲבָדָיו יִקֹּם.**

שמ"ו עִם דָּם שָׁמַיִם. חָסֵר חַד לִמ"ה וּמ"ה בְּתוֹסֶפֶת א' לְאַחֲזָאָה דְּכוּלָּא חַד. הָא הָכָא

לשון הקודש

וּבְחֹזֶק שֶׁל שְׁתֵּי הַוָּוִי"ם הַלָּלוּ בּוֹקֵעַ הַשֶּׁמֶשׁ רְקִיעִים וְעוֹשֶׂה בָּהֶם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה דְּרָכִים בָּרָקִיעַ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמָיִם. וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה י"ה וְאַחַת עֶשְׂרֵה ו"ה עוֹלֶה חֶשְׁבּוֹנָם שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וָשֵׁשׁ. פָּעַל בְּכ"ח שֶׁעוֹלִים לְחֶשְׁבּוֹן שָׁמַיִם לְמַעְלָה י' מִינֵי תִּלִּים שֶׁכְּלוּלִים בְּעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ וְעוֹלִים לְמ"ה, וְעִם שמ"ו – שצ"א. וְזֶהוּ וְאָמְרוּ לִי מַ"ה שְּׁמ"וֹ. כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. דִּלֵּג מ"ה מִשְּׁמוֹ, נִשְׁאָר רנ"ו. חָסֵר מ"ד מִשָּׁמַיִם, נִשְׁאָר שְׁמוֹ, בּוֹ שִׁבּוּעָה (ישעיה סג) כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי, חֶשְׁבּוֹן דָּ"ם, לְקַיֵּם בּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקֹּם.

שמ"ו עִם דָּם – שָׁמַיִם. חָסֵר אֶחָד לְמ"ה

רָזָא דִּתְלַת שְׁמָהָן יה"ו מִשְׁלָשִׁים. וּמִתַּמָּן בָּנֵי חַיֵּי וּמְזוֹנֵי. חַיֵּי, (קהלת ז יב) וְהַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְּעָלֶיהָ. מְזוֹנֵי (תהלים קמה טז) פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶיךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן. וְאִיהוּ אִמָּא עִלָּאָה. בָּנִים, בֵּן יָהּ. וְאִיהוּ יָד רָמָה בִּינָה דְּאַתְוָן דִּילָהּ יה"ו וּמִן יו"ד נָפִיק יהו"ה. וּמִן ה' נָפִיק אֱלֹהֵינוּ וּמִן וָא"ו יהו"ה דְּאִנּוּן י"ד אַתְוָן, וּרְמִיזִין בִּקְרִיאַת שְׁמַע. דְּתַמָּן יהו"ה אֱלֹהֵינוּ יהו"ה וְכֻלָּא אֶחָד (דף קכד ע"א).

ה'ה'ה' שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה שְׁלִימוּ דִּתְלָת יה"ו יה"ו יה"ו, דִּרְמִיזוּ דִּילְהוֹן אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה דְּאִתְמַר לְמֹשֶׁה רְמִיזוּ דִּילְהוֹן בִּקְרָא דָּא, (שמות ג יד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶ"ה אֲשֶׁר אֶהְיֶ"ה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶ"ה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם. שְׁמָא דְּאִיהוּ י'ו י'ו שִׁית עָשָׂר זְמִנִין י'ו

לשון הקודש

ומ"ה אֶחָד בְּתוֹסֶפֶת א', לְהַרְאוֹת שֶׁהַכֹּל אֶחָד. הֲרֵי בָּאן הַסּוֹד שֶׁל שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת יה"ו מְשֻׁלָּשִׁים. וּמִשָּׁם בָּנִים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת. חַיִּים – הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְּעָלֶיהָ. מְזוֹנוֹת – (תהלים קמה) פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶיךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן, וְהִיא הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה. בָּנִים – בֵּן יָ"ה. וְהִיא יָד רָמָה, הַבִּינָה שֶׁאוֹתִיּוֹתֶיהָ יה"ו, וּמִן יו"ד יוֹצֵא יהו"ה. וּמִן ה' יוֹצֵא אֱלֹהֵינוּ. וּמִן וא"ו יהו"ה שֶׁהֵם י"ד אוֹתִיּוֹת, וּרְמוּזוֹת בְּקִרְיַאת שְׁמַע, שֶׁשָּׁם יהו"ה אֱלֹהֵינוּ יהו"ה, וְהַכֹּל אֶחָד.

ה'ה'ה' הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁלֵמוּתָם שֶׁל שְׁלֹשָׁה יה"ו יה"ו יה"ו שֶׁרְמִיזָתָם אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה, שֶׁנֶּאֱמַר לְמֹשֶׁה הָרֹמֶז שֶׁלָּהֶם בַּפָּסוּק הַזֶּה, (שמות ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶ"ה אֲשֶׁר אֶהְיֶ"ה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶ"ה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם. שְׁמָא שֶׁהוּא י"ו י"ו שֵׁשׁ

וְשִׁית עֲשָׂר זְמִנִין וי' רְמִיזוּ דִּילְהוֹן בְּאָת א' כְּגַוְנָא דָּא א' רָמִיז יוי דָּא אִיהוּ א ויי וַיִּיצֶר (חסר כאן).

וְעוֹד וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, אִלֵּין שִׁיתִּין רִבּוֹא מָארֵי מַתְנִיתִין דִּלְעֵלָּא. וְאִלֵּין שִׁיתִּין רִבּוֹא מָארֵי מַתְנִיתִין דִּלְתַתָּא. וְאִלֵּין שִׁיתִּין רִבּוֹא דְּמַלְאָכִין. וְאִלֵּין שִׁיתִּין רִבּוֹא כּוֹכְבַיָּא. כֻּלְּהוּ יַזְהִרוּ כְּהַהוּא דְּאִתְמַר פְּנֵי מֹשֶׁה כִּפְנֵי חַמָּה. כֻּלְּהוּ יַזְהִרוּ בְּחִבּוּרָא דָּא. בֵּיהּ יַזְהִרוּ בְּמִלּוֹלֵהּ. כֻּלְּהוּ יַזְהִרוּ בִּכְתִיבָתֵהּ. בְּהַאי סִפְרָא כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. וְעַל שְׁמֵהּ אִתְקְרֵי סֵפֶר הַזֹּהַר בְּדִיוּקְנָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ סֵפֶר דְּזֹהַר דִּילֵהּ מֵאֶמְצָא עִלָּאָה דְּאִיהוּ זֹהַר. וּבֵהּ אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן אֵיזֶהוּ חָכָם הַמֵּבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. וְאִיהוּ זֹהַר דְּנַהֲרָא בְּלֵב דְּרַעְיָא מְהֵימְנָא, זֹהַר בְּל"ב אֱלֹהִים דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית.

לשון הקודש

עֶשְׂרֵה פְּעָמִים י"ו וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה פְּעָמִים ו"י, הֲרֵי זֶה בְּאוֹת א' כְּמוֹ זֶה א', רוֹמֵז יוי, זֶהוּ א ויי וַיִּיצֶר (חֶסֶר בְּאֶן).

וְעוֹד, וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, אֵלּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁלְּמַעְלָה, וְאֵלּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁלְּמַטָּה, וְאֵלּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא שֶׁל מַלְאָכִים, וְאֵלּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא שֶׁל כּוֹכָבִים, כֻּלָּם יַזְהִירוּ כְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר פְּנֵי מֹשֶׁה כִּפְנֵי חַמָּה. כֻּלָּם יַזְהִירוּ בַּחִבּוּר הַזֶּה. בּוֹ יַזְהִירוּ בְּדִבּוּרוֹ. כֻּלָּם יַזְהִירוּ בִּכְתִיבָתוֹ בַּסֵּפֶר הַזֶּה כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא סֵפֶר הַזֹּהַר בַּדְּיוּקָן שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁלּוֹ מֵהָאֶם הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהִיא זֹהַר, וּבוֹ בֵּאֲרוּ חֲכָמִים, אֵיזֶהוּ חָכָם? הַמֵּבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. וְהוּא הַזֹּהַר שֶׁמֵּאִיר בְּלֵב הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, זוֹהֵר בְּל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.

וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרֵי עִלָּאָה עַל שִׁית רְקִיעִין, תְּלָת מִכָּאן וּתְלָת מִכָּאן, וְאִיהוּ בְּאֶמְצָעִיתָא, וְרָבְיָא לְכָל תְּלָת וּשְׁבִיעָאָה לְכָל שִׁית. וְעָלֵּה אִתְּמַר (בראשית א ח) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם, כָּלִיל אֵשׁ וּמַיִם, מַה דְּלָא קָרָא הָכִי לִשְׁאָר רְקִיעִים אֶלָּא לֵיהּ מַמָּשׁ וְרָעֲיָא מְהֵימְנָא בְּדִיּוּקְנֵהּ.

פָּתַח וְאָמַר רִבּוֹן עָלְמִין יְהֵא רַעֲוָא דִּילָךְ לְאַכְלָלָא עִלָּאִין וְתַתָּאִין בִּסְפָרָא דָּא. וּלְאִשְׁתַּכְחָא כָּל חַד וְחַד בֵּיהּ בֵּין בִּכְתִיבָה בֵּין בְּדִבּוּרָא, בְּחֵילָא דִּשְׁמָךְ יהו"ה וּבְכָל הַוְיָן דְּנָהֲרִין מִנֵּהּ, וּבְכָל שְׁמָהָן וְכִנּוּיִין דִּילֵהּ דְּכֻלְּהוּ יַזְהִרוּ מִנֵּהּ.

הָכִי יְהוֹן כֻּלְּהוֹן עִלָּאִין וְתַתָּאִין דְּאִדְכְּרוּן בְּהַאי חִבּוּרָא, זְהִירִין מִשְּׁמָךְ וּמֵהַוְוָיָ"ן דִּילֵהּ כְּזֹהַר דְּנָהִיר בִּרְקִיעָא. וְהָב רְשׁוּ לְכָל מָאן דְּאַדְכִּיר

לשון הקודש

וְהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרָא עֶלְיוֹן עַל שֵׁשֶׁת הָרְקִיעִים, שְׁלֹשָׁה מִכָּאן וּשְׁלֹשָׁה מִכָּאן, וְהוּא בָּאֶמְצַע, רְבִיעִי לְכָל הַשְּׁלֹשָׁה, וּשְׁבִיעִי לְכָל הַשִּׁשָּׁה, וְעָלָיו נֶאֱמַר (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם, כּוֹלֵל אֵשׁ וּמַיִם, מַה שֶּׁלֹּא קָרָא כָּךְ לִשְׁאָר הָרְקִיעִים, אֶלָּא לוֹ מַמָּשׁ, וְהָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן בְּדִיּוּקָנוֹ.

פָּתַח וְאָמַר, רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, יְהִי רְצוֹנְךָ לְהַכְלִיל עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה וּלְהַמְצִיא כָּל אֶחָד וְאֶחָד בּוֹ, בֵּין בִּכְתִיבָה, בֵּין בְּדִבּוּר, בַּכֹּחַ שֶׁל שִׁמְךָ יהו"ה וּבְכָל הַהֲוָיוֹת שֶׁמְּאִירוֹת מִמֶּנּוּ, וּבְכָל הַשֵּׁמוֹת וְהַכִּנּוּיִים שֶׁלּוֹ, שֶׁכֻּלָּם יַזְהִירוּ מִמֶּנּוּ.

יִהְיוּ כָּל הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁנִּזְכְּרוּ בַּחִבּוּר הַזֶּה זוֹהֲרִים מִשִּׁמְךָ וּמֵהַהֲוָיוֹת שֶׁלּוֹ כְּזֹהַר שֶׁמְּאִיר בָּרָקִיעַ. וְתֵן רְשׁוּת

בְּסִפְרָא דָּא בְּחֵילָא דִּשְׁמָךְ, לְאִזְדַּמְּנָא מִיָּד בֵּיהּ כְּהֶרֶף עַיִן לְגַלָּאָה בֵּיהּ כָּל חַד וְחַד מִלִּין יַקִּירִין וְרָזִין גְּנִיזִין, קַמֵּי שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי יְחִידָה בְּגָלוּתָא, לְאַנְהָרָא מִשְׁמָךְ בְּהַאי חִבּוּרָא וּלְאִתְחַבְּרָא עִמָּךְ בְּהַאי חִבּוּרָא, לְאִתְקַשְׁטָא בֵּיהּ לְגַבָּךְ כְּבַמָּה קְשׁוּטִין, לְקַיֵּם בֵּיהּ (בראשית ט טז) וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם.

קָם רָעַיָא מְהֵימְנָא עַל רַגְלוֹי וְאָמַר רַעְיָן קַדִּישִׁין אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְאָדָם קַדְמָאָה וְאַהֲרֹן וְדָוִד וּשְׁלֹמֹה. לָמָּה אַתּוּן דְּמִיכִין אִתְּעָרוּ לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא דְּאִתְמַר בָּהּ, (שה"ש ה ב) אֲנִי יְשֵׁנָה בְּגָלוּתָא בְּאִלֵּין דְּעַבְרִין עַל שְׁפ"ה פִּקּוּדִין כְּחָשְׁבַּן יְשֵׁנ"ה. דְּהָא חֵיוָן בִּישִׁין וְדִבִּין קָא אַתְיָן לְמֵיכַל עָאנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יחזקאל לד לא) וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי. דְּכָעָן מָטָא זִמְנָא דְּאִתְמַר

לשון הקודש

לְכָל מִי שֶׁאַזְכִּיר בַּסֵּפֶר הַזֶּה בַּכֹּחַ שֶׁל שִׁמְךָ, לְהִזְדַּמֵּן מִיָּד בּוֹ כְּהֶרֶף עַיִן, לְגַלּוֹת בּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד דְּבָרִים נִכְבָּדִים וְסוֹדוֹת גְּנוּזִים לְפָנֵי הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא יְחִידָה בַּגָּלוּת, לְהָאִיר מִשְּׁמְךָ בַּחִבּוּר הַזֶּה וּלְהִתְחַבֵּר עִמְּךָ בַּחִבּוּר הַזֶּה, לְהִתְקַשֵּׁר בּוֹ אֵלֶיךָ כְּבַמָּה קְשׁוּטִים, לְקַיֵּם בּוֹ (בראשית ט) וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם.

קָם הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן עַל רַגְלָיו וְאָמַר, רוֹעִים קְדוֹשִׁים, אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְאָדָם הָרִאשׁוֹן וְאַהֲרֹן וְדָוִד וּשְׁלֹמֹה. לָמָּה אַתֶּם יְשֵׁנִים? הִתְעוֹרְרוּ לַשְּׁכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ אֲנִי יְשֵׁנָה בַּגָּלוּת, בְּאֵלּוּ שֶׁעוֹבְרִים עַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ מִצְווֹת כְּחֶשְׁבּוֹן יְשֵׁנָ"ה. שֶׁהֲרֵי חַיּוֹת רָעוֹת וְדֻבִּים בָּאִים לֶאֱכֹל אֶת צֹאנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,

בְּהוֹן (ישעיה ט יא) וַיֹּאכְלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל פֶּה. דְּהָא בְּכָל דָּרָא וְדָרָא אַתּוּן סַבְלִין כַּמָּה דַּחֲקִין בְּגִינַיְהוּ בְּאַרַח נִסְתָּר.

וּבְחֵילָא דִּשְׁם יהו"ה וּבְכָל הַוְיָן דִּילֵהּ, וּבְכָל בְּנוּיִן קַדִּישִׁין וְדַכְיָין דִּילֵהּ, יִתְעָרוּן עִמְּכוֹן שִׁיתִּין רִבּוֹא מָארֵי מַתְנִיתִין וְשִׁיתִּין רִבּוֹא דְּמַלְאָכִין עִלָּאִין וְתַתָּאִין. וְשִׁיתִּין רִבּוֹא נְבִיאִים. לְמֶהֱוֵי כֻּלְהוֹן אוֹלְפִין זָכוּ עַל יִשְׂרָאֵל, לְשֵׁיזָבָא לוֹן מֵאִלֵּין חֵיוָן בִּישִׁין, לְמֶהֱוֵי מָחִיל לְהוֹן כָּל חוֹבֵיהוֹן, וּלְמִפְרָק לוֹן וּלְקַיֵּם בְּהוֹן (שה"ש ב ח) מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים דְּאִנּוּן קְצִים. אַל תִּתְּנוּ דָּמִי לוֹ עַד יַעְרֶה לְנַבְּיֵהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵי.

קוּם אֵלְיָהוּ דְּאַנְתְּ דָּלִיג עָלְמָא בְּאַרְבַּע טָסִין לְאִשְׁתַּכְּחָא בְּכָל חַד וְחַד מִיִּשְׂרָאֵל דִּמְקַיְּמִין

לשון הקודש

שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי, שֶׁבָּעֵת הַגִּיעַ זְמַן שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה ט) וַיֹּאכְלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל פֶּה. שֶׁהֲרֵי בְּכָל דּוֹר וָדוֹר אַתֶּם סוֹבְלִים כַּמָּה דְּחָקִים בִּשְׁבִילָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר.

וּבַכֹּחַ שֶׁל הַשֵּׁם יהו"ה וּבְכָל הַהַוָיוֹת שֶׁלּוֹ, וּבְכָל הַבְּנוּיִם הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים שֶׁלּוֹ, יִתְעוֹרְרוּ עִמָּכֶם שִׁשִּׁים רִבּוֹא בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שִׁשִּׁים רִבּוֹא מַלְאָכִים עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשִׁשִּׁים רִבּוֹא נְבִיאִים, שֶׁכֻּלָּם יִהְיוּ מְלַמְּדִים זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל לְהַצִּילָם מִן הַחַיּוֹת הָרָעוֹת הַלָּלוּ, שֶׁיִּמְחַל לָהֶם אֶת כָּל חַטָּאֵיהֶם, וְלִגְאֹל אוֹתָם וּלְקַיֵּם בָּהֶם מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים, שֶׁהֵם הַקְּצִים. אַל תִּתְּנוּ דָּמִי לוֹ עַד שֶׁיִּתְעוֹרֵר אֲלֵיהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמִים.

קוּם אֵלְיָהוּ, שֶׁאַתָּה מְדַלֵּג אֶת הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע טִיסוֹת לְהַמָּצֵא עִם כָּל אֶחָד

אוֹת בְּרִית מִילָה. בְּחֵילָא דִּשְׁמָא דיהו"ה וְכָל הַוְיָן וְכִנּוּיִין דִּילֵהּ, לָא תִּתְעַכַּב לְנַטְלָא רְשׁוּ מִקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַחְתָּא לְנַטְרָא עָאנָא. וְתִתְעַטַּר בְּכָל שְׁמָהָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַגָּנָא בְּהוֹן עָלַיְהוּ, וּלְנַחְתָּא בְּהַאי חִבּוּרָא לְגַלָּאָה בֵּיהּ רָזִין טְמִירִין קַמֵּי שְׁכִינְתָּא, לְאַנָהָרָא לָהּ בְּרָזָא דְּאוֹרַיְתָא, דְּאִיהוּ בְּחֶשְׁבָּן ר"ז, דְּבֵהּ וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, כְּזֹהַר דְּבֵהּ כ"ו ר"ז כ"ה אַתְוָן דְּיִחוּדָא. וּבֵהּ ז"ו דְּאִיהוּ אֶחָד.

וְיִקּוּמוּן עִמָּךְ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא וְשִׁית חַבְרוֹי דְּאִתְכְּנָשׁוּ בְּקַדְמִיתָא בְּהַאי זֹהַר, לְחַדָּשָׁא בֵּיהּ מִלִּין כְּדְבְקַדְמִיתָא דְּעָלַיְהוּ שְׁכִינְתָּא נַהֲרָא מִשְׁבְעָה רְקִיעִין, וּבְהוֹן נַהֲרָא מִשְׁבְעָה אַרְעִין דְּאָמַר עָלַיְהוּ דָּוִד (תהלים קטז ט) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

לשון הקודש

וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁמְּקַיְּמִים אוֹת בְּרִית מִילָה. בְּכֹחַ הַשֵּׁם יהו"ה וְכָל הַהֲוָיוֹת וְהַכִּנּוּיִים שֶׁלּוֹ, אַל תִּתְעַכֵּב לִטֹּל רְשׁוּת מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לָרֶדֶת וְלִשְׁמֹר אֶת הַצֹּאן. וְתִתְעַטֵּר בְּכָל הַשֵּׁמוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהָגֵן בָּהֶם עֲלֵיהֶם, וְלָרֶדֶת בַּחִבּוּר הַזֶּה לְגַלּוֹת בּוֹ סוֹדוֹת נִסְתָּרִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה, לְהָאִיר לָהּ בְּסוֹד הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחֶשְׁבּוֹן ר"ז, שֶׁבּוֹ וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, כַּזֹּהַר שֶׁבּוֹ כ"ו ר"ז כ"ה אוֹתִיּוֹת הַיִּחוּד, וּבוֹ ז"ו שֶׁהוּא אֶחָד. וְיָקוּמוּ עִמְּךָ הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְשִׁשָּׁת חֲבֵרָיו שֶׁנִּשְׁבְּחוּ בָּרִאשׁוֹנָה בַּזֹּהַר הַזֶּה, לְחַדֵּשׁ בּוֹ דְּבָרִים כְּבָרִאשׁוֹנָה, שֶׁעֲלֵיהֶם הַשְּׁכִינָה מְאִירָה מִשְּׁבְעָה רְקִיעִים, וּבָהֶם מְאִירָה מִשֶּׁבַע אֲרָצוֹת שֶׁאָמַר עֲלֵיהֶם דָּוִד

(קום רבי שִׁמְעוֹן אַפְתַּח מִלִּין קַמֵּי שְׁכִינְתָּא. פְּתַח וְאָמַר וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְהַמַּשְׂכִּילִים אִלֵּין רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכוּ' כַּכָּתוּב בַּדְּפוּס בְּתִקּוּנִים רֵישׁ דַּף א').

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. וְהַמַּשְׂכִּילִים לְאַפִּיקוּ דְּאַתְוָן דְּאִתְמְשַׁחוּ בְּמִשְׁחָתָא, רֵישָׁא וְגוּפָא וְשׁוּלֵי דְּזַנְבֵי טוּרֵיהוֹן יָתְבֵי כְּגוּפָא בְּלָא רוּחָא. נַפְשָׁא בְּסָכְלְתָנוּ דְּגֵשָׁא וְרַפְיָא, זְמִנִין לָקְבְלֵהּ רוּחָא. רוּחָא נְקוּדֵי דְּאִתְתַּחְמָן בִּתְחוּמֵיהוֹן, לְאָתַיָּא גוּפָא וּלְמֵיקָם לֵיהּ עַל רַגְלוֹי לְאַעֲנָאָה בְּאוֹרְחָא. וְלָא יָדְעֵי לְמֵיהַךְ לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא לְקַמָּא וְלַאֲחוֹרָא.

יַזְהִרוּ כְּזוֹהֲרָא דִּנְשָׁמְתָא אִנּוּן תְּנוּעֵי לְמֵילַךְ אוֹרְחָא לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, וּלְמֵיהַךְ בְּאַרַח קְשׁוֹט דְּלָא יְסְטוּן מִנֵּהּ. כְּזֹהַר הָרָקִיעַ דְּאִיהוּ כְּגִלִּידָא תַּקִּיפָא דְּעַל גַּבֵּי חֵיוָתָא, דְּאִיהוּ קָאִים

לשון הקודש

(תהלים קטז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

(קום רַבִּי שִׁמְעוֹן וּפְתַח דְּבָרִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה. פָּתַח וְאָמַר, וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְהַמַּשְׂכִּילִים, אֵלּוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכוּ', כַּכָּתוּב בַּדְּפוּס בַּתִּקּוּנִים רֹאשׁ דַּף א').

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. וְהַמַּשְׂכִּילִים לְהוֹצִיא הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּמְשְׁחוּ בְּשֶׁמֶן, הָרֹאשׁ וְהַגּוּף וְהַשּׁוּלַיִם שֶׁל זַנְבוֹת הֶהָרִים יוֹשְׁבִים כְּגוּף בְּלִי רוּחַ. הַנֶּפֶשׁ בְּהַשְׂכֵּל דְּגוּשָׁה וּרְפוּיָה, לִפְעָמִים כְּנֶגֶד הָרוּחַ. הָרוּחַ, נְקֻדּוֹת שֶׁמִּתָּחֲמוֹת בִּתְחוּמֵיהֶן, לְהַחֲיוֹת הַגּוּף וּלְהַעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו לְהֵעָנוֹת בַּדֶּרֶךְ, וְלֹא יוֹדְעִים לָלֶכֶת לְיָמִין וּלְשְׂמֹאל, לְפָנִים וּלְאָחוֹר.

יַזְהִירוּ כְּזֹהַר הַנְּשָׁמָה אוֹתָן הַתְּנוּעוֹת לָלֶכֶת הַדֶּרֶךְ לְיָמִין וְלִשְׂמֹאל וְלָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת שֶׁלֹּא יִסְטוּ מִמֶּנָּה. כְּזֹהַר

בְּשִׁעוּרָא סָתִים וּלְתַתָּא בְּרָזָא דְּמִשְׁחָתָא דִּבוּצִינָא.

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים אִנּוּן פִּסּוּקֵי תְּנוּעֵי דְּאִנּוּן מַצְדִּיקֵי הָרַבִּים וְלָא לְכֹלָּא. כַּכּוֹכָבִים שִׁבְעָה דְּנָהֲרִין וְנָטְלִין לְאַעֲנָאָה עָלְמָא, מִנְּהוֹן לִימִינָא וּמִנְּהוֹן לִשְׂמָאלָא. זַנְבֵי שׁוּלֵיהוֹן כְּשׁוּלֵי קְדֵרָה דְּקַיְמָא עַל נוּרָא דְּלָא אָכְלָא, וְהִיא אֶשָּׁא דְּאַסְנָא דְּאִתְחֲזֵי וְלָא אָכְלָא. אִית אֶשָּׁא סָבִיל אֶשָּׁא, וְאִית אֶשָּׁא אָכְלָה אֶשָּׁא. שִׁבְעָה נָטְלֵי וְשִׁבְעָה קַיְמֵי. תְּמִינָאָה אִתְחֲזֵי בְּהוּ. תְּשִׁיעָאָה נָטִיל לוֹן.

וְהַמַּשְׂכִּילִים. עֶשֶׂר נְקוּדִין דְּקַיְמִין לְאַעֲנָאָה, חֲמִשָּׁה מִימִינָא וְחֲמִשָּׁה מִשְּׂמָאלָא אוֹרְחָא דְּאִלֵּין לָקְבֵל אִלֵּין. חָמֵשׁ (דף קכד ע"ב) אִנּוּן רַבְרְבִין בְּהַהוּא גַּוְנָא זְעִירִין. אָ אֵ א אֹ א אִ יְמִינָא.

לשון הקודש

הָרָקִיעַ, שֶׁהוּא כְּמוֹ הַקְּפָאוֹן הֶחָזָק שֶׁעַל גַּב הַחַיּוֹת, בְּשִׁעוּר נִסְתָּר וּלְמַטָּה בְּסוֹד הַמְּרִידָה שֶׁל הַמָּאוֹר.

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים, שֶׁהוּא אוֹתָם הַפְּסִיקִים, תְּנוּעוֹת, שֶׁהֵם מַצְדִּיקֵי הָרַבִּים וְלֹא לַכֹּל. כַּכּוֹכָבִים, הַשִּׁבְעָה שֶׁמְּאִירִים וְנוֹסְעִים לְהוֹרוֹת בָּעוֹלָם, מֵהֶם לְיָמִין וּמֵהֶם לִשְׂמֹאל. זַנְבוֹת שׁוּלֵיהֶם כְּשׁוּלֵי קְדֵרָה שֶׁעוֹמֶדֶת עַל הָאֵשׁ שֶׁאֵינָהּ שׁוֹרֶפֶת, וְהִיא הָאֵשׁ שֶׁל הַסְּנֶה שֶׁנִּרְאֵית וְלֹא שׁוֹרֶפֶת. יֵשׁ אֵשׁ סוֹבֶלֶת אֵשׁ, וְיֵשׁ אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ. שִׁבְעָה נוֹסְעִים וְשִׁבְעָה עוֹמְדִים. הַשְּׁמִינִי נִרְאֶה בָּהֶם, וְהַתְּשִׁיעִי מַסִּיעַ אוֹתָם.

וְהַמַּשְׂכִּילִים. עֶשֶׂר נְקֻדּוֹת שֶׁעוֹמְדוֹת לְהַנְהִיג, ה' מִימִין וְה' מִשְּׂמֹאל, הַדֶּרֶךְ שֶׁל אֵלֶּה כְּנֶגֶד אֵלֶּה. חָמֵשׁ הֵם גְּדוֹלִים בְּאוֹתוֹ הַגָּוֶן קְטַנִּים. אָ אֵ א אֹ א אִ בִּימִין. אַ אֶ אָ אֱ

אַ אָ אָ אָ אָ (נ"ל בְּחִירִיק וְהֵם ה' נְקֻדּוֹת קְטַנּוֹת) **שְׁמָאלָא. אִתְכְּלָלוּ אִלֵּין בְּאִלֵּין לְאַעֲנָאָה גּוּפָא. חֲמֵשׁ מִשְׁמָאלָא נֶפֶשׁ. חֲמֵשׁ מִימִינָא רוּחַ. וְאִנּוּן חֲמֵשׁ גּוּ חֲמֵשׁ. תְּרִין טְמִירִין וְלָא אִתְגַּלְיָין. שַׁרְיָא לְאַעֲנָאָה נְקֻדָּה דְּאַבְרָהָם אָ כְּלָלָא דְּכֹלָּא.**

הַאי נְקֻדָּה דְּאַבְרָהָם מָשִׁיךְ אִנּוּן טְמִירִין וְכָלִיל לוֹן. בְּגִין כָּל אִנּוּן דְּלְתַתָּא עָאלִין בֵּיהּ. וְדָא נְקֻדָּה דְּנָהִיר מִסַּיְפֵי עָלְמָא עַד סַיְפֵי עָלְמָא. אָ רָזָא דְּשְׁמָא גְּלִיפָא. מָשִׁיךְ בּוּצִינָא וְרָשִׁים נְקוּדָה חֲשׁוֹכָא בְּלָא נְהִירוּ כְּלָל. וְדָא נְקֻדָּה דְּיִצְחָק. אַ דָּא אִקְרֵי שַׁבָּט לְגוֹ חֲסַר לֵב. (איוב יב כו) **מְנַלֶּה עֲמֻקוֹת מִנִּי חֹשֶׁךְ. וּבְגִין כָּךְ סָלִיק בִּשְׁמָא.**

נְקֻדָּה דְּיַעֲקֹב לָא מַשְׁכַּח בֵּיהּ בּוּצִינָא אֶחָיד לִתְרִין סִטְרִין, וְאִיהוּ לָא אִתְחֲזֵי. אֵ יוֹמָא

לשון הקודש

אָ (כ"ל בְּחִירִיק וְהֵם ה' נְקֻדּוֹת קְטַנּוֹת) **בִּשְׁמָאל.** נִכְלָלִים אֵלּוּ עִם אֵלּוּ לְהַנְהִיג הַגּוּף. חָמֵשׁ מִשְּׂמאל נֶפֶשׁ, וְחָמֵשׁ מִיָּמִין רוּחַ. וְהֵם חָמֵשׁ בְּתוֹךְ חָמֵשׁ. שְׁתַּיִם נִסְתָּרִים וְלֹא גְּלוּיִים, תְּחִלַּת הַהַנְהָגָה הַנְּקוּד שֶׁל אַבְרָהָם אָ הַכְּלָל שֶׁל הַכֹּל.

הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם מוֹשֶׁכֶת אוֹתָם הַנִּסְתָּרִים וְכוֹלֶלֶת אוֹתָם, מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁלְּמַטָּה נִכְנָסִים בָּהּ, וְזוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁמֵּאִירָה מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם. אָ סוֹד הַשֵּׁם הֶחָקוּק. מוֹשֵׁךְ מָאוֹר וְרוֹשֵׁם נְקֻדָּה חֲשׁוּכָה בְּלִי אוֹר כְּלָל. וְזוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁל יִצְחָק. אַ זוֹ נִקְרֵאת שֵׁבֶט לְתוֹךְ חֲסַר לֵב. מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת מִנִּי חֹשֶׁךְ. וּמִשּׁוּם כָּךְ עוֹלֶה בַּשֵּׁם.

הַנְּקֻדָּה שֶׁל יַעֲקֹב לֹא מוֹשֶׁכֶת בּוֹ מָאוֹר

תְּלִיתָאָה דִּבְרֵאשִׁית כִּי טוֹב כִּי טוֹב תְּרֵי זִמְנֵי, אִיהוּ גְּנִיז דְּלָא יְדִיעַ בְּגַוְוֵיהוּ, בּוּצִינָא לָא מָשִׁיךְ בֵּיהּ כְּלָל. אִיהוּ טָמִיר וְגָנִיז וְלָא אִתְחֲזֵי.

עֲרָבוֹת אַגְּנִיז בַּתְרֵיהוּ לְאַתְקַנָּא בֵּיהּ סָתִים מִכֹּלָּא. וּבְגִין דְּטָמִיר וְסָתִים עָלֵּהּ דְּלָא יְדִיעַ כְּלָל כֹּלָּא גָּנִיז. קַרְקַע עֲרָבוֹת אִתְחֲזֵי, וְאַף עַל גַּב דְּסָתִים אִיהוּ. אֶ נְקֻדָּה דְּתַלְיָא תְּחוֹת תְּרֵין אִיהִי קַרְקַע עֲרָבוֹת. עֲרָבוֹת הוּא גָּנִיז וְסָתִים דְּלָא אִתְיְדִיעַ בֵּין תְּרֵין לְבָתַר דְּרָכִיב בֵּיהּ הַהוּא טְמִירָא דְּכֹלָּא, אַפִּיק לֵיהּ וְשַׁלִּיט קַרְקַע עֲרָבוֹת בְּכֹלָּא.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. וְהַמַּשְׂכִּילִים כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (משלי טז כ) מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב. הָיְינוּ יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. כְּזֹהַר זֹהַר זָהֳרָא דְּזָהֳרִין בִּסְלִיקוּ, זוֹהֳרָא זָהִיר וְאַנְהִיר וְאַדְלִיק נָצִיץ

לשון הקודש

אָחוּז לִשְׁנֵי צְדָדִים, וְהוּא לֹא נִרְאֶה. אֵ יוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, כִּי טוֹב כִּי טוֹב פַּעֲמַיִם, הוּא גָּנוּז וְלֹא יָדוּעַ בְּתוֹכָם. הַמָּאוֹר לֹא מוֹשֵׁךְ בּוֹ כְּלָל. הוּא טָמִיר וְגָנוּז וְלֹא נִרְאֶה.

עֲרָבוֹת נִגְנָז אַחֲרֵיהֶם לְהִתְקֵן בּוֹ אֶת הַנִּסְתָּר מֵהַכֹּל. וּמִשּׁוּם שֶׁטָּמִיר וְנִסְתָּר עָלָיו שֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ כְּלָל, הַכֹּל גָּנוּז. קַרְקַע עֲרָבוֹת נִרְאֶה, וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא נִסְתָּר. אֶ הַנְּקֻדָּה שֶׁתְּלוּיָה תַּחַת הַשְּׁנַיִם, הִיא קַרְקַע עֲרָבוֹת. עֲרָבוֹת, הוּא גָּנוּז וְנִסְתָּר שֶׁלֹּא נוֹדָע בֵּין הַשְּׁנַיִם לְאַחַר שֶׁרוֹכֵב בּוֹ אוֹתוֹ הַטָּמִיר שֶׁל הַכֹּל, מוֹצִיא אוֹתוֹ וְשׁוֹלֵט בְּקַרְקַע עֲרָבוֹת הַכֹּל.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. וְהַמַּשְׂכִּילִים כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי טז) מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב, הַיְנוּ יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. כְּזֹהַר, זֹהַר שֶׁזּוֹהֵר שֶׁל זְהָרִים בַּעֲלִיָּה. הַזֹּהַר זוֹהֵר

לְכַמָּה סִטְרִין זְהִירִין. זֹהַר סָלִיק וְנָחִית זֹהַר נָצִיץ לְכָל עֵיבָר. זֹהַר נָגִיד וְנָפִיק. זֹהַר דְּלָא פָּסִיק לְעָלְמִין. זֹהַר דְּעָבִיד תּוּלְדִין. זֹהַר זְהָרָא דְּטָמִיר וְגָנִיז נְצִיצוּ דְּכָל נְצִיצוּ. דַּרְגִּין כֻּלָּא בֵּיהּ נָפִיק וְטָמִיר, סָתִים וְגַלְיָא, חֲזֵי וְלָא חֲזֵי, סִיפְתָּא בְּעִקּוּרָא מַבּוּעָא דְּבֵירָא, נָפִיק בִּימָמָא וְטָמִיר בְּלֵילְיָא. אִשְׁתַּעֲשַׁע בְּפַלְגוּ דְּלֵילְיָא בְּתוֹלָדִין דְּאַפִּיק.

זֹהַר דְּזָהִיר וְאַנְהִיר לְכֹלָּא כְּלָלָא דְּאוֹרַיְתָא, וְדָא אִיהוּ זֹהַר הָרָקִיעַ. הָרָקִיעַ דְּבֵיהּ תַּלְיָן שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא כּוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי, דָּא אִקְרֵי זְהָרָא דְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא, דְּלֹא זָכָה בֵּיהּ בַּר נָשׁ, בַּר רָעַיָּא מְהֵימְנָא דְּכָל בֵּיתָא, דְּלָא אַנְהִיר סִיהֲרָא אִי אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא בַּר מִנֵּיהּ דְּזָכָה בְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא.

לשון הקודש

וּמֵאִיר וּמַדְלִיק, נוֹצִיץ לְכַמָּה צְדָדִים זוֹהֲרִים. זֹהַר עוֹלֶה וְיוֹרֵד. זֹהַר נוֹצִיץ לְכָל עֵבֶר. זֹהַר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא. זֹהַר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. זֹהַר שֶׁעוֹשֶׂה תּוֹלָדוֹת. זֹהַר זוֹהֵר שֶׁטָּמִיר וְגָנוּז, נִיצוּץ שֶׁל כָּל נִיצוּץ. כָּל הַדְּרָגוֹת בּוֹ יוֹצֵא וְטָמִיר, נִסְתָּר וְגָלוּי, רוֹאֶה וְלֹא רוֹאֶה, מְשָׁקֵל בְּעִקּוּר מַבּוּעַ הַבְּאֵר, יוֹצֵא בַּיּוֹם וְטָמִיר בַּלַּיְלָה. מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בַּתּוֹלָדוֹת שֶׁהוֹצִיא.

זֹהַר שֶׁזּוֹהֵר וּמֵאִיר לַכֹּל, הַכְּלָל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ זֹהַר הָרָקִיעַ. הָרָקִיעַ שֶׁבּוֹ תְּלוּיִים הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְּבָנָה, כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת. זֶה נִקְרָא הַזֹּהַר שֶׁל הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁמְּאִירָה, שֶׁלֹּא זָכָה בּוֹ אִישׁ פְּרָט לָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן שֶׁל כָּל הַבַּיִת, שֶׁאֵין מְאִירָה הַלְּבָנָה אִם הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה, רַק מִמֶּנּוּ, שֶׁזָּכָה לְאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁמְּאִירָה.

זֹהַר הָרָקִיעַ סָתִים עִלָּאָה דְּנָהִיר וְלָא יְדִיעַ,
אַדְלִיק וְלָא אִתְחֲזֵי, וּמָאן דְּנָטִיל לָא יְדַע
מִמָּאן נָטִיל. סְתִימוּ דִּילֵהּ טָמִיר וְגָנִיז שִׁבְטָא
דְּיוֹסֵף צַדִּיקָא סָתִים בְּאַרְבַּע גְּוָנִין, זֹהַר דְּנָצִיץ
בִּתְרֵיסַר חֵיוָן זְוָיָן, וּנְהוֹרִין נַצְצִין מִגֵּהּ תְּלֵיסַר אִנּוּן
בְּרָזָא דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא וְגוֹ רָזָא דְּאֵין סוֹף. אֵין סוֹף
דְּלֵית שִׁיעוּרָא.

תֵּשַׁע נְקוּדִין בְּאוֹרַיְתָא נָפְקִין וְאִתְפַּלְגִין בְּאַתְוָן.
אַתְוָן בְּהוֹן נָטְלִין מַטְלָנִין דַּקִּיקִין בְּרָזִין
פַּלְגִין. אִלֵּין תִּשְׁעָה שַׁלִּיטִין עַל אַתְוָן אָתְוָן מִנְּהוֹן
אִתְפְּשָׁטוּ. אִשְׁתְּאַרוּ נְקוּדִין לְאַעֲנָאָה לוֹן. לָא
נָטְלִין בַּר כַּד אִנּוּן נָפְקִין, אִלֵּין אִקְרוֹן אֵין סוֹף.
כְּלְהוּ אַתְוָן מַטְלָנֵהוֹן בְּאֵין סוֹף. כְּמָא דְּאִנּוּן נָטְלִין
לוֹן, הָכִי נָטְלִין אִלֵּין סְתִימִין אַתְוָן גַּלְיָן קַלִּין

לשון הקודש

זֹהַר הָרָקִיעַ, הַנִּסְתָּר הָעֶלְיוֹן, שֶׁמֵּאִיר וְאֵינוֹ יָדוּעַ, מַדְלִיק וְלֹא נִרְאֶה, וּמִי שֶׁנּוֹטֵל אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִמִּי נוֹטֵל. הַסֵּתֶר שֶׁלּוֹ נִסְתָּר וְגָנוּז, שִׁבְטוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק נִסְתָּר בְּאַרְבָּעָה גְוָנִים. הַזֹּהַר שֶׁנּוֹצֵץ בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַיּוֹת, זִיוִים וְאוֹרוֹת נוֹצְצִים מֵהֶם, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֵם בְּסוֹד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְתוֹךְ סוֹד הָאֵין סוֹף. הָאֵין סוֹף שֶׁאֵין לוֹ שִׁעוּר.

תֵּשַׁע נְקֻדּוֹת בַּתּוֹרָה יוֹצְאִים וּמִתְחַלְּקִים בָּאוֹתִיּוֹת. הָאוֹתִיּוֹת בָּהֶם נוֹסְעִים מַסָּעוֹת קְטַנִּים בְּסוֹדוֹת חֲלוּקִים. אֵלּוּ הַתֵּשַׁע שׁוֹלְטִים עַל הָאוֹתִיּוֹת, הָאוֹתִיּוֹת מִתְפַּשְּׁטוֹת מֵהֶם. נִשְׁאֲרוּ הַנְּקֻדּוֹת לְהַנְהִיג אוֹתָם. לֹא נוֹסְעִים רַק כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים, אֵלּוּ נִקְרָאוּ אֵין סוֹף. כָּל הָאוֹתִיּוֹת מַסְּעוֹתֵיהֶן בָּאֵין סוֹף. כְּמוֹ שֶׁהֵם נוֹשְׂאִים אוֹתָם, כָּךְ נוֹשְׂאִים אֵלּוּ הַנִּסְתָּרִים

דְּקַלָּיָא, אִשְׁתְּנִין מִגּוֹ נְקֻדָּה חֲדָא דְּנָפְקָא מֵאִלֵּין נִקּוּדִין, דְּאִקְּרוֹן אֵין סוֹף. וּמֵהַהִיא נְקֻדָּה אִתְפְּשָׁטוּ כְּלְהוּ אַתְוָן.

לְבָתַר אִלֵּין נִקּוּדִין אִסְתִּימוּ בְּגוֹ סְתִימוּ, וְנָטְלֵי לוֹן בְּכָל מַטְלָנִין. מֵאֵין סוֹף נָפְקָא בּוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא, לְאַעְטָרָא לְכֹלָּא, לְאַנְהָגָא לְיַמָּא רַבָּא דְּלָא יִפּוֹק מִשְּׁעוֹרָא לְבַר. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב לח יא) עַד פֹּה תָּבוֹא וְלֹא תֹסִיף וּפֹא יָשִׁית בִּגְאוֹן גַּלֶּיךָ. פ"ה שִׁיעוֹרָא דְּבוּצִינָא פ' תְּמָנִין מַטְלָנִין, מִגּוֹ שִׁירוּתָא דְּעִגּוּלָא גּוֹ עוּמְקָא. כ' עִגּוּלָא. עוּמְקָא דְּעָאִיל לְגוֹ בְּהַהוּא עִגּוּלָא ו' בְּדִיוּקְנָא דְּהַאי כ"ו, וְדָא פ' עִגּוּלָא וְעוּמְקָא. רְבוּעָא גּוֹ חַמְשִׁין מַטְלָנִין ה' רְבוּעָא גּוֹ מִשְׁחָתָא ו' בְּדִיוּקְנָא דְּאָעִיל בְּעִגּוּלָא הַהוּא דְּיוּקְנָא מַמָּשׁ אָעִיל בְּרְבוּעָא. בּוּצִינָא

לשון הקודש

אוֹתִיּוֹת מְגֻלּוֹת קוֹלוֹת שֶׁל קוֹלוֹת, מִשְׁתַּנִּים מִתּוֹךְ נְקֻדָּה אַחַת שֶׁיּוֹצֵאת מֵהַנְּקֻדּוֹת הַלָּלוּ שֶׁנִּקְרָאִים אֵין סוֹף. וּמֵאוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה כָּל הָאוֹתִיּוֹת הִתְפַּשְׁטוּ. **אַחַר** כָּךְ אֵלּוּ הַנְּקֻדּוֹת מִסְתַּתְּרוֹת בְּתוֹךְ הַסֵּתֶר, וְנוֹטְלִים אוֹתָם בְּכָל הַמַּטָּעוֹת. מֵאֵין סוֹף יוֹצֵא הַנִּיצוֹץ הַקָּשֶׁה לְעַטֵּר אֶת הַכֹּל, לְהַנְהִיג אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל שֶׁלֹּא יֵצֵא מִשִּׁעוּרוֹ הַחוּצָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איוב לח) עַד פֹּה תָּבוֹא וְלֹא תֹסִיף וּפֹא יָשִׁית בִּגְאוֹן גַּלֶּיךָ. פ"ה הַשִּׁעוּר שֶׁל הַמָּאוֹר פ' שְׁמוֹנִים מַטָּעוֹת מִתּוֹךְ רֹאשִׁית הָעִגּוּל בְּתוֹךְ הָעֹמֶק. כ' עִגּוּל, הָעֹמֶק שֶׁנִּכְנָס פְּנִימָה לְאוֹתוֹ הָעִגּוּל, ו' בַּדְּיוּקָן שֶׁל הַכ"ו הַזֶּה, וְהַפ' הַזֶּה עִגּוּל וְעֹמֶק. רְבוּעַ בְּתוֹךְ חֲמִשִּׁים מַטָּעוֹת, ה' רְבוּעַ תּוֹךְ מְדִידָה ו', כַּדְּיוּקָן

דְּקַרְדִּינוּתָא אִתְפְּשַׁט בְּכָל אִנּוּן קִשְׁרִין וְסִימָנֵהוֹן חו"ל. ח' לְעֵלָּא, ו' בְּאֶמְצַע, ל' בְּכֻלְּהוּ כַּד אִתְפַּשְׁטַת בּוּצִינָא, כָּל חַד וְחַד עָבִיד תְּחוּמָא לְתַבְרָא גָּלוּי דְּיַמָּא. (לְסִטַר צָפוֹן) שָׂרָאן גַּלְיָן וְסַלְקִין רָגְזִין, נָפְקָא ח' קִשְׁרָא בְּרָזוֹי וּבָטַשׁ לוֹן וְרָשִׁים בְּמִשְׁחָתָא וְאַהֲדְרוּ גַּלְיָן.

לְסִטַר מִזְרָח שָׂרָאן גַּלְיָן רָגְזִין וְסָלְקִין וְרָעֲשִׁין וְנָפְקָא רָזָא דְּקִשְׁרָא ו' בְּכָל אִנּוּן רְשִׁימִין, וּבָטַשׁ לוֹן רָשִׁים בִּרְשִׁימוּ גּוֹ מִשְׁחָתָא וְאַהֲדְרוּ גַּלְיָן.

לְסִטַר דָּרוֹם שָׂרָאן גַּלְיָן וְסָלְקִין וְרָגְזִין וְרָעֲשִׁין סַלְקִין וְנַחְתִּין. נָפְקָא ל' קִשְׁרָא דְּאִתְעֲבִיד בְּכֻלְּהוּ קִשְׁרִין מַגְדָּלָא בְּשׁוּרוֹי, מַקָּפָן בְּעַבְרִין וְדָשִׁין וְרָשִׁים בִּתְחוּמָא, וְגַלְיָן אַהֲדְרוּ לְסִטַר צָפוֹן לְסִטַר

לשון הקודש

שֶׁנִּכְנָם בָּעִגּוּל, אוֹתוֹ הַדְּיוֹקָן מַמָּשׁ נִכְנָם בָּרִבּוּעַ. הַנִּיצוֹץ הַקָּשֶׁה מִתְפַּשֵּׁט בְּכָל אוֹתָם הַקְּשָׁרִים וְסִימָנֵיהֶם חו"ל. ח' לְמַעְלָה, ו' בָּאֶמְצַע, ל' בְּכֻלָּם. כְּשֶׁהַמָּאוֹר מִתְפַּשֵּׁט, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹשֶׂה תְּחוּם לְשִׁבֹּר גַּלֵּי הַיָּם. (לְצַד צָפוֹן) מַתְחִילִים הַגַּלִּים וְעוֹלִים הַכְּעָסִים. יוֹצֵאת ח' הַקֶּשֶׁר בְּסוֹדוֹ וּמַכֶּה אוֹתָם וְרוֹשֵׁם בְּמְדִידָה, וְחוֹזְרִים הַגַּלִּים.

לְצַד מִזְרָח מַתְחִילִים הַגַּלִּים רוֹגְזִים וְעוֹלִים וְרוֹעֲשִׁים, וְיוֹצֵא סוֹד הַקֶּשֶׁר ו' בְּכָל אוֹתָם רְשׁוּמִים, וּמַכֶּה אוֹתָם, רוֹשֵׁם בְּרְשִׁימָה בְּתוֹךְ הַמְּדִידָה וְחוֹזְרִים הַגַּלִּים. **לְצַד** דָּרוֹם מַתְחִילִים הַגַּלִּים, וְעוֹלִים וְרוֹגְזִים וְרוֹעֲשִׁים, עוֹלִים וְיוֹרְדִים. יוֹצֵאת ל', הַקֶּשֶׁר שֶׁנַּעֲשָׂה בְּכָל הַקְּשָׁרִים, מִגְדָּל בְּחוֹמָתוֹ, מְקֻפִּים דְּלָתוֹת וּבְרִיחִים בַּתְּחוּם, וְהַגַּלִּים חוֹזְרִים לְצַד צָפוֹן, לְצַד

מִזְרָח לִסְטָר דָּרוֹם, וְאִתְבָּרוּ וְאִשְׁתְּכַךְ רְגָזָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה ה כב) אֲשֶׁר שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם. ח"ל סַלְקִין בָּאֲוִירָא אִתְעָרְבוּ בְּאַתְוָון, וְאַתְוָון שָׁרָאן עַלּוֹן לְנָפְקָא בְּהוֹן קָלִין דְּקָלַיָּא, וְאִלֵּין אִנּוּן תְּחוּמָא לְשִׁכְלוּלָא דְּרָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא.

וְאִלֵּין חֵי"ד וְלִישָׁ"ן וּמַגְדָּלָא דְּשִׁנִּין, עַל אִלֵּין שַׁרְיָאן כֹּלָּא. וְאִלֵּין אִנּוּן דְּאִתְכַּסְיָן בְּקָלָא פְּנִימָאָה, וּבְקָלָא דְּאִשְׁתְּמַע וּבְמִלּוֹלָא. אִלֵּין אִנּוּן תְּחוּמָא לְאִלֵּין. אִלֵּין מַשְׁנְיָן לְכִתְרָא קַדְמָאָה דַּהֲוָה בִּסְתִימוּ. וְכַד אִתְפְּשַׁט מָטַת לְחַד מֵאִלֵּין, וְאִשְׁתַּנֵּי וְאִתְעֲבִיד רוּחָא דְּלָא שָׁכִיךְ לְעָלְמִין וּנְבִיעוּ תָּדִיר. בְּגִין דְּהַהוּא קִשְׁרָא דְּאִיהוּ תְּחוּמָא דְּבוּצִינָא, בָּטַשׁ בֵּיהּ, וּבְגִינֵהּ נָבִיעוּ בַּחֲשַׁאי, וְדָא רָזָא ח' חֵיךְ, הָכִי אִתְקְרֵי. דָּא עֲבִיד בִּנְיָנָא בְּגָרוֹן דְּבַר נָשׁ.

לשון הקודש

מִזְרָח, וּלְצַד דָּרוֹם, וְנִשְׁבְּרוּ וְשׁוֹבֵךְ הָרְגָּז. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ירמיה ה) אֲשֶׁר שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם. ח"ל עוֹלִים בָּאֲוִיר מִתְעָרְבִים בָּאוֹתִיּוֹת, וְהָאוֹתִיּוֹת מַתְחִילוֹת עֲלֵיהֶם לְהוֹצִיא בָּהֶם קוֹלֵי קוֹלוֹת. וְאֵלּוּ הֵם תְּחוּם לַתִּקּוּן שֶׁל סוֹד הָאֱמוּנָה.

וְאֵלּוּ חֵי"ד וְלָשׁוֹ"ן וּמִגְדַּל הַשִּׁנַּיִם, עַל אֵלֶּה שׁוֹרִים הַכֹּל. וְאֵלֶּה הֵם שֶׁהִתְכַּסּוּ בַּקּוֹל הַפְּנִימִי, וּבַקּוֹל שֶׁנִּשְׁמָע וּבַדִּבּוּר. וְאֵלּוּ הֵם תְּחוּם לְאֵלּוּ. אֵלּוּ מְשֻׁנִּים לַכֶּתֶר הָרִאשׁוֹן שֶׁהָיָה בַּסֵּתֶר. וּכְשֶׁמִּתְפַּשֵּׁט, מַגִּיעָה לְאֶחָד מֵאֵלּוּ, וּמִשְׁתַּנָּה וְנַעֲשֵׂית רוּחַ שֶׁלֹּא שׁוֹכֶכֶת לְעוֹלָמִים וְתָמִיד נוֹבַעַת. מִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ הַקֶּשֶׁר שֶׁהוּא תְּחוּם הַמָּאוֹר מַכֶּה בּוֹ, וּבִגְלָלוֹ נוֹבֵעַ בַּחֲשַׁאי, וְזֶה סוֹד ח' חֵיךְ, כָּךְ נִקְרָא. זֶה עוֹשֶׂה בִּנְיָן בַּגָּרוֹן שֶׁל אָדָם.

וְדָא הוּא תְּחוּמָא קַדְמָאָה, כַּד בָּעָא לְאִתְפַּשְׁטָא
הַהִיא נְקֻדָּה, סָלִיק הַאי קִשְׁרָא וְנָטִיל לֵיהּ
מֵהַאי אֲתַר, וְשָׁנֵי לֵיהּ בִּתְלָת (דף קכה ע"א) גְּוָנִין, בְּאֶשָּׁא
בְּרוּחָא בְּמַיָּא. בְּגִין דְּהַאי קִשְׁרָא כַּד אִתְקַשַּׁר מֵאֵין
סוֹף בְּבוּצִינָא, הָכִי אִתְקַשַּׁר.

וְכַד אַפִּיק קָלָא דְּאִשְׁתְּמַע מִגּוֹ דְּחִיקוּ דְּפָשִׁיט
דְּמַחֲשָׁבָה, הַאי קִשְׁרָא דָּחִיק לֵיהּ, וְשָׁדַר לֵיהּ
לְקִשְׁרָא תִּנְיָנָא בְּרָזָא דוא"ו דְּאִיהוּ לִישָׁן, וּבָטַשׁ
הַהוּא קָלָא בֵּיהּ, וְאִשְׁתְּמַע מֵהַאי סִטְרָא וְשַׁרְיָא
עַל הַאי סִטְרָא דְּלִישָׁן. וּבְגִין כָּךְ אִקְּרֵי הַאי קָלָא
ו' לִישָׁן.

הַאי קִשְׁרָא דְּאִיהוּ לִישָׁן שָׁדַר לֵיהּ לְגוֹ קִשְׁרָא
תַּקִּיפָא, מַגְדְּלָא כְּלָלָא דְּעֶשְׂרִין וּתְרֵין שׁוּרִין,
וּכְדֵין הַהוּא קָלָא אִשְׁתְּכַד לְגוֹ מִלָּה בְּשִׁיעוּרָא. גּוֹ
תְּהוֹמָא כְּדְקָא יָאוֹת.

לשון הקודש

וְזֶהוּ הַתְּחוּם הָרִאשׁוֹן. כְּשֶׁרוֹצָה
לְהִתְפַּשֵּׁט אוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה, עוֹלֶה הַקֶּשֶׁר
הַזֶּה, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ מֵהַמָּקוֹם הַזֶּה, וּמְשַׁנֶּה
אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשָׁה גְּוָנִים, בְּאֵשׁ בְּרוּחַ וּבְמַיִם.
מִשּׁוּם שֶׁהַקֶּשֶׁר הַזֶּה, כְּשֶׁנִּקְשָׁר מֵאֵין סוֹף
בַּמָּאוֹר, כָּךְ נִקְשָׁר.

וּכְשֶׁמּוֹצִיא קוֹל שֶׁנִּשְׁמָע מִתּוֹךְ הַהֹּחֶק
שֶׁפּוֹשֵׁט שֶׁל הַמַּחֲשָׁבָה, הַקֶּשֶׁר הַזֶּה הוֹחֵק
אוֹתוֹ, וְשׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ לַקֶּשֶׁר הַשֵּׁנִי בַּסּוֹד
שֶׁל וא"ו שֶׁהוּא לָשׁוֹן, וּמַכֶּה בּוֹ אוֹתוֹ
הַקּוֹל, וְנִשְׁמָע מִן הַצַּד הַזֶּה, וְשׁוֹרֶה עַל
הַצַּד הַזֶּה שֶׁל הַלָּשׁוֹן. וּמִשּׁוּם כָּךְ נִקְרָא
הַקּוֹל הַזֶּה ו' לָשׁוֹן.

הַקֶּשֶׁר הַזֶּה שֶׁהוּא לָשׁוֹן, שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ
לְתוֹךְ קֶשֶׁר חָזָק, מִגְדָּל כְּלָל שֶׁל עֶשְׂרִים
וּשְׁתַּיִם שׁוּרוֹת, וְאָז אוֹתוֹ קוֹל שׁוֹכֵךְ לְתוֹךְ

וְאִלֵּין תְּלַת קִשְׁרִין אִנּוּן תְּחוֹמָא לְאַעֲנָאָה לְקָלָא וּלְמִלָּה, וּלְכָל אִנּוּן סִטְרִין דְּנָפְקִין מִקָּלָא וּמִלָּה דְּאִקְרוֹן יְמֵי קֶדֶם. וְאִלֵּין אַסְגִּין יוֹמִין בְּשִׁעוּרָא כְּדְקָא יָאוֹת, לְקָלָא וּמִלָּה. וְרָזָא דָּא (איוב כט יח) **וְכַחוֹל אַרְבֶּה יָמִים. בְּגִין חוֹל אַסְגִּיאוּ יוֹמִין גּוֹ שִׁיעוּרָא דְּבוּצִינָא כְּדְקָא חֲזֵי, וְכֻלָּא מְאֵין סוֹף.**

אֵין סוֹף כֻּלְּהוּ נְקוּדִין דְּאוֹרַיְתָא, קִשְׁרִין אִלֵּין תְּלַת קִשְׁרִין דְּקָא אָמָרַן, בְּשִׁעוּרָא רָזָא דְּחוֹל וְאִנּוּן תְּלָת נְקוּדִין דְּשַׁרְיָן עַל אַתְוָן, לְעֵלָּא וּלְאֶמְצָעִיתָא וּלְתַתָּא, וְאִנּוּן חו"ל דְּקָאָמַרְן. קַדְמָאָה שַׁרְיָא לְעֵלָּא וְאִקְרֵי בְּכֻלְּהוּ. שַׁרְיָא תִּנְיָנָא בְּאֶמְצָעִיתָא, וְשָׁנֵי שְׁמָא וְאִתְקַשַּׁר בֵּין עֵלָּא וְתַתָּא. תְּלִיתָאָה דְּאִיהוּ תַּקִּיפָא אִקְרֵי בְּשְׁמָא אָחֳרָא.

לשון הקודש

הַדָּבָר בְּשִׁעוּר, בְּתוֹךְ הַתְּחוּם כָּרָאוּי.
וּשְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים הַלָּלוּ הֵם תְּחוּם לְהַנְהִיג לְקוֹל וּלְדִבּוּר, וּלְכָל אוֹתָם הַצְּדָדִים שֶׁיּוֹצְאִים מֵהַקּוֹל וְהַדִּבּוּר, שֶׁנִּקְרָאִים יְמֵי קֶדֶם. וְאֵלּוּ מַרְבִּים אֶת הַיָּמִים בְּשִׁעוּר כָּרָאוּי לְקוֹל וּלְדִבּוּר. וְזֶהוּ **סוֹד** (איוב כט) **וְכַחוֹל אַרְבֶּה יָמִים.** מִשּׁוּם הַחוֹל מַרְבִּים הַיָּמִים תּוֹךְ הַשִּׁעוּר שֶׁל הַמָּאוֹר כָּרָאוּי, וְהַכֹּל מֵאֵין סוֹף.

אֵין סוֹף, כָּל הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, קוֹשְׁרִים אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים שֶׁאָמַרְנוּ בְּשִׁעוּר הַסּוֹד שֶׁל חוֹל, וְהֵם שְׁלֹשׁ הַנְּקֻדּוֹת שֶׁשּׁוֹרוֹת עַל הָאוֹתִיּוֹת, לְמַעְלָה וּבָאֶמְצַע וּלְמַטָּה, וְהֵם חוֹל שֶׁאָמַרְנוּ. הָרִאשׁוֹן שׁוֹרֶה לְמַעְלָה וְנִקְרָא בְּכֻלָּם. הַשֵּׁנִי שׁוֹרֶה בָּאֶמְצַע, וּמְשַׁנֶּה הַשֵּׁם וְנִקְשָׁר בֵּין מַעְלָה וּמַטָּה. הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהוּא חָזָק, נִקְרָא בְּשֵׁם אַחֵר.

וְעַל דָּא הַנֵּי תְּלָתָא אִקְרוּ גְּבוּל תְּחוּמָא דְּקוּלְפִּין, סִטְרוֹי דְּבוּצִינָא לְשַׁוָּאָה תְּחוּמָא לְכֹלָּא לְעֵלָּא וְתַתָּא. מִקְשָׁרָא תְּלִיתָאָה נָפִיק הַאי זֹהַר, וְאִיהוּ זֹהַר הָרָקִיעַ דְּבֵהּ שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא כּוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי לְאַנְהָרָא. כַּד הַאי זֹהַר נָהִיר וּבָטַשׁ בְּכָל אִנּוּן טוּרִין, וְרָשִׁים לוֹן וְאָפִישׁ לוֹן וְאַסְגֵּי לוֹן, וּכְדֵין אִשְׁתְּלִימוּ כֻּלְּהוּ.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. הַאי זֹהַר אַפִּיק אַתְוָן דַּקִּיקִין כְּחֵיזוּ דְּאִנּוּן עִלָּאִין, אַתְוָן עִלָּאִין אַתְוָן דַּקִּיקִין, וְכֻלְּהוּ בְּרָזָא עִלָּאָה כִּדְקָא חֲזֵי מִקְשָׁרָא תִּנְיָנָא אֶמְצָעִיתָא נָפְקִי מַזָּלוֹת דְּזָהֲרִין לְאִסְתַּכְּלָא בְּהַהוּא זֹהַר עִלָּאָה. מִקְשָׁרָא תְּלִיתָאָה נָפְקִי כּוֹכְבַיָּא לְאִשְׁתַּמְּשָׁא וְעַל דָּא (דניאל יב) **וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד.**

לשון הקודש

וְעַל זֶה שְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ נִקְרָאוּ גְּבוּל, הַתְּחוּם שֶׁל הַמַּקָּלוֹת, צִדְדֵי הַמָּאוֹר לָשִׁים תְּחוּם לַכֹּל, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. מֵהַקֶּשֶׁר הַשְּׁלִישִׁי יוֹצֵא הַזֹּהַר הַזֶּה, וְהוּא זֹהַר הָרָקִיעַ שֶׁבּוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְּבָנָה כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת לְהָאִיר. כְּשֶׁהַזֹּהַר הַזֶּה מֵאִיר וּמַכֶּה בְּכָל אוֹתָם הֶהָרִים, וְרוֹשֵׁם אוֹתָם וּמַרְבֶּה אוֹתָם וּמְגַדֵּל אוֹתָם, וְאָז כֻּלָּם נִשְׁלָמִים. **וְהַמַּשְׂכִּילִים** יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. הַזֹּהַר הַזֶּה הוֹצִיא אוֹתִיּוֹת דַּקּוֹת כְּמַרְאֵה אוֹתָם הָעֶלְיוֹנוֹת, אוֹתִיּוֹת עֶלְיוֹנוֹת אוֹתִיּוֹת דַּקּוֹת, וְכֻלָּן בְּסוֹד עֶלְיוֹן כָּרָאוּי. מֵהַקֶּשֶׁר הַשֵּׁנִי הָאֶמְצָעִי יוֹצְאִים מַזָּלוֹת שֶׁזּוֹהֲרִים לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ הַזֹּהַר הָעֶלְיוֹן. מֵהַקֶּשֶׁר הַשְּׁלִישִׁי יוֹצְאִים הַכּוֹכָבִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ, וְעַל זֶה (דניאל יב) וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים

וּמַצְדִּיקֵי דַּיְקָא, וְאִנּוּן כְּכוֹכְבַיָּא דְּצַדָּק. וְכֻלְּהוּ תַּלְיָן בְּהַאי זֹהַר.

תֵּשַׁע נַהֲרִין לָא מִתְפַּשְׁטִין מִנַּיְהוּ אַתְוָן כְּהָנֵי דְּנָפְקֵי מִגּוֹ נְקֻדָּה אָחֳרָא. אִלֵּין לָא מִתְפַּשְׁטֵי אֶלָּא פְּשִׁיטוּ דַּקִּיק וְאִשְׁתְּאֲרוּ אִלֵּין בְּקִיּוּמַיְהוּ. וְהַהוּא פְּשִׁיטוּ דְּמִתְפַּשְׁטֵי אִנּוּן טַעֲמֵי דְּאוֹרַיְתָא דְּנָפְקֵי לְנַגְּנָא בְּהוּ.

תְּלָת קִשְׁרִין קַדְמָאִין דְּקָא אָמְרָן, קִשְׁרָא קַדְמָאָה אִשְׁתְּאַר עַל אַתְוָן לְעֵלָּא לִנְקֻדָּה, וְאִשְׁתְּאַר לְמֶהֱוֵי טַעְמָא לְעֵלָּא. תְּרֵי אָחֳרָנִין קַיְמִין לְטַעְמָא חַדָּא, וְאִנּוּן תְּרֵין נְקוּדִין גּוֹ דְּיוּקְנָא דו"ו. תְּלָת אִלֵּין לָא מִתְפַּשְׁטֵי יַתִּיר, אֶלָּא קַיְמֵי בְּקִיּוּמַיְהוּ תְּלָת נְקוּדִין תְּלָת קִשְׁרִין, לְאַעֲנָאָה כֹּלָּא בְּכָל אִנּוּן רָזִין דְּקָא אָמְרָן.

לשון הקודש

לְעוֹלָם וָעֶד. וּמַצְדִּיקֵי דַּוְקָא, וְהֵם כַּכּוֹכָבִים שֶׁל צֶדֶק, וְכֻלָּם תְּלוּיִים בַּזֹּהַר הַזֶּה.

תִּשְׁעָה מְאִירִים לֹא מִתְפַּשְׁטוֹת מֵהֶם אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ אֵלֶּה שֶׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ נְקֻדָּה אַחֶרֶת. אֵלּוּ לֹא מִתְפַּשְׁטִים אֶלָּא הִתְפַּשְׁטוּת דַּקָּה, וְנִשְׁאֲרוּ אֵלֶּה בְּקִיּוּמָם, וְאוֹתָהּ הַהִתְפַּשְׁטוּת שֶׁמִּתְפַּשְׁטִים אוֹתָם הַטְּעָמִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁיּוֹצְאִים לְנַגֵּן בָּהֶם.

שְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁאָמַרְנוּ, הַקֶּשֶׁר הָרִאשׁוֹן נִשְׁאָר עַל הָאוֹתִיּוֹת לְמַעְלָה לַנְּקֻדָּה, וְנִשְׁאָר לִהְיוֹת הַטַּעַם לְמַעְלָה. שְׁנֵי הָאַחֵרִים קַיָּמִים לְטַעַם אֶחָד, וְהֵם שְׁתֵּי נְקֻדּוֹת בְּתוֹךְ הַדְּיוּקָן שֶׁל ו"ו. שְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ לֹא מִתְפַּשְׁטִים יוֹתֵר, אֶלָּא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם שָׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים, לְהַנְהִיג הַכֹּל בְּכָל אוֹתָם הַסּוֹדוֹת שֶׁאָמַרְנוּ.

וְכֻלְּהוּ אִיהוּ רָזָא דְּאוֹרַיְתָא דְּאִסְתַּמְּכָא, בְּגִין דְּאִית לְאוֹרַיְתָא עַל דְּיִסְתְּמַךְ. סְמִיכוּ סָתִים פְּנִימָאָה וּסְמִיכוּ דְּגַלֵּי יַתִּיר וְעָבִיד מַטְלָנוֹי דְּאוֹרַיְתָא לְמֵיהַךְ וְלָא תִּפּוֹק לְבַר. אוֹרַיְתָא בְּלָא סְמִיכוּ דָּא פְּנִימָאָה לָאו סְמִיכוּ וְלָא אִשְׁתְּכַחַת לְמֶהֱוֵי אוֹרַיְתָא וְכוֹלָּא מֵאֵין סוֹף וְעֶשְׂרִין וּתְרֵין אַתְוָן דְּאוֹרַיְתָא וְאִלֵּין מֵהַאי נְקֻדָּה דְּנָפְקָא מֵאֵין סוֹף.

תֵּשַׁע נְקוּדִין דְּשָׁלְטִין עַל אַתְוָן אִנּוּן אֵין סוֹף וְשַׁלִּיטִין עַל כֹּלָּא. תְּלֵיסַר טַעֲמֵי דְּאוֹרַיְתָא אִתְפַּשְׁטוּ מִנַּיְהוּ, וְכֻלְּהוּ תְּרֵין וְעֶשְׂרִין כְּחֶשְׁבָּן אַתְוָן דְּאוֹרַיְתָא. אִלֵּין תְּרֵין וְעֶשְׂרִין נְקוּדִין וְטַעֲמֵי דְּאוֹרַיְתָא. אִנּוּן רָזָא דְּבוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא לְמִשְׁחָתָא דְּכֹלָּא בְּרָזָא דָּא, כָּל מִשְׁחָתָא לְאָרְכָּא וּלְפוּתְיָא לְעָמְקָא וּלְרוּמָא. לֵית מִשְׁחָתָא דְּנָפִיק

לשון הקודש

וְכֻלָּם הֵם סוֹד הַתּוֹרָה לִסְמֹךְ, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לַתּוֹרָה עַל מַה שֶּׁתִּסְמֹךְ. סְמִיכוּת נִסְתֶּרֶת פְּנִימִית, וּסְמִיכוּת שֶׁמְּגַלָּה יוֹתֵר וְעוֹשָׂה הַמַּסָּעוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה לָלֶכֶת, וְלֹא תֵּצֵא בַּחוּץ. הַתּוֹרָה בְּלִי סְמִיכוּת זוֹ פְּנִימִית לֹא סְמִיכוּת, וְלֹא נִמְצֵאת לִהְיוֹת תּוֹרָה, וְהַכֹּל מֵאֵין סוֹף וְעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵלּוּ מִן הַנְּקֻדָּה שֶׁיָּצְאָה מֵאֵין סוֹף.

תֵּשַׁע נְקֻדּוֹת שֶׁשּׁוֹלְטוֹת עַל הָאוֹתִיּוֹת הֵן אֵין סוֹף, וְשׁוֹלְטוֹת עַל הַכֹּל. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר טְעָמִים שֶׁל הַתּוֹרָה הִתְפַּשְּׁטוּ מֵהֶם, וְכָל הָעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם כְּחֶשְׁבּוֹן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. אֵלּוּ כ"ב הַנְּקֻדּוֹת וְטַעֲמֵי הַתּוֹרָה, הֵם הַסּוֹד שֶׁל הַנִּיצוֹץ הַקָּשֶׁה לִמְדִידַת הַכֹּל בַּסּוֹד הַזֶּה. כָּל מִדָּה לָאֹרֶךְ וְלָרֹחַב

מִשִּׁיעוּרָא דָּא, מֵרָזָא דְּתֵשַׁע נְקוּדִין וּתְלֵיסַר טַעֲמִין עַל רָזָא דָּא אוֹרַיְתָא קַיְמָא בְּכָל סִטְרוֹי, וְכָל רָזִין. וְכָל עֻמִּיקִין דְּאוֹרַיְתָא לָא נָפְקוּ מֵרָזָא דָּא לְבַר.

בּוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא בְּרָזָא דָּא עָבִיד מִשְׁחָתָא לְכָל אִנּוּן מִשְׁחָתִין, וְרָזָא דָּא לָא אִתְיְהִיב לְגַלָּאָה בַּר לְדַחֲלֵי חַטָּאָה, דִּי רָזָא דִּמְהֵמְנוּתָא בִּידֵיהוּ וְאִנּוּן כַּשָּׁרָאן לְגַלָּאָה לוֹן. אִלֵּין מַפְתְּחִין דְּאִנּוּן תְּרִין וְעֶשְׂרִין דְּשָׁלְטִין עַל אוֹרַיְתָא, וּמְאִלֵּין מִתְפָּרְשָׁן כָּל רָזִין וְכָל עֻמְקִין דְּאוֹרַיְתָא, וְכָל מְדִידוּ דְּכָל מִשְׁחָתִין בְּכָל אִנּוּן סִטְרִין.

אִלֵּין מַפְתְּחָן אִתְמְסָרוּ לֵיהּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי בְּשַׁעֲתָא דְּקָרַן עוֹר פָּנָיו, וּמָסַר לוֹן בְּרָזָא דִּלְחִישׁוּ לִיהוֹשֻׁעַ וְכָל אִנּוּן סָבִין, עַד דְּמָטוּ לְמָארֵי

לשון הקודש

לָעֻמֶק וְלָרוּם. אֵין לוֹ מְדִידָה שֶׁיּוֹצֵאת מִן הַשִּׁעוּר הַזֶּה, מִסּוֹד שֶׁל תֵּשַׁע נְקֻדּוֹת וּשְׁלֹשָׁה עְשָׂר טְעָמִים. עַל זֶה הַסּוֹד הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת בְּכָל צְדָדֶיהָ, וְכָל הַסּוֹדוֹת וְכָל הָעֲמָקִים שֶׁל הַתּוֹרָה לֹא יֵצְאוּ מִן הַסּוֹד הַזֶּה הַחוּצָה.

הַנִּיצוֹץ הַקָּשֶׁה עָשָׂה מְדִידָה בַּסּוֹד הַזֶּה לְכָל הַמְּדִידוֹת, וְהַסּוֹד הַזֶּה לֹא נִתַּן לְגַלּוֹת רַק לְיִרְאֵי חֵטְא, שֶׁסּוֹד הָאֱמוּנָה בִּידֵיהֶם, וְהֵם כְּשֵׁרִים לְגַלּוֹת לָהֶם. אֵלּוּ הַמַּפְתְּחוֹת שֶׁל אוֹתָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם שֶׁשּׁוֹלְטִים עַל הַתּוֹרָה, וּמֵאֵלּוּ מִתְפָּרְשִׁים כָּל הַסּוֹדוֹת וְכָל הָעֲמָקִים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכָל מְדִידָה שֶׁל כָּל הַמְּדִידוֹת בְּכָל אוֹתָם הַצְּדָדִים.

הַמַּפְתְּחוֹת הַלָּלוּ נִמְסְרוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי בְּשָׁעָה שֶׁקָּרַן עוֹר פָּנָיו, וּמָסַר אוֹתָם בְּסוֹד שֶׁל לַחַשׁ לִיהוֹשֻׁעַ וְכָל אוֹתָם הַזְּקֵנִים, עַד

מְהֵימְנוּתָא לְמִנְדַּע. זַכָּאָה חוּלָקְהוֹן בְּעָלְמָא דֵּין וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי.

מַתְנִיתִין בְּאַרְבַּע תַּקִּיפִין דְּרוּחֵי דְּעָלְמָא. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. מָאן מַשְׂכִּילִים, אִלֵּין דְּיַדְעֵי לְאִסְתַּכְּלָא בִּיקָרָא דְּמָארֵהוֹן, וְיַדְעֵי רָזָא דְּחָכְמְתָא לְמֵיעַל בְּלָא כִּסּוּפָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי, אִלֵּין זְהִירִין בְּזוֹהֲרָא עִלָּאָה.

וּמַה דְּאָמַר וְהַמַּשְׂכִּילִים וְלָא אָמַר וְהַיּוֹדְעִים, אִלֵּין וַדַּאי אִנּוּן דְּמִסְתַּכְּלָאן בְּרָזִין פְּנִימָאִין סְתִימִין דְּלָא קַיְמִין בְּגִלּוּיָא, וְלָא אִתְמְסָרוּ לְכָל בַּר נָשׁ. מָאן דְּזָכֵי לְאִסְתַּכְּלָא בְּהוּ בְּסָכְלְתָנוּ. דָּא אַזְהִיר דְּנָצִיץ בְּעִטּוּרָא דְּזוֹהֲרָא עִלָּאָה עַל כֻּלָּא. לֵית זְהָרָא דְּאַזְהַר כְּדָא. לֵית זִיהֲרָא דְּנָצִיץ לְהַהוּא עָלְמָא כְּהַאי זִיהֲרָא.

לשון הקודש

שֶׁהִגִּיעוּ לְבַעֲלֵי הָאֱמוּנָה לָדַעַת. אַשְׁרֵי חֶלְקָם בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא.

מִשְׁנָה. בְּאַרְבָּעָה תְּקוּפוֹת שֶׁל רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, מִי הַמַּשְׂכִּילִים? אֵלּוּ שֶׁיּוֹדְעִים לְהִסְתַּכֵּל בִּכְבוֹד רִבּוֹנָם, וְיוֹדְעִים סוֹד הַחָכְמָה לְהַכְנֵס בְּלִי בוּשָׁה לָעוֹלָם הַבָּא, אֵלּוּ זוֹהֲרִים כְּמוֹ הַזֹּהַר הָעֶלְיוֹן.

וּמַה שֶּׁאָמַר וְהַמַּשְׂכִּילִים וְלֹא אָמַר וְהַיּוֹדְעִים, אֵלּוּ וַדַּאי אוֹתָם שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בַּסּוֹדוֹת הַפְּנִימִיִּים הַנִּסְתָּרִים שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בַּגָּלוּי, וְלֹא נִמְסְרוּ לְכָל בְּנֵי הָאָדָם. מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם בְּהַשְׂכֵּל, זֶה מַזְהִיר שֶׁנּוֹצֵץ בָּעִטּוּר שֶׁל הַזֹּהַר הָעֶלְיוֹן עַל הַכֹּל. אֵין זֹהַר שֶׁמַּזְהִיר כָּזֶה, אֵין זֹהַר שֶׁנּוֹצֵץ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּמוֹ הַזֹּהַר הַזֶּה.

דָּא זֹהַר דְּאוֹרַיְתָא דָּא זֹהַר דְּמָארֵיהוֹן דְּחָכְמְתָא דְּיַרְתִּין הַהוּא עָלְמָא עַל כֹּלָּא. אִנּוּן נָפְקִין וְעָאלִין בְּכָל גִּנְזֵי דְּמָארֵיהוֹן. וְלֵית מָאן דְּיִמְחֵי בִּידֵיהוֹן. כֹּלָּא כְּסִיפִין מְזוּהֲרָא דִּילְהוֹן. זֹהַר דָּא נָצִיץ לְכָל סְטָר. וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים, הָרַבִּים וְלָא כֹלָּא. כְּגַוְנָא (דניאל יב ב) וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ. מַאי וְרַבִּים בְּגִין דְּאִית דְּלָא יְקוּמוּן. וְדָא הִיא אַדְמַת עָפָר. מַאי אַדְמַת עָפָר. אֶלָּא אַדְמַת עָפָר דְּהִיא מֵעָפָר, וְדָא הִיא אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי אַדְמַת מֵהַהוּא עָפָר. דִּכְתִיב בֵּיהּ (קהלת ג כ) הַכֹּל הָיָה מִן הֶעָפָר. וַאֲפִלּוּ גַּלְגַּל חַמָּה. וְאִתְנַהֲרִין שְׁאָר חַיָּבִין מִנַּהּ וְלָא יְקוּמוּן. וּבְגִין כָּךְ וְרַבִּים אִלֵּין יִשְׂרָאֵל.

אוֹף הָכָא וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. אִלֵּין יִשְׂרָאֵל דְּזָכוּ לְאוֹרַיְתָא דִּנְקֻדָּה

לשון הקודש

זֶה הַזֹּהַר שֶׁל הַתּוֹרָה, זֶה הַזֹּהַר שֶׁל בַּעֲלֵי הַחָכְמָה שֶׁיּוֹרְשִׁים אוֹתוֹ הָעוֹלָם עַל הַכֹּל. הֵם יוֹצְאִים וְנִכְנָסִים בְּכָל גִּנְזֵי רִבּוֹנָם, וְאֵין מִי שֶׁיִּמְחֶה בִּידֵיהֶם. כֻּלָּם מְתֻבַּיְּשִׁים מֵהַזֹּהַר שֶׁלָּהֶם. הַזֹּהַר הַזֶּה נוֹצֵץ לְכָל עֵבֶר. וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים, הָרַבִּים וְלֹא הַכֹּל, כְּמוֹ (דניאל יב) וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ. מַה זֶּה וְרַבִּים? מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שֶׁלֹּא יָקוּמוּ, וְזוֹ הִיא אַדְמַת עָפָר. מַה זֶּה אַדְמַת עָפָר? אֶלָּא אַדְמַת שֶׁהִיא מֵעָפָר, וְזוֹהִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אַדְמַת מֵאוֹתוֹ עָפָר, שֶׁכָּתוּב בּוֹ (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הֶעָפָר, וַאֲפִלּוּ גַּלְגַּל חַמָּה, וּנְאוֹרִים שְׁאָר הָרְשָׁעִים מִמֶּנָּה וְלֹא יָקוּמוּ. וּמִשּׁוּם כָּךְ וְרַבִּים – אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל.

אַף כָּאן וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים

דְּסָתִים. (דף קכה ע"ב) וְאוֹרַיְתָא כְּלָלָא דִּנְבִיאִים וּכְתוּבִים. וּכְלָלָא דְּאוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה. וּבְגִין דְּאִיהִי כְּלָלָא דְּכֹלָּא מָאן דְּזָכֵי בָּהּ זָכֵי בְּכֹלָּא. כַּכּוֹכָבִים. אִית כּוֹכָבִים דְּאִתְחָזוּן לְסָטָר מִזְרָח. כּוֹכָבִים לְסָטָר צָפוֹן. כּוֹכָבִים לְסָטָר דָּרוֹם. כּוֹכָבִים לְסָטָר מַעֲרָב. אִי קַיְמְטוּן בְּקוּלְפּוֹן תְּלָת לְכָל סָטָר דַּקִּיקָאָ נַצְצִין, וּתְרִין כְּקִיטְפָּא כּוֹכָבָא דְּזִיהֲרָא זָהִיר וְסָתִים גּוֹ תּוּקְפּוֹי דְּעֻגְלָא.

כּוֹכָבָא נָהִיר וְזָהִיר בְּחִיזּוּרוֹ מֵהַאי סִטְרָא. כּוֹכָבָא אָחֳרָא נָהִיר וְזָהִיר סָמְקָא. דָּא חַיִּין דָּא מוֹתָא סָמִיךְ לְהַאי דַּהֲבָא דַּקִּיק דְּלָא נָהִיר וְלָא נָפִיק קִיטְטָא דִּיקְטָטָא. (נ"א דְּקִנְטָא) גּוֹ הֵיכָלָא דְּאַתְוָן דַּקִּיקִין שְׁבַע טַעֲמֵי דְּאוֹרַיְתָא תַּלְיָין בֵּהּ.

לשון הקודש

לְעוֹלָם וָעֶד – אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁזָּכוּ לַתּוֹרָה שֶׁל הַנִּקְדָּה הַנִּסְתֶּרֶת. וְהַתּוֹרָה הִיא כְּלָל שֶׁל נְבִיאִים וּכְתוּבִים, הַכְּלָל שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה. וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא הַכְּלָל שֶׁל הַכֹּל, מִי שֶׁזּוֹכֶה בָּהּ זוֹכֶה בַּכֹּל. בַּכּוֹכָבִים, יֵשׁ כּוֹכָבִים שֶׁנִּרְאִים לְצַד מִזְרָח, כּוֹכָבִים לְצַד צָפוֹן, כּוֹכָבִים לְצַד דָּרוֹם, כּוֹכָבִים לְצַד מַעֲרָב. אִם מִדָּה בְּמַקֵּל, שְׁלֹשָׁה לְכָל צַד דַּקִּים נוֹצְצִים, וּשְׁנַיִם כְּדָבוּק, כּוֹכָב שֶׁל זֹהַר זוֹהֵר וְנִסְתָּר בְּתוֹךְ תָּקְפּוֹ שֶׁל הָעֶגֶל.

כּוֹכָב מֵאִיר וְזוֹהֵר בְּלִבָּן מֵהַצַּד הַזֶּה. כּוֹכָב אַחֵר מֵאִיר וְזוֹהֵר אָדֹם. זֶה חַיִּים וְזֶה מָוֶת סָמוּךְ לַזָּהָב הַדַּק הַזֶּה, שֶׁלֹּא מֵאִיר וְלֹא מוֹצִיא קִטְטָה שֶׁל קְטָטָה (מִדַּת הַבַּנָּאִים). בְּתוֹךְ הֵיכַל הָאוֹתִיּוֹת הַדַּקּוֹת שִׁבְעָה טְעָמִים שֶׁל תּוֹרָה תְּלוּיִים בָּהֶם.

וְאִלֵּין טַעֲמִין דְּאִתְפָּרְשׁוּ מֵאִנּוּן טַעֲמִין אָחֳרָנִין תְּלֵיסַר דְּקַיְמִין לְאַעֲנָאָה וּלְנַגְּנָא, וְאִלֵּין שְׁבַע מִתְפָּרְשָׁן לְתְּלֵיסַר אָחֳרָנִין, לְאַעֲנָאָה וּלְנַגְּנָא לַכְּתוּבִים. וְאִלֵּין יְחִידָאֵי לַאֲתַר דָּא בְּשִׁבְעָה הֵיכָלִין דִּכְתוּבִים וְאִלֵּין שְׁבַע מִתְפָּרְשָׁן מֵאִנּוּן אָחֳרָנִין. וְכַד שָׁרָאן בַּכְּתוּבִים מִתְפָּרְשָׁן לְעֶשֶׂר, וְעָלַיְהוּ אִקְרֵי סֵפֶר כְּתוּבִים סֵפֶר אֱמוּנִים. וְעֶשֶׂר אֱמוּנִים עָלַיְהוּ אִנּוּן. לְבָתַר מִתְפָּרְשָׁן לִתְלֵיסַר, וְכֻלָּא כְּגַוְנָא דִּלְעֵלָּא בְּאוֹרַיְתָא, נְבִיאִים שָׁרָאן בִּדוּכְתַיְהוּ וְכֻלָּא בְּרָזָא דְּאוֹרַיְתָא אַזְלָא.

בּוֹצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא עָבִיד מִשְׁחָתָא בִּמְדִידוּ דְּקָא אֲמָרָן. וְכֻלָּא בְּרָזָא דְּאֵין סוֹף בְּנִגּוּנָא דְּטַעֲמֵי, שָׁאֲרֵי וּבָטַשׁ אֲוִירָא דִּילְהוֹן. דְּהַהוּא אֲוִירָא נָפְקָא מֵאֵין סוֹף וּבָטַשׁ גּוֹ מֹחָא, וּמֹחָא אַפִּיק אֲוִירָא וּבָטַשׁ בִּגְרוֹנָא, דְּמִתַּמָּן נָפַק אֲוִירָא אָחֳרָא לְבַר.

לשון הקודש

וְאִלּוּ הַטְּעָמִים שֶׁנִּפְרְדוּ מֵאוֹתָם הַטְּעָמִים הָאֲחֵרִים שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שֶׁעוֹמְדִים לְהַנְהִיג וּלְנַגֵּן, וְאֵלּוּ הַשִּׁבְעָה נִפְרָדִים לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲחֵרִים לְהַנְהִיג וּלְנַגֵּן לַכְּתוּבִים. וְאֵלּוּ יְחִידִים לַמָּקוֹם הַזֶּה בְּשִׁבְעָה הֵיכָלוֹת שֶׁל כְּתוּבִים, וְאֵלּוּ הַשִּׁבְעָה נִפְרָדִים מֵאוֹתָם הָאֲחֵרִים. וּכְשֶׁשּׁוֹרִים בַּכְּתוּבִים נִפְרָדִים לַעֲשָׂרָה, וַעֲלֵיהֶם נִקְרָא סֵפֶר כְּתוּבִים סֵפֶר אֱמוּנִים. וַעֲשָׂרָה אֱמוּנִים הֵם עֲלֵיהֶם. אַחַר כָּךְ נִפְרָדִים לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר, וְהַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה בַּתּוֹרָה, הַנְּבִיאִים שׁוֹרִים בִּמְקוֹמָם, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ בַּסּוֹד שֶׁל הַתּוֹרָה.

הַנִּיצוֹץ הַקָּשֶׁה עָשָׂה מְדִידָה בַּמְּדִידוֹת שֶׁאָמַרְנוּ, וְהַכֹּל בַּסּוֹד שֶׁל הָאֵין סוֹף בַּנִּגּוּן שֶׁל הַטְּעָמִים, מַתְחִיל וּמַכֶּה הָאֲוִיר שֶׁלָּהֶם. שֶׁאוֹתוֹ הָאֲוִיר יוֹצֵא מֵאֵין סוֹף

אִשְׁתְּכָחוּ תְּלָת אֲוִירִין וְאִתְכְּלִילוּ בְּחַד אִלֵּין שְׁרָאן בִּתְלָת קִשְׁרִין דְּקָא אֲמָרָן וְשָׁאֲרֵי מְבוּצִינָא פְּשִׁיטוּ לְאִתְפַּשְׁטָא, וּמָדִיד לְאָרְכָּא וּפוּתְיָא לְעָמְקָא וְרוּמָא. לְאִנּוּן תְּרִין וְעֶשְׂרִין מַפְתְּחָן עִלָּאִין וּמָדִיד תְּרִין וְעֶשְׂרִין אַתְוָן.

וְכָל רָזָא וְעוּמְקָא וּסְתִימוּ דִּילְהוֹן, לְקַבֵּל תְּלָת אֲוִירִין תְּלָת קִשְׁרִין, יהו"ה אֱלֹהֵינוּ יהו"ה. וְכֹלָּא בְּרָזָא לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְכֵיוָן דְּאַדְכָּרוּ (נ"א דְּאִתְחַבָּרוּ) בְּפוּמָא, נָפְקָא בּוּצִינָא וְאִצְטְרִיךְ לְמַדְדָּא לוֹן לְהַנֵּי שְׁמָהָן גּוֹ מִשְׁחָתָא, וּמִשְׁחָתָא דִּילְהוֹן אָחִיד בְּמִדִּידוּ דְּאָרְכָּא וּפוּתְיָא, עוּמְקָא וְרוּמָא, עִגּוּלָא וְרִבּוּעָא. וְהָכִי אִצְטְרִיךְ, בְּגִין דְּרָזָא דִּשְׁמָהָן בָּעָאן לְאִסְתַּמְכָא עַל אֵין סוֹף, וּלְאִתְקַיְּמָא בְּקִיּוּמָא שְׁלִים גּוֹ מִשְׁחָתָא דְּבוּצִינָא, בְּנִקּוּדֵי וְטַעֲמֵי בְּנִגּוּנָא. דְּדָא

לשון הקודש

וּמַכָּה לְתוֹךְ הַמֹּחַ, וְהַמֹּחַ מוֹצִיא אֲוִיר וּמַכָּה בַּגָּרוֹן, שֶׁמִּשָּׁם יוֹצֵא אֲוִיר אֶחָד הַחוּצָה. נִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה אֲוִירִים וְנִכְלָלוּ בְּאֶחָד, אֵלּוּ מַתְחִילִים בִּשְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים שֶׁאָמַרְנוּ, וּמַתְחִילָה מִן הַמָּאוֹר הִתְפַּשְׁטוּת לְהִתְפַּשֵּׁט, וּמוֹדֵד לָאֹרֶךְ וְלָרֹחַב לָעֹמֶק וְלָרוּם לְאוֹתָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם מַפְתְּחוֹת עֶלְיוֹנִים, וּמוֹדֵד עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת.

וְכָל הַסּוֹד וְהָעֹמֶק וְהַסֵּתֶר שֶׁלָּהֶם כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אֲוִירִים, שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים, יהו"ה אֱלֹהֵינוּ יהו"ה, וְהַכֹּל בְּסוֹד לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְכֵיוָן שֶׁנִּזְכְּרוּ (שֶׁהִתְחַבְּרוּ) בַּפֶּה, יוֹצֵא הַמָּאוֹר, וְהִצְטָרֵךְ לְמַדֵּד אוֹתָם לַשְּׁמוֹת הַלָּלוּ בְּתוֹךְ הַמְּדִידָה, וּמְדִידָתָם אֲחוּזָה בִּמְדִידַת הָאֹרֶךְ וְהָרֹחַב, הָעֹמֶק וְהָרוּם, הָעִגּוּל וְהָרִבּוּעַ. וְכָךְ צָרִיךְ, מְשׁוּם שֶׁסּוֹד הַשֵּׁמוֹת צָרִיךְ לְהִסְתַּמֵּךְ עַל אֵין סוֹף,

שְׁלִימוּ דְּרָזָא דִּיחוּדָא כִּדְקָא חֲזֵי. וְלֵית מָאן דְּיָדַע עַל מַה קְיוּמָא דְּכֹלָּא, בַּר מָארֵי מְהֵימְנוּתָא וְזִעְירִין אִנּוּן.

אָחָ"ד א' בַּחֲטִיפָא רָזָא לְאִתְקַשְׁרָא בּוּצִינָא בְּאִנּוּן קִשְׁרִין, וְעָבִיד מִשְׁחָתָא אוֹרַיְתָא דְּמְשָׁח נְקֻדָּה חֲדָא דְּנַפְקָא מֵאַיִן. נְבִיאִים מֵהַהוּא נְקֻדָּה אִתְפְּשָׁטוּ וְאִתְכְּלִילוּ בָּהּ, וְנַחְתֵי לְתַתָּא, וְאִלֵּין אִסְתְּמָכוּ עַל קְיוּמָא דְּסָתִים מֵאַיִן סוֹף תְּלַת קִשְׁרִין כַּדְקָא אֲמָרַן.

מַתְנִיתִין קְטוּפֵי דְּקִטְרִין מָארֵי דְּתְרֵיסִין, פְּקִיחִין דְּעַיְנִין מָארֵי דְּלִבָּא, בְּסָכְלְתָנוּ קְרִיבוּ שְׁמָעוּ, מָאן מְנַכּוֹן דְּשָׁמַע קָל גַּלְגַּלָּא דְּנָעִים וְאַסְחַר בְּגִלְגּוּלָא, סַלְקָא וְנַחְתָּא וְרָמֵי קָלִין בְּקָל נְעִימוּ, וּתְלָת נְצִיצִין נָפְקִין מֵאֲפוּתָא דְּכָל קָלָא. וְהַהוּא גַּלְגַּלָּא אַסְחַר לְעֵלָּא וּלְתַתָּא, וְנַפְקָא נְצִיצָא וְלָהִיט

לשון הקודש

וּלְהִתְקַיֵּם בְּקִיּוּם שָׁלֵם בְּתוֹךְ מְדִידַת הַמָּאוֹר, בִּנְקֻדּוֹת וּטְעָמִים בִּנְגוּן. שֶׁזּוֹהִי הַשְׁלֵמוּת שֶׁל סוֹד הַיִּחוּד כָּרָאוּי, וְאֵין מִי שֶׁיּוֹדֵעַ עַל מָה קִיּוּם הַכֹּל, פָּרָט לְבַעֲלֵי הָאֱמוּנָה, וּמְעַטִּים הֵם.

אָחָ"ד א' בַּחֲטָף, הַסּוֹד לְהִתְקַשֵּׁר הַמָּאוֹר בְּאוֹתָם הַקְּשָׁרִים, וְעוֹשֶׂה מְדִידָה תּוֹרַת הַמְּדִידָה נְקֻדָּה אַחַת שֶׁיָּצְאָה מֵאַיִן. הַנְּבִיאִים מֵאוֹתָהּ נְקֻדָּה הִתְפַּשְּׁטוּ וְנִכְלְלוּ בָּהּ, וְיָרְדוּ לְמַטָּה, וְאֵלֶּה נִסְמְכוּ עַל הָעֲמוּד שֶׁנִּסְתָּר מֵאַיִן סוֹף שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים כִּפְי שֶׁאָמַרְנוּ.

מִשְׁנָה. הָאֶשְׁכּוֹלוֹת שֶׁל הַצּוּרוֹת בַּעֲלֵי הַמַּגְּנִים, פְּקוּחֵי הָעֵינַיִם בַּעֲלֵי הַלֵּב, בְּהַשְׁכֵּל קִרְבּוֹ וּשְׁמְעוּ, מִי מִכֶּם שֶׁשָּׁמַע קוֹל גַּלְגַּל שֶׁנָּעִים וְסוֹבֵב בְּגִלְגּוּל, עוֹלֶה וְיוֹרֵד וּמֵרִים קוֹלוֹת בְּקוֹל נָעִים, וּשְׁלֹשָׁה נִצָּנוּצִים יוֹצְאִים מֵהַמַּצַּח שֶׁל כָּל קוֹל.

לָהּ לְגַלְגַּלָּא. וּכְדֵין אַפִּיק אֶשָּׁא מִלַּהֲטָא בְּקוּלְפִּין. הַהוּא גַּלְגַּלָּא כַּד אִתְפְּשַׁט בּוּצִינָא לְמִשְׁחָתָא, נָפְקָא אֲוִירָא דַּכְיָא דְּלָהִיט בְּאִנּוּן תְּלָת אֲוִירִין דְּקָאָמְרָן, וְלַהֲטִין כַּחֲדָא. וּמֵהַהוּא לְהִיטוּ נָפְקָא גַּלְגַּלָּא דָּא דְּאַסְחַר וּלְסַלְקָא וְנַחְתָּא.

וְכַד מִשְׁחָתָא דְּבוּצִינָא נָפְקָא וּמָדִיד מֵעָלָּא לְתַתָּא, הַאי גַּלְגַּלָּא כָּנִישׁ כָּל מַשְׁרְיָן. וְכַד שָׁארָא מִשְׁחָתָא הַאי גַּלְגַּלָּא נָהִים בִּנְעִימוּ וְאַפִּיק אַתְוָן נְצִיצִין דַּקִּיקִין לְפָרְשָׁא בְּאַתְוָן דְּאוֹרַיְתָא וּכְדֵין אִקְרֵי מָסֹרֶת. מֵהַאי גַּלְגַּלָּא לָהִיט אָחֳרָא תַּתָּאָה, וְאִתְפְּשַׁט וְלָהִיט אַתְוָן אָחֳרִנִין לְפָרְשָׁא וְלֹא כְּאִנּוּן קַדְמָאֵי וְאִקְרֵי מָסֹרֶת זְעִירָא.

אִלֵּין תְּרֵין גַּלְגַּלִּין אִקְרוּן מָסֹרֶת זְעִירָא וּמָסֹרֶת רַבְרְבָא. אִלֵּין תְּרֵין מָסֹרוֹת אִתְמְסָרוּ לִידוֹי

לשון הקודש

וְאוֹתוֹ הַגַּלְגַּל סוֹבֵב לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְיוֹצֵא נִיצוֹץ וּמַלְהִיט אֶת הַגַּלְגַּל, וְאָז מוֹצִיא אֵשׁ לוֹהֶטֶת בְּמַקְלוֹת. כְּשֶׁמִּתְפַּשֵּׁט אוֹתוֹ גַּלְגַּל הַמָּאוֹר לִמְדִידָה, יוֹצֵא אֲוִיר טָהוֹר שֶׁלּוֹהֵט בְּאוֹתָם שְׁלֹשֶׁת הָאֲוִירִים שֶׁאָמַרְנוּ, וְלוֹהֲטִים יַחַד. וּמֵאוֹתוֹ הַלַּהַט יוֹצֵא זֶה הַגַּלְגַּל שֶׁסּוֹבֵב וְלַעֲלוֹת וְיוֹרֵד.

וּכְשֶׁמְּדִידַת הַמָּאוֹר יוֹצֵאת וּמוֹדֶדֶת מִמַּעְלָה לְמַטָּה, הַגַּלְגַּל הַזֶּה כּוֹנֵס אֶת כָּל הַמַּחֲנוֹת, וּכְשֶׁמַּתְחִילָה הַמְּדִידָה, הַגַּלְגַּל הַזֶּה נוֹהֵם בְּנַעַם, וּמוֹצִיא אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת נוֹצְצוֹת לְפָרֵשׁ בָּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאָז נִקְרֵאת מָסֹרֶת. מֵהַגַּלְגַּל הַזֶּה לוֹהֵט אַחֵר תַּחְתּוֹן, וּמִתְפַּשֵּׁט וּמַלְהֵט אוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת לְפָרֵשׁ, וְלֹא כְּאוֹתָם הָרִאשׁוֹנִים, וְנִקְרֵאת מָסֹרֶת קְטַנָּה.

שְׁנֵי הַגַּלְגַּלִּים הַלָּלוּ נִקְרָאִים מָסֹרֶת קְטַנָּה וּמָסֹרֶת גְּדוֹלָה. שְׁתֵּי הַמָּסוֹרוֹת

דְּרָעַיָּא מְהֵימְנָא, לְמִנְדַּע וּלְאִסְתַּכְּלָא, עַד דְּנַחְתוּ אַתְוָן וְאִתְחֲקָקוּ עַל לוּחֵי אַבְנִין. כַּד גַּלְגַּלֵּי שָׁאֲרֵי וְאַסְחַר כַּמָּה חַיָּלִין וְכַמָּה מַשְׁרְיָן מָאֲרֵיהוֹן דְּגַדְפִּין טָאסִין בְּאִנּוּן רְקִיעִין, וְאִנּוּן אַתְוָן דְּנָפְקֵי אִתְמְסָרוּ לְהַהוּא מְמָנָא קַדִּישָׁא דְּאִקְּרֵי יוּפִיאֵ"ל מָאֲרֵי דְּחָכְמְתָא. וּכְדֵין אָזִיל וְחָקִיק לוֹן סַחֲרָנֵי דְּאַתְוָן. וְהַאי מְמָנָא קַדִּישָׁא מָסַר לוֹן לִמְהֵימָנָא קַדִּישָׁא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שמות כד יב) עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה שָׁם וְגוֹ'.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. אִלֵּין אִנּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְתָא, וְאִסְתַּכְּלִין בְּמִלֵּי דְּאוֹרַיְתָא בִּרְעוּתָא בְּהִרְהוּרָא דִּלְבָּא. וְהַמַּשְׂכִּילִים דְּמִסְתַּכְּלָן, וְלָא מִסְתַּכְּלָן בְּמִלָּה בִּלְחוֹדָהָא. אֶלָּא דְּמִסְתַּכְּלָן בַּאֲתַר דְּתָלֵי הַהוּא

לשון הקודש

הַלָּלוּ נִמְסְרוּ לִידֵי הָרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, לָדַעַת וּלְהִסְתַּכֵּל, עַד שֶׁיָּרְדוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנֶחְקְקוּ עַל לוּחוֹת הָאֲבָנִים. כְּשֶׁהַגַּלְגַּלִּים מַתְחִילִים וְסוֹבְבִים כַּמָּה צְבָאוֹת וְכַמָּה מַחֲנוֹת, בַּעֲלֵי כְנָפַיִם טָסִים בְּאוֹתָם הָרְקִיעִים, וְאוֹתָם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיּוֹצְאוֹת נִמְסְרוּ לְאוֹתוֹ הַמְמֻנֶּה הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא יוּפִיא"ל בַּעַל הַחָכְמָה. וְאָז הוֹלֵךְ וְחוֹקֵק אוֹתָם סְבִיב הָאוֹתִיּוֹת. וְהַמְמֻנֶּה הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה מָסַר אוֹתָם לַנֶּאֱמָן הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כד) עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה שָׁם וְגוֹ'.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, אֵלּוּ אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וּמִסְתַּכְּלִים בְּדִבְרֵי תוֹרָה בְּרָצוֹן וּבְהִרְהוּר הַלֵּב. וְהַמַּשְׂכִּילִים שֶׁמִּסְתַּכְּלִים, וְלֹא מִסְתַּכְּלִים בַּדָּבָר לְבַדּוֹ, אֶלָּא שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בַּמָּקוֹם שֶׁתָּלוּי אוֹתוֹ הַדָּבָר, מִשּׁוּם שֶׁאֵין דָּבָר

מִלָּה. בְּגִין דְּלֵית מִלָּה דְּלָא תַּלְיָא עַל רָזָא אָחֳרָא עִלָּאָה. וְיִשְׁבַּח בְּמִלָּה דָּא מִלָּה אָחֳרָא דְּרָזָא עִלָּאָה, מִגּוֹ אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא, יִשְׁבַּח וְיֶחֱמֵי בַּר נָשׁ רָזָא דְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא. וְסִימָנִיךְ (משלי טז כ) מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב.

דָּבָר, דָּא אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא. יִמְצָא טוֹב, דָּא אַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא. מַשְׂכִּיל. עַל דָּבָר, וְלָא כְּתִיב מַשְׂכִּיל דָּבָר, אֶלָּא עַל דָּבָר, דְּבָעֵי לְאִסְתַּכְּלָא עִלָּה לְעִלָּא. וְדָא הוּא כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, דָּא הוּא רָקִיעַ דְּאִשְׁתְּמוֹדָעָא עַל חֵיוָן לְתַתָּא. דְּמִגּוֹ הַאי רָקִיעַ יִסְתַּכַּל בְּהַהוּא זֹהַר, דְּנָצִיץ זָהֳרָא דְּזָהֲרִין עִלָּאִין, זָהֳרָא דְּנָפִיק מִגּוֹ נְקֻדָּה עִלָּאָה, יַזְהִיר וְיִתְנַצִּיץ בְּנִיצוּ דְּשְׁאָר נְהוֹרִין לְכָל סְטָר.

לשון הקודש

שֶׁלֹּא תָלוּי עַל סוֹד עֶלְיוֹן אַחֵר. וְיִמְצָא בַּדָּבָר הַזֶּה דָּבָר אַחֵר שֶׁל סוֹד עֶלְיוֹן מִתּוֹךְ הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁאֵינָהּ מְאִירָה, יִמְצָא וְיִרְאֶה הָאָדָם סוֹד הָאַסְפַּקְלַרְיָה הַמְּאִירָה, וְסִימָנְךָ – (משלי טז) מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב.

דָּבָר – זוֹ הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה. יִמְצָא טוֹב – זוֹ הָאַסְפַּקְלַרְיָה הַמְּאִירָה. מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר, וְלֹא כָּתוּב מַשְׂכִּיל דָּבָר, אֶלָּא עַל דָּבָר, שֶׁצָּרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו לְמַעְלָה. וְזֶהוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, זֶהוּ הָרָקִיעַ הַנּוֹדָע עַל הַחַיּוֹת לְמַטָּה. שֶׁמִּתּוֹךְ הָרָקִיעַ הַזֶּה יִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ זֹהַר, שֶׁנּוֹצֵץ הַזֹּהַר שֶׁזּוֹהֲרִים הָעֶלְיוֹנִים. הַזֹּהַר שֶׁיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַנְּקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה, יַזְהִיר וְיִתְנוֹצֵץ בְּנִיצוֹץ שֶׁל שְׁאָר הָאוֹרוֹת לְכָל צַד.

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. מַה כּוֹכָבִים דְּקַיְמָן תָּדִיר בְּקִיּוּמָא דְּאִנּוּן נִימוּסֵי שְׁמַיָּא לְאַנְהָרָא תָּדִיר. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בראשית א טז) **וְאֶת הַכּוֹכָבִים, אִלֵּין כּוֹכָבִים דְּנָהֲרִין. וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים דְּדַחֲקֵי לוֹן וְאַלְקֵי לוֹן לְמֵיטַר אוֹרְחוֹי דְּאוֹרַיְתָא. כַּכּוֹכָבִים, אִלֵּין אִנּוּן דְּגָשִׁים דְּאַתְּנָן דְּדַחֲקֵי לוֹן, וּמַפְקֵי לוֹן לְנְהוֹרָא. וְאִלֵּין אִנּוּן כּוֹכְבֵי דְּשַׁרְבִיטָא מָפְקֵי רוּחָא וּנְהוֹרָא כַּחֲדָא, וְאַנְהִירוּ לְרָזָא דְּאַתְּנָן.**

כְּזֹהַר הָרָקִיעַ (דף קכו ע"א) **דָּא נְקֻדָּה דְּשַׁרְיָא עַל אַתְּנָן לְנַגְּנָא וּלְאִתְפַּשְׁטָא, וְדָא אִיהִי נְקֻדָּה דְּאִיהִי רְבִיעַ עַל אַתְּנָן כְּאִמָּא עַל בְּנִין. וְאַף עַל גַּב דְּאִיהוּ נְקֻדָּה חֲדָא אִתְפַּשְׁטַת לְנִגּוּנָא וְלָא אִתְפַּשְׁטַת בְּחֵזוּתָא. וְדָא אִיהוּ רָזָא דִּכְתִיב** (תהלים צב א) **מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת דְּדָא יוֹם הַשַּׁבָּת בְּהַאי סָלְקָא.**

לשון הקודש

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. מָה הַכּוֹכָבִים שֶׁעוֹמְדִים תָּמִיד בַּקִּיּוּם שֶׁל אוֹתָן הַנְּהָגוֹת הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַכּוֹכָבִים, אֵלּוּ הַכּוֹכָבִים שֶׁמְּאִירִים. וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים – שֶׁדּוֹחֲקִים אוֹתָם וּמַלְקִים אוֹתָם לִשְׁמֹר דַּרְכֵי הַתּוֹרָה. כַּכּוֹכָבִים – אֵלּוּ אוֹתָם הַדְּגוּשִׁים שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁדּוֹחֲקִים אוֹתָם וּמוֹצִיאִים אוֹתָם לָאוֹר. וְאֵלּוּ הֵם כּוֹכְבֵי הַשָּׁבִיט, מוֹצִיאִים רוּחַ וְאוֹר כְּאֶחָד, וּמְאִירִים לְסוֹד הָאוֹתִיּוֹת.

כְּזֹהַר הָרָקִיעַ – זוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁשּׁוֹרָה עַל הָאוֹתִיּוֹת לְנַגֵּן וּלְהִתְפַּשֵּׁט, וְזוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁהִיא רוֹבֶצֶת עַל הָאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ אֵם עַל בָּנִים. וְאַף עַל גַּב שֶׁהִיא הַנְּקֻדָּה הָאַחַת מִתְפַּשֶּׁטֶת לְנִגּוּן וְלֹא מִתְפַּשֶּׁטֶת בְּמַרְאֶה.

וְעַל דָּא נִגּוּנָא דְּהַאי נְקֻדָּה. סָלְקָא בְּנַיְחָא וְדָא אִיהוּ זֹהַר דְּהַאי רָקִיעַ דְּאִקְרֵי יוֹם הַשַּׁבָּת.

וְעוֹד יַזְהִרוּ, אִנּוּן מַשְׂכִּילִים בְּהַהוּא זֹהַר דְּסָלְקָא בֵּיהּ הַהוּא רְקִיעָא אִתְפַּשַּׁט. וּבְגִין דְּהַהוּא אִתְפַּשַּׁט זְעִירָא מִכָּל רְקִיעִין, הַאי נְקֻדָּה דְּסָלְקָא בֵּיהּ הַהוּא אִתְפַּשְּׁטוּתָא דְּנִגּוּנָא זְעִיר בְּנַיְחָא, וְלָא סַגְיָא, וְשִׁעוּרָא דִּילֵהּ בְּנִגּוּנָא כַּד אוֹשִׁיטוּ דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא לְגַבֵּי הַאי רָקִיעַ כְּדֵין מִתְיַחֲדִין. וְעַל דָּא בֵּיהּ תַּרְוַיְהוּ תְּרִין רוּחִין אִתְפַּשְּׁטוּ בְּנִגּוּנָא, כְּדֵי דָּחְיָא וְאָתֵי רוּחָא זְעִיר בְּנַיְחָא.

לְבָתַר הַאי נְקוּדָא אִטְמַרַת בְּגַוָּהּ, וְאִתְחַפְיָא וְאִתְפַּשְׁטַת בְּאִתְפַּשְּׁטוּתָא כְּהַאי תּוֹלַעְתָּא דְּאִתְחַפְיָא, וּבָתַר דְּאִתְחַפְיָא בְּגַוָּהּ אִזְדְּרִיק לְתַתָּא לְנִגּוּנָא, וְדָא אִקְרֵי זְרִיקָא דְּהַאי נְקֻדָּה, בְּגִין

לשון הקודש

וְזֶהוּ סוֹד הַכָּתוּב (תהלים צב) מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהֲרֵי יוֹם הַשַּׁבָּת בָּזֶה עוֹלֶה. וְעַל זֶה הַנִּגּוּן שֶׁל הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ עוֹלָה בִּמְנוּחָה, וְזֶהוּ הַזֹּהַר שֶׁל הָרָקִיעַ הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא יוֹם הַשַּׁבָּת.

וְעוֹד יַזְהִרוּ, אוֹתָם הַמַּשְׂכִּילִים בְּאוֹתוֹ הַזֹּהַר שֶׁעוֹלֶה בּוֹ אוֹתוֹ הָרָקִיעַ הִתְפַּשֵּׁט. וּמִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ שֶׁהִתְפַּשֵּׁט קָטָן מִכָּל הָרְקִיעִים, הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ שֶׁעוֹלָה בּוֹ אוֹתָהּ הַהִתְפַּשְּׁטוּת שֶׁל הַנִּגּוּן מְעַט בִּמְנוּחָה, וְלֹא רַבָּה, וְשִׁעוּרוֹ בְּנִגּוּן כְּשֶׁהוֹשִׁיטוּ הַיָּמִין וְהַשְּׂמֹאל לָרָקִיעַ הַזֶּה אָז מִתְיַחֲדִים. וְעַל כֵּן בּוֹ שְׁנֵיהֶם שְׁתֵּי רוּחוֹת מִתְפַּשְּׁטוֹת בְּנִגּוּן, וְהֵם בִּדְחִיָּה, וּבָאָה רוּחַ קְטַנָּה בִּמְנוּחָה.

אַחַר כָּךְ הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ נִסְתֶּרֶת בְּתוֹכָהּ, וּמִתְכַּסָּה וּמִתְפַּשֶּׁטֶת בְּהִתְפַּשְּׁטוּת כַּתּוֹלַעַת הַזּוֹ שֶׁמִּתְכַּסָּה. וְאַחַר שֶׁמִּתְכַּסָּה

דְּאִתְיַשְׁבַת בְּהַאי בִּימִינָא, וְכַד אִתְפַּשְׁטַת הַאי נְקֻדָּה לְנַגְּנָא אֲחִידַת בְּבוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא, לְאִתְיַשְׁבָא וְנָהִיר וְנָצִיץ, וּכְדֵין וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר, כְּהַהוּא זֹהַר מַמָּשׁ דְּאִתְפַּשַּׁט וְאִזְדְּרִיק נְצִיצוּ לְאִתְיַשְׁבָא, וְדָא מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר. וַדַּאי בְּגִין דְּאִיהִי קַיְמָא עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב, אִתְפַּשְׁטוּתָא דְּזֹהַר דָּא דְּאִיהוּ נְצִיצוּ וּזְהִירוּ לְאִסְתַּכְּלָא, וְרָזָא דָּא אִיהוּ עוּמְקָא וְרוּמָא לְאִתְיַשְׁבָא בְּרָזָא דְּבוּצִינָא בְּהַהוּא דָּבָר.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, דָּא רְקִיעָא דְּבֵהּ שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא כּוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי. הָכָא פְּשִׁיטוּ דְּבוּצִינָא לְנַגְּנָא, עַל דָּא בְּתִמְיהוּ בְּסִלִּיקוּ עַל כֻּלָּא. וְסִימָנִיךְ (תהלים קיב ט) **פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים**. דְּהָא אִיהוּ יְהִיב לְכֻלְּהוּ תַּתָּאֵי, וּמִשְׁחָתָא דְּבוּצִינָא פִּזַּר רַבְרְבָא.

לשון הקודש

בְּתוֹכוֹ, נִזְרֶקֶת לְמַטָּה לַנְּגוּן, וְזוֹ נִקְרֵאת זְרִיקַת הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ, מְשׁוּם שֶׁמִּתְיַשֶּׁבֶת בַּיְמִין הַזֶּה. וּכְשֶׁמִּתְפַּשֶּׁטֶת הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ לְנַגֵּן, אוֹחֶזֶת אֶת הַנִּיצוּץ הַקָּשֶׁה לְהִתְיַשֵּׁב, וּמְאִירָה וְנוֹצֶצֶת. וְאָז וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר, כְּאוֹתוֹ הַזֹּהַר מַמָּשׁ שֶׁהִתְפַּשֵּׁט וְנִזְרָק נִיצוּץ לְהִתְיַשֵּׁב, וְזֶה מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר. וַדַּאי מְשׁוּם שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת עַל דָּבָר – יִמְצָא טוֹב. הִתְפַּשְׁטוּת הַזֹּהַר הַזֶּה שֶׁהוּא נִיצוּץ וְזוֹהַר לְהִסְתַּכֵּל, וְהַסּוֹד הַזֶּה הוּא עֹמֶק וְרוּם לְהִתְיַשֵּׁב בְּסוֹד הַמָּאוֹר כְּמוֹ אוֹתוֹ הַדָּבָר.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, זֶה הָרָקִיעַ שֶׁבּוֹ שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת. כָּאן הִתְפַּשְׁטוּת שֶׁל הַמָּאוֹר לְנַגֵּן עַל זֶה בְּתִמְיהָה בַּעֲלִיָּה עַל הַכֹּל. וְסִימָנְךָ – (תהלים קיב) **פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים**, שֶׁזֶּהוּ שֶׁנּוֹתֵן לְכָל הַתַּחְתּוֹנִים, וּמְדִידַת הַמָּאוֹר

דְּכַד מִשְׁחָתָא סָלְקָא וְאִתְרַבְרָבָא כְּדֵין אִיהוּ סָלִיק וְאוֹשִׁיט שִׁית אַמִּין, בְּשִׁיעוּרָא דְּשִׁית נְקוּדִין לְאָרְכָּא וּלְפוּתְיָא כְּחֵיזוּ דָּא ר דְּאִיהוּ פְּזָר, וְהַאי אִיהוּ סִימָנִיךְ (אסתר ה) **וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב.**

וְתָנֵינָן שִׁית אַמִּין אוֹשִׁיט לְקַבְּלָה. מֵהַאי פְּזָר מַלְיָא מַבּוּעִין וְיָהִיב לְמִסְכְּנֵי. וְהַאי אִיהוּ שַׁרְבִיטָא דְּאִתְתְּקַן בְּמִשְׁחָתָא דָּא. וּבְנִגּוּנָא דְּמִשְׁחָתָא דָּא סָלְקָן וְאִתַּתְקָנָן כְּדְקָא יָאוֹת. וּכְדֵין וְהַמַּשְׁכִּילִים וְגוֹ'. שְׁעוּרָא דָּא כְּשְׁעוּרָא דְּשִׁית נְקוּדִין, לְנַגְּנָא תְּלָת לְאָרְכָּא וּתְלָת לְפוּתְיָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רָזָא דְּשִׁית.

שִׁית אִנּוּן, וְאִנּוּן חָמֵשׁ. תְּלָת לְאָרְכָּא תְּרֵין לְפוּתְיָא כַּד מִסְתַּכְּלָאן תְּלַת לְסִטְרָא דָּא, וּתְלַת לְסִטְרָא דָּא. וּכְדֵין וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים

לשון הקודש

פְּזַר גָּדוֹל.

כְּשֶׁמְּדִידָה עוֹלָה וּמִתְגַּדֶּלֶת, אָז הוּא עוֹלֶה וּמוֹשִׁיט שֵׁשׁ אַמּוֹת בְּשִׁעוּר שֶׁל שֵׁשׁ נְקֻדּוֹת לְאֹרֶךְ וְלָרֹחַב, כַּמַּרְאֶה הַזֶּה שֶׁהוּא פְּזַר. וְזֶהוּ סִימָנְךָ – (אסתר ה) וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב.

וְשָׁנִינוּ, שֵׁשׁ אַמּוֹת הוֹשִׁיט לְקַבְּלָהּ. מֵהַפְּזַר הַזֶּה מָלֵא הַמַּעְיָן שֶׁלָּךְ וְנוֹתֵן לַעֲנִיִּים. וְזֶהוּ הַשַּׁרְבִיט שֶׁנִּתְקַן בַּמְּדִידָה הַזּוֹ. וּבְנִגּוּן הַמְּדִידָה הַזּוֹ עוֹלִים וְנִתְקָנִים כָּרָאוּי, וְאָז וְהַמַּשְׂכִּילִים וְגוֹ'. שִׁעוּר זֶה כְּמוֹ שִׁעוּר שֶׁל שֵׁשׁ נְקֻדּוֹת, לְנַגֵּן שָׁלֹשׁ לְאֹרֶךְ וְשָׁלֹשׁ לָרֹחַב, מְשׁוּם שֶׁהוּא סוֹד שֶׁל שֵׁשׁ. **שֵׁשׁ** הֵם, וְהֵם חָמֵשׁ. שָׁלֹשׁ לְאֹרֶךְ וּשְׁתַּיִם לָרֹחַב כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים שָׁלֹשׁ לְצַד זֶה וְשָׁלֹשׁ לְצַד זֶה. וְאָז וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים

לְעוֹלָם וָעֶד. אִלֵּין אִנּוּן שִׁית נְקוּדִין דְּאִנּוּן נְצִיצִין, וְנָהֲרִין לְתַתָּא. וְאִנּוּן כּוֹכָבִים טְמִירִין לְאַנְהָרָא, וְסִיהֲרָא אִתְנְהִירַת בְּכָל חַד וְחַד מִמִּשְׁחָתָא דִּילְהוֹן דְּאִתְנָעִיצָאן בְּבוּצִינָא.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. דָּא רָקִיעַ דְּחֵיוָן דְּקַיְמִין אִתְפְּשַׁט בּוּצִינָא וּמָדִיד לְאָרְכָּא תְּלַת קִשְׁרִין לִימִינָא וּתְלַת קִשְׁרִין לִשְׂמָאלָא. אִלֵּין תְּלָת קִשְׁרִין חַד קָמָא. וְאִלֵּין תְּלָת חַד קָמָא. וְאִלֵּין תְּלָת נְקוּדִין דְּקַיְמִין דָּא עַל דָּא בֵּין לְסִטְרָא דָּא בֵּין לְסִטְרָא דָּא. מְדִידוּ דְּבוּצִינָא שִׁיעוּר לְנַגְּנָא תְּרִין טַעֲמִין, דְּקַיְמִין בְּחֵיזוּ דְּקַיְמִין נְגוּנָא דְּמִשְׁחָתָא דְּמָדִיד בִּתְרִין יַרְכִין דְּקַיְמִין.

יַעֲקֹב דְּאִיהוּ גּוּפָא, אִסְתִּמִיךְ עַל קַיְמִין בִּמְדִידוּ דְּבוּצִינָא. כַּד עָאל לַאֲבוּהָ רָזָא (בראשית כז

לשון הקודש

לְעוֹלָם וָעֶד. אֵלּוּ הֵם שֵׁשׁ הַנְּקֻדּוֹת שֶׁנּוֹצְצוֹת וּמְאִירוֹת לְמַטָּה, וְאוֹתָם כּוֹכָבִים נִסְתָּרִים לְהָאִיר, וְהַלְּבָנָה מוֹאֶרֶת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּרִידָתָם שֶׁנֶּעוּצוֹת בַּמָּאוֹר.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, זֶה הָרָקִיעַ שֶׁל חַיּוֹת שֶׁעוֹמְדוֹת. מִתְפַּשֵּׁט קַו הַמִּדָּה, מוֹדֵד לְאֹרֶךְ שְׁלֹשָׁה קִשָּׁרִים לְיָמִין וּשְׁלֹשָׁה קִשָּׁרִים לִשְׂמֹאל. אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה קִשָּׁרִים עֲמוּד אֶחָד, וְאֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה עֲמוּד אֶחָד. וְאֵלּוּ שָׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת שֶׁעוֹמְדוֹת זֶה עַל זֶה, בֵּין לְצַד זֶה בֵּין לְצַד זֶה. מְדִידַת קַו הַמִּדָּה הַשִּׁעוּר לְנַגֵּן שְׁנֵי טְעָמִים שֶׁעוֹמְדִים בַּמַּרְאֶה שֶׁמְּקַיְּמִים נִגּוּן שֶׁל הַמְּדִידָה שֶׁמּוֹדֵד אַחַר הַיְרֵכַיִם שֶׁעוֹמְדוֹת.

יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַגּוּף, נִסְמָךְ עַל הָעֲמוּדִים

כה) דְּוַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁתְּ. וְגוּפָא אִתְקְרֵי בְּקִיּוּמֵהּ. וְעַל דָּא וְהַמַּשְׁקִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וְגוֹ'. וְהַמַּשְׁקִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ דְּמִתְפַּשְׁטִין וְנָהֲרִין לְתַתָּא, כַּד שַׁרְבִיטָא אִתְקְרֵי בְּרָזָא דְּפִזְר, וְיָהִיב וְעָאל בְּמִשְׁחָתָא וּמָדִיד וְאִתְתְּקָנוּ אִלֵּין תְּרֵין קַיְמִין בְּמִשְׁחָתָא לְתַתָּא, וְאִתְתְּקַן בּוּצִינָא וּמָדִיד דָּא עִם דָּא.

כְּדֵין וְהַמַּשְׁקִים יַזְהִרוּ דְּהָא לְתַתָּא אִתְתְּקָנַת בְּתִקּוּנָא דְּנוּקְבָא לְקַבְּלָא דְּכוּרָא, וְיַרְכִין אִתְתְּקָנוּ בְּלָא פְּשִׁיטוּ. וְהָכָא לָאו נְגוּנָא בְּגוֹ מִשְׁחָתָא דָּא, וְאִקְרֵי אֶתְנַחְתָּא לָקַבֵּל תְּרֵי טַעֲמֵי, רָזָא דְּנוּקְבָא דְּפִתְיָחָא לָקַבֵּל דְּכוּרָא וְהָכָא לָאו נְגוּנָא דְּכֹלָּא בְּנַיְיחָא.

לשון הקודש

בְּמִדַּת קַו הַמִּדָּה, כְּשֶׁנִּכְנָס לְאָבִיו הַסּוֹד שֶׁל וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁתְּ. וְהַגּוּף הִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ. וְעַל זֶה וְהַמַּשְׁקִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וְגוֹ'. וְהַמַּשְׁקִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, שֶׁמִּתְפַּשְׁטִים וּמְאִירִים לְמַטָּה, כְּשֶׁהַשַּׁרְבִיט מִתְקַיֵּם בַּסּוֹד שֶׁל פִּזּוּר, וְנוֹתֵן וְנִכְנָס בִּמְדִידָה וּמוֹדֵד, וְנִתְתַּקְּנִים אֵלּוּ שְׁנֵי הָעַמּוּדִים בִּמְדִידָה לְמַטָּה, וּמִתְתַּקֵּן הַמָּאוֹר וּמוֹדֵד זֶה עִם זֶה.

אָז וְהַמַּשְׁקִים יַזְהִרוּ, שֶׁהֲרֵי לְמַטָּה הִתְתַּקְּנָה בַּתִּקּוּן שֶׁל הַנְּקֵבָה לְקַבֵּל אֶת הַזָּכָר. וְהַיְרֵכַיִם הִתְתַּקְּנוּ בְּלִי הִתְפַּשְׁטוּת. וְכָאן אֵין נִגּוּן בְּתוֹךְ הַמִּדָּה הַזּוֹ, וְנִקְרֵאת אֶתְנַחְתָּא כְּנֶגֶד שְׁנֵי טְעָמִים, סוֹד הַנְּקֵבָה הַפְּתוּחָה כְּנֶגֶד הַזָּכָר, וְכָאן אֵין נִגּוּן שֶׁהַכֹּל בְּנַחַת.

מִשְׁחָתָא דָּא טְמִירָא, כְּדֵין וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. דָּא רָקִיעַ דִּימִינָא דְּזָהִיר וְנָהִיר וְאַתְקִיף בְּתָקְפֵּהּ. שָׁאֲרֵי בּוּצִינָא וְאִתְפְּשַׁט לְאַנְהָרָא, וְנִגּוּנָא דְּקָא אָזְלָא מִפְּטָר יְמִינָא תְּרַצְתָּא הַאי נִגּוּנָא דַּחֲבִיבוּ לְמֵיזָל בְּנִגּוּנָא דָּא מְחַבְּקָא. וְתִלְשָׁתָא קָא סָטִיר לְקַשְׂרָא קַשְׂרָא, הַאי אָחִיד וְהַאי כָּפִית, וְאִתְיָעִיף לְקַבְּלָא דְּסַנְטוּרָא בְּקַנְטוּפָא וְאִתְפְּשָׁטוּ תְּרִין דְּרוֹעִין כַּחֲדָא, בְּרָזָא דְּאָזְלָא וְגָרִישׁ דְּקָטוֹר שְׂמָאלָא.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כַּד פָּסַק נְהוֹרָא וּבוּצִינָא פָּסְקָה, וְלָא מָדִיד בְּאָרְבָּא וְפוּתְיָא מִתַּתָּא לְעֵלָּא, אִתְפְּשַׁט בּוּצִינָא וְאָחִיד מֵעֵלָּא לְתַתָּא בְּרָזָא דְּקִשּׁוּרִין, וְאִתְבָּרְכָאן עִלָּאִין וְתַתָּאִין בְּהַאי מְדִידוּ דְּבוּצִינָא. (נ"א דְּנִגּוּנָא) לְכֻלְּהוּ מְשִׁחָתִין,

לשון הקודש

הַמְּדִידָה הַזּוֹ טְמִירָה, אָז וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ. זֶהוּ רָקִיעַ הַיָּמִין שֶׁזּוֹהֵר וּמֵאִיר וּמַחֲזִיק בְּחָזְקוֹ. מַתְחִיל קַו הַמְּדִידָה וּמִתְפַּשֵּׁט לְהָאִיר, וְהַנִּגּוּן שֶׁהוֹלֵךְ מִצַּד הַיָּמִין מְרַצֶּה אֶת הַנִּגּוּן שֶׁל חֲבִיבוּת לָלֶכֶת בַּנִּגּוּן הַזֶּה בְּחִבּוּק. וְהַתַּלְשָׁא סוֹטֵר לִקְשׁוֹר קֶשֶׁר, זֶה יָשָׁר וְזֶה כָּפוּף, וְנִכְפָּל נֶגֶד צִדּוֹ בְּנֹכַח, וְהִתְפַּשְּׁטוּ שְׁתֵּי זְרוֹעוֹת כְּאֶחָד, בְּסוֹד שֶׁל אָזְלָא וְגָרִישׁ שֶׁקּוֹשֵׁר הַשְּׂמֹאל.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, כְּשֶׁפּוֹסֵק הָאוֹר וְקַו הַמְּדִידָה פָּסְקָה, וְלֹא מוֹדֵד בְּאֹרֶךְ וְרֹחַב מִמַּטָּה לְמַעְלָה, מִתְפַּשֵּׁט קַו הַמְּדִידָה, וְאוֹחֵז מִמַּעְלָה לְמַטָּה בַּסּוֹד שֶׁל הַקְּשִׁירוֹת, וּמִתְבָּרְכִים עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בַּמְּדִידָה הַזּוֹ שֶׁל קַו הַמְּדִידָה (שֶׁל הַנִּגּוּן)

וְאִתְעֲבִיד כֻּלָּא מִשְׁחָתָא חַד דְּקַיְמָא וְאִסְתִּמִיךְ כֻּלָּא עַל דָּא.

וּבְגִין כָּךְ כַּד עוֹבָדִין מִתְכַּשְּׁרִין לְתַתָּא, וְאִתְכַּשְּׁרָן בְּעוֹבָדִין טָבִין, בְּעוֹבָדִין דְּאוֹרַיְתָא, כְּדֵין כֻּלָּא אִתְתְּקַן עַד הַאי אֲתַר. דְּהָא הָכָא אִשְׁתְּכַח וְאִזְדְּמַן בְּגִלּוּיָא וּבְכִסּוּיָא, רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא וְנָטְלָא עַד הָכָא.

וְהַמַּשְׁכִּילִים יַזְהִרוּ כַּד עוֹבָדִין מִתְתְּקְנָן וְאָחִיד מְשִׁחָתָא אָחֳרָא בְּסִתְימוּ, וּפָסְקָה בֵּין מְשִׁחָתָא דִּלְתַתָּא לְמְשִׁחָתָא עִלָּאָה. מְשִׁחָתָא עִלָּאָה אִיהִי מְשִׁחָתָא וְלָא מְשִׁחָתָא, לָא מְשִׁחָתָא כְּלָל. וּבְגִין כָּךְ פָּסְקָה מִתַּתָּא לְעִלָּא, וּמַפְסְקָא מֵעִלָּא לְתַתָּא. וְרָזָא דָּא יהו"ה ו' יהו"ה פָּסְקָה בְּגַוָּיהוּ, וְכֻלָּא חַד בְּרָזָא דְּבוּצִינָא.

לשון הקודש

לְכָל הַמִּדּוֹת, וְנַעֲשָׂה הַכֹּל מִדָּה אַחַת שֶׁעוֹמֶדֶת וְנִסְמֶכֶת כֻּלָּה עַל זֶה.

וּמְשׁוּם כָּךְ, כְּשֶׁהַמַּעֲשִׂים כְּשֵׁרִים לְמַטָּה וְנִכְשָׁרִים בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, בְּמַעֲשִׂים שֶׁל תּוֹרָה, אָז הַכֹּל מִתְתַּקֵּן עַד הָאַתַר הַזֶּה. שֶׁהֲרֵי כָּאן נִמְצָא וּמִזְדַּמֵּן בְּגִלּוּי וּבְכִסּוּי סוֹד הָאֱמוּנָה, וְנוֹסֵעַ עַד לְכָאן.

וְהַמַּשְׁכִּילִים יַזְהִרוּ, כְּשֶׁהַמַּעֲשִׂים מִתְקַנִּים וְאוֹחֶזֶת מְרִידָה אַחֶרֶת בַּסֵּתֶר, וּפוֹסֶקֶת בֵּין הַמְּרִידָה שֶׁלְּמַטָּה לַמְּרִידָה הָעֶלְיוֹנָה. הַמְּרִידָה הָעֶלְיוֹנָה הִיא מְרִידָה וְלֹא לְמְרִידָה, אֵין מְרִידָה כְּלָל. וּמְשׁוּם כָּךְ פּוֹסֶקֶת מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וּמַפְסִיקָה מִמַּעְלָה לְמַטָּה. וְזֶה סוֹד יהו"ה ו' יהו"ה פּוֹסֶקֶת בְּתוֹכָם, וְהַכֹּל אֶחָד בְּסוֹד קַו הַמְּרִידָה.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, כַּד עוֹבָדִין לָא מִתְכַּשְׁרָן וּבוּצִינָא לָא אִתְפַּשְׁטַת, כְּדֵין שׁוּפָרָא אִתְהַפַּךְ וְכוּלָּא אִתְעַבָּב וְקָיְמָא בְּדוּכְתֵּהּ, וְלָא נָגִיד לְתַתָּא. וּלְזִמְנִין דְּהָא נָגִיד עַד דְּמָטֵי לְשַׂרְבִיטָא וְקָיְמָא תַּמָּן, וְלָא נָגִיד לַתַּתָּא וְאִתְעַבָּב. וְנִגּוּנָא קָיְמָא וּבָטַשׁ בַּדַּרְגָּא דְּאִיהוּ קַדְמָאָה, וּבוּצִינָא קָיְמָא תַּמָּן וְלָא מָדִיד וְלָא פָּשִׁיט מִשְׁחָתָא. וְכָל דָּא בְּגִין דְּשׁוּפָרָא אִתְהַפָּךְ מִתַּתָּאֵי עַל עוֹבְדֵיהוֹן דְּלָא כַּשְׁרָן.

(דף קכו ע"ב)

וְכַד בּוּצִינָא אִתְפַּשְׁטַת וּמָדִיד כְּדֵין שׁוּפָרָא אָזְלַת וּתְלָת קִשְׁרִין קָיְמִין בְּדוּכְתֵּהּ וְאַף עַל גַּב דִּבְרָזָא אָחְרָא קָיְמָא כּוּלָּא אִיהוּ בְּרָזָא חָדָא דְּהָא תְּלַת קִשְׁרִין אִלֵּין דְּקָיְמִין בְּדוּכְתֵּהּ תְּחוֹת גַּדְפּוֹי דְּהַהוּא שׁוּפָרָא בּוּצִינָא קָיְמָא תַּמָּן וְאִתְבָּרְכָן גּוֹ חֲבִיבוּ.

לשון הקודש

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, כְּשֶׁהַמַּעֲשִׂים לֹא נִכְשָׁרִים וְקַו הַמְּדִידָה אֵינוֹ מִתְפַּשֵּׁט, אָז הַשּׁוֹפָר מִתְהַפֵּךְ, וְהַכֹּל מִתְעַכֵּב וְקַיָּם בִּמְקוֹמוֹ וְלֹא שׁוֹפֵעַ לְמַטָּה. וְלִפְעָמִים שֶׁזֶּה שׁוֹפֵעַ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַשַּׁרְבִיט, וְעוֹמֵד שָׁם וְלֹא שׁוֹפֵעַ לְמַטָּה וּמִתְעַכֵּב. וְהַנִּגּוּן עוֹמֵד וּמַכֶּה בְּדַרְגָּה, שֶׁהִיא הָרִאשׁוֹנָה, וְקַו הַמְּדִידָה עוֹמֵד שָׁם וְלֹא מוֹדֵד וְלֹא מַתְפִּשֶּׁטֶת הַמְּדִידָה. וְכָל זֶה מִשּׁוּם שֶׁהַשּׁוֹפָר הִתְהַפֵּךְ מֵהַתַּחְתּוֹנִים עַל מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁאֵינָם כְּשֵׁרִים.

וּכְשֶׁכֵּן הַמִּדָּה מִתְפַּשֶּׁטֶת וּמוֹדֶדֶת, אֲזַי הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ, וּשְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים קַיָּמִים בִּמְקוֹמוֹ, וְאַף עַל גַּב שֶׁבְּסוֹד אַחַר הַכֹּל עוֹמֵד בְּסוֹד אֶחָד, שֶׁהֲרֵי שְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים הַלָּלוּ שֶׁבִּמְקוֹמוֹ עוֹמְדִים תַּחַת כַּנְפֵי אוֹתוֹ

סָגוֹלְתָּא בְּרָזָא דִּתְלָת אַבְהָן דְּקַיְמָן גּוֹ שׁוֹפָרָא,
הָכָא בּוּצִינָא מָדִיד מִשְׁחָתָא דָּא
בְּכֻלְּהוּ. בְּאָרְכָּא וּפוּתְיָיא בְּעוּמְקָא וְרוּמָא וְעִגּוּלָא,
וְלָא קַיְמָא הָכָא מִשְׁחָתָא לְאִתְגַּלְיָא וּכְדֵין כְּזֹהַר
הָרָקִיעַ דְּקַיְעָא סְתִימָאָה דְּלָא אִתְגַּלְיָא כְּלָל, וְקַיְמָא
עַל רֵישֵׁי דְּחִיוָן קַדִּישִׁין דְּקַיְמָן בְּרָזָא דַּאֲבָהָן.
וְהַאי דְּקַיְעָא סְתִימָאָה עִילָּאָה קַיְמָא עָלַיְהוּ.
וְאַפִּיק מִנֵּהּ זֹהַר דְּנָהִיר לְכֻלְּהוּ חֵיוָן.
וּכְדֵין קַיְמָא בּוּצִינָא דְּנָהֲר וּבָטַשׁ בְּכֻלְּהוּ
לְאִזְדַּהֲרָא, וְעַל דָּא כֹּלָּא בְּרָזָא דְּמִשְׁחָתָא קַיְמָא
לְנַגְנָא בְּשִׁעוּרָא דְּנִגּוּנָא מָדִיד בּוּצִינָא. לֵית מָאן
דְּיָדַע לֵיהּ לְהַאי רָזָא, בַּר אִנּוּן לְוָאֵי דְּקַיְמָן עַל
נִגּוּנָא וְלָא גַּרְעֵי וְלָא מִתְפַּשְׁטֵי לְבַר, אֶלָּא כֹּלָּא
גּוֹ מִשְׁחָתָא דְּרָזָא דְּבוּצִינָא.

לשון הקודש

הַשּׁוֹפָר, קַו הַמִּדָּה עוֹמֵד שָׁם וּמִתְבָּרְכִים מִתּוֹךְ חֲבִיבוּת.

הַסָּגוֹלְתָּא בְּסוֹד שֶׁל שְׁלֹשָׁה אָבוֹת הַעוֹמְדִים בְּתוֹךְ הַשּׁוֹפָר, כָּאן קַו הַמִּדָּה מוֹדֵד אֶת הַמְּדִידָה הַזּוֹ בְּכֻלָּם. בָּאֹרֶךְ, בָּרֹחַב, עֹמֶק וְרוּם וְעִגּוּל. וְלֹא עוֹמֶדֶת כָּאן הַמְּדִידָה לְהִתְגַּלּוֹת, וְאָז כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, הָרָקִיעַ הַנִּסְתָּר שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה כְּלָל, וְעוֹמֵד עַל רָאשֵׁי הַחַיּוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁעוֹמְדִים בְּסוֹד הָאָבוֹת.

וְזֶה הָרָקִיעַ הַנִּסְתָּר, עָלָיו עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וּמוֹצִיא מִמֶּנּוּ זֹהַר שֶׁמֵּאִיר לְכָל הַחַיּוֹת. וְאָז עוֹמֵד קַו הַמְּדִידָה שֶׁמֵּאִיר וּמַכֶּה בְּכֻלָּם לְזֹהַר, וְעַל זֶה הַכֹּל בְּסוֹד הַמְּדִידָה עוֹמֵד לְנַגֵּן בַּשִּׁעוּר שֶׁהַנִּגּוּן מוֹדֵד אֶת קַו הַמִּדָּה. אֵין מִי שֶׁמַּכִּיר אֶת הַסּוֹד הַזֶּה, רַק אוֹתָם הַלְוִיִּם שֶׁעוֹמְדִים עַל הַנִּגּוּן, וְלֹא גּוֹרְעִים וְלֹא מִתְפַּשְׁטִים הַחוּצָה, אֶלָּא הַכֹּל בְּתוֹךְ הַמְּדִידָה שֶׁל סוֹד קַו הַמִּדָּה.

אִנּוּן תְּלַת קִשְׁרִין קַדְמָאֵי דְּקָאֲמָרָן דְּקִשְׁרָא קַדְמָאָה אִשְׁתְּאַר עַל אַתְוָן לְנַקְּדָא לְמֶהֱוֵי טַעְמָא לְעֵלָּא. לְזִמְנִין הַאי נְקֻדָּה דְּקַיְמָא לְטַעְמָא לְעֵלָּא, בּוּצִינָא נְחִית לֵיהּ לְתַתָּא לְהַאי קִשְׁרָא, לְמֶעֱבַד בֵּיהּ מְדִידוּ לְתַתָּא. וְכֻלָּא בְּרָזָא דְּדִיּוּקְנָא דְּוָא"ו נְחִית אִקְּרֵי תְּבִירָא. וְכַד נְחִית וּקְיָמָא עַל אַתְוָן הָא אִתְמַר.

וְאִנּוּן תְּרִין קִשְׁרִין אָחֳרָנִין דְּקָא אָמְרָן דְּאִשְׁתְּאָרוּ קַיְמִין עַל אַתְוָן וְאִתְפְּשַׁט בּוּצִינָא בְּרָזָא דְּוָא"ו וְאָחִיד לוֹן. וּכְדֵין אִקְּרֵי זָקֵף רַב וְכַד לָא קַיְמָא פְּשִׁיטוּ דָּא בְּהַנֵּי תְּרֵי קִשְׁרִין, אִקְּרֵי זְקִיפָא זְעִיר, וְאַף עַל גַּב דְּהָא כֻּלָּא בְּרָזָא חֲדָא קַיְמָא.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, יַעַבְדוּן נְגוּנָא בְּרָזָא דָּא בִּדְקָא חֲזֵי. יַזְהִרוּ לְעֵלָּא יַזְהִרוּ

לשון הקודש

אוֹתָם שְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁאָמַרְנוּ, שֶׁהַקֶּשֶׁר הָרִאשׁוֹן נִשְׁאָר עַל הָאוֹתִיּוֹת לְנַקֵּד שֶׁיִּהְיֶה הַטַּעַם לְמַעְלָה. לִפְעָמִים הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ שֶׁעוֹמֶדֶת לְטַעַם לְמַעְלָה, הַמָּאוֹר מוֹרִיד אוֹתָהּ לְמַטָּה לַקֶּשֶׁר הַזֶּה לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְדִידָה לְמַטָּה. וְהַכֹּל בְּסוֹד שֶׁל הַדְּיוּקָן שֶׁל וא"ו יוֹרֵד נִקְרָא תְּבִי"ר. וּכְשֶׁיּוֹרֵד וְעוֹמֵד עַל הָאוֹתִיּוֹת, הֲרֵי נִתְבָּאֵר.

וְאוֹתָם שְׁנֵי הַקְּשָׁרִים הָאֲחֵרִים שֶׁאָמַרְנוּ שֶׁנִּשְׁאֲרוּ, עוֹמְדִים עַל הָאוֹתִיּוֹת, וּמִתְפַּשֶּׁטֶת אֶבֶן הַמְּדִידָה בְּסוֹד שֶׁל וא"ו וְאוֹחֶזֶת בָּהֶם, וְאָז נִקְרָא זָקֵף גָּדוֹל. וּכְשֶׁלֹּא קַיֶּמֶת הַהִתְפַּשְּׁטוּת הַזּוֹ בִּשְׁנֵי הַקְּשָׁרִים הַלָּלוּ, נִקְרָא זָקֵף קָטֹן, וְאַף עַל גַּב שֶׁהַנֵּה הַכֹּל עוֹמֵד בְּסוֹד אֶחָד.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, יַעֲשׂוּ נְגוּן בְּסוֹד הַזֶּה כָּרָאוּי. יַזְהִירוּ לְמַעְלָה, יַזְהִירוּ לְמַטָּה,

לְתַתָּא, לְקַיְמָא קְיוּמָא דְּרָזָא דִּמְהֵמְנוּתָא, וְסָמְכִין לָהּ וְנַהֲרִין לָהּ. יַזְהִרוּ בְּהַהוּא נְגוּנָא רוּחָא בָּתַר רוּחָא וְנָעִימוּ דָּא בָּתַר דָּא. כַּד מִתְחַבְּרָן כֻּלָּא בְּרָזָא דָּא, מִשְׁחָתָא סָלִיק כְּחֶשְׁבָּן יַזְהִירוּ. בְּגִין דְּהַאי יַזְהִירוּ הוּא כְּחֶשְׁבָּן רל"ח, דְּהַנֵּי רוּחֵי וּתְנוּעֵי לְנַגְּנָא לְאִתְפַּשְׁטָא בּוּצִינָא בְּכֻלְּהוּ נְהוֹרִין, גּוֹ מִשְׁחָתָא לְאִסְתְּמָכָא אוֹרַיְתָא. וּבְגִין דָּא יַזְהִרוּ כְּזֹהַ"ר הָכִי הוּא לְחֶשְׁבָּנָא יַזְהִיר"ו.

יַזְהִרוּ כְּזֹהַר חַד הוּא. מַה בֵּין הַאי לְהַאי. אֶלָּא כְּמָה דְּאִתְּמַר דִּרְקִיעָא עִלָּאָה סְתִימָאָה עַל כֻּלָּא, מִשְׁחָתָא גּוֹ בּוּצִינָא דְּקַיְמָא בְּהַאי רָקִיעַ, בְּכֻלְּהוּ מִשְׁחָתֵי דְּחִיוָן קַדִּישִׁין עִלָּאִין וְתַתָּאִין וּבְגִין כָּךְ יַזְהִרוּ כְּזֹהַר בְּכָל אִנּוּן חִיוָן עִלָּאִין וְתַתָּאִין כְּזֹהַר בְּהַהוּא רָקִיעַ דְּקַיְמָא עֲלַיְהוּ, וְכֻלָּא דָּא לָקְבֵל דָּא.

לשון הקודש

לְקַיֵּם אֶת קִיּוּם סוֹד הָאֱמוּנָה, וְסוֹמְכִים אוֹתָהּ וּמְאִירִים לָהּ. יַזְהִירוּ בְּאוֹתוֹ הַנִּגּוּן רוּחַ אַחַר רוּחַ, וְנְעִימוֹת זוֹ אַחַר זוֹ. כְּשֶׁכֻּלָּם מִתְחַבְּרִים בַּסּוֹד הַזֶּה, הַמְּרִידָה עוֹלָה כְּחֶשְׁבּוֹן יַזְהִירוּ. מִשּׁוּם שֶׁהַ"יַּזְהִירוּ" הַזֶּה הוּא כְּחֶשְׁבּוֹן מָאתַיִם שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה, שֶׁהָרוּחוֹת הַלָּלוּ וְהַתְּנוּעוֹת לְנַגֵּן, שֶׁיִּתְפַּשֵּׁט הַמָּאוֹר בְּכָל הָאוֹרוֹת תּוֹךְ הַמְּרִידָה לְסָמְכָהּ אֶת הַתּוֹרָה. וּמִשּׁוּם זֶה יַזְהִרוּ כְּזֹהַ"ר, כָּךְ הוּא לְחֶשְׁבּוֹן יַזְהִיר"ו. **יַזְהִרוּ** כְּזֹהַר אֶחָד הוּא. מַה בֵּין זֶה לָזֶה? אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁהָרָקִיעַ הָעֶלְיוֹן הַנִּסְתָּר עַל הַכֹּל, מְרִידָה בְּתוֹךְ כָּו הַמְּדָה שֶׁעוֹמֶד בָּרָקִיעַ הַזֶּה בְּכָל הַמְּרִידוֹת שֶׁל הַחַיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת, וּמִשּׁוּם כָּךְ יַזְהִירוּ כְּזֹהַר, בְּכָל אוֹתָם הַחַיּוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת, כְּזֹהַר בְּאוֹתָהּ הָרָקִיעַ שֶׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל זֶה

וְסִימָנָא דְּכָל רָזִין אִלֵּין בְּהַאי קַיְמָא יַזְהִרוּ בְּזֹהַר סִימָנָא דָּא. וְרָזָא דָּא לָא אִתְיְהִיב אֶלָּא לְמָארֵי מִדִּין דְּיַדְעֵי בְּרָזָא דָּא דְּבוּצִינָא. זַכָּאִין אִנּוּן צַדִּיקַיָּא בְּעָלְמָא דֵּין וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי.

תָּא חֲזֵי. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ וְכוּ'. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ אִלֵּין אִנּוּן דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא בְּסִתְרֵי רָזִין דְּאוֹרַיְתָא אִלֵּין צַדִּיקַיָּא דְּעָבְדִין רְעוּתָא דְּמָארֵיהוֹן. וּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְתָא יְמָמָא וְלֵילְיָא. וְאִלֵּין אִנּוּן מַשְׂכִּילִים דְּאִנּוּן מַשְׂכִּילִים בִּרְעוּתָא דְּמָארֵיהוֹן תָּדִיר. וְהָא אוֹקִימְנָא דְּלֵית דַּרְגָּא כְּדַרְגָּא דִּידְהוּ.

בְּגִין כָּךְ כָּל אִנּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְתָא, אִקְּרוּן מַשְׂכִּילִים מִסְתַּכְּלָן בְּחָכְמְתָא מִסְתַּכְּלָאן בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה. אֵין סוֹף אִתְפְּשַׁט נְהִירוּ

לשון הקודש

כְּנֶגֶד זֶה. וְהַסִּימָן שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הַלָּלוּ בָּזֶה עוֹמֵד, יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הַסִּימָן הַזֶּה. וְהַסּוֹד הַזֶּה לֹא נִתַּן אֶלָּא לְבַעֲלֵי מִדּוֹת שֶׁיּוֹדְעִים בְּסוֹד קַו הַמִּדָּה הַזֶּה. אַשְׁרֵיהֶם הַצַּדִּיקִים בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא.

בֹּא וּרְאֵה, וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ וְכוּ'. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, אֵלֶּה אוֹתָם שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּסוֹד הַחָכְמָה, בְּסִתְרֵי הַסּוֹדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. אֵלֶּה הַצַּדִּיקִים שֶׁעוֹשִׂים רְצוֹן רִבּוֹנָם, וּמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יָמִים וְלֵילוֹת. וְאֵלּוּ הֵם הַמַּשְׂכִּילִים שֶׁהֵם מַשְׂכִּילִים בִּרְצוֹן רִבּוֹנָם תָּמִיד, וַהֲרֵי בְּאַרְנוּ שֶׁאֵין דַּרְגָּה כְּדַרְגָּתָם.

מְשׁוֹם כָּךְ, כָּל אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה נִקְרָאִים מַשְׂכִּילִים, מִסְתַּכְּלִים בַּחָכְמָה, מִסְתַּכְּלִים בְּסוֹד הַחָכְמָה

סָתִים דְּלָא יְדִיעַ, וְהַאי דְּנָפְקָא מֵאֵין סוֹף קַיְמָא לְקַיְמָא. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, אִלֵּין אִנּוּן דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא, בְּסִתְרֵי בְּרָזָא דְּאוֹרַיְתָא אִלֵּין אִנּוּן דְּיָדְעֵי בְּרָזָא דְּרָזִין, וּמִסְתַּכְּלָן וְאִתְחָזוּ לְאִזְדַּהֲרָא בְּהַהוּא זְהִירוּ דְּנָגִיד וְנָפִיק וְקַיְמֵי בְּרָזֵי דְּאוֹרַיְתָא, וְיָדְעֵי לְאִסְתַּכְּלָא בְּסִתְרָהָא.

כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, דָּא אִיהוּ רְקִיעָא דְּקָאִים לְאַנְהָרָא לְתַתָּא, וְאִתְעַטַּר לְעֵלָּא וְנָהִיר לְתַתָּא. וְהַהוּא זֹהַר נָגִיד וְאִתְמְשַׁךְ לְתַתָּאֵי וּמֵהַהוּא זֹהַר אִתְּזָנוּ, וְקַיְמֵי בְּקִיּוּמַיְהוּ וְאָזְלֵי וְשָׁאטָן וְנַצְחֵי גִּבּוֹרֵי שְׁמָיָא וְדַיְנֵי גְּבוּרְתֵי טְמִירִין.

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. כַּד נָהֲרִין כּוֹכָבַיָּא בִּנְהִירוּ דְּנָצִיץ וְנָטְלֵי בְּמַטְלָנוֹי לְאִתְנַהֲרָא מִגּוֹ דַּרְגִּין יְדִיעָאן, כּוֹכָבָא דְּנָהִיר מִסְּטָר

לשון הקודש

הָעֶלְיוֹנָה. אֵין סוֹף מִתְפַּשֵּׁט אוֹר נִסְתָּר שֶׁלֹּא יָדוּעַ, וְזֶה יוֹצֵא מֵאֵין סוֹף בְּרִית לְקַיֵּם. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, אֵלּוּ הֵם שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּסוֹד הַחָכְמָה, בַּסְּתָרִים בְּסוֹד הַתּוֹרָה. אֵלּוּ הֵם שֶׁמַּכִּירִים אֶת סוֹד הַסּוֹדוֹת, וּמִסְתַּכְּלִים וְיִרְאוּ לְהִזְדַּהֵר בְּאוֹתוֹ הַזֹּהַר שֶׁשּׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא, וְעוֹמְדִים בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה וְיוֹדְעִים לְהִסְתַּכֵּל בִּסְתָרֶיהָ.

כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, זֶהוּ הָרָקִיעַ שֶׁעוֹמֵד לְהָאִיר לְמַטָּה, וּמִתְעַטֵּר לְמַעְלָה וּמֵאִיר לְמַטָּה. וְאוֹתוֹ הַזֹּהַר שׁוֹפֵעַ וְנִמְשָׁךְ לַתַּחְתּוֹנִים, וּמֵאוֹתוֹ הַזֹּהַר הֵם נִזּוֹנִים, וְעוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים, וּמְנַצְּחִים גִּבּוֹרֵי הַשָּׁמַיִם, וְדָנִים גְּבוּרוֹת קָשׁוֹת.

וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. כְּשֶׁמְּאִירִים הַכּוֹכָבִים בָּאוֹר שֶׁנּוֹצֵץ וְנוֹסְעִים בְּמַסְעוֹתֵיהֶם שֶׁיֵּאוֹרוּ מִתּוֹךְ

דְּמִזָּרָח בַּמָּה אִנּוּן מַשְׁרְיָן מֵזָּלְנַן קַיְמָאן בְּקִסְטוֹרַיְהוּ. הַאי כּוֹכְבָא נָצִיץ תְּלָת זִמְנֵי וּבָטַשׁ נְצִיצוּ דִּילֵהּ בִּרְבִיעָתָא לְקַבְלָא נְצִיצוּ דְּחַד קִטְרָא וְטַהֲרוּרָא דְּקַיְמָא לְעֵלָּא. וּלְבָתַר שָׁכִיךְ וְאִתְנַצְּצָן כָּל אִנּוּן אָחֳרָנִין וְאִיהוּ סָתִים בְּאַתְרַיְהוּ. וְהַאי אִקְּרֵי כּוֹכְבָא אוּמָנָא. לְבָתַר נָפְקָא לִסְטַר דָּרוֹם כּוֹכְבָא אָחֳרָא, וְדָא נָצִיץ בְּאַרְבַּע כּוֹכְבַיָּא דְּרָהֲטֵי וְאָזְלֵי וְאוֹשִׁיטוּ נְהוֹרָא דִּילְהוֹן לְאַרְבַּע סִטְרִין דְּעָלְמָא, וְהַאי אִקְּרֵי כּוֹכְבָא דְּנָצִיץ מִתְּרֵי סִטְרֵי דָּרוֹם וּמִזָּרָח.

וּמִתְנַהֲרֵי אֶלֶף וְרִבּוֹא רִבְוָן כּוֹכְבַיָּא דְּנָטְלֵי זִיהֲרָא וּנְצִיצוּ מִגּוֹ נְצִיצוּ דְּנָהִיר מִן שִׁמְשָׁא. שִׁמְשָׁא דְּמַשְׁקוֹפָא (נ"א מַשְׁקוֹפָא דִּשְׁמָשָׁא) כַּד נָהִיר בְּמַטְלָנוֹי נָהֲרִין מִגֵּהּ כָּל אִנּוּן כּוֹכְבַיָּא דְּנָהֲרִין וְנָצְצִין כָּל אִנּוּן

לשון הקודש

דְּרָגוֹת יְדוּעוֹת, הַכּוֹכָב שֶׁמֵּאִיר מִצַּד הַמִּזְרָח, כַּמָּה הֵם מַחֲנוֹת מִשְׁתַּלְשְׁלִים עוֹמְדִים בְּהֵיכְלוֹתֵיהֶם. הַכּוֹכָב הַזֶּה נוֹצֵץ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וּמַכֶּה אֶת הַנִּיצוֹץ שֶׁלּוֹ בָּרְבִיעִית לְקַבֵּל נִיצוֹץ שֶׁל קֶשֶׁר אֶחָד וְאוֹר פָּנִימִי שֶׁעוֹמֵד לְמַעְלָה. וְאַחַר כָּךְ שׁוֹכֵךְ, וּמִתְנוֹצְצִים כָּל אוֹתָם הָאֲחֵרִים, וְהוּא נִסְתָּר בִּמְקוֹמָם. וְזֶה נִקְרָא כּוֹכָב אֻמָּן. אַחַר כָּךְ יוֹצֵא לְצַד הַדָּרוֹם כּוֹכָב אַחֵר, וְזֶה נוֹצֵץ עִם אַרְבָּעָה כּוֹכָבִים שֶׁרָצִים וְהוֹלְכִים וּמוֹשִׁיטִים אֶת אוֹרָם לְאַרְבַּעַת צִדְדֵי הָעוֹלָם, וְזֶה נִקְרָא כּוֹכָב שֶׁנּוֹצֵץ מִשְּׁנֵי צְדָדִים, דָּרוֹם וּמִזְרָח.

וּנְאוֹרִים אֶלֶף וְרִבּוֹא רִבְבוֹת כּוֹכָבִים שֶׁנִּטְלִים זֹהַר וְנִיצוֹצוֹת מִתּוֹךְ נִיצוֹצוֹת שֶׁמֵּאִיר מֵהַשֶּׁמֶשׁ. שֶׁמֶשׁ שֶׁל הַמַּשְׁקוֹף (מַשְׁקוֹף שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ) כְּשֶׁמֵּאִיר בְּמַסָּעוֹ, נְאוֹרִים מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם הַכּוֹכָבִים שֶׁמְּאִירִים

כּוֹכָבָא אוּמָנָא. אַף עַל גַּב דְּסָתִים לְבָתַר נָפִיק וְזָהִיר עֲלֵהּ חַד מְמָנָא ויגזריא"ל שְׁמֵהּ.

וְכַד הַאי כּוֹכָבָא אוּמָנָא נָפִיק וְנָצִיץ וְלָא אַסְתִּים, דִּבֵּין הַהוּא מְמָנָא נָחִית (נ"א נָפִיק) שִׁלְמָא לְהַהוּא סִטְרָא. וְכַד בּוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא עָבִיד מִשְׁחָתָא לְעֵלָּא וְתַתָּא, וְכֹלָּא אִסְתָּמִיךְ וְאַנְהִיר וְנָגִיד אִתְעָרוּתָא דְּרְקִיעָא עִלָּאָה לָקְבֵלֵהּ דְּמִזְרָח, וְאִיהוּ אִתְעַר לְקָבְלֵהּ דְּמַעֲרָב, וְסִימָנִיךְ (ישעיה מא ב) מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. כְּדֵין כָּל אִנּוּן מְמָנָן דְּקַיְמִין עַל כּוֹכְבַיָּא, כֻּלְּהוּ יוֹבִילוּן נְהִירוּ דְּאַנְפִּין מִגּוֹ שִׁמְשָׁא, כַּד נָטִיל שִׁמְשָׁא לַמַּשְׁקוֹפָא חֲדָא דְּקָאֵי מַשְׁקוֹפָא דְּבִילְגָּא. כְּדֵין הַהוּא כּוֹכָבָא דְּנָצִיץ נָהִיר מִגּוֹ חֵילָא דְּחַד מְמָנָא דְּנָטִיל כַּד נָטִיל שִׁמְשָׁא. (דף קכז ע"א) (עב"מ

וכאן תחלת ענין ונראה שצריך להתחיל).

לשון הקודש

וְנוֹצְצִים כָּל אוֹתָם כּוֹכָב אוּמָן. אַף עַל גַּב שֶׁנִּסְתָּר אַחַר כָּךְ, יוֹצֵא וְזוֹהֵר עָלָיו מְמֻנֶּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ יגזריא"ל.

וּכְשֶׁכּוֹכָב אוּמָן הַזֶּה יוֹצֵא וְנוֹצֵץ וְלֹא נִסְתָּר, אֲזַי אוֹתוֹ הַמְמֻנֶּה מוֹרִיד שָׁלוֹם לְאוֹתוֹ הַצַּד. וְכַאֲשֶׁר הַנִּיצוֹץ הַקָּשֶׁה עוֹשֶׂה מְדִידָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהַכֹּל מִסְתַּמֵּךְ וּמֵאִיר וְשׁוֹפֵעַ הִתְעוֹרְרוּת שֶׁל הָרָקִיעַ הָעֶלְיוֹן כְּנֶגֶד הַמִּזְרָח, וְהוּא מִתְעוֹרֵר כְּנֶגֶד הַמַּעֲרָב, וְסִימָנְךָ – (ישעיה מא) מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, אָז כָּל אוֹתָם הַמְמֻנִּים שֶׁעוֹמְדִים עַל הַכּוֹכָבִים, כֻּלָּם יוֹבִילוּ הָאוֹר שֶׁל הַפָּנִים מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשֶׁנּוֹסֵעַ הַשֶּׁמֶשׁ לְמַשְׁקוֹף אֶחָד שֶׁהוּא מַשְׁקוֹף שֶׁל בִּילְגָּא, אָז אוֹתוֹ הַכּוֹכָב שֶׁנּוֹצֵץ מֵאִיר מִתּוֹךְ כֹּחוֹ שֶׁל מְמֻנֶּה אֶחָד שֶׁנּוֹסֵעַ כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ נוֹסֵעַ.

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר (בראשית לב ו) **מִסִּטְרָא דִּתְפִלִּין דְּרִישָׁא. צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה מִסִּטְרָא דִּתְפִלִּין דְּיָד וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם,** (תהלים א ג) **וְהָא אוֹקְמוּהָ** (דברים כ יט) **כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה. דִּצְרִיכִין לְשָׁלֹשׁ גְּלְגּוּלִין לְגַבֵּהּ, כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ יִשַּׁלֵּשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו וְגוֹ'. וְאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין בְּשַׁבָּת אֵין עוֹלִין בָּאִילָן, וְאֵין רוֹכְבִין** (נ"א סוֹמְכִין) **בָּאִילָן, וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּאִילָן.**

הַאי בְּאַרַח רָזָא אֲנָא שָׁאִיל לָךְ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא וְלָאו בִּפְשִׁיטוּ דְּמָארֵי מַתְנִיתִין גּוּפָנִים. אֶלָּא דְּמָארֵי מַתְנִיתִין שִׂכְלִיִּים דְּאִתְמַר עָלַיְיהוּ וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. אָמַר לֵיהּ סָבָא סָבָא אִמָּא אֲנָא דְּאֲנָא מִסִּטְרָא דְּאִילָנָא דְּאִקְרֵי אִילָנָא דְּחַיֵּי, דְּנָטִיעַ בְּשַׁבָּת מַלְכְּתָא, דְּלָא צָרִיךְ שׁוּם בַּר נָשׁ לְאִשְׁתַּמְּשָׁא בָּהּ. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ

לשון הקודש

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר – מִצַּד שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. **צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה** – מֵהַצַּד שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד. **וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם,** וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁלֹשָׁה גִּלְגּוּלִים אֵלּוּ, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ יִשַּׁלֵּשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו וְגוֹ'. וּפֵרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּשַׁבָּת אֵין עוֹלִין בָּאִילָן, וְאֵין רוֹכְבִים (סוֹמְכִים) בָּאִילָן, וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּאִילָן.

אָת זֶה בְּרָרְךָ סוֹד אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתְךָ, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא בִּפְשִׁיטוּת שֶׁל בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה הַגּוּפָנִיִּים, אֶלָּא שֶׁל בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה הַשִּׂכְלִיִּים שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. אָמַר לוֹ, זָקֵן זָקֵן, אֹמַר אֲנִי, שֶׁאֲנִי מִצַּד הָעֵץ שֶׁנִּקְרָא עֵץ הַחַיִּים, שֶׁנָּטוּעַ בְּשַׁבַּת הַמַּלְכָּה, שֶׁלֹּא צָרִיךְ שׁוּם

בְּתָגָא חֲלָף. וְדָא שְׁמָא מְפָרַשׁ דְּסָלִיק לְחִשְׁבַּן אָדָם. וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בַּשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ נֶעֱקָר מִן הָעוֹלָם.

אָמַר לֵיהּ בְּרִיךְ אַנְתְּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, דְּבְוַדַּאי הָכִי הוּא, דְּבְיוֹמֵי דְּחֹל שָׁלְטָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, דְּאִיהוּ אָדָם דְּוַיֵּיצֶר בַּיֵּצֶר הַטּוֹב וּבַיֵּצֶר הָרָע, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב ז) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. וְאִיהוּ עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע דְּחָב בֵּיהּ אָדָם. וְדָא הוּא מְטַטְרוֹ"ן דְּאִיהוּ עֶבֶד דְּשַׁלִּיט בְּשִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה וְאִיהוּ גּוּפָנִי, וְשַׁלִּיט בְּשִׁית יוֹמִין דְּחֹל דְּאִנּוּן חֻלִּין דְּטָמְאָה וְחֻלִּין דְּטָהֳרָה. וּמִנֵּהּ אִתְיְהִיבוּ שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה בְּאִסּוּר וְהֶתֵּר, טָמְאָה וְטָהֳרָה, כָּשֵׁר וּפָסוּל.

לשון הקודש

אָדָם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ, כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר – עוֹבֵר. וְזֶה הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן אָדָם. וּפֵרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בַּשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ, נֶעֱקָר מִן הָעוֹלָם.

אָמַר לוֹ, בָּרוּךְ אַתָּה הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁבְּוַדַּאי כָּךְ הוּא, שֶׁבִּימוֹת הַחֹל שׁוֹלֵט עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, שֶׁהוּא אָדָם שֶׁל וַיִּיצֶר, בַּיֵּצֶר הַטּוֹב וּבַיֵּצֶר הָרָע. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, וְהוּא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע שֶׁחָטָא בּוֹ אָדָם, וְזֶהוּ מטטרו"ן שֶׁהוּא עֶבֶד שֶׁשּׁוֹלֵט בְּשִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה וְהוּא גּוּפָנִי, וְשׁוֹלֵט בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, שֶׁהֵם חֻלִּין שֶׁל טֻמְאָה וְחֻלִּין שֶׁל טָהֳרָה, וּמִמֶּנּוּ נִתְּנוּ שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה בְּאִסּוּר וְהֶתֵּר, טֻמְאָה וְטָהֳרָה, כָּשֵׁר וּפָסוּל.

וּבָהּ (שמות כ ט) **שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ. וְלֵית עֲבוֹדָה אֶלָּא צְלוֹתָא, דְּבֵהּ צָרִיךְ בַּר נָשׁ לְמֶהֱוֵי כְּעֶבֶד הַמְסַדֵּר שְׁבָחָיו לִפְנֵי רַבּוֹ, וּכְעֶבֶד הַשׁוֹאֵל פְּרָס מֵרַבּוֹ, וּכְעֶבֶד הַמְקַבֵּל פְּרָס מֵרַבּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ.**

אֲבָל בְּשַׁבַּת מַלְכְּתָא דְּשָׁלְטָא בֵּיהּ אִילָנָא דְּחַיֵּי וְלֹא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע אוֹקְמוּהָ דְּאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּאִילָן שׁוּם שִׁמּוּשׁ, וְכָל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֻלָּף. וְלֹא עוֹלִין בֵּיהּ וְלֹא סוֹמְכִין בֵּיהּ לְאִשְׁתַּמְּשָׁא, דְּלָא יְקַצְּצוּן בַּנְּטִיעוֹת, דְּלֵית תַּמָּן קִצּוּץ וּפֵרוּד בְּאִילָנָא דְּחַיֵּי.

וְאִילָנָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע צָרִיךְ לְמֶעֱבַד בֵּיהּ פֵּרוּד בֵּין טוֹב לָרָע. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א, ד) **וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְצָרִיךְ לְמֶעֱבַד קִצּוּץ בֵּיהּ לְמֶהֱוֵי בַּר נָשׁ**

לשון הקודש

וּבוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ. וְאֵין עֲבוֹדָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁבּוֹ צָרִיךְ אָדָם לִהְיוֹת כְּעֶבֶד הַמְסַדֵּר שְׁבָחָיו לִפְנֵי רַבּוֹ, וּכְעֶבֶד הַשּׁוֹאֵל פְּרָס מֵרַבּוֹ, וּכְעֶבֶד הַמְקַבֵּל פְּרָס מֵרַבּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ.

אֲבָל בְּשַׁבַּת הַמַּלְכָּה, שֶׁשּׁוֹלֶטֶת בָּהּ עֵץ הַחַיִּים וְלֹא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, פֵּרוּשׁוֹ שֶׁאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּאִילָן שׁוּם שִׁמּוּשׁ, וְכָל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּאֶתְרוֹ – עוֹבֵר, וְלֹא עוֹלִים בּוֹ וְלֹא סוֹמְכִים בּוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ, שֶׁלֹּא יְקַצְּצוּ בַּנְּטִיעוֹת, שֶׁאֵין שָׁם קִצּוּץ וּפֵרוּד בְּעֵץ הַחַיִּים.

וְהָעֵץ שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בּוֹ פֵּרוּד בֵּין טוֹב לָרָע. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ד) וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בּוֹ קִצּוּץ

בְּלֹא יֵצֶר הָרָע, כְּגַוְנָא דְקַצְיִץ לֵיהּ מִנֵּהּ וַהֲרָגֵהּ בְּגַרְסָתֵהּ, הָדָא הוּא דִכְתִיב (תהלים קט כב) וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי. וְלָקְבֵל מ"ט מִן מְטַטְרוֹ"ן אִנּוּן תִּשְׁעָה וְאַרְבְּעִין פָּנִים טָהוֹר. וּמִסִּטְרָא דְסַמָּאֵ"ל תִּשְׁעָה וְאַרְבְּעִין פָּנִים טָמֵא.

וּמָאן דְּזָכֵי לְחַבְּרָא ה' לְתִשְׁעָה וְאַרְבְּעִין פָּנִים דְּטָהוֹר דְּאִיהוּ חֲמִשָּׁא חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אִתְעֲבִיד מַטֶּה לְמַחֲאָה בֵּיהּ לְיִצְרֵהּ בְּאָת י' דְּאִיהִי עֶשֶׂר מְחָאָן וְהַיְנוּ, ה"י מִן אֱלֹהִים. וּבְגִין דָּא אִתְקְרֵי מַטֵּה הָאֱלֹהִים. וּבַעַל הַאי מַטֶּה אִיהוּ ו' דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות לד ו) הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל עַמְּךָ וגו', דְּכָרַת עִמֵּהּ בְּרִית עַל תְּלֵיסַר מְכִילָן דְּרַחֲמֵי דְּלֹא יַחֲזֹר רֵיקָם בִּצְלוֹתֵהּ. דְּאִלֵּם בְּלֹא ה"י אָתֵי רֵיקָם.

לשון הקודש

שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם בְּלִי יֵצֶר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁקּוֹצֵץ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ וְהוֹרְגוֹ בְּגַרְסָתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים קט) וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי. וּכְנֶגֶד מ"ט מִן מטטרו"ן הֵם אַרְבָּעִים וְתֵשַׁע פָּנִים טָהוֹר. וּמִצַּדּוֹ שֶׁל סמא"ל אַרְבָּעִים וְתֵשַׁע פָּנִים טָמֵא.

וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַבֵּר ה' לְאַרְבָּעִים וְתֵשַׁע פָּנִים שֶׁל טָהוֹר, שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, נַעֲשֶׂה מַטֶּה לְהַכּוֹת בּוֹ אֶת יִצְרוֹ עִם הָאוֹת י' שֶׁהִיא עֶשֶׂר מַכּוֹת, וְהַיְנוּ ה"י מִן אֱלֹהִים. וּמְשׁוּם כָּךְ נִקְרָא מַטֵּה הָאֱלֹהִים. וּבַעַל הַמַּטֶּה הַזֶּה הוּא ו', שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות לד) הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל עַמְּךָ, שֶׁכָּרַת עִמּוֹ בְּרִית עַל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁלֹּא יַחֲזֹר רֵיקָם בִּתְפִלָּתוֹ. שֶׁאִלֵּם בְּלִי ה"י בָּא רֵיקָם.

וְדָא הוּא דְּאָמַר יַעֲקֹב (בראשית לא מב) **לוּלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וּפַחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עַתָּה רֵיקָם שִׁלַּחְתָּנִי** (בראשית לא). **וְאַמַּאי בְּגִין דְּאִתְמַר בְּלָבָן** (שם פסוק מא) **וַתַּחֲלֵף אֶת מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים** (שם), **וּבְאָת י' אִתְעֲבִיד לֵיהּ נֵם. דֵּאֱלֹהִים אַפִּיק מִנֵּהּ ה"י, נִשְׁאָר אל"ם רֵיק בְּלֹא אוֹרַיְתָא דְּבַעַל פֶּה. אֲבָל מָאן דְּצַלֵּי צְלוֹתָא לְאִילָנָא דְּחַיֵּי, לֹא יַחֲזֹר רֵיקָם בִּצְלוֹתֵהּ לְעוֹלָם.**

וּבְגִין דָּא אִית אֱלֹהִים מִסְטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, וְאִית (ירמיה י י) **אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מִסְטְרָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי וְלֹא זָכִין לֵיהּ אֶלָּא מָארֵי קַבָּלָה דְּיָדְעִין רָזִין דְּאוֹרַיְתָא.**

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא לְהַהוּא סָבָא בְּמַאי אִשְׁתְּמוֹדַע מָאן דְּאִיהוּ בְּאִילָנָא דְּחַיֵּי

לשון הקודש

וְזֶהוּ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב, לוּלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וּפַחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עַתָּה רֵיקָם שִׁלַּחְתָּנִי (בראשית לא). וְלָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר בְּלָבָן וַתַּחֲלֵף אֶת מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים (שם). וּבָאוֹת י' נַעֲשָׂה לוֹ נֵס, שֶׁאֱלֹהִים הוֹצִיא מִמֶּנּוּ ה"י, נִשְׁאָר אל"ם רֵיק בְּלִי תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה. אֲבָל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה לְעֵץ הַחַיִּים, לֹא יַחֲזֹר רֵיקָם בִּתְפִלָּתוֹ לְעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם זֶה יֵשׁ אֱלֹהִים מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, וְיֵשׁ אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, וְאֵין זוֹכִים לוֹ אֶלָּא בַּעֲלֵי קַבָּלָה, שֶׁיּוֹדְעִים אֶת סוֹדוֹת הַתּוֹרָה.

אָמַר לוֹ הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה לְאוֹתוֹ הַזָּקֵן, בַּמֶּה נוֹדָע מִי שֶׁהוּא בְּעֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא

דְּאִיהוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִימָ"ה בְּעֶשֶׂר אַתְוָן דִּשְׁמָא מְפָרָשׁ דְּאִיהוּ אָדָם דַּאֲצִילוּת דְּהָכִי סָלִיק יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א לְחַשְׁבַּן אָדָם. לְמָאן דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּאָדָם דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע דְּאִית בֵּיהּ אָדָם טוֹב וְאָדָם בְּלִיַּעַל.

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא בֵּין אָדָם טוֹב דְּעֵץ הַדַּעַת, לְאָדָם דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי, אִית חִלּוּף בְּהוֹן. כְּגוֹן (שמות כו לג) וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם וְגוֹ'. דְּדָא בַּבְּרִיאָה וְדָא בַּאֲצִילוּת. אִשְׁתְּמוֹדַע מָאן דְּאִיהוּ נִשְׁמָתֵהּ מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי, וַדַּאי כַּד מָנַח תְּפִלִּין עַל רֵישֵׁהּ מִתְכַּוֵּן לְאַעֲלָא כָּל אֱלֹהִים אֲחֵרִים תְּחוֹת שָׁלְטָנוּתָא דִּשְׁכִינְתָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא דְּבַר נָשׁ, וּלְאַעֲלָא כָּל אֱמִין תְּחוֹת יַד ה' דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה.

לשון הקודש

עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִימָ"ה בְּעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ, שֶׁהוּא אָדָם שֶׁל אֲצִילוּת, שֶׁכָּךְ עוֹלֶה יו"ד ה"א וא"ו ה"א לְחֶשְׁבּוֹן אָדָם, לְמִי שֶׁהוּא מֵהַצַּד שֶׁל אָדָם שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אָדָם טוֹב וְאָדָם בְּלִיַּעַל?

אָמַר לוֹ הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בֵּין אָדָם טוֹב שֶׁל עֵץ הַדַּעַת לְאָדָם שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, יֵשׁ בָּהֶם חִלּוּף, כְּמוֹ וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם וְגוֹ'. שֶׁזֶּה בַּבְּרִיאָה וְזֶה בָּאֲצִילוּת. נוֹדָע מִי שֶׁהוּא מֵעֵץ הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ, וַדַּאי כְּשֶׁמֵּנִיחַ תְּפִלִּין עַל רֹאשׁוֹ, מִתְכַּוֵּן לְהַכְנִיס כָּל אֱלֹהִים אֲחֵרִים תַּחַת שִׁלְטוֹן הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהִיא הַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ שֶׁל הָאָדָם, וּלְהַכְנִיס אֶת כָּל הָאֻמּוֹת תַּחַת יַד ה' שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה.

בְּגִין דִּבְגָלוּתָא אִתְמַר (משלי ל כא) **תַּחַת שָׁלֹשׁ רָגְזָה אֶרֶץ** וגו', **תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבָל כִּי יִשְׂבַּע לָחֶם** וגו', **וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִרְתָּה** וּבְגִין דָּא **תִּפְלִין** דְּרֵישָׁא **וְיָדָא** לְאַעֲלָא שִׁפְחָה תְּחוֹת גְּבִרְתָּה עֵלָּא וְתַתָּא. וּבַהַזְכָּרוֹת דִּלְגָאו דִּכְלִילָן בְּהוֹן דְּאִיהוּ שָׁקוּל לְאוֹרַיְתָא, צָרִיךְ לְאַעֲלָא עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ עֵלָּא וְתַתָּא. וְדָא אִקְרֵי בְּרָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות ד כב) **כֹּה אָמַר ה' בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל**. וְאִלֵּין דְּעָבְדִין דָּא אִתְמַר בְּהוֹן (דברים יד א) **בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם**. וּבְגִין דָּא אָמַר (פרקי אבות) **אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים אֶת הָרַב עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס.**

וּמָאן דְּעָבִיד פִּקּוּדָא דָּא עַל מְנָת לְקַשֵּׁר אֱלֹהִים אֲחֵרִים דַּעֲבוֹדָה זָרָה לְמֶהֱוֵי לְשִׁעְבּוּדָהּ,

לשון הקודש

מְשׁוּם שֶׁבַּגָּלוּת נֶאֱמַר (משלי ל) תַּחַת שָׁלוֹשׁ רָגְזָה אֶרֶץ, תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבָל כִּי יִשְׂבַּע לָחֶם, וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִרְתָּהּ. וּמְשׁוּם זֶה תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְיָד, לְהַכְנִיס שִׁפְחָה תַּחַת גְּבִרְתָּהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וּבַהַזְכָּרוֹת שֶׁבִּפְנִים שֶׁכְּלוּלִים בָּהֶם שֶׁהוּא שָׁקוּל לַתּוֹרָה, צָרִיךְ לְהַכְנִיס עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְזֶה נִקְרָא הַבֵּן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ. וְהוּ שֶׁכָּתוּב כֹּה אָמַר ה' בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל. וְאֵלֶּה שֶׁעוֹשִׂים אֶת זֶה, נֶאֱמַר בָּהֶם בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וּמְשׁוּם זֶה אָמַר אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים אֶת הָרַב עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס.

וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוָה הַזּוֹ עַל מְנָת לְקַשֵּׁר אֱלֹהִים אֲחֵרִים שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה

וְאָמִין דִּלְתַתָּא לְשַׁוּוֵי תְּחוֹת יְדֵהּ, לָא יָהֲבִין לֵיהּ נְשָׁמָה אֶלָּא מִסִּטְרָא דְּהַאי עָבֶד. וּבְגִין דָּא אִם כְּבָנִים אִם כָּעֲבָדִים. וּבְגִין דָּא (תהלים א ב) כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חֶפְצוֹ. וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן דִּלֵּית לְאִתְעַסְּקָא בַּר נָשׁ בְּאוֹרַיְתָא אֶלָּא בְּמַה שֶׁלִּבּוֹ חָפֵץ. אִית שֶׁלִּבּוֹ חָפֵץ בְּסִתְרֵי אוֹרַיְתָא, בְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית וּבְמַעֲשֵׂה מֶרְכָּבָה. וְאִית דְּלָא בָּעֵי אֶלָּא בְּפִשָׁטֵי אוֹרַיְתָא, דִּפְשָׁטִין אִנּוּן מִסִּטְרָא דְּעָבֶד וְרָזִין מִסִּטְרָא דְּמַלְכָּא. אָדוֹן וְעָבֶד. וּבְגִין דָּא לְדָא אִתְקְרֵי שִׁתִּילָא וּלְדָא נָטוּעַ. שָׁתוּל דִּלֵּית לֵיהּ קְשִׁירָא. וְנָטוּעַ דִּלֵּית לֵיהּ עֲקִירָא.

וַהֲנָחָה דְּשַׁבָּת בִּרְשׁוּת יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיהִי שְׁכִינְתָּא שַׁבַּת מַלְכְּתָא, לָא צָרִיךְ לְמֶעֱבַד בֵּיהּ עֲקִירָא מֵהַהוּא חֵפֶץ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ כִּי אִם

לשון הקודש

שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁעְבּוּדוֹ, וְהָאֻמּוֹת שֶׁלְּמַטָּה לָשִׂים תַּחַת יָדוֹ, אֵין נוֹתְנִים לוֹ נְשָׁמָה אֶלָּא מִצַּד הָעֶבֶד הַזֶּה. וּמְשׁוּם זֶה אִם כְּבָנִים אִם כַּעֲבָדִים. וּמְשׁוּם זֶה (תהלים א) כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חֶפְצוֹ. וּפֵרְשׁוּהָ חֲכָמִים, שֶׁלֹּא יִתְעַסֵּק אָדָם בַּתּוֹרָה אֶלָּא בְּמַה שֶׁלִּבּוֹ חָפֵץ. יֵשׁ שֶׁלִּבּוֹ חָפֵץ בְּסִתְרֵי תוֹרָה, בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית וּבְמַעֲשֵׂה מֶרְכָּבָה, וְיֵשׁ שֶׁאֵין רוֹצֶה אֶלָּא בִּפְשָׁטֵי הַתּוֹרָה. שֶׁפְּשָׁטִים הֵם מֵהַצַּד שֶׁל עֶבֶד, וְסוֹדוֹת מֵהַצַּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ. אָדוֹן וְעֶבֶד. וּמִשּׁוּם זֶה לָזֶה נִקְרָא שָׁתוּל, וְלָזֶה נָטוּעַ. שָׁתוּל, שֶׁאֵין לוֹ קֶשֶׁר. וְנָטוּעַ, שֶׁאֵין לוֹ עֲקִירָה.

וַהֲנָחָה שֶׁל שַׁבָּת בִּרְשׁוּת יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, הִיא הַשְׁכִינָה שַׁבַּת הַמַּלְכָּה, לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בָּהּ עֲקִירָה מֵאוֹתוֹ חֵפֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חֶפְצוֹ,

בְּתוֹרַת ה' תְּמִימָה וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן. אֶלָּא לְמֶהֱוֵי בֵּיהּ קָבוּעַ. אֲבָל מִסְּטָרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, צָרִיךְ לְמֶעֱבַד בֵּיהּ עֲקִירָא לְמֶהֱוֵי מְטַלְטָל וְגַלֵּי מֵאַתַר לַאֲתַר, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן דְּמַתְנִיתִין, (דברים לג ג) אַף חוֹבֵב עַמִּים וְגוֹ', (דף קכז ע"ב) אִלֵּין אִנּוּן דִּמְכַתְּתִין רַגְלֵיהוֹן מִמְּדִינָה לִמְדִינָה.

וְדַרְשִׁינָן לֵיהּ דְּהָכִי קַאֲמַר בְּזִמְנָא דְּאַתְּ חוֹבֵב עַמִּים בְּגָלוּתָא בְּחוֹבִין דִּדְרָא. כָּל קְדוֹשָׁיו יְהִיוּ בְיָדֶךָ, וּלְבָתַר אָמַר וְהֵם תָּכוּ לְרַגְלֶיךָ, אִלֵּין אִנּוּן דִּמְכַתְּתִין רַגְלֵיהוֹן מִמְּדִינָה לִמְדִינָה וּמֵאַתַר לַאֲתַר, לְשָׂא וְלִתֵּן בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן דְּאוֹרַיְתָא, וְעַל דְּאָזְלִין מְטַלְטָלִין מֵאַתַר לַאֲתַר אִתְחֲשִׁיב לוֹן כְּגִלְגּוּל.

דְּשִׁבְעָה מִינֵי עֲנִיּוּת אִתְחֲשִׁיב לֵיהּ לְבַר נָשׁ כְּשֶׁבַע מִדּוֹרִין דְּגֵיהִנֹּם, דִּלְכָלְהוּ נָחִית אָדָם

לשון הקודש

וּפִרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ. אֶלָּא לִהְיוֹת בּוֹ קָבוּעַ. אֲבָל מִצַּד שֶׁל הָעֵץ טוֹב וָרָע, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בּוֹ עֲקִירָה שֶׁיִּהְיֶה מְטֻלְטָל וְגוֹלֶה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, אַף חֹבֵב עַמִּים וְגוֹ' (דברים לג) – אֵלּוּ אוֹתָם שֶׁמְּכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם מִמְּדִינָה לִמְדִינָה.

וְדוֹרְשִׁים אוֹתוֹ שֶׁכָּךְ אוֹמֵר, בִּזְמַן שֶׁאַתָּה חוֹבֵב עַמִּים בַּגָּלוּת בַּחֲטָאֵי הַדּוֹר, כָּל קְדֹשָׁיו יִהְיוּ בְיָדֶךָ. וְאַחַר כָּךְ אָמַר וְהֵם תָּכוּ לְרַגְלֶךָ, אֵלּוּ אוֹתָם שֶׁמְּכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם מִמְּדִינָה לִמְדִינָה וּמִמָּקוֹם לְמָקוֹם לִשְׂא וְלִתֵּן בְּמַשָּׂא וּמַתָּן שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁהוֹלְכִים מְטֻלְטָלִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, נֶחְשָׁב לָהֶם כְּגִלְגּוּל.

שֶׁשִּׁבְעָה מִינֵי עֲנִיּוּת נֶחְשָׁב לוֹ לָאָדָם

וּבְתִיובְתָּא סָלִיק, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר (ויקרא כו כח) וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם. בְּגִין דְּחָב אָדָם בְּשִׁבְעָה מִינִין דְּאִנּוּן חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן זֵית שֶׁמֶן וּדְבַשׁ. וּבְגִין דָּא הֲווֹ אָמְרֵי רַבָּנָן דְּמַתְנִיתִין אִילָן שֶׁאָכַל אָדָם הָרִאשׁוֹן חִטָּה הָיָה. וְאָחֳרִנִין אָמְרִין גֶּפֶן הֲוָה. וְאָחֳרִנִין אָמְרִין תְּאֵנָה הָיְתָה, וְלֹא הֲווֹ חוֹלְקִין בְּמִלּוֹלַיְהוּ, דְּכֻלָּא קְשׁוֹט. דְּשִׁבְעַת מִינִין נְטוּעִין בָּאָרֶץ, חִטָּה וּשְׂעוֹרָה.

וְהַיְנוּ דְּתָנָן, בָּעֲצֶרֶת עַל פֵּרוֹת הָאִילָן נִדּוֹן כָּל עָלְמָא. כְּלְהוּ קָרָא לוֹן אִילָן חַד מִסְטָרָא חַד. וּמִסְטָרָא אָחֳרָא מִתְפָּרְשָׁן לְשִׁבְעָה מִינִין. כְּגוֹן לוּלָב דְּאִיהוּ אַגָּדָה חֲדָא לְתַתָּא וּלְעֵלָּא מִתְפָּרְשָׁן מִינִין כָּל חַד לְחוֹלָקֵהּ. כְּגַוְנָא דְּחֵיוָן דְּאִתְמַר בְּהוּ (יחזקאל א יא) וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת

לשון הקודש

כְּשִׁבְעָה מִדּוֹרֵי גֵיהִנֹּם, שֶׁלְּכֻלָּם יוֹרֵד אָדָם, וּבִתְשׁוּבָה עוֹלֶה, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם. מִשּׁוּם שֶׁחָטָא אָדָם בְּשִׁבְעָה מִינִים, שֶׁהֵם חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן זֵית שֶׁמֶן וּדְבַשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה הָיוּ אוֹמְרִים רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, אִילָן שֶׁאָכַל אָדָם הָרִאשׁוֹן חִטָּה הָיָה. וַאֲחֵרִים אוֹמְרִים גֶּפֶן הָיָה. וַאֲחֵרִים אוֹמְרִים תְּאֵנָה הָיְתָה. וְלֹא הָיוּ חֲלוּקִים בְּדִבְרֵיהֶם, שֶׁהַכֹּל אֱמֶת. שֶׁשִּׁבְעַת הַמִּינִים נְטוּעִים בָּאָרֶץ, חִטָּה וּשְׂעוֹרָה.

וְהַיְנוּ מַה שֶּׁשָּׁנִינוּ, בַּעֲצֶרֶת עַל פֵּרוֹת הָאִילָן נִדּוֹן כָּל הָעוֹלָם. לְכֻלָּם קָרָא אִילָן אֶחָד מִצַּד אֶחָד. וּמִצַּד אַחֵר נִפְרָדִים לְשִׁבְעָה מִינִים. כְּמוֹ לוּלָב שֶׁהוּא אַגָּדָה אַחַת לְמַטָּה וּלְמַעְלָה, נִפְרָדִים הַמִּינִים כָּל אֶחָד לְחֶלְקוֹ, כְּמוֹ הַחַיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶן

מִלְמָעְלָה. וּלְתַתָּא, שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִישׁ וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶנָּה.

זַכָּאָה אִיהוּ עֵץ דְּאִיהוּ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם דְּאוֹרַיְתָא. וַיַּתִּיר מָאן דְּאִיהוּ מִסְּטְרָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי, דְּאִתְמַר בֵּיהּ אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּ"וֹ (תהלים א ג), וְדָא שְׁכִינְתָּא וְלָא אַפִּיק מֵעֵת דְּיֵלֵהּ. (ישעיה ס כב) אֲנִי ה' בְּעִתָּהּ"ה אֲחִישֶׁנָּה. בְּעִתָּהּ ע"ב פָּנִים לַתּוֹרָה, דְּאִיהִי ת' מִן עֵת וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל. כְּגוֹן (דברים ח ד) שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ.

וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ. אִלֵּין פִּקּוּדִין דַּעֲשֵׂה. דְּאִתְמַר עָלַיְהוּ (בראשית לט ג) וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ. (מַיִם חַיִּינוּ דִּכְתִיב עַל פַּלְגֵי מַיִם) וְאוֹקְמוּהָ מָאֵרֵי מַתְנִיתִין דְּאִיהִי אוֹרַיְתָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (משלי ה טו) שְׁתֵּה מַיִם מִבּוֹרֶךָ וְגוֹ'. וְאוֹקְמוּהָ בּוֹר מַיִם מְכַנְּסִים.

לשון הקודש

(יחזקאל א) וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה. וּלְמַטָּה, שְׁתַּיִם חִבְּרוֹת אִישׁ וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶנָּה.

אַשְׁרָיו הָעֵץ שֶׁהוּא שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה. וְיוֹתֵר מִי שֶׁהוּא מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית א) אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּ"וֹ, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה, וְלֹא מוֹצִיא מֵעֵת שֶׁלּוֹ. אֲנִי ה' בְּעִתָּהּ"ה אֲחִישֶׁנָּה. בְּעִתָּהּ, שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם פָּנִים לַתּוֹרָה, שֶׁהִוא ת' מִן עֵת, וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל. כְּמוֹ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ.

וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ – אֵלּוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶן וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ. (מַיִם חַיִּינוּ שָׁכְתוּב עַל פַּלְגֵי מָיִם) וּפֵרוּשׁוֹ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ שְׁתֵּה מַיִם מִבּוֹרֶךָ וְגוֹ'.

בְּאֵר מַיִם חַיִּים. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שה"ש ד טו) **מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים.**

מִסְטָרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, **אִיהִי מַיִם מְכֻנָּסִים** לְמִקְוֶה. מַיִם מְכֻנָּסִים סְרוּחִים. **אִלֵּין מִסְטָרָא** דְּטוֹב. **וְאִלֵּין מִסְטָרָא** דְּרַע. **וּמַיִם מְכֻנָּסִים** (לְמִקְוֶה) **אִלֵּין הֲלָכוֹת וּלְקוּטוֹת** דְּאִנּוּן כְּגוֹן לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה **לֶעָנִי. הָכִי** (אִנּוּן) **מַיִם מְכֻנָּסִים** לְהַהוּא דְּאִקְרֵי עָנִי בְּאוֹרַיְתָא וּבְפִקּוּדִין דִּילֵיהּ, דְּלֵית לֵיהּ אֶלָּא מָה דְּיָהֲבִין לֵיהּ, דְּאִשְׁתַּקְיָא מִלְּבַר עַל יְדֵי אָחֳרָא.

אֲבָל אִלֵּין דְּסִטְרָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי, אִנּוּן דַּמְיָין לִבְאֵר מַיִם חַיִּים, דְּלֵית לְהוּ פְּסִיקוּ, וְדַמְיָין לְעֵץ דְּאִיהוּ נָטוּעַ עַל פַּלְגֵי מַיִם, אוֹ שָׁתוּל דְּאַעֲקָרוּ הַהוּא אִילָנָא מֵאֲתַר דְּיַבָּשָׁה וּשְׁתָלוּ לֵיהּ עַל פַּלְגֵי מַיִם, דְּאִנּוּן מִשְׁלָשִׁים בְּאוֹרַיְתָא.

לשון הקודש

וּפֵרְשׁוּהָ, בּוֹר – מַיִם מְכֻנָּסִים. בְּאֵר מַיִם חַיִּים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים.

מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, הִיא מַיִם מְכֻנָּסִים לְמִקְוֶה. מַיִם מְכֻנָּסִים סְרוּחִים. אֵלּוּ מִצַּד הַטּוֹב, וְאֵלּוּ מִצַּד הָרָע. וְהַמַּיִם הַמְכֻנָּסִים (לְמִקְוֶה) אֵלּוּ הֲלָכוֹת וּלְקוּטוֹת שֶׁהֵן כְּמוֹ לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה לֶעָנִי, כָּךְ הַמַּיִם הַמְכֻנָּסִים לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עָנִי בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹתֶיהָ, שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא מַה שֶּׁנּוֹתְנִים לוֹ, שֶׁנִּשְׁקָה מִבַּחוּץ עַל יְדֵי אַחֵר.

אֲבָל אֵלּוּ שֶׁל צַד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, הֵם דּוֹמִים לִבְאֵר מַיִם חַיִּים שֶׁאֵין לָהֶם הֶפְסֵק, וְדוֹמִים לְעֵץ שֶׁהוּא נָטוּעַ עַל פַּלְגֵי מַיִם, אוֹ שָׁתוּל שֶׁעָקְרוּ אוֹתוֹ הָאִילָן מִמָּקוֹם שֶׁל יַבָּשָׁה וְשָׁתְלוּ אוֹתוֹ עַל פַּלְגֵי מַיִם, שֶׁהֵם מִשְּׁלָשִׁים בַּתּוֹרָה.

וְאִתְקְרִיאוּ פַּלְגֵי מַיִם, עַל שֵׁם דְּאִית לְהוּ פְּלֻגְתָּא בְּמַתְנִיתִין דִּילְהוֹן וְהָכִי פְּלֻגְתָּא דְּאִילָּנָא דְּחַיֵּי, אִיהוּ מַיִם עֶלְיוֹנִים זְכָרִים, מַיִם תַּחְתּוֹנִים נְקֵבוֹת, וְאִנּוּן בּוֹכִים בְּגִין דְּלָא יְהוּ רְחוֹקִין מִקְּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד בְּהוּ פְּלֻגְתָּא, דְּשַׁוֵּי פַּלְגּוּ לְעֵלָּא מִן רְקִיעָא, וּפַלְגּוּ לְתַתָּא מֵרְקִיעָא. בְּגִין לְמֶהֱוֵי אִשְׁתְּמוֹדַע חִלּוּק בֵּן דְּכוּרִין לְנוּקְבִין. בְּגִין כָּךְ שַׁוֵּי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַבְדָּלָה בֵּין אַנְפִּין דְּדְכוּרָא לְאַנְפִּין דְּנוּקְבָא.

וְהַאי אִיהוּ מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם דְּסוֹפוֹ לְהִתְקַיֵּם. אֲבָל כְּלְהוּ אֶחָד, כְּגוֹן דְּאִתְמַר בָּאָדָם וְאִתְּתֵהּ (ישעיה נא ב) **כִּי אֶחָד קְרָאתִיו. וְאָת א' תּוֹכִיחַ דְּאִיהִי י' לְעֵלָּא מַיִם דּוּכְרִין. י' לְתַתָּא מַיִם נוּקְבִין. כְּגוֹן י"י מִן יאהדונה"י אִשְׁתְּאַרוּ שִׁית אַתְוָן בְּאֶמְצָעִיתָא, בֵּין י"י מִן יאהדונה"י כְּחֶשְׁבַּן**

לשון הקודש

וְנִקְרְאוּ פַּלְגֵי מַיִם, עַל שֵׁם שֵׁיֵּשׁ לָהֶם מַחֲלֹקֶת בַּמִּשְׁנָה שֶׁלָּהֶם, וְכָךְ הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁל עֵץ הַחַיִּים הוּא מַיִם עֶלְיוֹנִים זְכָרִים. מַיִם תַּחְתּוֹנִים נְקֵבוֹת. וְהֵם בּוֹכִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ רְחוֹקִים מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בָּהֶם מַחֲלֹקֶת, שֶׁשָּׂם חֲצִי לְמַעְלָה מֵהָרָקִיעַ, וַחֲצִי לְמַטָּה מֵהָרָקִיעַ, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נוֹדָע הַחִלּוּק בֵּין הַזְּכָרִים לַנְּקֵבִים. מִשּׁוּם כָּךְ שָׂם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַבְדָּלָה בֵּין פְּנֵי הַזָּכָר לִפְנֵי הַנְּקֵבָה.

וְזוֹהִי מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם שֶׁסּוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם. אֲבָל כֻּלָּם אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בָּאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, (ישעיה נא) כִּי אֶחָד קְרָאתִיו. וְהָאוֹת א' תּוֹכִיחַ, שֶׁהִיא י' לְמַעְלָה מַיִם זְכָרִים. י' לְמַטָּה מַיִם נְקֵבוֹת. כְּמוֹ י"י מִן

ו' מִן א' דְּאִיהוּ רָקִיעַ בְּאֶמְצָעִיתָא. וְעָלֵה אִתְּמַר (יחזקאל א כו) **וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁם. וְאִתְּמַר בֵּיהּ דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמָעְלָה, וְדָא א' מִן אָדָם.**

וְלָאו כָּל פְּלוּגְתָּאן שָׁוִין. דְּאִית פְּלוּגְתָּא לְמִיפְלַג בֵּין טוֹב לְרַע. וְאִית פְּלוּגְתָּא לְמִיפְלַג בֵּין דְּכוּרִין לְנוּקְבִין, כְּגוֹן מָארֵי מַתְנִיתִין, דְּדָא הוּא חוֹלֶק עַל הַהֲלָכָה דְּיֵלֵהּ, לְמֶהֱוֵי מַיִם עֶלְיוֹנִים לְאִתְגַּבְּרָא עַל נוּקְבָא דְּאִיהִי מַיִם תַּחְתּוֹנִים וּמָאן דְּאַלִּים גָּבַר. כְּגוֹן הֲלָכָה דְּהִלֵּל עַל הֲלָכָה דְּשַׁמַּאי דְּאִתְכַּפְיָא הֲלָכָא דְּשַׁמַּאי תְּחוֹת הֲלָכָה דְּהִלֵּל. אַף עַל פִּי דְּאִלּוּ וְאִלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. אֶלָּא לְאַחֲזָאָה דְּמָאן דְּאִיהוּ מִסְּטְרָא דְּנוּקְבָא, צָרִיךְ לְאִתְכַּפְיָא תְּחוֹת דְּכוּרָא. כְּגוֹן טִפָּה דְּנוּקְבָא דְּאִתְכַּפְיָא תְּחוֹת

לשון הקודש

יאהדונה"י, נִשְׁאֲרוּ שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת בָּאֶמְצַע בֵּין יְ"ה מִן יאהדונה"י בְּחֶשְׁבּוֹן ו' מִן א' שֶׁהוּא הָרָקִיעַ בָּאֶמְצַע, וְעָלָיו נֶאֱמַר (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁם, וְנֶאֱמַר בּוֹ דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמָעְלָה. וְזֶה א' מִן אָדָם.

וְלֹא כָּל הַמַּחֲלוֹקוֹת שָׁוּוֹת. שֶׁיֵּשׁ מַחֲלֹקֶת לְחַלֵּק בֵּין טוֹב לְרַע, וְיֵשׁ מַחֲלֹקֶת לְחַלֵּק בֵּין זְכָרִים לִנְקֵבוֹת, כְּמוֹ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁזֶּה חוֹלֵק עַל הַהֲלָכָה שֶׁלּוֹ, שֶׁהַמַּיִם הָעֶלְיוֹנִים יְהִיוּ מִתְגַּבְּרִים עַל הַנְּקֵבָה שֶׁהִיא מַיִם תַּחְתּוֹנִים, וּמִי שֶׁאַלִּים גּוֹבֵר. כְּמוֹ הֲלָכָה שֶׁל הִלֵּל עַל הֲלָכָה שֶׁל שַׁמַּאי, שֶׁנִּכְנַעַת הֲלָכָה שֶׁל שַׁמַּאי תַּחַת הֲלָכָה שֶׁל הִלֵּל, אַף עַל פִּי שֶׁאֵלּוּ וְאֵלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. אֶלָּא לְהַרְאוֹת, שֶׁמִּי שֶׁהוּא מִצַּד הַנְּקֵבָה, צָרִיךְ לְהִכָּנַע תַּחַת הַזָּכָר, כְּמוֹ טִפָּה שֶׁל נְקֵבָה שֶׁנִּכְנַעַת תַּחַת

דִּדְכוּרָא אִקְּרֵי בֵּן. וְאִי טִפָּה דְּנוּקְבָא שָׁלְטָא עַל טִפָּה דִּדְכוּרָא אִקְּרֵי בַּת.

וְהָכִי אִיהוּ רָזָא וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם, דְּאִנּוּן רָזִין דְּאוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה. וְאִתְקְרִיאוּ דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִסְּטָרָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (משלי כא א) פַּלְגֵי מַיִם לֵב מֶלֶךְ בְּיַד ה' עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַטֶּנּוּ.

וְאִית פְּלֻגְתָּא עַל לְבוּשֵׁי א' מִן אָדָם וְהַיְנוּ דְּכַר וּנוּקְבָא. כְּגוֹן אִלֵּין דְּחוֹלְקִין עַל פְּסָקוֹת דִּלְבוּשֵׁי מַטְרוֹנִיתָא, וְעַבְדִין לוֹן כַּמָּה פֵּרוּקִין, עָלַיְהוּ אִתְמַר (תהלים א ג) וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל. (דברים ח ד) כְּגוֹן שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ. וְלָאו אִנּוּן כְּאִנּוּן לְבוּשִׁין דְּאִסּוּר טָמְאָה פָּסוּל, דְּהַנֵּי מָאנֵי דְּרַבָּנָן דְּבָלוּ דְּמִתְחַכְּכֵי שִׁדִּים בְּהוּ. וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ, אִלֵּין פְּקוּדֵי דַּעֲשֵׂה.

לשון הקודש

הַזָּכָר שֶׁנִּקְרָא בֵּן. וְאִם טִפַּת נְקֵבָה שׁוֹלֶטֶת עַל טִפַּת הַזָּכָר, נִקְרָא בַּת.

וְהָכִי הוּא סוֹד וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם, שֶׁל אוֹתָם סוֹדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְנִקְרְאוּ דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (משלי כא) פַּלְגֵי מַיִם לֵב מֶלֶךְ בְּיַד ה' עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַטֶּנּוּ.

וְיֵשׁ מַחֲלֹקֶת עַל לְבוּשֵׁי א' מִן אָדָם, וְהַיְנוּ זָכָר וּנְקֵבָה, כְּמוֹ אֵלּוּ שֶׁחוֹלְקִים עַל הַפְּסָקוֹת שֶׁל לְבוּשֵׁי הַגְּבִירָה, וְעוֹשִׂים לָהֶם כַּמָּה יִשּׁוּבִים. עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל. כְּמוֹ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ. וְאֵינָם כְּאוֹתָם לְבוּשִׁים שֶׁל אִסּוּר טֻמְאָה פָּסוּל, שֶׁהַבְּגָדִים הַלָּלוּ שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ שֶׁמִּתְבַּלִּים, שֶׁמִּתְחַכְּכִים בָּהֶם הַשֵּׁדִים.

וְעוֹד אוֹרַיְתָא אִתְקְרִיאַת חוֹמָה, כְּגוֹן (שמות יד כב) **וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם. וְאִיהִי חַמָּה לְאֻמִּין דְּעָלְמָא דְּלָא קַבִּילוּ לָהּ, כְּגוֹן מִצְרַיִם דְּאִתְעֲבִיד לוֹן חֻמָּה וְטָבְעוּ בּוֹ וּמֵתוּ. וְהַיְנוּ** (הושע יד י) **כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה' וְגוֹ'. מִסִּטְרָא דִּימִינָא אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא חוֹמָה מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד דְּתַמָּן חָכְמָה. וּמִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה, (זכריה ב ט) **וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וּמִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרִיאַת** (מ"א יט יא) **רוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק. גְּדוֹלָה מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד. וְחָזָק מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה** (שמות יג ט) **בְּיָד חֲזָקָה וְגוֹ'.**

גְּדוֹלָה וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה (שם יד לא). **מִתַּרְוַיְהוּ מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, דְּאִנּוּן אֻמִּין דְּעָלְמָא דְּלָא קַבִּילוּ אוֹרַיְתָא. מֵרוּחַ ה' דְּאִתְמַר בֵּיהּ** (ישעיה יא ב) **וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה'. וְאִתְקְרִיאַת**

לשון הקודש

וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ – אֵלּוּ מִצְוֹות עֲשֵׂה.

וְעוֹד, תּוֹרָה נִקְרֵאת חוֹמָה, כְּמוֹ וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם. וְהִיא חַמָּה לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אוֹתָהּ, כְּמוֹ מִצְרַיִם שֶׁנַּעֲשְׂתָה לָהֶם חֻמָּה, וְטָבְעוּ בָּהּ וּמֵתוּ. וְהַיְנוּ כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה' וְגוֹ'. מִצַּד הַיָּמִין נִקְרֵאת הַשְׁכִּינָה חוֹמָה, מִצַּד הַחֶסֶד שָׁשָׁם חָכְמָה. וּמִצַּד הַגְּבוּרָה – וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וּמִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרֵאת רוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק. גְּדוֹלָה מִצַּד הַחֶסֶד, וְחָזָק מִצַּד הַגְּבוּרָה, בְּיָד חֲזָקָה וְגוֹ'.

גְּדוֹלָה וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. מִשְּׁנֵיהֶם מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים. שֶׁהֵם אֻמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ תּוֹרָה.

רַעַשׁ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (יחזקאל ג יב) וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל וְגוֹ' וְעָתִיד לְאַעֲבָרָא רַעַשׁ דְּסִטְרָא אָחֳרָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ לֹא בָרַעַשׁ ה' (מְלָכִים א יט). וְאִתְקְרִיאַת אֵשׁ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה כג כט) הֲלוֹא כֹּה דְּבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה'. וְעָתִיד לְלַחֲכָא אֶשָּׁא דְּסִטְרָא אָחֳרָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ לֹא בָאֵשׁ ה'.

אִשְׁתָּאַר מַלְכָּא בְּקוֹל דְּמָמָה דַּקָּה, (דף קכח ע"א) דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא צְלוֹתָא בַּחֲשַׁאי, דְּכָתִיב (תהלים נא יז) אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ דְּבְאַרְבָּעָה אִיהִי רְבִיעָאָה דַּקָּה, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא. אֲבָל תְּלָת קְלִפִּין (ויקרא יט כג) שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָּל פִּרְיוֹ קוֹדֶשׁ וגו', דָּא קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה. וּבְגִין דָּא אַרְבַּע נִכְנְסוּ לַפַּרְדֵּס, תְּלָת דְּעָאלוּ בִּתְלָת שָׁנִים עֲרֵלִים חַד הֵצִיץ וָמֵת. וְחַד הֵצִיץ וְנִפְגַּע.

לשון הקודש

מֵרוּחַ ה', שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה'. וְנִקְרֵאת רַעַשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל וְגוֹ'. וְעָתִיד לְהַעֲבִיר רַעַשׁ שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא בָרַעַשׁ ה' (מלכים–א יט). וְנִקְרֵאת אֵשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כֹּה דְּבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה'. וְעָתִיד לְלַחֵךְ הָאֵשׁ שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא בָאֵשׁ ה'. **נִשְׁאָר** הַמֶּלֶךְ בְּקוֹל דְּמָמָה דַּקָּה, שֶׁהִיא שְׁכִינָה, תְּפִלָּה בַּחֲשַׁאי, שֶׁכָּתוּב אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ. שֶׁבְּאַרְבָּעָה הִיא רְבִיעִית דַּקָּה, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה. אֲבָל שָׁלֹשׁ קְלִפּוֹת, שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָּל פִּרְיוֹ קוֹדֶשׁ, זֶה קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה. וּמְשׁוּם זֶה נִכְנְסוּ אַרְבָּעָה לַפַּרְדֵּס. שְׁלֹשָׁה שֶׁנִּכְנְסוּ בְּשָׁלֹשׁ שָׁנִים

תְּלִיתָאי יָצָא לְתַרְבּוּת רָעָה. רְבִיעָה דְּעָאל בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַה' עָאל בְּשְׁלָם וְנָפַק בְּשְׁלָם. וְדָא רָזָא דְּפַרְדֵּם בְּתוֹךְ הַגָּן דְּאִיהוּ פ', פְּשָׁט, ר' רְאָיָה דְּפָסוּק, ד' דְּרָשָׁה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהּ אֵין מְשִׁבִּין עַל הַהַגָּדָה.

בְּאַלֵּין תְּלָת נְפָלוּ תְּלָת עִלָּאֵי עָלְמָא וְנִכְשְׁלוּ. רְבִיעָאָה דְּאִיהוּ ס' סוֹד. רַבִּי עֲקִיבָא עָאל בְּשְׁלָם וְנָפַק בְּשְׁלָם. וּבְגִין דָּא אִתְקְרִיאַת אוֹרַיְתָא גַּ"ן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שה"ש ד יב) גַּן נָעוּל. גַּ"ן סְדָרִים דְּאוֹרַיְתָא סְתִימִין וַחֲתִימִין. וְהַיְנוּ מַעְיָן חָתוּם, כְּגוֹן יַיִן חָתוּם וְסָתוּם דְּלָא מְנַסֵּךְ לֵיהּ גַּוֵּי, אוֹף הָכִי צָרִיךְ לְמֶהֱוֵי רָזִין דְּאוֹרַיְתָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קמז כ) **לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי**. כ"ן בְּגִימַטְרִיָּא סו"ד. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין אָסוּר לְגַלָּאָה סִתְרֵי תוֹרָה לְגַוֵּי, דְּלָא יְנַסֵּךְ לוֹן לַעֲבוּדָה זָרָה.

לשון הקודש

עֲרָלִים – אֶחָד הֵצִיץ וּמֵת, וְאֶחָד הֵצִיץ וְנִפְגַּע, שְׁלִישִׁי יָצָא לְתַרְבּוּת רָעָה. הָרְבִיעִי שֶׁנִּכְנַס בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית – קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַה'. נִכְנַס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם. וְזֶהוּ סוֹד שֶׁל הַפַּרְדֵּס בְּתוֹךְ הַגָּן שֶׁהוּא: פ' פְּשָׁט, ר' רְאָיָה שֶׁל פָּסוּק, ד' דְּרָשָׁה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּהָ אֵין מְשִׁבִּין עַל הַהַגָּדָה.

בִּשְׁלֹשָׁה הָאֵלּוּ נָפְלוּ שְׁלֹשָׁה עֶלְיוֹנֵי עוֹלָם וְנִכְשְׁלוּ. הָרְבִיעִי שֶׁהוּא ס' סוֹד, רַבִּי עֲקִיבָא נִכְנַס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם. וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרֵאת הַתּוֹרָה גַּ"ן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב גַּ"ן נָעוּל. גַּ"ן סְדָרִים שֶׁל תּוֹרָה נִסְתָּרִים וַחֲתוּמִים, וְהַיְנוּ מַעְיָן חָתוּם. כְּמוֹ יַיִן חָתוּם וְסָתוּם שֶׁלֹּא מְנַסֵּךְ אוֹתוֹ גַּוֵּי, אַף כָּךְ צְרִיכִים לִהְיוֹת סוֹדוֹת הַתּוֹרָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי. כ"ן

וְאִי תֵּימָא הָא אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן דְּאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה קְטָלוּ לְאַרְיֵה דַּעֲבוֹדָה זָרָה דְּאִיהוּ יֵצֶר הָרָע, דִּמְיוֹנוֹ כְּאַרְיֵה, דְּעָלֵהּ אָמַר דָּוִד (תהלים י ט) **יֶאֱרֹב בְּמִסְתָּר כְּאַרְיֵה בְּסֻכֹּה יֶאֱרֹב לַחֲטוֹף עָנִי. וְלֵית עָנִי אֶלָּא עָנִי מֵאוֹרַיְתָא וּמִפִּקּוּדִין דִּילֵהּ. בְּגִין דַּעֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמֶהֱוֵי בְּגָלוּתָא בְּדוּחֲקָא, וּבְגִין דְּלָא לֶהֱוֵי טוֹעִין בֵּיהּ בְּכִבֻּד הַמַּם וּבְכִבֻּד הַמְּלָאכָה בְּאִבּוּד דְּדַעַת קְטִילוּ לֵיהּ וּבְגִין דְּלָא יִתְפַּשְׁטוּ בָּעָרְיוֹת סְמוּ עֵינֵי דְּיֵצֶר הָרָע דִּבְנֵי נָשָׁא וְאוֹקְמוּהָ דְּאַרְיֵה דַּעֲבוֹדָה זָרָה כַּד תַּפְסוּ לֵיהּ בְּנִימָא חֲדָא דְּנָשַׁר מִנֵּהּ. צוֹוֵחַ קָלָא עַד אַרְבַּע מְאוֹת פַּרְסָה. בְּגִין דָּא עָאלוּ לֵיהּ בְּמָאנָא דְּעֶפְרָת וְלָא אִשְׁתְּמַע קָלֵהּ בָּהּ, וְאוֹקִידוּ לֵיהּ בְּנוּרָא, לְקַיֵּם בֵּיהּ** (דברים ז כה) **פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ.**

לשון הקודש

בְּגִימַטְרִיָּא סו"ד. וּמְשׁוּם זֶה פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אָסוּר לְגַלּוֹת סִתְרֵי תוֹרָה לְגוֹי, שֶׁלֹּא יְנַסֵּחַ אוֹתָם לַעֲבוֹדָה זָרָה.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הָרְגוּ אֶת הָאַרְיֵה שֶׁל הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהוּא יֵצֶר הָרָע, דִּמְיוֹנוֹ כְּאַרְיֵה, עָלָיו אָמַר דָּוִד (תהלים י) יֶאֱרֹב בַּמִּסְתָּר כְּאַרְיֵה בְּסֻכֹּה יֶאֱרֹב לַחֲטוֹף עָנִי, וְאֵין עָנִי אֶלָּא עָנִי מֵהַתּוֹרָה וּמִמִּצְוֹותֶיהָ. **מִשּׁוּם** שֶׁעֲתִידִים לִהְיוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדֹחַק בַּגָּלוּת, וּכְדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ טוֹעִים בּוֹ בְּכִבֻּד הַמַּס וּבְכִבֻּד הַמְּלָאכָה בְּאִבּוּד הַדַּעַת, הָרְגוּ אוֹתוֹ. וּכְדֵי שֶׁלֹּא יִתְפַּשְׁטוּ בָּעָרְיוֹת, סָמְאוּ אֶת עֵינֵי יֵצֶר הָרָע שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּפֵרְשׁוּהָ שֶׁאַרְיֵה שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה, כְּשֶׁתָּפְסוּ אוֹתוֹ בְּנִימָה אַחַת שֶׁל נֶשֶׁר מִמֶּנּוּ, צָוַח קוֹל עַד אַרְבַּע מֵאוֹת פַּרְסָה. מִשּׁוּם זֶה הִכְנִיסוּ אוֹתוֹ בִּכְלִי שֶׁל עֶפְרֶת, וְלֹא נִשְׁמַע בּוֹ קוֹלוֹ, וְשָׂרְפוּ אוֹתוֹ בָּאֵשׁ, לְקַיֵּם בּוֹ (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן

וּכְגַוְנָא דְּתַקִּינוּ אֲבָהָן תְּלַת צְלוֹתִין בְּעִתִּין יְדִיעָן הָכִי תַּקִּינוּ רַבָּנָן לְשַׁלֵּשׁ שְׁנוֹתֵינוּ בַּמִּקְרָא בַּמִּשְׁנָה בַּתַּלְמוּד. וּבְגִינַיְהוּ אוֹקְמוּהָ דְּעָתִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֵימַר קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה. וְאוֹקְמוּהָ דְּמָאן דְּמִתְעַסֵּק בַּמִּשְׁנָה (נלע"ד בַּתַּלְמוּד) כְּאִילּוּ הִתְעַסֵּק בְּכֻלָּא. בְּגִין דְּאִיהִי כְּלִילָא בַּמִּקְרָא בַּמִּשְׁנָה בַּתַּלְמוּד. וּבְגִין דָּא אִתְמַר בְּאַהֲרֹן (ויקרא טז ג) **בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן** אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעוֹלָה. בְּפַר לְכַפָּרָא עַל עֶגְלָא. וְאַיִל לְאַדְכָּרָא עֲקֵדַת יִצְחָק.

וְעוֹד בַּמִּקְרָא תַּקִּינוּ דִּמְלַמֵּד לֹא יְהֵא רַשַּׁאי לְאוֹלָפָא יַתִּיר מֵעֶשְׂרִין וַחֲמִשָּׁה תִּינוֹקוֹת. וְרָזָא דְּמִלָּה מִימִנָּא (במדבר ו כג) **כֹּה תְבָרֲכוּ**, מִסְטָרָא דְּשַׂמְאלָא (ירמיה כג כט) **הֲלוֹא כֹּה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה'**. **וְהֵינוּ** (שמות ב יב) **וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ.**

לשון הקודש

בָּאֵשׁ.

וּכְמוֹ שֶׁתִּקְּנוּ הָאָבוֹת שָׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת בִּזְמַנִּים יְדוּעִים, כָּךְ תִּקְּנוּ רַבָּנָן לְשַׁלֵּשׁ אֶת שְׁנוֹתֵינוּ בַּמִּקְרָא בַּמִּשְׁנָה וּבַתַּלְמוּד. וּבִגְלָלָם בֵּאֲרוּ שֶׁעָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לוֹמַר, קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה? וּפֵרְשׁוּהָ, שֶׁמִּי שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּמִּשְׁנָה (בַּתַּלְמוּד), כְּאִלּוּ הִתְעַסֵּק בַּכֹּל, מִשּׁוּם שֶׁהִיא כְּלוּלָה בַּמִּקְרָא בַּמִּשְׁנָה וּבַתַּלְמוּד. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בְּאַהֲרֹן, (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעוֹלָה. בְּפַר לְכַפֵּר עַל הָעֶגֶל, וְאַיִל לְהַזְכִּיר אֶת עֲקֵדַת יִצְחָק.

וְעוֹד, בַּמִּקְרָא תִּקְּנוּ שֶׁמְּלַמֵּד לֹא יִהְיֶה רַשַּׁאי לְלַמֵּד יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה תִּינוֹקוֹת, וְסוֹד הַדָּבָר – מִימִין כ"ה תְּבָרְכוּ, מִצַּד הַשְּׂמֹאל הֲלוֹא כ"ה דְּבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה'. וְהֵינוּ וַיִּפֶן כ"ה וָכ"ה וַיַּרְא

לְקַבְלַיְהוּ כ"ה אַתְוָן דִּקְרִיאַת שְׁמַע עַרְבִית וְשַׁחֲרִית בִּקְרָא קַדְמָאָה דִּקְרִיאַת שְׁמַע. וְלֵית לְאַרְבָּא יַתִּיר וְכָל מָאן דְּקָרָא קְרִיאַת שְׁמַע עֶרֶב וָבֹקֶר, כְּאִלּוּ מְקַיֵּם (יהושע א ח) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלָיְלָה.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. מַאי מַשְׂכִּילִים. אִלֵּין אַתְוָן דְּאוֹרַיְתָא. יַזְהִרוּ אִלֵּין נְקוּדִין דְּנָהֲרִין בְּאַתְוָן כְּנִשְׁמְתָא בְּגוּפָא. כְּזֹהַר. אִלֵּין טַעֲמֵי תוֹרָה דְּאִנּוּן כְּתִרִין עַל רֵישַׁיְהוּ דְּאַתְוָן, כְּרְקִיעָא דְּאִיהוּ עַל אַרְעָא כְּכְתָרָא. וְאַתְוָן וְנִקּוּדֵי וְטַעֲמֵי אִנּוּן כְּנִשְׁמְתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא.

אַתְוָן אִנּוּן מִסְטָרָא דְּנַפְשָׁא דְּאִיהִי בְּרִבּוּעָא. וְנִקּוּדִין בְּעִגּוּלָא דְּאַתְיָן בְּעִגּוּלָא בְּגִין דְּאִנּוּן כְּאָדָם דְּיִצִירָה. נְקוּדִין אִנּוּן מִסְטָרָא דְּרוּחָא כְּאִנּוּן גַּלְגַּלִּין דְּאַתְיָן בְּגִלְגּוּלָא. וּכְמָה דְּרוּחָא אַנְהִיג לְכָל

לשון הקודש

כִּי אֵין אִישׁ. כְּנֶגְדָּם עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע עַרְבִית וְשַׁחֲרִית בַּפְּסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, וְאֵין לְהַאֲרִיךְ יוֹתֵר. וְכָל מִי שֶׁקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עֶרֶב וָבֹקֶר, כְּאִלּוּ מְקַיֵּם וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלָיְלָה.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ. מִי הַמַּשְׂכִּילִים? אֵלּוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה. יַזְהִרוּ – אֵלּוּ הַנְּקֻדּוֹת שֶׁמְּאִירוֹת בָּאוֹתִיּוֹת כִּנְשָׁמָה בַּגּוּף. כְּזֹהַר – אֵלּוּ טַעֲמֵי תוֹרָה, שֶׁהֵם כְּתָרִים עַל רָאשֵׁי הָאוֹתִיּוֹת, כָּרָקִיעַ שֶׁהוּא עַל הָאָרֶץ כְּכֶתֶר. וְהָאוֹתִיּוֹת וְהַנְּקֻדּוֹת וְהַטְּעָמִים הֵם כִּנְשָׁמָה וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ.

הָאוֹתִיּוֹת הֵן מִצַּד הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא בְּרִבּוּעַ, וְהַנְּקֻדּוֹת בְּעִגּוּל שֶׁבָּאִים בְּעִגּוּל מְשׁוּם שֶׁהֵם כְּמוֹ אָדָם שֶׁל יְצִירָה. הַנְּקֻדּוֹת הֵן מִצַּד הָרוּחַ כְּאוֹתָם הַגַּלְגַּלִּים שֶׁבָּאִים בְּגִלְגּוּל. וּכְמוֹ שֶׁהָרוּחַ מַנְהִיגָה אֶת כָּל

עָרְקִין דְּדָמָא דְּדַפְקִין מִן לְבָּא, הָכִי אַתְוָן מִתְנַהֲגִין לְגַבֵּי נְקוּדִין. וְרָזָא דְּמִלָּה (יחזקאל א ב) **אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלְכוּ.**

בְּגִין דְּרוּחָא דְּבַר נָשׁ מִתַּמָּן אִתְנְטִילַת מִדַּרְגָּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (יחזקאל א) כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים. דְּאִנּוּן גּוּפָא לְרוּחַ לַנְקוּדִין. דְּאִנּוּן רוּחִין קַדִּישִׁין מֵרוּחַ הַחַיָּה אִנּוּן. נִשְׁמְתָא אָתֵי מִבּוּרְסַיָּא. וּבְגִין דְּתַמָּן יְהוָה דְּאִיהוּ מַנְהִיג כֹּלָּא. טַעֲמֵי דְּאִנּוּן כְּתִרִין דְּאוֹרַיְתָא אִנּוּן מִסְּטָרָא.

תָּא חֲזֵי, כָּל אַתְוָן אִנּוּן מִסְּטָרָא דְּאַתְוָן דְּאוֹרַיְתָא דִּכְלִילָן בִּשְׁכִינְתָּא. צַדִּיק אִיהוּ נָטִיל לִשְׁמָאלָא דְּאִיהוּ יִצְחָק, ק"ץ ח"י, חַי עָלְמִין קָשִׁיר בִּשְׁמָאלָא. וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה מִסְּטָרָא דִּשְׁמָאלָא אִתְמַר בָּהּ, (בראשית א ב) וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ. וּמִסְּטָרָא

לשון הקודש

הָעֲרָקִים שֶׁל הַדָּם שֶׁדּוֹפְקִים מִן הַלֵּב, כָּךְ הָאוֹתִיּוֹת מִתְנַהֲגוֹת לַנְּקֻדּוֹת. וְסוֹד הַדָּבָר – אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ.

מִשּׁוּם שֶׁרוּחוֹ שֶׁל אָדָם מִשָּׁם נִטָּלָה, מֵהַדַּרְגָּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (יחזקאל א) כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים, שֶׁהֵם גּוּף לָרוּחַ לַנְּקֻדּוֹת, שֶׁאוֹתָן רוּחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הֵם מֵרוּחַ הַחַיָּה. הַנְּשָׁמָה בָּאָה מֵהַכִּסֵּא. וּמִשּׁוּם שֶׁשָּׁם יְהוָה, שֶׁהוּא מַנְהִיג אֶת הַכֹּל, הַטְּעָמִים שֶׁהֵם הַכְּתָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הֵם מִצִּדָּהּ.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל הָאוֹתִיּוֹת הֵן מִצַּד הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁכְּלוּלוֹת בַּשְּׁכִינָה. הַצַּדִּיק נוֹטֵעַ לִשְׂמאל שֶׁהוּא יִצְחָק. ק"ץ ח"י, חַי הָעוֹלָמִים קָשׁוּר בַּשְּׂמאל, וְהַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה מִצַּד הַשְּׂמאל נֶאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ. וּמִצַּד הַיָּמִין וָבֹהוּ,

דִּימִינָא וָבֹהוּ, בּוֹ הוּא. וּמִסְטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם (שם). וְאִלֵּין אִנּוּן לְבוּשִׁין דִּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה בְּגָלוּתָא. וּמָאן גָּרִים הַאי. אֶלָּא קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קַדָּם דְּבָרָא עָלְמָא הֲוָה סָתִים יְהוָה.

לְבָתַר אִתְפְּשַׁט ה' לְתַתָּא וְאִתְמַר בֵּיהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְרָזָא דְּמִלָּה (שם ב ד) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם. בְּה' בְּרָאָם. הֲרֵי לְךָ דַּהֲוָה לְבוּשֵׁהּ תֹּהוּ. וּבְגִין דָּא כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים וְגוֹ' (שם ב). לֹא הֲוָה נָחִית נְבִיעוּ עָלֵהּ. בְּגִין דְּאָדָם אַיִן, דַּהֲוָה בַּעְלָה לְעֵלָּא סָתִים בְּאַיִן. עַד דְּאִתְפְּשַׁט ו' מִן יהו דְּאִיהוּ בִּינָה ם דְּאִיהִי מְקוֹרָא דִּנְבִיעוּ דְּאִיהִי נְקֻדָּה סְתִימָאָה. וּמִיָּד וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה.

לשון הקודש

בּוֹ הוּא. וּמִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם (שם). וְאֵלּוּ הֵם הַלְּבוּשִׁים שֶׁל הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה בַּגָּלוּת. וּמִי גָּרַם אֶת זֶה? אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קֹדֶם שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הָיָה נִסְתָּר יְהוָה.

אַחַר כָּךְ הִתְפַּשְּׁטָה ה' לְמַטָּה, וְנֶאֱמַר בּוֹ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְסוֹד הַדָּבָר – אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם, בְּה' בְּרָאָם. הֲרֵי לְךָ שֶׁהָיָה לְבוּשׁוֹ תֹּהוּ. וּמִשּׁוּם כָּךְ כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים וְגוֹ' (שם ב), לֹא יָרְדָה עָלָיו נְבִיעָה, מִשּׁוּם שֶׁאָדָם אַיִן. שֶׁהָיָה בַּעְלָה נִסְתָּר לְמַעְלָה בְּאַיִן, עַד שֶׁהִתְפַּשְּׁטָה ו' מִן יְהוּ שֶׁהוּא בִּינָה ם, שֶׁהִיא מְקוֹר הַנְּבִיעָה שֶׁהִיא נְקֻדָּה נִסְתֶּרֶת. וּמִיָּד וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה.

וְקֹדֶם דְּנַחְתַּת הַוָּה קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן בְּגִין דְּלָא הַוָּה נְבִיעוּ נָחִית בְּהַהוּא זִמְנָא דְּנָחַת נְבִיעוּ לְגַבֵּי ה', הֲוָה שִׁירוּתָא מִחֶסֶד הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים פט ג) **אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה. וּבְגִין דָּא** (ישעיה מה יח) **לֹא תֹהוּ בְּרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ, וְאִתְּמַר בָּהּ** (נ"א בֵּיהּ) (בראשית ב יח) **לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ.**

וּבִזְמַנָּא דַּהֲוָה תֹּהוּ אָמַר אֱלֹהִים לְנֹחַ (בראשית ו יג) **קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי. וְדָא קֵץ דְּיִצְחָק דְּאִתְּמַר בֵּיהּ כִּי אִתָּךְ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה** (שם ז א)**. דְּאִי אַנְתְּ בָּעֵי רַחֲמֵי עָלַיְהוּ.** (לְא אִיתְּחַרְבוּ וְהָכִי אַחֲזֵי לֵיהּ בְּרֵמָז בְּסוֹף יוֹמָיָא בְּגִין דְּיֵהָא בָּעֵי רַחֲמֵי עָלַיְהוּ) (דף קכח ע"ב) **וְלֹא יָמוּת מָשִׁיחַ דְּאִיהוּ מִסְּטָרָא דְּשָׁמְאלָא. אָמַר לֵיהּ וְהָא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן הַוָּה קֹדֶם דְּאִתְבְּרִי עָלְמָא אֶלָּא** (ישעיה מו י) **מַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית דְּקוּדְשָׁא**

לשון הקודש

וְקֹדֶם שֶׁיָּרְדָה, הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא הָיְתָה נְבִיעָה יוֹרֶדֶת. בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁיָּרְדָה הַנְּבִיעָה לַה', הָיְתָה הָרֵאשִׁית מֵחֶסֶד. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה. וּמִשּׁוּם כָּךְ לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ. וְנֶאֱמַר בָּהּ (בּוֹ) לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ.

וּבִזְמַן שֶׁהָיָה תֹּהוּ, אָמַר אֱלֹהִים לְנֹחַ (בראשית ו) קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי. וְזֶה הַקֵּץ שֶׁל יִצְחָק, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי אִתְּךָ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה (שם). שֶׁאִם אַתָּה מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, (לא נֶחֱרְבוּ, וְכָךְ הֶרְאָה לוֹ בְּרֶמֶז בְּסוֹף הַיָּמִים, כְּדֵי שֶׁיְּבַקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם) **וְלֹא יָמוּת** מָשִׁיחַ שֶׁהוּא מִצַּד הַשְּׂמֹאל. אָמַר לוֹ, וַהֲרֵי בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן הָיָה קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. אֶלָּא **מַגִּיד מֵרֵאשִׁית**

בְּרִיךְ הוּא חָזָא בְּמַחֲשַׁבְתֵּיהּ כָּל דָּרִין דַּהֲוָה בּוֹנָה וְאִתְחָרִיבוּ קֳדָם דְּאִתְבְּרִיאוּ. חָזָא דַּהֲוָה עָבְדִין עוֹבָדִין דְּאִתְחֲרִיבוּ וְכֵיוָן דְּבָרָא וּמָנַע בִּרְכָּאן מִנַּיְהוּ, חָשִׁיב לוֹן כְּאִלּוּ הוּא חָרִיב לוֹן.

וְדָא מְמַלֵּל עַל סוֹף יוֹמִין דְּאִלֵּין תּוֹלְדִין בִּישִׁין הֲווֹ גַּרְמִין (איוב יד יא) דְּנָהָר יֵיבַשׁ וְיָבֵשׁ. נְבִיעוּ דִּילֵיהּ בִּתְרִין עָלְמִין שְׁכִינָה עִלָּאָה וּשְׁכִינָה תַּתָּאָה. וְדָא אִיהוּ יֶחֱרַב בְּבַיִת רִאשׁוֹן, וְיָבֵשׁ בְּבַיִת שֵׁנִי. וּלְנַחֲ אִתְגַּלְיָא מַה דַּהֲוָה עָתִיד לְמֶהֱוֵי, וְלָא בָּעָא רַחֲמֵי עָלַיְהוּ.

עַד דְּאָתָא מֹשֶׁה וּבָעָא רַחֲמֵי. וַעֲתִידִין הֲווֹ יִשְׂרָאֵל דְּלָא יִפְקוּן אֶלָּא (ירמיה ג יד) חַד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה, מִסְּטָרָא דִּגְבוּרָה דְּהוּא דִּין. וְאִתְחֲזַר עָלְמָא לְתֹהוּ וָבֹהוּ. וּבְגִין דְּבָעָא מֹשֶׁה רַחֲמִין עָלַיְהוּ

לשון הקודש

אַחֲרִית, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָאָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיָה בוֹנֶה, וְנֶחְרְבוּ קֹדֶם שֶׁנִּבְרְאוּ. רָאָה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מַעֲשִׂים שֶׁנֶּחֱרְבוּ, וְכֵיוָן שֶׁבָּרָא וּמָנַע מֵהֶם בְּרָכוֹת, הֶחְשִׁיב אוֹתָם כְּאִלּוּ הֶחֱרִיב אוֹתָם.

וְזֶה מְדַבֵּר עַל סוֹף הַיָּמִים שֶׁהַתּוֹלָדוֹת הַלָּלוּ הָרָעִים הָיוּ גּוֹרְמִים שֶׁהַנָּהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ. הַנְּבִיעָה שֶׁלּוֹ בִּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, בַּשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה וּבַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְזֶהוּ יֶחֱרַב – בְּבַיִת רִאשׁוֹן, וְיָבֵשׁ – בְּבַיִת שֵׁנִי. וּלְנַחַ הִתְגַּלָּה מַה שֶּׁהָיָה עָתִיד לִהְיוֹת, וְלֹא בִּקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם.

עַד שֶׁבָּא מֹשֶׁה וּבִקֵּשׁ רַחֲמִים. וַעֲתִידִים הָיוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יֵצְאוּ אֶלָּא אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה, מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁהִיא הַדִּין, וְהָיָה חוֹזֵר הָעוֹלָם לְתֹהוּ וָבֹהוּ. וּמִשּׁוּם שֶׁבִּקֵּשׁ מֹשֶׁה רַחֲמִים עֲלֵיהֶם,

שְׁמֹאל דּוֹחָה וְלָא יִפְקוּן בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל וְיָמִין מְקָרֶבֶת דְּאִיהוּ יְמִינָא מַטֶּה כְּלַפֵּי חֶסֶד. וּמֹשֶׁה בְּגִין דְּיָהִיב גַּרְמֵהּ עָלַיְהוּ, יְהַב תֻּקְפָּא לְדַרְגֵּהּ דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהִי אוֹרַיְתָא דְּאִתְיְהִיבַת בִּימִינָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דברים לג ב) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. וּבְגִין דָּא פָּרְקָנָא בֵּיהּ תַּלְיָא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית מט ו) לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וְגוֹ'. עַד כִּי יָבֹא שִׁילֹ"ה, דְּאִיהוּ מֹשֶׁה בְּחֶשְׁבָּנֵהּ יְסוֹד צַדִּיק בֵּיהּ ס"ו תְּהֵא דּוֹחָה.

אַף עַל גַּב דְּאוֹקִימְנָא בֵּיהּ (שם מו כו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיְמָה שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ. בְּגִין דְּאִתְקַשַּׁר בְּשִׂמְאלָא וְיָמִין מְקָרֶבֶת. בְּגִין דְּתַלְיָא מִגֵּהּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דם"ו אִנּוּן שִׁתִּין מַסְכְּתוֹת וְשִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה דְּאִתְיְהִיבוּ מִגְּבוּרָה. דְּאִיהוּ שְׂמֹאלָא. שִׁשִּׁים גִּבּוֹרִים אִתְקְרִיאוּ דְּנָטְלִין מִגְּבוּרָה

לשון הקודש

הַשְׂמֹאל דּוֹחָה, וְלֹא יָצְאוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְיָמִין מְקָרֶבֶת, שֶׁהִיא יָמִין מַטֶּה כְּלַפֵּי חֶסֶד. וּמֹשֶׁה, מִשּׁוּם שֶׁנָּתַן עַצְמוֹ עֲלֵיהֶם, נָתַן תֹּקֶף לְדַרְגָּתוֹ שֶׁהִיא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בְּיָמִין. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בּוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וְגוֹ', עַד כִּי יָבֹא שִׁילֹ"ה, שֶׁהוּא מֹשֶׁה בְּחֶשְׁבּוֹנוֹ יְסוֹד צַדִּיק, בּוֹ ס"ו תְּהֵא דּוֹחָה.

אַף עַל גַּב שֶׁבֵּאַרְנוּ בּוֹ כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיְמָה שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ. מִשּׁוּם שֶׁנִּקְשָׁר בִּשְׂמֹאל, וְיָמִין מְקָרֶבֶת. מִשּׁוּם שֶׁתָּלוּי מִמֶּנּוּ הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁם"ו הֵם שִׁשִּׁים מַסֶּכְתּוֹת וְשִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה שֶׁנִּתְּנוּ מִגְּבוּרָה, שֶׁהִיא הַשְּׂמֹאל. שִׁשִּׁים

דְּתַמָּן אוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה כְּלָלָא דְּשִׁשִּׁים מַסֶּכְתוֹת וְשִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה.

דְּאוֹרַיְתָא דִּבְכְתָב אִיהִי לְבָא כְּלָלָא מִל"ב אֱלֹהִים, וְאוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה פּוּמָא. וְדָא אִיהוּ לְבָא לְפוּמָא לָא גַּלֵּי. בְּגִין דַּעֲתִידָא שְׁמָאלָא דְּאִיהוּ פּוּמָא לְאִתְדַּחְיָא וּכְגַוְונָא דְּלְבָא אִיהוּ סָתִים הָכִי פֻּרְקָנָא סְתִימָא בְּלִבָּא וּפוּמָא דְּאִיהוּ גַּלְיָא, לָא אִתְגַּלֵּי פֻּרְקָנָא. וּבְגִין דְּכֹלָּא תַּלְיָא בִּימִינָא, אָמַר (רות ג יג) חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר, וּבְגִין דְּפֻרְקָנָא תַּלְיָא בִּימִינָא אָמַר הַנָּבִיא (ישעיה נג א) וּזְרוֹעַ ה' עַל מִי נִגְלָתָה. עַל מִי וַדַּאי דְּאִתְמַר בֵּיהּ (איכה ב יג) מִי יְרֻפָּא לָךְ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איכה ב) מָה אֲעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה לָךְ. הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות ג יג) וְאָמְרוּ לִי מַה שְׁמוֹ מָה אֹמַר. במ"ה יֵיתֵי נֶחָמָה

לשון הקודש

גְּבוֹרִים נִקְרָאוּ, שֶׁנּוֹסְעִים מִגְּבוּרָה שֶׁשָּׁם תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהִיא שְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה, הַכְּלָל שֶׁל שִׁשִּׁים מַסֶּכְתוֹת וְשִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.

שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב הִיא הַלֵּב, הַכְּלָל מִל"ב אֱלֹהִים, וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה – פֶּה. וְזֶהוּ הַלֵּב לַפֶּה לֹא גָּלָה, מִשּׁוּם שֶׁעָתִיד הַשְּׂמֹאל שֶׁהוּא הַפֶּה לְהִדָּחוֹת. וּכְמוֹ שֶׁהַלֵּב הוּא נִסְתָּר, כָּךְ הַגְּאֻלָּה נִסְתֶּרֶת בַּלֵּב. וְהַפֶּה, שֶׁהוּא גָּלוּי, לֹא גָּלָה אֶת הַגְּאֻלָּה. וּמִשּׁוּם שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בַּיָּמִין, אָמַר (רות ג) חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר. וּמִשּׁוּם שֶׁהַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בַּיָּמִין, אָמַר הַנָּבִיא (ישעיה נג) וּזְרוֹעַ ה' עַל מִי נִגְלָתָה. עַל מִ"י וַדַּאי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מִי יְרֻפָּא לָךְ. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איכה ב) מָה אֲעִידֵךְ מָה אֲדַמֶּה לָךְ, הַהוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאָמְרוּ לִי מַה שְׁמוֹ מָה אֹמַר. בְּמ"ה תָּבֹא הַנֶּחָמָה וּבְמ"י הָרְפוּאָה. וְזֶהוּ

ובמ"י אַסְוָותָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב מָ"ה אַשְׁוֶה לָךְ וַאֲנַחֲמֵךְ מִי יִרְפָּא לָךְ. דְּמַשָּׁה אִיהוּ מַה שְׁמוֹ וּבֶה יִהֶא נֶחָמָה.

וּבְגִין דָּא כָּפַל קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמֵהּ (שם פסוק ד) **מֹשֶׁה מֹשֶׁה, חַד עַל פֻּרְקָנָא קַדְמָאָה, וְחַד עַל בַּתְרַיְתָא. וּבְגִין דָּא** (שמות טו א) **אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה. אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה לָא נֶאֱמַר אֶלָּא אָז יָשִׁיר.**

עֲשִׁירָאָה בִּתְפִלָּה, וְדָא שְׁכִינְתָּא, עָלֵהּ אִתְמַר (תהלים יז א) **תְּפִלָּה לְדָוִד שְׁמְעָה ה' צֶדֶק. וְדָוִד בְּרוּחַ קֻדְשָׁא אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲרִית יוֹמִין דְּגָלוּתָא** (תהלים יז יג) **בָּחַנְתָּ לִבִּי פָּקַדְתָּ לַיְלָה, וְלֵית לַיְלָה אֶלָּא גָּלוּת. וְאִיּוֹב מַה דְּאָמַר כִּלָּא הַוָּה מָשָׁל עַל יִשְׂרָאֵל דְּאָמַר** (איוב ז ט) **כָּלָה עָנָן וַיֵּלַךְ, וְשָׁטָן בָּעָא לְקַטְרְגָא לֵיהּ וְאָמַר קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** (שם לד לה) **אִיּוֹב לֹא בְדַעַת יְדַבֵּר.**

לשון הקודש

שֶׁכָּתוּב מָ"ה אַשְׁוֶה לָךְ וַאֲנַחֲמֵךְ מִי יִרְפָּא לָךְ. שֶׁמֹּשֶׁה הוּא מַה שְׁמוֹ, וּבוֹ תִּהְיֶה נֶחָמָה.

וּמִשּׁוּם כָּךְ כָּפַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת שְׁמוֹ מֹשֶׁה מֹשֶׁה, אֶחָד עַל הַגְּאֻלָּה הָרִאשׁוֹנָה, וְאֶחָד עַל הָאַחֲרוֹנָה. וּמִשּׁוּם זֶה אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה. אָז שָׁר לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא אָז יָשִׁיר.

הָעֲשִׂירִי בַּתְּפִלָּה, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר תְּפִלָּה לְדָוִד שִׁמְעָה ה' צֶדֶק. וְדָוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲרִית הַיָּמִים שֶׁל הַגָּלוּת, (תהלים יז) בָּחַנְתָּ לִבִּי פָּקַדְתָּ לַיְלָה. וְאֵין לַיְלָה אֶלָּא גָּלוּת. וְאִיּוֹב מַה שֶּׁאָמַר, הַכֹּל הָיָה מָשָׁל עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁאָמַר כָּלָה עָנָן וַיֵּלַךְ. וְהַשָּׂטָן רָצָה לְקַטְרֵג עָלָיו, וְאָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,

וְיַעֲקֹב בְּגִין דְּחָזָא בְּרוּחַ קֻדְשָׁא דּוֹחֲקָא דְּגָלוּתָא בַּתְרָאָה בְּסוֹף יוֹמַיָּא, אָמַר (בראשית לב ח) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ. וּפָלִיג עַמָּא קַדִּישָׁא בַּגָּלוּת לִתְלָת סִטְרִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם לג ב) וַיָּשֶׂם אֶת הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רִאשׁנָה בְּרִישָׁא בְּגָלוּתָא דֶּאֱדוֹם. וְאֶת לֵאָה וְיַלְדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרֹנִים (שם לג). וּבְגִין דְּחָזָא בָּתַר כֵּן עֲנִיוּתָא וְצַעֲרָא דִּילְהוֹן אָמַר, וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי (שם כח כא), דָּא מַקְדְּשָׁא, וְאָמַר (שם פסוק כ) וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ.

וְדָוִד בְּגִין גָּלוּתָא אָמַר (שמואל ב יז כט) הָעָם רָעֵב וְעָיֵף וְצָמֵא בַּמִּדְבָּר. וּבְגִין דְּחָזָא שְׁכִינְתָּא חֲרֵבָה וִיבֵשָׁה, הֲוָה אִיהוּ נָטַל צַעֲרָא בְּגִינָהּ. דְּבָתַר דַּחֲזָא דְּחָזְרוּ יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה בְּחֶדְוָה, תִּקֵּן עֶשֶׂר מִינֵי

לשון הקודש

אִיּוֹב לֹא בְדַעַת יְדַבֵּר.

וְיַעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁרָאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֶת דּחַק הַגָּלוּת הָאַחֲרוֹנָה בְּסוֹף הַיָּמִים, אָמַר (בראשית לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ, וְחִלֵּק הָעָם הַקָּדוֹשׁ בַּגָּלוּת לִשְׁלֹשָׁה צְדָדִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיָּשֶׂם אֶת הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רִאשׁנָה, בְּרֹאשׁ בַּגָּלוּת שֶׁל אֱדוֹם. וְאֶת לֵאָה וִילָדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרֹנִים (שם לג). וּמִשּׁוּם שֶׁרָאָה אַחַר כֵּן אֶת הָעֳנִי וְהַצַּעַר שֶׁלָּהֶם, אָמַר וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי (שם כח), זֶה הַמִּקְדָּשׁ. וְאָמַר וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ. **וְדָוִד** בִּגְלַל הַגָּלוּת אָמַר (שמואל–א יז) הָעָם רָעֵב וְעָיֵף וְצָמֵא בַּמִּדְבָּר. וּמִשּׁוּם שֶׁרָאָה הַשְּׁכִינָה חֲרֵבָה וִיבֵשָׁה, הוּא הָיָה נוֹטֵל הַצַּעַר בִּשְׁבִילָהּ. שֶׁאַחַר שֶׁרָאָה שֶׁחָזְרוּ

תְּהִלִּים וּבַסּוֹף כֻּלְּהוּ אָמַר (תהלים פו יא) תְּפִלָּה לְדָוִד הַטֵּה ה' אָזְנְךָ עֲנֵנִי וְגוֹ'. חָזָא דְּכֻלְּהוּ צְלוֹתִין דְּנָגוּנָא, הֲווֹ מִתְעַטְּפִין קֳדָם מַלְכָּא, וְלָא הֲווֹ עָאלִין עַד דְּיֵעוּל צְלוֹתָא דְּעָנִי. הָדָא הוּא דִּכְתִיב תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף (שם קב א). דְּעָטַף כָּל צְלוֹתִין קַדְמָאֵי עַד דְּעָאל צְלוֹתֵהּ דְּעָנִי.

וּבְגִין דָּא צְלוֹתָא (דְּעָנִי אַקְדִּים לְכֻלְּהוּ מָאן צְלוֹתָא דְּעָנִי דָּא צְלוֹתָא) דְּעַרְבִית דְּאִיהִי רְשׁוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ בְּלָא בַּעְלָהּ. וּבְגִין דְּאִיהִי בְּלָא בַּעְלָהּ, אִיהִי עֲנִיָּה וְיבֵשָׁה וְצַדִּיק עָנִי וְיָבֵשׁ. וּצְלוֹתָא דְּשַׁבָּת אִיהִי צְדָקָה לְעָנִי. (דְּיֵלָהּ כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבָּת צְדָקָה לַעֲנִיִּים) וּבְגִין דָּא צָרִיךְ בַּר נָשׁ לְמֶהֱוֵי אִיהוּ כְּעָנִי לְתַרְעָא דְּמַלְכָּא בִּצְלוֹתָא דַּעֲמִידָה, בְּכָל שִׁית יוֹמִין דְּחֹל בְּגִין שְׁכִינְתָּא. וּמִתְעַטֵּף בְּעִטּוּפָא דְּמִצְוָה כְּעָנִי, וְיֵהָא בִּתְפִלִּין כְּאֶבְיוֹן

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה, תִּקֵּן עֲשָׂרָה מִינֵי תְּהִלִּים, וּבַסּוֹף שֶׁל כֻּלָּם אָמַר (תהלים פו) תְּפִלָּה לְדָוִד הַטֵּה ה' אָזְנְךָ עֲנֵנִי וְגוֹ'. רָאָה שֶׁכָּל תְּפִלּוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְּפוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכָּנֵס תְּפִלַּת הֶעָנִי. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף (שם קב), שֶׁעוֹטֵף כָּל תְּפִלּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת עַד שֶׁנִּכְנֶסֶת תְּפִלַּת הֶעָנִי.

וּמִשּׁוּם כָּךְ תְּפִלַּת (הֶעָנִי הַקְּדִים לַכֹּל. מִי הִיא תְּפִלַּת הֶעָנִי? זוֹ תְּפִלַּת) עַרְבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ בְּלֹא בַעְלָהּ. וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא בְּלֹא בַעְלָהּ, הִיא עֲנִיָּה וְיבֵשָׁה וְצַדִּיק עָנִי וְיָבֵשׁ. וּתְפִלַּת הַשַּׁבָּת הִיא צְדָקָה לֶעָנִי (שֶׁלָּהּ, כְּמוֹ שֶׁאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבָּת צְדָקָה לַעֲנִיִּים). וּמִשּׁוּם זֶה צָרִיךְ אָדָם שֶׁיִּהְיֶה הוּא כְּמוֹ עָנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּתְפִלַּת הָעֲמִידָה בְּכָל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל בִּשְׁבִיל הַשְּׁכִינָה. וּמִתְעַטֵּף בְּעִטּוּף שֶׁל מִצְוָה כְּעָנִי, וְיִהְיֶה בִּתְפִלִּין כְּאֶבְיוֹן

לְתַרְעָא דְּהֵיכָלָא דְּאִיהִי אדנ"י. דְּהָכִי סָלִיק לְחֶשְׁבַּן הֵיכָ"ל. וְדָא אִיהוּ (תהלים נא יז) אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח.

וְכַד אַפְתַּח פּוּמֵּהּ בִּצְלוֹתָא דְּעַרְבִית, נִשְׁרָא קָא נָחִית בְּיוֹמִין דְּחֹל לְקַבְּלָא בְּגַוְונָא דְּפָחָא צְלוֹתָא דְּלֵילְיָא, וְדָא נוריא"ל אִתְקְרֵי. אוּרִיאֵ"ל מִסְטָרָא דְּחֶסֶד. וְנוריא"ל מִסְטָרָא דִּגְבוּרָה דְּאִיהוּ נוּר דָּלִיק, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דניאל ז י) נְהַר דִּינוּר נָגֵד וְנָפֵק מִן קֳדָמוֹהִי. וּבִצְלוֹתָא דְּשַׁחֲרִית נָחִית אַרְיֵה לְקַבְּלָא צְלוֹתֵהּ דְּבַר נָשׁ, בִּדְרוֹעוֹי וְגַוְונָא דְּאַרְבַּע גַּוְונִין לְכָל חַיָּה וְדָא מִיכָאֵ"ל. וּבִצְלוֹתָא דְּמִנְחָא שׁוֹר נָחִית לְקַבְּלָא צְלוֹתָא בְּקַרְנוֹי וּבְגַוְונָא וְדָא גַּבְרִיאֵ"ל.

וּבְשַׁבָּת נָחִית קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּתְלָת אֲבָהָן לְקַבְּלָא בַּת יְחִידָה בְּהוֹן וְדָא רָזָא דְּשַׁבָּת, ש' בַּת, בִּתְלָת אֲבָהָן מְקַבֵּל קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצְלוֹתָא דְּאִיהִי שַׁבָּת בַּת יְחִידָה דִּילֵהּ.

לשון הקודש

לְשַׁעַר הַהֵיכָל שֶׁהוּא אדנ"י, שֶׁכְּךָ עוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן הֵיכָ"ל. וְזֶהוּ אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח. **וּכְשֶׁפּוֹתֵחַ** פִּיו בִּתְפִלַּת עַרְבִית, הַנֶּשֶׁר יוֹרֵד בִּימוֹת הַחֹל לְקַבֵּל בִּבְנָפָיו אֶת תְּפִלַּת הַלַּיְלָה, וְזֶה נִקְרָא נוּרִיאֵ"ל. אוּרִיאֵ"ל מִצַּד הַחֶסֶד, וְנוּרִיאֵ"ל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שֶׁהִיא אֵשׁ דּוֹלֶקֶת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דניאל ז) נְהַר דִּינוּר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מִלְּפָנָיו. וּבִתְפִלַּת שַׁחֲרִית יוֹרֵד אַרְיֵה לְקַבֵּל תְּפִלַּת הָאָדָם בִּזְרוֹעוֹ וּבִבְנָפָיו, שֶׁאַרְבַּע בְּנָפַיִם לְכָל חַיָּה, וְזֶה מִיכָאֵ"ל. וּבִתְפִלַּת הַמִּנְחָה יוֹרֵד שׁוֹר לְקַבֵּל הַתְּפִלָּה בְּקַרְנָיו וּבִבְנָפָיו, וְזֶה גַּבְרִיאֵ"ל.

וּבְשַׁבָּת יוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת לְקַבֵּל אֶת הַבַּת הַיְחִידָה בָּהֶם, וְזֶה סוֹד הַשַּׁבָּת, ש' בַּת. בִּשְׁלֹשָׁה

בְּהַהוּא זִמְנָא חֵיוָן עִלָּאִין דְּאִתְקְרִיאוּ בִּשְׁמָא דה' פַּתְחִין וְאָמְרִין שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ' (שם כד ו). בְּהַהוּא שַׁעֲתָא מִתְפַּתְחִין שִׁבְעָה הֵיכָלִין הֵיכָלָא קַדְמָאָה הֵיכָלָא דְּאַהֲבָה. תִּנְיָנָא הֵיכָלָא דְּיִרְאָה. תְּלִיתָאָה הֵיכָלָא דְּרַחֲמֵי. רְבִיעָאָה הֵיכָלָא דִּנְבוּאָה דְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא. חֲמִישָׁאָה הֵיכָל דִּנְבוּאָה דְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא. שְׁתִיתָאָה הֵיכַל צָדֶק. שְׁבִיעָאָה הֵיכַל דִּין. וְעָלַיְהוּ כְּתִיב בְּרֵאשִׁי"ת, בָּרָא שִׁית. אֱלֹהִים הֵיכָלָא שְׁבִיעָאָה. וְאִנּוּן שִׁבְעָה הֵיכָלִין לְתַתָּא (דף קכט ע"א) וְשִׁבְעָה הֵיכָלִין לְעֵלָּא. וּלְקַבְלַיְהוּ שִׁבְעָה קָלֵי דַּהֲבוּ לַה'. וְתִמְנֵסַר אַזְכָּרוֹת דְּהַבוּ לַה', דִּבְהוֹן שָׁט קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתִמְנֵסַר עָלְמִין, (שם סח יח) בְּרֶכֶב אֱלֹהִים רִבּוֹתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן, דְּאִנּוּן תִּמְנֵסַר אַלְפֵי רִבּוֹא עָלְמִין.

לשון הקודש

אָבוֹת מְקַבֵּל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא הַשַּׁבָּת, הַבַּת הַיְחִידָה שֶׁלּוֹ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הַחַיּוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ בַּשֵּׁם שֶׁל ה', פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְגוֹ' (שם כד). בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה נִפְתָּחִים שִׁבְעָה הֵיכָלוֹת. הַהֵיכָל הָרִאשׁוֹן – הֵיכַל הָאַהֲבָה. הַשֵּׁנִי – הֵיכַל הַיִּרְאָה. הַשְּׁלִישִׁי – הֵיכַל הָרַחֲמִים. הָרְבִיעִי – הֵיכַל הַנְּבוּאָה שֶׁל הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁמְּאִירָה. הַחֲמִישִׁי – הֵיכַל הַנְּבוּאָה שֶׁל הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה. הַשִּׁשִּׁי – הֵיכַל הַצֶּדֶק. הַשְּׁבִיעִי – הֵיכַל הַדִּין. וַעֲלֵיהֶם כָּתוּב בְּרֵאשִׁית, בָּרָא שִׁשׁ. אֱלֹהִים, הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי, וְהֵם שִׁבְעָה הֵיכָלוֹת לְמַטָּה וְשִׁבְעָה הֵיכָלוֹת לְמַעְלָה. וּכְנֶגְדָּם ז' קוֹלוֹת שֶׁל הָבוּ לַה'. וּשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה אַזְכָּרוֹת שֶׁל הָבוּ לַה', שֶׁבָּהֶן שָׁט

וְכַמָּה נְטוּרֵי תַּרְעִין אִית וְנָטוּרֵי הֵיכָלִין דִּמְקַבְּלִין צְלוֹתִין. וְכָל צְלוֹתָא לֹא תֵּיעוֹל אֶלָּא בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל. וּבְגִין דָּא אִתְמַר עַל צְלוֹתָא, (דברים כה יג) **לֹא** יִהְיֶה לְךָ בְּכִיסְךָ וְגוֹ'. וּצְלוֹתִין חֲסֵרִין, עָלַיְהוּ אִתְמַר (דניאל ה כז) **תָּקַל** תְּקִילְתָּא בְּמָאזְנָיָא וְאִשְׁתְּכַחַת חַסִּיר. אַף עַל גַּב דְּהַאי קְרָא בַּאֲתַר אָחֳרָא אוֹקְמוּהָ, שִׁבְעִין אַנְפִּין לַתּוֹרָה. בְּגִין דִּשְׁכִינְתָּא עָלַהּ אִתְמַר (שה"ש ד ז) **כֻּלָּךְ** יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ. **וְלָא** קַבִּילַת צְלוֹתָא דְּאִית בָּהּ מוּמָא. הָדָא הוּא **דִּכְתִיב** (ויקרא כב כ) **כָּל** אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא תַקְרִיבוּ.

וְכִי אִית צְלוֹתָא דְּאִית בָּהּ מוּמָא, אִין, הַהִיא דְּסָלְקָא פְּגִימָא בְּלֹא מַחֲשָׁבָה. וּבִלְבּוּלָא דְּדַעְתָּא כָּל שֶׁכֵּן אִם טָעָה בִּתְלָת בִּרְכָאן קַדְמָאִין אוֹ בִּתְלָת בַּתְרָאִין אוֹ בְּאֶמְצָעִיוֹת וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ

לשון הקודש

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּשְׁמוֹנָה עָשָׂר עוֹלָמוֹת בְּרֶכֶב אֱלֹהִים רִבּוֹתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן, שֶׁהֵם שְׁמוֹנָה עָשָׂר רִבּוּא עוֹלָמוֹת.

וְכַמָּה שׁוֹמְרֵי שְׁעָרִים עִם שׁוֹמְרֵי הַהֵיכָלוֹת שֶׁמְּקַבְּלִים אֶת הַתְּפִלּוֹת. וְכָל תְּפִלָּה לֹא תִכָּנֵס אֶלָּא בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל, וּמְשׁוּם זֶה נֶאֱמַר עַל הַתְּפִלָּה לֹא יִהְיֶה בְּכִיסְךָ וְגוֹ'. וְהַתְּפִלּוֹת הַחֲסֵרוֹת, עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר, שָׁקַל שָׁקַלְתָּ בְּמאֹזְנַיִם וְנִמְצֵאתָ חָסֵר. אַף עַל גַּב שֶׁהַפָּסוּק הַזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר פֵּרְשׁוּהוּ, שִׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, מְשׁוּם שֶׁעַל הַשְּׁכִינָה נֶאֱמַר כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ, וְאֵין מְקַבֶּלֶת תְּפִלָּה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מוּם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כב) כֹּל אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא תַקְרִיבוּ.

וְכִי יֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מוּם? כֵּן, זוֹ שֶׁעוֹלָה פְּגוּמָה בְּלִי מַחֲשָׁבָה וּבִלְבּוּל הַדַּעַת. כָּל שֶׁכֵּן אִם טָעָה בְּשָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת

מָאנֵי מַתְנִיתִין טָעָה בְּשָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת חוֹזֵר לָרֹאשׁ וּבָאַחֲרוֹנוֹת חוֹזֵר לָעֲבוֹדָה. וּבְאֶמְצָעִיוֹת חוֹזֵר לַמָּקוֹם שֶׁנִּזְכַּר וּבְגִין דָּא אִתְמַר בְּצִלּוֹתָא, (תהלים כד ג) מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגוֹ'. וְכַד צְלוֹתָא סָלְקָא בִּדְרוֹעָא יְמִינָא אוֹ בִּשְׂמָאלָא דְּאִנּוּן שַׁחֲרִית וּמִנְחָה, מַה כְּתִיב בָּהּ (שה"ש ב ו) שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי.

צְלוֹתָא דְּעַרְבִית אִיהִי מִטָּה, וּבְגִינֵהּ אִתְמַר בְּיַעֲקֹב (בראשית מז לא) וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה דְּאִיהִי בְּבֵי מַרְעָא בְּגָלוּתָא דְּאִיהוּ לַיְלָה. (שה"ש ג ד) כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם וְגוֹ'. וְכַד צְלוֹתִין סָלְקִין בַּדְקָא יָאוֹת, כָּרוֹזָא נָפִיק וְאָמַר (תהלים כד ז) שְׂאוּ שְׁעָרִים וְכוּ'. וְאַמְרִין (שם) מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד מִסְּטָרָא דְּאִמָּא דְּאִיהִי מ"י, וְאִתְקְרֵי ה' עִזּוּז וְגִבּוֹר מִסְּטָרָא דִּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ

לשון הקודש

הָרִאשׁוֹנוֹת אוֹ בְּשָׁלֹשׁ הָאַחֲרוֹנוֹת אוֹ בָּאֶמְצָעִיוֹת. וּמְשׁוּם זֶה פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, טָעָה בְּשָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת – חוֹזֵר לָרֹאשׁ. וּבָאַחֲרוֹנוֹת – חוֹזֵר לָעֲבוֹדָה. וּבָאֶמְצָעִיוֹת – חוֹזֵר לַמָּקוֹם שֶׁנִּזְכַּר. וּמְשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בַּתְּפִלָּה מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגוֹ'. וּכְשֶׁתְּפִלָּה עוֹלָה בִּזְרוֹעַ יָמִין אוֹ בִּשְׂמֹאל, שֶׁהֵן שַׁחֲרִית וּמִנְחָה, מַה כָּתוּב בָּהּ? שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי.

תְּפִלַּת עַרְבִית הִיא מִטָּה, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה, שֶׁהִיא בְּבֵית הַחֹלִי בַּגָּלוּת שֶׁהוּא הַלַּיְלָה. כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם וְגוֹ'. וּכְשֶׁהַתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת כָּרָאוּי, הַכָּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר שְׂאוּ שְׁעָרִים וְכוּ'. וְאוֹמְרִים מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד (תהלים כד), מֵהַצַּד שֶׁל הָאֵם שֶׁהִיא מ"י, וְנִקְרֵאת ה' עִזּוּז וְגִבּוֹר מִצַּד

הַכָּבוֹד ה' צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה מִסְטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וְצַדִּיק.

וְאִם צְלוֹתָא לָאו אִיהִי שְׁלֵמָה, כַּמָּה מַלְאָכֵי חַבָּלָה רַדְפִין אֲבַתְרָהּ, וְאִתְמַר בָּהּ (איכה א ג) **כָּל רֹדְפֶיהָ הִשִּׂיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים. וּבְגִין דָּא מְצַלְּין** (תהלים עח לח) **וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן, דָּא סמא"ל דְּאִיהוּ נָחָשׁ. וְלֹא יַשְׁחִית דָּא מַשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ, דָּא אַף. כָּל חֲמָתוֹ, דָּא חֵמָה. בְּגִין דְּלָא יְרַדְּפוּן בָּתַר צְלוֹתָא.**

וְכַמָּה מַלְאָכֵי חַבָּלָה תַּלְיָין מִנַּיְהוּ. שְׁבַע אִנּוּן מְמָנָן וְתַלְיָין בֵּינַיְהוּ שִׁבְעִין. וּלְכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא אִנּוּן מְקַטְרְגִין וְתַלְיָין מִנַּיְהוּ שִׁבְעִין אֶלֶף רִבּוֹא.

וְאִם צְלוֹתָא סָלְקָא שְׁלֵמָה בְּעִטּוּפָא דְּמִצְוָה וּבִתְפִלִּין עַל רֵישֵׁהּ וּבִדְרוֹעֵהּ, אִתְמַר

לשון הקודש

הַשְׁכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה, מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי וְצַדִּיק.

וְאִם אֵין הַתְּפִלָּה שְׁלֵמָה, כַּמָּה מַלְאָכֵי חַבָּלָה רוֹדְפִים אַחֲרֶיהָ, וְנֶאֱמַר בָּהּ כָּל רֹדְפֶיהָ הִשִּׂיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים. וּמִשּׁוּם זֶה מִתְפַּלְלִים וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן, זֶה סמא"ל שֶׁהוּא נָחָשׁ. וְלֹא יַשְׁחִית – זֶה מַשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ – זֶה אַף. כָּל חֲמָתוֹ – זוֹ חֵמָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִרְדְּפוּ אַחַר הַתְּפִלָּה.

וְכַמָּה מַלְאָכֵי חַבָּלָה תְּלוּיִים מֵהֶם. שֶׁבַע הֵם הַמְמֻנִּים, וְשִׁבְעִים תְּלוּיִים בֵּינֵיהֶם. וּלְכָל רָקִיעַ וְרָקִיעַ הֵם מְקַטְרְגִים וּתְלוּיִים מֵהֶם שִׁבְעִים אֶלֶף רִבּוֹא.

וְאִם תְּפִלָּה עוֹלָה שְׁלֵמָה בְּעִטּוּף שֶׁל

בְּהוֹן (שם צא ז) **יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף. וּבְזוּת תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא** (דברים כח י) **וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' וְגוֹ'. שֵׁם ה' הָא אוֹקְמוּהָ דְּאִיהוּ תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא. וּמִיָּד דְּחַזְיָן שֵׁם ה' עַל רֵישֵׁהּ בְּצִלּוֹתָא דְּאִיהִי אֲדנָ"י. יְהוָ"ה תְּפִלִּין עִלָּאֵי, מִיָּד כְּלְהוּ דָּחֲלִין וּמְזַדַּעְזְעִין מִצְּלוֹתָא. וּמִנְּהוֹן נָפְלִין וּמִנְּהוֹן בָּרְחִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף. וְלֵית מָאן דְּקָאִים קַמֵּי תַּרְעָא דְּצִלּוֹתָא. וְעָלֵהּ אִתְּמַר** (תהלים קכז ה) **לֹא יֵבֹשׁוּ כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר. בַּשַּׁעַר, דְּאִיהוּ תַּרְעָא דְּמַלְכָּא.**

וְאַף עַל גַּב דְּבַאֲתַר אָחֳרָא אוֹקְמוּהָ, הָכָא אַתְּרֵהּ. וּצְלוֹתָא אִיהִי שְׁכִינְתָּא וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹרַיְתָא וְאִתְּמַר בֵּיהּ (משלי כח ט) **מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמוֹעַ תּוֹרָה וְגוֹ'. וְהָא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין בְּגִין דְּצִלּוֹתָא אִיהִי מִצְוָה וְדָא שְׁכִינְתָּא. וְאוֹרַיְתָא**

לשון הקודש

מִצְוָה, וּבִתְפִלִּין עַל רֹאשׁוֹ וּבִזְרוֹעוֹ, נֶאֱמַר בָּהֶם יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף. וּבְזוּת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' וְגוֹ'. שֵׁם ה' הֲרֵי פֵּרוּשׁוֹ שֶׁהִיא תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וּמִיָּד שֶׁרוֹאִים שֵׁם ה' עַל רֹאשׁוֹ בַּתְּפִלָּה שֶׁהִיא אֲדנָ"י, יְהוָ"ה תְּפִלִּין עֶלְיוֹן, מִיָּד כֻּלָּם פּוֹחֲדִים וּמִזְדַּעְזְעִים מֵהַתְּפִלָּה, וּמֵהֶם נוֹפְלִים וּמֵהֶם בּוֹרְחִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף. וְאֵין מִי שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי שַׁעַר הַתְּפִלָּה, וְעָלָיו נֶאֱמַר לֹא יֵבֹשׁוּ כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר. בַּשַּׁעַר שֶׁהוּא שַׁעַר הַמֶּלֶךְ.

וְאַף עַל גַּב שֶׁבִּמְקוֹם אַחֵר פֵּרוּשׁוֹ – כָּאן מְקוֹמָהּ. וְהַתְּפִלָּה הִיא הַשְּׁכִינָה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תּוֹרָה, וְנֶאֱמַר בּוֹ מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמוֹעַ תּוֹרָה וְגוֹ'. וַהֲרֵי פֵּרוּשׁוֹ בַּעֲלֵי

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא צָרִיךְ הַפְסָקָה בֵּינַיְהוּ. וְצָרִיךְ לְסַלְקָא תּוֹרָה וּמִצְוָה בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ. דְּכָל פִּקּוּדִין דַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה כְּלְהוּ תַּלְיָן מִשֵּׁם יְהוָ"ה. וְרָזָא דְּמִלָּה (שמות ג טו) זֶה שְׁמִי לְעֹלָם. שְׁמִי עִם י"ה שם"ה. זִכְרִי עִם ו"ה רְמַ"ח. וּרְמַ"ח תֵּבִין אִנּוּן בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְאִתְיְהִיבוּ מֵרְחִימוּ דְּאַהֲבָה.

וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. וְאִלֵּין כְּלִילָן בְּאַבְרָהָם דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ישעיה מא ח) זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבִי. תְּפִלִּין אִנּוּן עִוֹז דְּאִתְיְהִיבוּ מִיּוֹרָאָה דְּאִיהִי לִשְׂמָאלָא. וְדָא פַּחַד יִצְחָק, דְּתַמָּן כָּל מְקַטְרְגִין סַלְקִין לְמִתְבַּע כָּל דִּינִין. וּבְגִין דָּא (שם סב ח) וּבְזִרוֹעַ עֻזּוֹ דָּא תְּפִלִּין יָ"ה בִּיְרָאָה. וָ"ה בְּאַהֲבָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים לא כד) אֱהֲבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. תִּפְאֶרֶת יהו"ה כָּלִיל כֻּלָּא. וּבְגִין דָּא

לשון הקודש

הַמִּשְׁנָה, מִשּׁוּם שֶׁתְּפִלָּה הִיא מִצְוָה וְזוֹ שְׁכִינָה. וְתוֹרָה וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵין צָרִךְ הַפְסָקָה בֵּינֵיהֶם. וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמִצְוָה בְּיִרְאָה וְאַהֲבָה. שֶׁכָּל מִצְוֹות עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, כֻּלָּן תְּלוּיוֹת מִשֵּׁם יְהוָ"ה, וְסוֹד הַדָּבָר – זֶה שְׁמִי לְעֹלָם. שְׁמִי עִם י"ה – שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ. זִכְרִי עִם ו"ה – מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. וּמָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה תֵּבוֹת הֵן בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה שֶׁל אַהֲבָה.

וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְּנוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. וְאֵלּוּ כְּלוּלִים בְּאַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבִי. הַתְּפִלִּין הֵן עֹז, שֶׁנִּתְּנוּ מִיִּרְאָה שֶׁהִיא לִשְׂמֹאל. וְזֶהוּ פַּחַד יִצְחָק, שֶׁשָּׁם כָּל הַמְקַטְרְגִים עוֹלִים לְתְבֹּעַ כָּל הַדִּינִים. וּמִשּׁוּם זֶה, וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ – זֶה תְּפִלִּין, י"ה בִּיְרָאָה, ו"ה בְּאַהֲבָה. זֶהוּ

אִתְמַר בְּיַעֲקֹב (בראשית כח יב) **וְהִנֵּה ה' נִצָּב עָלָיו. דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.**

לְבָתַר דְּאִתְקְרֵי יִשְׂרָאֵל סָלִיק בְּיו"ד ה"א וָא"ו ה"א. וְרָזָא דְּמִלָּה יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לְהִבָּרְאוֹת. מַחֲשָׁבָה, חָשַׁב מ"ה וְתִשְׁפַּח בֵּיהּ שְׁמָא קַדִּישָׁא. וּבְגִינֵיהּ דְּיַעֲקֹב דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל אִתְמַר, (שם א כז) **וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדִיוּקְנָא דְּמָארֵיהּ וַדַּאי. דְּכַד צְלוֹתָא דִּילֵיהּ סַלְקָא לְעֵלָּא כָּרוֹזָא נָפִיק מֵרְקִיעִין וְיֵימָא, הָבוּ יְקָרָא לְדִיוּקְנָא דְּמַלְכָּא.**

וְלֵית תַּרְעָא דְּקָאִים קַמֵּי הַאי צְלוֹתָא. (תהלים נא נז) **אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, לְאַפָּקָא מְזוֹנָא לְבִנִין קַדִּישִׁין דְּבְהַאי הֵיכָלָא תַּמָּן מְזוֹנָא. בְּנֵי חַיֵּי וּמְזוֹנֵי מִסְּטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְאִיהוּ** (שמות ד כב) **בְּנִי**

לשון הקודש

שֶׁבָּתוּב אֲהֵבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. תִּפְאֶרֶת, יהו"ה כּוֹלֵל הַכֹּל. וּמְשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב וְהִנֵּה ה' נִצָּב עָלָיו, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

לְאַחַר שֶׁנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל, עוֹלֶה בְּיו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְסוֹד הַדָּבָר – יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לְהִבָּרְאוֹת. מַחֲשָׁבָה – חָשַׁב מ"ה, וְתִמְצָא בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וּבִשְׁבִיל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדִיוּקַן רְבוֹנוֹ וַדַּאי. שֶׁכַּאֲשֶׁר תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה, כָּרוֹז יוֹצֵא מֵהָרְקִיעִים וְאוֹמֵר: תְּנוּ כָבוֹד לִדְמוּת הַמֶּלֶךְ.

וְאֵין שַׁעַר שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי הַתְּפִלָּה הַזּוֹ. אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, לְהוֹצִיא מָזוֹן לַבָּנִים הַקְּדוֹשִׁים. שֶׁבַּהֵיכָל הַזֶּה שָׁם הַמָּזוֹן. בָּנִים

בִּכּוֹרִי יִשְׂרָאֵל. וְאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים דְּנָפִיק מֵחַיִּים דִּלְעֵלָּא, וְאִיהוּ אִילָנָא דְּמָזוֹן לְכֹלָּא בֵּיהּ, וְתַלְיָא בְּמַזָּלָא קַדִּישָׁא סָבָא דְּסָבִין. וּבְנִין דִּשְׁכִינְתָּא אִנּוּן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא חַיִּים דִּילֵהּ אוֹרַיְתָא, מְזוֹנָא דִּילֵהּ צְלוֹתָא דַּחֲשִׁיבָא לְקָרְבְּנָא.

וּבְגָלוּתָא אִתְמַר לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל (בראשית ל א) הָבָה לִי בָנִים. וּשְׁכִינְתָּא אִיהִי קָרְבְּנָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּמְקַבֵּל לָהּ בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא וְגוּפָא. וְיִחוּדָא דִּילֵהּ עִמָּהּ בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ אוֹת תְּפִלִּין וְאוֹת שַׁבָּת וְיוֹמִין טָבִין.

וְאִית לְמִשְׁאַל לָמָּה מְצַלְּאִין לְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכַמָּה דַּרְגִּין. זִמְנִין מְצַלִּין לֵיהּ בִּסְפִירָה יְדִיעָה וּבְמִדָּה יְדִיעָה. לְזִמְנִין צְלוֹתָא לִימִינָא. הָדָא הוּא דְּאָמְרוּ הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. לְזִמְנִין

לשון הקודש

חַיִּים וּמְזוֹנוֹת מִצַּד הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, וְהוּא בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל. וְהוּא עֵץ הַחַיִּים שֶׁיּוֹצֵא מִן הַחַיִּים שֶׁלְּמַעְלָה, וְהוּא הָעֵץ שֶׁמָּזוֹן לְכֻלָּם בּוֹ, וְתָלוּי בַּמַּזָּל הַקָּדוֹשׁ הַזָּקֵן שֶׁל הַזְּקֵנִים. וּבְנֵי הַשְּׁכִינָה, הֵם יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, הַחַיִּים שֶׁלּוֹ תוֹרָה, הַמָּזוֹן שֶׁלּוֹ תְּפִלָּה שֶׁנֶּחְשֶׁבֶת לְקָרְבָּן.

וּבַגָּלוּת נֶאֱמַר עַל יִשְׂרָאֵל (בראשית ל) הָבָה לִי בָנִים. וְהַשְּׁכִינָה הִיא הַקָּרְבָּן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁמְּקַבֵּל אוֹתָהּ בִּימִין וּבִשְׂמֹאל וּבַגּוּף, וְיִחוּדוֹ עִמָּהּ בְּצַדִּיק שֶׁהוּא אוֹת תְּפִלִּין וְאוֹת שַׁבָּת וְיָמִים טוֹבִים.

וְיֵשׁ לִשְׁאֹל, לָמָּה מִתְפַּלְּלִים לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכַמָּה דְּרָגוֹת? לִפְעָמִים מִתְפַּלְּלִים לוֹ בִּסְפִירָה יְדוּעָה וּבְמִדָּה יְדוּעָה, לִפְעָמִים תְּפִלָּה לִימִין. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים. לִפְעָמִים

לִשְׁמָאלָא הָדָא הוּא דְּאָמְרוּ הָרוֹצֶה לְהַעֲשִׁיר יַצְפִּין. דְּאַבָּא וְאִמָּא לִימִינָא וּשְׁמָאלָא אִנּוּן. לְזַמְּנִין לְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. לְזַמְּנִין לְצַדִּיק כָּל צְלוֹתָא סָלְקָא לְדַרְגָּא יְדִיעָה. אֶלָּא וַדַּאי יהו"ה אִיהוּ בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה.

וּצְלוֹתָא אִיהִי שְׁכִינְתָּא. בְּזִמְנָא דְּבָעֵי לְרַחֲמָא עַל עָלְמָא סְלִיקַת בִּימִינָא. וּבְזִמְנָא דְּבָעֵי לְמֶעֱבַד דִּינָא בְּעָלְמָא, סְלִיקָא לִשְׁמָאלָא, וְכוּלָּא לְגַבֵּי יְהוָ"ה דְּאִיהוּ בְּכָל אֲתַר. וּבְגִין דָּא (ויקרא ו ב) **זֹאת** תּוֹרַת הָעֹלָה. ה' עֹלָה לַה'. וְדָא צְלוֹתָא, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא קָרְבָּן לַה'. וְכַד סְלִיקַת לְגַבֵּיהּ, צָרִיךְ לְאַכְלָלָא עִמֵּהּ כָּל סְפִירָן, דְּלֵית קְדֻשָּׁה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, דְּאִיהִי קְדֻשָּׁה דִּילֵהּ בְּרָכָה דִּילֵהּ יְחוּדָא דִּילֵהּ (דף קכט ע"ב)◆

לשון הקודש

לִשְׁמֹאל. זֶהוּ שֶׁאוֹמְרִים הָרוֹצֶה לְהַעֲשִׁיר יַצְפִּין. שֶׁהָאַבָּא וְהָאִמָּא הֵם לְיָמִין וְלִשְׁמֹאל, וְלִפְעָמִים לָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, לִפְעָמִים לַצַּדִּיק. כָּל תְּפִלָּה עוֹלָה לְדַרְגָּה יְדוּעָה. אֶלָּא וַדַּאי יהו"ה הוּא בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה.

וְהַתְּפִלָּה הִיא שְׁכִינָה. בְּזֹמֶן שֶׁצְּרִיכִים לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, עוֹלָה בְּיָמִין. וּבְזֹמֶן שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת דִּין בָּעוֹלָם, עוֹלָה לִשְׂמֹאל. וְהַכֹּל אֶל יְהוָ"ה שֶׁהוּא בְּכָל מָקוֹם. וּמְשׁוּם זֹאת, זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה. ה' עֹלָה לַה'. וְזוֹ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה קָרְבָּן לַה'. וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיךְ לְהַכְלִיל עִמָּהּ כָּל הַסְּפִירוֹת, שֶׁאֵין קְדֻשָּׁה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, שֶׁהִיא קְדֻשָּׁתוֹ, בִּרְכָתוֹ וְיִחוּדוֹ.

**וּבְגִין דָּא כַּד בָּעֵי בַּר נָשׁ לְסַלְקָא לִצְלוֹתָא לְעֵלָּא,
צָרִיךְ לְסַלְקָא לָהּ בְּכָל תְּנוּעִין. וְאִם חִוְיָא
בָּעֵי לְקַטְרְגָא לִצְלוֹתָא צָרִיךְ לְמֶעֱבַד לֵיהּ קִרְטָא.
וְרָזָא דְּמִלָּה זַרְקָא מַקָּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא.**

פָּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, עִלָּאִין שָׁמְעוּ תַּתָּאִין
אִתְכְּנָשׁוּ, אִלֵּין מָארֵי מְתִיבְתָּא דִּלְעֵלָּא
וְתַתָּא אִלֵּיהוּ בְּאֻמָּאָה עָלָךְ, טוֹל רְשׁוּ מְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְנָחִית הָכָא דְּהָא קָרְבָּא סַגִּיאָה אִזְדַּמְּנַת לָךְ.
חֲנוֹךְ מטטרו"ן נָחִית הָכָא אַנְתְּ וְכָל מָארֵי מְתִיבְתָּא
דִּתְחוֹת יָדָךְ. דְּלָא לִיקָרָא דִּילִי עֲבִידְנָא אֶלָּא
לִיקָרָא דִּשְׁכִינְתָּא.

פָּתַח כְּמִלְקַדְּמִין וְאָמַר זַרְקָא וַדַּאי בָּהּ צָרִיךְ
לְסַלְקָא צְלוֹתָא לְהַהוּא אֲתַר יְדִיעַ, כְּמָה
דְּהַאי אַבְנָא דְּקִרְטָא דְּאִזְדְּרִיקַת לַאֲתַר יְדִיעַ, הָכִי

לשון הקודש

וּמִשּׁוּם כָּךְ, כְּשֶׁרוֹצֶה אָדָם לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה לְמַעְלָה, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ בְּכָל הַתְּנוּעוֹת, וְאִם הַנָּחָשׁ רוֹצֶה לְקַטְרֵג לַתְּפִלָּה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ מַקֵּלַע. וְסוֹד הַדָּבָר – זַרְקָא מַקָּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא.

פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, עֶלְיוֹנִים שִׁמְעוּ, תַּחְתּוֹנִים הִתְכַּנְּסוּ. אֵלּוּ רָאשֵׁי הַיְשִׁיבָה שֶׁלְּמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֱלִיָּהוּ, בְּשִׁבּוּעָה עָלֶיךָ, טוֹל רְשׁוּת מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְרֵד לְכָאן, שֶׁהֲרֵי קְרָב גָּדוֹל מְזֻמָּן לְךָ. חֲנוֹךְ מטטרו"ן רֵד לְכָאן אַתָּה וְכָל רָאשֵׁי הַיְשִׁיבָה שֶׁתַּחַת יָדְךָ, שֶׁלֹּא לְכָבוֹדִי עָשִׂיתִי, אֶלָּא לְכָבוֹד הַשְּׁכִינָה.

פָּתַח כְּמוֹ מִקֹּדֶם וְאָמַר, הַזַּרְקָא, וַדַּאי בָּהּ צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם הַיָּדוּעַ, שֶׁהֲרֵי אֶבֶן הַמַּקְלֵעַ שֶׁנִּזְרָקָה

צָרִיךְ לְסָלְקָא מַחֲשַׁבְתָּא בִּצְלוֹתָא בְּהַאי תָּגָא דְּאִיהִי אֶבֶן מְכֻלֶּלֶת וּמְעֻטֶּרֶת דְּאִתְמַר בָּהּ כָּל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם וְצָרִיךְ לְסָלְקָא לֵיהּ לַאֲתַר דְּאִתְנַטְּלַת וּבְהַהִיא שַׁעֲתָא דְּסָלְקֵי לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ אֶפְלוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֻקְבּוֹ לֹא יַפְסִיק. אַף עַל גַּב דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית ג טו) וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב, הַהִיא אֶבֶן דְּאִיהִי י' דְּיַעֲקֹב דְּאִתְמַר בָּהּ (שם מט כד) מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל לֹא יַפְסִיק לְסַלְקָא לָהּ לְהַהוּא אֲתַר דְּאִתְנְטִילַת מֵעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּצָרִיךְ לְסָלְקָא לָהּ עַד אֵין סוֹף.

וְכַד נָחִית לָהּ אִתְמַר בֵּיהּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. (נ"א וכד נָחִית לָהּ) בֵּיהּ צָרִיךְ לְסָלְקָא לָהּ עַד אֵין סוֹף (נ"א וּלְנַחְתָּא לָהּ) וְעַד אֵין תַּכְלִית. וְלֹא יַפְסִיק לָהּ מִינֵּהּ לֹא לְעֵלָּא וְלֹא לְתַתָּא. לְזִמְנִין אִיהוּ בַּעְלָהּ ו' בְּצַדִּיק בְּשִׁית פְּרָקִין דְּתָרִין שׁוֹקִין נָחִית לְגַבֵּהּ בִּתְרִין

לשון הקודש

לְמָקוֹם יָדוּעַ, כָּךְ צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת הַמַּחֲשָׁבָה בַּתְּפִלָּה בַּכָּתֵר הַזֶּה, הִיא אֶבֶן מְכֻלֶּלֶת וּמְעֻטֶּרֶת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ לַמָּקוֹם שֶׁנִּטְּלָה. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁמַּעֲלֶה אוֹתָהּ אֶל בַּעְלָהּ, אֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֻקְבּוֹ לֹא יַפְסִיק. אַף עַל גַּב שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ג) וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב – הָאֶבֶן הַהִיא שֶׁהִיא י' שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שם מט) מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל, לֹא יַפְסִיק לְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנִּטְּלָה. מֵהֶעָמוּד הָאֶמְצָעִי צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ עַד אֵין סוֹף.

וּכְשֶׁמּוֹרִיד אוֹתָהּ, נֶאֱמַר בּוֹ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. (וּכְאֲשֶׁר מוֹרִיד אוֹתָהּ) בּוֹ צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ עַד אֵין סוֹף (וּלְהוֹרִידָהּ) וְעַד אֵין תַּכְלִית, וְלֹא יַפְסִיק אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ לֹא

שׁוּקִין. לְזִמְנִין דְּאִיהוּ בַּעְלָה וְ' בִּתְרִין דְּרוֹעִין בְּשִׁית פִּרְקִין סְלִיקַת לְגַבֵּה בִּתְרִין דְּרוֹעִין. לְזִמְנִין אִיהוּ בַּעְלָה בֵּין אַבָּא וְאִמָּא, בֵּ"ן יָ"ה צָרִיךְ לְסָלְקָא לָהּ לְגַבֵּי תַּמָּן. לְזִמְנִין אִיהוּ בַּעְלָה בְּכֶתֶר וְ' בְּבֵין י"י כְּגַוְנָא דָּא א' צָרִיךְ לְסָלְקָא לָהּ לְגַבָּהּ. וְכַד סְלִיקַת תַּמָּן לְגַבֵּהּ אִתְמַר בָּהּ (תהלים קיח כב) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים וְגוֹ'.

כַּד אִיהִי סְלִיקַת לְעֵלָּא בְּרֵישָׁא דְּכָל רֵישִׁין, שָׁאֲלִין בְּגִינָהּ מַלְאָכַיָּא אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. וְכַד סָלְקָא לא' (נ"א לְעֵלָּא) אִיהוּ תָּגָא בְּרֵישָׁא דְּא' עֲטָרָה עַל רֵישֵׁיהּ א כַּד נַחְתָּא בֵּיהּ נַחְתָּא וְאִתְעֲבִיד נְקֻדָּה לְתַתָּא מִנֵּהּ א. וּבְכָל דַּרְגָּא דְּסָלְקַת הָכִי נְחִיתַת. כַּד סְלִיקַת אִתְקְרִיאַת תָּגָא בְּרָזָא דְּטַעֲמֵי. וְכַד נְחִיתַת אִתְקְרִיאַת נְקֻדָּה, וְכַד אִיהִי כְּגַוְנָא דָּא אוי. וי מִתְיַחֶדֶת עִמֵּהּ וְכַד אִיהִי תָּגָא עַל

לשון הקודש

לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה. לִפְעָמִים וְ' הוּא בַּעְלָה בְּצַדִּיק בְּשֵׁשֶׁת הַפְּרָקִים שֶׁל שְׁתֵּי הַשּׁוּקִים, יוֹרֶדֶת אֵלָיו בִּשְׁתֵּי שׁוּקִים. לִפְעָמִים בַּעְלָה הוּא וְ' בִּשְׁתֵּי זְרוֹעוֹת, בְּשִׁשָּׁה פְּרָקִים עוֹלָה אֵלָיו בִּשְׁתֵּי זְרוֹעוֹת. לִפְעָמִים הוּא בַּעְלָה בֵּין הָאָב וְהָאֵם, בֵּ"ן יָ"ה צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ לְשָׁם. לִפְעָמִים הוּא בַּעְלָה בְּכֶתֶר וְ' בְּבֵין י"י כְּמוֹ זֶה א' צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ אֵלָיו. וּכְשֶׁעוֹלָה לְשָׁם אֵלָיו, נֶאֱמַר בָּהּ (תהלים קיח) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים וְגוֹ'.

כְּשֶׁהִיא עוֹלָה לְמַעְלָה בְּרֹאשׁ שֶׁל כָּל הָרָאשִׁים, שׁוֹאֲלִים בִּשְׁבִילָהּ הַמַּלְאָכִים אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. וּכְשֶׁעוֹלָה לְא' (לְמַעְלָה) הִיא כֶּתֶר בְּרֹאשׁ שֶׁל א, עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ. כְּשֶׁיּוֹרֶדֶת עִמּוֹ, יוֹרֶדֶת וְנַעֲשֵׂית א נְקֻדָּה לְמַטָּה מִמֶּנּוּ. וּבְכָל דַּרְגָּה שֶׁעוֹלָה, כָּךְ יוֹרֶדֶת. כְּשֶׁעוֹלָה נִקְרֵאת כֶּתֶר בְּסוֹד הַטְּעָמִים, וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת נִקְרֵאת נְקֻדָּה, וּכְשֶׁהִיא כְּמוֹ זֶה אוי, וי מִתְיַחֶדֶת

רֵאשִׁיהּ אִתְקְרִיאַת אוֹת זַיִן. כְּלִילָא מִנֵּיהּ אוֹת בְּרִית דְּאִיהוּ שְׁבִיעָאָה דְּכֹלָּא שְׁבִיעֵי וַדַּאי, הַאי אַבְנָא אִיהִי בִּנְיָנָא דְּכָל עָלְמִין. וּבְגִינַיהּ אִתְמַר (דברים כה טו) אֶבֶן שְׁלֵמָה וָצֶדֶק יִהְיֶה לָךְ. אִיהִי מִדָּה בֵּין כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה, דְּכָל סְפִירָה בָּהּ סָלִיק לְעֵשֶׂר.

שְׁעוּר דִּילֵהּ ו' בָּהּ אִתְעֲבִיד אַמָּה, עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ בֵּין כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה. וְרָזָא דְּמִלָּא (שמות כו טז) עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקֶּרֶשׁ וּבֵין כָּל אַמָּה וְאַמָּה אִיהִי עֶשֶׂר, בֵּין פְּרָקָא וּפְרָקָא תַּשְׁבַּח לָהּ. וי' עֶשֶׂר זִמְנִין סְלִיקַת לְמֵאָה. וְהַפּוּכָא דְּמֵאָה אַמָּ"ה.

כָּל מִדָּה וּמִדָּה אִתְקְרֵי עוֹלָם. וְאִנּוּן י"ו שְׁעוּר וּמִדָּה ו' שֶׁקֶל י' מִדָּה דִּילֵהּ, וְשִׁיעוּרָא דְּמִדָּה חֲמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב. וְאִנּוּן לָקְבֵל

לשון הקודש

עִמּוֹ. וּכְשֶׁהִיא כֻּתֶּר עַל רֹאשׁוֹ, נִקְרֵאת אוֹת זַיִן. כְּלוּלָה מִמֶּנּוּ אוֹת הַבְּרִית שֶׁהִיא שְׁבִיעִית, שֶׁהַכֹּל וַדַּאי שְׁבִיעִי. הָאֶבֶן הַזּוֹ הִיא בִּנְיַן כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבִשְׁבִילָהּ נֶאֱמַר (דברים כה) אֶבֶן שְׁלֵמָה וָצֶדֶק יִהְיֶה לָךְ. הִיא מִדָּה בֵּין כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה, שֶׁכָּל סְפִירָה עוֹלָה בָּהּ לְעֶשֶׂר.

הַשִּׁעוּר שֶׁל הַוֹ' בָּהּ נַעֲשֶׂה אַמָּה, עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ בֵּין כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְסוֹד הַדָּבָר – עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקֶּרֶשׁ. וּבֵין כָּל אַמָּה וְאַמָּה הִיא עֶשֶׂר, בֵּין פֶּרֶק וּפֶרֶק תִּמְצָא אוֹתָהּ. וְי' עֶשֶׂר פְּעָמִים עוֹלָה לְמֵאָה. וְהַהֲפוּךְ שֶׁל מֵאָה – אַמָּ"ה.

כָּל מִדָּה וּמִדָּה נִקְרֵאת עוֹלָם. וְאוֹתָם י"ו שִׁעוּר וּמִדָּה, ו' שֶׁקֶל, י' הַמִּדָּה שֶׁלּוֹ. וְשִׁעוּר שֶׁל הַמִּדָּה חֲמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ

שְׁעוּר דְּכָל רָקִיעַ דְּמַהֲלַךְ ת"ק שָׁנָה אָרְכֵּהּ וְת"ק שָׁנָה פּוּתְיָא. וְאִנּוּן ה"ה חֲרֵי לְךָ שְׁעוּר קוֹמָה בְּאַתְוָן יהו"ה, דְּאָת ו' אִיהוּ תִּפְאֶרֶת, הַשָּׁמַיִם חָמֵשׁ רְקִיעִים דִּילֵהּ ה' אִלֵּין אִתְקְרִיאוּ הַשָּׁמַיִם, חָמֵשׁ רְקִיעִים דִּכְלִילָן בַּשָּׁמַיִם. חָמֵשׁ עִלָּאִין שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְאִנּוּן כְּלְהוּ ה"ה חָמֵשׁ בְּחָמֵשׁ.

ו' רָקִיעַ שְׁתִיתָאָה לוֹן. י' שְׁבִיעָאָה לוֹן וְאִנּוּן שִׁבְעָה בְּשִׁבְעָה וְסָלְקִין אַרְבִּיסַר. וְהָכִי אִנּוּן אַרְעִין שִׁבְעָה עַל גַּבֵּי שִׁבְעָה כְּגַוְנָדֵי בְּצָלִים. וְכֻלְּהוּ רְמִיזִין בִּתְרִין עַיְנִין. י' אִתְקְרֵי עוֹלָם קָטָן. ו' עוֹלָם אָרֹךְ וְכָל מָאן דְּבָעֵי לְמִשְׁאַל שְׁאֵלְתּוֹי לְגַבֵּי עוֹלָם אָרֹךְ, צָרִיךְ לְאַרְכָּא בֵּיהּ. וּבְעוֹלָם קָצָר צָרִיךְ לְקַצְרָא בֵּיהּ.

לשון הקודש

וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב, וְהֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁעוּר שֶׁל כָּל רָקִיעַ שֶׁמַּהֲלַךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה אָרְכּוֹ וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה רָחְבּוֹ. וְהֵם ה"ה. חֲרֵי לְךָ שְׁעוּר קוֹמָה בְּאוֹתִיּוֹת יהו"ה, שֶׁהָאוֹת ו' הִיא תִּפְאֶרֶת. שָׁמַיִם, חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שֶׁלּוֹ, ה' אֵלּוּ נִקְרְאוּ הַשָּׁמַיִם, חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שֶׁכְּלוּלִים בַּשָּׁמַיִם. חֲמִשָּׁה עֶלְיוֹנִים שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְהֵם כֻּלָּם ה"ה חָמֵשׁ עִם חָמֵשׁ.

ו' הָרָקִיעַ הַשִּׁשִּׁי לָהֶם. י' שְׁבִיעִי לָהֶם, וְהֵם שִׁבְעָה עִם שִׁבְעָה, וְעוֹלִים אַרְבָּעָה עָשָׂר. וְכָךְ הֵן הָאֲרָצוֹת שֶׁבַּע עַל גַּבֵּי שֶׁבַע כְּגִלְדֵי בְּצָלִים. וְכֻלָּם רְמוּזִים בִּשְׁתֵּי עֵינַיִם. י' נִקְרֵאת עוֹלָם קָטָן. ו' עוֹלָם אָרֹךְ. וְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לִשְׁאֹל שְׁאֵלָתוֹ לְגַבֵּי עוֹלָם אָרֹךְ – צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בּוֹ, וּבְעוֹלָם קָצָר – לְקַצֵּר בּוֹ.

וְעַל דָּא אָמְרוּ מָאנֵי מַתְנִיתִין מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ אֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַצֵּר. לְקַצֵּר, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַאֲרִיךְ. לְקַצֵּר בִּצְלוֹתֵהּ (במדבר יב יג) אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ בְּנִקְדַּת י'. לְהַאֲרִיךְ מִסְטְרָא דְּאָת ו' וּנְפִילָה בְּאָת פ' וְכֹלָּא פ"ו (דברים ט יח) וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה. וְכֹלָּא מ"ם י' נְקֻדָּה בְּאֶמְצָעִיתָא אִתְעֲבִיד מַיִם.

וּמִסִּטְרָא דְּחֶסֶד צָרִיךְ לְאַרָּכָא בִּצְלוֹתֵהּ. וּבְשִׁמְא קַדִּישָׁא יַסְלִיק יְהוָ"ה בִּרְבִיעַ. וְצָרִיךְ לְאַרָּכָא בִּתְנוּעָה זוֹ דְּאִיהוּ רָזָא דִּתְקִיעָה. לְקַצֵּר מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה בִּתְנוּעָה דִּשְׁבָרִים, דְּתַמָּן תְּבִיר בֵּינוֹנִי לָא בַּאֲרִיכוּ לֹא בְּקִצּוּרוֹ, בִּתְרוּעָה בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהִי שַׁלְשֶׁלֶת. דְּתַרְוַיְהוּ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לָקֵבֶל רְבִיעַ דְּסָלִיק אִיהוּ חֹלֶם. שְׁבָרִים לָקֵבֶל שְׁבָא. דָּא בָּעָא לְסָלְקָא קָלָא, וְדָא בָּעָא לְנַחְתָּא

לשון הקודש

וְעַל זֶה אָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ אֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַצֵּר, לְקַצֵּר – אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַאֲרִיךְ. לְקַצֵּר בִּתְפִלָּתוֹ – אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ בְּנִקְדַּת י'. לְהַאֲרִיךְ – מִצַּד הָאוֹת ו', וּנְפִילָה בְּאוֹת פ', וְהַכֹּל פ"ו, וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה. וְהַכֹּל מ"ם, י' הַנְּקֻדָּה בָּאֶמְצַע נַעֲשֵׂית מַיִם.

וּמִצַּד הַחֶסֶד צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ. וּבְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ יַעֲלֶה יְהוָ"ה בִּרְבִיעַ. וְצָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בַּתְּנוּעָה הַזּוֹ, שֶׁהִיא סוֹד הַתְּקִיעָה. לְקַצֵּר מִצַּד הַגְּבוּרָה בַּתְּנוּעָה שֶׁל שְׁבָרִים, שֶׁשָּׁם תְּבִיר בֵּינוֹנִי, לֹא בַּאֲרִיכוּת וְלֹא בְּקִצּוּר, בִּתְרוּעָה בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁהִיא שַׁלְשֶׁלֶת, שֶׁשְּׁנֵיהֶם שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, כְּנֶגֶד רְבִיעַ שֶׁהוּא עוֹלֶה חוֹלָם.

לָהּ. וּבְגִין דָּא אִנּוּן שְׁבָרִים תְּרוּעָה שַׁלְשֶׁלֶת דָּא י' סָגוֹלְתָּא.

פְּתַח וְאָמַר זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא. בַּחֲשַׁאי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה (ש"א א יג) וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמַע פְּתַח נְקֻדַּת יָמִין יְהוָ"ה מֶלֶךְ. נְקֻדַּת שְׁמֹאל יְהוָ"ה מָלַךְ. נְקֻדָּה אֶמְצָעִית יְהוָ"ה יִמְלֹךְ. רְבִיעַ לְסָלְקָא קָלָא. תְּבִיר לְתַבְּרָא קָלָא. שַׁלְשֶׁלֶת אָחִיד בְּתַרְוַיְהוּ כְּשַׁלְשֶׁלָאָה. וְאִיהוּ כְּגַוְנָא דְּרָבִיעַ דְּמַאֲרִיךְ בָּהּ תֵּבָה, וְאִיהוּ נְקֻדָּה חֲדָא כְּגַוְנָא דְּחוֹלָם. לֵית נְקֻדָּה דְּלֵית לָהּ כְּגַוְנָא דִּילָהּ בְּטַעֲמֵי. סָגוֹל לְגַבֵּי סָגוֹלְתָּא. שְׁבָא לָקֵבֵל זָקֵף גָּדוֹל כֻּלְּהוּ תִּשְׁבַּח לוֹן נְקוּדֵי, כְּגַוְנָא דְּטַעֲמֵי לְמָאן דְּיַדַּע רָזִין סְתִימִין.

קָם סָבָא דְּסָבִין מִבָּתַר טוּלָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר רִבִּי רִבִּי הָא כָּל מָארֵי מַתְנִיתִין קָא נָחְתִין

לשון הקודש

הַשְּׁבָרִים כְּנֶגֶד שְׁבָא. זֶה צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת קוֹל, וְזֶה צָרִיךְ לְהוֹרִיד אוֹתָהּ. וּמְשׁוּם זֶה אוֹתָם שְׁבָרִים תְּרוּעָה, שַׁלְשֶׁלֶת זוֹ י' סָגוֹלְתָּא.

פְּתַח וְאָמַר, זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא. בַּחֲשַׁאי הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמַע, פַּתָּח נְקֻדַּת יָמִין יְהוָ"ה מֶלֶךְ. נְקֻדַּת שְׁמֹאל יְהוָ"ה מָלַךְ. הַנְּקֻדָּה הָאֶמְצָעִית יְהוָ"ה יִמְלֹךְ. רְבִיעַ לְהַעֲלוֹת קוֹל. תְּבִיר לְשַׁבֵּר הַקּוֹל. הַשַּׁלְשֶׁלֶת אוֹחֶזֶת בִּשְׁנֵיהֶם כְּשַׁלְשֶׁלֶת. וְהוּא כְּמוֹ הָרְבִיעַ שֶׁמַּאֲרִיךְ בָּהּ הַתֵּבָה, וְהִיא נְקֻדָּה אַחַת כְּמוֹ שֶׁהַחוֹלָם. אֵין נְקֻדָּה שֶׁאֵין לָהּ כְּמוֹ שֶׁלָּהּ בַּטְּעָמִים. סָגוֹל אֶל הַסָּגוֹלְתָּא. שְׁבָא כְּנֶגֶד זָקֵף גָּדוֹל, כֻּלָּם תִּמְצָא אוֹתָם נְקוּדִים כְּמוֹ שֶׁהַטְּעָמִים לְמִי שֶׁיּוֹדֵעַ סוֹדוֹת נִסְתָּרִים.

קָם זְקֵן הַזְּקֵנִים מֵאַחַר צִלּוֹ שֶׁל רַבִּי

לְאַגָּאָא קְרָבָא עִמָּךְ. אִתְתַּקַּן וְאִזְדָּרַז בְּכָל מָאנֵי קְרָבָא. וְלָא עוֹד אֶלָּא כָּל מָארֵי דְּסוּסְנִין דְּאִנּוּן סוּסֵיהוֹן דְּאֵשׁ, מַרְכְּבוֹתֵיהוֹן מֶרְכְּבוֹת לֶהָבָה, רוֹמַחֵיהוֹן אֵשׁ, וְחַרְבוֹתֵיהוֹן אֵשׁ, וְקַשְׁתוֹתֵיהֶן אֵשׁ, וְחֵילֵיהוֹן אֵשׁ. וְלָא עוֹד אֶלָּא דְּסָבָא דְּסָבִין קָא אָתֵי עִמְּהוֹן, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִב לְבוּשֵׁהּ כְּתַלַּג חִוָּר וְכוּ'.

קָם רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, חַבְרַיָּיא שַׁעֲתָא אִיהוּ לְאִתְקָנָא שְׁכִינְתָּא בֵּינָנָא לְאַגָּנָא עָלָנָא בְּהַאי קְרָבָא. וְאוֹרַיְתָא דְּאִיהִי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אִיהִי נְחִית בְּכַמָּה מָארֵי דְּקִלִּין וְשׁוֹפְרִין, וְכַמָּה פָּרַשְׁיָן תַּקִּיפִין מְלֶאֱמִדֵי מִלְחָמָה לְאַגָּחָא (דף קל ע"א) עִמָּנָא. וּבְגִין דְּאוֹרַיְתָא דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אִיהִי נְחִית צָרִיךְ לְאִתְעָרָא אוֹרַיְתָא בְּאַתְוָן דְּאִנּוּן סוּסֵי

לשון הקודש

שִׁמְעוֹן וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, חֲבֵרַי כָּל בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה יוֹרְדִים לַעֲרֹךְ עִמְּךָ קְרָב. הִתְתַּקֵּן וְהִזְדָּרֵז עִם כָּל כְּלֵי הַקְּרָב. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא כָּל בַּעֲלֵי הַסּוּסִים שֶׁסּוּסֵיהֶם הֵם אֵשׁ, מַרְכְּבוֹתֵיהֶם מַרְכְּבוֹת לֶהָבָה, רָמְחֵיהֶם אֵשׁ, וְחַרְבוֹתֵיהֶם אֵשׁ, וְקַשְׁתוֹתֵיהֶם אֵשׁ, וְחֵילוֹתֵיהֶם אֵשׁ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁזָּקֵן הַזְּקֵנִים בָּא עִמָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דניאל ז) עַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וּלְבוּשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לָבָן וְכוּ'.

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, חֲבֵרִים, הַשָּׁעָה הִיא לְהִתְקַיֵּן הַשְּׁכִינָה בֵּינֵינוּ לְהָגֵן עָלֵינוּ בַּקְּרָב הַזֶּה. וְהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, הִיא יוֹרֶדֶת בְּכַמָּה בַּעֲלֵי קוֹלוֹת וְשׁוֹפָרוֹת, וְכַמָּה פָּרָשִׁים תַּקִּיפִים מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה לְהִלָּחֵם עִמָּנוּ. וּמִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, יוֹרֶדֶת, צָרִיךְ לְהָעִיר הַתּוֹרָה בָּאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן סוּסֵי אֵשׁ,

אֵשׁ וְנִקּוּדִין דְּאִנּוּן פָּרְשִׁין רְכִיבִין עָלַיְהוּ, וְטַעֲמֵי דְּאִנּוּן מָאנֵי קְרָבָא.

פְּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא. כַּד גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וְאִזְדְּרִיקוּ בֵּין אָמִין דְּעָלְמָא לְאַרְבַּע סִטְרִין, אִזְדְּרִיקוּ אַרְבַּע אַתְוָן עָלַיְהוּ מִלְעֵלָּא. י׳ לַמְזָרָח. ה׳ לַמַּעֲרָב. ו׳ לַדָּרוֹם. ה׳ לַצָּפוֹן. וְדָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהִי יְהוָ״ה שָׁלִיט עַל אַרְבַּע סִטְרִין דְּעָלְמָא.

וְנִשְׂרָא דְּאִיהִי אִמָּא עִלָּאָה פְּרִישַׁת גַּדְפָּהָא עָלַיְהוּ בְּכָל שַׁבָּת וְיוֹמִין טָבִין. בְּגִין דְּתֵהֵא מְגִנָּא עָלַיְהוּ וַדַּאי מִכָּל סִטְרִין בִּישִׁין, וְדָא הוּא הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם וְכוּ׳. דְּסֻכָּה וַדַּאי אִתְקְרִיאַת בְּגִין דְּמִסַּכֶּכֶת עָלַיְהוּ בְּשֶׁבַע יוֹמֵי דְּסֻכּוֹת דְּאִנּוּן בְּנָהָא לְקַבְלַיְהוּ אִנּוּן שֶׁבַע יוֹמֵי דְּפִסְחָא וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (ויקרא כב כז) **שִׁבְעַת יָמִים יִהְיֶה תַּחַת אִמּוֹ.**

לשון הקודש

וְהַנְּקֻדּוֹת שֶׁהֵן פָּרָשִׁים רוֹכְבִים עֲלֵיהֶם, וְהַטְּעָמִים שֶׁהֵם כְּלֵי הַקְּרָב.

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, זַרְקָא מַקַּף שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סֶגוֹלְתָּא. כְּשֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל וְנִזְרְקוּ לְבֵין אֻמּוֹת הָעוֹלָם לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, נִזְרְקוּ עֲלֵיהֶם אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת מִלְמַעְלָה. י׳ לַמִּזְרָח, ה׳ לַמַּעֲרָב, ו׳ לַדָּרוֹם, ה׳ לַצָּפוֹן. וְזֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁהוּא יהו״ה שׁוֹלֵט עַל אַרְבָּעָה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְהַנֶּשֶׁר, שֶׁהוּא הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, פּוֹרֶשֶׂת עֲלֵיהֶם אֶת כְּנָפֶיהָ בְּכָל שַׁבָּת וְיָמִים טוֹבִים, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה מְגִנָּה עֲלֵיהֶם וַדַּאי מִכָּל הַצְּדָדִים הָרָעִים, וְזֶהוּ הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם וְכוּ׳. שֶׁסֻּכָּה וַדַּאי נִקְרֵאת, מִשּׁוּם שֶׁמְּסַכֶּכֶת עֲלֵיהֶם בְּשִׁבְעַת יְמֵי הַסֻּכּוֹת,

וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה, דָּא שְׁמִינִי עֲצֶרֶת עָלֵיהּ אִתְמַר יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַהֹ'. וְהַאי נְשָׁרָא עִלָּאָה אִתְמַר בֵּהּ (דברים לב יא) כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ עַל גּוֹזָלָיו יְרַחֵף. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם. דְּאִנּוּן שִׁבְעִין אַנְפִּין דְּאוֹרַיְתָא.

מִיָּד (שם א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. יְהֵא פֻּרְקָנָא לְיִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא זִמְנָא יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יְקַחֵהוּ יִשָּׂאֵהוּ עַל אֶבְרָתוֹ. וּבְגִין דָּא נְשָׁרָא אִיהוּ עֵינָא, גַּדְפּוֹי תְּרִין כְּרוּבֵי עֵינָא. תְּלָת גַּוְונִין דְּיֵלֵּה אִנּוּן תְּלָת אֲבָהָן, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שם ט טז) וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. אִנּוּן גַּוְונִין דְּעֵינָא דְּאִיהִי מְרַקְּמָא בְּהוֹן. זַכָּאִין עֵינִין דְּמִסְתַּכְּלִין וּמִתְפַּתְּחִין לְגַבֵּהּ לְקַבְּלָא לָהּ מֶרְכָּבָה עָלַיְהוּ. וּמִיָּד (שמות ט ד) וְאָשָׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי.

לשון הקודש

הֵם בָּנֶיהָ, כְּנֶגְדָּם שִׁבְעַת יְמֵי הַפֶּסַח, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר שִׁבְעַת יָמִים יִהְיֶה תַּחַת אִמּוֹ.

וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה זֶה שְׁמִינִי עֲצֶרֶת, עָלָיו נֶאֱמַר יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַהֹ'. וְהַנֶּשֶׁר הָעֶלְיוֹן הַזֶּה נֶאֱמַר בּוֹ כְּנֶשֶׁר יָעִיר עַל קִנּוֹ עַל גּוֹזָלָיו יְרַחֵף. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם, שֶׁהֵם שִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה.

מִיָּד, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. תִּהְיֶה גְּאֻלָּה לְיִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יְקָחֵהוּ יִשָּׂאֵהוּ עַל אֶבְרָתוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה הַנֶּשֶׁר הוּא עַיִן, כְּנָפָיו הֵם שְׁנֵי כְּרוּבֵי הָעַיִן. שְׁלֹשֶׁת הַגְּוָנִים שֶׁלּוֹ הֵם שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. אוֹתָם הַגְּוָנִים שֶׁל הָעַיִן

בַּת עֵינָא דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. אִיהִי תָּגָא בָּרֹאשׁ זַרְקָא אִמָּא עִלָּאָה פְּרִישַׁת גַּדְפָּהָא וּנְטִילַת לָהּ וּפָרְחַת בָּהּ עַד דְּמָטֵי לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, מִגָּהּ עַד אֵין סוֹף וְכַד סְלִיקַת לֵיהּ מִתְתַּקְנָא בְּכָל עֻשָּׁר סְפִירָן, מִתְקַשְּׁטַת בְּכָל תִּקּוּנִין וּלְבוּשִׁין דִּילָהּ, כְּלָהוּ מְרֻקָּמָן מִכָּל גַּוְונִין דְּעָלַהּ, וְחָמֵשׁ אוֹר נְהִירִין בָּהּ.

בְּהַהוּא זִמְנָא מַה כְּתִיב בְּבַעְלָהּ דְּאִיהוּ וְ' עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וְכַד מְיַחֲדָא לוֹן אִמָּא לְתַרְוַיְהוּ, אִיהִי אַמְרַת לְגַבֵּי י' עִלָּאָה דְּאִיהוּ אַבָּא. (דניאל ד כד) מַלְכָּא מִלְּכֵי יִשְׁפַּר עֲלָךְ. וְדָא אִיהוּ מַקָּף שׁוֹפָר לִישָׁנָא דְּשׁוֹפָרָא.

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּמִתְחַבְּרַת עִם בַּעְלָהּ יֵימָא לָהּ אַבָּא הוֹלֵךְ סָגוֹלְתָּא, רְחִימָא עִם בַּעְלָהּ.

לשון הקודש

שֶׁהִיא מְרֻקֶּמֶת בָּהֶם. אַשְׁרֵי הָעֵינַיִם שֶׁמִּסְתַּכְּלִים וְנִפְתָּחִים אֵלֶיהָ לְקַבְּלָהּ כְּמֻרְכָּבָה עֲלֵיהֶם. וּמִיָּד וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי.

בַּת הָעַיִן זוֹ הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. הִיא הַכֶּתֶר בָּרֹאשׁ. זַרְקָא. הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה פּוֹרֶשֶׂת כְּנָפֶיהָ וְנוֹטֶלֶת אוֹתָהּ וּפוֹרַחַת עִמָּהּ, עַד שֶׁמַּגַּעַת אוֹתָהּ לְבַעְלָהּ מִמֶּנּוּ וְעַד אֵין סוֹף. וּכְשֶׁמַּעֲלָה אוֹתָהּ מִתְקֶנֶת בְּכָל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, מִתְקַשֶּׁטֶת בְּכָל הַתִּקּוּנִים וְהַלְּבוּשִׁים שֶׁלָּהּ, כֻּלָּם מְרֻקָּמִים מִכָּל הַגְּוָנִים שֶׁעָלֶיהָ, וַחֲמִשָּׁה אוֹרוֹת מְאִירִים בָּהּ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן מַה כָּתוּב בְּבַעְלָהּ, שֶׁהוּא ו' הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי? וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וּכְשֶׁמְּיַחֶדֶת אוֹתָם הָאֵם אֶת שְׁנֵיהֶם, הִיא אוֹמֶרֶת לַי' הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהוּא הָאַבָּא, מֶלֶךְ מַלְכֵי יִהְיֶה יָפֶה עָלֶיךָ. וְזֶהוּ מַקָּף שׁוֹפָר, לָשׁוֹן שֶׁל יֹפִי.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁמִּתְחַבֶּרֶת עִם בַּעְלָהּ,

בְּהַהוּא זִמְנָא יִתְקַיֵּם בֵּיהּ (בראשית ב כד) **עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד.** (זכריה יד ט) **וּבַיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד לְעֵלָּא. וִיהוֹן אַבָּא וְאִמָּא בְּיִחוּדָא חַדָּא יָ"ה לְעֵלָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בְּיִחוּדָא חַדָּא דְּאִנּוּן וָ"ה לְתַתָּא, וְהָכִי סָלִיק יְהוָ"ה לְחֶשְׁבַּן אֶחָ"ד אֶחָ"ד.**

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּיהוֹן אַרְבַּע חַד. שַׁרְיָן עַל צַדִּיק וְדָא אִיהוּ (תהלים מח ג) **יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ. וְיִתְעַר לְתַתָּא מָשִׁיחַ וְיִסְתַּלַּק שְׁמוּעָתֵהּ בְּכָל עָלְמָא. מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן. מַאי הַר צִיּוֹן. דָּא הַהוּא הַר דְּאִתְמַר בֵּיהּ** (במדבר כז יב) **הַר הָעֲבָרִים. מִתַּמָּן יָקוּם, וּתְרֵין מְשִׁיחִין דְּאִנּוּן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וּמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף יְהוֹן יַרְכִין דִּילֵהּ. וְאִיהוּ אוֹת בֵּינַיְהוּ. בְּגִין דְּעָלַהּ אִתְמַר** (שמות ג יב) **וְזֶה לְךָ**

לשון הקודש

יֹאמַר לָהּ הָאָב הוֹלֵךְ סֻגּוֹלְתָּא, אֲהוּבָה עִם בַּעְלָהּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיֵּם בּוֹ (בראשית ב) עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד. וּבַיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד לְמַטָּה. וְיִהְיוּ הָאָב וְהָאֵם בְּיִחוּד אֶחָד, י"ה לְמַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ בְּיִחוּד אֶחָד, שֶׁהֵם ו"ה לְמַטָּה. וְכָךְ עוֹלֶה יהו"ה לְחֶשְׁבּוֹן אֶחָ"ד אֶחָ"ד.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁיִּהְיוּ אַרְבַּע אֶחָד שׁוֹרִים עַל הַצַּדִּיק. וְזֶהוּ יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ. וְיִתְעוֹרֵר לְמַטָּה הַמָּשִׁיחַ, וְתַעֲלֶה שְׁמוּעָתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם. מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן. מַה זֶּה הַר צִיּוֹן? זֶה אוֹתוֹ הָהָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הַר הָעֲבָרִים, מִשָּׁם יָקוּם, וּשְׁנֵי מְשִׁיחִים, שֶׁהֵם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד

הָאוֹת. וּבְהַהוּא זִמְנָא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי קְרַיְתָ מֶלֶךְ רַב דְּאִיהוּ חָכְמָה, נְחִיתַת עֲטָרָה עָלֶיהָ.

קָם סָבָא אָחֳרָא וְאָמַר, סָבָא סָבָא תְּרֵי חַוּוֹ, וְהָא אִנּוּן חַד לְתַתָּא. אָמַר לֵיהּ וַדַּאי, יְפֵה נוֹף דָּא צַדִּיק. מְשׁוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ, דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ מְשׁוֹשׂ דְּצַדִּיק דְּאִקְרֵי כֹּל. הָאָרֶץ דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא וּלְגַבָּהּ גּוֹף וּבְרִית חַשְׁבִּין חַד. וּלְעֵלָּא אִנּוּן תְּרִין. כְּגַוְנָא דְּאִילָנָא דְּעִקָּרָא דִּילֵיהּ אִיהוּ חַד, וְעַנְפִּין לְעֵלָּא מִתְפָּרְדִין לְקַבְלָא אִיבָּא. וְרָזָא דְּמִלָּה (יחזקאל א יא) וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמַעְלָה. פְּרֻדוֹת וַדַּאי. אִנּוּן עַנְפִּין לְגַבֵּי אַבָּא וְאִמָּא לְקַבְלָא נְבִיעוּ מִמְּקוֹרָא עִלָּאָה דְּלֵית לֵיהּ סוֹף, וּלְאַרְקָא כֹּלָּא בְּצַדִּיק לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא.

לשון הקודש

וּמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף יִהְיוּ הַיְרֵכַיִם שֶׁלּוֹ, וְהוּא אוֹת בֵּינֵיהֶם, מְשׁוּם שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שמות ג) וְזֶה לְךָ הָאוֹת. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁהִיא קְרַיְתָ מֶלֶךְ רַב, שֶׁהוּא חָכְמָה, מוֹרִידָה עֲטָרָה עָלֶיהָ.

קָם זָקֵן אַחֵר וְאָמַר, זָקֵן זָקֵן, שְׁנַיִם הָיוּ, וַהֲרֵי הֵם אֶחָד לְמַטָּה. אָמַר לוֹ, וַדַּאי, יְפֵה נוֹף – צַדִּיק. מְשׁוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ – זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהוּא הַמָּשׁוֹשׂ שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁנִּקְרָא כֹּל. וְהָאָרֶץ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, וְאֶצְלָהּ גּוֹף וּבְרִית נֶחְשָׁבִים לְאֶחָד. וּלְמַעְלָה הֵם שְׁנַיִם, כְּמוֹ שֶׁהָאִילָן שֶׁהַשֹּׁרֶשׁ שֶׁלּוֹ הוּא אֶחָד, וְהָעֲנָפִים לְמַעְלָה נִפְרָדִים לְקַבֵּל הַפְּרִי, וְסוֹד הַדָּבָר – וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמַעְלָה. וַדַּאי פְּרוּדוֹת, אוֹתָם הָעֲנָפִים אֶל הָאָב וְהָאֵם לְקַבֵּל נְבִיעָה מִמָּקוֹר עֶלְיוֹן שֶׁאֵין לוֹ סוֹף, וּלְהָרִיק הַכֹּל בְּצַדִּיק אֶל הַשְּׁכִינָה.

וְעוֹד הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן הַאי נְקֻדָּה דְּאִיהִי צִיּוֹן, אִיהִי בֵּין תְּרֵי יַרְכֵי קְשׁוֹט דְּאִנּוּן צֻרֵי, וּבְהוֹן אִתְעֲבִיד סֻגּוֹל. בִּתְרִין דְּרוֹעִין אִיהִי סֻגּוֹלְתָּא. לְעֵלָּא מִנַּיְהוּ חֹלָם עַל צֻרֵי אִתְעֲבִיד סֻגּוֹלְתָּא. חִירִיק תְּחוֹת צֻרֵי אִתְעֲבִיד סֻגּוֹל תְּחוֹת תְּרֵין יַרְכִין. וּבְגִין דְּאִיהִי סֻגּוֹלְתָּא עַל תְּרֵין דְּרוֹעִין דְּאִנּוּן אַבְרָהָם יִצְחָק, אָמַר קְרָא (תהלים קיח כב) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.

וְאִנּוּן ג' יוּדִי"ן יִיי, עָלַיְהוּ אִתְמַר אֵין פּוֹחֲתִין מֵעֲשָׂרָה מַלְכִיּוֹת וּמֵעֲשָׂרָה זִכְרוֹנוֹת וּמֵעֲשָׂרָה שׁוֹפָרוֹת דְּאִתְרְמִיזוּ בְּיוּ"ד הֵ"י וָא"ו הֵ"י. וְאִנּוּן תְּלָת טִפִּין דְּמִחָא דְּאִתְקְרִיאוּ יִיי וּמַאי מִחָא דָּא חָכְמָה עִלָּאָה סְתִימָאָה בִּכְתָרָא בְּרֹאשׁ דְּאִיהוּ כֶּתֶר עֶלְיוֹן. וְאִלֵּין אִנּוּן יְחוּד בְּרָכָה קְדֻשָּׁה

לשון הקודש

וְעוֹד, הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן, זוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁהִיא צִיּוֹן, הִיא בֵּין שְׁנֵי יַרְכֵי הָאֱמֶת שֶׁהֵם צֻרֵי, וְעִמָּהֶם נַעֲשֶׂה סְגוֹל. בִּשְׁתֵּי הַזְּרוֹעוֹת הִיא סְגוֹלְתָּא. לְמַעְלָה מֵהֶם חוֹלָם עַל צֻרֵי, נַעֲשֶׂה סְגוֹלְתָּא. חִירִיק תַּחַת צֻרֵי, נַעֲשֶׂה סְגוֹל תַּחַת שְׁנֵי הַיְרֵכַיִם. וּמְשׁוּם שֶׁסְּגוֹלְתָּא הִיא עַל שְׁתֵּי הַזְּרוֹעוֹת שֶׁהֵם אַבְרָהָם וְיִצְחָק, אָמַר הַכָּתוּב (תהלים קיח) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.

וְאוֹתָן שָׁלֹשׁ יוּדִי"ם יִיי, עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר אֵין פּוֹחֲתִים מֵעֶשֶׂר מַלְכֻיּוֹת וּמֵעֲשָׂרָה זִכְרוֹנוֹת וּמֵעֲשָׂרָה שׁוֹפָרוֹת, שֶׁנִּרְמְזוּ בְּיוּ"ד ה"י וא"ו ה"י. וְהֵם שָׁלֹשׁ טִפּוֹת שֶׁל הַמִּחַ שֶׁנִּקְרְאוּ יִיי. וּמַהוּ הַמִּחַ? זוֹ הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה הַנִּסְתֶּרֶת בַּכֶּתֶר שֶׁל רֹאשׁ שֶׁהוּא כֶּתֶר עֶלְיוֹן. וְאֵלּוּ הֵם יִחוּד בְּרָכָה קְדֻשָּׁה, שֶׁבָּהֶם יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ, שֶׁהֵם

דְּבְהוֹן (שם כ י) יַ'עֲנֵנוּ בְּ'יוֹם קָ'רְאֵנוּ. דְּאִנּוּן רָאשֵׁי תֵּבִין דְּעָלַיְהוּ אִתְּמַר (בראשית לב כב) וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבּ"ק, וְסָלְקִין בְּחֶשְׁבַּן אֶהְיֶ"ה יְהוָ"ה אֲדנָ"י, דְּאִנּוּן נִשְׁמְתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא בְּאַרַח אֲצִילוּת מִתַּמָּן.

וְכַד הַאי זַרְקָא אִתְּגְּלְיָא בְּעָלְמָא אִתְּמַר בֵּיהּ (ישעיה מ ט) עַל הַר גָּבֹהַ עֲלִי לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִַם. עֲלִי לָךְ בִּנְקֻדָּה עִלָּאָה מִן סָגוֹלְתָּא דְּאִיהוּ חֹלָם עַל צֵרֵי. הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִַם הָרִימִי אַל תִּירָאִי בִּתְרֵין יוּדִין דְּאִנּוּן צֵרֵי וְכֻלְּהוּ סָגוֹלְתָּא.

בְּהַהוּא זִמְנָא סָלְקָא לְעֵלָּא קָלָא וְעוֹד בְּזַרְקָא (במדבר כז ג) אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר, וְלֵית מִיתָה (דף קל ע"ב) אֶלָּא גָּלוּתָא. כִּי בְּחֶטְאוֹ מֵת. בְּחֶטְאוֹ נוּקְבָא דְּסַמְאֵל דָּא נָחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים דְּפַתִּי לְחַוָּה.

לשון הקודש

רָאשֵׁי הַתֵּבוֹת שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (בראשית לב) וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק, וְעוֹלִים בְּחֶשְׁבּוֹן אֶהְיֶ"ה יְהוָ"ה אֲדנָ"י, שֶׁהֵן נְשָׁמָה וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוּת מִשָּׁם.

וּכְשֶׁהַזַּרְקָא הַזּוֹ מִתְגַּלֵּית בָּעוֹלָם, נֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה מ) עַל הַר גָּבֹהַ עֲלִי לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִַם. עֲלִי לָךְ בַּנְּקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה מִן סָגוֹלְתָּא, שֶׁהוּא חוֹלָם עַל צֵרֵי. הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִַם הָרִימִי אַל תִּירָאִי, בִּשְׁנֵי יוּדִי"ם, שֶׁהֵם צֵרֵי, וְכֻלָּם סָגוֹלְתָּא. **בְּאוֹתוֹ** הַזְּמַן עוֹלֶה לְמַעְלָה קוֹל, וְעוֹד בְּזַרְקָא, אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר, וְאֵין מִיתָה אֶלָּא גָּלוּת. כִּי בְחֶטְאוֹ מֵת, בַּחֲטָאֵי הַנְּקֻבָּה שֶׁל סמא"ל, זֶה הַנָּחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים שֶׁפִּתָּה אֶת חַוָּה. וְהוּא לֹא הָיָה

וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה, בְּאִלֵּין נוֹעֲדִים עַל ה' בַּעֲדַת קֹרַח, מֵאִלֵּין דְּהַוּוּ מְקַצְּצִין בַּנְּטִיעוֹת וְעָבְדוּ פֵּרוּדָא בֵּין קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּה, וְהַאי נָחָשׁ אִיהוּ כְּרִיכָא עַל צַוָּארוֹ.

וּבְגִין דָּא אָרִיךְ בֵּיהּ וְאָמַר אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר. וְדָא קָא יָרֵק דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית יא ב) וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְאִיהוּ קָא יָרֵק דְּאַסְחַר כָּל עָלְמָא דָּא קָא בְּחֶנֶק רוּחַ סְעָרָה, וְעָלֵהּ אִתְמַר (איכה ד כ) רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ ה' נִלְכַּד בִּשְׁחִיתוֹתָם. רוּחַ אַף בֵּיהּ נִלְכַּד מְשִׁיחַ ה', דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית א ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם. וְעָלֵהּ אִתְמַר (שמות טז ח) וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם. וְאִלֵּין מַיָּא דְּאוֹרַיְתָא.

בְּזִמְנָא דְּאִנּוּן חַיָּבַיָּא בְּעָלְמָא נִצְּבוּ כְּמוֹ גֶּד נוֹזְלִים, טִפִּין טִפִּין וְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם. בְּגִין דְּלָא

לשון הקודש

בְּתוֹךְ הָעֵדָה, עִם אֵלּוּ הַנּוֹעָדִים עַל ה' בַּעֲדַת קֹרַח, מֵאֵלּוּ שֶׁהָיוּ מְקַצְּצִים בַּנְּטִיעוֹת וְעָשׂוּ פֵּרוּד בֵּין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִשְׁכִינָתוֹ, וְהַנָּחָשׁ הַזֶּה הוּא כָּרוּךְ עַל צַוָּארוֹ.

וּמִשּׁוּם כָּךְ הֶאֱרִיךְ בּוֹ וְאָמַר אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר. וְזֶה קָא יָרֵק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְהוּא קָא יָרֵק שֶׁסּוֹבֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם. זֶה קָא בְּחֶנֶק רוּחַ סְעָרָה. וְעָלָיו נֶאֱמַר (איכה ד) רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ ה' נִלְכַּד בִּשְׁחִיתוֹתָם. רוּחַ אַף בּוֹ נִלְכַּד מְשִׁיחַ ה' שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם, וְעָלָיו נֶאֱמַר וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם. וְאֵלּוּ הַמַּיִם שֶׁל הַתּוֹרָה.

בִּזְמַן שֶׁאוֹתָם הָרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם נִצְּבוּ

אִשְׁתְּכַח מְהֵימְנוּתָא, קָפְאוּ תְּהוֹמוֹת בְּלֵב יָם, מַאי לֵב יָם. דָּא לֵ"ב אֱלֹהִים דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית. כֻּלְּהוּ קָפְאוּ. בְּגִין דְּלָא יִתְגָּרֵי (נ"א אִתְהַנֵּי) אַף בְּהוֹן. מַאי יָם דָּא אִמָּא דְּאִיהִי גְּלִידָא חֲתִימָא בֵּינַיְיהוּ. וְלָא אִתְנַגִּידַת וְאַשְׁפָּעָא בְּעָלְמָא. וְכַד בָּעֵי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַטְלָא נוּקְמָא מִן חִוְיָא וּמִן רְתִיכוֹי, מַה כְּתִיב נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם.

וּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְמַשְׁכָן מַיָּא דְּאוֹרַיְתָא וְאַשְׁפָּעָא לְתַתָּא. וְאִנּוּן מַיִם זֵידוֹנִים צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים מִנַּיְהוּ. דְּאִנּוּן מֵהַהוּא דְּאִתְמַר (תהלים צג ד) אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'. בְּהוּ אֲבָנִין מְפֻלָּמִין (אִנּוּן), וְאִית אַבְנִין מִסְּטָרָא אָחֳרָא דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כט טז) עֵץ וָאֶבֶן, מִנַּיְהוּ נָפְקִין מַיִם זֵידוֹנִים מֵי טוֹפָנָא, וּתְמָן גָּרִים דְּאִנּוּן שַׁלְטִין עַל עָלְמָא. לְוִיתָן

לשון הקודש

כְּמוֹ גֵּד גְּוִלִּים, טִפּוֹת טִפּוֹת, מְעַט שָׁם מְעַט שָׁם. מְשׁוֹם שֶׁלֹּא נִמְצֵאת הָאֱמוּנָה, קָפְאוּ תְּהוֹמוֹת בְּלֵב יָם. מַה זֶּה לֵב יָם? זֶה לֵ"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. כֻּלָּם קָפְאוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגָּרֶה (יֵהָנֶה) בָּהֶם אַף. מַהוּ יָם? זוֹ הָאֵם שֶׁהִיא קְפוּאָה, חֲתוּמָה בֵּינֵיהֶם, וְלֹא מַזְרִימָה וּמַשְׁפִּיעָה בָּעוֹלָם. וּכְשֶׁרוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִטֹּל נְקָמָה מִן הַנָּחָשׁ וּמִמַּרְכְּבוֹתָיו, מַה כָּתוּב? נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם.

וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן נִמְשָׁכִים מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה וּמַשְׁפִּיעָה לְמַטָּה. וְאוֹתָם מַיִם זֵידוֹנִים צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים מֵהֶם, שֶׁהֵם מֵאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לג) אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'. בָּהֶם אֲבָנִים מְפֻלָּמוֹת (הֵן). וְיֵשׁ אֲבָנִים מִצַּד אַחֵר שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם עֵץ וָאֶבֶן, יוֹצְאִים מֵהֶן מַיִם זֵידוֹנִים, מֵי הַמַּבּוּל. וּמִי גּוֹרֵם שֶׁהֵם שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם? הַלִּוְיָתוֹת אַבְנֵי

אַבְנֵי אוֹרַיְתָא דְּאִתְבָּרוּ, דְּאִנּוּן אַבְנִין מְפָלְמִין דְּמִנְּהוֹן
הֲווֹ נָפְקִין מַיִם חַיִּים.

וְכַד אִלֵּין מִתְנַבְּרִין מַה כְּתִיב וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס
קָמֶיךָ. וְאִתְעֲבִידוּ לוֹן אַבְנִין דְּסִקִילָה וְחִשָּׁךְ
עַל פְּנֵי תְהוֹם. (שמות יד כ) וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ, וְלֹא קָרַב
זֶה אֶל זֶה כָּל הַלָּיְלָה. וְאִתְמַר בֵּיהּ (שם קלט יב) גַּם
חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ. וְאִתְמַר בֵּיהּ (שמות י כה) וַיְהִי
חֹשֶׁךְ אֲפֵלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם, וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם.

וְרָזָא דְּמִלָּה (איוב לז כא) וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בָּהִיר
הוּא בַּשְּׁחָקִים. אִתְמַר הָכָא וְעַתָּה לֹא רָאוּ
אוֹר. וְאִתְמַר בְּמִצְרָאֵי לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו
וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו וגו'. וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הָיָה אוֹר. וְחֹשֶׁךְ הוּא שְׂרֵפָה, וְעָלֶה אִתְמַר תְּשַׁלַּח
חֲרוֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ. וְדָא אִיהוּ אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ,

לשון הקודש

הַתּוֹרָה שֶׁנִּשְׁבְּרוּ, שֶׁהֵם אֲבָנִים מְפֻלָּמוֹת
שֶׁמֵּהֶן הָיוּ יוֹצְאִים מַיִם חַיִּים.

וּכְשֶׁאֵלּוּ מִתְנַבְּרִים, מַה כָּתוּב? וּבְרֹב
גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ. וְנַעֲשׂוּ לָהֶם אֲבָנִים
שֶׁל סְקִילָה וְחשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. וַיְהִי
הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל
הַלָּיְלָה. וְנֶאֱמַר בּוֹ (שם קלט) גַּם חֹשֶׁךְ לֹא
יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ. וְנֶאֱמַר בּוֹ (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁךְ
אֲפֵלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם, וּלְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם.

וְסוֹד הַדָּבָר – וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בָּהִיר
הוּא בַּשְּׁחָקִים (איוב לז). נֶאֱמַר כָּאן וְעַתָּה
לֹא רָאוּ אוֹר, וְנֶאֱמַר בַּמִּצְרִים לֹא רָאוּ
אִישׁ אֶת אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו.
וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר. וְחֹשֶׁךְ הוּא
שְׂרֵפָה, וְעָלָיו נֶאֱמַר תְּשַׁלַּח חֲרוֹנְךָ

אֶשָּׁא דְּאוֹרַיְתָא דְּאַכְלָא אֶשָּׁא נוּכְרָאָה. תְּהוֹ"ם הוּא הַמָּוֶ"ת.

וְאֵית תְּהוֹם אָחֳרָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים מב ח) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ. מַאי צִנּוֹרֶיךָ. אִנּוּן צִנּוֹרִין דְּחָכְמְתָא דְּאִנּוּן וָוֵי הָעֲמוּדִים. כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ, אִלֵּין טְעָמִים דְּאוֹרַיְתָא. וְגַלֶּיךָ, אִלֵּין נִקּוּדֵי אוֹרַיְתָא. עָלַי עָבְרוּ דָּא רָזָא דְּעִבּוּ"ר. דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות לד ו) וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא.

וְאֵית תְּהוֹם דְּאִיהוּ בְּהִפּוּךְ אַתְוָן הַמָּוֶת, וְאִיהוּ הֶרֶג. וְאַרְבַּע אַתְוָן דְּשֵׁם יְהוָ"ה שָׁלְטִין עַל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק י' עֲבִידַת סְקִילָה בה"ו. ה' עָבִיד שְׂרֵפָה בְּתה"ו דְּאִיהוּ קַו יָרֹק. וְאִיהוּ תְּשׁוּבָה. ה' אִתְלַבְּשַׁת בֵּיהּ לְמֶעֱבַד דִּינָא בְּחַיָּבַיָּא. ו' אִתְלְבַשׁ בַּחשֹׁךְ לְמֶעֱבַד בֵּיהּ

לשון הקודש

יֹאכְלֵמוֹ בַּקַּשׁ. וְזֶהוּ אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ, הָאֵשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁאוֹכֶלֶת אֵשׁ נָכְרִיָּה.

תְּהוֹ"ם הוּא הַמָּוֶ"ת.

וְיֵשׁ תְּהוֹם אַחֵר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים מב) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ. מַה זֶּה צִנּוֹרֶיךָ? אוֹתָם הַצִּנּוֹרוֹת שֶׁל הַחָכְמָה שֶׁהֵם וָוֵי הָעֲמוּדִים. כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ – אֵלּוּ הַטְּעָמִים שֶׁל הַתּוֹרָה. וְגַלֶּיךָ – אֵלּוּ הַנִּקּוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה. עָלַי עָבְרוּ – זֶה סוֹד הָעִבּוּר, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות לד) וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא.

וְיֵשׁ תְּהוֹם שֶׁהוּא בְּהִפּוּךְ אוֹתִיּוֹת הַמָּוֶת, וְהוּא הֶרֶג. וְאַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם יְהוָ"ה שׁוֹלְטוֹת עַל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק. י' עוֹשָׂה סְקִילָה בְּה"ו. ה' עוֹשָׂה שְׂרֵפָה בְּתה"ו, שֶׁהוּא קַו יָרֹק, וְהוּא תְּשׁוּבָה. ה' מִתְלַבֶּשֶׁת בּוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין בָּרְשָׁעִים. ו'

שְׁרָפָה. ה' אִתְלְבַּשׁ בַּתְּהוֹם דְּאִיהוּ הַמָּוֶת לְמֶעֱבַד בֵּיהּ הֶרֶג.

וְהָאָרֶץ כְּלִילָא מִכְּלְהוּ קְלִפִּין, וּשְׁכִינְתָּא מִתְלַבְּשַׁת בָּהּ לְבַעֲרָא רוּחַ הַטֻּמְאָה. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (זכריה יג ב) וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ, וְאִית מָאן דְּאָמַר דִּבְאִלֵּין קְלִפִּין אִיהוּ שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּהִפּוּכָא הוה'. וְרָזָא דְּמִלָּה (אסתר ה יג) וְכָל זֶה' אֵינֶנּ"וּ שָׁוֶ"ה לִ"י. וְאִנּוּן ה' בְּתַהּוּ וּ' בְּבַהּוּ. ב'ו הו"א אנ"י וה'ו. וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. וְחֹשֶׁךְ בֵּיהּ ה'. תְּהוֹם בֵּיהּ י'. וְכַד אִיהִי ה' וְעִירָא בְּקִלְפָּה דְּאִיהִי תֹּהוּ, מַה כְּתִיב (ישעיה מה יח) לֹא תֹהוּ בְּרָאָהּ. דְּלֵית לָהּ חִבּוּרָא וְיִחוּדָא עִם בַּעְלָהּ כַּד אִיהִי מִתְלַבְּשָׁא בְּתַהּוּ.

וְאִלֵּין קְלִפִּין אִתְקְרִיאוּ עֲרָיוֹת, וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (ויקרא יח ז) עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ

לשון הקודש

הִתְלַבְּשָׁה בַּחֹשֶׁךְ לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׂרֵפָה. ה' הִתְלַבֵּשׁ בַּתְּהוֹם, שֶׁהוּא הַמָּוֶת, לַעֲשׂוֹת בּוֹ הֶרֶג.

וְהָאָרֶץ כְּלוּלָה מִכָּל הַקְּלִפּוֹת, וְהַשְּׁכִינָה מִתְלַבֶּשֶׁת בָּהּ לְבַעֵר אֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ. וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר, שֶׁבַּקְּלִפּוֹת הַלָּלוּ הוּא הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּהִפּוּךְ הוה"י, וְסוֹד הַדָּבָר – וְכָל ז"ה אֵינֶנּ"וּ שָׁוֶ"ה לִ"י. וְהֵם ה' בְּתַהּוּ, וּ' בְּבַהּוּ. ב"ו הו"א אנ"י וה"ו. וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. וְחֹשֶׁךְ – בּוֹ ה'. תְּהוֹם – בּוֹ י'. וְכַאֲשֶׁר ה' הַקְּטַנָּה בַּקְּלִפָּה, שֶׁהִיא תֹּהוּ, מַה כָּתוּב? לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ, שֶׁאֵין לָהּ חִבּוּר וְיִחוּד עִם בַּעְלָהּ כְּשֶׁהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּתַהּוּ.

וְהַקְּלִפּוֹת הַלָּלוּ נִקְרָאוֹת עֲרָיוֹת, וַעֲלֵיהֶם

לֹא תְגַלֶּה. דָּא חֻשָּׁךְ וּתְהוֹם דְּאִנּוּן עֶרְוַת אַבָּא וְאִמָּא דְּאִנּוּן י"ה. (שם פסוק יז) עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ, תֹּהוּ וְחֻשָּׁךְ. (שם פסוק ט) עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַּת אָבִיךָ אוֹ בַת אִמֶּךָ, דָּא ה' זְעִירָא. כְּלְהוּ עֲרָיִין אִנּוּן הָכָא וְהָכָא אִתְמַר (ישעיה כג יח) לֶאֱכֹל לְשָׂבְעָה וְלִמְכַסֶּה עָתִיק.

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ. בְּזִמְנָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה בְּאִלֵּין קְלִפִּין הֲוָה בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן. וְהָא אוֹקְמוּהָ דְּלֵית הַשְׁפָּעָה בְּכָל עָלְמִין. וְנָהָר דְּאִיהוּ צַדִּיק יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ בְּתְרִין עָלְמִין בְּעָלְמָא דֵּין וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי. וְאִית מָאן דְּאָמַר דְּסָלִיק בְּמַחֲשַׁבְתָּה לְמִבְנֵי עָלְמִין וּלְהַחֲרִיבָן, וְאָמַר דֵּין מְהַנְּיָן לִי וְדֵין לָא מְהַנְּיָן לִי. אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ מְהַנְּיָן לִי. אָחֳרִנִין דְּאִתְמַר בְּהוֹן וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, דְּאַחֲזֵי עַל

לשון הקודש

נֶאֱמַר עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה. זֶה תְּהוֹם וְחֹשֶׁךְ, שֶׁהֵם עֶרְוַת הָאָב וְהָאֵם שֶׁהֵן י"ה. עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ – תֹּהוּ וְחֹשֶׁךְ. עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַּת אָבִיךָ אוֹ בַת אִמֶּךָ – זוֹ ה' הַקְּטַנָּה. כָּל הָעֲרָיוֹת הֵן כָּאן, וְכָאן נֶאֱמַר (ישעיה נג) לֶאֱכֹל לְשָׂבְעָה וְלִמְכַסֶּה עָתִיק.

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ. בְּזֶמֶן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה בְּאֵלּוּ הַקְּלִפּוֹת, הָיָה בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן. וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ שֶׁאֵין הַשְׁפָּעָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהַנָּהָר, שֶׁהוּא צַדִּיק, יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ, בִּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר, שֶׁעָלָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ לִבְנוֹת עוֹלָמוֹת וּלְהַחֲרִיבָן, וְאָמַר: אֵלֶּה מוֹעִילִים לִי, וְאֵלּוּ לֹא מוֹעִילִים לִי. אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ – מוֹעִילִים לִי. הָאֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ

עָלְמִין דְּסָלִיק בִּרְעוּתֵהּ לְמִבְרָא לוֹן וְלָא עָבִיד לוֹן. עָלַיְהוּ אִתְמַר תֹּהוּ וָבֹהוּ בְּאִלֵּין אָמַר לָא מְהַנְיָן לִי. **וּבְזִמְנָא** דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאִלֵּין קְלִפִּין אִתְמַר בֵּיהּ (איכה ג ד) סַכֹּתָה בֶּעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה. בֹּהוּ וְחֹשֶׁךְ, עָלַיְהוּ אִתְמַר (שמות יד כ) וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ. וְאִלֵּין אִנּוּן קְלִפִּין דְּאֶגּוֹזָא מֹחָא מִלְּגָאו דְּאִתְפְּלַג לְאַרְבַּע סִטְרִין, דָּא יְהוָ"ה דְּאִיהוּ לֹא קַבִּיל מְסָאֲבוּ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (ירמיה כג כט) הֲלֹא כֹה דְּבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה'. מָה אֵשָׁא לֹא מְקַבֵּל טֻמְאָה, אַף שְׁמֵהּ לֹא מְקַבֵּל טֻמְאָה.

וּבְזִמְנָא דְּמִתְעָבְרִין אִלֵּין קְלִפִּין מֵאֶגּוֹזָא. צְלוֹתָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא אדנ"י סַלְקָא לְגַבֵּי בַּעְלָהּ דְּאִיהוּ יו"ד, דְּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ הֲוָה מִתְכַּסְיָא מִנֵּהּ בְּאִנּוּן קְלִפִּין, אִיהִי אִתְקְרִיאַת עֲנִיָּה יְבֻשָּׁה, וְלֵית לָהּ אֶלָּא מַה שֶׁהֵבִיאוּ לָהּ עֲבָדֶיהָ בַּחֲשַׁאי.

לשון הקודש

וָבֹהוּ, שֶׁמֵּרָאֶה עַל עוֹלָמוֹת שֶׁעָלָה בִּרְצוֹנוֹ לִבְרֹא אוֹתָם וְלֹא עָשָׂה אוֹתָם, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר תֹּהוּ וָבֹהוּ, בְּאֵלֶּה הוּא אָמַר לֹא מוֹעִילִים לִי.

וּבְזִמַּן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאֵלּוּ הַקְּלִפּוֹת, נֶאֱמַר בּוֹ (איכה ג) סַכֹּתָה בֶּעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה. בֹּהוּ וְחֹשֶׁךְ, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ, וְאֵלּוּ הֵם קְלִפּוֹת הָאֱגוֹז, הַמֹּחַ מִבִּפְנִים שֶׁנֶּחֱלָק לְאַרְבָּעָה צְדָדִים. זֶה יְהוָ"ה שֶׁהוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דְּבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם ה'. מָה הָאֵשׁ לֹא מְקַבֵּל טֻמְאָה, אַף שְׁמוֹ אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה.

וּבְזִמַּן שֶׁמַּעֲבָרוֹת הַקְּלִפּוֹת הַלָּלוּ, יִשָּׁבְרוּ מֵהָאֱגוֹז. הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה אֲדנ"י, עוֹלָה לְבַעְלָהּ, שֶׁהוּא יו"ד, שֶׁבִּזְמַן שֶׁהוּא

וּבְהַהוּא זִמְנָא דְּאִתְפְּשַׁט קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאִלֵּין קְלִפִּין אִתְמַר בֵּיהּ (ישעיה ל כ) **וְלֹא** יִכָּנֵף עוֹד מוֹרֶיךָ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֶת מוֹרֶיךָ. וּמְיָד דַּהֲוָה יַבָּשָׁה אִתְמַר בֵּיהּ (שם ו ג) מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְאִתְקְרִיאַת בְּרָכָה דִּילֵהּ, קְטֹרֶת דִּילֵהּ, קָרְבְּנָא דִּילֵהּ, קְשׁוֹרָא דִּילֵהּ, עוֹלָה (דף קלא ע"א) דִּילֵהּ, וְאוֹקִידַת כָּל אִנּוּן קְלִפִּין וּסְלִיקַת לְגַבֵּהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא ו ב) **זֹאת** תּוֹרַת הָעֹלָה, בִּצְלוֹתָא דְּשַׁחֲרִית. הִיא הָעֹלָה אִיהִי הָעוֹלָה לְגַבֵּהּ בִּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה. עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה בִּצְלוֹתָא דְּעַרְבִית. דְּבֵהּ אִיהִי אוֹקִידַת כָּל אִלֵּין קְלִפִּין דְּשַׁלְטָאן בְּלֵילְיָא דְּאִיהִי גָּלוּתָא.

וְכַד סְלִיקַת לְגַבֵּהּ, סְלִיקַת בְּכַמָּה רֵיחִין וּבָסְמִין דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן דְּאִיהִי גַּן דְּאוֹרָיְתָא. דְּעָלֵהּ

לשון הקודש

הָיָה מְכֻסֶּה מִמֶּנָּה בַּקְלִפּוֹת הַלָּלוּ, הִיא נִקְרֵאת עֲנָיָה וִיבֻשָׁה, וְאֵין לָהּ אֶלָּא מַה שֶׁהֵבִיאוּ לָהּ עֲבָדֶיהָ בַּחֲשַׁאי.

וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵהַקְלִפּוֹת הַלָּלוּ, נֶאֱמַר בּוֹ (ישעיה ל) וְלֹא יִכָּנֵף עוֹד מוֹרֶיךָ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֶת מוֹרֶיךָ. וּמִיָּד שֶׁנִּהְיָה הַיַּבָּשָׁה, נֶאֱמַר בּוֹ מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְנִקְרֵאת הַבְּרָכָה שֶׁלּוֹ, הַקְּטֹרֶת שֶׁלּוֹ, הַקָּרְבָּן שֶׁלּוֹ, הַקְּשׁוּר שֶׁלּוֹ, הָעוֹלָה שֶׁלּוֹ, וְשׁוֹרֶפֶת כָּל אוֹתָן הַקְּלִפּוֹת וְעוֹלָה אֵלָיו. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה, בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית. הִיא הָעֹלָה – הִיא הָעוֹלָה אֵלָיו בִּתְפִלַּת הַמִּנְחָה. עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה – בִּתְפִלַּת עַרְבִית, שֶׁבָּהּ הִיא שׁוֹרֶפֶת אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת הַלָּלוּ שֶׁשּׁוֹלְטוֹת בַּלַּיְלָה, שֶׁהִיא הַגָּלוּת.

וּכְשֶׁהִיא עוֹלָה אֵלָיו, עוֹלָה בְּכַמָּה רֵיחוֹת וּבְשָׂמִים שֶׁל גַּן עֵדֶן, שֶׁהִיא הַגָּן שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שיר ד) גַּן נָעוּל אֲחֹתִי

אִתְמַר (שיר ד יב) **גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה. סְתִימָא דְּלָא אִתְפַּתְחַת אֶלָּא לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, וְכַד יֵיתֵי בַּעְלָהּ, אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, אִתְפַּתְחַת לְגַבֵּי תְּרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט וְקַבִּילַת לָהּ בִּתְרִין דְּרוֹעִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (שם ב ו) **שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי, יְהֹוָ"ה נָחִית לְגַבָּהּ וְדָא אִיהוּ רָזָא דְּאָמֵן יאהדונה"י, אִיהוּ חִבּוּרָא דִּתְרִין שְׁמָהָן. וּבְגִין דָּא גָּדוֹל הָעוֹנֶה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְבָרֵךְ.**

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּיְהוֹן תְּרִין שְׁמָהָן כַּחֲדָא יִתְעַר בִּרְתָא דְּמַלְכָּא בְּשִׁיר הַשִּׁירִים וּבְמִשְׁלֵי וּבְקֹהֶלֶת, דְּאִנּוּן (תְּרִין שְׁמָהָן כַּחֲדָא), (מ"א ה יב) **שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל, תְּלָת יוּדִין דְּאִנּוּן תְּלָת טִפִּין דְּמֹחָא דְּנָחְתִין מִן י' וּלְאָן אִתְמְשָׁכוּ לְגַבֵּי צַדִּיק דְּאִיהוּ קֶשֶׁת, וּמַה דַּהֲוָה קָטֹן אִתְעֲבִיד גָּדוֹל. וְרָזָא דְּמִלָּה שׁוֹפָר הוֹלֵךְ פָּזֵר גָּדוֹל מָתַי יִהְיֶה זָרִיק חֵץ בִּדְיוֹקְנָא דָּא.**

לשון הקודש

כַּלָּה. סְתוּמָה שֶׁאֵינָהּ נִפְתַּחַת אֶלָּא לְבַעְלָהּ. וּכְשֶׁיָּבֹא בַּעְלָהּ, אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח. נִפְתַּחַת אֶל שְׁנֵי עַמּוּדֵי הָאֱמֶת, וּמְקַבֵּל אוֹתָהּ בִּשְׁתֵּי זְרוֹעוֹת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם ב) שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי. יְהֹוָ"ה יוֹרֵד אֵלֶיהָ, וְזֶהוּ הַסּוֹד שֶׁל אָמֵן יאהדונה"י, הוּא הַחִבּוּר שֶׁל שְׁנֵי הַשֵּׁמוֹת. וּמְשׁוּם זֶה גָּדוֹל הָעוֹנֶה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְבָרֵךְ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵי הַשֵּׁמוֹת כְּאֶחָד, תִּתְעוֹרֵר בַּת הַמֶּלֶךְ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וּבְמִשְׁלֵי וּבְקֹהֶלֶת, שֶׁהֵם (שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאֶחָד), שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל, שָׁלֹשׁ יוֹדִי"ם שֶׁהֵם שָׁלֹשׁ טִפּוֹת שֶׁל הַמֹּחַ שֶׁיּוֹרְדוֹת מִן י'. וּלְאָן נִמְשָׁכִים? לַצַּדִּיק שֶׁהִיא קֶשֶׁת, וּמַה שֶּׁהָיָה קָטָן נַעֲשָׂה גָּדוֹל, וְסוֹד הַדָּבָר –

עוֹד (בראשית ג כא) **כָּתְנוֹת עוֹר חַשִׁיכִין דְּעַיְנִין דְּאִתְמַר בְּהוֹן** (שם כז א) **וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת, לְאִסְתַּכְּלָא בְּאִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן** (יחזקאל א א) **נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. דְּאִנּוּן חָמֵשׁ אוֹר דְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית כָּתְנוֹת עוֹר אִנּוּן** (בראשית א ב) **וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְהָאָרֶץ חַד. תֹּהוּ תְּרֵין. בֹּהוּ תְּלָתָא. וְחֹשֶׁךְ אַרְבַּע. תְּהוֹם חָמֵשׁ. וְאַרְבַּע אַתְוָן אִנּוּן דְּכְלִילָן בְּגוּפָא, וְאִנּוּן אַרְבַּע יְסוֹדִין אִנּוּן קְלִפִּין דְּאֶגּוֹזָא. וּבְגִין דָּא וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ, וְאוֹקְמוּהָ תֹּהוּ הָיְתָה מִקַּדְמַת דְּנָא, דְּהָכִי אוֹרְחָא דְּקִלְפִּין דְּמִקַּדְמִין לְמֹחָא. וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת, דָּא רוּחָא דְּמְשִׁיחָא. מִיָּד דְּיֵהָא מְרַחֶפֶת עַל אַפֵּי מַיָּא דְּאוֹרַיְתָא, מִיָּד יֵהָא פְּרִקָנָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (שם א ג) **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר.**

לשון הקודש

שׁוֹפָר הוֹלֵךְ פָּזֵר גָּדוֹל. מָתַי יִהְיֶה זוֹרֵק חֵץ בַּדְּיוֹקָן הַזֶּה?

עוֹד, כָּתְנוֹת עוֹר חֲשׁוּכוֹת הָעֵינַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶן וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת, לְהִסְתַּכֵּל בְּאֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. שֶׁהֵם חָמֵשׁ אוֹר שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. כָּתְנוֹת עוֹר הֵם. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְהָאָרֶץ – אַחַת. תֹּהוּ – שְׁתַּיִם. בֹּהוּ – שָׁלֹשׁ. וְחֹשֶׁךְ – אַרְבַּע. תְּהוֹם – חָמֵשׁ. וְאַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בַּגּוּף, וְהֵן אַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת שֶׁהֵן קְלִפּוֹת הָאֱגוֹז. וּמְשׁוּם זֶה, וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ, וּפֵרְשׁוּהָ שֶׁתֹּהוּ הָיְתָה מִקֶּדֶם לָבֶן, שֶׁכְּבָר הָרָךְ הַקְּלִפּוֹת שֶׁמַּקְדִּימוֹת אֶת הַמֹּחַ. וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת – זֶה רוּחוֹ שֶׁל הַמָּשִׁיחַ. מִיָּד שֶׁתִּהְיֶה מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי מֵי הַתּוֹרָה, מִיָּד תִּהְיֶה גְּאֻלָּה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר.

וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֱלֹהִים (שם ג כג), מִיָּד מְשִׁיחָא דְּאִיהוּ בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן דְּאִתְמַר בֵּיהּ **וַיִּשְׁלְחֵהוּ ה' אֱלֹהִים** מִגַּן עֵדֶן. מֵעִדּוּן דִּילֵהּ. וְאַמַּאי **לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה**, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, בְּגִין דָּא **וַיְשַׁלְּחֵהוּ**. מִיָּד דְּיִפּוֹק מִתַּמָּן **וַיַּשְׁכֵּן** מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים, דְּאִנּוּן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וּמָשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם דְּמַשְׁכָּא רוּחָא דִּמְשִׁיחָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ **וְרוּחַ אֱלֹהִים**, דָּא שִׁילֹה, הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (במדבר יא יז) **וְאָצַלְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ**. דְּהָכִי סָלִיק מִשֶּׁה שִׁילֹה בְּחֶשְׁבָּן.

וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם דְּאַקְדִּים שִׁילֹה לְתַרְוַיְהוּ, בְּגִין דְּיֵהֵא מְרַחֶפֶת עַל אַנְפֵּי מַיָּא דְּאוֹרַיְתָא, וּפָרְקָנָא בֵּיהּ תַּלְיָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, מִיָּד יְהֵא בִּידֵהּ מַטֶּה וּמַאי נִיהוּ מטטרו"ן, דְּאִתְהַפַּךְ מִמַּטֶּה לְנָחָשׁ, וּמִנָּחָשׁ לְמַטֶּה. וְעוֹד מַטֶּה דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וְאִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל,

לשון הקודש

וַיְשַׁלְּחֵהוּ ה' אֱלֹהִים מִיָּד הַמָּשִׁיחַ שֶׁהוּא בְּגַן עֵדֶן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ **וַיְשַׁלְּחֵהוּ** ה' אֱלֹהִים מִגַּן עֵדֶן, מֵהָעִדּוּן שֶׁלּוֹ. וְלָמָּה? **לַעֲבֹד** אֶת הָאֲדָמָה, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה. מִשּׁוּם זֶה **וַיְשַׁלְּחֵהוּ**. מִיָּד שֶׁיָּצָא מִשָּׁם, **וַיַּשְׁכֵּן** מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים, שֶׁהֵם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וּמָשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, שֶׁמּוֹשְׁכִים אֶת רוּחַ הַמָּשִׁיחַ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ **וְרוּחַ אֱלֹהִים**. זֶה שִׁיל"ה, אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ **וְאָצַלְתִּי** מִן הָרוּחַ **אֲשֶׁר עָלֶיךָ**. שֶׁכָּךְ עוֹלֶה מִשֶּׁה שִׁיל"ה בְּחֶשְׁבּוֹן.

וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם, שֶׁהִקְדִּים שִׁילֹה לִשְׁנֵיהֶם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַגְּאֻלָּה בּוֹ תְּלוּיָה, וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. מִיָּד תִּהְיֶה בְּיָדוֹ מַטֶּה. וּמִי הוּא? מטטרו"ן, שֶׁמִּתְהַפֵּךְ

מַטָּה כְּלַפֵּי חֶסֶד לִימִינָא וְיִפְקוּן בְּרַחֲמֵי. וְאִם לָאו, מַטָּה כְּלַפֵּי חוּבָא לְסִטְרָא דִּגְבוּרָה, דְּתַמָּן נָחָשׁ אֵל אַחֵר דְּתָבַע לְשִׁפְכָּ דָּמָא, וְיִתְקְטִיל מְשִׁיחָא וְסַגִּיאִין מִיִּשְׂרָאֵל.

וּבְגִין דָּא אִתְמַר (רות ג יג) חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר, דְּאִיהוּ בֹּקֶר דְּאַבְרָהָם דְּיֵהָא מַטָּה כְּלַפֵּי חֶסֶד. וּבְגִין דָּא וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. וְכֹלָּא לְשָׁמוֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים, דְּאִיהִי אוֹרַיְתָא. דְּאִתְמַר בָּהּ (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. וְאִיהִי אוֹרַיְתָא שֶׁבְּעַל פֶּה. אִי זָכָה בַּר נָשׁ, אִיהִי סַם חַיִּים דִּילֵהּ. וְאִם לָאו, הִיא מִתְהַפֶּכֶת לֵיהּ לְסַם הַמָּוֶת. וְהָא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין הָכִי, כְּגַוְונָא דְּמַטָּה דְּאִתְהַפָּךְ מִמַּטָּה לְנָחָשׁ וּמִנָּחָשׁ לְמַטָּה. וּבְזִמְנָא הַהוּא אִתְמַחוּן מֵעָלְמָא כָּל אִנּוּן דְּאִתְמַר

לשון הקודש

מִמַּטָּה לְנָחָשׁ וּמִנָּחָשׁ לְמַטָּה. וְעוֹד מַטָּה, זוֹ הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְאִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל – מַטָּה כְּלַפֵּי חֶסֶד לְיָמִין, וְיֵצְאוּ בְּרַחֲמִים, וְאִם לֹא – מַטָּה כְּלַפֵּי חוּבָה לְצַד הַגְּבוּרָה, שֶׁשָּׁם הַנָּחָשׁ אֵל אַחֵר, שֶׁמְּבַקֵּשׁ לִשְׁפֹּךְ דָּם, וְיֵהָרֵג הַמָּשִׁיחַ וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר (רות ג) חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר, שֶׁהוּא הַבֹּקֶר שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁיִּהְיֶה מַטָּה כְּלַפֵּי חֶסֶד. וּמִשּׁוּם זֶה, וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, וְהַכֹּל לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ, וְהִיא הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה. אִם זָכָה הָאָדָם – הִיא סַם חַיִּים שֶׁלּוֹ, וְאִם לֹא – הִיא מִתְהַפֶּכֶת לוֹ לְסַם הַמָּוֶת. וַהֲרֵי פֵּרוּשׁוֹ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה כָּךְ, כְּמוֹ שֶׁהַמַּטָּה שֶׁמִּתְהַפֵּךְ מִמַּטָּה לְנָחָשׁ וּמִנָּחָשׁ לְמַטָּה. וּבַזְּמַן הַהוּא

בְּהוֹן (שמות ז יא) **וַיַּעֲשׂוּ גַּם הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלָטֵיהֶם כֵּן. עַד כָּאן.**

בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ (ויקרא טז ג)**. בֹּא וּרְאֵה אֵין אָדָם מֵפִיק רָצוֹן מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּזֹאת, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר** (משלי יח כ) **מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב. וְזֹאת הִיא** (תהלים קיט קכו) **עֵת לַעֲשׂוֹת לַה'. וְכַמָּה עִתִּים יֵשׁ, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת. וּשְׁלֹמֹה אָמַר אוֹתָם בְּסִפְרוֹ.** (קהלת ג ד) **עֵת לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק. הֵם כ"ח. וְעַל זֶה הִזְהִיר לְאַהֲרֹן וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא** (ירמיה ב ג) **קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַה'.**

וּכְשֶׁהַשְּׁכִינָה הַנִּקְרֵאת זֹאת עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ויקרא כו י) **וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם, יִשְׂרָאֵל מָה הֵם אוֹמְרִים לָהּ אָנָה**

לשון הקודש

יִמָּחוּ מִן הָעוֹלָם כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וַיַּעֲשׂוּ גַּם הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלָטֵיהֶם כֵּן. עַד כָּאן.

בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. בֹּא וּרְאֵה, אֵין אָדָם מֵפִיק רָצוֹן מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּזֹאת, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (משלי יח) מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב. וְזֹאת הִיא עֵת לַעֲשׂוֹת לַה'. וְכַמָּה עִתִּים יֵשׁ, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת. וּשְׁלֹמֹה אָמַר אוֹתָם בְּסִפְרוֹ (קהלת ג) עֵת לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק. הֵם עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה. וְעַל זֶה הִזְהִיר לְאַהֲרֹן וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַה'.

וּכְשֶׁהַשְּׁכִינָה הַנִּקְרֵאת זֹאת עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם, יִשְׂרָאֵל מַה הֵם

הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים וְגוֹ' (שִׁיר הַשִּׁירִים ו', א'), **בְּכַמָּה תַּחֲנוּנִים וּתְפִלּוֹת, וְצִיצִית וּתְפִלִּין וְשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר** (שמות לא יז) **בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא. אוֹת שֶׁל בְּרִית מִילָה, אוֹת שֶׁל שַׁבָּת, אוֹת שֶׁל יוֹם טוֹב, אוֹת שֶׁל תְּפִלִּין. וְעָלָיו נֶאֱמַר** (תהלים לב ו) **עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ. מְצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וגו'. וְהַנָּבִיא אָמַר** (ירמיה ט כב) **אַל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּי אִם בְּזֹאת.**

וְיַעֲקֹב אָבִינוּ בַּעֲבוּר שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁזֹּאת הִיא הָיְתָה עִקָּר לְהָפִיק רְצוֹן אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, צִוָּה לְבָנָיו (דף קלא ע"ב) **וְהוֹדִיעָם בְּזֹאת. שֶׁנֶּאֱמַר** (בראשית מט כח) **וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם. וְדָוִד הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁבָּה מַפִּיק רָצוֹן מֵה', כְּשֶׁהָיָה נִלְחָם עִם אוֹיְבָיו אָמַר** (תהלים כז ג) **אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה. בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ.**

לשון הקודש

אוֹמְרִים לָהּ? אָנָּה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים (שיר השירים ו), בְּכַמָּה תַּחֲנוּנִים וּתְפִלּוֹת וְצִיצִית וּתְפִלִּין וְשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שמות לא) בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא. אוֹת שֶׁל בְּרִית מִילָה, אוֹת שֶׁל שַׁבָּת, אוֹת שֶׁל יוֹם טוֹב, אוֹת שֶׁל תְּפִלִּין. וְעָלָיו נֶאֱמַר עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ. מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב. וְהַנָּבִיא אָמַר (ירמיה יט) אַל יִתְהַלֵּל חָכָם כִּי אִם בְּזֹאת.

וְיַעֲקֹב אָבִינוּ, בַּעֲבוּר שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁזֹּאת הִיא הָיְתָה עִקָּר לְהָפִיק רְצוֹן אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, צִוָּה לְבָנָיו וְהוֹדִיעָם בְּזֹאת, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם. וְדָוִד הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁבָּה מַפִּיק רָצוֹן מֵה', כְּשֶׁהָיָה נִלְחָם עִם אוֹיְבָיו אָמַר (תהלים

וְהַנָּבִיא, כְּשֶׁרָאָה צַעֲרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת, וְלֹא רָאָה לָהֶם מְנוּחָה וּגְאֻלָּה אֶלָּא בַּעֲבוּר זֹאת, אָמַר (איכה ג כא) **זֹאת אָשִׁיב אֶל לִבִּי. וְכֵן מֹשֶׁה** (שמות ט טז) **וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ. וְכֵן לִיהוּדָה** (דברים לג ז) **וְזֹאת לִיהוּדָה. וּמִי שֶׁלֹּא שָׁת לִבּוֹ גַּם לָזֹאת, עָלָיו נֶאֱמַר** (תהלים צב ז) **וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת.**

וְעַתָּה צָרִיךְ אַתָּה לָדַעַת כֵּיוָן שֶׁהָאָדָם בָּהּ יָפִיק רְצוֹנוֹ, וּבָהּ מַשִּׂיג שֵׁם ה' שֶׁזֶּהוּ סוֹד עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד. וְעַל זֹאת וַדַּאי לְשֵׁם ה' שֶׁהוּא עַל זֹאת. לָמָּה תִּקְּנוּ בְּשַׁחֲרִית תְּפִלָּה לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּמִנְחָה לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּעַרְבִית לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּשַׁבָּת לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּיוֹם טוֹב לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה לְמִדָּה יְדוּעָה. אֶלָּא מַה שֶּׁאָמַר עַל זֹאת, הוּא מוֹרֶה

לשון הקודש

כז) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה, בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ. **וְהַנָּבִיא,** כְּשֶׁרָאָה צַעֲרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת, וְלֹא רָאָה לָהֶם מְנוּחָה וּגְאֻלָּה אֶלָּא בַּעֲבוּר זֹאת, אָמַר (איכה ג) זֹאת אָשִׁיב אֶל לִבִּי. וְכֵן מֹשֶׁה – וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ. וְכֵן לִיהוּדָה – וְזֹאת לִיהוּדָה. וּמִי שֶׁלֹּא שָׁת לִבּוֹ גַּם לָזֹאת, עָלָיו נֶאֱמַר וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת.

וְעַתָּה צָרִיךְ אַתָּה לָדַעַת, כֵּיוָן שֶׁהָאָדָם בָּהּ יָפִיק רְצוֹנוֹ, וּבָהּ מַשִּׂיג שֵׁם ה' שֶׁזֶּהוּ סוֹד עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד. וְעַל זֹאת – וַדַּאי לְשֵׁם ה' שֶׁהוּא עַל זֹאת. לָמָּה תִּקְּנוּ בְּשַׁחֲרִית תְּפִלָּה לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּמִנְחָה לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּעַרְבִית לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּשַׁבָּת לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּיוֹם טוֹב לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי

שֶׁיְּהוָ"ה הוּא בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה. כְּמָה שֶׁאָמַר דָּוִד (דה"א כט יא) לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וגו'. וְכָל סְפִירָה אֵין לָהּ פְּעֻלָּה בַּתַּחְתּוֹנִים, אֶלָּא עַל יְדֵי הַמַּלְכוּת. שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תהלים קג יט) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה.

אֲבָל בִּזְמַן שֶׁצָּרִיךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַצְדִּיק צַדִּיק וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ צְדָקָה, שֶׁהוּא מַלְכוּת עִם הַתַּחְתּוֹנִים, נִכְלָלִים בּוֹ כָּל הַסְּפִירוֹת וְנִקְרָאִים צַדִּיקִים עַל שְׁמוֹ. וְה' נִקְרָא עַל שְׁמוֹ צַדִּיק. שֶׁנֶּאֱמַר (שם קמה יז) צַדִּיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו. וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בִּצְדָקָה.

וְאֵין צְדָקָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא צ', תִּשְׁעִים אֲמִנִּים. ד', אַרְבַּע קְדֻשּׁוֹת בְּכָל יוֹם. ק', מֵאָה בְּרָכוֹת. ה', חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. וְזֶהוּ (משלי יד לד) וּצְדָקָה תְּרוֹמֵם גּוֹי. וְעָלָיו נֶאֱמַר לְאַבְרָהָם (בראשית טו ו) וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה.

לשון הקודש

תְּשׁוּבָה לְמִדָּה יְדוּעָה? אֶלָּא מַה שֶּׁאָמַר עַל זֹאת, הוּא מוֹרֶה שֶׁיְּהוָ"ה הוּא בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה. וְכָל סְפִירָה אֵין לָהּ פְּעֻלָּה בַּתַּחְתּוֹנִים אֶלָּא עַל יְדֵי הַמַּלְכוּת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה.

אֲבָל בִּזְמַן שֶׁצָּרִיךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַצְדִּיק צַדִּיק וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ צְדָקָה, שֶׁהוּא מַלְכוּת עִם הַתַּחְתּוֹנִים, נִכְלָלִים בּוֹ כָּל הַסְּפִירוֹת וְנִקְרָאִים צַדִּיקִים עַל שְׁמוֹ. וַה' נִקְרָא עַל שְׁמוֹ צַדִּיק, שֶׁנֶּאֱמַר צַדִּיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו, וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בִּצְדָקָה. **וְאֵין** צְדָקָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא צ' – תִּשְׁעִים אֲמִנִּים. ד' – אַרְבַּע קְדֻשּׁוֹת בְּכָל יוֹם. ק' – מֵאָה בְּרָכוֹת. ה' – חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. וְזֶהוּ וּצְדָקָה תְּרוֹמֵם גּוֹי.

וּכְשֶׁהוּא רוֹצֶה לְהָגֵן בָּהּ נֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה נט יז) **וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן. מִצַּד ה' הִיא צְדָקָה. וּמִצַּד י' הִיא כּוֹבַע עַל רֹאשׁ צַדִּיק, אוֹת בְּרִית עֲטָרָה בְּרֹאשׁ כָּל צַדִּיק. וּמִצַּד ו' נֶאֱמַר בָּהּ** (איוב יא ט) **אֶרֶךְ מֵאֶרֶץ מִדָּהּ. וּמִצַּד ה' עֶלְיוֹנָה וְרָחְבָה מִנִּי יָם.**

וּכְשֶׁרוֹצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ נְבוּאָה כָּל הַסְּפִירוֹת כְּלוּלִים בָּהּ וְנִקְרָאִים נְבִיאִים. וּמַלְכוּת הִיא דְּמְיוֹן כֻּלָּם. שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יב יא) **וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים וגו'. שֶׁהִיא כְּמוֹ אַסְפַּקְלַרְיָא שֶׁכָּל הַפָּנִים נִרְאִים בָּהּ. וְכֵן כָּל הַסְּפִירוֹת מַרְאִים בָּהּ כֹּחָם וְדִמְיוֹנָם וְצוּרוֹתָם, לְכָל נָבִיא כְּפִי הַשָּׂגָתוֹ לְמַעְלָה.**

לשון הקודש

וְעָלָיו נֶאֱמַר לְאַבְרָהָם וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה. **וּכְשֶׁהוּא** רוֹצֶה לְהָגֵן בָּהּ, נֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה נט) וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן. מִצַּד ה' הִיא צְדָקָה. וּמִצַּד י' הִיא כּוֹבַע עַל רֹאשׁ צַדִּיק, אוֹ בְּרִית עֲטָרָה בְּרֹאשׁ כָּל צַדִּיק. וּמִצַּד ו' נֶאֱמַר בָּהּ אֶרֶךְ מֵאֶרֶץ מִדָּהּ. מִצַּד ה' עֶלְיוֹנָה – וּרְחָבָה מִנִּי יָם.

וּכְשֶׁרוֹצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ נְבוּאָה, כָּל הַסְּפִירוֹת כְּלוּלִים בָּהּ וְנִקְרָאוּ נְבִיאִים. וּמַלְכוּת הִיא דְּמְיוֹן כֻּלָּם, שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יב) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים, שֶׁהִיא כְּמוֹ אַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁכָּל הַפָּנִים נִרְאִים בָּהּ. וְכֵן כָּל הַסְּפִירוֹת מַרְאוֹת בָּהּ כֹּחָם וְדִמְיוֹנָם וְצוּרוֹתָם, לְכָל נָבִיא כְּפִי הַשָּׂגָתוֹ לְמַעְלָה.

וּכְמוֹ כֵן לְמַטָּה הִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּכִסֵּא הַכָּבוֹד, וּבְכָל הַמַּלְאָכִים וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, וּבְכָל הָרְקִיעִים וְהַכִּסְאוֹת שֶׁבָּהֶם הַמַּלְאָכִים הַתְּלוּיִם מֵהֶם, שֶׁיֵּשׁ מַלְאָכִים גְּבוֹהִים עֲלֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ה ז) **כִּי גָּבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר וּגְבוֹהִים עֲלֵיהֶם. וְכֵן בְּכָל כּוֹכָב וּמַזָּל. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר** (תהלים קג יט) **וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. וְזֶהוּ וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה. לְכָל אֶחָד נִדְמֶה לְפִי כֹּחוֹ שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ** (וְהֶבֶן אָמְרָם הָעוֹנֶה אָמֵן בְּכָל כֹּחוֹ).

ה' הוּא בְּכֶתֶר, שֶׁהָיָה קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הוּא וּשְׁמוֹ לְבַד בְּכֶתֶר. כְּשֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בְּמִדַּת רֵאשִׁית, יָרַד עָלָיו וְלֹא הָיָה חָסֵר מִלְמַעְלָה, וְכֵן בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה כְּמַדְלִיק נֵר מִנֵּר, וְאֵינוֹ חָסֵר מִן הָרִאשׁוֹנָה וְלֹא מֵחַבְרְתָּהּ עַד אֵין סוֹף וְאֵין תַּכְלִית.

לשון הקודש

וּכְמוֹ כֵּן לְמַטָּה הִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּכִסֵּא הַכָּבוֹד, וּבְכָל הַמַּלְאָכִים וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, וּבְכָל הָרְקִיעִים וְהַכִּסְאוֹת שֶׁבָּהֶם הַמַּלְאָכִים הַתְּלוּיִם מֵהֶם, שֶׁיֵּשׁ מַלְאָכִים גְּבוֹהִים עֲלֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ה) כִּי גָּבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם. וְכֵן בְּכָל כּוֹכָב וּמַזָּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. וְזֶהוּ וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה. לְכָל אֶחָד נִדְמֶה כְּפִי כֹּחוֹ שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ. (וְהֶבֶן אָמְרָם הָעוֹנֶה אָמֵן בְּכָל כֹּחוֹ).

ה' הוּא בְּכֶתֶר, שֶׁהָיָה קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הוּא וּשְׁמוֹ לְבַד בְּכֶתֶר, כְּשֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בְּמִדַּת רֵאשִׁית, יָרַד עָלָיו וְלֹא הָיָה חָסֵר מִלְמַעְלָה, וְכֵן בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה כְּמַדְלִיק נֵר מִנֵּר, וְאֵינוֹ חָסֵר מִן הָרִאשׁוֹנָה וְלֹא מֵחַבְרְתָּהּ עַד אֵין סוֹף וְאֵין תַּכְלִית.

וּמִי שֶׁמַּכִּיר אוֹתוֹ בָּזוֹאת, כְּאִלּוּ מַכִּיר אוֹתוֹ בָּעֶלְיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים. בַּעֲבוּר שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵהָעֶלְיוֹנִים. וְהִיא יִחוּד וְקֶשֶׁר כֻּלָּם. וְהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּכָל הַתַּחְתּוֹנִים. וְעַל זֶה אָמַר הַנָּבִיא (ירמיה ט כב) כֹּה אָמַר ה' אַל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְגוֹ', הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי. הִיא נִקְרֵאת נְבוּאָה מִצַּד הַנְּבִיאִים, חָכְמָה מִצַּד הַחֲכָמִים. שֶׁכָּל הַסְּפִירוֹת נִקְרָאִים חָכְמָה.

וְעוֹד (שה"ש ד ג) כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה. דָּא חוּט דְּשִׂפְוָן דְּצִלּוֹתָא וּבְהוֹן (תהלים נא יז) אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח לְזַרְקָא מְנַיְהוּ תְּלַת אַבְנִין לְגַבֵּי חִוְיָא. וְאִנּוּן תְּלַת דְּצִלּוֹתִין דְּבְהוֹן קִירְטָא דְּאִיהִי שָׂפָה זָרִיק לוֹן לְגַבֵּי חִוְיָא, וְאִיהוּ מָקֵף לוֹן בְּתָקְפָּא הוֹלֵךְ וַאֲזִילַת לוֹן בִּדְרוֹעָא יְמִינָא דְּאִיהוּ חֶסֶד, וְאִתְעֲבִידוּ סָגוֹלְתָא בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

לשון הקודש

וּמִי שֶׁמַּכִּיר אוֹתוֹ בָּזוֹאת, כְּאִלּוּ מַכִּיר אוֹתוֹ בָּעֶלְיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים, בַּעֲבוּר שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵהָעֶלְיוֹנִים, וְהִיא יִחוּד וְקֶשֶׁר כֻּלָּם, וְהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּכָל הַתַּחְתּוֹנִים. וְעַל זֶה אָמַר הַנָּבִיא (ירמיה ט) כֹּה אָמַר ה' אַל יִתְהַלֵּל חָכָם, כִּי אִם בְּזֹאת וְגוֹ', הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי. הִיא נִקְרֵאת נְבוּאָה מִצַּד הַנְּבִיאִים, חָכְמָה מִצַּד הַחֲכָמִים. שֶׁכָּל הַסְּפִירוֹת נִקְרָאִים חָכְמָה.

וְעוֹד, כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה. זֶה חוּט שֶׁל הַשְּׂפָתַיִם שֶׁל הַתְּפִלָּה, וּבָהֶם אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, לִזְרֹק שָׁלֹשׁ אֲבָנִים לַנָּחָשׁ, וְהֵם אַרְבַּע תְּפִלּוֹת שֶׁבָּהֶם הַקָּלַע, שֶׁהוּא שָׂפָה, זוֹרֵק אוֹתָם לַנָּחָשׁ, וְהוּא מַקִּיף אוֹתָם בְּתֹקֶף הוֹלֵךְ, וּמוֹלִיכָה

וּמָאן שָׁפָה דְּזֵרִיקַת תְּלָת צְלוֹתִין אִלֵּין, דָּא שְׁכִינָה דְּהָכִי סָלְקָא בְּחֶשְׁבַּן שָׁפָ"ה. וּבְגִינָהּ אִתְמַר כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ. וְהַאי חוּט דְּשָׁפָה אִיהִי קִירְטָא כַּד זֵרִיקַת אִלֵּין אַבְנִין לְגַבֵּי חִוְיָא אִתְמַר בָּהּ (שמואל א, כה כט) **וְאֶת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה** בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלַע. דְּאִיהִי קִירְטָא וְהַאי קַל"ע אִיהוּ סִינַ"י, דְּבֵהּ אִשְׁתְּמָעוּ שִׁבְעִין קָלִין לְגַבֵּי שִׁבְעִין אֻמִּין דְּאִנּוּן תַּלְיָן מִשִּׁבְעָה רֵאשִׁין (דְּחֵיוָא) דְּחֵיוָן, דְּמִקַּנְּנָא בְּשִׁבְעָה טוּרִין וּמֵתוּ כֻּלְּהוּ. בְּגִין דְּלָא בָּעוּ לְקַבְּלָא חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה דְּאִנּוּן ה' בְּתוֹסֶפֶת הַקֶּלַע.

וְדָוִד בְּה' נָטִיל חֲמִשָּׁה אַבְנִין לָקֶבֶל חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. וְאִנּוּן הֲווֹ כְּגַוְנָא דְּחֲמִשָּׁה תֵּבִין דְּיִחוּדָא דְּאִנּוּן (דברים ו ד) **שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. וְכַד שַׁוֵּי לוֹן בְּקִירְטָא אִתְעֲבִידוּ כֻּלְּהוּ אֶחָד.**

לשון הקודש

אוֹתָם בִּזְרוֹעַ יָמִין שֶׁהִיא חֶסֶד, וְנַעֲשִׂים סֶגוֹלְתָּא בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

וּמִי הַשָּׁפָה שֶׁזּוֹרֶקֶת אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלּוֹת הַלָּלוּ? זוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁכָּךְ עוֹלָה בְּחֶשְׁבּוֹן שָׁפָ"ה. וּבִגְלָלָהּ נֶאֱמַר כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ. וְחוּט הַשָּׁפָה הַזֶּה הוּא הַקֶּלַע. כְּשֶׁזּוֹרֶקֶת הָאֲבָנִים הַלָּלוּ לַנָּחָשׁ, נֶאֱמַר בָּהּ (שמואל–א כה) **וְאֶת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה** בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלַע. שֶׁהִיא הַקֶּלַע, וְהַקֶּל"ע הַזֶּה הוּא סִינַ"י, שֶׁבּוֹ נִשְׁמְעוּ שִׁבְעִים קוֹלוֹת לִשְׁבְעִים אֻמּוֹת, שֶׁהֵם תְּלוּיִים מִשִּׁבְעָה רָאשִׁים (שֶׁל חַיָּה) שֶׁל הַחַיּוֹת, שֶׁמְּקַנְּנִים בְּשִׁבְעָה הָרִים, וְכֻלָּם מֵתוּ, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה שֶׁהֵם ה' בְּתוֹסֶפֶת הַקֶּלַע.

וְדָוִד, בְּה' נָטַל חָמֵשׁ אֲבָנִים, כְּנֶגֶד חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, וְהֵם הָיוּ כְּמוֹ חֲמֵשׁ הַתֵּבוֹת שֶׁל הַיִּחוּד, שֶׁהֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'

בִּתְלִיסַר מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת וְקַטִּיל לִפְלִשְׁתָּאָה דְּאִיהוּ יֵצֶר הָרָע, וְאִיהוּ נָחָשׁ הוּא סַמָּאֵ"ל הוּא עַמָּלֵק הוּא פְּלִשְׁתִּי הוּא מַלְאַךְ הַמָּוֶת, לְכָל בַּר נָשׁ אִתְעֲבִיד לֵיהּ כְּפוּם חוֹבוֹי.

וְחַמְשָׁה אַבְנִין כְּלְהוּ מִתְתַּקְנִין בְּחַמְשָׁה תִּקּוּנִין דְּפוּמָא בְּעֶשְׂרִין וּתְרֵין אַתְוָן דְּאוֹרַיְתָא. וְאִנּוּן אהח"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסצר"ש. וְאִנּוּן מִשְׁתַּמְּשֵׁי בְּשִׂפְוָן בְּלִישָׁנָא בַּחֵיךְ בִּגְרוֹנָא בְּשִׁנַּיִן. וְכְלְהוּ חֲמֵשׁ אִתְקְרִיאוּ פֶּ"ה אֶחָד.

זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּיָלִיף (נ"א דלעי) בְּאוֹרַיְתָא דְּאִתְיְהִיבַת בְּה' תִּקּוּנִין אִלֵּין לְקַטְלָא בְּהוֹן לַיֵּצֶר הָרָע. דְּיֵצֶר הָרָע וְחַיְלִין דִּילֵיהּ אִיהוּ אַסְחַר לְגוּפָא בְּכָל יוֹמָא, לְאַגָּחָא עִמֵּיהּ קְרָבָא בְּכַמָּה חוֹבִין דְּכָנִישׁ בְּכָל יוֹמָא, וְקָרִיב לוֹן כְּלְהוּ בְּזִמְנָא (דף קלב ע"ב)

לשון הקודש

אֱלֹהֵינוּ ה'. וּכְשֶׁשָּׁם אוֹתָם בַּקֶּלַע, נַעֲשׂוּ כֻּלָּן אַחַת. בְּי"ג מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת, וְהָרַג אֶת הַפְּלִשְׁתִּי שֶׁהוּא יֵצֶר הָרָע, וְהוּא נָחָשׁ, וְהוּא סמא"ל, הוּא עֲמָלֵק, הוּא פְּלִשְׁתִּי, הוּא מַלְאַךְ הַמָּוֶת. לְכָל אָדָם הוּא נַעֲשֶׂה כְּפִי חֲטָאָיו.

וְכָל חֲמֵשׁ הָאֲבָנִים מִתְתַּקְּנוֹת בַּחֲמִשָּׁה תִּקּוּנֵי הַפֶּה בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְהֵן: אהחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסצר"ש. וְהֵן מִשְׁתַּמְּשׁוֹת בַּשִּׂפְתַיִם, בַּלָּשׁוֹן, בַּחֵךְ, בַּגָּרוֹן, בַּשִּׁנַּיִם.

וְכָל הֲחָמֵשׁ נִקְרָאוֹת פֶּ"ה אֶחָד.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד (שֻׁעוֹסֵק) בַּתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בַּחֲמִשָּׁה הַתִּקּוּנִים הַלָּלוּ לַהֲרֹג בָּהֶם אֶת הַיֵּצֶר הָרָע. שֶׁיֵּצֶר הָרָע וְחֵילוֹתָיו מְסוֹבֵב אֶת הַגּוּף בְּכָל יוֹם, לְהַלָּחֵם בּוֹ קְרָב בְּכַמָּה חֲטָאִים שֶׁכּוֹנֵס בְּכָל יוֹם, וּמַקְרִיב אֶת כֻּלָּם בִּזְמַן הַדִּין, שֶׁהוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה,

דְּדִינָא דְּאִיהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, לְגַבֵּי כּוּרְסַיָּיא דְּדִינָא, בְּהַהוּא זִמְנָא צָרִיךְ בַּר נָשׁ לְאִתְתַּקְנָא בִּצְלוֹתִין.

תִּקּוּנָא קַדְמָאָה לְאִתְקְנָא סוּסְנָן אַרְבַּע עִם צְלוֹתָא דְּמוּסָף. וְרָזָא דְּמִלָּה (חבקוק ג ח) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מַרְכְּבֹתֶיךָ יְשׁוּעָה. וְאִלֵּין אַרְבַּע צְלוֹתִין. וְצָרִיךְ לְמִלְבַּשׁ לוֹ שִׁרְיוֹן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה נט יז) וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן. צְדָקָה הָא אוֹקְמוּהָ צ', תְּשְׁעִים אֲמִנִים דְּתַלְיָן מִן א' דְּאָמֵן. ד' אַרְבַּע קְדֻשּׁוֹת. ק', מֵאָה בְּרָכוֹת. ה' חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה וְכוּלָּא אָמֵן. מ"ן תְּשְׁעִים.

וּמָאן דְּלָא אָמַר לוֹן, צָרִיךְ לְכַוְּנָן בְּחָמֵשׁ סָרֵי וָוִין דְּאֶמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְכוּ'. (וְעִם) א' מִן אֶמֶת בָּהּ סַלְקִין לְחֶשְׁבַּן אָמֵן. וְאִיהוּ רָזָא יאהדונה"י. וּמָאן דְּאָמַר לוֹן בְּכָל כֹּחוֹ דְּאִיהוּ אֱלֹהִים דְּהָכִי סָלִיק

לשון הקודש

אֶל בִּסֵּא הַדִּין. בְּאוֹתוֹ זְמַן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְתַּקֵּן בַּתְּפִלּוֹת.

תִּקּוּן אֶחָד לְמַטָּה, אַרְבָּעָה סוּסִים עִם תְּפִלַּת מוּסָף, וְסוֹד הַדָּבָר – (חבקוק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מַרְכְּבֹתֶיךָ יְשׁוּעָה, וְאֵלּוּ אַרְבַּע תְּפִלּוֹת. וְצָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ לוֹ שִׁרְיוֹן, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נט) וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן. צְדָקָה הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ, צ' – תִּשְׁעִים אֲמִנִים שֶׁתְּלוּיִים מִן א' שֶׁל אָמֵן. ד' – אַרְבַּע קְדֻשּׁוֹת. ק' – מֵאָה בְּרָכוֹת. ה' – חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, וְהַכֹּל אָמֵן. מ"ן תִּשְׁעִים.

וּמִי שֶׁלֹּא אָמַר אוֹתָם, צָרִיךְ לְכַוֵּן בַּחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה וָוִים שֶׁל אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְגוֹ'. א' מִן אֱמֶת שֶׁבָּהּ עוֹלִים לְחֶשְׁבּוֹן אָמֵן, וְהוּא סוֹד יאהדונה"י. וּמִי שֶׁאוֹמֵר אוֹתָם בְּכָל כֹּחוֹ, הוּא אֱלֹהִים, שֶׁכָּךְ עוֹלֶה

לְחֻשְׁבַּן בְּכָ"ל כ"ח"ו וְיָהִיב תְּקָפָא לְסוּסְוָן וְקוֹרְעִין לוֹ גְּזַר דִּינוֹ שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה, דְּאִנּוּן שִׁבְעִים סַנְהֶדְרִין דְּאִינּוּן גָּזְרִין עַל בַּר נָשׁ. מַה דִּיהֵא לֵיהּ בְּכָל שַׁתָּא.

אֱלֹהִים אִיהוּ הַכְּפֵ"א בְּחֻשְׁבָּן. וְאִיהוּ כְּפֵא רַחֲמִים. אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כְּפֵא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת. כְּפֵא חֵ"ם דְּ וַדַּאי דְּסָלִיקוּ לְע"ב קִשְׁרִין וְחֻלְיָן דְּצִיצִית וְאִנּוּן זוּגִין דְּכִסּוּיִין דְּסוּסְוָן דְּסָלִיק נִגּוּנָא דְּכִשְׁכּוּשׁ דִּילְהוֹן לְע"ב גְּוָנִין. בָּתַר דְּנַצְּחִין סוּסְוָן קְרָבָא בְּצִלּוֹתִין, בְּהַהוּא זִמְנָא מָארֵי דְּסוּסְוָן דְּמָנָן עַל צְלוֹתִין, כֻּלְּהוּ פָּתְחוּ בְּזִמִּירוֹת שִׁירוֹת וְתֻשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת. וְשָׁפָה דְּאִיהִי קִירְטָא זְרִיקַת אַבְנִין בְּרַחֲמוֹ. וְאִנּוּן חָמֵשׁ בְּחָמֵשׁ תִּקּוּנִין דְּעֵינָא דְּאִנּוּן תְּלָת גַּוְנֵי עֵינָא וּתְרֵי עַפְעַפֵּי עֵינָא.

לשון הקודש

לְחֻשְׁבּוֹן בְּכָ"ל כ"ח, וְנוֹתֵן תֹּקֶף לַסּוּסִים, וְקוֹרְעִים לוֹ גְּזַר דִּינוֹ שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה, שֶׁהֵם שִׁבְעִים סַנְהֶדְרִין שֶׁהֵם גּוֹזְרִים עַל אָדָם מַה שֶּׁיִּהְיֶה לוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה.

אֱלֹהִי"ם הוּא בְּחֻשְׁבּוֹן הַכְּפֵ"א, וְהוּא כְּפֵא רַחֲמִים. אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כְּפֵא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת. כְּפֵא חֵ"ם דְּ וַדַּאי שֶׁעוֹלֶה לְשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם קְשָׁרִים וְחֻלְיוֹת שֶׁל צִיצִית, וְהֵם הַזּוּגִים שֶׁל הַכְּסוּיִים שֶׁל הַסּוּסִים, שֶׁעוֹלֶה הַנִּגּוּן שֶׁל הַכִּשְׁכּוּשׁ שֶׁלָּהֶם לְשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם גְּוָנִים, אַחַר שֶׁהַסּוּסִים מְנַצְּחִים אֶת הַקְּרָב בַּתְּפִלּוֹת. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן בַּעֲלֵי הַסּוּסִים שֶׁמְּמֻנִּים עַל הַתְּפִלּוֹת, כֻּלָּם פּוֹתְחִים בְּזִמִּירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת. וְהַשָּׂפָה, שֶׁהִיא הַקֶּלַע, זוֹרֶקֶת אֲבָנִים בְּאַהֲבָה. וְהֵן חָמֵשׁ בַּחֲמִשָּׁה תִּקּוּנִים שֶׁל הָעַיִן, שֶׁהֵם שִׁלְשֶׁת צִבְעֵי הָעֵינַיִם, וּשְׁנֵי הָעַפְעַפַּיִם שֶׁל הָעַיִן.

וּלְגַבֵּי אָן אֲתַר אִזְדְּרִיקוּ, לְגַבֵּי בַּת עֵינָא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמואל א, כ כ) **לְשַׁלַּח לִי לְמַטָּרָה. וּשְׁלֹשָׁה גַּוְנֵי עֵינָא אִנּוּן מְרַקְּמָן בִּתְלָת לְבוּשֵׁי תְּלָת אֲבָהָן וְתֵרֵי עַפְעַפֵּי עֵינָא תְּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט דְּאִנּוּן פָּתְחִין וְסָגְרִין עֵינָא דְּאִיהִי מַרְאָה דִּנְבִיאֵי קְשׁוֹט וּמַאי אִיהִי בַּת עֵינָא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. עָלַהּ אִתְמַר** (במדבר יב ו) **ה' בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע. וְעָלַהּ אִתְמַר לְגַבֵּי מֹשֶׁה** (שם יב ח) **וּתְמוּנַת ה' יַבִּיט. ה' גְּוָנִין אִנּוּן ה'. בַּת עֵינָא דָּא י' מָאן עֵינָא דְּכָלִיל כָּל גְּוָנִין דָּא ו' אִיהוּ פָּתַח וְסָגִיר.**

קָם אֱלִיָּהוּ וְאָמַר, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא ה' רְבִיעָאָה אָנָה הִיא. אָמַר וַדַּאי חֲמֵשׁ אוֹר אִנּוּן מִלְּגָו. וּבְגִין דָּא ה"ה חֲמֵשׁ גְּוָנִין מִלְּבַר, חֲמֵשׁ גְּוָנִין דְּנָהֲרִין בְּהוֹן מִלְּגָאו. וְאִנּוּן גָּוֶן חִוָּר, גָּוֶן סוּמָק, גָּוֶן יָרֹק, גָּוֶן

לשון הקודש

וּלְאֵיזֶה מָקוֹם נִזְרָקִים? לְבַת הָעַיִן. וְהוּא שֶׁכָּתוּב (שמואל–א כ) **לְשַׁלַּח לִי לְמַטָּרָה. וּשְׁלֹשֶׁת צִבְעֵי הָעַיִן הֵם מְרֻקָּמִים בִּשְׁלֹשָׁה לְבוּשֵׁי שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, וּשְׁנֵי עַפְעַפֵּי הָעַיִן שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם פּוֹתְחִים וְסוֹגְרִים אֶת הָעַיִן, שֶׁהִיא הַמַּרְאָה שֶׁל נְבִיאֵי אֱמֶת. וּמַה הוּא בַּת עַיִן? הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר** (במדבר יב) **ה' בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע. וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר לְגַבֵּי מֹשֶׁה, וּתְמוּנַת ה' יַבִּיט. חֲמִשָּׁה גְּוָנִים הֵם ה'. בַּת עַיִן זוֹ י'. מִי הָעַיִן שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הַגְּוָנִים? זוֹ ו' שֶׁהִיא פּוֹתַחַת וְסוֹגֶרֶת.**

קָם אֵלִיָּהוּ וְאָמַר, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, ה' הָרְבִיעִית אֲנִי הוּא. אָמַר, וַדַּאי חֲמִשָּׁה אוֹר הֵם מִבִּפְנִים, וּמִשּׁוּם זֶה ה"ה הַזּוֹ חֲמִשָּׁה גְּוָנִים מִבַּחוּץ, חֲמִשָּׁה גְּוָנִים שֶׁמְּאִירִים בָּהֶם מִבִּפְנִים, וְהֵם גָּוֶן לָבָן, גָּוֶן אָדֹם, גָּוֶן יָרֹק, גָּוֶן תְּכֵלֶת, גָּוֶן שָׁחֹר.

תְּכֵלֶת, גָּוָן אָכָם. וּלְבוּשִׁין דִּילְהוֹן אַרְגָּמָ"ן. א' אורפניא"ל. ר' רפא"ל. ג' גבריא"ל. מ' מיכא"ל. נ' נוריא"ל. אִלֵּין אִנּוּן גּוּפָּא לְחָמֵשׁ גְּוָנִין.

אָמַר לֵיהּ אֵלְיָהוּ לְרִבִּי שִׁמְעוֹן, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, וַדַּאי עֵינָא יְמִינָא כַּד שַׁרְיָא בֵּיהּ יְהוָ"ה וְנָהִיר בֵּיהּ, וְכֵן בְּעֵינָא שְׂמָאלָא, שְׁכִינְתָּא אַמְרַת לְגַבֵּי עַיְנִין אִלֵּין מֵרְחִימוּ סַגֵּי, (שיר ו ה) הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי. מוֹקְדִין לִי בְּשַׁלְהוֹבִין דִּרְחִימוּ דְּזַרְקִין לְכָל עֵיבָר.

קָם נַעַר חֲנוּךְ מטטרו"ן. פְּתַח וְאָמַר, (איוב לה ו) צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים. וְלִנְהוֹרָא דְּעַיְנִין דִּילְכוֹן נְחִיתְנָא, דְּנָהֲרִין עִלָּא וְתַתָּא וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (רות ב ט) עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן. וּמַאי נִיהוּ דִּבְכָל אֲתַר דְּיָהֲבִי עֵינַיְהוּ אוֹ

לשון הקודש

וְהַלְּבוּשִׁים שֶׁלָּהֶם אַרְגָּמָ"ן. א' – אורפניא"ל. ר' – רְפָאֵ"ל. ג' – גַּבְרִיאֵל. מ' – מִיכָאֵ"ל. נ' – נוּרִיאֵ"ל. אֵלּוּ הֵם גּוּף לַחֲמִשָּׁה גְּוָנִים.

אָמַר לוֹ אֵלְיָהוּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַדַּאי עַיִן יָמִין, כְּשֶׁשּׁוֹרָה בָּהּ יהו"ה וּמֵאִיר בָּהּ, וְכֵן בְּעַיִן שְׂמֹאל, הַשְּׁכִינָה אוֹמֶרֶת לָעֵינַיִם הַלָּלוּ מֵרֹב אַהֲבָה, (שיר ו) הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי. שׁוֹרְפִים אוֹתִי בְּשַׁלְהֶבוֹת שֶׁל אַהֲבָה שֶׁזּוֹרְקִים לְכָל עֵבֶר.

קָם הַנַּעַר חֲנוּךְ מטטרו"ן, פָּתַח וְאָמַר, צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, וּלְאוֹר הָעֵינַיִם שֶׁלָּכֶם יָרַדְתִּי, שֶׁמְּאִירִים מַעְלָה וּמַטָּה, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (רות ב) עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן. וּמַה הוּא?

מִיתָה אוֹ עֹנִי. וְאִלֵּין אִנּוּן עוֹלֵימִין דְּאִתְפְּטָרוּ בְּקַצְרוּת שְׁנִים. וְכֻלְּהוּ תַּחַת מֶמְשָׁלָה דִּילִי בִּמְתִיבְתָּא דִּרְקִיעָא. וְדָא לָמָּה. בְּגִין שְׁכִינְתָּא דְּיָתְבָא בֵּינַיְהוּ וְשָׁם אַנְהִיר בְּעֵינַיְהוּ דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דברים לב לט) אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה.

וּבְגִין דָּא אָמַר קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן. בְּהַהוּא שָׂדֶה דְּתַמָּן (בראשית כד סג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב. לִפְנוֹת כָּל מְקַטְרְגִין דְּאִנּוּן עַרְבוּבָא בְּיִשְׂרָאֵל (בישא) דְּעֶרֶב רַב. וּבְהוֹן אִתְמַר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן.

וְעוֹד עֵינַיִךְ אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּאִנּוּן עַיְינִין דְּאוֹרַיְתָא, אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן, דְּעָנְשִׁין לְמָאן דְּנָגַע בְּאִסּוּרָא דְּאוֹרַיְתָא. וְעוֹד אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ אֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַצֵּר.

לשון הקודש

שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁנּוֹתְנִים עֵינֵיהֶם – אוֹ מִיתָה אוֹ עֹנִי. וְאֵלּוּ הֵם הָעֲלָמִים שֶׁנִּפְטְרוּ בְּקִצּוּר שָׁנִים. וְכֻלָּם תַּחַת מֶמְשַׁלְתִּי בְּיִשִׁיבַת הָרָקִיעַ. וְזֶה לָמָּה? מִשּׁוּם הַשְּׁכִינָה שֶׁיּוֹשֶׁבֶת בֵּינֵיהֶם, וְשָׁם מְאִירָה בְּעֵינֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים לב) אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה.

וּמְשׁוּם זֶה אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן. בַּשָּׂדֶה הַהוּא שֶׁשָּׁם וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב. לִפְנוֹת כָּל הַמְקַטְרְגִים שֶׁהֵם עֵרֶב רַב, וּבָהֶם נֶאֱמַר שֶׁל יִשְׂרָאֵל (רע) עִם עֵרֶב רַב, וּבָהֶם נֶאֱמַר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן.

וְעוֹד עֵינַיִךְ – אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם הָעֵינַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה. אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן בַּשָּׂדֶה – שֶׁמַּעֲנִישִׁים אֶת מִי שֶׁנּוֹגֵעַ בְּאִסּוּר תּוֹרָה. וְעוֹד אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר, מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ אֵינוֹ רַשַּׁאי

לְקַצֵּר אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַאֲרִיךְ. וְאִנּוּן פָּסְקִין אוֹרַיְתָא בְּאִסּוּר וְהֶתֵּר, פָּסוּל וְכָשֵׁר, טָמְאָה וְטָהֳרָה. וְעָבְדוּ כַּמָּה גְּדֵרוֹת בְּאוֹרַיְתָא, דְּלָא עָבְדִין פְּרָצָה וּפֵרוּדָא בִּשְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי אוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה. וּבְגִין דָּא וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן. בְּגִין דיהו"ה שַׁלִּיט עָלַיְהוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (רות ב ד) וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם. וּבְגִין דָּא וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן דְּהָכִי צְרִיכָה אִתְּתָא לְמֵיזַל בָּתַר בַּעְלָהּ.

אֲלַקָּטָה בַּשִּׁבֳּלִים, אֵלּוּ לְקוּטוֹת דְּאוֹרַיְתָא לְאִתְפַּרְנָסָא בְּהוֹן בְּגָלוּתָא. בֵּין הָעֳמָרִים תְּלַקֵּט וְלֹא תַכְלִימוּהָ. וְעָלַיְהוּ אִתְּמַר (שמות טז יח) **וַיְמַדּוּ בָּעֹמֶר. כְּלְהוּ בְּמִדָּה. עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשׁוֹתֵיכֶם. וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר. דְּלָא לְהוֹסִיף וּדְלָא לְמִגְרַע מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא. וְצַדִּיק זָרִיק וּשְׁכִינְתָּא בְּנִישַׁת, וְעָלַיְהוּ**

לשון הקודש

לְקַצֵּר – אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַאֲרִיךְ. וְהֵם פּוֹסְקִים תּוֹרָה בְּאִסּוּר וְהֶתֵּר, פָּסוּל וְכָשֵׁר, טָמְאָה וְטָהֳרָה, וְעוֹשִׂים כַּמָּה גְּדֵרוֹת בַּתּוֹרָה, שֶׁלֹּא עוֹשִׂים פְּרִצָה וּפֵרוּד בַּשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה. וּמְשׁוּם זֶה וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן, מְשׁוּם שֶׁיהו"ה שַׁלִּיט עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (רות ב) וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם. וּמְשׁוּם זֶה וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן, שֶׁכָּךְ צְרִיכָה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחַר בַּעְלָהּ. **אֲלַקָּטָה בַּשִּׁבֳּלִים** – אֵלּוּ לְקוּטוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְפַּרְנְסוּ בָהֶם בַּגָּלוּת. בֵּין הָעֳמָרִים תְּלַקֵּט וְלֹא תַכְלִימוּהָ. וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שמות טז) וַיְמַדּוּ בָּעֹמֶר. כֻּלָּם בְּמִדָּה. עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשׁוֹתֵיכֶם. וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר. שֶׁלֹּא לְהוֹסִיף וְלֹא לִגְרֹעַ מִדִּבְרֵי הַתּוֹרָה.

אִתְּמַר (משלי יא כד) **יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד. מַאי וְנוֹסָף עוֹד. דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְעוֹד מַאי וְנוֹסָף, דָּא מָאן דְּמְפַזֵּר טַעֲמֵי אוֹרַיְתָא וְנוֹסָף בְּחִדּוּשִׁים.**

בְּהַהוּא זִמְנָא וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ ה'. וְדָא רָזָא (במדבר ו כד) דִּיְבָרֶכְךָ ה', יָאֵר יי', יִשָּׂא יְיָ'. דְּאִנּוּן י"ב עֵינוֹת מַיִם. וְאִנּוּן ו"ו דְּנָפְקִין מִן צִנּוֹרָא דְּאִיהוּ א' וְכֻלָּא וָא"ו. וּבְגִין דְּבַעְלָה תַּמָּן דְּאִיהוּ וָ"ו בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדְרוֹעִין, וְשִׁית פְּרָקִין דְּשׁוֹקִין. א' בְּאֶמְצָעִיתָא עֲטָרָה עַל גּוּפָא. וּבְגִין דָּא וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים, דְּאִנּוּן (בראשית ל לח) בָּרְהָטִים בְּשִׁקֻּתוֹת הַמָּיִם. נְעָרִים אִית לְעֵלָּא וּנְעָרִים אִית לְתַתָּא וְאִנּוּן אַנְפֵּי רַבְרְבֵי וְאַנְפֵּי זוּטְרֵי.

לשון הקודש

וְהַצַּדִּיק זוֹרֵק, וְהַשְּׁכִינָה כּוֹנֶסֶת, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (משלי יא) יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד. מַה זֶּה וְנוֹסָף עוֹד? זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וְעוֹד מַה זֶּה וְנוֹסָף? זֶה מִי שֶׁמְּפַזֵּר טַעֲמֵי תוֹרָה, וְנוֹסָף בְּחִדּוּשׁוֹ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ ה'. וְזֶה הַפְּסוּד שֶׁל יְבָרֶכְךָ ה', יָאֵר ה', יִשָּׂא ה', שֶׁהֵם שְׁנֵים עָשָׂר עֵינוֹת מַיִם, וְהֵם ו"ו שֶׁיּוֹצְאִים מֵהַצִּנּוֹר שֶׁהוּא א וְהַכֹּל וא"ו. וּמְשׁוּם שֶׁבַּעְלָהּ שָׁם, שֶׁהוּא ו"ו בְּשִׁשָּׁת הַפְּרָקִים שֶׁל הַזְּרוֹעוֹת, וְשִׁשָּׁת הַפְּרָקִים שֶׁל הַשּׁוֹקַיִם, א בָּאֶמְצַע, הָעֲטָרָה עַל הַגּוּף. וּמְשׁוּם זֶה וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים, שֶׁהֵם בָּרְהָטִים בְּשִׁקֻּתוֹת הַמָּיִם. נְעָרִים יֵשׁ לְמַעְלָה, וּנְעָרִים יֵשׁ לְמַטָּה. וְהֵם פָּנִים גְּדוֹלוֹת וּפָנִים קְטַנּוֹת.

קָם נַעַר (חֲנוֹךְ מט"ט) **וְאָמַר. רַבָּנָן** (איוב לב ו) **צָעִיר אֲנִי לְיָמִים מִסְּטָרָא דְּזְעִיר אַנְפִּין. וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים מִסְּטָרָא דְּאָרִיךְ אַנְפִּין. דְּאִנּוּן בָּרְהָטִים בְּשִׁקְּתוֹת הַמָּיִם. עַל כֵּן זָחַלְתִּי וָאִירָא מֵחַוֹת דֵּעִי אֶתְכֶם. אַדְּהָכִי דְּשָׁכִינְתָּא בָּעְיָא אִיהִי לְאִשְׁתְּקָאָה מֵעוֹלֵימִין, מִשּׁוּם דְּאוֹרַיְתָא דְּאִיהִי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, צָרִיךְ לְאִתְשַׁקְיָא לָהּ עַל יְדֵי צַדִּיק דְּאִיהוּ** (דף קלב ע"ב) **צָעִיר לְיוֹמִין.**

תָּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט דְּאִנּוּן לָקְבֵל תְּרֵין שִׁפְוָן. דְּאִתְמַר בְּחוֹן (שיר א ב) **יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. מַאי פִּיהוּ. דָּא שְׁכִינְתָּא וְאִנּוּן לָקְבֵל תְּרֵין כְּרוּבֵי עֵינָא דְּפָתְחִין וְסָגְרִין, דִּבְחוֹן נָהִיר עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא בָּבַת עֵינָא, וְאִתְקְרִיאַת מִסְּטָרָה אַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא וְכַד סָתִים עֵינָא אִתְקְרִיאַת אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא. וּבַת עֵינָא אִיהִי עִתּוֹ**

לשון הקודש

קָם הַנַּעַר (חֲנוֹךְ מט"ט) וְאָמַר, רַבָּנָן, צָעִיר אֲנִי לְיָמִים מִצִּדּוֹ שֶׁל זְעִיר אַנְפִּין, וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים מֵהַצַּד שֶׁל אֲרִיךְ אַנְפִּין, שֶׁהֵם בָּרְהָטִים בְּשִׁקֻּתוֹת הַמָּיִם, עַל כֵּן זָחַלְתִּי וָאִירָא מֵחַוֹת דֵּעִי אֶתְכֶם. בֵּינְתַיִם שֶׁהַשְּׁכִינָה רוֹצָה לִהְיוֹת מְשֻׁקִּית מֵהָעֶלְמִים, מִשְּׁאִיבַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, צָרִיךְ לְהַשְׁקוֹתָהּ עַל יְדֵי צַדִּיק שֶׁהוּא צָעִיר לְיָמִים.

שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי שְׂפָתַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שיר א) יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. מַה זֶּה פִּיהוּ? זוֹ הַשְּׁכִינָה, וְהֵם כְּנֶגֶד שְׁנֵי כְּרוּבֵי הָעַיִן, שֶׁפּוֹתְחִים וְסוֹגְרִים, שֶׁבָּהֶם מֵאִיר הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי בְּבַת הָעַיִן, וְנִקְרֵאת מִצִּדּוֹ הָאַסְפַּקְלַרְיָה הַמְאִירָה, וּכְשֶׁסּוֹתֵם הָעַיִן נִקְרֵאת

דְּצַדִּיק וְעָלָה אִתְּמַר (בראשית כד יא) לְעֵת עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת. יְמִינָא וּשְׂמָאלָא אִתְּקְרִיאוּ שִׁקְּתוֹת הַמַּיִם, תְּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט אַפִּיקֵי מַיִם.

וַיָּמָד שֵׁשׁ שְׂעֹרִים וַתָּשֶׁת עָלֶיהָ (רות ג טו), דָּא שְׁעוֹרָא דְּתְרִין שׁוֹקִין דְּאִנּוּן בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וּ' תַּתָּאָה. וְאִית שִׁית עִלָּאִין דְּאִנּוּן וּ' עִלָּאָה דְּתְרִין דְּרוֹעִין, דְּאִנּוּן (דברים ו ד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וגו'. וְכֻלָּא אִשְׁתַּקְּיָן מֵאִמָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי א אַלֵּף בִּינָה, וּבָהּ אִתְעֲבִידוּ אֶחָד. וַתָּשֶׁת עָלֶיהָ לְגַבֵּי ה' תַּתָּאָה מַלְכוּת.

וְעוֹד וַיָּמָד שֵׁשׁ שְׂעוֹרִים לְתַתָּא, אִנּוּן שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה. וְאִנּוּן מַאֲכָל בְּעִירָן דְּאִנּוּן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. לְבָתַר דְּאִיהִי בְּנִישַׁת לוֹן זְרִיקַת לוֹן לְגַבֵּי חֵילָהָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי לא טו) וַתִּתֵּן טֶרֶף

לשון הקודש

אַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁאֵינָהּ מְאִירָה. וּבַת הָעַיִן הִיא עֵינוֹ שֶׁל צַדִּיק, וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר (בראשית כד) לְעֵת עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת. יָמִין וּשְׂמֹאל נִקְרְאוּ שִׁקֻּתוֹת הַמַּיִם, שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת מוֹצִיאֵי מַיִם.

וַיָּמָד שֵׁשׁ שְׂעֹרִים וַתָּשֶׁת עָלֶיהָ – זֶה הַשִּׁעוּר שֶׁל שְׁתֵּי שׁוֹקַיִם שֶׁהֵן בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּ' הַתַּחְתּוֹנָה. וְיֵשׁ שֵׁשׁ עֶלְיוֹנִים וּ' שֶׁהֵם וּ' עֶלְיוֹנָה שֶׁל שְׁתֵּי זְרוֹעוֹת, שֶׁהֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. וְהַכֹּל נִשְׁקָעִים מֵהָאֵם הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהִיא א אַלֵּף בִּינָה, וּבָהּ נַעֲשׂוּ אֶחָד, וַתָּשֶׁת עָלֶיהָ אֶל ה' הַתַּחְתּוֹנָה הַמַּלְכוּת.

וְעוֹד וַיָּמָד שֵׁשׁ שְׂעֹרִים, לְמַטָּה, הֵם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְהֵם מַאֲכַל הַבְּהֵמוֹת שֶׁהֵם חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. לְאַחַר שֶׁהִיא כּוֹנֶסֶת אוֹתָם, זוֹרֶקֶת אוֹתָם לְצִבְאוֹתֶיהָ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי לא) וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק

לְבִיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וְכַד זְרִיקַת לוֹן לְתַתָּא. אִתְקְרִיאַת זַרְקָא. וּבְגִין דָּא (שם יא כד) יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסֵף עוֹד. דְּבַעְלָהּ אוֹסִיף לָהּ.

קָמוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין וּבָרִיכוּ לֵיהּ. פְּתָחוּ אִנּוּן סָבִין בִּבְרִכָאן וּבָרִיכוּ לֵיהּ.

קָם הַהוּא סָבָא מֵאִנּוּן סָבִין וְאָמַר (בראשית מח טו) הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים. מַאי הַמַּלְאָךְ אִי הָוָה אָמַר מַלְאָךְ הָוָה מַשְׁמַע עַל חֲנוֹךְ מטטרו"ן אֲבָל ה' בְּתוֹסֶפֶת, אִיהִי שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי בְּרָכָה, (משלי י כב) בִּרְכַּת ה' הִיא תַּעֲשִׁיר יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים כֻּלְּהוּ נְעָרִים דְּאִתְקְרִיאוּ עַל שֵׁם נַעַר, אִתְבָּרְכָאן עַל יְדֵי הַהוּא נַעַר.

וְיִקָּרֵא בָּהֶם שְׁמִי, דָּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה. וְשֵׁם אֲבוֹתַי אִלֵּין אֲבָהָן. וְעוֹד יְבָרֵךְ אֶת

לשון הקודש

לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וּכְשֶׁזּוֹרֶקֶת אוֹתָם לְמַטָּה, נִקְרֵאת זַרְקָא. וּמִשּׁוּם זֶה יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסֵף עוֹד, שֶׁבַּעְלָהּ מוֹסִיף לָהּ.

קָמוּ הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים וּבֵרְכוּ אוֹתוֹ. פָּתְחוּ אוֹתָם הַזְּקֵנִים בִּבְרָכוֹת וּבֵרְכוּ אוֹתוֹ.

קָם אוֹתוֹ הַזָּקֵן מֵאוֹתָם הַזְּקֵנִים וְאָמַר, (בראשית מח) הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים. מִי הַמַּלְאָךְ? אִם הָיָה אוֹמֵר מַלְאָךְ, הָיָה מַשְׁמַע עַל חֲנוֹךְ מטטרו"ן. אֲבָל ה' בְּתוֹסֶפֶת הִיא הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא בְּרָכָה, בִּרְכַּת ה' הִיא תַּעֲשִׁיר. יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים, כָּל הַנְּעָרִים שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שֵׁם נַעַר, מִתְבָּרְכִים עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַנַּעַר.

וְיִקָּרֵא בָּהֶם שְׁמִי – זוֹ הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה.

הַנְּעָרִים, צַדִּיק וּתְרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט. וְיִדְּגוּ לָרֹב, חָכְמָה דְּאִתְמַר (מלכים א ה י) בָּהּ וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה, דְּתִתְרַבֵּי וְתִסְגֵּי. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, בְּאִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (בראשית כח יד) וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ. וְלֹא תִּתְפַּסֵּק בִּרְכָתָא מִנָּהּ, כְּמַבּוּעָא דְּאִתְמַר בָּהּ (ישעיה נח א) וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יְכַזְּבוּ מֵימָיו.

דְּלִית דְּוֹרוֹנָא חֲבִיבָא קֳדָם קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדוֹרוֹנָא דְּשִׁכִינְתָּא. זַכָּאִין אִנּוּן דְּרוֹעִין דְּמָלְקִין לָהּ לְגַבֵּי. תְּפִלִּין עַל יְדֵיהוּ וְעַל רֵישַׁיְהוּ, זַכָּאִין אִנּוּן רַגְלַיִן וְגוּפָא וְיָדִין וְכָל אֵבָר וְאֵבָר דְּבֵהּ סָלִיק דְּוֹרוֹנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּלִית דְּוֹרוֹנָא חֲבִיבָא קֳדָם קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדוֹרוֹנָא דְּשִׁכִינְתָּא. זַכָּאָה אִיהוּ אֵבָר דְּעָבִיד בֵּיהּ מִצְוָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דִּבְגִינָהּ נָחִית קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא לְשַׁרְיָא בְּכָל

לשון הקודש

וְשֵׁם אֲבוֹתַי – אֵלּוּ הָאָבוֹת. וְעוֹד יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים – הַצַּדִּיק וּשְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת. וְיִדְגּוּ לָרֹב – הַחָכְמָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (מלכים-א ה) וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה, שֶׁתִּתְרַבֶּה וְתִתְגַּדֵּל. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ – בְּאֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ. וְלֹא תִּפָּסֵק הַבְּרָכָה מִמֶּנָּה, כְּמַבּוּעַ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יְכַזְּבוּ מֵימָיו.

שֶׁאֵין דּוּרוֹן חָבִיב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כַּדּוּרוֹן שֶׁל הַשְּׁכִינָה. אַשְׁרֵי אוֹתָם זְרוּעוֹת שֶׁמַּעֲלִים אוֹתָהּ אֵלָיו. תְּפִלִּין עַל יְדֵיהֶם וְעַל רָאשֵׁיהֶם. אַשְׁרֵי אוֹתָם רַגְלַיִם וְגוּף וְיָדַיִם וְכָל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁבּוֹ עוֹלֶה הַדּוּרוֹן לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵין דּוּרוֹן חָבִיב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כַּדּוּרוֹן שֶׁל הַשְּׁכִינָה. אַשְׁרֵי הָאֵיבָר שֶׁעוֹשֶׂה בּוֹ מִצְוָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ יוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִשְׁרוֹת בְּכָל אֵיבָר

אֲבָר דִּילֵהּ. וְעַל הַאי בַּר נָשׁ מַכְרִיזִין לְעֵלָּא הָבוּ יְקָר לְדִיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא.

וְעוֹד (יחזקאל א ח) וִידֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם. אִית בְּנֵי נָשָׁא דְּסָלְקִין דִּורוֹנָא לְמַטְרוֹנִיתָא. וּבְהוֹן (בראשית כח יב) מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ. בְּהַהוּא בַּר נָשׁ בִּנְשִׁמָתֵהּ דְּסָלְקָא דִּורוֹנָא לְמַלְכָּא, וְנָחְתָא דִּורוֹנָא מִגֵּהּ לְמַטְרוֹנִיתָא, דְּכַד נָחְתִין דִּורוֹנָא לְמַטְרוֹנִיתָא, וִידֵי אָדָם נָחְתִין מִתְּחוֹת גַּדְפַּיְהוּ דְּמַלְאָכִין שְׁלִיחָן דְּמַטְרוֹנִיתָא, וְיָהֲבִין לוֹן שְׁאֵלָתִין וּבָעוּתִין דְּשָׁאֲלִין מִמַּטְרוֹנִיתָא. וְכָל מַה דְּמַטְרוֹנִיתָא יַהֲבָא בִּרְשׁוּתָא דְּבַעְלָהּ אִיהִי כְּלָא. וְאִם לָא עָאלִין בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ, דָּחִין לוֹן לְבַר, וְדוֹרוֹנָא דִּילְהוֹן לְכַלְבָּא אִתְמְסַר.

זַכָּאָה אִיהוּ בַּר נָשׁ דְּמַטְרוֹנִיתָא אִיהִי מְקַבְּלָא מִגֵּהּ דִּורוֹנָא, אוֹ יָהֲבָה לֵיהּ בִּידָהָא,

לשון הקודש

שֶׁלּוֹ. וְעַל זֶה הָאִישׁ מַכְרִיזִים לְמַעְלָה: תְּנוּ כָּבוֹד לְדְיוֹקַן הַמֶּלֶךְ.

וְעוֹד וִידֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם, יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁמַּעֲלִים דּוֹרוֹן לַגְּבִירָה, וּבָהֶם מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ. בָּאָדָם הַהוּא, בְּנִשְׁמָתוֹ שֶׁמַּעֲלָה דּוֹרוֹן לַמֶּלֶךְ, וּמוֹרִידָה דּוֹרוֹן מִמֶּנּוּ לַגְּבִירָה. שֶׁכַּאֲשֶׁר מוֹרִידִים דּוֹרוֹן לַגְּבִירָה, וִידֵי אָדָם יוֹרְדִים מִתַּחַת כַּנְפֵי הַמַּלְאָכִים שְׁלוּחֵי הַגְּבִירָה, וְנוֹתְנִים לָהֶם הַשְּׁאֵלוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת שֶׁשּׁוֹאֲלִים מֵהַגְּבִירָה. וְכָל מַה שֶּׁהַגְּבִירָה נוֹתֶנֶת, בִּרְשׁוּת בַּעְלָהּ הוּא הַכֹּל. וְאִם לֹא נִכְנָסִים בְּיִרְאָה וְאַהֲבָה, דּוֹחִים אוֹתָם הַחוּצָה, וְהַדּוֹרוֹן שֶׁלָּהֶם נִמְסָר לַכֶּלֶב.

אַשְׁרֵי הָאִישׁ שֶׁהַגְּבִירָה מְקַבֶּלֶת מִמֶּנּוּ דּוֹרוֹן אוֹ נוֹתֶנֶת לוֹ בְּיָדֶיהָ, שֶׁהֲרֵי וַדַּאי בֶּן

דְּוַדַּאי בְּרָא דְּמַלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל לְאָחֳרִנִין עַל יְדֵי שְׁלִיחָן יְהָבַת לוֹן. מִידָּהָא. אִלֵּין נָפְקִין וְאָחֳרִנִין קָא אַתְיָן דָּפְקִין לְפִתְחָהּ, וְאִנּוּן מָאנֵי דְּאוֹרַיְתָא מָאנֵי דְּפוּמָא.

וְאִם עָאלִין בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ דְּיָ"ה, הֵיכָלָא אִתְפַּתַּח לְגַבַּיְהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב לוֹן לְשׁוֹן לְמוּדִים, וְשַׁוֵּי לוֹן דִּבּוּרָא בְּפוּמַיְהוּ לְמַלְלָא קֶדֶם מַטְרוֹנִיתָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה א ט) וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יָדוֹ וַיִּגַּע עַל פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (הושע יב יא) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה. וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים. בִּדְבוּר מַמָּשׁ.

וְעִם כָּל דָּא דְּיֵעָלוּן לְהֵיכָלָא כָּל נְבִיאָה לְמַלְלָא עִם מַטְרוֹנִיתָא, אִיהִי לָא מַלִּילַת עִמְּהוֹן עַד דְּאִתְדַּמְיָא עָלַיְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחֵיזוֹ דִּילֵהּ.

לשון הקודש

הַמֶּלֶךְ הוּא. אֲבָל לַאֲחֵרִים, עַל יְדֵי שְׁלִיחִים נוֹתֶנֶת לָהֶם מְיֻדָּיהּ. אֵלּוּ יוֹצְאִים, וַאֲחֵרִים בָּאִים דּוֹפְקִים לְפִתְחָהּ, וְהֵם בַּעֲלֵי הַתּוֹרָה, בַּעֲלֵי הַפֶּה.

וְאִם נִכְנָסִים בְּיִרְאָה וְאַהֲבָה שֶׁל י"ה, הַהֵיכָל נִפְתָּח אֲלֵיהֶם, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם לְשׁוֹן לְמוּדִים, וְשָׂם לָהֶם דִּבּוּר בְּפִיהֶם לְדַבֵּר לִפְנֵי הַגְּבִירָה. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (ירמיה א) וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יָדוֹ וַיִּגַּע עַל פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (הושע יב) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה. וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים, בִּדְבוּר מַמָּשׁ.

וְעִם כָּל זֶה, כְּשֶׁיִּכָּנְסוּ לַהֵיכָל כָּל הַנְּבִיאִים לְדַבֵּר עִם הַגְּבִירָה, הִיא לֹא מְדַבֶּרֶת עִמָּם, עַד שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם הַקָּדוֹשׁ

מִנְהוֹן עָאלִין בִּדְיוֹקְנָא דְּשׁוֹר, וּמִנְהוֹן בִּדְיוֹקְנָא דְּנָשֶׁר, וּמִנְהוֹן בִּדְיוֹקְנָא דְּאַרְיֵה, וּמִנְהוֹן בִּדְיוֹקְנָא דְּאָדָם. וְאִית מָאן דְּעָאל בְּכָל אִנּוּן דִּיוֹקְנִין. וְאִם יְהוָ"ה עֲלֵיה (תהלים נא יז) אדנ"י שְׂפָתַי תִּפְתָּח בְּוַדַּאי הֵיכָלָא מִתְפַּתְּחָא לְגַבֵּה. וְאִם שֵׁם יְהוָ"ה לָאו תַּמָּן בְּכָל אִנּוּן דִּיוֹקְנִין מַטְרוֹנִיתָא אִיהִי (שם מה יד) כְּבוּדָּה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה. וְאִיהִי סְתִימָא בְּהֵיכָלָא וּמַלְיָלַת עִמְּהוֹן עַל יְדֵי שְׁלִיחָן כְּפוּם דִּיוֹקְנֵיהוֹן וּמַזָּלֵיהוֹן.

וּמִשָּׁה הֲוָה שְׁלִים בְּאַרְבַּע חֵיוָן, וְשֵׁם יְהוָ"ה עֲלֵיהּ. כְּגַוְנָא דָּא ש' מִן מִשָּׁה תְּלָת חֵיוָן אַרְיֵה שׁוֹר נָשֶׁר. מָה וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, שֵׁם יְהוָ"ה עֲלֵיהּ. מְנָא לָן הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות ג יג) וְאָמְרוּ לִ"י מַ"ה שְׁמ"וֹ מָ"ה אֹמַר אֲלֵיהֶם. וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים בְּכֹלָּא הֵיכָלָא אִתְפַּתְּחָא לְגַבֵּה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב

לשון הקודש

בָּרוּךְ הוּא בַּחַיּוֹת שֶׁלּוֹ. מֵהֶם נִכְנָסִים בִּדְיוֹקָן שֶׁל שׁוֹר, וּמֵהֶם בִּדְיוֹקָן שֶׁל נֶשֶׁר, וּמֵהֶם בִּדְיוֹקָן שֶׁל אַרְיֵה, וּמֵהֶם בִּדְיוֹקָן שֶׁל אָדָם. וְיֵשׁ מִי שֶׁנִּכְנָס בְּכָל אוֹתָם הַדְּיוֹקְנָאוֹת. וְאִם יְהוָ"ה עָלָיו, אֲדנָ"י שְׂפָתַי תִּפְתָּח בְּוַדַּאי, הַהֵיכָל נִפְתָּח אֵלָיו. וְאִם שֵׁם יְהוָ"ה אֵינוֹ שָׁם בְּכָל אוֹתָם הַדְּיוֹקְנָאוֹת, הַגְּבִירָה הִיא כְּבוּדָּה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה, וְהִיא נִסְתֶּרֶת בַּהֵיכָל, וּמְדַבֶּרֶת עִמָּהֶם עַל יְדֵי שְׁלִיחִים כְּפִי דְּיוֹקְנֵיהֶם וּמַזָּלָם.

וּמִשָּׁה הָיָה שָׁלֵם בְּאַרְבַּע חַיּוֹת. וְשֵׁם יְהוָ"ה עָלָיו, כְּמוֹ זֶה ש' מִן מִשָּׁה שָׁלֹשׁ חַיּוֹת, אַרְיֵה שׁוֹר נָשֶׁר. מַ"ה וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם? שֵׁם יְהוָ"ה עָלָיו. מִנַּיִן לָנוּ? זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות ז) וְאָמְרוּ לִ"י מַ"ה שְׁמ"וֹ מָ"ה אֹמַר אֲלֵיהֶם. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא שָׁלֵם בַּכֹּל, נִפְתָּח אֵלָיו הַהֵיכָל. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֲדנָי

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וְאִתְּמַר בֵּיהּ (במדבר יב ח) **פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ וְגוֹ'. וּתְמוּנַת ה' יַבִּיט דְּאִיהִי מַטְרוֹנִיתָא. מַה דְּלָאו הָכִי שְׁאָר נְבִיאֵי דְּלָאו אִנּוּן שְׁלֵמִין כְּוָותֵיהּ.**

וּמְיָּד הָא אִלֵּין נָפְקִין הָא אָחֳרִנִין דָּפְקִין לְפִתְחָא, וְאִנּוּן מָארֵי דְּאַנְפִּין דְּיָדְעִין בְּשִׁבְעִין אַנְפִּין לְאוֹרַיְתָא. וְאִם עָאלִין בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ אִתְפְּתַח לוֹן תַּרְעָא, וְעָאלִין וְלָא יָכְלִין לְאִסְתַּכְּלָא בְּאַנְפָּאָה דְּמַטְרוֹנִיתָא מֵעֲנָוָה דִּילְהוֹן. וְנָפְלִין עַל אַפַּיְהוּ בִּנְפִילַת אַפַּיִם. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (יחזקאל ג כג) **וָאֶפֹּל עַל פָּנַי. יָהֲבִין לוֹן שֵׁאֵלְתָּיְהוּ וְנַפְקִין.**

הָא אָחֳרִנִין קָא אַתְיָן כְּגוֹן יְחֶזְקֵאל אוֹ כְּוָותֵיהּ, וְאִנּוּן מָארֵי דְּעֵינִין דְּאִתְּמַר בְּהוּ (שם א יח) **וְגַבֵּיהֶם מְלֵאֹת עֵינַיִם, דְּאִנּוּן לְאַתְוָן וְאַתְוָן מִגֵּיהּ אִנּוּן מְלֵאוֹת**

לשון הקודש

שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וְנֶאֱמַר בּוֹ (במדבר יב) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ וְגוֹ'. וּתְמוּנַת ה' יַבִּיט. שֶׁהִיא הַגְּבִירָה. מַה שֶּׁאֵין כֵּן שְׁאָר הַנְּבִיאִים שֶׁאֵינָם שְׁלֵמִים כְּמוֹתוֹ.

וּמִיָּד הֲרֵי אֵלֶּה יוֹצְאִים, **וְהִנֵּה** אֲחֵרִים דּוֹפְקִים לַפֶּתַח, וְהֵם בַּעֲלֵי הַפָּנִים שֶׁיּוֹדְעִים אֶת שִׁבְעִים הַפָּנִים לַתּוֹרָה. וְאִם נִכְנָסִים בְּיִרְאָה וְאַהֲבָה, נִפְתָּח לָהֶם הַשַּׁעַר, וְנִכְנָסִים וְלֹא יְכוֹלִים לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנֶיהָ שֶׁל הַגְּבִירָה מֵהָעֲנָוָה שֶׁלָּהֶם, וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם בִּנְפִילַת אַפַּיִם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל ג) **וָאֶפֹּל** עַל פָּנַי. נוֹתְנִים לָהֶם בַּקָּשׁוֹתֵיהֶם וְיוֹצְאִים.

וְהִנֵּה אֲחֵרִים נִכְנָסִים כְּמוֹ יְחֶזְקֵאל אוֹ כְּמוֹתוֹ, וְהֵם בַּעֲלֵי עֵינַיִם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם **וְגַבֵּיהֶם מְלֵאֹת עֵינַיִם.** שֶׁהֵם לָאוֹתִיּוֹת,

עֵינַיִם מַלְיָן מִכַּמָּה פִּקּוּדִין, דְּאִנּוּן כָּל פִּקּוּדָא נֵר מִצְוָה דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים יט ט) מִצְוַת ה' בָּרָה מְאִירַת עֵינַיִם וְדָפְקִין לְתַרְעָא אִי אִנּוּן כְּדָאִין מַטְרוֹנִיתָא (שה"ש ב ט) מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוֹנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים דְּהֵיכָלָא לְגַבַּיְהוּ אֲבָל לָא דְּיֵעָלוּן לְהֵיכָלָא. וְאִתְמַר בְּהוֹן וָאֶרְאֶה, כְּגוֹן יְחֶזְקֵאל דְּאָמַר (יחזקאל א ד) וָאֶרְאֶה. וּכְגוֹן יְשַׁעְיָהוּ דְּאָמַר (ישעיה ו א) וָאֶרְאֶה אֶת ה'. דְּוַדַּאי לֹא אָמַר וָאֶרְאֶה ה'. אֶלָּא אֶת ה'. וְדָא שְׁכִינְתָּא דְּאִיהוּ מַרְאֶה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּבָהּ אִתְחֲזֵי לַנְּבִיאִים.

הָא אִלֵּין נָפְקִין וְאָזְדָּרְנִין קָא אַתְיָן וְדָפְקִין לְפִתְחָא, וְאִנּוּן מָארֵי (דף קלג ע"א) דְּאוּדְנִין דִּבְהוֹן שְׁמִיעָה, וְאִנּוּן זְרִיזִין דְּהַווּ מַקְדִּימִין לְמִצְוֹת, וְהָא קָרָאן קְרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמְדַמֵּי חַמָּה, וְאִנּוּן מָארֵי דִּשְׁמִיעָה חַוָּת נָפְקָא מַטְרוֹנִיתָא לְקַדְמוּתַיְהוּ, וַחֲוַת

לשון הקודש

וְהָאוֹתִיּוֹת מְמֻנּוּ, הֵם מְלֵאוֹת עֵינַיִם, מְלֵאוֹת מִכַּמָּה מִצְווֹת, שֶׁהֵם כָּל מִצְוָה נֵר מִצְוָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ מִצְוַת ה' בָּרָה מְאִירַת עֵינַיִם, וְדוֹפְקִים לַשַּׁעַר. אִם הֵם כְּדָאִים, הַגְּבִירָה מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוֹנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים שֶׁל הֵיכָל אֲלֵיהֶם, אֲבָל לֹא שֶׁיִּכָּנְסוּ לַהֵיכָל. וְנֶאֱמַר בָּהֶם וָאֶרְאֶ, כְּמוֹ יְחֶזְקֵאל שֶׁאָמַר וָאֶרְאֶ, וּכְמוֹ יְשַׁעְיָה שֶׁאָמַר וָאֶרְאֶה אֶת ה', שֶׁוַּדַּאי לֹא אָמַר וָאֶרְאֶה ה', אֶלָּא אֶת ה', וְזוֹ הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא הַמַּרְאֶה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁבָּהּ נִרְאֶה לַנְּבִיאִים.

הִנֵּה אֵלֶּה יוֹצְאִים, וַאֲחֵרִים בָּאִים וְדוֹפְקִים לַפֶּתַח, וְהֵם בַּעֲלֵי הָאָזְנַיִם שֶׁבָּהֶם שְׁמִיעָה, וְהֵם זְרִיזִים שֶׁהָיוּ מַקְדִּימִים לְמִצְווֹת, וַהֲרֵי קוֹרְאִים קְרִיאַת

אוֹקִירַת לוֹן בִּגִין דְּהַווּ מַחֲדִין לָהּ עִם קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (חבקוק ג ב) **יְהוָ"ה שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי.**

דְּכָל נְבִיאִים כְּלְהוֹן הֲוָה לוֹן אֲתַר יְדִיעַ וְזִמְנָא יְדִיעַ אֲבָל מֹשֶׁה לֹא הֲוָה לֵיהּ אֲתַר יְדִיעַ, וְלֹא זִמְנָא יְדִיעַ אֶלָּא בְּכָל אֲתַר הֲוָה מִסְתַּכַּל, וְלָא הֲוָת מַטְרוֹנִיתָא מִתְכַּסְיָא מִנֵּהּ בְּכָל תִּקּוּנָא.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת יְהֹוָה. ב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר יְהֹוָה. ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ יְהֹוָה. ד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם יְהֹוָה. ה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ יְהֹוָה. ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת יְהֹוָה. ז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם יְהֹוָה. ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהֹוָה.

לשון הקודש

שְׁמַע עִם דְּמְדּוּמֵי חַמָּה. וְאוֹתָם בַּעֲלֵי הַשְׂמִיעָה הָיְתָה יוֹצֵאת הַגְּבִירָה לִפְנֵיהֶם, וְהָיְתָה מְכַבֶּדֶת אוֹתָם מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ מְשַׂמְּחִים אוֹתָהּ עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (חבקוק ג) יְהֹוָ"ה שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי.

שֶׁלְּכָל הַנְּבִיאִים כֻּלָּם הָיָה מָקוֹם יָדוּעַ וּזְמַן יָדוּעַ, אֲבָל לְמֹשֶׁה לֹא הָיָה לֹא מָקוֹם קָבוּעַ וְלֹא זְמַן יָדוּעַ, אֶלָּא בְּכָל מָקוֹם הָיָה מִסְתַּכֵּל, וְלֹא הָיְתָה הַגְּבִירָה מִתְכַּסֵּית מִמֶּנּוּ בְּכָל תִּקּוּן.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת יְהֹוָה. ב' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר יְהֹוָה. ג' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ יְהֹוָה. ד' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם יְהֹוָה. ה' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ יְהֹוָה. ו' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת יְהֹוָה. ז' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם יְהֹוָה. ח' – וַיֹּאמֶר

ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ יַהֲוֶה. י וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי יַהֲוֶה.

אֵלֶּין אִנּוּן ל"ב אֱלֹהִים דִּבְרֵאשִׁית, דְּאִנּוּן לָקֳבֵל ל"ב שְׁבִילִין. א' בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת. ב' וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. ד' וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר. ה' וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר. ו' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם ז' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ. ח' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ. ט' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם. י' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם. יא' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ. יב' וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ. יד' וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. טו' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת. טז' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי. יז' וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם. יח' וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב.

לשון הקודש

אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יַהֲוֶה. ט' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ יַהֲוֶה. י' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי יַהֲוֶה.

אֵלּוּ הֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל בְּרֵאשִׁית שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ל"ב שְׁבִילִים. א' – בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת. ב' – וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. ד' – וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר. ה' – וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר. ו' – וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם. ז' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ. ח' – וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ. ט' – וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם. י' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם. יא' – וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ. יב' – וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יג' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ. יד' – וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. טו' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת. טז' – וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי. יז' – וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם.

יט' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמָּיִם. כ' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הַתַּנִּינִם. כא' וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב כב' וַיְבָרֶךְ
אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר. כג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא
הָאָרֶץ. כד' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חַיַּת. כה' וַיַּרְא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב. כו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה. כז' וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. כח' בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ.
כט' וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר. ל' וַיֹּאמֶר לָהֶם
אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. לא' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי.
לב' וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל. א' וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי. ב' וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' אֲשֶׁר
בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

אֲלֵין תְּלָתָא סָלְקִין עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים בְּעוֹבָדָא
דִּבְרֵאשִׁית. וְדָא רָזָא (שמות ג ב) וַיֵּרָא אֵלָיו
מַלְאַךְ ה' בְּלַבַּת אֵשׁ. בְּלַבַּת אֵשׁ דְּאוֹרַיְתָא. וְדָא

לשון הקודש

יח' – וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יט' – וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמָּיִם. כ' – וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הַתַּנִּינִם. כא' – וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב
כב' – וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר. כג' –
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' – וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֶת חַיַּת. כה' – וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי
טוֹב. כו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה. כז' –
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. כח' – בְּצֶלֶם
אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ. כט' – וַיְבָרֶךְ אֹתָם
אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר. ל' – וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים
פְּרוּ וּרְבוּ. לא' – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה
נָתַתִּי. לב' – וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל. א' –
וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. ב' – וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' – אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

אֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה עוֹלִים עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים
שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. וְזֶה סוֹד (שמות ג) וַיֵּרָא
אֵלָיו מַלְאַךְ ה' בְּלַבַּת אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ

אִיהוּ (ישעיה סג ד) **כִּי יוֹם נָקָם בִּלְבִּי, וּבְהוֹן פּוֹעֲלִים מ׳ב אַתְוָן** (במדבר יב ט) **דיהו"ה בָּם וְכֻלְּהוּ אִתְכְּלִילָן בְּבַת שֶׁבַע וְאִנּוּן שִׁבְעָה שְׁמָהָן דְּאַרְבְּעִין וּתְרִין אַתְוָן. אבג יתץ קרע שטן נגד יכש בטר צתג חקב טנע יגל פזק שקו ציה. עָלַיְהוּ אִתְמַר** (תהלים קיט קסד) **שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ. וּבְהוֹן** (בראשית לג ג) **וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים.**

יַעֲקֹב דְּשָׁזִיב לֵיהּ מֵעֲשָׂו בְּגָלוּתָא דְּתַמָּן בַּת שֶׁבַע וְכָל דָּא הֲוָה יָדַע יַעֲקֹב בְּרוּחַ קֻדְשָׁא וַהֲוָה אַדְכִּיר אֲדֹנָי לְנַבִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דְּאִיהוּ אָדוֹן דְּנָטִיר לֵיהּ לַאֲדֹנָי בְּגָלוּתָא. לָקֳבֵל שֶׁבַע שְׁמָהָן אִלֵּין אִנּוּן שִׁבְעָה יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית. וְאִנּוּן מ׳ב אַתְוָן לְבוּשִׁין לְעֶשֶׂר אֲמִירָן, (וְעֶשֶׂר אֲמִירָן) **וּתְלָתִין וּתְרִין אֱלֹהִים דְּעוֹבָדָא**

לשון הקודש

שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ (ישעיה סג) כִּי יוֹם נָקָם בִּלְבִּי. וּבָהֶם פּוֹעֲלִים אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל יהו"ה בָּם, וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּבַת שֶׁבַע, וְהֵם שִׁבְעָה שֵׁמוֹת שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אבג יתץ קרע שטן נגד יכש בטר צתג חקב טנע יגל פזק שקו ציה. עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר (תהלים קיט) שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ. וּבָהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים.

יַעֲקֹב שֶׁהִצִּיל אוֹתוֹ מֵעֵשָׂו בַּגָּלוּת, שֶׁשָּׁם בַּת שֶׁבַע. וְכָל זֶה הָיָה יוֹדֵעַ יַעֲקֹב בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְהָיָה מַזְכִּיר אֲדֹנָי אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הָאָדוֹן שֶׁשּׁוֹמֵר אוֹתוֹ אֶת אֲדֹנָי בַּגָּלוּת. כְּנֶגֶד שִׁבְעָה הַשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ הֵם שִׁבְעָה יְמֵי בְּרֵאשִׁית. וְהֵן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת לְבוּשִׁים לְעֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת, (וְעֶשֶׂר אֲמִירוֹת) וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית וּשְׁלֹשָׁה

דִּבְרֵאשִׁית, וּתְלָת אֱלֹהִים דְּוַיְכְלוּ סָלִיק כּוֹלָא מ"ה, לְאַחֲזָאָה דְּתַמָּן קְבוּר בְּגָלוּתָא הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות ג ג) וְאָמְרוּ ל"י מַ"ה שְׁמ"וֹ מָ"ה, וְדָא יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א, וּשְׁלִימוּ דְּלַיְלָה בְּלֵיל שְׁמוּרִים, דְּהַיְנוּ שִׁבְעִין וּתְרֵין בְּחֶשְׁבָּן בְּלֵיל בֵּיהּ נָהִיר מָ"ה דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרָשׁ דְּגָלוּתָא, דְּאִיהוּ קְבוּרָא דִּשְׁכִינְתָּא.

וְכַד יֵיתֵי לֵיל פֻּרְקָנָא דִּילֵהּ, אַנְהִיר לֵיהּ מָ"ה דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרַשׁ. בְּהַהוּא זִמְנָא בֶּן שׁוֹאֵל לְאָבִיו מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת דְּבֵהּ (שם לג יג) מְשָׁמְמִים הִבִּיט ה' רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם. (חבקוק ב ג) וְאִם יִתְמַהְמַהּ חַכֵּה לוֹ. אבג יתץ (דברים לד ו) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בג"י (שם לג ד) תּוֹרָה צִוָּה. לָנוּ מֹשֶׁה צָפוּן בְּאוֹרַיְתָא. קרע שטן קר"ע דְּאִיהוּ בְּיַמָּא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דף קלג ע"ב) (בראשית א ו) יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם. י' מִן רָקִיעַ אִיהוּ עִקַּר יְחוּדָא וּבֵהּ

לשון הקודש

אֱלֹהִים שֶׁל וַיְכֻלּוּ, עוֹלֶה הַכֹּל מ"ה, לְהַרְאוֹת שֶׁשָּׁם קְבוּר בַּגָּלוּת הַהוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאָמְרוּ ל"י מַ"ה שְׁמ"וֹ מָ"ה, וְזֶה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וּשְׁלֵמוּת הַלַּיְלָה בְּלֵיל שְׁמוּרִים, שֶׁהֵינוּ ע"ב בְּחֶשְׁבּוֹן בְּלֵיל, בּוֹ מֵאִיר מ"ה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַמְפֹרָשׁ שֶׁל הַגָּלוּת, שֶׁהוּא קְבוּרָה שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

וּכְשֶׁיָּבֹא לֵיל הַגְּאֻלָּה שֶׁלּוֹ, מֵאִיר לוֹ מָ"ה שֶׁהוּא שֵׁם הַמְפֹרָשׁ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בֶּן שׁוֹאֵל לְאָבִיו מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת, שֶׁבּוֹ (שם לג) מְשָׁמְמִים הִבִּיט ה' רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם. וְאִם יִתְמַהְמַהּ חַכֵּה לוֹ. אבג יתץ – וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּ'גַּ'י 'תּוֹרָה צִוָּה. לָנוּ מֹשֶׁה צָפוּן בַּתּוֹרָה. קרע שטן – קר"ע שֶׁהוּא בַּיָּם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יְהִי

קָרַע יַמָּא. וְיהִי מַבְדִּיל שט"ן דְּאִיהוּ מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָּיִם.

אבג ית"ן בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר בְּאַתָּוָן א"ת ב"ש. קרע שטן יְהִי רָקִיעַ בְּיוֹמָא תִּנְיָנָא. נגד יכש יוֹמָא תְּלִיתָאָה. נֶגֶד כָּל עַמְּךָ אֲעֶשֶׂה נִפְלָאוֹת. בטר צתג בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה בֵּיהּ תָּבָר נָהוֹרִין וְהֶחְשִׁיךְ לוֹן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה כד כג) וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה.

חקב טנע בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה נָפְקוּ זַרְעֵי דְּאִילָנִין בְּגִין דְּאִיהוּ ח"ק בט"ן וְאִיהִי ה' דְּאִתְמַר בָּהּ (שמות ב ג) וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתָּשֶׂם בַּסּוּף דְּאוֹרַיְתָא, בְּגִין לְכַסָּאָה לֵיהּ בְּגָלוּתָא דְּעָלֵהּ אִתְמַר (שם א כב) כָּל הַבֵּן הַיִלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ.

לשון הקודש

רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם. י' מִן רָקִיעַ הוּא עִקַּר הַיִּחוּד וּבוֹ קָרַע אֶת הַיָּם. וְיהִי מַבְדִּיל, שט"ן, שֶׁהוּא מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָּיִם.

אבג יתי"ן – בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר בְּאוֹתִיּוֹת א"ת ב"ש. קרע שטן – יְהִי רָקִיעַ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי. נגד יכש – הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, נֶגֶד כָּל עַמְּךָ אֲעֶשֶׂה נִפְלָאוֹת. בטר צתג – בַּיּוֹם הָרְבִיעִי, בּוֹ שָׁבַר הָאוֹרוֹת וְהֶחְשִׁיךְ לָהֶם, וְהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה כד) וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה.

חקב טנע – בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי יָצְאוּ הַזְּרָעִים שֶׁל הָאִילָנוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא ח"ק בט"ן, וְהִיא ה' שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שמות ב) וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתָּשֶׂם בַּסּוּף שֶׁל הַתּוֹרָה כְּדֵי לְכַסּוֹתוֹ בַּגָּלוּת, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שם א) כָּל הַבֵּן הַיִלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ.

דְּאִיהוּ נְהוֹרָא דְּאוֹרַיְתָא דְּאִיהוּ אוֹר, תַּשְׁלִיכֵהוּ. וְכָל הַבַּת דְּאִיהִי נֵר מִצְוָה תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, תְּחַיּוּן. כָּל אִלֵּין דְּיִתְגַּדְּלוּן בָּהּ. בְּגִין דַּהֲוָה עָתִיד לְאַפָּקָא מוֹשִׁיעַ. וְלֹא עָבְדוּ הָכִי הַמְיַלְּדוֹת דְּאִנּוּן מָארֵי מַתְנִיתִין, וַתְּחַיֶּיךָ אֶת הַיְלָדִים. בְּגִין דְּהַוּוּ דָּחֲלִין מִקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם פסוק יז) וַתִּירֶאן הַמְיַלְּדֹת אֶת הָאֱלֹהִים וְגוֹ'. וּבְהַאי בֶּן הַיְלוֹד הַיְאָרָה בֵּיהּ תַּשְׁלִי"כֵהוּ. (דניאל יב ג) וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וְגוֹ'.

בְּיוֹמָא שְׁתִיתָאָה אֶלֶף שְׁתִיתָאָה בֵּיהּ יגל פזק בֵּיהּ יג"ל פורקי"ן זֵר"ע קְדוּשִׁי"ם וְעָלֵהּ אִתְּמַר (בראשית לא מז) יְגַר שָׂהֲדוּתָא. וְיַעֲקֹב קָרָא לוֹ גַּלְעֵד. וְצַדִּיק אִיהוּ עָנִי וּתְרִין מְשִׁיחִין יְקוּמוּן כְּגַוְנָא דָּא, חַד לָקְבֵל בַּיִת רִאשׁוֹן דְּאִיהִי ה' עִלָּאָה, וְתִנְיָנָא לָקְבֵל בַּיִת שֵׁנִי דְּאִיהִי ה' תַּתָּאָה, יו"ד הֵ"א וָא"ו

לשון הקודש

שֶׁהִיא אוֹר הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא אוֹר, תַּשְׁלִיכֵהוּ. וְכָל הַבַּת, שֶׁהִיא נֵר מִצְוָה, תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה – תְּחַיּוּן. כָּל אֵלּוּ שֶׁיִּתְגַּדְּלוּ בָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה עָתִיד לְהוֹצִיא מוֹשִׁיעַ. וְלֹא עָשׂוּ כָּךְ הַמְיַלְּדוֹת, שֶׁהֵם בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, וַתְּחַיֶּיךָ אֶת הַיְלָדִים, מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ פּוֹחֲדוֹת מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) וַתִּירֶאן הַמְיַלְּדֹת אֶת הָאֱלֹהִים וְגוֹ'. וּבְבֵן הַזֶּה הַיְלוֹד הַיְאָרָה בּוֹ תַּשְׁלִי"כֵהוּ. וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וְגוֹ'.

בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי אֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, בּוֹ יגל פזק, בּוֹ יָגֵ"ל פְּ'רְקָן זֵ'רַע קְ'דוּשִׁים, וְעָלָיו נֶאֱמַר (בראשית לא) יְגַר שָׂהֲדוּתָא, וְיַעֲקֹב קָרָא לוֹ גַּלְעֵד. וְהַצַּדִּיק הוּא עָנִי. וּשְׁנֵי מְשִׁיחִים יָקוּמוּ כָּךְ, אֶחָד כְּנֶגֶד בַּיִת רִאשׁוֹן, שֶׁהִיא

הֵ"א, מָ"ה מִן מֹשֶׁה דְּשַׁלִּיט וְרָכִיב עָלַיְהוּ. ע"ב תַּלְיָן מִן יהו"ה יהו"ה יהו"ה אַרְבַּע אַנְפִּין דְּאַרְיֵה וְאַרְבַּע דְּשׁוֹר וְאַרְבַּע דְּנֶשֶׁר. וְאִנּוּן סָלְקִין אֶלֶף וּמְאָתָן וְבֹהוּ רָכִיב מָ"ה חַיָּה דְּאָדָם דְּאִיהוּ מֹשֶׁה.

וְכֻלָּא אִתְעַבֵּב עַד דְּיֵיתֵי שִׁילֹה דְּאִיהוּ מֹשֶׁה בְּגִימַטְרִיָּא מָ"ה, אַרְבָּעִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין בָּתַר אֶלֶף וּמְאָתָן שְׁנִין. וְכֻלְּהוּ אַרְבַּע אַתְוָן נָחְתִין בְּצַדִּיק וְאִתְקַשְּׁרָן בֵּיהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ קְשׁוֹרָא דְּיִחוּדָא. וּמַאי נִיהוּ יְהוֹה עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, נַהִיר בְּצַדִּיק לְאַקְמָא בֵּיהּ לִשְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי אֲדנָ"י דִּין בְּגָלוּתָא.

וּבְגִין דְּצַדִּיק אִתְקְשַׁר בִּגְבוּרָה דְּמִתַּמָּן עוּתָרָא, שְׁמָאל דּוֹחָה **וְלֹא** יִפְרוֹק מִתַּמָּן עַד דְּיִתְקַשַּׁר צַדִּיק בִּימִינָא, דְּאִיהוּ עָנִי וְחַבִּים דְּתַמָּן

לשון הקודש

ה' הָעֶלְיוֹנָה, וְהַשֵּׁנִי כְּנֶגֶד בַּיִת שֵׁנִי, שֶׁהִיא ה' הַתַּחְתּוֹנָה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, מָ"ה מִן מֹשֶׁה שֶׁשּׁוֹלֵט וְרוֹכֵב עֲלֵיהֶם. ע"ב תְּלוּיִים מִן י"הוה י"הוה י"הוה אַרְבַּע פָּנִים שֶׁל אַרְיֵה, אַרְבַּע שֶׁל שׁוֹר וְאַרְבַּע שֶׁל נֶשֶׁר, וְהֵם עוֹלִים אֶלֶף וּמְאתַיִם, וְבֹהוּ רוֹכֵב מ"ה חַיָּה שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא מֹשֶׁה.

וְחַכָּל מִתְעַכֵּב עַד שֶׁיָּבֹא שִׁילֹה שֶׁהוּא מֹשֶׁה בְּגִימַטְרִיָּא מ"ה, אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים אַחַר אֶלֶף וּמְאתַיִם שָׁנִים. וְכָל הָאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יוֹרְדוֹת בְּצַדִּיק וְנִקְשָׁרוֹת בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא קֶשֶׁר שֶׁל יִחוּד, וּמִי הוּא? יהו"ה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי מֵאִיר בְּצַדִּיק, לְהָקִים בּוֹ אֶת הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא אדנ"י, דִּין בַּגָּלוּת.

וּמִשּׁוּם שֶׁהַצַּדִּיק נִקְשָׁר בִּגְבוּרָה שֶׁמִּשָּׁם הָעֹשֶׁר, הַשְּׂמֹאל דּוֹחָה, וְלֹא יִגָּאֵל מִשָּׁם עַד שֶׁיִּתְקַשֵּׁר הַצַּדִּיק בַּיָּמִין, שֶׁהוּא עָנִי

צַדִּיק אִיהוּ (קהלת ט טו) מְסַכֵּן וְחָכָם, וּמְלַט הוּא אֶת הָעִיר בְּחָכְמָתוֹ. מַאי הָעִיר דָּא יְרוּשָׁלַם, דְּאִתְמַר בָּהּ (זכריה יד ב) וְנִלְכְּדָה הָעִיר, וְלֹא יְמוּת מָשִׁיחַ. וּבְגִין עֲנִיוּתֵהּ וְחָכְמָתֵהּ יְשֵׁיזֵב לְקַרְתָּא בְּגִין דְּאִיהוּ עָנִי וְחָשׁוּב כַּמֵּת.

וַעֲתִידִין בְּאוֹרַיְתָא לָא יִשְׁתָּאֲרוּן אֶלָּא (ירמיה ג יד) אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה. חַד מֵעִיר דְּאַגִּין עַל קַרְתָּא וְדָא שִׁילֹה דְּדַרְגֵּהּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וּתְרֵי מִמִּשְׁפָּחָה, תְּרֵין מְשִׁיחִין מִסְּטָרָא דְּתְרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט, דְּאַגִּינוּ עַל מִשְׁפָּחָה דְּאִנּוּן עֲתִירִין בְּאוֹרַיְתָא וּבְנִבוּאָה. וְאָחֳרָנִין כֻּלְּהוּ עֲנִיִּים בְּאוֹרַיְתָא וּבְנִבוּאָה. וּבְזִכּוּת אִלֵּין תְּלַת וּבַעֲנִיוּתָא דִּילְהוֹן יִשְׁתַּזְּבוּן מִמִּיתָא וְעָאקוּ וְיִפְקֹד בְּרַחֲמֵי. וּבְגִין דָּא שְׂמֹאל דּוֹחָה וְיָמִין מְקָרֶבֶת.

לשון הקודש

וְחָכָם, שֶׁשָּׁם הַצַּדִּיק הוּא מְסַכֵּן וְחָכָם, וּמְלַט הוּא אֶת הָעִיר בְּחָכְמָתוֹ. מִי הָעִיר? זוֹ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְנִלְכְּדָה הָעִיר, וְלֹא יָמוּת מָשִׁיחַ. וּמִשּׁוּם עֲנִיּוּתוֹ וְחָכְמָתוֹ יַצִּיל אֶת הַקְּרִיָּה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא עָנִי וְחָשׁוּב כְּמֵת.

וַעֲתִידִים שֶׁלֹּא יִשָּׁאֲרוּ בַּתּוֹרָה אֶלָּא אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה. אֶחָד מֵעִיר – שֶׁמְּגֵן עַל הַקְּרִיָּה, וְזֶה שִׁילֹה, שֶׁדַּרְגָּתוֹ הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה – שְׁנֵי מְשִׁיחִים מֵהַצַּד שֶׁל שְׁנֵי עַמּוּדֵי הָאֱמֶת שֶׁהֵגֵנּוּ עַל מִשְׁפָּחָה שֶׁהֵם עֲשִׁירִים בְּתוֹרָה וּבִנְבוּאָה. וְהָאֲחֵרִים כֻּלָּם עֲנִיִּים בְּתוֹרָה וּבִנְבוּאָה. וּבִזְכוּת שְׁלֹשֶׁת אֵלֶּה, וּבָעֳנִי שֶׁלָּהֶם, יִנָּצְלוּ מִמִּיתָה וְצָרוֹת וְיִפְקֹד בְּרַחֲמִים. וּמִשּׁוּם זֶה שְׂמֹאל דּוֹחָה וְיָמִין מְקָרֶבֶת.

שקו ציית בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה דְּאִיהוּ אֶלֶף שְׁבִיעָאָה, בָּה קֵץ הַיָּמִין. וְרָזָא דְּמִלָּה כוז"ו במוכם"ז כוז"ו, י"י אֱלֹהֵינוּ י"י. אֱלֹהֵינוּ הוּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, עָלֵהּ אִתְּמַר (רות ג יג) **וְגֹאֵל אַתְּ אָנֹכִי חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר. וְדָא אִיהוּ** (ישעיה סג ד) **כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי. וְעוֹד לְלִבִּ"י גְּלִיתִי, דָּא שְׁמָא דְּע"ב שְׁמָהָן, בֵּיהּ אִתְּבַנֵּי בֵּי מַקְדְּשָׁא דְּאִיהוּ דְּרוֹעָא יְמִינָא, וּבֵהּ אִתְּבָנֵי עָלְמָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (תהלים פט ג) **אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה, וְאִיהִי חֶסֶד ע"ב שְׁמָהָן. וְעָלַיְהוּ אִתְּמַר** (ישעיה יט א) **הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ"ב קַל וָבָא מִצְרַיִם. ע"ב דָּא י' י"ה יה"ו יְהוָ"ה, הָא הָכָא עֶשֶׂר אַתְוָן וְסָלְקֵי ע"ב בְּחֶשְׁבָּן. וְתַלְיָן מִנָּהוֹן ע"ב שְׁמָהָן. וְאִלֵּין אִנּוּן.**

לשון הקודש

שקו ציית – בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא הָאֶלֶף הַשְּׁבִיעִי, בָּהּ קֵץ הַיָּמִין. וְסוֹד הַדָּבָר – כוז"ו במוכם"ז כוז"ו, יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ. אֱלֹהֵינוּ הִיא הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (רות ג) וְגֹאֵל אַתְּ אָנֹכִי חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר, וְזֶהוּ כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי. וְעוֹד, לְלִבִּ"י גְּלִיתִי. זֶה הַשֵּׁם שֶׁל שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שֵׁמוֹת בּוֹ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא זְרוֹעַ יָמִין, וּבוֹ נִבְנָה הָעוֹלָם שֶׁהִיא שְׁכִינָה. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים פט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה, וְהוּא חֶסֶד, שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שֵׁמוֹת, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ"ב קַל וָבָא מִצְרַיִם. עָ"ב זֶה י' י"ה יה"ו יְהוָ"ה. הֲרֵי כָּאן עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת, וְעוֹלוֹת לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם בְּחֶשְׁבּוֹן, וּתְלוּיִים מֵהֶם שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שֵׁמוֹת, וְאֵלּוּ הֵם.

וה"ן ילי"י סי"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע יז"ל מב"ה הר"י הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל נל"ך יי"י מל"ה חה"ו נת"ה הא"א יר"ת שא"ה ר"י או"ם לכ"ב וש"ר יח"ו לה"ח כו"ק מנ"ד אנ"י חע"ם רה"ע יי"ז הה"ה מי"כ וו"ל ילי"ה סא"ל ער"י עש"ל מי"ה וה"ו דנ"י הח"ש עמ"ם נג"א ני"ת מב"ה פו"י נמ"ם יי"ל הר"ח מצ"ר ומ"ב יה"ה ענ"ו מח"י דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"ם הי"י מו"ם. וה"ו אנ"י וה"ו, רָאשֵׁי תֵּבִין וָא"ו, י"ג מְכִילָן דְּרַחֲמֵי, עָלַיְהוּ אִתְמַר (ישעיה נד ז) **וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֲקַבְּצֵךְ.**

וְאִלֵּין אִנּוּן תְּלָת עָשָׂר מְכִילָן דְּרַחֲמֵי דְּכָרַת בְּרִית עִם מֹשֶׁה, לְאַפָּקָא בְּהוֹן לְיִשְׂרָאֵל מִן גָּלוּתָא. וְאִית בְּהוֹן ע"ב תֵּבִין דְּאִנּוּן חֶסֶד דְּרוֹעָא יְמִינָא, וּבְהוֹן רי"ו אַתְוָן בְּחֶשְׁבַּן גְּבוּרָה. וְאִנּוּן אַתְוָן

לשון הקודש

וה"ו ילי"י סי"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע יז"ל מב"ה הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל נל"ך יי"י מל"ה חה"ו נת"ה הא"א יר"ת שא"ה ר"י או"ם לכ"ב וש"ר יח"ו לה"ח כו"ק מנ"ד אנ"י חע"ם רה"ע יי"ז הה"ה מי"ך וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל מי"ה וה"ו דנ"י הח"ש עמ"ם נג"א ני"ת מב"ה פו"י נמ"ם יי"ל הר"ח מצ"ר ומ"ב יה"ה ענ"ו מח"י דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"ם הי"י מו"ם וה"ו אנ"י וה"ו רָאשֵׁי תֵּבוֹת וא"ו, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה נד) וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֲקַבְּצֵךְ. **וְאֵלּוּ** הֵם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָרַחֲמִים שֶׁכָּרַת עִם מֹשֶׁה לְהוֹצִיא בָּהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הַגָּלוּת, וְיֵשׁ בָּהֶם שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם תֵּבוֹת, שֶׁהֵן חֶסֶד זְרוֹעַ יָמִין, וּבָהֶם מָאתַיִם וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן

מִתְכַּפְיָן תְּחוֹת תֵּבִין, וְדָא אִיהוּ (שמות לד ו) וַיַּעֲבֹר ע"ב רי"ו. וְדָא אִיהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ֫ב קַ֫ל. וְדָא אֶ֫הְיֶ֫ה י' י"ה יה"ו יהו"ה יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וא"ו יו"ד ה"א וא"ו ה"א וְאִנּוּן כ"ו אַתְוָן וְנָפְקִין מִן י' י"ה יה"ו יהו"ה וְדָא אִיהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ֫ב קַ֫ל

בְּהַהוּא זִמְנָא (שם מב יג) ה' כַּגִּבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָעִיר קִנְאָה יָרִיעַ אַף יַצְרִיחַ עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבָּר. יָרִיעַ, בִּתְקִיעָה וְדָא רָבִיעַ יַצְרִיחַ, בִּשְׁבָרִים, וְאִלֵּין שְׁנֵי גְּרִשִׁין. עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבָּר בִּתְרוּעָה, וְדָא שַׁלְשֶׁלֶת וְהָא אוֹקְמוּהָ.

בְּהַהוּא זִמְנָא שׁוֹפָר מְהֻפָּךְ קַדְמָא, זָקֵף קָטֹן, זָקֵף גָּדוֹל. מַאי מְהֻפָּךְ אֶ֫לָּא מְהַפֵּךְ מֶ֫מְשָׁלָה דְּאֻמִּין דְּעָלְמָא, לְמֶ֫מְשָׁלָה דְּיִשְׂרָאֵל. וּבְהַהוּא זִמְנָא (ירמיה לא יג) וְהָפַכְתִּי אֶ֫בְלָם לְשָׂשׂוֹן. זָקֵף גָּדוֹל זָקֵף

לשון הקודש

גְּבוּרָה. וְאוֹתָן הַתֵּבוֹת נִכְנָעוֹת תַּחַת הַתֵּבוֹת, וְזֶהוּ וַיַּעֲבֹר, ע"ב רי"ו. וְזֶהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָב קַל. וְזוֹהִי י' י"ה יה"ו יהו"ה יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְהֵן עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת, וְיוֹצְאוֹת מִן י' י"ה יה"ו יהו"ה, וְזֶהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ"ב קַ"ל.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, (שם מב) ה' כַּגִּבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָעִיר קִנְאָה יָרִיעַ אַף יַצְרִיחַ עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבָּר. יָרִיעַ – בִּתְקִיעָה, וְזֶה רְבִיעַ. יַצְרִיחַ – בִּשְׁבָרִים, וְאֵלּוּ שְׁנֵי גְּרִשִׁין. עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבָּר – בִּתְרוּעָה, וְזוֹהִי שַׁלְשֶׁלֶת, וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹפָר מְהֻפָּךְ קַדְמָא, זָקֵף קָטֹן, זָקֵף גָּדוֹל. מַה זֶּה מְהֻפָּךְ? אֶלָּא מְהַפֵּךְ מֶמְשָׁלַת הָאֻמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, לְמֶמְשָׁלָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן. זָקֵף גָּדוֹל זָקֵף

קָטֹן. וּבְהַהוּא זִמְנָא יִתְקַיֵּם (ישעיה ס כב) הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוּם אֲנִי ה' בְּעִתָּהּ אֲחִישֶׁנָּה. וְהָא אוֹקְמוּהָ אִם זָכוּ אֲחִישֶׁנָּה, וְאִם לֹא זָכוּ בְּעִתָּהּ, בְּעֵת ה'.

צָרִיךְ לְמִנְדַּע מַאי עִתָּהּ דְּעָלַהּ אִתְמַר (תהלים קיט קכו) עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ. וְהַאי אִית עֵת וְאִית עֵת, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא טז ב) וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּבְגִין דָּא אָמַר (קהלת ג ד) עֵת לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק. וְרָזָא דְּמִלָּה מִיָּד דְּיֵיתֵי עֵת דִּבְכִיָּה עֵת דְּדַחֲקוּ לְיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יְהֵא לוֹן עֵת פֻּרְקָנָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה ל ז) עֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ. דְּהָא סַגִּיאִין חֲווֹ עִתִּין דְּעָאקוּ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים ט י) מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה.

מָאן (דף קלד ע"א) יָכִיל לְמִנְדַּע הַהִיא עֵת בֵּינַיְהוּ, אֶלָּא עֵת דִּבְכִיָּה אִיהוּ. וְרָזָא דְּמִלָּה (ירמיה לא ח) בִּבְכִי

לשון הקודש

קָטֹן. וּבְאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיֵּם (ישעיה ס) הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוּם אֲנִי ה' בְּעִתָּהּ אֲחִישֶׁנָּה. וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ, אִם זָכוּ – אֲחִישֶׁנָּה, וְאִם לֹא זָכוּ – בְּעִתָּהּ, בְּעֵת ה'.

צָרִיךְ לָדַעַת מַה זֶּה עִתָּהּ שֶׁעָלְיָה נֶאֱמַר (תהלים קיט) עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ, וְזֶה יֵשׁ עֵת וְיֵשׁ עֵת. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא טז) וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר (קהלת ה) עֵת לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק. וְסוֹד הַדָּבָר – מִיָּד שֶׁיָּבֹא בְּכִיָּה, עֵת שֶׁל דִּחַק לְיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יִהְיֶה לָהֶם עֵת גְּאֻלָּה. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ירמיה ל) עֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ. שֶׁהֲרֵי רַבִּים הָיוּ עִתּוֹת שֶׁל צָרָה, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים ט) מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה.

מִי יָכוֹל לָדַעַת הָעֵת הַהִיא בֵּינֵיהֶם? אֶלָּא

יָבֹאוּ. בְּבִכְיֵי דְּדַלּוּת דִּכְתִיב סָלִיק חֶשְׁבָּן בְּבִכְיֵי, כְּחֶשְׁבַּן דַּ"ל. וְכֵיוָן דְּחָזָא מֹשֶׁה הַאי דּוּחֲקָא דְּדַלּוּת לְיִשְׂרָאֵל, אִתְמַר בֵּיהּ (שמות ב ו) וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה. מִיָּד מַה כְּתִיב בָּתַר בְּכִיָּה וַתַּחְמֹל עָלָיו בְּפִרְקָנָא. וְרָזָא דְּמִלָּה (בראשית יט טז) וַיִּתְמַהְמֵהַּ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנוֹתָיו בְּחֶמְלַת ה' עָלָיו. דְּהָכִי עֲתִידִין לְמֶהֱוֵי בְּדָרָא דְּגָלוּתָא בַּתְרָאָה כְּאִנּוּן אֲנָשֵׁי סְדוֹם וַעֲמוֹרָה. וּמִיָּד וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר. וַיֹּצִאֻהוּ מִן גָּלוּתָא. וַיַּנִּחֻהוּ מִמַּיָּא דְּטוֹפָנָא.

וְעוֹד וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכֶה ב"ו כ"ה דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות ב יב) וַיִּפֶן כ"ה וָכ"ה. וְאִיהוּ כְּלִילָא מֵחַמְשִׁין תַּרְעִין דְּבִינָה דְּאִתְמְסָרוּ לְמֹשֶׁה, וּבְהוֹן וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי. וּבְהוֹן מָחָא חַמְשִׁין מָחָאן בְּמִצְרַיִם, וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (איכה ב יג) מִי יְרַפֵּא לָךְ. הָדָא הוּא

לשון הקודש

עֵת שֶׁל בְּכִיָּה הִיא, וְסוֹד הַדָּבָר – בִּבְכִי יָבֹאוּ. בִּבְכִי שֶׁל דַּלּוּת, שֶׁכָּךְ עוֹלֶה חֶשְׁבּוֹן בִּבְכִי כְּחֶשְׁבּוֹן דַּ"ל. וְכֵיוָן שֶׁרָאָה מֹשֶׁה הַהֹוֶה שֶׁל דַּלּוּת לְיִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר בּוֹ וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה. מִיָּד מַה כָּתוּב אַחַר בְּכִיָּה? וַתַּחְמֹל עָלָיו, בִּפְדוּת. וְסוֹד הַדָּבָר – וַיִּתְמַהְמָהּ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנוֹתָיו בְּחֶמְלַת ה' עָלָיו. שֶׁכָּךְ עֲתִידִים לִהְיוֹת בַּדּוֹר שֶׁל הַגָּלוּת הָאַחֲרוֹנָה, כְּמוֹ אוֹתָם אַנְשֵׁי סְדוֹם וַעֲמוֹרָה. וּמִיָּד וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר. וַיֹּצִאֻהוּ – מִן הַגָּלוּת. וַיַּנִּחֻהוּ – מִמֵּי הַמַּבּוּל.

וְעוֹד, וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה, ב"ו כ"ה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיִּפֶן כ"ה וָכ"ה. וְהוּא כָּלוּל מֵחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים שֶׁל בִּינָה שֶׁנִּמְסְרוּ לְמֹשֶׁה, וּבָהֶם וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי, וּבָהֶם הִכָּה חֲמִשִּׁים מַכּוֹת בְּמִצְרַיִם, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר מִי יְרַפֵּא

דְּכְתִיב (דברים לב לט) מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא. בְּמַאי דְּמָחַצְתִּי לְמִצְרָאֵי אֲנִי אֶרְפָּא לָךְ. וּבְגִין דָּא (איכה ב יג) מָה אֲעִידֵךְ. וּשְׁלִימוּ דִּקְרָא הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם, מָה אַשְׁוֶה לָךְ וַאֲנַחֲמֵךְ. כִּי גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ מִ"י יִרְפָּא לָךְ. מִיָּד שׁוֹפָר הוֹלֵךְ אָתְנָח יָתִיב.

בְּהַהוּא זִמְנָא אִתְעַר מָשִׁיחַ דְּאִיהוּ כְּגַוְנָא דְּנַחַ דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית ה כט) זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ דְּאִיהוּ כְּבֶד הַמְּלָאכָה. וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שמות א יד) אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ. וְדָא אִיהוּ אָתְנָח, (בראשית ו ט) אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ נֹחַ. (תהלים קד לה) וְיִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעֶרֶב רַב מ"ץ וְתָבְ"ן שְׁאוֹר וְחָמֵץ.

וְיִשְׁתָּאֲרוּן יִשְׂרָאֵל סְלֵת נְקִיָּה, דְּעָלַיְהוּ אִתְמַר (דברים כה יט) תִּמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. דְּאִנּוּן דְּאִשְׁתָּאֲרוּ מִמֵּי

לשון הקודש

לָךְ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא. בְּמַה שֶׁמָּחַצְתִּי אֶת הַמִּצְרִיִּים, אֲנִי אֶרְפָּא לָךְ. וּבְשְׁבִיל זֶה מָה אַעִידֵךְ. וּשְׁלֵמוּת הַכָּתוּב – הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם, מָה אַשְׁוֶה לָךְ וַאֲנַחֲמֵךְ, כִּי גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ מִ"י יִרְפָּא לָךְ. מִיָּד שׁוֹפָר הוֹלֵךְ אָתְנָח יָתִיב.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְעוֹרֵר מָשִׁיחַ, שֶׁהוּא כְּמוֹ נֹחַ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ, שֶׁהוּא כְּבֶד הַמְּלָאכָה. וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ. וְזֶהוּ אָתְנָח, אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ נֹחַ (בראשית ו). וְיִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעֶרֶב רַב מ"ץ וְתָבְ"ן שְׁאוֹר וְחָמֵץ.

וְיִשְׁתָּאֲרוּ יִשְׂרָאֵל סֹלֶת נְקִיָּה, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (דברים כה) תִּמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. שֶׁהֵם שֶׁנִּשְׁאֲרוּ מִמֵּי

טוֹפָנָא דְּאִתְמַר בְּהוֹן, (בראשית ז ד) **וּמָחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם, דְּאִנּוּן חֲווֹ קַיְמִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּחָמֵם בְּגִין דְּאִנּוּן רֵישִׁין עָלַיְהוּ בְּגָלוּתָא. וּמִיָּד דְּאִתְמַחוּן יָתִיב קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כֻּרְסֵיהּ דְּאֶמְאָה אֶמֵי דְּלָא יָתִיב עַל כָּרְסֵיהּ עַד דְּיִתְמַחוּן מֵעָלְמָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (שמות יז טז) **כִּי יָד עַל כֵּס יָהּ מִלְחָמָה וְגוֹ'. וְדָא אִיהוּ אָתְנָח יָתִיב.**

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּיָתִיב עַל כּוּרְסַיָּא יְמַחֵל לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל חוֹבִין דְּעָבְדוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דניאל ז ט) **וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִב לְבוּשֵׁהּ כִּתְלַג חִוָּר. לְקַיְמָא** (ישעיה א יח) **אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. כּוּרְסַיָּא שְׁבִיבִין דְּנוּר אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלַע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ. וְעוֹד אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים מִסִּטְרָא דְּיִצְחָק, כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ מִסִּטְרָא דְּאַבְרָהָם, דְּבֵיהּ מִתְלַבְּנִין.**

לשון הקודש

הַמְּבוֹל שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וּמָחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם, שֶׁהֵם הָיוּ עוֹמְדִים עַל יִשְׂרָאֵל בְּחָמֵשׁ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם רָאשִׁים עֲלֵיהֶם בַּגָּלוּת. וּמִיָּד שֶׁנִּמְחוּ, יוֹשֵׁב הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כִּסְאוֹ, שֶׁנִּשְׁבַּע שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא יֵשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד שֶׁיִּמָּחוּ מִן הָעוֹלָם. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב כִּי יָד עַל כֵּס יָהּ מִלְחָמָה וְגוֹ'. וְזֶהוּ אָתְנָח יָתִיב.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁיּוֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא, יִמְחֹל לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל הַחֲטָאִים שֶׁעָשׂוּ. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוּשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לָבָן. לְקַיֵּם אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. כִּסְאוֹ שְׁבִיבֵי אֵשׁ, אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלַע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ. וְעוֹד, אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים – מֵהַצַּד שֶׁל יִצְחָק, כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ – מֵהַצַּד שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁבּוֹ

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּיָתִיב קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּרְסֵהּ, מִיָּד אַתְנַח. (בראשית ח ד) **וַתָּנַח** הַתֵּבָה שַׁרְיָא בְּטוּרֵי לְוָטְיָא לְמֶעֱבַד בְּהוֹן דִּינָא, דְּאִנּוּן טוּרֵי קַרְדּוֹ, טוּרִין חֲשׁוּכִין בְּגֻלּוּתָא אֲרִירָן בְּגָלוּתָא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דברים כח טז) **אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה.**

דִּבְהַהוּא זִמְנָא נָחְתִין כָּל לוּטָא עַל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּיִתְכַּפְּרוּן מֵחוֹבֵיהוֹן, וְכָל זָכְוָן נָחְתִין עַל חַיָּבַיָּא לְקַבְּלָא בְּהוֹן אַגְרֵיהוֹ. וְרָזָא דְּמִלָּה (בראשית כח יב) **וְהִנֵּה** מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. עוֹלִים סָלְקִין זָכְוָן. וְיוֹרְדִין נָחְתִין חוֹבִין. **וְכֹלָּא** בְּהַאי סָלֵּם סָלְקִין וְנָחְתִין. וּבְטַעֲמֵי סָלֵּם אִיהוּ, וְדָא אִיהוּ שׁוֹפָר הוֹלֵךְ רָבִיעַ דַּרְגָּא תְּרֵי טַעֲמֵי.

לשון הקודש

מִתְלַבְּנִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ, מִיָּד נָח. וַתָּנַח הַתֵּבָה, שׁוֹרָה עַל הָרֵי הַקְּלָלָה לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין, שֶׁהֵם הָרֵי אֲרָרָט, הֶהָרִים הַחֲשׁוּכִים שֶׁל הַגָּלוּת אֲרוּרִים בַּגָּלוּת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים כח) אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה.

שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן יוֹרְדִים כָּל הַקְּלָלוֹת עַל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁיִּתְכַּפְּרוּ מֵחֲטָאֵיהֶם, וְכָל הַזְּכֻיּוֹת יוֹרְדוֹת עַל הָרְשָׁעִים לְקַבֵּל בָּהֶם שְׂכָרָם, וְסוֹד הַדָּבָר – וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. עֹלִים – עוֹלִים הַזְּכֻיּוֹת. וְיֹרְדִים – יוֹרְדִים הַחֲטָאִים. וְהַכֹּל עוֹלִים וְיוֹרְדִים בַּסֻּלָּם הַזֶּה. וּבְטַעֲמֵי הוּא סֻלָּם. וְזֶהוּ שׁוֹפָר הוֹלֵךְ רְבִיעַ דַּרְגָּה, שְׁנֵי טְעָמִים.

בְּהַהוּא זִמְנָא סָלִיק זִכּוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל לְעֵלָּא, וְנָחִית חוֹבִין דִּילְהוּ כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא. מַאי עוֹלִים וְיוֹרְדִים. אֶלָּא מָאן דְּחוֹבֵהּ נָחִית, זְכוּתֵהּ סָלִיק. בְּהַהוּא דַּרְגָּא דְּאַנְחִיתוּ לַשְׁכִינְתָּא עַד עַפְרָא, כָּךְ נָחְתִין אִנּוּן דְּאַנְחִיתוּ לָהּ. וּכְמָה דְּאִנּוּן נָחְתִין. כָּךְ שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי מַזָּלָא דִּילְהוֹן סְלִיקַת עַד דְּמָטָאת לַאֲתַר דְּאַנְחִיתוּ לָהּ, מִתַּמָּן. וּמִיָּד דְּסְלִיקַת לְאַתְרָהָא, מִיָּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּבִּיל לָהּ בִּימִינָא דָּא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ח ט) וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה.

בְּהַהוּא זִמְנָא (שם פסוק ה) וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר, דְּאִנּוּן עֶרֶב רַב עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי. בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִים, דְּאִנּוּן אֲבָהָן וְאִתְעַר זְכוּתָא דִּילְהוֹן עַל יִשְׂרָאֵל. דְּעַד הַהוּא זִמְנָא תַּמָּה זְכוּת אֲבָהָן. מִתַּמָּן וְאֵילָךְ חָלָה

לשון הקודש

בְּאוֹתוֹ זְמַן עוֹלָה הַזְּכוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה, וְיוֹרְדִים חוֹבוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. מַה זֶּה עוֹלִים וְיוֹרְדִים? אֶלָּא מִי שֶׁחָטָאוֹ יוֹרֵד – זְכוּתוֹ עוֹלָה. בְּאוֹתָהּ דַּרְגָּה שֶׁהוֹרִידוּ אֶת הַשְּׁכִינָה עַד עָפָר, כָּךְ יוֹרְדִים אוֹתָם שֶׁהוֹרִידוּ אוֹתָהּ. וְכַמָּה שֶׁהֵם יוֹרְדִים, כָּךְ הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא מַזָּלָם עוֹלָה עַד שֶׁמַּגִּיעָה לַמָּקוֹם שֶׁהוֹרִידוּ אוֹתָהּ מִשָּׁם. וּמִיָּד שֶׁעוֹלָה לִמְקוֹמָהּ, מִיָּד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתָהּ בִּימִין. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ח) וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר, שֶׁהֵם עֶרֶב רַב, עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי. בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִים, שֶׁהֵם הָאָבוֹת, וּמִתְעוֹרֶרֶת זְכוּתָם

זְכוּת אֲבָהָן בְּהַהוּא זִמְנָא וּבְנִין צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וְגוֹ' וְהָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ בְּעָשָׁן תִּכְלֶה וְגוֹ'. בְּכֵן וַדַּאי דְּאִיהוּ חֶסֶד דִּרוֹעָא יְמִינָא כּוּרְסַיָּיא. בְּגִין דְּכוּרְסְיָא בִּימִינָא אִתְתְּקַנַּת. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה טז ה) וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא. וּבָהּ וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ.

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָתִיב עַל כּוּרְסַיָּיא דְּחֶסֶד דְּאִיהוּ דְּרַחֲמֵי, אִתְמַר אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת. בְּהַהוּא זִמְנָא (שם ל כ) וְלֹא יִכָּנֵף עוֹד מוֹרֶיךָ.

וְכָל דָּא מִסִּטְרָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי. וּמִסִּטְרָא דְּאִילָנָא דְּטוֹב וְרַע אֶתְרוֹג דָּמֵי לְצַדִּיקַיָּא, וַהֲדַם לַבֵּינוֹנִים, וַעֲרָבָה לָרְשָׁעִים. וּשְׁכִינְתָּא אִתְמַר בָּהּ (תהלים קג יט) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. אַף עַל גַּב

לשון הקודש

עַל יִשְׂרָאֵל. שֶׁעַד אוֹתוֹ זְמַן תַּמָּה זְכוּת אָבוֹת. מִשָּׁם וְאֵילָךְ חָלָה זְכוּת אָבוֹת בְּאוֹתוֹ זְמַן, וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וְגוֹ' וְהָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ בְּעָשָׁן תִּכְלֶה וְגוֹ'. בְּכֵן וַדַּאי, שֶׁהוּא חֶסֶד זְרוֹעַ יָמִין כִּסֵּא, מִשּׁוּם שֶׁהַכִּסֵּא מִתְתַּקֶּנֶת בִּימִין. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא, וּבָהּ וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא שֶׁל חֶסֶד שֶׁהוּא שֶׁל רַחֲמִים, נֶאֱמַר אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת. בְּאוֹתוֹ זְמַן וְלֹא יִכָּנֵף עוֹד מוֹרֶיךָ.

וְכָל זֶה מִצִּדּוֹ שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. וּמִצַּד שֶׁל הָעֵץ שֶׁל טוֹב וָרַע, הָאֶתְרוֹג דּוֹמֶה לַצַּדִּיקִים, וְהַדַּס לַבֵּינוֹנִים, וַעֲרָבָה לָרְשָׁעִים. וּבַשְּׁכִינָה נֶאֱמַר בָּהּ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. אַף עַל גַּב שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ עֵץ

דְּאִתְמַר בָּהּ (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. אִיהִי שָׁלְטָא עַל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, מִסִּטְרָא דִּילֵהּ הִיא קְרִיבָא לְמַלְכָּא. (נ"א וּמִסִּטְרִין אִלֵּין לְזִמְנִין אִיהִי נוּקְבָא קְרִיבָא לְמַלְכָּא), הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא טז ג) בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ מִסִּטְרָא דִּימִינָא לְזִמְנִין אִיהִי רְחִיקָא מִנֵּהּ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. מִסִּטְרָא דִּימִינָא אִיהִי לֹא מְקַבְּלָה טָמְאָה טוֹב הוּא יְמִינָא. אֲבָל אַתְרָהָא מְקַבְּלָא טָמְאָה מֵרַע וּמָוֶת בְּהַהוּא אֲתַר לֵית לֵיהּ קְרִיבוּ. (נ"א אֶל הַקֹּדֶשׁ אִיהִי לֹא מְקַבְּלָא טָמְאָה אֲבָל אַתְרָהָא טוֹב מְקַבְּלָא טָמְאָה מֵרַע וּמַהַהוּא אֲתַר דִּלֵית לֵיהּ קְרִיבוּ).

וְתַמָּן צָרִיךְ לְקָרְבָא קָרְבָּנָא, וּקְטֹרֶת לְרַחֲקָא רוּחַ טָמְאָה מֵהַהוּא אֲתַר. וּלְקָרְבָא זְכוּתָא לִשְׂמָאלָא גְּבִירְתָּא וּלְרַחֲקָא שִׁפְחָה מִתַּמָּן. וּבְגִין דָּא כָּל שְׁמָהָן אִית בָּהּ.

לשון הקודש

חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. הִיא שׁוֹלֶטֶת עַל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע, מֵהַצַּד שֶׁלּוֹ הִיא קְרוֹבָה לַמֶּלֶךְ. (וּמֵהַצְּדָדִים הַלָּלוּ לִפְעָמִים הַנּוּקְבָא הִיא קְרוֹבָה לַמֶּלֶךְ). וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, מִצַּד הַיָּמִין. הִיא לִפְעָמִים רְחוֹקָה מִמֶּנּוּ מִצַּד הַשְּׂמֹאל. וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. מִצַּד הַיָּמִין הִיא לֹא מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה. טוֹב הוּא יָמִין. אֲבָל מְקוֹמָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה מֵרַע וּמָוֶת, בְּאוֹתוֹ מָקוֹם אֵין לוֹ קָרְבָּה. (אֶל הַקֹּדֶשׁ, הִיא לֹא מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה, אֲבָל מְקוֹמָהּ טוֹב מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה מֵרַע, וּמֵאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁאֵין לוֹ קָרְבָּה).

וְשָׁם צָרִיךְ לְהַקְרִיב קָרְבָּן, וּקְטֹרֶת לְהַרְחִיק רוּחַ טֻמְאָה מֵאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וּלְקָרֵב הַזְכוּת לְשִׂמְאל הַגְּבִירָה, וּלְהַרְחִיק מִשָּׁם הַשִּׁפְחָה. וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַשֵּׁמוֹת יֵשׁ בָּהּ.

שְׁנַוּי מַעֲשֶׂה זֶה שַׁבָּת. שֶׁהִיא כָּל מַעֲשָׂיו כִּלְאַחַר יָד, וְסוֹד הַדָּבָר – כִּלְאַחַר יָד, כָּל – שֶׁהוּא צַדִּיק, אַחַר יָד – שֶׁהִיא שְׁכִינָתָא, זֶה שְׁנַוּי מַעֲשֶׂה. וּבִזְמַן שֶׁהִיא כִּלְאַחַר יָד, אֵין שָׁם כְּרִיעָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. שׁוּעָל בִּזְמַנּוֹ הִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ. שֶׁבִּזְמַן שֶׁהִיא כִּלְאַחַר יָד, נַעֲשֵׂית זָנָב. וְעִם כָּל זֶה שֶׁאָמְרוּ שׁוּעָל בִּזְמַנּוֹ הִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ בִּמְקוֹמוֹ.

אֲבָל חוּץ מֵאַתְרֵהּ הֱוֵי זָנָב לָאֲרָיוֹת וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים. דְּהָא צַדִּיק גָּמוּר אַף עַל גַּב דְּנָחִית מִדַּרְגֵּהּ וְאִתְעֲבִיד זָנָב לָאֲרָיוֹת, עָלֵּהּ אִתְמַר (תהלים לז כה) לֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב. מַאי זָנָב דִּילֵהּ, הַהוּא קוֹצָא דְּאָת ד' מִן אֶחָד דְּאִיהוּ י' זְעִירָא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה עָלֵּיהּ אִתְמַר (משלי כד טז) כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם.

לשון הקודש

שְׁנַוּי מַעֲשֶׂה זֶה שַׁבָּת. שֶׁהִיא כָּל מַעֲשָׂיו כִּלְאַחַר יָד, וְסוֹד הַדָּבָר – כִּלְאַחַר יָד, כָּל – שֶׁהוּא צַדִּיק, אַחַר יָד – שֶׁהִיא שְׁכִינָה, זֶה שְׁנוּי מַעֲשֶׂה. וּבִזְמַן שֶׁהִיא כִּלְאַחַר יָד, אֵין שָׁם כְּרִיעָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. שׁוּעָל בִּזְמַנּוֹ הִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ. שֶׁבִּזְמַן שֶׁהִיא כִּלְאַחַר יָד, נַעֲשֵׂית זָנָב. וְעִם כָּל זֶה שֶׁאָמְרוּ שׁוּעָל בִּזְמַנּוֹ הִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ בִּמְקוֹמוֹ.

אֲבָל חוּץ לִמְקוֹמוֹ תִּהְיֶה זָנָב לָאֲרָיוֹת, וְאַל תִּהְיֶה רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים. שֶׁהֲרֵי צַדִּיק גָּמוּר – אַף עַל גַּב שֶׁיָּרַד מִדַּרְגָּתוֹ וְנַעֲשָׂה זָנָב לָאֲרָיוֹת, עָלָיו נֶאֱמַר (תהלים לז) לֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב. מָה הַזָּנָב שֶׁלּוֹ? אוֹתוֹ הַקּוֹץ שֶׁל הָאוֹת ד' מִן אֶחָד, שֶׁהִיא י' קְטַנָּה, הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, עָלָיו נֶאֱמַר

תָּא חֲזֵי גִּלְגּוּל דְּאָת ו' אִיהוּ. דְּנָפִיק בְּשַׁעֲתָא, דְּעָלֵה אִתְמַר מַזָּל שָׂעָה גּוֹרֶם. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין אֵין (דף קלד ע"ב) **מַזַּל יוֹם גּוֹרֶם אֶלָּא מַזַּל שָׂעָה גּוֹרֶם. בְּאַבְרָהָם מַה כְּתִיב בֵּיהּ כַּד אַתְיָא בְּגִלְגּוּלָא** (בראשית יט כז) **וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל הַמָּקוֹם וגו', בְּגִין לְאַקְדָּמָא לָהּ. יִצְחָק מַה כְּתִיב בֵּיהּ בְּגִלְגּוּלָא** (שם כד סג) **וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב. נָפַק לְגַבָּהּ לְחַקְלָא בְּגִין דְּאִתְמַר בָּהּ** (ירמיה ט א) **מִי יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֹרְחִים.**

חַד אַקְדִּים לְפַשְׁפְּשָׁא לָהּ בְּצַפְרָא. וְתִנְיָנָא לְפַשְׁפְּשָׁא בָּהּ בְּרַמְשָׁא. יַעֲקֹב מַה כְּתִיב בֵּיהּ (בראשית כח יא) **וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. פָּגַע בָּהּ. זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּפָגַע בָּהּ, כְּגוֹן יַעֲקֹב דְּעָלֵה אִתְמַר** (שם) **וַיָּלֶן שָׁם. וְהַהִיא לֵילְיָה אִיהִי לֵוָיָה. מִיָּד דְּאִיעָרַע בָּהּ** (שם

לשון הקודש

(משלי כד) כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם.

בָּא וּרְאֵה, הַגִּלְגּוּל שֶׁל אוֹת ו' הוּא שֶׁיּוֹצֵא בִּשְׁעָתוֹ, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר מַזַּל שָׂעָה גּוֹרֵם. כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵין מַזַּל יוֹם גּוֹרֵם, אֶלָּא מַזַּל שָׂעָה גּוֹרֵם. בְּאַבְרָהָם מַה כָּתוּב בּוֹ כְּשֶׁבָּא בְּגִלְגּוּל? (בראשית יט) וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל הַמָּקוֹם, כְּדֵי לְהַקְדִּים אוֹתָהּ. מַה כָּתוּב בְּיִצְחָק בְּגִלְגּוּלוֹ? (שם כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב. יָצָא אֵלֶיהָ לַשָּׂדֶה, מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ירמיה ט) מִי יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֹרְחִים.

אֶחָד – לְהַקְדִּים לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בַּבֹּקֶר, וְהַשֵּׁנִי – לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בָּעֶרֶב. מַה כָּתוּב בְּיַעֲקֹב? (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. פָּגַע בָּהּ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁפּוֹגֵשׁ בָּהּ, כְּמוֹ יַעֲקֹב שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר וַיָּלֶן שָׁם. וְאוֹתָהּ לֵילָה הִיא לֵוָיָה. מִיָּד שֶׁפָּגַשׁ בָּהּ, (שם לב) וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי

לב ב) וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים. וְעִם כָּל דָּא דְּפָגַע בֵּהּ, הֲוָה נָטִיר לֵהּ וְלָא אִתְאַחַד עִמֵּהּ עַד דְּאָתָא בַּעְלָהּ. וְדָא אִיהוּ (שם כח יא) וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ. דִּכְתִיב (שם לב לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאִיהוּ מֹשֶׁה דְּאָתָא בֵּיהּ בְּגִלְגּוּלָא רוּחֵהּ דְּמֹשֶׁה.

וּבְגִין דָּא יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הֲווֹ קַיְימֵי בְּדַרְגָּא חֲדָא בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. אֲבָל דָּא בְּגוּפָא וְדָא נִשְׁמְתָא לֵהּ וּבְגִין דָּא לֵית שַׁעֲתָא קַיְימָא לְכָל בַּר נָשׁ דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא בְּלָא בַּעְלָהּ. וּבְגִין דָּא כַּד דְּחִיקַת לֵיהּ שַׁעֲתָא לְרִבִּי פְּדָת וְאָמַר אִי בָּעִית דְּאַחְרְבֵהּ לְעָלְמָא, וְאֶפְשָׁר דְּנַפְלַת בְּשַׁעֲתָא דְּמְזוֹנֵי וְאוֹלַי דְּנַפְלַת.

מַאי וְאוֹלַי, אֶלָּא וְאוֹלַי אִי בָּעֵי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּנַפְלַת בְּשַׁעֲתָא דְּמְזוֹנֵי. דְּהָא אִתְּתֵהּ עָבִיד, וְאוֹלַי אִי בָּעֵי בַּעְלָהּ דַּהֲוֵי קַיְימָא מַה דְּאִיהִי

לשון הקודש

אֱלֹהִים. וְעִם כָּל זֶה שֶׁפָּגַשׁ בָּהּ, הָיָה שׁוֹמֵר אוֹתָהּ וְלֹא הִתְאַחֵד אִתָּהּ עַד שֶׁבָּא בַּעְלָהּ. וְזֶהוּ (שם כח) וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁבְּשָׁבִילוֹ (שם לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא מֹשֶׁה שֶׁבָּא בּוֹ בְּגִלְגּוּל רוּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וּמִשּׁוּם זֶה יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הָיוּ עוֹמְדִים בְּדַרְגָּה אַחַת בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, אֲבָל זֶה בַּגּוּף, וְזֶה בַּנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין הַשָּׁעָה עוֹמֶדֶת לְכָל אָדָם, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה בִּלְי בַּעְלָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשֶׁדָּחֲקָה הַשָּׁעָה לְרַבִּי פְּדָת, וְאָמַר, אִם תִּרְצֶה שֶׁאַחֲרִיב הָעוֹלָם, וְאֶפְשָׁר שֶׁתִּפֹּל בְּשָׁעָה שֶׁל מְזוֹנוֹת, וְאוּלַי שֶׁתִּפֹּל.

מַה זֶּה וְאוּלַי? אֶלָּא וְאוּלַי אִם יִרְצֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁתִּפֹּל בְּשָׁעָה שֶׁל מְזוֹנוֹת. שֶׁהֲרֵי אִשְׁתּוֹ עָשְׂתָה, וְאוּלַי אִם

עֲבִידַת בְּלָא רְשׁוּתָא דְּבַעְלָהּ. וּכְגַוְנָא דָּא לֵית שַׁעֲתָא קַיְמָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא לְהַהוּא בַּר נָשׁ, אֶלָּא אִם יֵיתֵי בְּגִלְגּוּלָא בְּהַהוּא בַּר נָשׁ (בַּעְלָהּ) דְּהַהִיא שַׁעֲתָא. וְרָזָא דְּמִלָּה (ויקרא טז ג) בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּבְלָא בַּעְלָהּ אִתְמַר (ויקרא טז) וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, (במדבר א נא) וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת. וְלֵית מִיתָה אֶלָּא עֲנִיוּתָא. וְהַאי זָר לֹא כְּזָר אָחֳרָא דְּמוּם זָר, אֶלָּא זָר מִבַּעְלָהּ.

זַכָּאָה מָאן דְּאִעֲרָא בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְבְּרִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. דְּכָל נִשְׁמְתָא אִית לָהּ עֵת וּזְמַן בְּגִלְגּוּלָא. כְּמָא דְּאָמַר קֹהֶלֶת (קהלת ג א) לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמָיִם. וְדָא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה דְּאִיהִי זְמַן וְעִדָּן לְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה וּלְכָל גִּלְגּוּלָא וְגִלְגּוּלָא.

לשון הקודש

רוֹצֶה בַּעְלָהּ שֶׁיִּהְיֶה מְקַיֵּם מַה שֶּׁהִיא עָשְׂתָה בְּלִי רְשׁוּת שֶׁל בַּעְלָהּ. וּכְמוֹ זֶה אֵין הַשָּׁעָה עוֹמֶדֶת, שֶׁהִיא שְׁכִינָה, לְאוֹתוֹ אָדָם, אֶלָּא אִם יָבֹא בְּגִלְגּוּל בְּאוֹתוֹ הָאָדָם (בַּעְלָהּ) שֶׁל אוֹתָהּ הַשָּׁעָה. וְסוֹד הַדָּבָר – בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּבְלִי בַּעְלָהּ נֶאֱמַר (ויקרא טז) וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. (שם) וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת. וְאֵין מִיתָה אֶלָּא עֲנִיוּת. וְהַזָּר הַזֶּה לֹא כְּזָר אַחֵר שֶׁל מוּם זָר, אֶלָּא זָר מִבַּעְלָהּ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּפְנָּשׁ בְּשָׁעָה שֶׁנִּבְרָא מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁלְּכָל נְשָׁמָה יֵשׁ עֵת וּזְמַן בְּגִלְגּוּל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר קֹהֶלֶת (קהלת ג) לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמָיִם. וְזוֹ הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא זְמַן וְעִדָּן לְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה וּלְכָל גִּלְגּוּל וְגִלְגּוּל.

וְאִיהִי (דניאל ז כה) עִדָּן וְעִדָּנִין וּפְלַג עִדָּן. דְּכָל עִדָּנִין שָׁפִיר, מַאי וּפְלַג עִדָּן, אֶלָּא כְּגוֹן פְּלַג הַמְנָחָה בִּשְׁמָאלָא אִתְפַּלְגַת לְדִינָא, וּבִימִינָא לְרַחֲמֵי, בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִשְׁתְּלִימַת. וְכַד אִתְפַּלְגַת בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא אִתְמַר בָּהּ לְאֶסְתֵּר (אסתר ה ו) מַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ. וְאִיהִי כֹּח יְהוָ"ה פַּלְגוּ דִילָהּ יַד יָמִין, וּפַלְגוּ דִילָהּ יַד שְׂמֹאל. וְלָקֳבֵל תַּרְוַיְהוּ אַדְכִּיר קֹהֶלֶת כ"ח זְמָנִין עֵת הָדָא הוּא דִּכְתִיב (קהלת ג ב) עֵת לָלֶדֶת וְגוֹ'.

חָזָא דְּלָא אַצְלַח, (ויקרא יד מה) וְנָתַץ אֶת הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֵת עֵצָיו וְאֶרְכִּיב לֵיהּ בְּגוּפָא אָחֳרָא, כְּמָאן דְּאַרְכִּיב אִילָן מִמִּין תַּפּוּחִים בְּמִין חֲבוּשִׁים, וְתַמָּן אִשְׁתַּנֵּי אִילָנָא וְאִיבָּא דִּילֵהּ. וְדָא אִיהוּ שִׁנּוּי הַשֵּׁם. חָזָא דְּלָא אַצְלַח אַעְקַר לֵיהּ מִתַּמָּן, וְשָׁנֵי לֵיהּ בְּכָל עוֹבָדּוֹי מִכָּל מַה דַּהֲוָה בְּקַדְמִיתָא וּמִכָּל צִיּוּרִין

לשון הקודש

וְהִיא עִדָּן וְעִדָּנִים וַחֲצִי עִדָּן. שֶׁכָּל הָעִדָּנִים יָפֶה. מַה זֶּה וַחֲצִי עִדָּן? אֶלָּא כְּמוֹ פְּלַג הַמִּנְחָה, בִּשְׂמֹאל נֶחֱלֶקֶת לְדִין, וּבְיָמִין לְרַחֲמִים. בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִשְׁלֶמֶת. וּכְשֶׁנֶּחֱלֶקֶת בִּימִין וּשְׂמֹאל, נֶאֱמַר בָּהּ לְאֶסְתֵּר (אסתר ה) מַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ. וְהִיא כֹּחַ יְהוָ"ה, חֲצִי שֶׁלָּהּ יַד יָמִין, וַחֲצִי שֶׁלָּהּ יַד שְׂמֹאל. כְּנֶגֶד שְׁנֵיהֶם הִזְכִּיר קֹהֶלֶת עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה פְּעָמִים עֵת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (קהלת ג) עֵת לָלֶדֶת וְגוֹ'.

רָאָה שֶׁלֹּא הִצְלִיחַ – וְנָתַץ אֶת הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֵצָיו, וְהִרְכִּיב אוֹתוֹ בְּגוּף אַחֵר, כְּמִי שֶׁמַּרְכִּיב אִילָן מִמִּין תַּפּוּחִים בְּמִין חֲבוּשִׁים, וְשָׁם מִשְׁתַּנֶּה הָאִילָן וְהַפְּרִי שֶׁלּוֹ. וְזֶהוּ שִׁנּוּי הַשֵּׁם. רָאָה שֶׁלֹּא

דִּילֵהּ. וְרָזָא דְּמִלָּה (איוב יד כ) מְשַׁנֶּה פָּנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ.

חֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר (שם לג כט). קַרְקַע דְּנָטַע לֵיהּ תַּמָּן וְאַצְלַח וְאִתְפְּשַׁט אַנְפּוֹי וְשָׁרְשׁוֹי עַד אֶלֶף דּוֹר, דָּא שְׁכִינְתָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קה ח) דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (שיר ח יב) הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה. וְאִלֵּין אֶלֶף עָלְמִין דְּכִסּוּפִין דְּאַרְכִּיב לֵיהּ לָאָדָם עַל כֻּלְּהוּ וְרָזָא דְּמִלָּה (דברים ה י) וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים. לְמָאן, לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָו לְאֶלֶף דּוֹר. כֵּיוָן דְּאַצְלַח בְּכָל גְּלוּפָא וּבְכֻלְּהוּ אִתְדְּבֵי וְאַצְלַח, אִתְמַר בֵּיהּ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים.

אֲבָל לְחַיָּבָא דְּלָא אַצְלָחִין בְּכָל אַתְר מַה כְּתִיב בְּהוֹן, (תהלים צא ז) יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף, לָא אִית לוֹן חוּלָקָא בְּאֶלֶף עָלְמִין אִלֵּין. וְרָזָא דְּמִלָּה (קהלת ח

לשון הקודש

הִצְלִיחַ – עוֹקֵר אוֹתוֹ מִשָּׁם, וּמְשַׁנֶּה אוֹתוֹ בְּכָל מַעֲשָׂיו מִכָּל מַה שֶּׁהָיָה בָּרִאשׁוֹנָה וּמִכָּל הַצִּיּוּרִים שֶׁלּוֹ, וְסוֹד הַדָּבָר – (איוב יד) מְשַׁנֶּה פָּנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ.

חֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר. בַּקַּרְקַע שֶׁשָּׁם נָטַע אוֹתוֹ וְהִצְלִיחַ וְהִתְפַּשְּׁטוּ פָּנָיו וְשָׁרָשָׁיו עַד אֶלֶף דּוֹר, זוֹ הַשְּׁכִינָה. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר. וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שיר ח) הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה. וְאֵלֶּה אֶלֶף עוֹלָמוֹת שֶׁל כְּסוּפִים שֶׁהִרְכִּיב אֶת הָאָדָם עַל כֻּלָּם, וְסוֹד הַדָּבָר – (דברים ה) וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים. לְמִי? לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָו לְאֶלֶף דּוֹר (שם ז). כֵּיוָן שֶׁהִצְלִיחַ בְּכָל גְּלוּפוֹ וּבְכֻלָּם נִטְהָר וְהִצְלִיחַ, נֶאֱמַר בּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים. אֲבָל לָרְשָׁעִים שֶׁלֹּא מַצְלִיחִים בְּכָל מָקוֹם, מַה כָּתוּב בָּהֶם? יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף. אֵין לָהֶם חֵלֶק בְּאֶלֶף הָעוֹלָמוֹת הַלָּלוּ.

י) וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ. מַאי וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ, דְּהָא אִם אִנּוּן רְשָׁעִים לָא הֲוָה לוֹן מֵאֲתַר דִּקְדֻשָּׁה. אֶלָּא וַדַּאי בְּכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים בְּגִין רִשְׁעוּתָא דִּילְהוֹן לֵית לוֹן חוּלָקָא בִּקְדֻשָּׁה.

אַדְהָכִי הָא סָבָא דְּסָבִין קָא אָזְדַּמַּן לֵיהּ, אָמַר לֵיהּ לָאו כָּל רַשִׁיעַיָּא שָׁוִין, דְּאִית רָשָׁע גָּמוּר, וְאִית רָשָׁע שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר. רָשָׁע שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר אִית לֵיהּ חוּלָקָא בִּקְדוּשָׁא, וְאִית לֵיהּ חוּלָקָא בִּמְסָאֲבוּ, דְּאִתְעָרְבוּ בֵּיהּ תַּרְוַיְיהוּ. וּלְהַאי אִתְּמַר רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ. וְלֹא אָמַר רָאִיתִי רְשָׁעִים גְּמוּרִים. דְּרָשָׁע גָּמוּר לֵית לֵיהּ חוּלָקָא בַּקְּדֻשָּׁה וַדַּאי.

לשון הקודש

וְסוֹד הַדָּבָר – (קהלת ח) וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ. מַה זֶּה וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ? שֶׁהֲרֵי אִם הֵם רְשָׁעִים, אָז לֹא הָיָה לָהֶם מִמָּקוֹם שֶׁל קְדֻשָּׁה? אֶלָּא וַדַּאי וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים, מִשּׁוּם הָרִשְׁעוּת שֶׁלָּהֶם אֵין לָהֶם חֵלֶק בַּקְּדֻשָּׁה.

בֵּין כָּךְ הִגִּיעַ מִזְדַּמֵּן הַזָּקֵן שֶׁל הַזּוֹקְנִים אֵלָיו, וְאָמַר לוֹ, לֹא כָּל הָרְשָׁעִים שָׁוִים, שֵׁישׁ רָשָׁע גָּמוּר, וְיֵשׁ רָשָׁע שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר. הָרָשָׁע שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בַּקְּדֻשָּׁה וְיֵשׁ לוֹ חֵלֶק בַּטֻּמְאָה, שֶׁשְּׁנֵיהֶם הִתְעָרְבוּ בוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ, וְלֹא אָמַר רָאִיתִי רְשָׁעִים גְּמוּרִים. שֶׁהָרָשָׁע הַגָּמוּר אֵין לוֹ חֵלֶק בַּקְּדֻשָּׁה וַדַּאי.

אֲבָל רָשָׁע דְּלָאו אִיהוּ גָּמוּר, אִית לֵיהּ חוּלָקָא בַּקְּדֻשָּׁה. וּבְגִין לְאִתְדַּכָּאָה מִמְּסָאֲבוּ נָחְתִין לֵיהּ בְּגִלְגּוּלָא. וּלְהַאי לֵית שַׁעֲתָא וְעִדָּן וּזְמַן יְדִיעַ אֶלָּא ייתֵי כַּמָּה זְמִנִין בְּגִלְגּוּלָא עַד דְּיִתְדַּכֵּי מֵהַהוּא זוֹהֲמָא. לְאוּמָנָא דַּהֲוָה לֵיהּ מָאנָא דְּכַסְפָּא מְעָרָב בְּמִינָא אָחֳרָא. בָּעָא לְבָרְרָא וּלְלַבְּנָא לֵיהּ. מֶה עָבֵד הֲוָה יוּצַק לֵיהּ בְּמָנָא כַּמָּה זְמִנִין, וְאַרְמֵי לֵיהּ בְּנוּרָא עַד דְּאִתְבָּרַר וְאִתְלְבַּן. וְרָזָא דְּמִלָּה (איוב כב טז) **אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת נָהָר יוּצַק יְסוֹדָם.**

מַאי נָהָר דָּא נָהָר דִּינוּר דְּתַמָּן יוּצַק נִשְׁמְתָא עַד דְּאִתְלַבְּנָא. וּמַאי אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת. אִלֵּין תתקע"ד דָּרִין דְּאִתְקָמִיטוּ בְּלֹא עֵת וְאִסְתַּלָּקוּ בְּלֹא עֵת קֶדֶם זְמַנַּיְהוּ, וְזָרִיק לוֹן קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִלְגּוּלָא עַל כָּל דָּרָא וְדָרָא וְחָזַר לוֹן לִיסוֹד.

לשון הקודש

אֲבָל רָשָׁע שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בַּקְּדֻשָּׁה. וּכְדֵי לְהִטָּהֵר מֵהַטֻּמְאָה, מוֹרִידִים אוֹתוֹ בְּגִלְגּוּל, וְלָזֶה אֵין שָׁעָה וְעֵת וּזְמַן יָדוּעַ, אֶלָּא יָבֹא כַּמָּה פְּעָמִים בְּגִלְגּוּל עַד שֶׁיִּטָּהֵר מֵאוֹתָהּ הַזֻּהֲמָה. לְאָמָּן שֶׁהָיָה לוֹ כְּלִי שֶׁל כֶּסֶף מְעֹרָב בְּמִין אַחֵר, רָצָה לְבָרְרוֹ וּלְלַבְּנוֹ, מָה עָשָׂה? הָיָה יוֹצֵק אוֹתוֹ בְּכְלִי כַּמָּה פְּעָמִים, וְזוֹרְקוֹ לָאֵשׁ עַד שֶׁהִתְבָּרֵר וְהִתְלַבֵּן, וְסוֹד הַדָּבָר – (איוב כב) **אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת נָהָר יוּצַק יְסוֹדָם.**

אֵיזֶהוּ נָהָר? זֶה נַהַר דִּינוּר שֶׁשָּׁם יוֹצֵק הַנִּשְׁמָה עַד שֶׁמִּתְלַבֶּנֶת. וּמַה זֶּה אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת? אֵלּוּ תְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה דּוֹרוֹת שֶׁהִתְקַמְּטוּ בְּלֹא עֵת וְהִסְתַּלְּקוּ בְּלֹא עֵת טֶרֶם זְמַנָּם, וְזָרַק אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּגִלְגּוּל עַל כָּל דּוֹר וָדוֹר, וְהֶחֱזִיר אוֹתָם לַיְסוֹד.

וְדָא אִיהוּ נָהָר יוֹצֵק יְסוֹדָם. דְּאִנּוּן אַרְבַּע יְסוֹדִין דְּאַרְבַּע פַּרְצוּפִין, דְּאִנּוּן פַּרְצוּף אָדָם, וּפַרְצוּף אַרְיֵה, וּפַרְצוּף שׁוֹר, וּפַרְצוּף נֶשֶׁר, דְּמִמָּנָן עַל מַיָּא וְאֶשָּׁא וְרוּחָא וְעַפְרָא. אַרְיֵה מֶרְכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילֵהּ מַיָּא, שׁוֹר מֶרְכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילֵהּ אֶשָּׁא. נֶשֶׁר מֶרְכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילֵהּ רוּחָא. אָדָם מֶרְכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילֵהּ עַפְרָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם לד טו) וְאָדָם עַל עָפָר יָשׁוּב.

תְּלַת חֵיוָן עָלַיְהוּ אִתְמַר (שם לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלֹשׁ עִם גָּבֶר. אָדָם, (תהלים קה ח) צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר. אָתָא רִבִּי שִׁמְעוֹן לְנַשְׁקָא לֵיהּ פָּרַח לְעֵלָּא. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן (דף קלה ע"א) סָבָא סָבָא עָלֶיךָ אִתְמַר (מלאכי ב י) הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ. בְּדִיוּקְנָא דִּלְעֵלָּא אֲבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם זַכָּאָה חוּלָקָנָא דְּזַכִּינָא לְמֶחֱוֵי בָּךְ חוּלָקָא.

לשון הקודש

וְזֶהוּ וְנָהָר יוֹצֵק יְסוֹדָם, שֶׁהֵם ד' יְסוֹדוֹת שֶׁל אַרְבָּעָה פַּרְצוּפִים, שֶׁהֵם פַּרְצוּף אָדָם וּפַרְצוּף אַרְיֵה וּפַרְצוּף שׁוֹר וּפַרְצוּף נֶשֶׁר, שֶׁמְּמֻנִּים עַל מַיִם וְאֵשׁ וְרוּחַ וְעָפָר. אַרְיֵה מֶמֶּרְכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ מַיִם. שׁוֹר מֶרְכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ אֵשׁ. נֶשֶׁר מֶרְכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ רוּחַ. אָדָם מֶרְכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ עָפָר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְאָדָם אֶל עָפָר יָשׁוּב.

עַל שָׁלֹשׁ חֲיוֹת נֶאֱמַר, הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר. אָדָם צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר. בָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן לְנַשְּׁקוֹ, וּפָרַח לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, זָקֵן זָקֵן, עָלֶיךָ נֶאֱמַר (מלאכי ב) הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ. בַּדְיוּקָן שֶׁלְּמַעְלָה, אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. אַשְׁרֵי חֶלְקֵנוּ שֶׁזָּכִינוּ שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ בְּךָ חֵלֶק.

וּמַאי הֲוָה פְּשִׁתִּים, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות כח מב) **וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי בַד לְכַסּוֹת בְּשַׂר עֶרְוָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר אִם כֵּן דְּאִתְכַּפְּיָא בֵּיהּ בְּשָׂר עֶרְוָה טוֹב אִיהוּ. אָמַר לֵיהּ בְּרִי לָאו כָּל עֲרָיוֹת שָׁוִין, הַאי לָא קָרִיב קָרְבְּנָא דָּא אֶלָּא לִקְרָבָא עֶרְוָה דִּילֵיהּ לַהּ' דְּאִתְמַר בֵּיהּ** (ויקרא יח ו) **אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה אֲנִי ה'. וּמַאי עֶרְוָה דִּילֵיהּ זְהֲמָא בִּישָׁא עָרְלָה נוּקְבָא דְּעָרְלָה הִיא דְּאִתְמַר בָּהּ אָדָם הָרִאשׁוֹן מוּשַׁךְ בְּעָרְלָתוֹ הֲוָה.**

וּמַאי נִיהוּ אִמָּא דְּעַרְבּוּבְיָא בִּישָׁא, אִיבָּא דְּאִילָנָא דְּטוֹב וָרָע דְּאִתְמַר בָּהּ (בראשית ג ו) **וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַ'תֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל. וּמַאי נִיהִי לילי"ת מִתַּמָּן קָא אַתְיָן עֵרֶב רַב, דְּאִנּוּן מְעָרְבִין בְּיִשְׂרָאֵל דְּאִתְמַר בְּהוֹן** (ישעיה א ד) **הוֹי גּוֹי חוֹטֵא, דְּאִנּוּן זֶרַע מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים וְגוֹ'.**

לשון הקודש

וּמָה הָיָה? פְּשִׁתִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות כח) וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי בָד לְכַסּוֹת בְּשַׂר עֶרְוָה. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן שֶׁהִתְכַּסְּתָה בּוֹ הָעֶרְוָה – הוּא טוֹב! אָמַר לוֹ, בְּנִי, לֹא כָּל הָעֲרָיוֹת שָׁוִים. זֶה לֹא הִקְרִיב הַקָּרְבָּן הַזֶּה אֶלָּא לְקָרֵב אֶת עֶרְוָתוֹ לַהּ', שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא יח) אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה אֲנִי ה'. וּמַהִי עֶרְוָתוֹ? הַזֻּהֲמָה הָרָעָה, הָעָרְלָה הַנְּקֵבָה, שֶׁעָרְלָה הִיא שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ אָדָם הָרִאשׁוֹן מוּשַׁךְ בְּעָרְלָתוֹ הָיָה.

וּמַהִי הָאֵם שֶׁל הָעֵרְבּוּבְיָה הָרָעָה? פְּרִי הָעֵץ שֶׁל טוֹב וָרָע, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַ'תֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל. וּמַהִי? לילי"ת, מִשָּׁם בָּאִים הָעֵרֶב רַב, שֶׁהֵם מְעָרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל לָעֶגְלָא. וּבְגִין דָּא (בראשית ד ה) וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וְהָא קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְמַר בֵּיהּ (תהלים קמה ט) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְאִתְמַר בֵּיהּ (יחזקאל יח לב) כִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת, וְקַבִּיל לוֹן כָּל שֶׁכֵּן לְקָרְבְּנָא דְּקַיִן. אֶלָּא דַּהֲוָה רְעוּתֵהּ לְבִישׁ כְּמָא דְּאִתְמַר אֲבָל הֶבֶל הָוָה רְעוּתֵהּ בְּקָרְבְּנָא דְּיֵלֵהּ לְקָרְבָּא שְׁכִינְתָּא לְהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִב לְבוּשֵׁהּ כְּתַלַּג חִוָּר וּשְׂעַר רֵישֵׁהּ כַּעֲמַר נְקֵא. בְּמַאי, בְּהַהוּא דְּקָרִיב (בראשית ד ד) מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן. וּבְגִין דָּא וַיִּשַׁע ה' אֶל הֶבֶל. וְהָא אִתְמַר.

וּמִיָּד דְּלָא אִתְקַבַּל קָרְבְּנָא דְּקַיִן, וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ דְּלָא

לשון הקודש

שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה א) הוֹי גּוֹי חוֹטֵא, שֵׁהֵם זֶרַע מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים וְגוֹ'. וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל לָעֶגֶל. וּמְשׁוּם זֶה (בראשית ד) וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וַחֲרֵי נֶאֱמַר בַּקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְנֶאֱמַר כִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת, וְקִבֵּל אוֹתָם, וְכָל שֶׁכֵּן לְקָרְבָּנוֹ שֶׁל קַיִן. אֶלָּא שֶׁהָיָה רְצוֹנוֹ לְרַע, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. אֲבָל הֶבֶל הָיָה רְצוֹנוֹ בְּקָרְבָּנוֹ לְקָרֵב אֶת הַשְּׁכִינָה, לְאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דניאל ז) וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוּשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לָבָן, וּשְׂעַר רֹאשׁוֹ כְּצֶמֶר נָקִי. בַּמֶּה? בְּאוֹתוֹ שֶׁהִקְרִיב מִבְּכוֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן. וּמְשׁוּם זֶה וַיִּשַׁע ה' אֶל הֶבֶל. וַחֲרֵי נִתְבָּאֵר.

וּמִיָּד כְּשֶׁלֹּא הִתְקַבֵּל קָרְבָּנוֹ שֶׁל קַיִן,

אִתְקַבַּל קָרְבָּנָךְ. אִם תֵּיטִיב עוֹבָדָךְ בִּגְלוּגְלָא, שְׁאֵת לָךְ בְּעָלְמָא וְתִתְקַבֵּל בִּתְיוּבְתָּא. וְאִם לָאו, לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ.

חָא הָכָא אָדָם דַּעֲשִׂיָּה וִיצִירָה אָדָם דִּבְרִיאָה דְּאוֹקְמוּהָ עַל תִּפְאֶרֶת. מַאי בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם דְּתַרִּין דְּיוֹקְנִין דְּיֵלֵה לְעֵלָּא. אִלֵּין אִנּוּן ו' תַּרִּין וָוִין אִנּוּן תַּרִּין דְּיוֹקְנִין דְּא' דְּאִיהוּ אָדָם דְּאֶמְצָעִיתָא. **דְּשָׁכִינְתָּא** עִלָּאָה אִיהִי דְּמוּת אָדָם עִלָּאָה דְּאִיהוּ חָכְמָה. וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה דְּמוּת אָדָם דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְעוֹד עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא בְּדְיוֹקְנָא דְּכֶתֶר וְדָא אָדָם דִּבְרִיאָה. וְאָדָם דִּיצִירָה צַדִּיק בְּדְיוֹקְנָא דְּחָכְמָה. וּבְגִין דָּא (מלכים א ה כו) וַיהוָה נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה. דְּאִיהוּ צַדִּיק בְּרִית שָׁלוֹם שְׁלָם ה'. וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אָדָם דַּעֲשִׂיָּה דְּמוּת דְּשָׁכִינְתָּא עִלָּאָה.

לשון הקודש

וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ שֶׁלֹּא הִתְקַבֵּל קָרְבָּנְךָ? אִם תֵּיטִיב מַעֲשֶׂיךָ בַּגִּלְגּוּל – שְׂאֵת לְךָ בָּעוֹלָם וְתִתְקַבֵּל בִּתְשׁוּבָה, וְאִם לֹא – לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ.

חָא כָּאן אָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה וִיצִירָה, אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, שֶׁבֵּאֲרוּהָ עַל תִּפְאֶרֶת. מַה זֶּה בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם? שְׁתֵּי הַדְּמֻיּוֹת שֶׁלּוֹ לְמַעְלָה. אֵלּוּ הֵם ו"ו, שְׁתֵּי וָוִי"ן, הֵם שְׁנֵי דְּיוֹקְנָאוֹת שֶׁל א' שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הָאֶמְצַע.

שֶׁהַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה הִיא דְּמוּת אָדָם עֶלְיוֹן, שֶׁהוּא חָכְמָה, וְהַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה דְּמוּת אָדָם, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וְעוֹד, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי בְּדְיוֹקָן שֶׁל כֶּתֶר, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה. וְאָדָם שֶׁל יְצִירָה

וְעוֹד אָדָם מִסִּטְרָא דְּוָא"ו אִיהוּ אָרִיךְ אַנְפִּין וְדָא אָדָם דִּבְרִיאָה אָדָם דִּיצִירָה זְעִיר אַנְפִּין מִסִּטְרָא דְּוַיֵּיצֶר. יו"י אִלֵּין אִנּוּן סְפִירָן דִּבְרִיאָה וְיִצִירָה וַעֲשִׂיָּה תַּתָּאִין, וְעוֹד, בְּרֵאשִׁית בָּרָ"א שִׁי"ת, וְאִנּוּן אָדָם דִּבְרִיאָה וְיִצִירָה וַעֲשִׂיָּה תַּתָּאִין, וְאָדָם דִּבְרִיאָה וְיִצִירָה וַעֲשִׂיָּה עִלָּאִין.

וְאַשְׁכַּחְנָא טְמִירִין בְּסִפְרָא דַּחֲנוֹךְ, דְּאָדָם בְּחֻשְׁבַּן זְעִיר תֵּשַׁע אִיהוּ. וְכָל סְפִירָה אִתְקְרִיאַת אָדָם. וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה דְּמוּת אָדָם. בְּקַדְמִיתָא עִלַּת הָעִלּוֹת אָמַר לְכֶתֶר נַעֲשֶׂה אָדָם יְהֵא רֵישָׁא מִמֵּךְ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שיר ז ו) **רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל.**

לשון הקודש

צַדִּיק בְּדִיוֹקָן הַחָכְמָה. וּמְשׁוּם זֶה (מלכים–א ה) וַיהוָה נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה. שֶׁהוּא צַדִּיק בְּרִית שָׁלוֹם, שְׁלוֹם ה'. וּשְׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה אָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה, דְּמוּת הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה. **וְעוֹד** אָדָם מֵהַצַּד שֶׁל וא"ו הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אָדָם שֶׁל יְצִירָה, זְעִיר אַנְפִּין מֵהַצַּד שֶׁל וַיֵּיצֶר. יו"י אֵלּוּ הֵם הַסְּפִירוֹת שֶׁל בְּרִיאָה וִיצִירָה וַעֲשִׂיָּה הַתַּחְתּוֹנִים. וְעוֹד, בְּרֵאשִׁית בָּרָ"א שִׁי"ת, וְהֵם אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה וִיצִירָה וַעֲשִׂיָּה הַתַּחְתּוֹנִים, וְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה וִיצִירָה וַעֲשִׂיָּה הָעֶלְיוֹנִים.

וּמָצָאנוּ שֶׁטְּמוּנִים בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוֹךְ, שֶׁאָדָם בְּחֶשְׁבּוֹן קָטָן הוּא תֵּשַׁע, וְכָל סְפִירָה נִקְרֵאת אָדָם, וְהַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה דְּמוּת אָדָם. בָּרִאשׁוֹנָה עִלַּת הָעִלּוֹת אָמַר לַכֶּתֶר נַעֲשֶׂה אָדָם, יִהְיֶה הָרֹאשׁ מִמֶּךָּ, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שיר ז) רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל.

רֵישָׁא הָא חַד. וּמְצָחָא דִּילֵהּ וְתֵרִין עֵינִין וְתֵרִין אוּדְנִין הָא שִׁית. וְתֵרִין אַנְפִּין וְחוֹטָמָא הָא תֵּשַׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם הָא פּוּמָא דִּיהֵא עֲשִׂירִית כְּלָלָא דְּכֹלָּא. אָמַר לֵיהּ רִבּוֹן עָלְמָא (קהלת ו ז) כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ. וְכָל גִּלְגּוּלִין דִּילֵהּ לְפִיהוּ. וְאֶפְשָׁר דְּיָהִיב בְּשַׁעֲתָא דְּמְזוֹנֵי. אָמַר לֵיהּ אֲנָא אִשְׁתְּתַף בְּכוּ לָא יְהֵא עָמֵל בְּפִיהוּ. בְּהַהוּא זִמְנָא בָּרָא כֹּלָּא בְּלָא עָמֵל וְיִגִיעָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים לג ו) בִּדְבַר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר וּמָה עָמֵל הֲוָה לְעֵלָּא וְחֶסְרוֹנָא דְּמְזוֹנָא. אָמַר לֵיהּ אִין דְּהַהוּא אָדָם קַדְמוֹן הֲוָה בְּנֵי עָלְמִין וּמַחֲרִיבָן. בְּגִין דְּעַלַּת הָעֲלוֹת לָא הֲוָה מִשְׁתַּתֵּף תַּמָּן. בְּגִין דְּעַד הַשְׁתָּא לָא הֲוָה שְׁלִים בְּנוּקְבָא דִּילֵהּ. וּבְגִין דָּא אָמַר (בראשית א) נַעֲשֶׂה

לשון הקודש

רֹאשׁ הִנֵּה אֶחָד, וּמִצְחוֹ וּשְׁתֵּי עֵינַיִם וּשְׁתֵּי אָזְנַיִם – הִנֵּה שֵׁשׁ, וּשְׁתֵּי פָּנִים וְחֹטֶם – הִנֵּה תֵּשַׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם, הִנֵּה הַפֶּה שֶׁיִּהְיֶה עֲשִׂירִית, הַכְּלָל שֶׁל הַכֹּל. אָמַר לוֹ רִבּוֹן הָעוֹלָם, כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ, וְכָל גִּלְגּוּלָיו לְפִיהוּ, וְאֶפְשָׁר שֶׁיִּנָּתֵן בְּשָׁעָה שֶׁל מְזוֹנוֹת? אָמַר לוֹ, אֲנִי אֶשְׁתַּתֵּף עִמָּכֶם, לֹא יִהְיֶה עָמֵל בְּפִיהוּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בָּרָא הַכֹּל בְּלִי עָמֵל וְיִגִיעָה. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים לג) בִּדְבַר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה עָמֵל הָיָה לְמַעְלָה וְחִסָּרוֹן שֶׁל מָזוֹן? אָמַר לוֹ, בֵּן, שֶׁאוֹתוֹ אָדָם קַדְמוֹן הָיָה בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן, מִשּׁוּם שֶׁעַלַּת הָעֲלוֹת לֹא הָיָה מִשְׁתַּתֵּף שָׁם, מִשּׁוּם שֶׁעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה שָׁלֵם עִם

אָדָם, דְּאִיהוּ נוּקְבָא וְאִשְׁתְּתַף תַּמָּן דְּאִיהוּ לָא שַׁרְיָא אֶלָּא בַּאֲתַר שְׁלִים.

לְבָתַר נָחִית לְמֹחָא דְּאִיהוּ חָכְמָה וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּמֹחָא אִיהוּ חַד וְאִתְפְּלַג לְאַרְבַּע מֹחִין הָא חָמֵשׁ. וּתְרִין כַּנְפֵי רֵאָה וּתְרִין כְּלְיָן דְּאִתְחַשִּׁיבוּ עִמֵּהּ מִלְּגָאו, הָא תֵּשַׁע וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם דָּא לְבָא דְּיהֵא שְׁלִימוּ דְּכֹלָּא.

וּלְבָתַר נָחִית לְגוּפָא וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּגוּפָא עָלֵהּ צַוָּאר וְקָנֶה וּוֶשֶׁט הָא תְּלָת. וְגוּף וּתְרִין דְּרוֹעִין הָא שִׁית. וּבְרִית וּתְרִין שׁוֹקִין הָא תֵּשַׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם עֲשִׂירִית לְכֹלָּא דָּא נוּקְבָא בְּכָל אֲתַר נוּקְבָא דָּא אִיהִי שְׁלִימוּ דְּעָלְמִין וְתַתָּאִין. וְהָכִי אָזִיל בְּכָל אֵבָר וְאֵבָר וּבְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. עַד דְּאִתְכְּלִילַת שְׁכִינְתָּא בְּכָל סְפִירָה וּבְכָל אֵבָר.

לשון הקודש

נְקֵבָתוֹ. וּמְשׁוּם זֶה אָמַר (בראשית א) נַעֲשֶׂה אָדָם, שֶׁהוּא נְקֵבָה, וְהִשְׁתַּתֵּף שָׁם, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹרֶה אֶלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם.

אַחַר כָּךְ יָרַד לַמֹּחַ, שֶׁהוּא חָכְמָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. שֶׁהַמֹּחַ הוּא אֶחָד, וְנֶחֱלָק לְאַרְבָּעָה מֹחִים – הֵנָּה חָמֵשׁ. וּשְׁנֵי כַּנְפֵי רֵאָה וּשְׁתֵּי כְלָיוֹת שֶׁנֶּחְשָׁבוֹת עִמּוֹ מִבִּפְנִים – הֵנָּה תֵּשַׁע. וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה הַלֵּב, שֶׁיִּהְיֶה שְׁלֵמוּת הַכֹּל.

וְאַחַר כָּךְ יָרַד לַגּוּף וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. שֶׁעַל הַגּוּף, צַוָּאר וְקָנֶה וּוֶשֶׁט – הֵנָּה שָׁלֹשׁ, וְהַגּוּף וּשְׁתֵּי הַזְּרוֹעוֹת – הֵנָּה שֵׁשׁ, וּבְרִית וּשְׁתֵּי שׁוֹקַיִם – הֵנָּה תֵּשַׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם – הָעֲשִׂירִית לַכֹּל, זוֹ הַנְּקֵבָה. בְּכָל מָקוֹם הַנְּקֵבָה זוֹ הִיא שְׁלֵמוּת הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְכָךְ הוֹלֵךְ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּאִשְׁתְּלִימוּ כָּל אִבְרִין בָּהּ כָּל חַד לְעָשָׁר כְּגַוְנָא דָּא, יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א. לְבָתַר נָחִית לְאַרְבַּע חֵיוָן דְּאִתְנְטִיל מִנַּיְהוּ אָדָם דְּאִנּוּן יְהוָ"ה. וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם לְמֶהֱוֵי שְׁכִינְתָּא כְּלִילָא מִכָּל סִטְרָא. וְהָכִי נָחִית לְתַתָּא לְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. וְהָכִי לְתַתָּא בִּבְנֵי נָשָׁא. וְאֶלְעָזָר בְּרִי נְקֹט הַאי כְּלָלָא בִּידָךְ, דִּבְכָל אֲתַר דְּלֵית שְׁכִינְתָּא תַּמָּן, לֵית שְׁלֵמוּתָא תַּמָּן, וְעִלַּת הָעִלּוֹת לָא שַׁרְיָא תַּמָּן. וּבְגִין דָּא אִיהוּ בַּר נָשׁ פָּגִים בְּלָא נוּקְבָא, לָא שַׁרְיָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלֵיהּ. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר וְכָל חַבְרַיָּא דְּתַמָּן אִלּוּ לָא אֲתֵינָא לְעָלְמָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי. וְעוֹד אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בִּרְכָאן לָא נָחְתִין עַל בֵּיתֵיהּ וְלָא נְבִיעוּ, עַד דִּשְׁכִינְתָּא אִתְחַבְּרַת

לשון הקודש

וּבְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, עַד שֶׁנִּכְלֶלֶת הַשְּׁכִינָה בְּכָל סְפִירָה וּבְכָל אֵיבָר.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁנִּשְׁלְמוּ כָּל הָאֵיבָרִים בָּהּ, כָּל אֶחָד לְעֶשֶׂר כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אַחַר כָּךְ יוֹרֵד לְאַרְבַּע הַחַיּוֹת שֶׁמֵּהֶם נִטַּל אָדָם שֶׁהֵם יהו"ה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, שֶׁתִּהְיֶה הַשְּׁכִינָה כְּלוּלָה מִכָּל צַד. וְכָךְ יוֹרֵד לְמַטָּה לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, וְכָךְ לְמַטָּה בִּבְנֵי אָדָם. וְאֶלְעָזָר בְּנִי, נְקֹט אֶת הַכְּלָל הַזֶּה בְּיָדֶךָ – שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם שְׁכִינָה, אֵין שָׁם שְׁלֵמוּת, וְעִלַּת הָעִלּוֹת לֹא שָׁרוּי שָׁם. וּמְשׁוּם זֶה הָאָדָם בְּלִי הַנְּקֵבָה הוּא פָּגוּם וְלֹא שׁוֹרֶה עָלָיו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכָל הַחֲבֵרִים שֶׁל שָׁם, אִלּוּ לֹא בָּאנוּ לָעוֹלָם אֶלָּא לִשְׁמֹעַ זֹאת – מַסְפִּיק.

וְעוֹד אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הַבְּרָכוֹת אֵין יוֹרְדוֹת עַל בֵּיתוֹ, וְלֹא הַנְּבִיעָה, עַד

בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב ה) **כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. אַמַּאי בְּגִין דְּאָדָם אַיִן. דְּעָלֵּה אִתְמַר** (יחזקאל מד ל) **לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ. וְאָדָם לֹא אִתְקְרֵי בְּלֹא נוּקְבָא, וּבְגִין דָּא כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ.**

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ. וְכָל בִּנְיָנִין דַּהֲווֹ חֲרֵבִין וִיבֵשִׁין בְּלָא נְבִיעוּ, עַד דְּאָתַת שְׁכִינְתָּא. וּבְגִין דָּא (שמות כ כד) **בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ. וְתִרְגֵּם אֻנְקְלוֹס בְּכָל אַתְרָא דְּאַשְׁרֵי יָת שְׁכִינָתִי. דְּכָל בִּרְכָאן בֵּיהּ מִתְכַּנְּשִׁין.**

וּבְגִינֵהּ אִתְמַר כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. מַאי בָּרוּךְ כ' כֶּתֶר. ר' רֵאשִׁית חָכְמָה. ב' אָמָּא עִלָּאָה וְאִמָּא תַּתָּאָה. ו' כְּלִיל שִׁית סְפִירָן, הָא עֶשֶׂר

לשון הקודש

שֶׁהַשְּׁכִינָה מִתְחַבֶּרֶת עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁאָדָם אַיִן, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (יחזקאל מד) לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ, וְאָדָם לֹא נִקְרָא בְּלִי נְקֵבָה, וּמִשּׁוּם זֶה כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ.

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְכָל הַבִּנְיָנִים הָיוּ חֲרֵבִים וְיבֵשִׁים בְּלִי נְבִיעָה, עַד שֶׁבָּאָה הַשְּׁכִינָה. וּמִשּׁוּם זֶה (שמות כ) בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ. וְתִרְגֵּם אוּנְקְלוֹס, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַשְׁרֶה אֶת שְׁכִינָתִי. שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת מִתְכַּנְּסוֹת בּוֹ.

וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. מַה זֶּה בָּרוּךְ? כ' כֶּתֶר. ר' רֵאשִׁית

כְּלִילָן בָּהּ וְכֻלְּהוּ מִתְכַּנְּשִׁין לְגַבָּהּ. וּבְגִין דָּא אִתְקְרִיאַת בֵּית הַכְּנֶסֶת, כְּנִיסוּ דְּכֹלָּא.

וְכָל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם וְכָל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ. הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית יד כ) וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן. כְּלִיל עֶשֶׂר סְפִירָן מֵעֵלָּא לְתַתָּא דְּאִיהוּ מְקוֹר כָּל בִּרְכָאן. וְכָל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם. תְּרֵין זְמִנִין אַמַּאי. הֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר כָּל מָאן דִּמְצַלֵּי כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ וְזוֹקֵף בַּשֵּׁם. אַמַּאי תְּרֵין כְּרִיעוֹת וּתְרֵין זְקִיפוֹת. אֶלָּא רָזָא דִּתְרֵין כְּרִיעוֹת רֵישָׁא וְגוּפָא. עַד חַ"י עָלְמִין דְּאִיהוּ כְּלִיל חַ"י חֶלְיָן. וְדָא אִיהוּ עַד שֶׁיִּתְפַּקְּקוּ כָּל חֶלְיוֹת שֶׁבַּשִּׁדְרָה. וְעָלַהּ אִתְמַר בְּיַעֲקֹב (בראשית לג ג) וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים. וּכְמָא דִּתְרֵין כְּרִיעוֹת אִנּוּן בְּרֵישָׁא וְגוּפָא דְּאִיהוּ בָּרוּךְ. הָכִי צָרִיךְ תְּרֵין זְקִיפוֹת תַּמָּן.

לשון הקודש

חָכְמָה. ב' הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה וְהָאֵם הַתַּחְתּוֹנָה. ו' כּוֹלֵל שֵׁשׁ הַסְּפִירוֹת. הִנֵּה עֲשָׂרָה כְּלוּלִים בָּהּ, וְכֻלָּם מִתְכַּנְּסִים אֵלֶיהָ. וּמְשׁוּם זֶה נִקְרֵאת בֵּית הַכְּנֶסֶת, הַכְנוּם שֶׁל הַכֹּל.

וְכָל הַזּוֹקֵף – זוֹקֵף בַּשֵּׁם, וְכָל הַכּוֹרֵעַ – כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ, הַהוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן, כּוֹלֵל עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה, שֶׁהוּא מְקוֹר כָּל הַבְּרָכוֹת. וְכָל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם, פְּעָמִים לָמָּה? הָיָה לוֹ לוֹמַר, כָּל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל, כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ וְזוֹקֵף בַּשֵּׁם! לָמָּה שְׁתֵּי כְרִיעוֹת וּשְׁתֵּי זְקִיפוֹת? אֶלָּא הַסּוֹד שֶׁל שְׁתֵּי כְרִיעוֹת – הָרֹאשׁ וְהַגּוּף, עַד ח"י הָעוֹלָמִים שֶׁהוּא כּוֹלֵל שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה חֻלְיוֹת. וְזֶהוּ עַד שֶׁיִּתְפַּקְּקוּ כָּל הַחֻלְיוֹת שֶׁבַּשִּׁדְרָה, וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב (בראשית לג) וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים. וּכְמוֹ שֶׁשְּׁתֵּי כְרִיעוֹת הֵם בְּרֹאשׁ וְגוּף שֶׁהוּא בָּרוּךְ, כָּךְ צָרִיךְ שָׁם שְׁתֵּי זְקִיפוֹת.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא רָזָא עִלָּאָה אִית יַתִּיר דִּנְחִיתוּ דִּנְבִיעוּ מִלְּגָאו אִיהוּ יַתִּיר. תְּרֵין כְּרִיעוֹת אִנּוּן י"ו לְגַבֵּי מָאן לְגַבֵּי ה'ה. וּתְרֵין זְקִיפוֹת בה'ה לְסָלְקָא ה' בְּי', ה' בְּוּ'. כְּגַוְנָא דְּבַיִת רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי דְּאִסְתַּלְקִין בִּתְרֵין עַמּוּדִין. וְעָלַיְהוּ אִתְּמַר (תהלים קמה יד) סוֹמֵךְ ה' לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים.

אָמַר לֵיהּ וְהָא אִתְּמַר כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בִּבְרָכוֹת, דְּאִיהוּ אֵל עֶלְיוֹן דְּאִתְכְּלִילָן בֵּיהּ עֶשֶׂר. אֵיךְ אִנּוּן כְּפוּלִים תַּמָּן עֶשֶׂר תִּנְיָנָא לְמֶהֱוֵי תַּמָּן תְּרֵין כְּרִיעוֹת. דְּהָא כְּרִיעוֹת אִנּוּן עֶשֶׂר מֵעֵלָּא לְתַתָּא. זְקִיפוֹת עֶשֶׂר (דף קלה ע"ב) מִתַּתָּא לְעֵלָּא. וְרָזָא דְּמִלָּה אָלֶ"ף הֵ"א יוּ"ד הֵ"א. יוּ"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א. הַכְּרִיעוֹת בְּעֶשֶׂר מִן אָלֶף דַּאֲדנָ"י עַד י' זְקִיפוֹת מִן י' דאדני עַד אָלֶף דְּאָלֶף מִן אֲדנָ"י אִיהוּ אֶהְיֶה. י' מִן אֲדנָ"י

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, סוֹד עֶלְיוֹן יֵשׁ יוֹתֵר שֶׁיְּרִידַת הַנְּבִיעָה מִבִּפְנִים הִיא יְתֵרָה. שְׁתֵּי כְּרִיעוֹת הֵן י"ו לְמִי? אֶל ה"ה, וּשְׁתֵּי זְקִיפוֹת בְּה"ה לְהַעֲלוֹת ה' עִם י', ה' עִם ו', כְּמוֹ שֶׁבַּיִת רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי שֶׁהִסְתַּלְקוּ בִּשְׁנֵי עַמּוּדִים, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים קמה) סוֹמֵךְ ה' לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים.

אָמַר לוֹ, וַהֲרֵי נִתְבָּאֵר כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בַּבְּרָכוֹת, שֶׁהוּא אֵל עֶלְיוֹן שֶׁנִּכְלָלִים בּוֹ עֶשֶׂר, אֵיךְ הֵם כְּפוּלִים שָׁם עֶשֶׂר שְׁנִיִּים שֶׁיִּהְיוּ שָׁם שְׁתֵּי כְּרִיעוֹת? שֶׁהֲרֵי הַכְּרִיעוֹת הֵן עֶשֶׂר מִמַּעְלָה לְמַטָּה. וּזְקִיפוֹת עֶשֶׂר מִמַּטָּה לְמַעְלָה. וְסוֹד הַדָּבָר – אל"ף ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הַכְּרִיעוֹת בְּעֶשֶׂר מִן אָלֶף שֶׁל אֲדנָ"י, עַד עֶשֶׂר

אִיהוּ יְהוָ"ה. וּבְגִין דָּא כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ אָלֵ"ף ה"א יו"ד ה"א. וְכָל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם יו"ד ה"א וָא"ו ה"א. הָא הָכָא זְקִיפָה חַד וְהַכְרָעָה חַד. הַכְרָעָה בְּאֶהְיֶה זְקִיפָה ביהו"ה. וְכֹלָּא בַּאֲדָנָי. אִם כֵּן זְקִיפָה תִּנְיָנָא וְהַכְרָעָה תִּנְיָנָא בְּמַאי.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִיךְ בְּרִי לְעַתִּיק יוֹמִין. וַדַּאי זְקִיפָה וְהַכְרָעָה תִּנְיָנָא צָרִיךְ לְעִלַּת הָעִלּוֹת. דְּנָחִית לֵיהּ מֵעֵלָּא לְתַתָּא וּלְסָלְקָא בֵּיהּ שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהוּ זָקֵף לָהּ בְּשֵׁם יְהוָ"ה דְּכֹלָּא בִּידֵהּ וּבִרְשׁוּתֵהּ עֲלַיָּה וִירִידָה וּנְבִיעוּ בִּרְשׁוּתֵהּ דְּלָא נָחִית אֶלָּא בִּרְשׁוּתֵהּ. וְאִם הוּא לֹא נָחִית נְבִיעוּ לֹא נָחִית. וְאִם הוּא לֹא נָחִית לֵית סְלִיקוּ לִשְׁכִינְתָּא וּנְבִיעוּ לֹא נָחִית לָהּ. חֲדוּ כֻּלְּהוּ חַבְרַיָּא וַחֲדָא רִבִּי אֶלְעָזָר. נָפַק קָלָא וְאָמַר עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן (משלי כג כה) יִשְׂמַח

לשון הקודש

זְקִיפוּת מִן י׳ שֶׁל אֲדָנָ״י, עַד אָלֶ״ף מִן אֲדָנָ״י הוּא אֶהְיֶה. י׳ מִן אֲדָנָ״י הוּא יְהוָ״ה. וּמְשׁוּם זֶה כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ אל״ף ה״א יו״ד ה״א. וְכָל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בַּשֵּׁם יו״ד ה״א וא״ו ה״א. הֲרֵי כָּאן זְקִיפָה אַחַת וּכְרִיעָה אַחַת. הַכְרִיעָה בְּאֶהְיֶה, זְקִיפָה בִּיהוָ״ה, וְהַכֹּל בַּאֲדָנָי. אִם כֵּן, זְקִיפָה שְׁנִיָּה וּכְרִיעָה שְׁנִיָּה בַּמֶּה?

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, בָּרוּךְ בְּנִי לְעַתִּיק הַיָּמִים, וַדַּאי שֶׁזְּקִיפָה וּכְרִיעָה שְׁנִיָּה צָרִיךְ לְעִלַּת הָעִלּוֹת, שֶׁמּוֹרִיד אוֹתוֹ מִמַּעְלָה לְמַטָּה וּלְהַעֲלוֹת בּוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁהוּא זוֹקֵף אוֹתָהּ בְּשֵׁם יְהוָ״ה שֶׁהַכֹּל בְּיָדוֹ וּבִרְשׁוּתוֹ. הָעֶלְיָה וְהַיְרִידָה וְהַנְּבִיעָה בִּרְשׁוּתוֹ, שֶׁלֹּא מוֹרִיד אֶלָּא בִּרְשׁוּתוֹ. וְאִם הוּא לֹא מוֹרִיד נְבִיעָה, לֹא יוֹרֶדֶת. וְאִם הוּא לֹא מוֹרִיד, אֵין עֶלְיָה לַשְּׁכִינָה, וְהַנְּבִיעָה לֹא יוֹרֶדֶת לָהּ. שָׂמְחוּ כָּל הַחֲבֵרִים וְשָׂמַח רַבִּי

אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְעַל רִבִּי אֶלְעָזָר וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, אִתְחַבָּרוּ אוֹפַן וּמַלְאָךְ וְכִסֵּא
וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, דִּיהֵא בְּשִׁתָּפוּ דִּילָן,
נִשְׁמְתָא מִכִּסֵּא וְרוּחָא מִמַּלְאָךְ, וְנַפְשָׁא מֵאוֹפַן
לְמֶהֱוֵי בְּדִיוּקְנָא דִּילָן לְבָרְכָא וּלְקַדְּשָׁא וּלְיַחֲדָא לֵיהּ
כְּגַוְנָא דִּילָן.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. אַדְּהָכִי הָא סָבָא דְּסָבִין
עַתִּיקָא דְּעַתִּיקִין קָא נָחִית וְאָמַר, שִׁמְעוֹן
שִׁמְעוֹן מָאן הוּא דְּאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים מַאי נִיהוּ הָכָא הַאי אֱלֹהִים. מִיָּד פָּרַח וְלֹא
חֲזָא לֵיהּ. כְּמָא דְּשָׁמַע רִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁאָמַר לֵיהּ
שִׁמְעוֹן שִׁמְעוֹן וְלֹא קָרָא לֵיהּ בְּשֵׁם רִבִּי. אָמַר
וַדַּאי דָּא אִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְמַר
בֵּיהּ (דניאל ז ט) **וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִב לְבוּשֵׁהּ כִּתְלַג חִוָּר.**

לשון הקודש

אֶלְעָזָר. יָצָא קוֹל וְאָמַר עַל רַבִּי שִׁמְעוֹן: יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ. וְעַל רַבִּי אֶלְעָזָר – וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, הִתְחַבְּרוּ אוֹפַן וּמַלְאָךְ וְכִסֵּא וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, שֶׁיִּהְיֶה בְּשִׁתָּפוּת שֶׁלָּנוּ. הַנִּשְׁמָה מִכִּסֵּא, וְהָרוּחַ מֵהַמַּלְאָךְ, וְהַנֶּפֶשׁ מֵהָאוֹפַן, שֶׁיִּהְיֶה בַּדְיוֹקָן שֶׁלָּנוּ לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וּלְיַחֵד אוֹתוֹ כָּמוֹנוּ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. בֵּינְתַיִם הִנֵּה הַזָּקֵן שֶׁל הַזְּקֵנִים, הָעַתִּיק שֶׁל הָעַתִּיקִים, יָרַד וְאָמַר, שִׁמְעוֹן שִׁמְעוֹן, מִי הוּא שֶׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם? וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, מִי הוּא כָּאן הָאֱלֹהִים הַזֶּה? מִיָּד פָּרַח, וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַע רַבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁאָמַר לוֹ שִׁמְעוֹן שִׁמְעוֹן וְלֹא קָרָא לוֹ בְּשֵׁם רַבִּי, אָמַר וַדַּאי הוּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דניאל ז) וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וּלְבוּשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לָבָן.

כְּעָן אִיהִי שַׁעֲתָא לְמִפְתַּח בְּהַאי רָזָא דְּוַדַּאי הָכָא אִית רָזָא דְּלָא אִית רְשׁוּ לְאִתְגַּלְיָא. וּכְעָן מַשְׁמַע דִּרְשׁוּתָא אִתְיְהִיב לְאִתְגַּלְיָא.

פְּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דַּהֲוָה לֵיהּ כַּמָּה בְּנִינִין לְמִבְנֵי, וַהֲוָה לֵיהּ אוּמָנָא. וְאוּמָנָא לָא הֲוָה עָבִיד מִדָּעַם אֶלָּא בִּרְשׁוּ דְּמַלְכָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי ח ל) וָאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אָמוֹן וְגוֹ'. מַלְכָּא וַדַּאי אִיהוּ חָכְמָה עִלָּאָה לְעֵלָּא, וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהוּ מַלְכָּא לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמָנָא לְעֵלָּא וְדָא אִמָּא עִלָּאָה, אֱלֹהִים אוּמָנָא לְתַתָּא וְדָא שְׁכִינְתָּא דִּלְתַתָּא. וְאִתְתָּא לֵית לָהּ לְמֶעֱבַד מִדָּעַם בְּלָא רְשׁוּ דְּבַעְלָהּ.

וְכָל בִּנְיָנִין דְּהֲווּ בְּאַרַח אֲצִילוּת, הֲוָה אַבָּא אָמַר בַּאֲמִירָה לְגַבֵּי אִמָּא יְהִי כָּךְ, וְכָךְ הֲוָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א ג) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר,

לשון הקודש

כְּעֵת הַשָּׁעָה לִפְתֹּחַ בַּסּוֹד הַזֶּה, שֶׁוַּדַּאי כָּאן יֵשׁ סוֹד שֶׁאֵין רְשׁוּת לְגַלּוֹת, וְכָעֵת מַשְׁמָע שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְגַלּוֹת.

פְּתַח וְאָמַר, לְמֶלֶךְ שֶׁהָיוּ לוֹ כַּמָּה בְּנִינִים לִבְנוֹת, וְהָיָה לוֹ אֻמָּן, וְהָאֻמָּן לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דָּבָר אֶלָּא בִּרְשׁוּת הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי ח) וָאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אָמוֹן וְגוֹ'. הַמֶּלֶךְ וַדַּאי הוּא הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה לְמַעְלָה, וְהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי הוּא הַמֶּלֶךְ לְמַטָּה. אֱלֹהִים הָאֻמָּן לְמַעְלָה, וְזוֹ הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה. אֱלֹהִים הָאֻמָּן לְמַטָּה, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה שֶׁלְּמַטָּה. וְאֵין לָאִשָּׁה לַעֲשׂוֹת דָּבָר בְּלִי הָרְשׁוּת שֶׁל בַּעְלָהּ.

וְכָל הַבִּנְיָנִים שֶׁהָיוּ בְּדַרְכָּךְ אֲצִילוּת, הָיָה הָאָב אוֹמֵר בַּאֲמִירָה לָאֵם יְהִי כָּךְ – וְכָךְ הָיָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי

הַוָּה אָמַר לֵאלֹהִים יְהִי אוֹר מָארֵי דִּבְנִינָא אִיהוּ אוֹמֵר, וְאוּמָנָא עָבִיד מִיָּד. וְהָכִי בְּכָל בִּנְיָנִין דְּאִנּוּן בְּאוֹרַח אֲצִילוּת, הַוָּה אָמַר יְהִי רָקִיעַ יְהִי מְאוֹרֹת וְכֹלָּא אִתְעֲבִיד מִיָּד.

כַּד מָטָא לְעָלְמָא דִּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלַם הַנִּפְרָדִים, אָמַר אוּמָנָא לְמָארֵי בִּנְיָנָא, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מָארֵי בִּנְיָנָא וַדַּאי טָב הוּא לְמֶעֱבַד לֵיהּ אֲבָל עָתִיד הוּא לְמֶחֱטֵי קַמָּךְ, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי י א) בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוּגַת אִמּוֹ, אִיהִי אַמְרַת בָּתַר דְּחוֹבָה בְּאִמָּא תַּלְיָא וְלָא בְּאַבָּא, אֲנָא בָּעֵינָא לְמִבְרֵי לֵיהּ בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא בָּעָא לְאִשְׁתַּתְּפָא בֵּיהּ אַבָּא.

לשון הקודש

אוֹר. וַיֹּאמֶר, הָיָה אוֹמֵר לֵאלֹהִים יְהִי אוֹר, בַּעַל הַבִּנְיָן הוּא שֶׁאוֹמֵר, וְהָאֻמָּן עוֹשֶׂה מִיָּד. וְכָךְ בְּכָל הַבִּנְיָנִים שֶׁהֵם בְּדֶרֶךְ אֲצִילוּת הָיָה אוֹמֵר יְהִי רָקִיעַ, יְהִי מְאוֹרֹת, וְהַכֹּל מִיָּד נַעֲשָׂה.

כְּשֶׁהִגִּיעַ לְעוֹלַם הַפֵּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלַם הַנִּפְרָדִים, אָמַר הָאֻמָּן לְבַעַל הַבִּנְיָן, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבִּנְיָן, וַדַּאי טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עָתִיד הוּא לַחֲטֹא לְפָנֶיךָ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כְּסִיל. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי י) בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוּגַת אִמּוֹ. הִיא אוֹמֶרֶת, אַחַר שֶׁחָטְאוּ תָּלוּי בָּאֵם וְלֹא בָּאָב, אֲנִי רוֹצָה לִבְרֹא אוֹתוֹ בִּדְיוֹקְנִי. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְהִשְׁתַּתֵּף בּוֹ הָאָב.

בְּזִמְנָא דְּחָב מַה כְּתִיב (ישעיה נ א) **וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלִיחָה אִמְּכֶם. אָמַר מַלְכָּא לְאִמָּא וְלֹא אֲמָרִית לָךְ דְּעָתִיד אִיהוּ לְמֶחֱטֵי. בְּהַהוּא זִמְנָא תָּרִיךְ לֵיהּ וְתָרִיךְ לָהּ עִמֵּהּ. וּבְגִין דָּא כְּתִיב בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב, דָּא אָדָם דְּאִיהוּ בְּאַרַח אֲצִילוּת. וּבֵן כְּסִיל תּוּגַת אִמּוֹ, דָּא אָדָם דִּבְרִיאָה.**

קָמוּ כֻּלְּהוּ חַבְרַיָּא וְאָמְרוּ רִבִּי רִבִּי וְכִי אִית פְּרוּדָא בֵּן אַבָּא וְאִמָּא, דְּמִסְטְרָא דְּאַבָּא אִיהוּ בְּאַרַח אֲצִילוּת וּמִסְטְרָא דְּאִמָּא בְּבְרִיאָה. אָמַר לְהוּ חַבְרַיָּא לָאו הָכִי, דְּהָא אָדָם דַּאֲצִילוּת דְּכָר וְנוּקְבָא חַוָּה מִסְטְרָא דְּאַבָּא וְאִמָּא, וְדָא אִיהוּ (בראשית א) **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי אוֹר מִסְטְרָא דְּאַבָּא. וַיְהִי אוֹר מִסְטְרָא דְּאִמָּא. וְדָא אִיהוּ אָדָם דּוּ פַּרְצוּפִין. וּלְהַאי לֵית בֵּיהּ צֶלֶם וּדְמוּת. אֶלָּא אִמָּא חַוָּת לֵיהּ כְּנוּ"י דְּסָלִיק**

לשון הקודש

בְּזִמְן שֶׁחָטָא מַה כָּתוּב? וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלִיחָה אִמְּכֶם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לָאֵם, וְלֹא אָמַרְתִּי לָךְ שֶׁעָתִיד הוּא לַחֲטֹא? בְּאוֹתוֹ זְמַן גֵּרַשׁ אוֹתוֹ, וְגֵרַשׁ אוֹתָהּ עִמּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה כָּתוּב בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב, זֶה אָדָם שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ אֲצִילוּת. וּבֵן כְּסִיל תּוּגַת אִמּוֹ, זֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פֵּרוּד בֵּין הָאָב לָאֵם, שֶׁמִּצִּדּוֹ שֶׁל הָאָב הוּא בְּדֶרֶךְ אֲצִילוּת וּמִצַּד הָאֵם בְּבְרִיאָה? אָמַר, חֲבֵרִים חֲבֵרִים, לֹא כָּךְ, שֶׁהֲנֵה אָדָם שֶׁל אֲצִילוּת, זָכָר וּנְקֵבָה הָיָה מִצִּדָּם שֶׁל הָאָב וְהָאֵם. וְזֶהוּ (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי אוֹר מִצַּד הָאָב, וַיְהִי אוֹר מִצַּד הָאֵם. וְזֶהוּ אָדָם דּוּ פַּרְצוּפִים, וְלָזֶה אֵין בּוֹ צֶלֶם וּדְמוּת.

לְחֶשְׁבַּן אֱלֹהִים. וְהַהוּא כְּנוּי אִיהוּ אוֹר וְחֹשֶׁךְ. וּבְגִין הַהוּא חֹשֶׁךְ דַּהֲוָה בְּהַהוּא כְּנוּי, אָמַר אַבָּא דְּעָתִיד לְמֶחֱטֵי לְאָדָם דִּבְרִיאָה דְּאִיהוּ אוֹר לְבוּשׁ עֶלְיוֹן. וְהַאי אִיהוּ אוֹר דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹם רִאשׁוֹן דִּגְנָזוֹ לַצַּדִּיקִים.

וְהַהוּא חֹשֶׁךְ דְּאִתְּבְּרִי בְּיוֹמָא קַדְמָאָה לְרַשִּׁיעַיָּא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמואל א, ב ט) וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמוּ. וּבְגִין הַהוּא חֹשֶׁךְ דַּהֲוָה עָתִיד לְמֶחֱטֵי לְהַהוּא אוֹר, לָא בָּעֵי אַבָּא לְאִשְׁתַּתְּפָא בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הַהוּא אוֹר. כִּדְמוּתֵנוּ הַהוּא חֹשֶׁךְ דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא דְּאוֹר, כְּגַוְנָא דְּגוּפָּא דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְנִשְׁמְתָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב י יא) עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי. חֲדוּ כְּלְהוּ חַבְרַיָּא וְאָמְרוּ זַכָּאָה חוּלָקָנָא דְּזָכֵינָא לְמִשְׁמַע מִלִּין דְּלָא אִשְׁתְּמָעוּ עַד הַשְׁתָּא.

לשון הקודש

אֶלָּא שֶׁלְּאֵם הָיָה כִּנּוּי שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן אֱלֹהִים, וְהַכִּנּוּי הַהוּא הוּא אוֹר וְחֹשֶׁךְ. וּמִשּׁוּם הַחֹשֶׁךְ הַהוּא שֶׁהָיָה בַּכִּנּוּי הַהוּא אָמַר הָאָב שֶׁעָתִיד הוּא לַחֲטֹא לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, שֶׁהוּא אוֹר לְבוּשׁ עֶלְיוֹן, וְזֶהוּ הָאוֹר שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁגָּנַז אוֹתוֹ לַצַּדִּיקִים.

וְהַחֹשֶׁךְ הַהוּא שֶׁנִּבְרָא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לָרְשָׁעִים, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמואל-א ב) וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ. וּמִשּׁוּם אוֹתוֹ הַחֹשֶׁךְ שֶׁהָיָה עָתִיד לְהַחֲטִיא לְאוֹתוֹ הָאוֹר, לֹא רָצָה הָאָב לְהִשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, הָאוֹר הַהוּא. כִּדְמוּתֵנוּ, הַחֹשֶׁךְ הַהוּא, שֶׁהוּא הַלְּבוּשׁ שֶׁל הָאוֹר כְּמוֹ שֶׁהַגּוּף הוּא לְבוּשׁ לַנְּשָׁמָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי. שָׁמְחוּ

פְּתַח עוֹד רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר (דברים לב לט) **רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אָמַר חַבְרַיָּא שְׁמָעוּ מִלִּין עַתִּיקִין דַּאֲנָא בָּעֵינָא לְגַלָּאָה בָּתַר דְּאִתְיְהִיב לִי רְשׁוּ לְגַלָּאָה. מַאי נִיהוּ דְּאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אֶלָּא דָּא הוּא עִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין. וְהַהוּא אִתְקְרֵי עִלַּת הָעִלּוֹת, עִלַּת מֵאִלֵּין עִלּוֹת דְּלָא יַעֲבִיד חַד מֵאִלֵּין עִלּוֹת שׁוּם עוֹבָדָא עַד דְּנָטִיל רְשׁוּ מֵהַהוּא עִלָּאָה דְּעָלֵּה, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא לְעֵלָּא בִּנְעַשֶׂה אָדָם.**

נַעֲשֶׂה וַדַּאי, עַל תְּרֵין אִתְמַר דְּאָמַר דָּא לְהַהוּא דְּלְעֵלָּא מִגֵּה, נַעֲשֶׂה וְלָא עָבִיד מִדָּעַם, אֶלָּא בִּרְשׁוּ בַּאֲמִירָה מֵהַהוּא דְּלְעֵלָּא מִגֵּה. וְהַהוּא דְּלְעֵלָּא מִגֵּה לָא עָבִיד מִדָּעַם עַד דְּנָטִיל עֵצָה מֵחַבְרֵה. אֲבָל הַהוּא דְּאִתְקְרֵי עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת,

לשון הקודש

כָּל הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, אַשְׁרֵי חֶלְקֵנוּ שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ דְּבָרִים שֶׁלֹּא נִשְׁמְעוּ עַד עַתָּה.

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (דברים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אָמַר, שִׁמְעוּ חֲבֵרִים דְּבָרִים עַתִּיקִים שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְגַלּוֹת, מֵאַחַר שֶׁנִּתְּנָה לִי הָרְשׁוּת לְגַלּוֹת. מִי הוּא שֶׁאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי? אֶלָּא זֶהוּ עִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים. וְהַהוּא נִקְרָא עִלַּת הָעִלּוֹת, עִלַּת מֵאֵלּוּ הָעִלּוֹת שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אַחַת מִן הָעִלּוֹת הַלָּלוּ שׁוּם מַעֲשֶׂה עַד שֶׁנּוֹטֵל רְשׁוּת מֵהָעֶלְיוֹן הַהוּא שֶׁעָלָיו, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ לְמַעְלָה בִּנְעַשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וַדַּאי עַל שְׁנַיִם נֶאֱמַר. שֶׁזֶּה אָמַר לְאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה, וְלֹא עוֹשֶׂה דָּבָר אֶלָּא בִּרְשׁוּת בַּאֲמִירָה מֵאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וְאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ לֹא עוֹשֶׂה דָּבָר עַד שֶׁנּוֹטֵל עֵצָה מֵחֲבֵרוֹ.

דְּלֵית לְעֵלָּא מִנֵּהּ וְלֵית לְתַתָּא דְּשָׁוֶה לֵיהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה מ כה) וְאֶל מִי תְדַמְּיוּנִי וְגוֹ'. אָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי, דְּנָטִיל עֵצָה מִנֵּהּ, כְּנִוָּנָא דְּהַהוּא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ.

קָמוּ כֻּלְּהוּ חַבְרַיָּא וְאָמְרוּ רִבִּי הַב לָן רְשׁוּ לְמַלָּלָא בְּהַאי אֲתַר. אָמְרוּ וְהָא לֹא אַמְרַת לְעֵיל דְּעַלַּת הָעֲלוֹת אָמַר לְכֶתֶר נַעֲשֶׂה אָדָם, וְאֵיךְ אֲמָרַת בְּעַלַּת (דף קלו ע"א) הָעֲלוֹת דְּלָא נָטִיל עֵצָה וּרְשׁוּ אֶלָּא אִיהוּ בִּלְחוֹדוֹהִי בְּלָא שִׁתּוּף וְחֶשְׁבָּן, דִּכְתִיב וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אֲפִלּוּ אֱלֹהִים דַּאֲצִילוּת.

אָמַר לוֹן יְהוֹן שָׁמְעִין אוּדְנֵיכוֹן מַה דְּפוּמֵיכוּ מְמַלֵּל. וְהָא לָא אֲמָרִית לְכוּ הַשְׁתָּא דְּאִית דְּאִתְקְרֵי עִלַּת הָעֲלוֹת, וְלָאו אִיהוּ הַהוּא דְּאִתְקְרֵי

לשון הקודש

אֲבָל אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עִלַּת עַל כָּל הָעֲלוֹת, שֶׁאֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וְאֵין לְמַטָּה שֶׁשָּׁוֶה לוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מ) וְאֶל מִי תְדַמְּיוּנִי וְגוֹ'. אָמַר, רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי, שֶׁנִּטַּל מִמֶּנּוּ עֵצָה, כְּמוֹ הַהוּא שֶׁאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ.

קָמוּ כָּל הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי, תֵּן לָנוּ רְשׁוּת לְדַבֵּר בַּמָּקוֹם הַזֶּה. אָמְרוּ, וַהֲרֵי אָמַרְתָּ לְמַעְלָה שֶׁעִלַּת הָעֲלוֹת אָמַר לַכֶּתֶר נַעֲשֶׂה אָדָם, וְאֵיךְ אָמְרוּ בְּעִלַּת הָעֲלוֹת שֶׁלֹּא נוֹטֵל עֵצָה וּרְשׁוּת אֶלָּא הוּא לְבַדּוֹ בְּלִי שִׁתּוּף וְחֶשְׁבּוֹן, שֶׁכָּתוּב וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי, אֲפִלּוּ אֱלֹהִים שֶׁל אֲצִילוּת?

אָמַר לָהֶם, תִּהְיֶינָה שׁוֹמְעוֹת אָזְנֵיכֶם מַה שֶּׁפִּיכֶם מְדַבֵּר. וַהֲרֵי לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם

עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת. דְּעִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת לֵית לֵיהּ תְּנִינָא דְּנָטִיל עֻצָּה מִנֵּיהּ. דְּאִיהוּ יָחִיד קַדָּם כֹּלָּא, וְלֵית לֵיהּ שֻׁתָּפָא.

וּבְגִין דָּא אָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי דְּנָטִיל עֻצָּה מִנֵּיהּ. דְּאִיהוּ יָחִיד קַדָּם כֹּלָּא וְלֵית לֵיהּ תְּנִינָא וְלָא שֻׁתָּפָא. וְלֹא חֻשְׁבָּנָא. דְּאִית אֶחָד בְּשִׁתּוּף כְּגוֹן דְּכָר וְנוּקְבָא דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (ישעיה נא ב) כִּי אֶחָד קְרָאתִיו וְכוּ'. אֲבָל אִיהוּ חַד בְּלָא חֻשְׁבָּן וּבְלָא שִׁתּוּף. וּבְגִין דָּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. קָמוּ כָּלְהוּ חַבְרַיָּא וְאִשְׁתָּטָחוּ קַמֵּיהּ וְאָמְרוּ, זַכָּאָה בַּר נָשׁ דְּמָארֵי אִסְתְּכַם עִמֵּיהּ לְגַלָּאָה רָזִין טְמִירִין דְּלָא הֲווֹ מִתְגַּלְיָן לְמַלְאָכִין קַדִּישִׁין.

אָמַר לוֹן חַבְרַיָּא אִית לָן לְאַשְׁלָמָא קְרָא, דְּכַמָּה רָזִין טְמִירִין בְּהַאי קְרָא. אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה

לשון הקודש

עַכְשָׁו שֶׁיֵּשׁ שֶׁנִּקְרָא עִלַּת הָעִלּוֹת, וְאֵינוֹ אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת?! שֶׁעִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת אֵין לוֹ שֵׁנִי שֶׁנּוֹטֵל עֵצָה מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא יָחִיד קֹדֶם הַכֹּל, וְאֵין לוֹ שֻׁתָּף.

וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי, שֶׁנּוֹטֵל מִמֶּנּוּ עֵצָה. שֶׁהוּא יָחִיד קֹדֶם הַכֹּל, וְאֵין לוֹ שֵׁנִי וְלֹא שֻׁתָּף וְאֵין חֶשְׁבּוֹן. שֶׁיֵּשׁ אֶחָד בְּשִׁתּוּף כְּמוֹ זָכָר וּנְקֵבָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כִּי אֶחָד קְרָאתִיו וְכוּ'. אֲבָל הוּא אֶחָד בְּלִי חֶשְׁבּוֹן וּבְלִי שִׁתּוּף, וּמִשּׁוּם זֶה וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. קָמוּ כָּל הַחֲבֵרִים וְהִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁרִבּוֹנוֹ מַסְכִּים עִמּוֹ לְגַלּוֹת סוֹדוֹת טְמִירִים שֶׁלֹּא הָיוּ מִתְגַּלִּים לְמַלְאָכִים קְדוֹשִׁים.

אָמַר לָהֶם, חֲבֵרִים, יֵשׁ לָנוּ לְהַשְׁלִים

וְגוֹ'. חַבְרַיָּא אֲנִי אָמִית בִּסְפִירָה, וַאֲחַיֶּה בִּסְפִירָה מִסִּטְרָא דִּימִינָא חַיֵּי, וּמִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא מִיתָה. וְאִי לָא אִסְתְּכָמוּ תַּרְוַיְהוּ בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא לֹא אִתְקַיָּם דִּינָא דְּאִנּוּן בְּמוֹתָב תְּלָתָא כַּחֲדָא.

וּלְזִמְנִין אִסְתַּכְּמוּן תְּלָתָא לְמֶעֱבַד דִּינָא, וְיֵיתֵי יַד יְמִינָא דְּאִיהִי פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים. דְּאִיהוּ יְהוָ"ה יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א וְדָא שְׁכִינְתָּא אִתְקְרֵי יַד יָמִין מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד, יַד שְׂמֹאל מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה. יַד יְהוָ"ה מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. כַּד בַּר נָשׁ חָזַר בִּתְיוּבְתָּא הַאי יָד שֵׁיזִיב לוֹן מִן דִּינָא. אֲבָל כַּד דָּן עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת, אִתְמַר בֵּיהּ וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל.

וְעוֹד תְּלָת זִמְנִין אִית בְּהַאי קְרָא אֲנִי אֲנִי אֲנִי דְּאִית בְּהוֹן אֵ אֵ אֵ י י י, דְּאִתְרְמִיזוּ בְּיו"ד

לשון הקודש

הַפָּסוּק, שֶׁכַּמָּה סוֹדוֹת טְמִירִים בַּפָּסוּק הַזֶּה, אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה וְגוֹ'. חֲבֵרִים, אֲנִי אָמִית בְּסִפִירָה, וַאֲחַיֶּה בְּסִפִירָה. מִצַּד הַיָּמִין חַיִּים, וּמִצַּד הַשְּׂמֹאל מִיתָה. וְאִם לֹא הִסְכִּימוּ שְׁנֵיהֶם בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, לֹא מִתְקַיֵּם הַדִּין, שֶׁהוּא בְּמוֹשַׁב שְׁלֹשָׁה יַחַד. **וְלִפְעָמִים** מַסְכִּימִים הַשְּׁלֹשָׁה לַעֲשׂוֹת דִּין, וְתָבֹא יַד יָמִין שֶׁהִיא פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים, שֶׁהִיא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת יַד יָמִין מִצַּד הַחֶסֶד, יַד שְׂמֹאל מִצַּד הַגְּבוּרָה. יַד יְהוָ"ה מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, הַיָּד הַזּוֹ מַצִּילָתָם מִן הַדִּין, אֲבָל כְּשֶׁדָּן עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת, נֶאֱמַר בּוֹ וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל.

וְעוֹד, שָׁלֹשׁ פְּעָמִים יֵשׁ בַּפָּסוּק הַזֶּה אֲנִי

הֵ"י וָא"ו הֵ"י. יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א. וְאִית בְּהוֹן תְּלָת וָוִי"ן וְאִי"ן וַאֲחַיֵ"ה וַאֲנַ"י דְּאִתְרְמִיזוּ בְּאִלֵּין שְׁמָהָן. וְעִם כָּל דָּא דְּהַאי קְרָא אוֹקְמוּהָ חַבְרַיָּא לְגַבֵּי אֱלֹהִים אֲחֵרִים. רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ דְּאִתְמַר בְּהוּ אנ"י וה"ו. וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי, דָּא סמא"ל וְנָחָשׁ. אֲנִי אָמִית, בִּשְׁכִינְתָּא לְמָאן דְּאִיהוּ חַיָּב. וַאֲנִי אֲחַיֶּה בֵּיהּ לְמָאן דְּאִיהוּ זַכָּאי. וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל דָּא יַד יְהוָ"ה דְּאִיהוּ יְהוָ"ה יו"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א. וְאִיהוּ כוז"ו במוכס"ז כוז"ו וְכֹלָּא קְשׁוֹט.

אֲבָל מַה דְּאִתְמַר לְעֵלָּא עַל עִלָּאָה דְּאִיהוּ עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת, הַאי רָזָא לָא אִתְמְסַר אֶלָּא לְחַכִּימַיָּא וּנְבִיאַיָּא.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ, הָא אוֹקְמוּהָ

לשון הקודש

אֲנִי אֲנִי, שֵׁשׁ בָּהֶם א א א י י י, שֶׁנִּרְמְזוּ בְּיו"ד ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וְיֵשׁ בָּהֶם שָׁלֹשׁ וָוִי"ם – וְאִי"ן וַאֲחַיֵ"ה וַאֲנַ"י, שֶׁנִּרְמְזוּ בַּשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ. וְעִם כָּל זֶה שֶׁבְּאֲרוּ הַחֲבֵרִים אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה אֵצֶל אֱלֹהִים אֲחֵרִים – רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא, זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אנ"י וה"ו. וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי – זֶה סמא"ל וְנָחָשׁ. אֲנִי אָמִית בַּשְּׁכִינָה אֶת מִי שֶׁהוּא רָשָׁע, וַאֲנִי אֲחַיֶּה בָּהּ אֶת מִי שֶׁהוּא צַדִּיק. וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל – זוֹ יַד יְהוָ"ה שֶׁהִיא יְהוָ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וְהִיא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, וְהַכֹּל אֱמֶת.

אֲבָל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר לְמַעְלָה עַל הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא עִלַּת עַל כָּל הָעִלּוֹת, הַסּוֹד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא לַחֲכָמִים וּנְבִיאִים.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ, הֲרֵי

חַבְרַיָּא עַל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, דְּאִנּוּן אָמְרוּ הַאי קְרָא, אָמְרוּ לֵיהּ בָּתַר דְּהַוּוּ יַדְעִין מַה דַּהֲוָה וּמַה דְּעָתִיד לְמֶהֱוֵי. וְאִנּוּן הֲווֹ יָדְעֵי דַּהֲוָה עָתִיד לְמֶחֱטֵי. וְאַמַּאי בָּעֵי לֵיהּ לְמֶעֱבַד. וְלֹא עוֹד אֶלָּא עַזָּ"א וַעֲזָאֵ"ל הֲווֹ מְקַטְרְגִין עָלֵיהּ וְמִנָּא דְּאָמְרָה שְׁכִינְתָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

אָמְרוּ (תהלים קמד ג) מָה אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ. מָה אָת בָּעֵי לְמֶעֱבַד אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ וְעָתִיד לְמֶחֱטֵי קַמָּךְ בְּאִתְתָּא דְּיֵלֵיהּ דְּאִיהִי חֹשֶׁךְ. דְּאוֹר אִיהוּ דְּכוּרָא. חֹשֶׁךְ נוּקְבָא. שְׁמָאלָא חֹשֶׁךְ דִּבְרִיאָה, בְּהַהוּא זִמְנָא שְׁכִינְתָּא אָמְרָת לוֹן בְּהַאי דְּאַתּוּן מְקַטְרְגִין אַתּוּן עָתִידִין לְמִנְפַּל. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ו ב) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. וְחָשְׁקוּ בְּהוֹן וְטָעוּ בְּהוֹן וְאַפִּיל לוֹן שְׁכִינְתָּא מִקְּדֻשָּׁה דִּילְהוֹן.

לשון הקודש

פֵּרוּשׁוֹ הַחֲבֵרִים עַל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, שֶׁהֵם אָמְרוּ אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה אַחַר שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים מַה שֶּׁהָיָה וּמַה שֶּׁעָתִיד לִהְיוֹת. וְהֵם הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהָיָה עָתִיד לַחֲטֹא, וְלָמָּה רָצָה לַעֲשׂוֹת לוֹ? וְלֹא עוֹד, אֶלָּא עַזָּא וַעֲזָאֵל הָיוּ מְקַטְרְגִים עָלָיו בִּזְמַן שֶׁאָמְרָה הַשְּׁכִינָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

אָמְרוּ, מָה אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ, מָה אַתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ, וְעָתִיד לַחֲטֹא לְפָנֶיךָ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חֹשֶׁךְ, שֶׁהָאוֹר הוּא זָכָר, הַחֹשֶׁךְ נְקֵבָה, הַשְּׂמֹאל חֹשֶׁךְ שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זְמַן אָמְרָה לוֹ הַשְּׁכִינָה, בָּזֶה שֶׁאַתֶּם מְקַטְרְגִים, אַתֶּם עֲתִידִים לִנְפֹּל. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ו) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם, וְחָשְׁקוּ בָּהֶן וְטָעוּ בָּהֶן, וְהִפִּילָה אוֹתָם הַשְּׁכִינָה מִקְּדֻשָּׁתָם.

אָמְרוּ חַבְרַיָּא אִי הָכִי עַזָּ"א וַעֲזָאֵ"ל לֹא מִשְׁתַּקְרִין בְּמִלּוֹלַיְהוּ. דְּוַדַּאי בְּנוּקְבָא הֲוָה עָתִיד לְמֶחֱטֵי אָדָם. אֶלָּא הָכִי אָמְרַת שְׁכִינְתָּא אַתּוּן דְּאִזְדַּמַּנְתּוּן לְקִטְרוּגָא קֳדָמַי יַתִּיר מִכָּל צְבָא מָרוֹם, אִם אַתּוּן הֲוִיתוּן שַׁפִּירִין מֵאָדָם בְּעוֹבָדַיְכוּ, יָאוּת לְכוּ לְקַטְרְגָא עֲלֵה. אֲבָל אִם הוּא עָתִיד לְמֶחֱטֵי בְּאִתְתָּא חֲדָא אַתּוּן בְּנָשִׁין סַגִּיאִין. כְּמָא דְּאִתְמַר (שם ו) **וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. בְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בַּת הָאָדָם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אִם אָדָם חָב הָא אַקְדִּימִית לֵיהּ תְּשׁוּבָה לְאַחֲזָרָא לְמָארֵהּ וּלְאִתְתַּקְּנָא כְּמָא דְּחָב.**

אָמְרוּ לֵיהּ חַבְרַיָּא אִם כֵּן אַמַּאי כְּלִי הַאי. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר לְחַבְרַיָּא אִי לָא הֲוָה הָכִי דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵצֶר הַטּוֹב וְיֵצֶר הָרָע דְּאִנּוּן אוֹר וְחֹשֶׁךְ, לָא הֲוָה זְכוּ וְחוֹבָה לְאָדָם

לשון הקודש

אָמְרוּ חַבְרִים, אִם כָּךְ, עֻזָּא וַעֲזָאֵל לֹא מְשַׁקְּרִים בְּדִבְרֵיהֶם, שֶׁוַּדַּאי בִּנְקֵבָה הָיָה עָתִיד לַחֲטֹא אָדָם. אֶלָּא כָּךְ אָמְרָה הַשְּׁכִינָה, אַתֶּם שֶׁהִזְדַּמַּנְתֶּם לְקַטְרֵג לְפָנַי יוֹתֵר מִכָּל צְבָא הַמָּרוֹם, אִם אַתֶּם הֱיִיתֶם טוֹבִים מֵאָדָם בְּמַעֲשֵׂיכֶם, נָאֶה לָכֶם לְקַטְרֵג עָלָיו. אֲבָל אִם הוּא עָתִיד לַחֲטֹא עִם אִשָּׁה אַחַת, אַתֶּם בְּנָשִׁים רַבּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. בְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בַּת הָאָדָם. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אִם אָדָם חוֹטֵא, הֲרֵי הַקְּדִים לוֹ תְּשׁוּבָה לַחֲזֹר לְרִבּוֹנוֹ וּלְהִתְתַּקֵּן בְּמַה שֶׁחָטָא.

אָמְרוּ לוֹ הַחֲבֵרִים, אִם כֵּן לָמָּה כָּל זֶה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לַחֲבֵרִים, אִם לֹא הָיָה כָּךְ שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵצֶר טוֹב

דִּבְרִיאָה. אֶלָּא בְּגִין דְּאִתְבְּרִי מִתַּרְוַיְהוּ. וּבְגִין דָּא (דברים ל טו) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע (שם יט), וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים. אָמְרוּ לֵיהּ וְעוֹד אַמַּאי כְּלֵי הַאי. לָא חֲוָה אִתְבְּרִי לְמֵיחַב קֳדָם יְהוָ"ה, וְלָא לְגַרְמָא כָּל מַה דְּגָרִים לְעֵלָּא, וְלָא חֲוָה לֵיהּ לֹא עֹנֶשׁ וְלֹא שָׂכָר.

אָמַר חַבְרָיָא מִן הַדִּין חֲוָה לְמִבְרִי לֵיהּ בְּגִין דְּאוֹרַיְתָא בְּגִינָהּ אִתְבְּרִיאַת דִּכְתִיב בָּהּ אַגְרָא לְצַדִּיקַיָּא וְעָנְשָׁא לְרַשִּׁיעַיָּא. וְלָא חֲוָה אַגְרָא לְצַדִּיקַיָּא וְעָנְשָׁא לְרַשִּׁיעַיָּא, אֶלָּא בְּגִין אָדָם דִּבְרִיאָה (ישעיה מה יח) לֹא תֹהוּ בְּרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ. אָמְרוּ וַדַּאי כְּעָן שְׁמַעְנָא מַה דְּלָא שְׁמַעְנָא עַד הַשְׁתָּא. דְּוַדַּאי לֹא בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִלְּתָא דְּלָאו הוּא צָרִיךְ.

לשון הקודש

וְיֵצֶר הָרָע שֶׁהֵם אוֹר וְחֹשֶׁךְ, לֹא הָיְתָה זְכוּת וְחוֹבָה לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אֶלָּא מְשׁוּם שֶׁנִּבְרָא מִשְּׁנֵיהֶם. וּמְשׁוּם זֶה (דברים ל) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע. וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים. אָמְרוּ לוֹ, וְעוֹד כָּל זֶה לָמָּה? לֹא הָיָה נִבְרָא לַחֲטֹא לִפְנֵי יְהוָ"ה, וְלֹא גּוֹרֵם כָּל מַה שֶּׁגָּרַם לְמַעְלָה, וְלֹא הָיָה לוֹ לֹא עֹנֶשׁ וְלֹא שָׂכָר.

אָמַר חֲבֵרִים, מִן הַדִּין הָיָה לִבְרֹא אוֹתוֹ בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה, בִּגְלָלָהּ נִבְרָא, שֶׁכְּתוּב בָּהּ שָׂכָר לַצַּדִּיקִים וְעֹנֶשׁ לָרְשָׁעִים, וְלֹא הָיָה שָׂכָר לַצַּדִּיקִים וְעֹנֶשׁ לָרְשָׁעִים. אֶלָּא בִּשְׁבִיל אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, לֹא תֹהוּ בְּרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ. אָמְרוּ, וַדַּאי כְּעֵת שָׁמַעְנוּ מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַעְנוּ עַד עַכְשָׁו, שֶׁוַּדַּאי לֹא בָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ.

וְלֹא עוֹד אֶלָּא אוֹרַיְתָא דִּבְרִיאָה אִיהִי לְבוּשָׁא דִּשְׁכִינְתָּא. אִם אָדָם לֹא הָוָה עָתִיד לְמִבְרֵי חַוַּת שְׁכִינְתָּא בְּלָא כִּסּוְיָא כְּגַוְנָא דְּעָנִי. וּבְגִין דָּא כָּל מָאן דְּחָב כְּאִלּוּ חִפֵּשִׂיט לִשְׁכִינְתָּא מִלְבוּשָׁהָא, וְהַאי אִיהוּ עוֹנְשָׁא דְּאָדָם. וְכָל מָאן דְּמְקַיֵּם פִּיקּוּדָא דְּאוֹרַיְתָא כְּאִלּוּ הוּא לָבִישׁ לִשְׁכִינְתָּא כְּמַלְבּוּשָׁהָא. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ כְּכִסּוְיָא דְּצִיצִית, (שמות כב כו) כִּי הִיא כְסוּתָהּ לְבַדָּהּ הִיא שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב כְּגַוְנָא דְּבַת עַיִן וְהָא אוֹקְמוּהָ.

תָּא חֲזֵי חֹשֶׁךְ אִיהוּ אֲכָמוּ דְּאוֹרַיְתָא אוֹר חִוָּרוּ דְּאוֹרַיְתָא. וְכַד הַהוּא אוֹר מִתְלַבַּשׁ בַּחֹשֶׁךְ, אִתְּמַר בְּאוֹרַיְתָא שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה (שִׁיר הַשִּׁירִים א ה). וְכַד אִסְתַּלַּק מִתַּמָּן אוֹר דְּאִיהוּ חִוָּרוּ, אִיהִי אוֹמֶרֶת אַל תִּרְאֻנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. וְאוֹרַיְתָא כְּגַוְנָא דְּבַת

לשון הקודש

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא הַלְּבוּשׁ שֶׁל הַשְּׁכִינָה. אִם אָדָם לֹא הָיָה עָתִיד לְהִבָּרֵא, הָיְתָה הַשְּׁכִינָה בְּלִי כִּסּוּי, כְּמוֹ עָנִי. וּמִשּׁוּם זֶה, כָּל מִי שֶׁחוֹטֵא כְּאִלּוּ הִפְשִׁיט אֶת הַשְּׁכִינָה מִלְּבוּשָׁהּ, וְזֶהוּ עָנְשׁוֹ שֶׁל אָדָם. וְכָל מִי שֶׁמְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כְּאִלּוּ הִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁכִינָה בְּמַלְבּוּשֶׁיהָ. וּמִשּׁוּם זֶה פֵּרְשׁוּהָ בְּכִסּוּי שֶׁל צִיצִית (שמות כב) כִּי הִיא כְסוּתָהּ לְבַדָּהּ הִיא שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב, בַּגְּלוּת, וַהֲרֵי פֵּרוּשׁוֹ.

בְּאֹ וּרְאֵה, הַחֹשֶׁךְ הוּא הַשָּׁחֹר שֶׁל הַתּוֹרָה, הָאוֹר הַלָּבָן שֶׁל הַתּוֹרָה. וּכְשֶׁאוֹתוֹ הָאוֹר מִתְלַבֵּשׁ בַּחֹשֶׁךְ, נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה (שיר השירים א). וּכְשֶׁמִּסְתַּלֵּק מִשָּׁם אוֹר שֶׁהוּא לָבָן, הִיא אוֹמֶרֶת אַל תִּרְאֻנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ בַּת הָעַיִן שֶׁהִיא שְׁחוֹרָה

עֵינָא דְּאִיהִי אֻכְמָא וְשַׁפִּירָא בְּאוֹר דְּנָהִיר בֵּיהּ. וּבְגִין בַּת עֵינָא וְאוֹר דְּנָהִיר בָּהּ אָמַר (דף קלו ע"ב) דָּוִד (תהלים כז א) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי מִמִּי אִירָא. אוֹרִי אוֹר י' דְּאִיהִי בַּת עַיִן. וּתְרֵין גַּוְונִין אִית לָהּ, אוֹר מִלְּגָאו וְחֶשֶׁךְ מִלְּבַר לְמֶהֱוֵי שַׁלְטָאָה בְּהוּ עַל כָּל קִלִּפִּין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם קג יט) וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. בִּלְבוּשָׁא דְּאוֹר אִיהִי שְׁלִיטַת עַל כָּל אִנּוּן דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שמות ו כג) וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם. וּבִלְבוּשׁ אֻכְמָא שְׁלִיטַת עַל חֲיָבְיָא דְּאִתְמַר בְּהוּ (ש"א ב ט) וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמוּ.

וְעוֹד אוֹר אִיהִי מִסִּטְרָא דִּימִינָא דְּאִיהוּ אוֹר יוֹם קַדְמָאָה דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית א ג) יְהִי אוֹר, דָּא אַבְרָהָם וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם. חֹשֶׁךְ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא דְּיִצְחָק דְּאִיהוּ יוֹם תִּנְיָנָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם כז א) וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת. וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה

לשון הקודש

וְיָפָה בָּאוֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ, וּמִשּׁוּם זֶה בַּת הָעַיִן וְהָאוֹר הַמֵּאִיר בָּהּ אָמַר דָּוִד (תהלים כז) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי מִמִּי אִירָא. אוֹרִי – אוֹר י', שֶׁהִיא בַּת עַיִן. וּשְׁנֵי גְוָנִים יֵשׁ לָהּ, אוֹר מִבִּפְנִים וְחֹשֶׁךְ מִבַּחוּץ לִהְיוֹת שׁוֹלֵט בָּהֶם עַל כָּל הַקְּלִפּוֹת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. בִּלְבוּשׁ שֶׁל אוֹר הִיא שׁוֹלֶטֶת עַל כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם, וּבִלְבוּשׁ שָׁחֹר שׁוֹלֶטֶת עַל הָרְשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמוּ.

וְעוֹד, שֶׁהָאוֹר הוּא מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁהוּא אוֹר הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יְהִי אוֹר, זֶה אַבְרָהָם, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם. הַחֹשֶׁךְ מִצַּד הַשְּׂמֹאל שֶׁל יִצְחָק, שֶׁהוּא הַיּוֹם הַשֵּׁנִי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו

וְגוֹ'. אָדָם דָּא יַעֲקֹב אִתְלְבַּשׁ בְּתַרְוַיְהוּ בְּאוֹר דִּימִינָא וּבַחשָׁךְ דִּשְׂמָאלָא.

וּבְתַרְוַיְהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהוּ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה דְּנָהִיר בְּתַרְוַיְהוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות יג כב) לֹא יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם. עָנָן מִסְּטָרָא דְּיֵלֵה מַיָּא. חשָׁךְ מִסְּטָרָא דְּיֵלֵה אֶשָּׁא. עַמּוּד אִיהוּ שָׁלוֹם בֵּינַיְהוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב כה ב) עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. וְכַד אִיהוּ בְּאֶמְצָעִיתָא (שמות יד כ) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. לָא קָרִיב מַיָּא לְאֶשָּׁא, וְלֹא אֶשָּׁא לְמַיָּא. דְּאִיהוּ אַפְרִישׁ בֵּינַיְהוּ הַאי אִיהוּ מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם כְּגוֹן הִלֵּל וְשַׁמַּאי.

לְקַבְלַיְהוּ תְּרֵין אֲמוֹרָאֵי בִּרְקִיעָא מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל וְשַׂר שָׁלוֹם מַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם

לשון הקודש

מֵרֹאת. וְלַחשָׁךְ קָרָא לָיְלָה וְגוֹ'. אָדָם, זֶה יַעֲקֹב, הִתְלַבֵּשׁ בִּשְׁנֵיהֶם, בְּאוֹר שֶׁל הַיָּמִין וּבַחשָׁךְ שֶׁל הַשְּׂמאל.

וּבִשְׁנֵיהֶם הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי הוּא עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה, שֶׁמֵּאִיר בִּשְׁנֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות יג) לֹא יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה לִפְנֵי הָעָם וְגוֹ'. הֶעָנָן מֵהַצַּד שֶׁלּוֹ מַיִם. הַחשֶׁךְ מֵהַצַּד שֶׁלּוֹ אֵשׁ. הָעַמּוּד הוּא הַשָּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איוב כה) עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. וּכְשֶׁהוּא בָּאֶמְצַע, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. לֹא קָרַב הַמַּיִם לָאֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ לַמַּיִם. כְּמוֹ שֶׁהוּא הִפְרִיד בֵּינֵיהֶם, זוֹהִי מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם, הִלֵּל וְשַׁמַּאי.

כְּנֶגְדָּם שְׁנֵי אֲמוֹרָאִים בָּרָקִיעַ – מִיכָאֵל

דְּאִיהוּ נוּרִיאֵל אוּרִיאֵל. אוּרִיאֵל אִתְקְרֵי מִסְּטְרָא דִּימִינָא. נוּרִיאֵל מִסְּטְרָא דִּשְׂמָאלָא. וְאִיהוּ אָדָם דִּלְתַתָּא מטטרו"ן שְׁמֵהּ דְּשַׁלִּיט עַל כָּל מָארֵי מַתְנִיתִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א כו) וְיִרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם. אִלֵּין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּמִתְרַבִּין בְּיַמָּא דְּאוֹרַיְתָא דְּיַרְתֵי מִתַּמָּן וְכוּ'.

בְּרֵאשִׁית בָּרָ"א שִׁי"ת וְדָא מטט"רון אוֹת בַּצָּבָא דִּילֵהּ. וּבְגִינֵהּ אִתְּמַר (בראשית ד טו) **וַיָּשֶׂם** ה' לְקַיִן אוֹת. לְאַגָּנָא עָלֵהּ מַה דַּהֲוָה אָזִיל נָע וָנָד בְּגִלְגּוּלָא, אִתְעֲבִיד נוֹד. מִיָּד (שם ד טז) **וַיֵּשֶׁב** בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֵדֶן. וְדָא אוֹת דִּבְרִית מִילָה דְּקִנְאָ עָלֵהּ דְּאָחוּהָ בְּגִין דְּנוֹלַד מָהוּל. וּבְאָן אַתַּר זָכָה לֵיהּ בְּקֵינִי בְּגִין דְּחָזַר תַּמָּן בִּתְיוּבְתָּא וְנָפְקוּ בְּנוֹי מִנֵּהּ דְּעָאלוּ לְגַן עֵדֶן. וּבְגִין דָּא וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֵדֶן.

לשון הקודש

וְגַבְרִיאֵל, וְשַׂר שָׁלוֹם מַבְרִיעַ בֵּינֵיהֶם, שֶׁהוּא נוּרִיאֵל אוּרִיאֵל. אוּרִיאֵל נִקְרָא מִצַּד שֶׁל הַיָּמִין, נוּרִיאֵל מִצַּד הַשְּׂמאל, וְהוּא אָדָם שֶׁלְּמַטָּה, מטטרו"ן שְׁמוֹ, שֶׁשּׁוֹלֵט עַל כָּל בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְיִרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם. אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁמִּתְרַבִּים בְּיָם הַתּוֹרָה שֶׁיּוֹרְשִׁים מִשָּׁם וְכוּ'.

בְּרֵאשִׁית בָּרָ"א שִׁי"ת, וְזֶה מטטרו"ן אוֹת בִּצְבָאוֹ, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (בראשית ד) וַיָּשֶׂם ה' לְקַיִן אוֹת, לְהָגֵן עָלָיו. מַה שֶּׁהָיָה הוֹלֵךְ נָע וָנָד בְּגִלְגּוּל, נַעֲשָׂה נוֹד. מִיָּד וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֵדֶן. וְזוֹ אוֹת בְּרִית הַמִּילָה שֶׁקִּנְּא עַל שֶׁל אָחִיו, מְשׁוּם שֶׁנּוֹלַד מָהוּל. וּבְאֵיזֶה מָקוֹם זָכָה לוֹ? בְּקֵינִי, מְשׁוּם שֶׁשָּׁם חָזַר בִּתְשׁוּבָה

לְבָתַר עָבִיד תּוֹלְדִין מִסִּטְרָא דְּרַע, וְאִתְפְּשָׁטוּ בְּגִלְגּוּלִין דְּעָלְמָא. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (שם ד יז) **וַיֵּדַע קַיִן אֶת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוֹךְ. חֲנוֹךְ מִסִּטְרָא דְּקַיִן וְדָא יֵצֶר הָרָע חִנּוּכָא לְבִישׁ. וְאִית חֲנוֹךְ מִסִּטְרָא דְּאֱנוֹשׁ דְּאִיהוּ יֵצֶר הַטּוֹב חִנּוּכָא לְטָב. וְאִתְמַר בֵּיהּ** (שם ה כב) **וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְדָא חֲנוֹךְ דְּנֶהֱפַךְ בִּשְׂרֵיהּ לְלַפִּידֵי אֵשׁ.**

וּתְלָתָא אִנּוּן אָדָם שֵׁת אֱנוֹשׁ. אֱנוֹשׁ מִתַּמָּן אִתְיַחֲסוּ כָּל דָּרִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם ד כו) **אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'. מִתַּמָּן אִתְפְּשָׁטוּ כָּל גִּלְגּוּלִין דְּצַדִּיקַיָּא. חֲנוֹךְ דְּנָפַק מֵאֱנוֹשׁ אִיהוּ מִסִּטְרוֹ"ן דְּנֶהֱפַךְ בִּשָּׂרוֹ לְלַפִּידֵי אֵשׁ וְאִיהוּ נוּרִיאֵל. וְעַל תַּרְוַיְהוּ אִתְמַר** (יחזקאל א יד) **וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב.**

לשון הקודש

וְיָצְאוּ מִמֶּנּוּ בָּנָיו שֶׁנִּכְנְסוּ לְגַן עֵדֶן, וּמְשׁוּם זֶה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֵדֶן.

אַחַר כָּךְ עָשָׂה תּוֹלְדוֹת מִצַּד הָרָע, וְהִתְפַּשְּׁטוּ בְּגִלְגּוּלִים בָּעוֹלָם, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וַיֵּדַע קַיִן אֶת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוֹךְ. חֲנוֹךְ מֵהַצַּד שֶׁל קַיִן, וְזֶה יֵצֶר הָרָע, חִנּוּכוֹ לָרַע. וְיֵשׁ חֲנוֹךְ מֵהַצַּד שֶׁל אֱנוֹשׁ, שֶׁהוּא יֵצֶר הַטּוֹב, חִנּוּכוֹ לְטוֹב, וְנֶאֱמַר בּוֹ (שם ה) וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְזֶה חֲנוֹךְ שֶׁנֶּהְפַּךְ בְּשָׂרוֹ לְלַפִּידֵי אֵשׁ.

וּשְׁלֹשָׁה הֵם: אָדָם, שֵׁת, אֱנוֹשׁ. מֵאֱנוֹשׁ הִתְיַחֲסוּ כָּל הַדּוֹרוֹת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'. מִשָּׁם הִתְפַּשְּׁטוּ כָּל הַגַּלְגַּלִּים שֶׁל הַצַּדִּיקִים. חֲנוֹךְ שֶׁיָּצָא מֵאֱנוֹשׁ הוּא מִטַּטְרוֹ"ן שֶׁנֶּהְפַּךְ בְּשָׂרוֹ לְלַפִּידֵי אֵשׁ, וְהוּא נוּרִיאֵל, וְעַל שְׁנֵיהֶם נֶאֱמַר וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב. רָצוֹ"א זֶה

רָצוֹ"א דָּא נוּרִיאֵל. וָשׁוֹ"ב מְטַטְרוֹ"ן הָכִי סָלְקִי בְּחֶשְׁבָּן. כְּמַרְאֵה הַבָּזָק אֶלָּא אִיהוּ (שם כח) כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית ט יד) וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן. וּבְגִינֵהּ אִתְמַר (שם טו) וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם מַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר. בְּגִין דְּאִתְהַפַּךְ לְלַפִּידֵי אֵשׁ. וְכָל מַלְאָכִין דִּמְמָנָן עַל נִשְׁמָתִין דְּגִלְגּוּלִין מִתַּמָּן הֲווֹ.

וְעוֹד כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת, עָלֵהּ אִתְמַר לְמֹשֶׁה (שמות כה מ) וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אַתָּה מָרְאָה בָּהָר. כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר הֶרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת הַמְּנֹרָה (במדבר ח ד). וְדָא מְטַטְרוֹ"ן, מ' דִּילֵהּ מְנוֹרָה. נוּרִיאֵל נוּר דָּלִיק וְהוּא ט"ט (דברים ו ח) וְהָיוּ לְטֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְכֹלָּא אִתְפַּשְׁטָא מֵאֱנוֹשׁ וּבְגִין דָּא (בראשית ד כו) אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'.

לשון הקודש

נוּרִיאֵל. וָשׁוֹ"ב מטטרו"ן, כָּךְ עוֹלִים בְּחֶשְׁבּוֹן. כְּמַרְאֵה הַבָּזָק, אֶלָּא הוּא כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ט) וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (שם) וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר, מִשּׁוּם שֶׁהִתְהַפֵּךְ לְלַפִּידֵי אֵשׁ. וְכָל הַמַּלְאָכִים הַמְמֻנִּים עַל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַגִּלְגּוּלִים הֵם מִשָּׁם.

וְעוֹד כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת, עָלָיו נֶאֱמַר לְמֹשֶׁה (שמות כה) וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אַתָּה מָרְאָה בָּהָר. כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר הֶרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת הַמְּנֹרָה (במדבר ח). וְזֶה מטטרו"ן, מ' שֶׁלּוֹ מְנוֹרָה. נוּרִיאֵל אֵשׁ דּוֹלֶקֶת, וְהוּא ט"ט, וְהָיוּ לְטֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְהַכֹּל נִתְפַּשֵּׁט מֵאֱנוֹשׁ, וּמִשּׁוּם זֶה אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים (בראשית א). הַאי קְרָא אִתְפְּרַשׁ לְשִׁבְעִין אַנְפִּין בְּמַה דְּאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן שִׁבְעִין אַנְפִּין לְאוֹרַיְתָא. בְּרֵאשִׁי"ת בַּת בִּתְחִלָּה אַמַּאי. אֶלָּא הָכִי אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן דְּמַתְנִיתִין בַּת בִּתְחִלָּה סִימָן טוֹב לְבָנִים. וּמַאי נִיהוּ אִלֵּין שִׁית סְפִירָן דִּכְלִילָן בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִתְמַר עָלַיְהוּ (שמות לא יז) **כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאִנּוּן שִׁית זִמְנִין טוֹב דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית.**

וּבְיוֹמָא תְּלִיתָאָה תְּרִין זִמְנִין טוֹב. חַד דְּיוֹמָא תְּנִינָא דִּבְרֵאשִׁית, וְחַד דְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה. **וְאִנּוּן** (דברי הימים א כט יא) **הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל.** דְּאִיהוּ צַדִּיק. וְהַאי בַּת אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה מַלְכוּת הַקֹּדֶשׁ, עֲשִׂירָאָה לְתִשְׁעָה,

לשון הקודש

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים (בראשית א). הַפָּסוּק הַזֶּה הִתְפָּרֵשׁ לְשִׁבְעִים פָּנִים בְּמַה שֶׁפֵּרְשׁוּהוּ רַבּוֹתֵינוּ שִׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה. בְּרֵאשִׁי"ת בַּת בַּתְּחִלָּה, לָמָּה? אֶלָּא כָּךְ פֵּרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, בַּת תְּחִלָּה – סִימָן טוֹב לְבָנִים. וּמַהוּ? אֵלּוּ שֵׁשׁ הַסְּפִירוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶן (שמות ב) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהֵם שֵׁשׁ פְּעָמִים טוֹב שֶׁבְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּיּוֹצֵא בּוֹ טוֹב, אֶחָד שֶׁל הַיּוֹם הַשֵּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, וְאֶחָד שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וְהֵם (דברי הימים-א כט) הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק. וְהַבַּת הַזּוֹ הִיא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, מַלְכוּת הַקֹּדֶשׁ, הָעֲשִׂירִית

וּשְׁבִיעָאָה לְשִׁית, וּרְבִיעָאָה לְתִלָּת אֲבָהָן, וּתְמִינָאָה לְשָׁבִיעָאָה חַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת.

וְאִיהִי בַּת קוֹל רְבִיעָאָה לְתִלָּת דַּרְגִּין דְּהַוּוּ מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּהוֹן יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָהוֹן וְאִנּוּן תּוֹרָה. נְבוּאָה. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. בַּת קוֹל. וְכֻלְּהוּ כְּלִילָן בָּהּ בְּמַלְכוּת קַדִּישָׁא, אִיהִי תּוֹרָה מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא (תהלים יט ח) תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. וְאִיהִי נְבוּאָה מִסִּטְרָא דְּנֶצַח וְהוֹד דְּאִנּוּן תְּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט, בְּכָל צוּרוֹת וּמַרְאוֹת וְדִמְיוֹנוֹת וְחֶזְיוֹנוֹת דְּנְבִיאֵי, כֻּלְּהוּ רְשִׁימִין בְּבַת עַיִן דְּאִיהִי לַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה, י' כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר מַרְאוֹת, וּנְהִירָא מִתְּלָתִין וּתְרֵין אֱלֹהִים דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית, כְּלִילָא מֵעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, וּבָהּ הַלֵּב רוֹאֶה, הַלֵּב יוֹדֵעַ הַלֵּב מֵבִין.

לשון הקודש

לְתִשְׁעָה, וְהַשְּׁבִיעִית לְשִׁשָּׁה, וְהָרְבִיעִית לִשְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, וּשְׁמִינִית לְשִׁבְעָה, חַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת.

וְהִיא בַּת קוֹל, הָרְבִיעִית לִשְׁלֹשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָם, וְהֵם: תּוֹרָה, נְבוּאָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, בַּת קוֹל. וְכֻלָּם כְּלוּלוֹת בַּמַּלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה, הִיא הַתּוֹרָה מִצִּדּוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. וְהִיא הַנְּבוּאָה מֵהַצַּד שֶׁל נֶצַח וְהוֹד, שֶׁהֵם שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת, בְּכָל הַצּוּרוֹת וְהַמַּרְאוֹת וְהַדְּמְיוֹנוֹת וְהַחֶזְיוֹנוֹת שֶׁל הַנְּבִיאִים, כֻּלָּם רְשׁוּמִים בְּבַת הָעַיִן, שֶׁהִיא לַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה. י' כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר מַרְאוֹת, וּמְאִירָה מִשְּׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, כְּלוּלָה מֵעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, וּבָהּ הַלֵּב רוֹאֶה, הַלֵּב יוֹדֵעַ, הַלֵּב מֵבִין.

לֵ"ב נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חָכְמָה. וְעָלַהּ אוֹקְמוּהָ מָארֵי קַבָּלָה, נָגַע בַּבַּת וְכָלַל בָּהּ כָּל הַמַּאֲמָרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעָשָׂר אֲמִירָן וְל"ב נְתִיבוֹת, אִנּוּן מ"ב דְּרָמִיז בְּהוֹן מֹשֶׁה בְּשִׁיר שֶׁל פְּגָעִים. (תהלים צא יד) **כִּ"י בִּ"י חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ. כִּ"י בִּ"י אַרְבְּעִין וּתְרִין, דִּבְהוֹן אִתְקְרִיאַת יָד הַגְּדוֹלָה יָד הַחֲזָקָה יָד רָמָה.**

וְאִיהִי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִסְּטְרָא דְּצַדִּיק חַי עָלְמִין. וְאִיהִי בַּת קוֹל מִסְּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִתְקְרֵי קוֹל הַשּׁוֹפָר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב. (שמות יט יט) **מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל.**

אִיהִי בַּת קוֹל שֶׁמְּנַהֶמֶת כְּיוֹנָה דְּאִתְמַר (שיר ב ד) **יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע. וְאוֹקְמוּהָ עָלַהּ בַּת קוֹל הָיְתָה יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וְאוֹמֶרֶת הֲלָכָה כְּפְלוֹנִי.**

לשון הקודש

ל"ב נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חָכְמָה, וְעָלֶיהָ בֵּאֲרוּ בַּעֲלֵי הַקַּבָּלָה נָגַע בַּבַּת, וְכָלַל בָּהּ כָּל הַמַּאֲמָרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעָשָׂר הָאֲמִירוֹת וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת הֵן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שֶׁרָמַז בָּהֶם מֹשֶׁה בְּשִׁיר שֶׁל פְּגָעִים. כִּ"י בִּ"י חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ. כִּ"י בִּ"י – אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. שֶׁבָּהֶם נִקְרֵאת יָד הַגְּדוֹלָה יָד הַחֲזָקָה יָד רָמָה.

וְהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מֵהַצַּד שֶׁל צַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים. וְהִיא בַּת קוֹל מִצַּדּוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁנִּקְרָא קוֹל הַשּׁוֹפָר, הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב. (שמות יט) מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל.

הִיא בַּת קוֹל שֶׁמְּנַהֶמֶת כְּיוֹנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ב) יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע. וּבֵאֲרוּ עָלֶיהָ, בַּת קוֹל הָיְתָה יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וְאוֹמֶרֶת הֲלָכָה כְּפְלוֹנִי.

אִיהִי בַּת קוֹל דְּאִתְמַר עָלַהּ (תהלים יז ח) **שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עָיִן. אִיהִי בַּת דְּאִתְמַר בָּהּ** (תהלים מה יד) **כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגוֹ'. פְּנִימָה לַמִּשְׁנָה דְּפָנִים דְּאִנּוּן נְרְאִים מִסְּטָרָא דיהו"ה. מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ מִסְּטָרָא דאדנ"י, דְּאִיהִי דִּין דִּגְבוּרָה.**

וְאִיהִי פְּנִימָה רַחֲמִים. מִסְּטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּנָטִיל בִּימִינָא וּכְלִילָן בַּחֲדָא יאהדונה"י. אֲדֹנָ"י לְבוּשָׁא ליהו"ה וְאָת י' כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה. וְאִנּוּן בַּת עֵינָא יְמִינָא וּבַת עֵינָא שְׂמָאלָא יְיָ מִן יאהדונה"י. וְאִיהִי בַּת מִסְּטָרָא דְּחֶסֶד דַּרְגָּא דְּאַבְרָהָם, דְּאִתְמַר בַּת הָיְתָה לְאַבְרָהָם וּבַכֹּל שְׁמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כא א) **וַה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל.**

לשון הקודש

הִיא בַּת הַקּוֹל שֶׁנֶּאֱמַר עָלֶיהָ (תהלים יז) שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עָיִן. הִיא בַּת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תהלים מה) כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגוֹ'. פְּנִימָה לַמִּשְׁנָה שֶׁל הַפָּנִים שֶׁהֵם נִרְאִים מִצַּד שֶׁל יהו"ה. מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ, מֵהַצַּד שֶׁל אדנ"י, שֶׁהוּא דִּין שֶׁל גְּבוּרָה,

וְהִיא פְּנִימָה רַחֲמִים. שֶׁעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁנּוֹסֵעַ בְּיָמִין וּכְלוּלִים יַחַד יאהדונה"י. אֲדֹנָ"י לְבוּשׁ לַיהוָ"ה, וְהָאוֹת י' כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה. וְהֵם בַּת עַיִן יָמִין וּבַת עַיִן שְׂמֹאל, יְ מִן יאהדונה"י, וְהִיא הַבַּת מִצַּד הַחֶסֶד, דַּרְגָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ בַּת הָיְתָה לְאַבְרָהָם וּבַכֹּל שְׁמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כג) וַה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל.

תְּנִינָא בְּרֵאשִׁית, אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן אַמַּאי מַתְחִיל אוֹרַיְתָא בְּב'. אֶלָּא הָא אוֹקְמוּהָ בְּגִין דְּחָב אָדָם דְּאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע וְלָטֵיהּ לָאָדָם עָשֵׂר קְלָלוֹת וְאַרְעָא תֵּשַׁע, חָסֵר חַד דְּלָא אִתְלְטַיָּא דָּא אַרְעָא. וּמִיָּד דְּאִתְיְהִיבַת אוֹרַיְתָא פָּתַח בְּבֵי"ת דְּאִיהִי בְּרָכָה לְאַפָּקָא עָלְמָא מִלָּטֵיהּ. וְעַל דָּא מַתְחִיל בְּב' וְעָלֵיהּ אִתְמַר (משלי י כב) בִּרְכַּת ה' הִיא תַעֲשִׁיר. (יחזקאל מד ל) לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ.

וּמֵאָן אֲתַר אִתְקְרִיאַת בְּרָכָה. לְמֶלֶךְ דְּבָעָא לְמִבְנֵי פַּלְטְרִין. חָפַר בְּאַרְעָא וְחָפַר לֵיהּ מַבּוּעָא דְּמַיָּא. אָמַר בָּתַר דְּאִית לִי נְבִיעוּ דְּמַיָּא אֶבְנֶה בַּיִת. וְהַיְנוּ (משלי כד ג) בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. וּמָקוֹר דְּהַהוּא נָהָר מַבּוּעָא דְּלֵית לֵיהּ סוֹף וְלָא פְּסָק. דָּא כֶּתֶר עֶלְיוֹן. וְהַהוּא בַּיִת כַּד אִתְמְלִיאַת מֵחָכְמָה אִתְקְרִיאַת בַּיִת, בַּת י', וְהַיְנוּ בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. כָּל

לשון הקודש

שֵׁנִית בְּרֵאשִׁית, פֵּרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, לָמָּה הַתּוֹרָה מַתְחִילָה בְּב'? אֶלָּא הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ, אָדָם חָטָא שֶׁאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, וְקִלֵּל אֶת הָאָדָם עֶשֶׂר קְלָלוֹת, וְתֵשַׁע לָאָרֶץ, חָסֵר אֶחָד שֶׁלֹּא הִתְקַלְּלָה הָאָרֶץ הַזּוֹ. וּמִיָּד שֶׁנִּתְּנָה תוֹרָה פָּתַח בְּבֵי"ת, שֶׁהִיא בְּרָכָה, לְהוֹצִיא אֶת הָעוֹלָם מִקִּלְלָתוֹ. וְעַל כֵּן מַתְחִיל בְּב', וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר (משלי י) בִּרְכַּת ה' הִיא תַעֲשִׁיר. (יחזקאל מד) לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ.

וּמֵאֵיזֶה מָקוֹם נִקְרֵאת בְּרָכָה? לְמֶלֶךְ שֶׁרָצָה לִבְנוֹת פַּלְטֵרִין, חָפַר בְּאָרֶץ וְחָפַר לוֹ מַעְיַן מַיִם. אָמַר, מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לִי מַעְיַן מַיִם, אֶבְנֶה בַּיִת. וְהַיְנוּ בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. וְהַמָּקוֹר שֶׁל אוֹתוֹ הַנָּהָר מַעְיָן שֶׁאֵין לוֹ סוֹף וְלֹא הֶפְסֵק. זֶה הַכֶּתֶר הָעֶלְיוֹן.

אִתְּתָא בַּת לְבַעְלָהּ. וּבְי"ת וְעִירָא אִתְמְלִיאַת מִתְּפְאֶרֶת דְּהַיְנוּ תּוֹרָה וּבָהּ אִתְקְרִיאַת בַּת.

אֲבָל אִמָּא עִלָּאָה בְּתוֹסֶפֶת י'. וּשְׁלֹמֹה אָמַר (מלכים א ו ז) וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסָּע נִבְנָה. מַאי אֶבֶן שְׁלֵמָה. דָּא י' עִלָּאָה אִתְבְּנֵי בֵּיתָא. וּבְגִין דָּא בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. וְדָא י' זְעִירָא עִלָּאָה אִתְבְּנֵי בֵּיתָא דִּלְתַתָּא. כְּגַוְנָא דְּאִתְבְּנֵי בְּאָת י' בֵּיתָא עִלָּאָה. וְאִנּוּן בַּיִת רִאשׁוֹן וּבַיִת שֵׁנִי. וְאִנּוּן יְיָ' מִן יְהוָ"ה אֲדנָ"י, עֲלַיְהוּ אִתְמַר (דברים כז) **אֲבָנִים** שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ. אֶת לְרִבּוֹת מִזְבֵּחַ תִּנְיָנָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וּשְׁאָר חַבְרַיָּא דְּהַווּ עִמֵּיהּ, **וַדַּאי אִלּוּ לָא אָתֵינָא לְעָלְמָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּיֵּי. וּכְעָן אִשְׁתְּמוֹדַע בֵּיהּ מָאן אִתְבָּרְכַת**

לשון הקודש

וְאוֹתוֹ הַבַּיִת כְּשֶׁמִּתְמַלֵּא מֵחָכְמָה, נִקְרָא בַּת, בַּת י', וְהַיְנוּ בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. כָּל אִשָּׁה בַּת לְבַעְלָהּ. וּבְי"ת קְטַנָּה הִתְמַלְּאָה מִתְּפְאֶרֶת, דְּהַיְנוּ תּוֹרָה, וּבוֹ נִקְרְאָה בַּת. **אֲבָל** הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה בְּתוֹסֶפֶת י'. וּשְׁלֹמֹה אָמַר (מלכים-א ו) וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסָּע נִבְנָה. מַהִי אֶבֶן שְׁלֵמָה? זוֹ י' שֶׁעָלֶיהָ נִבְנָה הַבַּיִת, וּמְשׁוּם זֶה בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת. וְזוֹ י' קְטַנָּה שֶׁעָלֶיהָ נִבְנָה הַבַּיִת שֶׁלְּמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנִּבְנָה בָּאוֹת י' הַבַּיִת שֶׁלְּמַעְלָה, וְהֵם בַּיִת רִאשׁוֹן וּבַיִת שֵׁנִי. וְהֵם י"י מִן יְהוָ"ה אֲדנָ"י, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (דברים כז) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ. אֶת – לְרַבּוֹת הַמִּזְבֵּחַ הַשֵּׁנִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וּשְׁאָר הַחֲבֵרִים שֶׁהָיוּ עִמּוֹ, וַדַּאי שֶׁאִלּוּ לֹא בָּאנוּ לָעוֹלָם אֶלָּא לִשְׁמֹעַ אֶת זֶה – דַּיֵּנוּ. וְכָעֵת נוֹדָע בּוֹ מִי

וְאִתְקְרִיאַת בִּרְכַּת יְהוָ"ה. וְהַיְנוּ (שם לג כג) וּמָלֵא בִּרְכַּת ה' יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה. מִן הַמָּלֵא אִתְבָּרְכַת וְתַמָּן אִתְשַׁקְיָין כָּל דְּאִנּוּן צְרִיכִין לְאִתְשָׁקָאָה. אָמַר מַלְכָּא בָּתַר דְּאִית לִי מַבּוּעָא אַטַע אִילָנָא. וְהַיְנוּ בֵּן, דְּאִיהוּ בֵּן מִלְּשׁוֹן בִּנְיָן כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, אַל תִּקְרֵי בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנַיִךְ. וְאוֹקְמוּהָ בָּנוֹת בִּכְלַל בָּנִים.

וְאַבָּא דְּאִיהוּ מְקוֹר דְּחָכְמָה אִיהוּ פֶּתַח. מְקוֹר דְּחָכְמָה תְּנֵינָא מַאי נִיהוּ. אָמַר לֵיהּ אֲמָא בְּרִי. אָמַר לֵיהּ בְּהַאי קְרָא רָמִיז לֵיהּ שְׁלֹמֹה (משלי ה יח) יְהִי מְקוֹרְךָ בָרוּךְ. וְדָא צַדִּיק. וּבְגִין דָּא אִתְמַר בֵּיהּ (שם י ו) וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק וְדָא שָׁלוֹם. וּשְׁלֹמֹה אִתְקְרֵי עַל שְׁמֵהּ שְׁלֹמֹה. וְאִתְמַר בֵּיהּ (מ"א ב מה) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ. וּבְגִין דָּא אִתָּא לָא אִתְבָּרְכַת אֶלָּא מִפִּרְיֵי בִּטְנָן דְּבַעְלָהּ, דְּאִיהוּ זֶרַע מִבְּרִית חַי עָלְמִין כָּלִיל חַי בִּרְכָאן

לשון הקודש

נִתְבָּרְכָה וְנִקְרָאָה בִּרְכַּת ה', וְהַיְנוּ וּמָלֵא בִּרְכַּת ה' יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה. מִן הַמָּלֵא מִתְבָּרֶכֶת, וּמִשָּׁם נִשְׁקִים כָּל אוֹתָם שֶׁצְּרִיכִים לִהְיוֹת מֻשְׁקִים. אָמַר הַמֶּלֶךְ, אַחַר שֶׁיֵּשׁ לִי מַעְיָן, אֶטַּע אִילָן, וְהַיְנוּ בֵּן, שֶׁהוּא בֵּן מִלְּשׁוֹן בִּנְיָן, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, אַל תִּקְרֵי בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנַיִךְ. וּפֵרְשׁוּהָ, בָּנוֹת בִּכְלַל בָּנִים.

וְהָאָב, שֶׁהוּא מְקוֹר הַחָכְמָה, הוּא הַפֶּתַח. מְקוֹר הַחָכְמָה הַשֵּׁנִי מַה הוּא? אָמַר לוֹ, אֱמֹר לוֹ, בְּנִי. אָמַר לוֹ, בַּפָּסוּק הַזֶּה רָמַז לוֹ שְׁלֹמֹה (משלי ה) יְהִי מְקוֹרְךָ בָרוּךְ, וְזֶה צַדִּיק. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בּוֹ בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק, וְזֶה שָׁלוֹם. וּשְׁלֹמֹה נִקְרָא עַל שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה, וְנֶאֱמַר בּוֹ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין אִשָּׁה מִתְבָּרֶכֶת

דְּצִלּוֹתָא. וּבְגִין דָּא מָאן דְּבָעֵי לְאִתְשָׁקָאָה מִגֵּהּ צָרִיךְ לְמִכְרַע לְגַבֵּהּ.

וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק כַּד זָכָה לְדַרְגָּא דָּא דְּצַדִּיק חַי עָלְמִין, חָזָא בְּחֶלְמָא דְּכָל דַּרְגִּין הֲווֹ כָּרְעִין לְדַרְגֵּהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית לז ט) **וְהִנֵּה** הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְגוֹ'. וּבְגִין דָּא כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בִּבְרוּךְ.

אָמַר לוֹ בְּרִיךְ בְּרִי לְעַתִּיק יוֹמִין. (משלי כג כה) **יִשְׂמַח** אָבִיךְ וְאִמֶּךָ אָבִיךְ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִמֶּךָ דָּא שְׁכִינְתָּא. וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ דָּא אִמֶּךָ דִּלְתַתָּא, דְּוַדַּאי מֵהַהוּא בָּרוּךְ אִתְבָּרְכַת שְׁכִינְתָּא דִּלְתַתָּא. וּבִרְכָּן דִּילֵהּ אַתְיָן מִמַּחֲא דְּאִיהִי חָכְמָה עִלָּאָה עַל יְדֵי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וּבְגִין דָּא גּוּף וּבְרִית חַשְׁבִינָן חַד. וּכְגַוְונָא דְּצַדִּיק אִיהוּ מִקּוֹר דִּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, אוּף הָכִי דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא

לשון הקודש

אֶלָּא מִפְּרִי בֶּטֶן שֶׁל בַּעְלָהּ, שֶׁהוּא זֶרַע מִבְּרִית חַי הָעוֹלָמִים, הַכּוֹלֵל שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת הַתְּפִלָּה. וּמְשׁוּם זֶה, מִי שֶׁרוֹצֶה לִהְיוֹת מֻשְׁקֶה מִמֶּנּוּ, צָרִיךְ לִכְרֹעַ אֵלָיו.

וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק, כְּשֶׁזָּכָה לַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁל צַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, רָאָה בַּחֲלוֹם שֶׁכָּל הַדַּרְגּוֹת הָיוּ כוֹרְעִים לְדַרְגָּתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית לז) וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְגוֹ'. וּמְשׁוּם זֶה, כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ.

אָמַר לוֹ, בָּרוּךְ בְּנִי לְעַתִּיק הַיָּמִים, יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ. אָבִיךָ – זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אִמֶּךָ – זוֹ הַשְּׁכִינָה. וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ – זוֹ אִמְּךָ שֶׁלְּמַטָּה. שֶׁוַּדַּאי שֶׁמֵּאוֹתוֹ בָּרוּךְ מִתְבָּרֶכֶת הַשְּׁכִינָה שֶׁלְּמַטָּה. וְהַבְּרָכוֹת שֶׁלּוֹ בָּאוֹת מִן הַמֹּחַ, שֶׁהִיא חָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה עַל יְדֵי הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וּמְשׁוּם זֶה גּוּף וּבְרִית נֶחְשָׁבִים לְאֶחָד. וּכְמוֹ

אִיהוּ מִקּוֹר דְּצַדִּיק. וְחָכְמָה עִלָּאָה מִקּוֹר דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְכֶתֶר מִקּוֹר דְּחָכְמָה עִלָּאָה. וּבְכָל אֲתַר בָּרוּךְ דְּכָר, בִּרְכָה נוּקְבָא. וְהַיְנוּ (יחזקאל מד ל) לְהָנִיחַ בִּרְכָה אֶל בֵּיתֶךָ.

תָּא חֲזֵי שְׁכִינְתָּא אִית דְּאִתְקְרִיאַת אָמָּה. וּשְׁכִינְתָּא אִית דְּאִתְקְרִיאַת שִׁפְחָה. וּשְׁכִינְתָּא אִית דְּאִתְקְרִיאַת בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא. הָכִי אִית אִישׁ וְאִית אִישׁ. אִית אִישׁ דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות טו ג) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וְאִית אִישׁ דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דניאל ט כא) וְהָאִישׁ גַּבְרִיאֵל. וּבְגִין דָּא נְשִׁמְתָּא דְּאִיהִי מְחֻיֶּבֶת בְּגִלְגּוּלָא אִם הִיא בְּרַתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אִי תִּימָא דְּאִתְזְבַן בְּגוּפָא נוּכְרָאָה דְּתַמָּן שָׁלְטָנוּתָא דְּיֵצֶר הָרָע דְּאִיהוּ מִסְטְרָא דְּסַמָּאֵ"ל. חַס וְשָׁלוֹם. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה מב ח) אֲנִי ה' הוּא

לשון הקודש

שֶׁהַצַּדִּיק הוּא מִקּוֹר הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, אַף כֵּךְ הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי הוּא מִקּוֹר הַצַּדִּיק, וְהַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה מִקּוֹר הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְכֶתֶר מִקּוֹר הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה. וּבְכָל מָקוֹם בָּרוּךְ – זָכָר, וּבְרָכָה – נְקֵבָה, וְהַיְנוּ לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ.

בָּא וּרְאֵה, יֵשׁ שְׁכִינָה שֶׁנִּקְרֵאת אָמָּה, וּשְׁכִינָה שֶׁנִּקְרֵאת שִׁפְחָה, וְיֵשׁ שְׁכִינָה שֶׁנִּקְרֵאת בַּת הַמֶּלֶךְ. כָּךְ יֵשׁ אִישׁ וְיֵשׁ אִישׁ. יֵשׁ אִישׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, וְיֵשׁ אִישׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דניאל ט) וְהָאִישׁ גַּבְרִיאֵל. וּמִשּׁוּם זֶה הַנְּשָׁמָה שֶׁמְּחֻיֶּבֶת בְּגִלְגּוּל – אִם הִיא בִּתּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

אִם תֹּאמַר שֶׁנִּמְכֶּרֶת בְּגוּף נָכְרִי שֶׁשָּׁם הַשִּׁלְטוֹן שֶׁל יֵצֶר הָרָע שֶׁהוּא מֵהַצַּד שֶׁל סמא"ל – חַס וְחָלִילָה! זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא

שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן. דְּאִיהוּ יֵצֶר הָרָע. וְהַהוּא גּוּפָא דְּשַׁרְיָא בֵּיהּ בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא אִתְמַר דְּאִזְדַּבַּן בְּכִתְרִין תַּתָּאִין דְּמְסָאֲבוּ. חַס וְשָׁלוֹם. עָלַהּ אִתְמַר (ויקרא כה כג) וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִיתֻת כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ.

וּמָאן גּוּפָא דִּבְרַתָּא דְּמַלְכָּא, דָּא מְטַטְרוֹ"ן. וְהַהוּא גּוּפָא אִיהוּ אַמָּה דִּשְׁכִינְתָּא. אַף עַל גַּב דְּאִיהִי נְשְׁמְתָא דְּאִיהִי בְּרַתָּא דְּמַלְכָּא שְׁבוּיָה תַּמָּן בְּגַלְגּוֹלָא דְּאַתְיָן בְּגִלְגּוּלִין. בְּגִין דְּאָתַת תַּמָּן מַה כְּתִיב בֵּיהּ (שמות כא ז) וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא וְגוֹ'.

וְעוֹד וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ, אִישׁ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶת בִּתּוֹ אִלּוּ יִשְׂרָאֵל דְּאִנּוּן מִשְׁפְּטָרָא דְּבַת יְחִידָה אִתְקְרִיאוּ בִּתּוֹ. אִי תֵּימָא דְּיִפְקוּן מִשְׁפְּטָרָא דְּעָבֶד דְּאִיהוּ מְטַטְרוֹ"ן כְּגַוְנָא

לשון הקודש

אֶתֵּן, שֶׁהוּא יֵצֶר הָרָע. וְאוֹתוֹ הַגּוּף שֶׁבּוֹ שׁוֹרָה בַּת הַמֶּלֶךְ נֶאֱמַר שֶׁנִּמְכַּר לַכְּתָרִים הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁל הַטֻּמְאָה – חַס וְחָלִילָה! עָלֶיהָ נֶאֱמַר וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִיתֻת כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ.

וּמִי הַגּוּף שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ? זֶה מטטרו"ן. וְאוֹתוֹ הַגּוּף הוּא אָמָה שֶׁל הַשְּׁכִינָה. אַף עַל גַּב שֶׁהִיא נְשָׁמָה שֶׁהִיא בַּת הַמֶּלֶךְ, שְׁבוּיָה שָׁם בַּגִּלְגּוּל שֶׁבָּאִים בְּגִלְגּוּלִים. מִשּׁוּם שֶׁבָּאָה לְשָׁם, מַה כָּתוּב בּוֹ? (שמות כא) וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאָמָה וְגוֹ'. **וְעוֹד** וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ, אִישׁ – זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֶת בִּתּוֹ – אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יְחִידָה נִקְרְאוּ בִּתּוֹ. אִם תֹּאמַר שֶׁיֵּצְאוּ מִצַּד הָעֶבֶד שֶׁהוּא מטטרו"ן כְּמוֹ שֶׁאֵלּוּ יָצְאוּ

דְּאִלֵּין דְּנָפְקוּ בִּמְנוּסָה מִמִּצְרַיִם. לֹא תֵצְאוּ בִּצְאת הָעַבָדִים. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה נב יב) כִּי לֹא בְחִפָּזוֹן תֵּצֵאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵלֵכוּן.

תָּא חֲזֵי בַּר נָשׁ מִיָּד דְּאִתְיְלִיד יָהֲבִין לֵיהּ נַפְשָׁא דִּבְעִירָא מִפִּטְרָא דְּדַכְיוּ, מֵאִלֵּין דְּאִתְקְרִיאוּ אוֹפַנֵּי קֻדְשׁ. זָכָה יַתִּיר יָהֲבִין לֵיהּ רוּחָא מִפִּטְרָא דְּחֵיוָן דְּאִנּוּן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יַתִּיר יָהֲבִין לֵיהּ נִשְׁמְתָא מִפִּטְרָא דְּכוּרְסַיָּיא וּתְלָת אִלֵּין אִנּוּן אָמָּה וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה דִּבְרַתָּא דְּמַלְכָּא.

זָכָה יַתִּיר יָהֲבִין לֵיהּ נַפְשָׁא בְּאַרְבַּע אֲצִילוּת מִפִּטְרָא דְּבַת יְחִידָה, וְאִתְקְרִיאַת אִיהִי בַּת מֶלֶךְ. זָכָה יַתִּיר יָהֲבִין לֵיהּ רוּחָא דַּאֲצִילוּת מִפִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וְאִתְקְרֵי בֵּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דברים יד א) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה יַתִּיר יָהֲבִין לֵיהּ נִשְׁמְתָא מִפִּטְרָא

לשון הקודש

בִּמְנוּסָה מִמִּצְרַיִם – לֹא תֵצְאוּ בִּצְאת הָעַבָדִים. וְהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נב) כִּי לֹא בְחִפָּזוֹן תֵּצֵאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵלֵכוּן.

בָּא וּרְאֵה, מִיָּד כְּשֶׁנּוֹלָד אָדָם, נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ שֶׁל בְּהֵמָה מִצַּד הַטֻּהֳרָה מֵאֵלּוּ שֶׁנִּקְרְאוּ אוֹפַנֵּי קֹדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר – נוֹתְנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד הַחַיּוֹת שֶׁהֵן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר – נוֹתְנִים לוֹ נְשָׁמָה מֵהַצַּד שֶׁל הַכִּסֵּא, וּשְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ הֵם: אָמָה וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ.

זָכָה יוֹתֵר – נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ בְּדֶרֶךְ שֶׁל אֲצִילוּת מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יְחִידָה, וְהִיא נִקְרֵאת בַּת מֶלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר – נוֹתְנִים לוֹ רוּחַ שֶׁל אֲצִילוּת מִן הַצַּד שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְנִקְרָא בֵּן לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה'

דְּאַבָּא וְאִמָּא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים. מָאן חַיִּים. אִלֵּין אִנּוּן י"ה וְעָלַיְהוּ אִתְּמַר (תהלים קנ ו) כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ. וְאִשְׁתְּלִים בֵּיהּ יְהוָ"ה.

זָכָה יַתִּיר יָהֲבִין לֵיהּ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א דְּאִיהוּ אָדָם בְּאַרַח אֲצִילוּת לְעֵלָּא וְאִקְּרֵי בְּדִיוּקְנָא דְּמָארֵהּ. וְעָלֵהּ אִתְּמַר (בראשית א כח) וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם. הַאי אִיהוּ שֶׁלְטָנוּתָא בְּכָל רְקִיעִין וּבְכָל אוֹפַנִּים וּשְׂרָפִים וְחַיָּון וּבְכָל חֵילִין וְתוּקְפִין דִּלְעֵלָּא וְתַתָּא. וּבְגִין דָּא כַּד בַּר נָשׁ זָכֵי בַּנָּפֶשׁ מִסְּטְרָא דְּבַת יְחִידָה, אִתְּמַר בָּהּ לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים.

וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּ"ה. (משלי יא י) אִיהוּ הַנֵּ"ר אִיהוּ נָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן. וּמַאי נִיהוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה וּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה כְּחִשְׁבַּן נָהָ"ר, וְאִיהוּ הַנֵּר הַמֵּאִיר

לשון הקודש

אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה יוֹתֵר – נוֹתְנִים לוֹ נְשָׁמָה מִצַּד הָאָב וְהָאֵם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים. מִי הַחַיִּים? אֵלּוּ הֵם י"ה, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים קנ) כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ. וְנִשְׁלָם בּוֹ יְהוָ"ה.

זָכָה יוֹתֵר – נוֹתְנִים לוֹ יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהוּא אָדָם בְּדֶרֶךְ שֶׁל אֲצִילוּת לְמַעְלָה, וְנִקְרָא בִּדְיוּקָן שֶׁל אֲדוֹנוֹ, וְעָלָיו נֶאֱמַר (בראשית א) וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם. זֶהוּ הַשִּׁלְטוֹן בְּכָל הָרְקִיעִים וּבְכָל אוֹפַנִּים וּשְׂרָפִים וְחַיּוֹת וּבְכָל הַצְּבָאוֹת וְהַכֹּחוֹת שֶׁלְּמַעְלָה וּלְמַטָּה. וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה בְּנֶפֶשׁ מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יְחִידָה, נֶאֱמַר בָּהּ לֹא תֵצֵא כִּצְאֵת הָעֲבָדִים.

וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּ"ה, הוּא הַנֵּ"ר, שֶׁהוּא נָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן. וּמַה הוּא? מִצְוֹת עֲשֵׂה

לְכָל אָדָם. וְעַל דָּא וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה. וּבְהַהוּא זִמְנָא דְּהַטְחוֹל אֵינוֹ שׁוֹחֵק (תהלים קכד ב) אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. וַדַּאי וְאָז (משלי לא יח) לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרָ"ה, בְּגִין דְּטָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ.

וּבְהַהוּא זִמְנָא מִתְתַּקְּנָא יְרוּשָׁלַם דְּאִיהִי לְבָא, הִיא הַלֵּ"ב לה"ב הַמּוְּבֵחַ. יִכְבֶּ"ה בְּחֶשְׁבַּן לה'ב הַלֵּ'ב. לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרָהּ דְּאִיהִי גָּלוּתָא, וְדָא יְרוּשָׁלַם דְּאִיהִי לְבָא, וְתִתְבְּנֵי עַל יְדֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קמז ב) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְיָ.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. בְּרִי"ת אֵ"שׁ. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא רָזָא דִּבְרִית אַמַּאי שַׁוְיִין עָרְלָה בְּמָאנָא דְּעַפְרָא. אָמַר לֵיהּ בְּרִי יוֹמָא חֲדָא שָׁאִילְנָא לְאֵלִיָּהוּ וַאֲמִינָא לֵיהּ עָרְלָה אָמְרֵי תַּקִּינוּ

לשון הקודש

וּמִצְוֹות לֹא תַעֲשֶׂה כְּחֶשְׁבּוֹן נָהָ"ר, וְהוּא הַנֵּר הַמֵּאִיר לְכָל אָדָם, וְעַל זֶה וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַטְּחוֹל אֵינוֹ שׂוֹחֵק, יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. וַדַּאי וְאָז לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרָ"ה, מְשׁוּם שֶׁטַּעֲמָהּ כִּי טוֹב סַחְרָהּ.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן מִתְקַנֶּנֶת יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא הַלֵּב, הִיא הַלֵּ"ב, לַה"ב הַמִּזְבֵּחַ. יִכְבֶּה כְּחֶשְׁבּוֹן לַה"ב הַלֵּ"ב. לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרָהּ, שֶׁהִיא הַגָּלוּת. וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא הַלֵּב, וְתִבָּנֶה עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

זֶהוּ שֶׁכָּתוּב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. בְּרִי"ת אֵ"שׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, סוֹד הַבְּרִית לָמָּה שָׂמִים עָרְלָה בִּכְלִי עָפָר? אָמַר לוֹ, בְּנִי, יוֹם אֶחָד שָׁאַלְתִּי אֶת אֵלִיָּהוּ, שָׁאַלְתִּי

לֵיהּ מָאנָא בְּעַפְרָא. אָמַר לִי עָרְלָה וַדַּאי אִיהוּ בַּת זוּגֵהּ דְּנָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, דְּגָרִים מִיתָא לְאָדָם וּלְכָל בְּרְיָן. וּבְגִינֵהּ מְתַקְּנִין מָאנָא דְּעַפְרָא.

וְהַהוּא עַפְרָא מְזוֹנָא לְהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ישעיה סה כה) **וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ, וּבְדָא אִתְפְּרַשׁ מִבַּר נָשׁ. וְעָלֵהּ אִתְמַר** (שמות כ יג) **לֹא תִנְאָף, לָא תֵּיהַב לֵיהּ אֶתַּר דְּאִתְחֲנֵי מִנֵּהּ, אֶלָּא הַב לֵיהּ מְזוֹנָא לְבַר. וּבְגִין דָּא פָּלוּג לֹא תִּ"ן אַ"ף, לָא תֵּיהַב לֵיהּ** (דף קלז ע"ב) **אַתְרָא פְּרִיעָה נוּקְבָא דְּסַמָּאֵל אוֹשִׁיד דָּמָא, עָלֵהּ אִתְמַר לֹא תִרְצַח, כַּלְבָּא צָרִיךְ לְמֵיהַב לֵיהּ דָּמָא לְדָא עַפְרָא וּלְדָא דָּמָא לְקַיְמָא בְּהוֹן** (משלי כה כא) **אִם רָעֵב שׂנַאֲךָ הַאֲכִילֵהוּ לָחֶם וְאִם צָמֵא הַשְׁקֵהוּ מָיִם. וְכֹלָּא לְבַר וּבְדָא אִשְׁתְּזִיב מִנְּהוֹן מִחְבּוּט הַקֶּבֶר וּמֵחַרְבָּא דְּמַלְאָךְ הַמָּוֶת. הַאי אִיהוּ לְחַיָּבָא.**

לשון הקודש

אוֹתוֹ עַל עָרְלָה אוֹמְרִים תִּקְּנוּ לוֹ כְּלִי בֶּעָפָר. אָמַר לִי, עָרְלָה וַדַּאי הִיא בַּת זוּגוֹ שֶׁל נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁגָּרַם מִיתָה לָאָדָם וּלְכָל הַבְּרִיּוֹת, וּבִגְלָלוֹ מְתַקְּנִים כְּלִי שֶׁל עָפָר.

וְאוֹתוֹ הֶעָפָר מָזוֹן לְאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ **וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ,** וּבָזֶה הוּא נִפְרָד מֵהָאָדָם, וְעָלָיו נֶאֱמַר (שמות כ) **לֹא תִנְאָף,** אַל תִּתֵּן לוֹ מָקוֹם לֵהָנוֹת מִמֶּנּוּ, אֶלָּא שְׁנוֹתֵן לוֹ מָזוֹן בַּחוּץ. וּמִשּׁוּם זֶה חִלֵּק לֹא תִּ"ן אַ"ף, אַל תִּתֵּן לוֹ מָקוֹם פְּרִיעָה הַנְּקֵבָה שֶׁל סָמָאֵל שׁוֹפֵךְ דָּמִים, עָלָיו נֶאֱמַר לֹא תִרְצַח. לַכֶּלֶב צָרִיךְ לָתֵת דָּם. לָזֶה עָפָר וְלָזֶה דָּם, לְקַיֵּם בָּהֶם (משלי כה) אִם רָעֵב שׂנַאֲךָ הַאֲכִילֵהוּ לָחֶם וְאִם צָמֵא הַשְׁקֵהוּ מָיִם. וְהַכֹּל בַּחוּץ. וּבָזֶה מַצִּיל אוֹתָם

אֲבָל לַבֵּינוֹנִיִּים הַאי דָּמָא אִתְחֲשִׁיב לֵיהּ דָּמָא דְּקָרְבְּנָא. וְהַאי עַפְרָא אִתְחֲשִׁיב לֵיהּ עַפְרָא דְּמַדְבְּחָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שמות כ כא) מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִי וְגוֹ'. וְאִתְמַר בְּהוֹן (שם פסוק כב) לֹא תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית. בְּגִין דְּלֹא תַּעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל, וְדָא דְּנָדָה אוֹ דְּשִׁפְחָה אוֹ גּוֹיָה אוֹ זוֹנָה. כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ, כְּלוֹמַר מְחַלֵּל שַׁבָּת לְצַדִּיקָיָא דְּלֵית בְּהוֹן וְהָמָא דְּנָחָשׁ אִתְעֲבִיד בְּקֻדְשָׁה וּבְרָכָה וְיִחוּד.

בַּאֲתַר דְּפִרְיעָה שַׁרְיָא בְּהוּ י"ה. וּבַאֲתַר דְּעָרְלָה שַׁרְיָא בְּהוּ ו"ה. וְרָזָא דְּמִלָּה (דברים ל יב) מִי יַעֲלֶה לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה בְּסוֹפֵי תֵּיבוֹת יְהוָ"ה, כְּמוֹ (תהלים כד ג) מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה'. נַפְשׁוֹ הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ירמיה נא יד) נִשְׁבַּע ה' בְּנַפְשׁוֹ. וְעָלֵה אִתְמַר (דברים ד ד) וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם.

לשון הקודש

מֵחִבּוּט הַקֶּבֶר וּמֵחַרְבּוֹ שֶׁל מַלְאַךְ הַמָּוֶת. וְזֶהוּ לָרְשָׁעִים.

אֲבָל לַבֵּינוֹנִיִּים הַדָּם הַזֶּה נֶחְשָׁב לוֹ דַּם הַקָּרְבָּן, וְהֶעָפָר הַזֶּה נֶחְשָׁב לוֹ עֲפַר הַמִּזְבֵּחַ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שמות כ) מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִי וְגוֹ', וְנֶאֱמַר בָּהֶם לֹא תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית, כְּדֵי שֶׁלֹּא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל. וְזֶה שֶׁל נִדָּה אוֹ שִׁפְחָה אוֹ גּוֹיָה אוֹ זוֹנָה, כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶיהָ. כְּלוֹמַר, מְחַלֵּל שַׁבָּת לְצַדִּיקִים, שֶׁאֵין בָּהֶם הַזֶּהֲמָה שֶׁל הַנָּחָשׁ, נַעֲשָׂה בִּקֻּדֵּשָׁה וּבְרָכָה וְיִחוּד.

בְּמָקוֹם שֶׁל פְּרִיעָה שׁוֹרֶה בָּהֶם י"ה, וּבִמְקוֹם עָרְלָה שׁוֹרֶה בָּהֶם ו"ה, וְסוֹד הַדָּבָר – מִי יַעֲלֶה לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה, בְּסוֹפֵי תֵּבוֹת יְהוָ"ה, כְּמוֹ מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה'. נַפְשׁוֹ, אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ נִשְׁבַּע ה' בְּנַפְשׁוֹ. וְעָלָיו נֶאֱמַר (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם.

פְּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר (ישעיה מג ז) **כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו וְגוֹ'. תָּא חֲזֵי יִקָּרָא דְּמַלְכָּא עִלָּאָה כַּד בָּרָא כָּלְהוּ עָלְמִין בְּרָזָא דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא, יָהַב לוֹן חֵילָא לְאַנְהָגָא עָלְמָא. וּבָרָא עָלְמָא עִלָּאָה בְּרָזָא דְּיוֹ"ד וְעָלְמָא תַּתָּאָה בְּרָזָא דְּהֵ"א. הָדָא הוּא דִּכְתִיב** (שם כו ד) **כִּי בְיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים. וְאַנְהָגוּתָא דְּהַאי עָלְמָא תַּתָּאָה אַחֲזֵי בְּאַנְהָגוּתֵהּ חֵילָא דְּאִתְיְהִיב לֵיהּ מִלְעֵלָּא לְעֵלָּא.**

אִי בַּר נָשׁ אֲהַנֵּי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקָרְבְּנִין דְּצְלוֹתָא. הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲהַנֵּי לֵיהּ מַאֲכָלִין זְהִירִין בְּהַהוּא עָלְמָא, דְּאִנּוּן מַאֲכָלִים דְּגוּפָא מְזוֹנָא דִּלְעֵלָּא, מַאֲכָלִין לְנִשְׁמְתָא מֵרָזִין דְּאוֹרָיְתָא. בַּר נָשׁ דְּעָבִיד דִּירָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִשְׁכִינְתֵּהּ וּלְחַיָּלָיו בְּשַׁבָּתוֹת. כְּמָה דְּאַתְּ

לשון הקודש

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו וְגוֹ'. בֹּא וּרְאֵה, כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן, כְּשֶׁבָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת בַּסּוֹד שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, נָתַן לָהֶם כֹּחַ לְהַנְהִיג הָעוֹלָם, וּבָרָא הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן בַּסּוֹד שֶׁל יו"ד, וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן בַּסּוֹד שֶׁל ה"א. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כִּי בְיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים. וְהַנְהָגַת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה מַרְאֶה בְּהַנְהָגָתוֹ הַכֹּחַ שֶׁנִּתַּן לוֹ מִלְמַעְלָה לְמַעְלָה.

אִם אָדָם מְהַנֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּקָרְבָּנוֹת שֶׁל תְּפִלָּה, כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְהַנֶּה אוֹתוֹ מַאֲכָלִים זוֹהֲרִים בָּעוֹלָם הַהוּא, שֶׁהֵם מַאֲכָלִים שֶׁל גּוּף הַמָּזוֹן שֶׁלְּמַעְלָה, מַאֲכָלִים לַנְּשָׁמָה מִסּוֹדוֹת הַתּוֹרָה. הָאָדָם שֶׁעוֹשֶׂה דִּירָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְלִשְׁכִינָתוֹ וּלְחֵילוֹתָיו בַּשַּׁבָּתוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׁמְרוּ בְּנֵי

אָמַר (שמות לא טז) **וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם, לִישְׁנָא דִּדְיָרָה. הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תַּקִּין לֵיהּ דִּירָה בְּהַהוּא עָלְמָא וּלְכָל דְּאָתְיָן עִמֵּהּ.**

דְּכְמָא דְּבַר נָשׁ עָבִיד נַיְיחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּלְשָׁכִינְתֵּהּ בְּשַׁבָּת, הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד לֵיהּ לְבַר נָשׁ עִם בַּת זוּגֵהּ בְּהַהוּא עָלְמָא, אִיהוּ נָטִיר שְׁכִינְתָּא עִמֵּהּ בְּשַׁבָּת דְּלָא אִתְחַלַּל, הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לֵיהּ לְבַר נָשׁ עִם בַּת זוּגֵהּ דְּלָא אִתְחַלַּל.

בַּר נָשׁ דְּלָא אַפְרִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבֵין שְׁכִינְתֵּהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לֵיהּ לְבַר נָשׁ עִם בַּת זוּגֵהּ בְּהַהוּא עָלְמָא, וְלֵית רְשׁוּ לְחִוְיָא לְמִפְרַד בֵּינַיְיהוּ. וּבְכָל פִּקּוּדָא וּפִקּוּדָא דְּאוֹקִיר בַּר נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ (בְּהַאי עָלְמָא בְּכוּלְהוּ

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם, לָשׁוֹן שֶׁל דִּירָה, כְּדִּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַתְקִין לוֹ דִּירָה בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וּלְכָל שֶׁבָּאִים עִמּוֹ.

שֶׁכְּמוֹ שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה נַחַת לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְלִשְׁכִינָתוֹ בְּשַׁבָּת, כְּדִּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לָאָדָם עִם בַּת זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. הוּא שׁוֹמֵר אֶת הַשְּׁכִינָה עִמּוֹ בְּשַׁבָּת שֶׁלֹּא תִתְחַלֵּל, כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם עִם בַּת זוּגוֹ שֶׁלֹּא תִתְחַלֵּל.

אָדָם שֶׁלֹּא מַפְרִיד בֵּין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבֵין שְׁכִינָתוֹ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתוֹ אָדָם עִם בַּת זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאֵין רְשׁוּת לַנָּחָשׁ לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם. וּבְכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁמּוֹקִיר אָדָם

אוֹקִיר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ) **עִם בַּת זוּגָהּ בְּהַהוּא עָלְמָא.** וְהַאי אִיהוּ דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ש"א ב ל) **כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד.**

בַּר נָשׁ דְּאַמְלִיךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאַרְבַּע סִטְרִין בְּהַאי עָלְמָא הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַמְלִיךְ לֵיהּ עַל שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאַרְבַּע סִטְרִין בְּהַהוּא עָלְמָא. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וּבְהַהוּא עָלְמָא אִיהוּ בַּר נָשׁ בְּדִיוּקְנָא דְּמָאנֵי דְּכֹלָּא, וְהַאי אִיהוּ (בראשית א כז) **וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.**

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ (דניאל יב ג). אִיהוּ זֹהַר טָמִיר וְגָנִיז וְדָא כֶּתֶ"ר. זֹהַר בָּהִיר בַּשְּׂחָקִים דָּא חָכְמָ"ה זֹהַר זָרִיק נִיצוֹצִין וּמַבְהִיק כְּבָרָק לְעֵינִין דָּא בִּינָ"ה. זֹהַר חִוָּרוּ כְּסִיהֲרָא

לשון הקודש

אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ (בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכֻלָּם מוֹקִיר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם) **עִם בַּת** זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד.

אָדָם שֶׁמַּמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְאַרְבָּעָה הַצְּדָדִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַמְלִיךְ אוֹתוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְאַרְבָּעָה הַצְּדָדִים בָּעוֹלָם הַהוּא. וּמִשּׁוּם זֶה פֵּרְשׁוּהָ, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וּבְאוֹתוֹ הָעוֹלָם הוּא אָדָם בַּדְיוֹקָן שֶׁל רִבּוֹנוֹ שֶׁל הַכֹּל. וְזֶהוּ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ, הוּא הַזֹּהַר הַטָּמִיר וְגָנוּז, וְזֶה הַכֶּתֶ"ר. זֹהַר הַזּוֹרֵק בָּהִיר בַּשְּׂחָקִים זוֹ חָכְמָ"ה. זֹהַר הַזּוֹרֵק

דָּא גְּדֻלָּ"ה. זֹהַר זָהִיר סוּמָקָא כְּמַאְדִּים דָּא גְּבוּרָ"ה. זֹהַר מַבְהִיק כָּלִיל חִוָּר וְסוּמָק דָּא תִּפְאֶרֶ"ת. זֹהַר יָרֹק כְּכוֹכָב דָּא נֶצַ"ח זֹהַר כָּלִיל חִוָּר וְסוּמָק דָּא הוֹ"ד. זֹהַר זָהִיר לְכָל עִיבָר כְּמָאן דְּמָחָא בְּפַטִּישׁ, וְזָרִיק שְׁבִיבִין לְכָל סִטְרִין, דָּא יְסוֹ"ד. וְכֻלָּם מַשְׁפִּיעִים לַמַּלְכוּת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה (במדבר א טז), **כֻּתֶּר חָכְמָה חַכְמִים. בִּינָה נְבוֹנִים. חֶסֶד חֲסִידִים. גְּבוּרָה גִּבּוֹרִים. מָאנֵי תוֹרָה תִּפְאֶרֶת. נְבִיאִים נֶצַח. חוּזִים הוֹד. צַדִּיקִים יְסוֹד. מַלְכוּת מְלָכִים. וְעַל שְׁמָהּ אִתְקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.**

לשון הקודש

נִיצוֹצוֹת וּמַבְהִיק כְּבָרָק לָעֵינַיִם זוֹ בִּינָ"ה. זֹהַר לָבָן כַּלְּבָנָה זוֹ גְּדֻלָּ"ה. זֹהַר זוֹהֵר אָדֹם כְּמַאְדִּים זוֹ גְּבוּרָ"ה. זֹהַר מַבְהִיק הַכּוֹלֵל לָבָן וְאָדֹם זוֹ תִּפְאֶרֶ"ת. זֹהַר יָרֹק כְּכוֹכָב זֶה נֶצַ"ח. זֹהַר כּוֹלֵל לָבָן וְאָדֹם זֶה הוֹ"ד. זֹהַר זוֹהֵר לְכָל עֵבֶר כְּמִי שֶׁמַּכֶּה בְּפַטִּישׁ וְזוֹרֵק שְׁבִיבִים לְכָל הַצְּדָדִים זֶה יְסוֹ"ד. וְכֻלָּם מַשְׁפִּיעִים לַמַּלְכוּת, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה (במדבר א), כֶּתֶר חָכְמָה חֲכָמִים. בִּינָה נְבוֹנִים. חֶסֶד חֲסִידִים. גְּבוּרָה גִּבּוֹרִים. בַּעֲלֵי תוֹרָה תִּפְאֶרֶת. נְבִיאִים נֵצַח. חוֹזִים הוֹד. צַדִּיקִים יְסוֹד. מַלְכוּת מְלָכִים. וְעַל שְׁמָהּ נִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

(זֶה שַׁיָּךְ לְפָרָשַׁת נֹחַ)

וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ (בראשית ח כ). מַאי וַיִּבֶן נֹחַ. אֶלָּא נֹחַ אִישׁ צַדִּיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ דָּא שְׁכִינְתָּא. בְּנָיָנָא דִּילֵהּ בֵּין דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְעֵלָּא וְעוֹף לְתַתָּא, מַאי בְּהֵמָה לְעֵלָּא. אֶלָּא בְּהֵמָה דָּא שׁוֹר עִלָּאָה דְּאַקְרִיב אָדָם עִלָּאָה דִּלְעֵלָּא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים סט סב) מַקְרִן מַפְרִיס. וְאוֹקְמוּהָ מִקֶּרֶן כְּתִיב, קֶרֶן אַחַת הֲוָה לֵיהּ בְּמִצְחֵהּ. וְהַאי אִיהוּ קֶרֶן הַיּוֹבֵל דְּמִנֵּהּ קָרַן פְּנֵי מֹשֶׁה.

שׁוֹר דָּא אִיהוּ פָּר. פָּר אִיהוּ דִּינָא עִם וְ' אִתְעֲבִיד פּוּר רַחֲמֵי סְלִיחָה וְעַל שְׁמֵהּ אִקְרֵי צוֹם כִּפּוּר. מַאי כ' בְּתוֹסֶפֶת פּוּ"ר. אֶלָּא דָּא כֶּתֶר מַלְכוּת. תָּא חֲזֵי לֵית שְׁכִינְתָּא דִּלָּא אִתְעֲבִידַת כְּתָרָא לְהַהוּא דִּלְתַתָּא מִנַּהּ. וּבְגִין דָּא שְׁכִינְתָּא

לשון הקודש

[זֶה שַׁיָּךְ לְפָרָשַׁת נֹחַ]

וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ (בראשית ח). מַה זֶּה וַיִּבֶן נֹחַ? אֶלָּא נֹחַ אִישׁ צַדִּיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ, זוֹ הַשְׁכִּינָה. הַבִּנְיָן שֶׁלּוֹ בֵּין, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְמַעְלָה וְעוֹף לְמַטָּה, מַהִי בְּהֵמָה לְמַעְלָה? אֶלָּא בְּהֵמָה זֶה הַשּׁוֹר הָעֶלְיוֹן, שֶׁנִּקְרָא הָאָדָם הָעֶלְיוֹן שֶׁלְּמַעְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מַקְרִן מַפְרִיס. וּפֵרְשׁוּהָ מִקֶּרֶן כָּתוּב, שֶׁקֶּרֶן אַחַת הָיְתָה לוֹ בְּמִצְחוֹ, וְזוֹהִי קֶרֶן הַיּוֹבֵל, שֶׁמִּמֶּנּוּ קָרַן פְּנֵי מֹשֶׁה.

הַשּׁוֹר הַזֶּה הוּא פָּר. פָּר הוּא דִּין, עִם וְ' נַעֲשָׂה פּוּר, רַחֲמִים סְלִיחָה, וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא צוֹם כִּפּוּר. מַה זּוֹ כ' בְּתוֹסֶפֶת פּוּר? אֶלָּא זֶה כֶּתֶר מַלְכוּת. בֹּא וּרְאֵה, אֵין שְׁכִינָה שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית כֶּתֶר לְאוֹתָהּ

עִלָּאָה אִיהִי פֶּתַר מַלְכוּת. וּמַלְכוּת אִתְקְרִיאַת צוֹם דִּילָהּ אִיהִי מַלְכוּת (כִּפּוּר). וּמַלְכוּת אִתְקְרִיאַת צוֹם כִּפּוּר. מִסְּטָרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה אִיהִי צוֹם, אֲבָל מִסְּטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרִיאַת אֹכֶל.

לֶחֶם אַבִּירִים אָכַל אִישׁ (שם עח כה). הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות טו ג) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּמָאן הָכָא (דף קלח ע"א) אִישׁ אֶלָּא דָּא מ' פְּתוּחָה מִלְּגָאו דְּבֵהּ (שמות טז לה) אָכְלוּ אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה. אֲבָל ם אִיהִי עָלְמָא דְּאָתֵי, לֵית בֵּיהּ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְכָל סְפִירָן אִתְקְרִיאוּ צוֹמוֹת בָּהּ. וּבְגִין דָּא קָרְבְּנִין דְּמִתְעַכְּלִין דְּאִנּוּן צְלוֹתִין וּבָעוּתִין אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. וְהַהוּא דְּאִתְהֲנֵי מִנָּהּ דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אָרַח כָּל רֵיחִין דְּקָרְבְּנִין וְקָרִיב לוֹן לְגַבֵּי אַבָּא וְאִמָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ח כא) וַיָּרַח ה' אֶת רֵיחַ

לשון הקודש

שֶׁלְּמַטָּה מִמֶּנָּה. וּמְשׁוּם זֶה הַשְּׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה הִיא פֶּתֶר מַלְכוּת, וּמַלְכוּת נִקְרֵאת צוֹם שֶׁלָּהּ, הִיא הַמַּלְכוּת (כִּפּוּר). וּמַלְכוּת נִקְרֵאת צוֹם כִּפּוּר. מֵהַצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה הִיא צוֹם, אֲבָל מִצַּדּוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרֵאת אֹכֶל.

לֶחֶם אַבִּירִים אָכַל אִישׁ, הַהוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּמִי כָּאן הָאִישׁ? אֶלָּא זוֹ מ' פְּתוּחָה מִבִּפְנִים שֶׁבָּהּ אָכְלוּ אֶת הַמָּן מ' שָׁנָה. אֲבָל ם הִיא הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁאֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְכָל הַסְּפִירוֹת נִקְרְאוּ צוֹמוֹת בָּהּ, וּמְשׁוּם זֶה הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁמִּתְעַכְּלִים, שֶׁהֵם תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, הִיא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְהַהוּא שֶׁנֶּהֱנָה מִמֶּנָּה, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, מֵרִיחַ כָּל הָרֵיחוֹת שֶׁל הַקָּרְבָּנוֹת וּמַקְרִיב אוֹתָם לָאָב וְלָאֵם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ח) וַיָּרַח ה' אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַ. לֹא כָתוּב אֶלָּא אֶת רֵיחַ

הַנִּיחֹתַ, לֹא כְּתִיב אֶלָּא אֶת רֵיחַ הַנִּיחוֹחַ דָּא אִיהִי.

שׁוֹשַׁנָּה רֵיחָא טָבָא לְגַבֵּי אַבָּא וְאִמָּא. שׁוֹשַׁנָּה וַדַּאי בְּחָמֵשׁ עָלִין אִיהִי ה'. אֲבָל רֵיחָא דִּילָהּ ו' דְּאִיהוּ רֵיחָא לָא שַׁרְיָא בָּהּ עַד דְּאִתְפַּתְּחַת לְסָלְקָא מִנָּהּ רֵיחָא טָבָא. כַּד יִשְׂרָאֵל פָּתְחִין בִּתְיוּבְתָּא שׁוֹשַׁנָּה אִתְפַּתְּחַת לְגַבֵּי בַּעְלָהּ דְּאִיהוּ רֵיחַ דִּילָהּ, וְהַהוּא רֵיחָא סָלִיק לְגַבֵּי אַבָּא וְאִמָּא דְּאִנּוּן י"ה, וַיָּרַח ה' אֶת רֵיחַ.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל לִבּוֹ (שם). וַיֹּאמֶר ה' דָּא אַבָּא. אֶל לִבּוֹ דָּא אִמָּא דְּאִתְמַר בָּהּ לֵב מֵבִין. דִּבְזִמְנָא דְּיִשְׂרָאֵל אִנּוּן חֲטָאן לַאֲבוּהוֹן דִּי בִּשְׁמַיָּא, אִתְמַר (שם ו ו) וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ. וּבְזִמְנָא דְּמְהַנְיָן יִשְׂרָאֵל לַאֲבוּהוֹן דִּי בִּשְׁמַיָּא בְּקָרְבְּנִין דְּצִלּוֹתָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (במדבר כח ב) צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ לָהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי וְגוֹ'.

לשון הקודש

הַנִּיחֹתַ, זוֹ הִיא.

הַשּׁוֹשַׁנָּה, רֵיחַ הַטּוֹב לָאָב וְהָאֵם. הַשּׁוֹשַׁנָּה הִיא וַדַּאי עִם חֲמִשָּׁה עָלִים הִיא ה'. אֲבָל הָרֵיחַ שֶׁלָּהּ ו' שֶׁהוּא רֵיחַ, לֹא שׁוֹרֶה בּוֹ עַד שֶׁנִּפְתַּחַת לְהַעֲלוֹת מִמֶּנָּה רֵיחַ טוֹב. כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל פּוֹתְחִים בִּתְשׁוּבָה, הַשּׁוֹשַׁנָּה נִפְתַּחַת לְבַעְלָהּ, שֶׁהוּא הָרֵיחַ שֶׁלָּהּ, וְאוֹתוֹ הָרֵיחַ עוֹלֶה אֶל הָאָב וְהָאֵם שֶׁהֵם י"ה, וַיָּרַח ה' אֶת רֵיחַ.

(שם) וַיֹּאמֶר ה' אֶל לִבּוֹ. וַיֹּאמֶר ה' – זֶה הָאָב, אֶל לִבּוֹ – זוֹ הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ לֵב מֵבִין. שֶׁבִּזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל חוֹטְאִים לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, נֶאֱמַר וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ. וּבִזְמַן שֶׁמְּהַנִּים יִשְׂרָאֵל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם בְּקָרְבָּנוֹת שֶׁל תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כח) צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ לָהֶם אֶת

מִיָּד (משלי כז ט) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב. וְגַרְמִין בְּהַהוּא רֵיחָא לְאַרְקָא מִשְׁחָא וּנְבִיעוּ מִלְּעֵלָּא בְּשִׁכְינְתֵּהּ הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שיר א ג) לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים שֶׁמֶן תּוּרַק שִׁמְךָ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ. מַאי עֲלָמוֹת. ח"י עָלְמִין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תהלים סח יח) רֶכֶב אֱלֹהִים רִבּוֹתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן.

אַדְהָכִי הָא סָבָא אִזְדְּמַן לְגַבֵּהּ פָּתַח וְאָמַר מַאי רֶכֶ"ב. אָמַר לֵיהּ ר' אִיחוּ חָכְמָה רֵאשִׁית חָכְמָה. ב' בִּינָה כ' כֶּתֶר עִלָּאָה. אִנּוּן רֶכֶ"ב לְהַהוּא טָמִיר וְגָנִיז דְּרָכִיב עָלַיְהוּ. וְאִלֵּין תְּלָת סְפִירָן אִנּוּן רָכְבִין עַל ח"י עָלְמִין דְּאִנּוּן תֵּשַׁע נְקֻדּוֹת כְּפוּלוֹת וְאִנּוּן אָדָם עִלָּאָה טָמִיר וְגָנִיז בְּטַעֲמֵי וְאָדָם דִּלְתַתָּא דְּאִנּוּן תֵּשַׁע נְקוּדִין, אִנּוּן תִּמְנֵי סְרֵי עָלְמִין דְּשָׁט

לשון הקודש

קָרְבָּנִי לַחְמִי וְגוֹ'.

מִיָּד – שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב. וְגוֹרְמִים בְּאוֹתוֹ הַרֵיחַ לְהָרִיק שֶׁמֶן וּנְבִיעָה מִלְמַעְלָה בִּשְׁכִינָתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שיר א) לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים שֶׁמֶן תּוּרַק שִׁמְךָ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ. מַה זֶּה עֲלָמוֹת? שְׁמוֹנָה עָשָׂר עוֹלָמוֹת שֶׁכְּלוּלִים בִּשְׁמוֹנָה עָשָׂר עוֹלָמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם רֶכֶב אֱלֹהִים רִבּוֹתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן.

בֵּינְתַיִם הִנֵּה זָקֵן הִזְדַּמֵּן אֵלָיו. פָּתַח וְאָמַר, מַה זֶּה רֶכֶב? אָמַר לוֹ, ר' הִיא חָכְמָה, רֵאשִׁית חָכְמָה. ב' בִּינָה. כ' כֶּתֶר עֶלְיוֹן. הֵם רֶכֶ"ב לְאוֹתוֹ טָמִיר וְגָנוּז שֶׁרוֹכֵב עֲלֵיהֶם, וְאֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַסְּפִירוֹת הֵן רוֹכְבוֹת עַל ח"י הָעוֹלָמִים, שֶׁהֵם תֵּשַׁע נְקֻדּוֹת כְּפוּלוֹת, וְהֵם אָדָם עֶלְיוֹן טָמִיר וְגָנוּז בַּטְּעָמִים וְאָדָם שֶׁלְּמַטָּה שֶׁהֵם תֵּשַׁע נְקֻדּוֹת, הֵם שְׁמוֹנָה עָשָׂר עוֹלָמוֹת שֶׁשָּׁט

בְּהוּ עִלַּת הָעִלּוֹת, דְּאִיהוּ אָדָם תִּלִיתָאָה דְּלָא אִתְגַּלְיָא בְּאוֹרַיְתָא וְשָׁט בְּהוּ וְאִנּוּן מֻרְכָּבָה לֵיהּ. וְהַאי תִּמְנֵי סְרֵי בְּאָן סָלִיק בְּוַיָּ"ח. וּבְגִינֵהּ אִתְמַר וַיָּרַח ה' אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַ. וְכַד יִשְׂרָאֵל סָלְקִין בִּרְכָאן בְּצִלּוֹתִין לְגַבֵּהּ כַּדְקָא יָאוֹת, מִיָּד אִתְהַנֵּי מִתַּמָּן. מַה כְּתִיב וַיֹּאמֶר ה' אֶל לִבּוֹ. (עכ"מ).

תִּקּוּנִים

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. (דניאל יב ג) פָּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר (ירמיה א ה) בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ. הָדָא הוּא דְּאָמְרֵי אֲשֶׁר קִדֵּשׁ יְדִיד מִבֶּטֶן. בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ דָּא רוּחַ דִּיצִירָה. וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם דָּא נֶפֶשׁ דַּעֲשִׂיָּה. נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ דָּא נִשְׁמְתָא.

לשון הקודש

בָּהֶם עִלַּת הָעִלּוֹת, שֶׁהוּא הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה בַּתּוֹרָה וְשָׁט בָּהֶם, וְהֵם מֶרְכָּבָה לוֹ. וְהַשְּׁמוֹנָה עָשָׂר הַזֶּה אֵיפֹה עוֹלֶה? בְּוַיָּ"ח. וּבִגְלָלוֹ נֶאֱמַר וַיָּרַח ה' אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַ. וּכְשֶׁיִּשְׂרָאֵל מַעֲלִים בְּרָכוֹת בַּתְּפִלּוֹת אֵלָיו בָּרָאוּי, מִיָּד נֶהֱנֶה מִשָּׁם. מַה כָּתוּב? וַיֹּאמֶר ה' אֶל לִבּוֹ. (עכ"מ).

תִּקּוּנִים

וְהַמַּשְׂכִּילִים יַשְׂכִּילוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, **בְּטֶרֶם** אֶצָּרְךָ **בַּבֶּטֶן** יְדַעְתִּיךָ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֲשֶׁר קִדֵּשׁ יְדִיד מִבֶּטֶן. **בְּטֶרֶם** אֶצָּרְךָ – זוֹ רוּחַ שֶׁל יְצִירָה. וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם – זוֹ נֶפֶשׁ שֶׁל עֲשִׂיָּה. נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ – זוֹ הַנְּשָׁמָה.

דְּקַדְמֵם דְּיֵיתֵי בַּר נָשׁ לְעָלְמָא אִשְׁתְּמוֹדַע לְרוּחֵהּ וְנִשְׁמָתֵהּ וְגוּפֵהּ (נ"א ונפשיה) **דְּמִתְחַבְּרָן לְעֵלָּא.**
וּבְגִין דָּא (בראשית יב א) **וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם, דָּא נִשְׁמְתָא דְּאִיהִי אָב לְרוּחָא וְנַפְשָׁא וְרָם לְגוּפָא. וְעַל אִלֵּין רוּחָא וְנַפְשָׁא וְגוּפָא עָלַיְהוּ אִתְמַר** (איוב לג כט) **הֵן כָּל אֵלֶּה יְפָעֵל אֵל וְגוֹ' נִשְׁמְתָא, דָּא גּוּף פְּלוֹנִי.** (בראשית יב א) **לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ דָּא שִׁנּוּי מָקוֹם. וּמִמּוֹלַדְתְּךָ דָּא שִׁנּוּי הַשֵּׁם. וּמִבֵּית אָבִיךָ דָּא שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה.**

שִׁנּוּי מָקוֹם דָּא גִּלְגּוּלָא קַדְמָאָה, דְּאִתְעֲקַר מֵאַתְרֵהּ וְאִתְנְטַע בְּגוּפָא אָחֳרָא. וּמָאן גָּרִים לֵיהּ הַאי בְּגִין דְּאַעֲקַר אַרְעָא קַדִּישָׁא מֵאַתְרֵהּ דְּהִיא שְׁכִינְתָּא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה נ א) **וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם. וּמִמּוֹלַדְתְּךָ הָכָא רָזָא** (בראשית מח ו) **וּמוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ וּבוֹ יִקָּרְאוּ בְּנַחֲלָתָם. בְּגִין** (רות ד י) **דְּלָא יִכָּרֵת**

לשון הקודש

שֶׁקַּדֵּם שֶׁאָדָם יָבֹא לָעוֹלָם, הוּא נוֹדָע לְרוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ וְגוּפוֹ (וְנַפְשׁוֹ) שֶׁמִּתְחַבְּרִים לְמַעְלָה. וּמְשׁוּם זֶה וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם, זוֹ הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא אָב לָרוּחַ וְלַנֶּפֶשׁ וְרָם לַגּוּף. וְעַל אֵלּוּ הָרוּחַ וְהַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל וְגוֹ'. הַנְּשָׁמָה זֶה גּוּף פְּלוֹנִי. לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ – זֶה שִׁנּוּי מָקוֹם. וּמִמּוֹלַדְתְּךָ – זֶה שִׁנּוּי הַשֵּׁם. וּמִבֵּית אָבִיךָ – זֶה שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה.
שִׁנּוּי מָקוֹם זֶה גִּלְגּוּל רִאשׁוֹן, שֶׁנֶּעֱקָר מִמְּקוֹמוֹ וְנִנְטָע בְּגוּף אַחֵר. וּמִי גָּרַם לוֹ אֶת זֶה? מְשׁוּם שֶׁעָקַר אֶת הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה מִמְּקוֹמָהּ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם. וּמִמּוֹלַדְתְּךָ, כָּאן סוֹד (בראשית מח) וּמוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ, וּבוֹ

שֵׁם הַמֵּת. (דברים כה ז) יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו. וְדָא שְׁנוּי הַשֵּׁם. וּמָאן גָּרִים דָּא בְּגִין דְּאַעֲקַר אִילָנָא דְּאִיהוּ עֵץ הַגָּן מֵאַתְרֵהּ, הָכִי אִתְעֲקָר מִגַּהּ וְאִתְקְרֵי עָקָר בְּלֹא בֵּן, עַל שׁוּם דַּעֲקִיר אִיהוּ וְ' דְּכָלִיל שִׁית סִטְרִין מֵאַתְרֵהּ.

וּמְבֵּית אָבִיךָ דָּא שְׁנוּי מַעֲשֶׂה. וּמָאן גָּרִים לֵיהּ הַאי בְּגִין דְּחָב בְּמַעֲשֶׂה, דְּאִיהִי אִמָּא עִלָּאָה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְּתַמָּן מַחֲשָׁבָה גְּנִיזָא דְּלֵית עֲשִׂיָּה בְּלֹא מַחֲשָׁבָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קד כד) כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ, דָּא גּוֹלְגָּא. כְּפוּם דְּאִיהוּ מְחָיֵב בְּחוֹבִין, הָכִי אִתְנַטַּע בֵּיהּ וְאִתְרְכִיב עַד דְּאַחְזַר מַה דְּאַעֲקַר לְאַתְרֵהּ.

קָם עַמּוּדָא בָּתַר טוּלָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, רִבִּי רִבִּי רָזָא דָּא רָזָא אָחֳרָא עִלָּאָה אִית בְּגִלְגּוּלָא

לשון הקודש

יִקָּרְאוּ בְּנַחֲלָתָם. כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּרֵת שֵׁם הַמֵּת, יִקָּרֵא עַל שֵׁם אָחִיו, וְזֶה שִׁנּוּי הַשֵּׁם. וּמִי גָּרַם אֶת זֶה? מִשּׁוּם שֶׁעָקַר הָאִילָן, שֶׁהוּא עֵץ הַגָּן מִמְּקוֹמוֹ. כָּךְ נֶעֱקַר מִמֶּנּוּ, וְנִקְרָא עָקָר בְּלֹא בֵּן, עַל שֵׁם שֶׁהוּא עָקַר וְ' שֵׁכּוֹלֵל שִׁשָּׁה צְדָדִים מִמְּקוֹמוֹ.

וּמִבֵּית אָבִיךָ – זֶה שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה, וּמִי גָּרַם לוֹ אֶת זֶה? מִשּׁוּם שֶׁחָטָא בְּמַעֲשֶׂה, שֶׁהִיא אִמָּא עֶלְיוֹנָה, מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, שֶׁשָּׁם גְּנוּזָה הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁאֵין עֲשִׂיָּה בְּלֹא מַחֲשָׁבָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ – זֶה הַגּוֹף. כְּפִי שֶׁהוּא מְחֻיָּב בַּחֲטָאִים, כָּךְ נִטָּע בּוֹ וְנִרְכַּב עַד שֶׁמַּחֲזִיר מַה שֶּׁעָקַר לִמְקוֹמוֹ.

קָם הָעַמּוּד אַחַר צִלּוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, סוֹד זֶה, סוֹד אַחֵר עֶלְיוֹן

לְעֵלָּא בְּדַרְגִּין עִלָּאִין. וְדָא אִיהוּ וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל אַבְרָם. דָּא אִיהוּ דְּאִתְמַר בֵּיהּ (מ"ב י') הֲלֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ. וּמָאן אָמַר לֵיהּ הַהוּא רָם דְּעָלֵהּ דְּאִיהוּ רָם עַל כָּל גְּבוֹהִים. וּמָה אָמַר לֵיהּ לֵךְ לְךָ תֵּרִין תֵּירוּכִין אִנּוּן י' י' מִן א' אָת ו' מִתַּמָּן תָּרִיךְ לֵיהּ, הַהוּא רָם עַל כָּל רָמִים, דְּאִיהוּ עִלַּת עַל כָּל עִלָּאִין. וּלְאָן שָׁלַח לֵיהּ, אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ, דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה.

אָמַר לֵיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן אִי הָכִי מַאי מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ. אָמַר לוֹ רִבִּי רִבִּי תְּלָת אַלְפִין אִנּוּן מִתְּלָת שְׁמָהָן דְּאִנּוּן אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה דְּאִתְמַר לְמֹשֶׁה עָלַיְהוּ דְּאִיהוּ דְּיוֹקְנָא דְּהַהוּא ו' עִלָּאָה.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה (שמות ג יד). אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם. הָכָא אִתְרְמִיז

לשון הקודש

יֵשׁ בַּגִּלְגּוּל לְמַעְלָה בַּדְּרָגוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם, זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הֲלֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ. וּמִי אָמַר לוֹ? אוֹתוֹ הָרָם שֶׁעָלָיו, שֶׁהוּא רָם עַל כָּל גְּבוֹהִים. וּמָה אָמַר לוֹ? לֶךְ לְךָ – שְׁנֵי גֵּרוּשִׁים, הֵם י' י' מִן א'. הָאוֹת ו' מִשָּׁם גֵּרֵשׁ אוֹתָהּ אוֹתוֹ רָם עַל כָּל רָמִים, שֶׁהוּא עִלַּת עַל כָּל הָעֶלְיוֹנִים. וּלְאָן שָׁלַח אוֹתוֹ? אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ, זוֹ הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן, אִם כָּךְ, מַה זֶּה מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ? אָמַר לוֹ, רַבִּי רַבִּי, שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים הֵם מִשְּׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת שֶׁהֵם אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה שֶׁנֶּאֱמַר לְמֹשֶׁה עֲלֵיהֶם, שֶׁהוּא הַדְּיוֹקָן שֶׁל אוֹתוֹ ו' הָעֶלְיוֹנָה.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה.

דְּאִתְתָּרַךְ מִתְּלַת אִלֵּין, דְּאִנּוּן תְּלַת עָלְמִין דְּאִתְמַר בְּהוֹן מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ (בְּרֵאשִׁית יב). וְדָא אִיהוּ אִמָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי כֶּתֶר (שם ג כ) אֵם כָּל חַי. דְּאָת ו' בְּמַעֲהָא אִיהִי א' בְּכֶתֶר עִלָּאָה. וא' תִּנְיָנָא בְּבִינָא וְאִיהוּ אָלֶ"ף תְּלִיתָאָה בְּאֶמְצָעִיתָא דְּאָת ו'. וְרָזָא דְּמִלָּה יו"ד ה"א וא"ו ה"א וְאִיהִי כֶּתֶר מַלְכוּת. אֶל הָאָרֶץ דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה דְּכְלִילָן בֵּהּ כֻּלְּהוּ. וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ מִסְּטְרָא דְּא' עִלָּאָה. וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ מִסְּטְרָא דְּא' תִּנְיָנָא. וֶהְיֵה בְּרָכָה מִסְּטְרָא דְּא' תְּלִיתָאָה.

וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה (שם יב י), דַּע כִּי לְבָא אִיהוּ דְּיוּרָא דִּנְשְׁמָתָא וְאִיהוּ שְׁבֵעָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ח ט) אֶרֶץ אֲשֶׁר (דף קלח ע"ב) לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תֶחְסַר כֹּל בָּהּ. וְכַד נַחְתָּא

לשון הקודש

אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם. כָּאן נִרְמָז שֶׁהִתְנָּרֵשׁ מִשְּׁלֹשָׁה אֵלֶּה, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ (בראשית יב). וְזוֹהִי הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהִיא כֶּתֶר אֵם כָּל חַי. שֶׁהָאוֹת ו' בְּמֶעְיָהּ הִיא א' בְּכֶתֶר עֶלְיוֹן, וְא' הַשֵּׁנִית בְּבִינָה, וְאָלֶ"ף הִיא שְׁלִישִׁית בָּאֶמְצַע שֶׁל הָאוֹת ו', וְסוֹד הַדָּבָר – יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְהִיא כֶּתֶר מַלְכוּת. אֶל הָאָרֶץ – זוֹ שְׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁכְּלוּלִים בָּהּ כֻּלָּם. וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ – מֵהַצַּד שֶׁל א' הָעֶלְיוֹנָה. וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ – מֵהַצַּד שֶׁל א' הַשְּׁנִיָּה. וֶהְיֵה בְּרָכָה – מֵהַצַּד שֶׁל א' הַשְּׁלִישִׁית.

וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה. דַּע כִּי הַלֵּב הוּא דִּיוּר הַנְּשָׁמָה, וְהִיא שְׁבֵעָה, שֶׁנֶּאֱמַר אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תֶחְסַר כֹּל בָּהּ.

נִשְׁמְתָא לְטַחוֹל דְּאִיהוּ רָעָב, בְּגִין דְּכָבֵד לָא יָהִיב לֵיהּ מִדָּמָא אֶלָּא שִׁיּוּרִין בִּישִׁין דִּילֵהּ וּבְגִין דָּא (שם יב) כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ.

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּנַחְתַּת תַּמָּן נִשְׁמְתָא דְּחִילַת מִתַּמָּן, שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבֹא מִצְרַיְמָה, קֹדֶם דְּאִתְקְרַב תַּמָּן נִשְׁמְתָא. וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, דָּא גּוּפָא. וּמָה אָמַר לָהּ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ. אַתְּ שַׁפִּירָא בְּזַכְוָן. וּבְגִינָךְ אֶנָא דָּחִיל דְּקָטְלִין לִי בְּגִינָךְ, (תהלים לז לב) דְּצוֹפֶה רָשָׁע לַצַּדִּיק, וּבְגִין דָּא (משלי כב ג) עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר. דְּזַכָּאָה דְּאִשְׁתְּכַח בֵּין חַיָּבַיָּא אִתְפַּם בֵּינַיְהוּ. וּבְגִין דָּא וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים, וְרָזָא דָּא (שמות א כב) כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד. וּבְגִין דָּא וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יְחַיּוּ. אֶלָּא אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי ז ד) אֱמֹר לַחָכְמָה אֲחֹתִי

לשון הקודש

וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת הַנְּשָׁמָה לַטְּחוֹל, שֶׁהוּא רָעֵב, מִשּׁוּם שֶׁכָּבֵד לֹא נוֹתֵן לוֹ מֵהַדָּם אֶלָּא הַשִּׁירַיִם הָרָעִים שֶׁלּוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה (שם) כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁיּוֹרֶדֶת שָׁם הַנְּשָׁמָה, פּוֹחֶדֶת מִשָּׁם, שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבֹא מִצְרַיְמָה. קֹדֶם שֶׁנִּקְרֶבָה שָׁם הַנְּשָׁמָה. וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ – זֶה הַגּוּף. וּמָה אוֹמֵר לָהּ? הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ. אַתְּ יָפָה בַּזְּכֻיּוֹת, וּבִגְלָלֵךְ אֲנִי פּוֹחֵד שֶׁיַּהַרְגוּ אוֹתִי בִּגְלָלֵךְ, שֶׁצּוֹפֶה רָשָׁע לַצַּדִּיק, וּמִשּׁוּם זֶה עָרוּם רָעָה רָעָה וְנִסְתָּר. שֶׁצַּדִּיק שֶׁנִּמְצָא בֵּין הָרְשָׁעִים, נִתְפָּס בֵּינֵיהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים, וְזֶה סוֹד כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד. וּמִשּׁוּם זֶה וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יְחַיּוּ.

אַתְּ. לְמַעַן יִיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ, בְּהַאי עָלְמָא. וְחָיְתָה נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ, לְעָלְמָא דְּאָתֵי.

אַדְהָכִי הָא עַמּוּדָא דְּנְהוֹרָא דְּאִתְחַזְיָא בְּטוּלָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר לֵיהּ. רִבִּי רִבִּי הָכָא רָזָא וְלֹא צָרִיךְ לְאִתְכַּסְיָא. בְּגִין מָארֵי חוֹבִין אַחֲזֵי קֳדָמַיְיהוּ מָארֵי דְּעוּתְרָא דְּלֹא כַּטְלִין לֵיהּ עַל מָמוֹנֵהּ. וּמַאי מָמוֹנָא דִּילֵהּ (שם יט יד) בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת וּמֵיְיָ אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת. דָּא בַּת עַיִן דְּאִתְמַר בָּהּ (בראשית כ טז) כְּסוּת עֵינַיִם, דְּצָרִיךְ לְאִתְכַּסָּאָה בֵּינֵי חַיָּבַיָּא, בְּגִין הַהוּא אוֹר דְּנָהִיר בָּהּ, דְּאִיהוּ בַּעְלָהּ דְּאִיהוּ רָז צָרִיךְ לְכַסָּאָה לֵיהּ מִבֵּינַיְיהוּ דְּלֹא אִתְפַּם עָלֵהּ.

בְּגִין דַּחֲשׁוֹכָא דְּאִיהוּ נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי מְקַנֵּא עַל נְהוֹרָא דְּאִיהוּ אוֹר הַגָּנוּז, דְּאִתְמַר בֵּיהּ וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ (שמות ב ב).

לשון הקודש

אֶלָּא אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֱמֹר לַחָכְמָה אֲחֹתִי אַתְּ. לְמַעַן יִיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ – בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְחָיְתָה נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ – לָעוֹלָם הַבָּא.

בֵּינְתַיִם הִנֵּה הָעַמּוּד שֶׁל הָאוֹר שֶׁנִּרְאֶה בְּצִלּוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן, וְאָמַר לוֹ, רַבִּי רַבִּי, כָּאן סוֹד וְלֹא צָרִיךְ לְכַסּוֹת, מִשּׁוּם בַּעֲלֵי חוֹבוֹת מַרְאֶה לִפְנֵיהֶם, בַּעֲלֵי עֹשֶׁר, שֶׁלֹּא יַהֲרְגוּ אוֹתוֹ עַל מָמוֹנוֹ. וּמַהוּ מָמוֹנוֹ? בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת וּמֵהּ׳ אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת. וְזוֹ בַּת עַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כְּסוּת עֵינַיִם, שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְכַּסּוֹת בֵּין הָרְשָׁעִים, מִשּׁוּם אוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ, שֶׁהוּא בַּעְלָהּ, שֶׁהוּא סוֹד, צָרִיךְ לְכַסּוֹתוֹ מִבֵּינֵיהֶם שֶׁלֹּא נִתְפָּס עָלָיו.

מִשּׁוּם שֶׁחַשְׁכָה, שֶׁהוּא נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי,

וְהָכִי מָאן דְּאִתְגְּלֵי לֵיהּ אוֹר דְּאִיהוּ רָ"ז בֵּין חַיָּבַיָּא. צָרִיךְ לְכַסָּאָה לֵיהּ עַד דְּיֵיתוֹן צַדִּיקַיָּא לְאַנְהָרָא בֵּינַיְיהוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים צז יא) אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק. וְאִי לָא טָמִיר לֵיהּ מַה כְּתִיב (בראשית יב יד) וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה וגו', וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה.

פָּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר יַי לִבְנֵי עָלְמָא דְּאִנּוּן אֲטִימִין לִבָּא וּסְתִימִין עֵינִין. דְּהָא כְּמָה רָזִין סְתִימִין אִית בְּאוֹרַיְתָא וְלָא מַשְׁגִּיחִין בְּהוֹן. דְּלָא בָּעָאן אֶלָּא לְמֵיכַל תִּבְן דְּאוֹרַיְתָא, דְּאִיהוּ פְּשַׁט לְבוּשָׁא דְּאוֹרַיְתָא, וְלָא טַעֲמִין מִן מֹחָא מִלְּגָאו.

תָּא חֲזֵי אִית נִשְׁמְתָא דְּאִיהוּ גּוּפָא לְנִשְׁמְתָא. וְאִית נִשְׁמְתָא לְנִשְׁמְתָא. וְאִית נִשְׁמְתָא דְּכוּרָא דְּאִתְקְרִיאַת אַבְרָם. וְאִית נִשְׁמְתָא נוּקְבָא

לשון הקודש

מְקַנֵּא עַל הָאוֹר שֶׁהוּא אוֹר הַגָּנוּז, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ (שמות ב).

וְכָךְ מִי שֶׁמִּתְגַּלֶּה לוֹ אוֹר שֶׁהוּא רָ"ז בֵּין הָרְשָׁעִים, צָרִיךְ לְכַסּוֹתוֹ עַד שֶׁיָּבֹאוּ הַצַּדִּיקִים לְהָאִיר בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק. וְאִם לֹא מַטְמִין אוֹתוֹ, מַה כָּתוּב? (בראשית יב) וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה, וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה.

פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אוֹי לִבְנֵי הָעוֹלָם שֶׁהֵם אֲטוּמִים בַּלֵּב וּסְתוּמֵי עֵינַיִם, שֶׁהֲרֵי כַּמָּה סוֹדוֹת נִסְתָּרִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה וְלֹא מַשְׁגִּיחִים בָּהֶם, שֶׁאֵין רוֹצִים אֶלָּא לֶאֱכֹל אֶת הַתֶּבֶן שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַפְּשָׁט, לְבוּשָׁהּ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלֹא טוֹעֲמִים מִן הַמֹּחַ שֶׁבְּפְנִים.

בֹּא וּרְאֵה, יֵשׁ נְשָׁמָה שֶׁהִיא גּוּף לַנְּשָׁמָה,

דְּאִתְקְרִיאַת שָׂרַי. וְאַף עַל גַּב דְּאִתְקְרִיאַת דְּכוּרָא, הַאי נִשְׁמְתָא אַבְרָם בְּלֹא ה' טָפֵל אִיהוּ לְנִשְׁמְתָא דְּאִיהִי שָׂרַי נוּקְבָא דְּתַמָּן י', אוֹ לְשָׂרָה דְּתַמָּן ה'. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין דְּטָפֵל הֲוָה אַבְרָם לְשָׂרָה בַּנְּבוּאָה, בְּגִין דְּאִיהִי זָכְתָה לִתְרֵין אַתְוָן, י' בְּקַדְמִיתָא שָׂרַי וּלְבַסּוֹף שָׂרָה בְּה'. כַּד חֲוָת בְּיוּ"ד חֲוָת יְחִידָא. וְכַד זָכְתָה בְּה' אִתְקְרִיאַת אִמָּא. וְכַד חֲוָת יְחִידָא בְּיוּ"ד עָלַהּ אִתְּמַר (תהלים יז ח) שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עָיִן.

וּפַרְעֹה דְּאִיהוּ דְּיוֹקְנָא דְּנָחָשׁ חַיָּבָא, בָּתַר דְּשָׂבְחוּהָ כְּתִיב (בראשית יב טו) וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה. וְדָא רָמִיז לְגָלוּתָא דְּמִצְרַיִם דְּגָלְתָא שְׁכִינָה בְּמִצְרַיִם. וְנָחָשׁ בָּעָא לְקָרְבָא לָהּ. מַה כְּתִיב (במדבר א כא) וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת. וַיִּנַּע ה' אֶת

לשון הקודש

וֵיֵשׁ נִשְׁמָה לִנְשָׁמָה, וְיֵשׁ נִשְׁמָה זְכָרִית שֶׁנִּקְרֵאת אַבְרָם. וְיֵשׁ נִשְׁמָה נְקֵבָה שֶׁנִּקְרֵאת שָׂרַי. וְאַף עַל גַּב שֶׁנִּקְרֵאת זָכָר, הַנִּשְׁמָה הַזּוֹ אַבְרָם בְּלִי ה' הִיא טְפֵלָה לַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא נְקֵבָה שָׂרַי שֶׁשָּׁם י', אוֹ לְשָׂרָה שֶׁשָּׁם ה'. וּמְשׁוּם זֶה פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁטָּפֵל הָיָה אַבְרָם לְשָׂרָה בִּנְבוּאָה, מְשׁוּם שֶׁהִיא זָכְתָה לִשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת – י' בַּתְּחִלָּה, שָׂרַי, וּלְבַסּוֹף שָׂרָה בְּה'. כְּשֶׁהָיְתָה בְּיוּ"ד הָיְתָה יְחִידָה, וּכְשֶׁזָּכְתָה בְּה' נִקְרֵאת אֵם. וּכְשֶׁהָיְתָה יְחִידָה בְּיוּ"ד נֶאֱמַר עָלֶיהָ שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עָיִן.

וּפַרְעֹה, שֶׁהוּא דְּמוּת שֶׁל נָחָשׁ רָשָׁע, אַחַר שֶׁשִּׁבְּחוּהָ, כָּתוּב וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה. וְזֶה רוֹמֵז לְגָלוּת מִצְרַיִם שֶׁגָּלְתָה הַשְּׁכִינָה בְּמִצְרַיִם. וְהַנָּחָשׁ רָצָה לְקָרֵב אֵלֶיהָ, מַה כָּתוּב? וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת.

פַּרְעֹה. וְדָא רָמִיז לְמָחָאן דְּמָחָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַרְעֹה וּלְמִצְרַיִם וְלִמְמָנָן דִּילְהוֹן. וּמַה כְּתִיב וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ. כְּגַוְנָא דְּפַרְעֹה בְּמִצְרַיִם דְּאָמַר לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל (ירמיה טו א) שַׁלַּח מֵעַל פָּנַי וְיֵצֵאוּ. וְהַאי אִיהִי אַבְטָחוּתָא לְיִשְׂרָאֵל וְלִשְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא בַּתְרָאָה.

מִיָּד דְּיִבְעוֹן אֻמִּין דְּעָלְמָא לְקָרְבָא לְגַבָּהּ וּלְדַחֲקָא לָהּ, אַגְרָא דְּכַלָּה דּוֹחֲקָא. כְּתִיב וַיְנַגַּע ה' אֶת פַּרְעֹה. מִיָּד (במדבר לג ד) וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דְּעַל שְׁכִינְתָּא אִתְמַר (ישעיה מב ח) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן. (במדבר א נא) וְהַזָּר הַקָּרֵב לְגַבָּהּ יוּמָת.

וּכְמָה דְּפַרְעֹה קַדְמָאָה אָמַר הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ, הָכִי אָמַר פַּרְעֹה (שמות יב לא) קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ

לשון הקודש

וַיְנַגַּע ה' אֶת פַּרְעֹה. וְזֶה רוֹמֵז לַמַּכּוֹת שֶׁהִכָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת פַּרְעֹה וְאֶת הַמִּצְרִים וְאֶת הַמְמֻנִּים שֶׁלָּהֶם. וּמַה כָּתוּב? וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ. כְּמוֹ שֶׁפַּרְעֹה בְּמִצְרַיִם שֶׁאָמַר לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל שַׁלַּח מֵעַל פָּנַי וְיֵצֵאוּ. וְזוֹהִי הַהַבְטָחָה לַשְּׁכִינָה וּלְיִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת הָאַחֲרוֹנָה.

מִיָּד כְּשֶׁיִּרְצוּ הָאֻמּוֹת עוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים שֶׁל הָעוֹלָם לִקְרֹב אֵלֶיהָ וְלִדְחֹק אוֹתָהּ, שְׂכַר הַכַּלָּה הַדּוֹחֶקֶת, כָּתוּב וַיְנַגַּע ה' אֶת פַּרְעֹה. מִיָּד – וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. שֶׁעַל הַשְּׁכִינָה נֶאֱמַר אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן, וְהַזָּר הַקָּרֵב אֵלֶיהָ יוּמָת.

וּכְמוֹ שֶׁפַּרְעֹה הָרִאשׁוֹן אָמַר הִנֵּה אִשְׁתְּךָ

עַמִּי, וְכָךְ עֲתִידִין עַמְמִין דְּעָלְמָא לְמֵימַר לְיִשְׂרָאֵל קוּמוּ צְאוּ, פּוּקוּ מִבֵּינָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַפִּיק לוֹן מִבֵּינַיְהוּ עַד דְּנָטִיל מָאנֵיהּ.

וּכְמָה דְּאִתְּמַר וַיְצַו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֵת אִשְׁתּוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ. כְּגַוְונָא דָּא בִּגְלוּתָא בַּתְרָאָה הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה סו כ) וְהֵבִיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לַה' וְגוֹ'.

אַדְהָכִי הָא אֵלְיָהוּ אִזְדַּמַּן לְגַבֵּהּ וְאָמַר רִבִּי רִבִּי וַדַּאי כְּגַוְונָא דָּא אִיהוּ בִּנְשִׁמְתָא דְּאִיהִי מִסְּטְרָא דְּשְׁכִינְתָּא. וְיֵצֶר הָרָע בָּעֵי לְקָרְבָא לְגַבֵּהּ וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָחֵי לֵהּ בְּכַמָּה מַכְתְּשִׁין, כְּגַוְונָא דְּמָחָא לְפַרְעֹה עַל דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם.

לשון הקודש

כַּח וָלֵךְ, כָּךְ אָמַר פַּרְעֹה קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, וְכָךְ עֲתִידִים הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם לוֹמַר לְיִשְׂרָאֵל קוּמוּ צְאוּ, צְאוּ מִבֵּינֵינוּ. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מוֹצִיא אוֹתָם מִבֵּינֵיהֶם עַד שֶׁלָּקַח אֶת כֵּלָיו.

וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְצַו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֵת אִשְׁתּוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ – כְּמוֹ כֵן בַּגָּלוּת הָאַחֲרוֹנָה. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְהֵבִיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לַה' וְגוֹ'.

בֵּינְתַיִם הִנֵּה אֵלְיָהוּ הַזַּדְּמִן אֵלָיו, וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, וַדַּאי כְּמוֹ זֶה הוּא בִּנְשָׁמָה שֶׁהִיא מִצַּד הַשְּׁכִינָה. וְיֵצֶר הָרָע רוֹצֶה לִקְרֵב אֵלֶיהָ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַכֶּה אוֹתוֹ בְּכַמָּה מַכּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהִכָּה אֶת פַּרְעֹה עַל דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם.

וּבְהַהוּא זִמְנָא נָחִית סַמָּאֵ"ל וְכָל חֵילָיו לְהַהִיא נִשְׁמְתָא, וְנָטִיר לָהּ עַד דְּאִתְקְרִיבַת לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָכִי כְּגַוְנָא דָּא כָּל בַּר נָשׁ דְּבָעֵי לְקָרְבָא לְצַדִּיק לְאַנְזָקָא לֵיהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָחֵי לֵיהּ בְּכַמָּה מַכְתְּשִׁין עַד דְּיִתְחַזַּר לְשַׁעְבּוּדֵהּ. וּבְגִין דָּא אָמְרָה אִנְתּוּ דְּהָמָן חַיָּבָא (אסתר ו יג) אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים מָרְדְּכַי לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נָפוֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו. אֲבָל נִשְׁמְתָא דְּלָאו אִיהִי מִסִּטְרָא דְּרוּחָא דְּקֻדְשָׁא, אִית לָהּ לְאִסְתַּמְרָא, דְּאִית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִקַּטְרְגָא עָלֵהּ, (משלי כב ג) וְעָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר.

וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם (בראשית יד א), מַאי וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. אָמַר לֵיהּ אֱלִיָּהוּ וַדַּאי בְּזִמְנָא דְּנִשְׁמְתָא אִשְׁתְּזִיבָה מֵהַהוּא מְמָנָא בִּישָׁא, דְּאִיהוּ אֵל אַחֵר מֶלֶךְ מִצְרַיִם מַלְכָּא דְּאִנּוּן צוֹרְרִים דְּדַחֲקִין

לשון הקודש

וּבְאוֹתוֹ זְמַן יוֹרֵד סָמָאֵ"ל וְכָל חֵילָיו לַנְּשָׁמָה הַהִיא, וְשׁוֹמֵר אוֹתָהּ עַד שֶׁמִּתְקָרֶבֶת לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְכָךְ כְּמוֹ זֶה כָּל אָדָם שֶׁרוֹצֶה לְקָרֵב לַצַּדִּיק לְהַזִּיק אוֹתוֹ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַכֶּה אוֹתוֹ בְּכַמָּה מַכּוֹת לְהַזּוֹיקוֹ עַד שֶׁיַּחֲזוֹר לְשַׁעְבּוּדוֹ. וּמְשׁוּם זֶה אָמְרָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל הָמָן הָרָשָׁע, (אסתר ו) אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים מָרְדְּכַי, לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נָפוֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו. אֲבָל הַנְּשָׁמָה שֶׁאֵינָהּ מִצַּד רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, יֵשׁ לָהּ לְהִשָּׁמֵר, שֶׁיֵּשׁ רְשׁוּת לַמְקַטְרֵג עָלֶיהָ, וְעָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר.

וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. מַה זֶּה וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם? אָמַר לוֹ אֵלִיָּהוּ, וַדַּאי בִּזְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה נִצּוֹלָה מֵהַמְמֻנֶּה הָרָע הַהוּא, שֶׁהוּא אֵל אַחֵר מֶלֶךְ מִצְרַיִם, מֶלֶךְ שֶׁל

לְנִשְׁמָתִין, וְאִנּוּן מַלְאָכֵי הַמָּלָה מַזִּיקִין כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, נִשְׁמָתִין דְּרַשִּׁיעַיָּא הֵן הֵן הַמַּזִּיקִין בָּעוֹלָם.

מַה כְּתִיב בְּמָארֵי נִשְׁמְתָא וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. אִסְתְּלַק עָלַיְהוּ בְּתֻקְפָּא סַגֵּי הוּא וְנִשְׁמָתֵהּ וְכָל דִּילֵהּ. וַאֲפִלּוּ לוֹט עִמֵּהּ דְּאִיהוּ שֵׁד (דף קלט ע"א) מִסְּטָרָא דִּימִינָא, דְּלָאו כָּל שֵׁדִין שַׁוְיָן, דְּאִית דְּאִנּוּן כְּגַוְנָא דְּמַלְאָכִין קַדִּישִׁין, דְּיָדְעִין מַה דַּהֲוָה וּמַה דְּעָתִיד לְמֶהֱוֵי. וְעַל הַאי שֵׁד אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (בראשית ב יח) אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר. אִם זָכָה עֵזֶר. וְאִם לָאו (כְּנֶגְדּוֹ עֵזֶר דְּזָכָה לְאוֹת י׳ דִּבְרִית מִילָה וְאִתְעֲבִיד שַׁדַּי וְאִם לָאו) אִיהוּ כְּנֶגְדּוֹ שֵׁד. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית יג ו) וְלֹא נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו.

לשון הקודש

אוֹתָם הַצּוֹרְרִים שֶׁדּוֹחֲקִים אֶת הַנְּשָׁמוֹת, וְאוֹתָם מַלְאֲכֵי הַחַבָּלָה הַמַּזִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, נִשְׁמוֹת הָרְשָׁעִים הֵם הֵם הַמַּזִּיקִים בָּעוֹלָם.

מַה כָּתוּב בְּבַעַל הַנְּשָׁמָה? וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. הִתְעַלָּה עֲלֵיהֶם בְּחֹזֶק רַב, הוּא וְנִשְׁמָתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. וַאֲפִלּוּ לוֹט עִמּוֹ, שֶׁהוּא שֵׁד מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁלֹּא כָּל הַשֵּׁדִים שָׁוִים. שֶׁיֵּשׁ שֵׁדִים שֶׁהֵם כְּמוֹ מַלְאָכִים קְדוֹשִׁים, שֶׁיּוֹדְעִים מַה שֶּׁהָיָה וּמַה שֶּׁעָתִיד לִהְיוֹת, וְעַל הַשֵּׁד הַזֶּה אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר. אִם זָכָה – עֵזֶר, וְאִם לֹא (כְּנֶגְדּוֹ עֵזֶר, שֶׁזָּכָה לְאוֹת י׳ שֶׁל בְּרִית מִילָה, וְנַעֲשָׂה שַׁדַּי. וְאִם לֹא) – הַשֵּׁד הוּא כְּנֶגְדּוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית יג) וְלֹא נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו.

וְעוֹד אִי זָכָה בַּר נָשׁ אִיהוּ עֵזֶר, אֵימָתַי בְּלֵילְ שַׁבָּת דְּאוֹזְפִין תְּרֵין מַלְאָכִין לְבַר נָשׁ, דָּא יֵצֶר הַטּוֹב וְדָא יֵצֶר הָרָע. אִי זָכָה יֵצֶר הַטּוֹב מְבָרֵךְ לְבַעַל הַבַּיִת וּלְאִנְתְּתֵהּ וְכָל דִּילֵהּ, וְיֵצֶר הָרָע אִיהוּ עוֹזֵר לֵיהּ בְּעַל כָּרְחֵהּ וְעוֹנֶה אָמֵן. וְאִי לָאו אִיהוּ כְּנֶגְדּוֹ, וְלַייט לֵיהּ וּלְכָל דִּילֵהּ. וּבְגִין דָּא אִתְקְרֵי לוֹט דְּאַיְתֵי לְוָטִין עַל הַהוּא בַּר נָשׁ וְעַל בֵּיתֵהּ, וְאִיהוּ אָעִיל קְטָטָה בְּבֵיתֵהּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם ז) וַיְהִי רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה לוֹט.

וּבְהַהוּא זִמְנָא (שם יג) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אַל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְגוֹ' כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנָחְנוּ. מִסְּטְרָא דְּהַאי גּוּפָא. וּמָה אָמַר לוֹ הֲלֹא כָל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ (שם). וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מָארֵי מַתְנִיתִין אִם רָאִיתָ שֶׁיֵּצֶר הָרָע מִתְגַּבֵּר

לשון הקודש

וְעוֹד, אִם זָכָה אָדָם – הוּא עֵזֶר. מָתַי? בְּלֵיל שַׁבָּת שֶׁמְּלַוִּים שְׁנֵי מַלְאָכִים אֶת הָאָדָם, זֶה הַיֵּצֶר הַטּוֹב וְזֶה הַיֵּצֶר הָרָע. אִם זָכָה – יֵצֶר הַטּוֹב מְבָרֵךְ אֶת בַּעַל הַבַּיִת וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, וְיֵצֶר הָרָע עוֹזֵר לוֹ בְּעַל כָּרְחוֹ וְעוֹנֶה אָמֵן. וְאִם לֹא – הוּא כְּנֶגְדּוֹ וּמְקַלֵּל אוֹתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָא לוֹט, שֶׁמֵּבִיא קְלָלוֹת עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְעַל בֵּיתוֹ וּמַכְנִיס קְטָטָה בְּבֵיתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיְהִי רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה לוֹט.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, (שם) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אַל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְגוֹ' כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנָחְנוּ. מִצַּד שֶׁהוּא הַגּוּף. וּמָה אָמַר לוֹ? הֲלֹא כָל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ (שם). וּמִשּׁוּם זֶה אָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אִם רָאִיתָ

עָלֶיךָ הוֹלִיכֵהוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. אִם אֶבֶן הוּא נִמּוֹחַ וְאִם בַּרְזֶל מִתְפּוֹצֵץ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן לְאֵלְיָהוּ דָּא יַנּוּקֵי יָדְעֵי לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי רִבִּי, וַדַּאי הָכִי הוּא, אֲבָל רָזָא דְּמִלֵּי דְּפָרָשְׁתָּא דָּא, לָאו אִנּוּן לְגַלָּאָה הַכָּא אֶלָּא בֵּינִי וּבֵינָךְ.

פְּתַח וְאָמַר (בראשית יב) וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ. מַאי רָעָב הָכָא. אֶלָּא וַדַּאי כַּד אִסְתַּלַּק נְבִיעוּ מֵאַרְעָא דִּשְׁכִינְתָּא, מִיָּד כְּתִיב וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ (שם). וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה, נָחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַיְרָא בֵּין סִטְרִין בִּישִׁין אִלֵּין, בְּגִין זַרְעָא דִּילֵיהּ לְמֶהֱוֵי נָטִיר בֵּינַיְיהוּ.

אָמַר לֵיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן רִבִּי רִבִּי וְהָא כְּתִיב בְּשִׁכְינְתָּא (דברים ח ט) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. אָמַר לֵיהּ וַדַּאי הָכִי הוּא. דִּבְזִמְנָא

לשון הקודש

שֶׁיֵּצֵר הָרָע מִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ, הוֹלִיכֵהוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. אִם אֶבֶן הוּא נִמּוֹחַ, וְאִם בַּרְזֶל – מִתְפּוֹצֵץ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן לְאֵלְיָהוּ, אֶת זֶה גַּם יְלָדִים יוֹדְעִים אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, רַבִּי רַבִּי, וַדַּאי כָּךְ הוּא, אֲבָל סוֹד דִּבְרֵי הַפָּרָשָׁה הַזּוֹ אֵינָם לְגִלּוּי כָּךְ, אֶלָּא בֵּינִי וּבֵינָךְ.

פְּתַח וְאָמַר, (שם יב) וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ. מָה הָרָעָב כָּאן? אֶלָּא וַדַּאי כְּשֶׁמִּסְתַּלֵּקֶת הַנְּבִיעָה מֵאֶרֶץ הַשְּׁכִינָה, מִיָּד כָּתוּב וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ (שם). וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה, יָרַד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לָדוּר בֵּין הַצְּדָדִים הָרָעִים הַלָּלוּ, כְּדֵי שֶׁזַּרְעוֹ יִהְיֶה שָׁמוּר בֵּינֵיהֶם.

אָמַר לוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן, רַבִּי רַבִּי, וַהֲרֵי כָּתוּב בַּשְּׁכִינָה אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת

דְּיִשְׂרָאֵל נָטְרִין אוֹת בְּרִית, אִתְמְלִיאַת כָּל טוּב וְלֹא חָסֵר מִנַּהּ (נִבְיעוּ. וְכַד לָא נָטְרִין בְּרִית אִסְתַּלַק נְבִיעוּ מִנַּהּ), וְאִתְמַר בָּהּ (בראשית א ט) וְתֶרְאֶה הַיַּבָּשָׁה.

וּבְהַהוּא זִמְנָא אִי לָא נָחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַטְרָא לָהּ, אִית רְשׁוּת לְסִטְרִין אָחֳרָנִין לְקָרְבָא תַּמָּן. וְהַהוּא דְּגָרִים דָּא אִית רְשׁוּ לְמִקַּטְרְגָא לְקַטְלָא לֵיהּ. בְּגִין דָּא אָמַר לֵיהּ וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים וְגוֹ' (שם). וְעַל דָּא אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ (שם) לֹא תִשְׁתְּמוֹדַע בֵּינַיְיהוּ.

וְאִי תֵּימָא מָה חָב אַבְרָם. אֶלָּא חוֹבָה דִּילֵיהּ קַדָּם דְּאָתֵי לְעָלְמָא, הֲוָה בְּאוֹת ה' דְּחֶסְרוֹנָא דִּילֵיהּ תַּמָּן הֲוָה. וּבְגִין דָּא הֲוָה אִתְקְרֵי אַבְרָם בְּלֹא ה' עַד דְּזָכָה לָהּ וּבָהּ אִשְׁתְּלִים בְּכָל אֲבְרוֹהִי. וּבְגִין יוּד דַּהֲוָה בְּשָׂרַי אָמַר אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ

לשון הקודש

תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. אָמַר לוֹ, וַדַּאי כָּךְ הוּא! שֶׁבִּזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים אוֹת הַבְּרִית, הִיא מִתְמַלֵּאת כָּל טוּב וְלֹא חָסֵר מִמֶּנָּה (שֶׁפַע. וְכַאֲשֶׁר לֹא שׁוֹמְרִים הַבְּרִית, מִסְתַּלֵּק הַשֶּׁפַע מִמֶּנָּה), וְנֶאֱמַר בָּהּ וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, אִם לֹא יוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִשְׁמֹר אוֹתָהּ, יֵשׁ רְשׁוּת לַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים לִקְרַב לְשָׁם. וְאוֹתוֹ שֶׁגּוֹרֵם אֶת זֶה, יֵשׁ רְשׁוּת לַמְקַטְרֵג לַהֲרֹג אוֹתוֹ. מִשּׁוּם זֶה אָמַר לָהּ וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים וְגוֹ' (שם). וְעַל זֶה אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ (שם), לֹא תִוָּדְעִי בֵּינֵיהֶם.

וְאִם תֹּאמַר מָה חָטָא אַבְרָם? אֶלָּא חֶטְאוֹ קֹדֶם שֶׁבָּא לָעוֹלָם הָיָה בָּאוֹת ה', בְּחִסָּרוֹנוֹ שָׁם הָיָה. וּמִשּׁוּם זֶה הָיָה נִקְרָא אַבְרָם בְּלִי ה', עַד שֶׁזָּכָה לָהּ וּבָהּ נִשְׁלַם

לְאַגָּנָא. לְמַעַן יִיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ (שם) בַּת יְחִידָאָה. וְאִתְמַר בָּהּ (תהלים קיח כב) אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים. יִיטַב לִי מִפִּטְרָא דְּטוֹב. וְחָיְתָה נַפְשִׁי מִפִּטְרָא דְּחַי עָלְמִין. בְּגִין דְּתֵרִין דַּרְגִּין אִלֵּין יִתְבְּנֵי בְּהוֹן עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וְצַדִּיק.

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה וְגוֹ' (בראשית כג א). פְּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר דְּמִיכִין דְּחֶבְרוֹן קוּמוּ. וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה, מָאן שָׂרָה הָכָא. דָּא שְׁכִינְתָּא. בְּגִין דִּלְתַתָּא בְּצַדִּיק (שם א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָכִי צַדֶּקֶת דָּא אִתְבְּרִיאַת בְּדִיוּקְנֵהּ דִּשְׁכִינְתָּא.

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה דָּא שְׁכִינְתָּא. וּמַאי נִיהוּ חַיִּים דִּילֵהּ יָ"ה וְדָא הַהוּא שְׁכִינָה. שָׁכֵן יָ"ה, וְהַאי אִיהוּ חַיִּים דִּנְשָׁמְתָא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קו ו) כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָ"ה. וְהַאי ה' בְּא"ת ב"ש צ'. וְעִם י'

לשון הקודש

בְּכָל אֵיבָרָיו. וּמְשׁוּם יו"ד שֶׁהָיְתָה בְּשָׂרַי, אָמַר אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ, לְהָגֵן. לְמַעַן יִיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ (שם), בַּת יְחִידָה, וְנֶאֱמַר בָּהּ אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים. יִיטַב לִי – מִצַּד שֶׁל הַטּוֹב, וְחָיְתָה נַפְשִׁי – מִצַּד שֶׁל חַ"י הָעוֹלָמִים, מְשׁוּם שֶׁשְּׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הַלָּלוּ נִבְנָה בָּהֶם הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי וְצַדִּיק.

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה וְגוֹ'. פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, יִשְׁנֵי חֶבְרוֹן קוּמוּ. וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה, מִי שָׂרָה כָּאן? זוֹ הַשְּׁכִינָה, מְשׁוּם שֶׁלְּמַטָּה בְּצַדִּיק וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. כָּךְ הַצַּדֶּקֶת הַזּוֹ נִבְרְאָה בִּדְיוּקָנָהּ שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה – זוֹ הַשְּׁכִינָה. וּמִי הוּא הַחַיִּים שֶׁלָּהּ? יָ"ה, וְזֶהוּ הַשְּׁכִינָה. שָׁכֵן יָ"ה. וְזֶהוּ הַחַיִּים שֶׁל הַנְּשָׁמָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָ"ה. וְהֵה' הַזּוֹ בְּא"ת ב"ש – צ'. עִם י' עוֹלֶה לְק', וְהֵם מֵאָה

סָלִיק לְמֵאָה. וְאִנּוּן מֵאָה בִּרְכָאן דְּחַיָּב בַּר נָשׁ לְאַרְקָא בְּכָל יוֹמָא לִשְׁכִינְתָּא. וְדָא אִיהוּ מֵאָה שָׁנָה. וְעָלַיְהוּ מָנֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ (דברים י יב) מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ, אַל תִּקְרֵי מָ"ה אֶלָּא מֵאָ"ה.

וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים אִלֵּין עֶשֶׂר אֲמִירָן וְעֶשֶׂר דִּבְרוֹת וְשֶׁבַע יוֹמִין קַדְמָאִין דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית וְשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וְיוֹם הַשַּׁבָּת דְּאִיהוּ וַיְכֻלּוּ כְּלָלָא דְּכֻלְּהוּ. וּלְקַבְלַיְהוּ אִתְיְהִיבַת אוֹרַיְתָא בְּעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע אַתְוָן, כ"ב דְּאוֹרַיְתָא וְחָמֵשׁ דְּאִנּוּן מַנְצְפַּ"ךְ דְּצוֹפִים אֲמָרוּם.

וְאִם חַס וְשָׁלוֹם עַבְרִין עָלַיְהוּ יִשְׂרָאֵל מִתְבַּדְּרִין לְאַרְבַּע סִטְרִין, וּשְׁכִינְתָּא גָּלְתָא עִמְּהוֹן הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַתָּמָת שָׁרָה. מִיתָה דִּילֵהּ דְּאִסְתְּלַק יָ"הּ'

לשון הקודש

בְּרָכוֹת שֶׁחַיָּב אָדָם לְהָרִיק בְּכָל יוֹם בַּשְּׁכִינָה, וְזֶהוּ מֵאָה שָׁנָה. וַעֲלֵיהֶם צִוָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ. אַל תִּקְרֵי מָ"ה אֶלָּא מֵאָ"ה.

וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים – אֵלּוּ עֶשֶׂר אֲמִירוֹת וַעֲשָׂרָה דִּבְרוֹת וְשִׁבְעָה הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, וְשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וְיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא וַיְכֻלּוּ, הַכְּלָל שֶׁל כֻּלָּם. וּכְנֶגְדָּם נִתְּנָה תוֹרָה בְּעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע אוֹתִיּוֹת – עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שֶׁל הַתּוֹרָה, וְחָמֵשׁ שֶׁהֵן מנצפ"ך שֶׁהַצּוֹפִים אָמְרוּ אוֹתָם.

וְאִם חַס וְשָׁלוֹם עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, מִתְפַּזְּרִים לְאַרְבַּעַת הַצְּדָדִים, וְהַשְּׁכִינָה גָּלְתָה עִמָּהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַתָּמָת שָׂרָה.

מִנַּה וְאִשְׁתְּאָרַת כ"ס חָסֵר. וּבְגִין דָּא (שמות יז טז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֵּ"ס יָ"ה.

בְּקַרְיַת אַרְבַּע אִלֵּין אַרְבַּע סִטְרִין דְּאִתְבַּדְּרַת עַם יִשְׂרָאֵל וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ בִּצְלוֹתָא וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. דְּגָלוּתָא אִיהִי מִיתָה לִשְׁכִינְתָּא וּלְכָל יִשְׂרָאֵל בְּנָהָא.

וְעוֹד וַתָּמֹת שָׂרָה בְּקַרְיַת אַרְבַּע, אִלֵּין תְּהוֹ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ וּתְהוֹם דְּאִיהִי אִתְלְבִישַׁת בְּאַרְעָא דְּאִתְמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וְגוֹ' (בראשית א ב). מִשְׁכִּינָה וְצַדִּיק דְּלֵית בָּהּ נְבִיעוּ דְּאוֹרַיְתָא. מֵאַרְבַּע חֵיוָן דְּיֶלֶה דְּאִנּוּן אַרְבַּע חַיּוֹת הַכִּסֵּא, גָּלוּ בְּאַרְבַּע יְסוֹדִין אֵלּוּ דְּאִנּוּן תְּהוֹ קַו יָרֹק, קִלְפָּה יְרֻקָּה דְּאֶגּוֹזָא. בֹּהוּ גָּוֹן חִוָּר קִלְפָּה תִּנְיָנָא, וְחֹשֶׁךְ קִלְפָּה תְּלִיתָאָה דְּאֶגּוֹזָא דְּאִיהוּ אֵשׁ מִתְלַקַּחַת. תְּהוֹם חָלָל

לשון הקודש

הַמִּיתָה שֶׁלָּהּ שֶׁהִסְתַּלֵּק מִמֶּנָּה יָ"ה וְנִשְׁאָר כֵּ"ס חָסֵר. וּמִשּׁוּם זֶה וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֵּ"ס יָ"ה.

בְּקַרְיַת אַרְבַּע – אֵלּוּ אַרְבָּעָה צְדָדִים שֶׁהִתְפַּזֵּר עַם יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְנוּ בַּתְּפִלָּה וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. שֶׁהַגָּלוּת הִיא מִיתָה לַשְּׁכִינָה וּלְכָל יִשְׂרָאֵל בָּנֶיהָ.

וְעוֹד, וַתָּמֹת שָׂרָה בְּקַרְיַת אַרְבַּע – אֵלּוּ תֹּהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ וּתְהוֹם, שֶׁהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בָּאָרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וְגוֹ' (בראשית א). מִשְׁכִּינָה וְצַדִּיק שֶׁאֵין בּוֹ נְבִיעָה שֶׁל הַתּוֹרָה. מֵאַרְבַּע הַחַיּוֹת שֶׁל הַכִּסֵּא, גָּלוּ שֶׁהֵן אַרְבַּע הַחַיּוֹת שֶׁל הַכִּסֵּא, גָּלוּ בְּאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת אֵלּוּ, שֶׁהֵם תֹּהוּ – קַו יָרֹק, הַקְּלִפָּה הַיְרֻקָּה שֶׁל הָאֱגוֹז. בֹּהוּ – גָּוֶן לָבָן, קְלִפָּה שְׁנִיָּה. וְחֹשֶׁךְ – קְלִפָּה שְׁלִישִׁית שֶׁל הָאֱגוֹז, שֶׁהוּא אֵשׁ

דְּאֱגוֹזָא דְּתַמָּן מֹחָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא כּוּרְסַיָּיא יְקָרָא וְאַרְבַּע חֵיוָן דִּילֵהּ. דְּהָכִי אִתְפְּלַג מֹחָא דְּאֱגוֹזָא לְאַרְבַּע סְטִרִין דְּעָלַיְהוּ קַיְמָא מֹחָא.

וְאִלֵּין אִנּוּן לָקְבֵל אַרְבַּע רְהִיטֵי מֹחָא דְּבַר נָשׁ (איוב י יא) עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשׂוֹכְכֵנִי. אִנּוּן אַרְבַּע קְלִפִּין דְּאֱגוֹזָא דְּאִנּוּן בְּרָזָא דְּעָרְלָה דְּעָלַיְהוּ אִתְּמַר (בראשית ג כא) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם (שם ג).

וְאוֹקְמוּהָ קַדְמָאֵי מַאי עוֹר, דָּא מִשְׁכָּא דְּחִוְיָא.

וּבְזִמְנָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּאִנּוּן קְלִפִּין דְּאִנּוּן אַרְבַּע גָּלְיוֹת אִנּוּן בְּפֵרוּדָא כְּבָיְכוֹל כְּאִלּוּ לֹא הָיוּ גּוֹי אֶחָד וּשְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שַׁרְיָא עֲלַיְהוּ וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין כָּל הַדָּר בְּחוּצָה לָאָרֶץ דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֱלוֹהַּ.

לשון הקודש

מִתְלַקַּחַת. תְּהוֹם – חֲלַל הָאֱגוֹז שֶׁשָּׁם הַמֹּחַ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, כִּסֵּא הַכָּבוֹד וְאַרְבַּע הַחַיּוֹת שֶׁלּוֹ. שֶׁכָּךְ נֶחֱלָק הַמֹּחַ שֶׁל הָאֱגוֹז לְאַרְבָּעָה צְדָדִים שֶׁעֲלֵיהֶם עוֹמֵד הַמֹּחַ.

וְאִלּוּ הֵם כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה אֲוִירֵי הַמֹּחַ שֶׁל אָדָם, עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשׂוֹכְכֵנִי. הֵן אַרְבַּע קְלִפּוֹת הָאֱגוֹז שֶׁהֵן בְּסוֹד הָעָרְלָה, שֶׁעֲלֵיהֶן נֶאֱמַר וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם (שם ג). וּפֵרְשׁוּהוּ הָרִאשׁוֹנִים, מַה זֶּה עוֹר? זֶה עוֹר הַנָּחָשׁ.

וּבִזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּאוֹתָן הַקְּלִפּוֹת, שֶׁהֵן אַרְבַּע גָּלֻיּוֹת, הֵם בְּפֵרוּד כְּבָיְכוֹל, כְּאִלּוּ לֹא הָיוּ גּוֹי אֶחָד, וּשְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹרֶה עֲלֵיהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה בְּאֶרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַדָּר בְּחוּץ לָאָרֶץ דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֱלוֹהַּ.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא וְהָא שְׁמַעְנָא דְּאַתְּוָן דְּשִׁמְּא קַדִּישָׁא הָכִי אִנּוּן בְּפִרוּדָא י' מִן ה', ו' מִן ה', וְלֹא מִתְחַבְּרִין עַד דְּיִשְׂרָאֵל יִפְקוּן מִן גָּלוּתָא. אָמַר לֵיהּ בְּרִי אִית אַתְוָן דְּאִנּוּן לְבוּשִׁין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְקְרִיאוּ עַל שְׁמֵהּ דְּאִתְבְּרִיאוּ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה מו ז) כָּל הַנִּקְרָא בִּשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו. וְאִלֵּין אִינּוּן בְּפִרוּדָא. וְכַד אִתְחַבְּרָן בְּמִנְיָנָא (דף קלט ע"ב) תְּלַת עֲשָׂר לְעֵלָּא וּתְלַת עֲשָׂר לְתַתָּא, וְסָלְקִין עֶשְׂרִין וְשִׁית בְּמִסְפָּר יְהוָ"ה וּכְחֶשְׁבַּן אֶחָ"ד אֶחָ"ד כִּדְכְתִיב, (זכריה יד ט) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. אֲבָל אַתְוָן דִּיחוּדָא בְּאַרַח אֲצִילוּת, לָאו תַּמָּן חֶשְׁבָּנָא וְלָא פִּירוּדָא. וּבְגִין דָּא (בראשית ב י) וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן וְגוֹ' וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים, בְּזִמְנָא דְּייֵתֵי פִּרְקָנָא יִתְקַיֵּים (ישעיה יא יב) וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, וַהֲרֵי שָׁמַעְתִּי שֶׁאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כָּךְ הֵן י' בְּפֵרוּד מִן ה', ו' מִן ה', וְלֹא מִתְחַבְּרוֹת עַד שֶׁיִּשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִן הַגָּלוּת. אָמַר לוֹ, בְּנִי, יֵשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן לְבוּשִׁים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ שֶׁנִּבְרְאוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כָּל הַנִּקְרָא בִּשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו. וְאֵלּוּ הֵם בְּפֵרוּד. וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים בְּמִנְיָן, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לְמַעְלָה וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לְמַטָּה, וְעוֹלִים לְעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ יְהוָ"ה כְּחֶשְׁבּוֹן אֶחָ"ד אֶחָ"ד, כַּכָּתוּב בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. אֲבָל אוֹתִיּוֹת הַיִּחוּד בְּדֶרֶךְ אֲצִילוּת אֵין שָׁם חֶשְׁבּוֹן וְלֹא פֵּרוּד. וּמִשּׁוּם זֶה וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן וְגוֹ' וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים. בִּזְמַן שֶׁתָּבֹא גְּאֻלָּה, יִתְקַיֵּם וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה

הָאָרֶץ: (אִתְּמַר הִיא חֶבְרוֹן דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַבְּרָא לוֹן כַּחֲדָא, וְהַאי אִיהוּ וְקִבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ).

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים. מֵאָה שָׁנָה דָּא יו"ד דְּסָלְקַת לְמֵאָה בְּתֵרִין הֵ"ן כְּגַוְנָא דָּא הֵ"י סְלִיקַת בְּיו"ד. חָמֵשׁ פְּעָמִים י' הֵם חֲמִשִּׁין. וְכָךְ ה' הָאַחֶרֶת חֲמִשִּׁין חֲרֵי מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה דָּא ו' דְּסָלְקַת לְכ' שֶׁל כֶּתֶר וְנַעֲשֵׂית כ"ו.

בֵּיהּ אִשְׁתְּלִים י' לְמֶהֱוֵי י' י' בְּחֶשְׁבָּן כְּגַוְנָא דָּא א' אִיהִי יו"ד לְעֵלָּא ו' בְּאֶמְצָעִיתָא דָּלֶ"ת לְתַתָּא וּלְזִמְנִין י' לְעֵלָּא י' לְתַתָּא ו' בְּאֶמְצָעִיתָא וּסְלִיקַת לְחֶשְׁבַּן כ"ו. וְדָא כ"ו מִן כווזו. וּבְגִין דְּכ' אִיהִי כֶּתֶר רַחֲמֵי וְרַעֲוָא דְּלֵית תַּמָּן דִּינָא כְּלָל, אָמְרֵי מָארֵי מַתְנִיתִין דְּמַעֲשְׂרִין וּלְמַטָּה לֹא מַעֲנִישִׁין בְּעָלְמָא דֵּין.

לשון הקודש

יְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. (נֶאֱמַר. הִיא חֶבְרוֹן שֶׁעָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְחַבְּרָם כְּאֶחָד, וְזֶהוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ).

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים. מֵאָה שָׁנָה, זוֹ יו"ד שֶׁעוֹלָה לְמֵאָה עִם שְׁנֵי הֵהֵי"ן, כְּמוֹ זֶה הֵ"י עוֹלֶה יו"ד. חָמֵשׁ פְּעָמִים י' הֵם חֲמִשִּׁים. וְכָךְ ה' הָאַחֶרֶת חֲמִשִּׁים. חֲרֵי מֵאָה. וְעֶשְׂרִים שָׁנָה זוֹ ו' שֶׁעוֹלָה לְכ' שֶׁל כֶּתֶר וְנַעֲשֵׂית כ"ו.

בּוֹ נִשְׁלֶמֶת י' לִהְיוֹת י' י' בְּחֶשְׁבּוֹן, כְּמוֹ זֶה א' הִיא יו"ד לְמַעְלָה, ו' בָּאֶמְצַע, דָּלֶ"ת לְמַטָּה. וְלִפְעָמִים י' לְמַעְלָה, י' לְמַטָּה, ו' בָּאֶמְצַע, וְעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן כ"ו. וְזוֹ כ"ו מִן כווז"ו. וּמְשׁוּם שֶׁכ' הִיא כֶּתֶר, רַחֲמִים וְרָצוֹן שֶׁאֵין שָׁם דִּין כְּלָל, אָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁמַּעֲשְׂרִים וּלְמַטָּה לֹא מַעֲנִישִׁים

וְשֶׁבַע שְׁנִין דָּא וּ כַּד שַׁרְיָא יְ עַל רֵישֵׁהּ אִתְעֲבִיד זְ. וְאִם זָכָה בִּשְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי זְ לְנַטָּרָא לָהּ בַּבְּרִית, בְּגִין דְּאִיהִי בְּרִית מַמָּשׁ שַׁרְיָא עָלֵהּ זְ דְּאִיהוּ יוֹם שְׁבִיעִי. וְאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים קיט קסד) שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ. וְאִי לָאו כְּתִיב בֵּיהּ (ויקרא כו כח) וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע.

וְעִקָּרָא דְּכֹלָּא אִיהוּ אוֹת בְּרִית דְּבֵהּ זָכֵי לְעָלְמָא דְּאָתֵי, דְּאִיהוּ עוֹלָם הַבָּא דְּאֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִיָּה וְלֹא קִנְאָה וְלֹא תַּחֲרוּת, אֶלָּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם, וְנֶהֱנִים מִזִּיו הַשְּׁכִינָה. וְתִשְׁפַּח סמ"ך בִּיסוֹד דְּאִיהוּ כ"ו פָּלִיג סמ"ך וְתִשְׁפַּח בֵּיהּ כ"ו. וְיסוֹד הוּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי וְתִשְׁפַּח בֵּיהּ כוז"ו.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא וְהָא כוז"ו אַשְׁכַּחְנָא, אֲבָל וּ בַּתְרָאָה לָא אַשְׁכַּחְנָא בֵּיהּ בְּאַתְוָן. אָמַר

לשון הקודש

בָּעוֹלָם הַזֶּה.

וְשֶׁבַע שָׁנִים זוֹ וּ. כְּשֶׁשּׁוֹרָה יְ עַל רֹאשׁוֹ נַעֲשֵׂית זְ. וְאִם זָכָה בַּשְּׁכִינָה שֶׁהִיא זְ לִשְׁמֹר אוֹתָהּ בַּבְּרִית, מִשּׁוּם שֶׁהַבְּרִית מַמָּשׁ שׁוֹרָה עָלָיו זְ, שֶׁהִיא יוֹם שְׁבִיעִי, וְנֶאֱמַר בּוֹ שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ, וְאִם לֹא – כָּתוּב בּוֹ וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע.

וְעִקַּר הַכֹּל הוּא אוֹת הַבְּרִית, שֶׁבּוֹ זוֹכֶה לָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא שֶׁאֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִיָּה וְלֹא קִנְאָה וְלֹא תַּחֲרוּת, אֶלָּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם וְנֶהֱנִים מִזִּיו הַשְּׁכִינָה. וְתִמְצָא סָמֶ"ךְ בַּיְסוֹד שֶׁהוּא כ"ו. חֲלֵק סָמֶ"ךְ וְתִמְצָא בּוֹ כ"ו. וְיסוֹד הוּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְתִמְצָא בּוֹ כוז"ו.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, וַהֲרֵי כוז"ו

לֵיהּ בְּרִי כַּד אָת חָשִׁיב מֵאִמָּא עִלָּאָה אִתְקְרֵי ז'
וְכַד אַתְּ חָשִׁיב מִימִינָא דְּאִיהִי גְּדֻלָּה אִתְקְרֵי ו'.
אָמַר לֵיהּ הַאי שַׁפִּיר. כַּף אִתְחַשִּׁיבַת בְּסִפִּירָן ל"ב
הָא עֶשֶׂר אִנּוּן וְלֹא יַתִּיר. כְּמָה דְּאָמְרֵי בְּסֵפֶר
יְצִירָה, עֶשֶׂר סְפִירָן בְּלִי מָה עֶשֶׂר וְלֹא תֵּשַׁע, עֶשֶׂר
וְלֹא אֶחָד עֲשַׂר.

אָמַר לֵיהּ בְּרִי כ' אַחֲזֵי י' מֵעֵלָּא לְתַתָּא וּמִתַּתָּא
לְעֵלָּא וְכֹלָּא א' דְּאִיהִי רָזָא דְּיו"ד וְכֹלָּא חַד.
וּבְגִין דָּא תִּשְׁכַּח דְּאָת יו"ד אִיהִי כ' כֶּתֶר דְּאָת יו"ד
דְּסָלִיק בְּחֶשְׁבְּנָא כ' וְכֹלָּא חַד. (דברים ד כד) כִּי יְיָ
אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא. כִּי הוּא י' וְאִיהוּ יְהוָ"ה
דְּסָלִיק כ"ו וְעִם אַרְבַּע אַתְוָן סָלִיק ל' לְחֶשְׁבַּן כ"י.
וְדָא רָזָא יְהוָ"ה.

לשון הקודש

מָצָאנוּ, אֲבָל ו' הָאַחֲרוֹנָה לֹא מָצָאנוּ
בָּאוֹתִיּוֹת! אָמַר לוֹ, בְּנִי, כְּשֶׁאַתָּה מְחַשֵּׁב,
מֵהָאֵם הָעֶלְיוֹנָה נִקְרָא ז', וּכְשֶׁאַתָּה
מְחַשֵּׁב מִיָּמִין שֶׁהִיא גְּדֻלָּה נִקְרָא ו'. אָמַר
לוֹ, זֶה יָפֶה, כָּף נֶחְשֶׁבֶת בַּסְּפִירוֹת
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, הֲרֵי עֶשֶׂר וְלֹא יוֹתֵר. כְּמוֹ
שֶׁאוֹמְרִים בְּסֵפֶר יְצִירָה, עֶשֶׂר סְפִירוֹת
בְּלִי מָה, עֶשֶׂר וְלֹא תֵּשַׁע, עֶשֶׂר וְלֹא אַחַת
עֶשְׂרֵה.

אָמַר לוֹ, בְּנִי, כ' מַרְאֶה י' מִמַּעְלָה לְמַטָּה
וּמִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְהַכֹּל א' שֶׁהִיא הַסּוֹד
שֶׁל יו"ד וְהַכֹּל אֶחָד. וּמְשׁוּם זֶה תִּמְצָא
שֶׁהָאוֹת יו"ד הִיא כ', כֶּתֶר שֶׁל הָאוֹת י'
שֶׁעוֹלֶה בְּחֶשְׁבּוֹן כ', וְהַכֹּל אֶחָד. כִּי יְיָ
אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא. כִּי הוּא י' וְהוּא
יְהוָ"ה שֶׁעוֹלֶה כ"ו, וְעִם אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
עוֹלֶה ל' לְחֶשְׁבּוֹן כ"י, וְזֶה סוֹד יְהוָ"ה.

וַתָּמֹת שָׂרָה דָּא נְשִׁמְתָּא דְּאִתְמַר (בראשית כ ז) **בָּהּ וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים. וּמַאי מִיתָה דִּילָהּ, דְּנַחְתַת מִלְּעֵלָּא וְעָאלַת בְּאַרְבַּע יְסוֹדִין בִּישִׁין דְּאִנּוּן אֵשׁ רוּחַ מַיִם עָפָר וְאִנּוּן שְׁתּוּפָא דְּנַפְשָׁא דִּבְעִירָא, בְּגִין דְּאִיהוּ תַּמָּן בְּלָא אוֹרַיְתָא. דְּקַדֶּם דְּנִשְׁמְתָא נַחְתָּא בְּגוּפָא בְּאַרְבַּע יְסוֹדִין אִלֵּין אִתְיְהִיבַת אוֹרַיְתָא כֻּלָּהּ. וּמִיָּד דְּעָאלַת בְּגוּפָא אִסְתַּלְקַת מִנַּהּ. וְרָזָא דְּמִלָּה** (רות א כא) **אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי ה'.**

אָמְרָה נִשְׁמְתָא אֲנָא מְלֵאָה אֲזִלְנָא מֵהַאי עָלְמָא וּכְעָן רֵיקָן הֱחֱזִירַנִי ה' בְּהַאי גּוּפָא. וְעִם כָּל דָּא אִי זָכָה בַּר נָשׁ לְאִתְעַסְּקָא בְּאוֹרַיְתָא הִיא חֶבְרוֹן דְּהִיא אוֹרַיְתָא דְּאִסְתַּלְקַת מִנִּשְׁמְתָא אִתְחַבְּרַת לָהּ. דְּנִשְׁמְתָא אִיהִי מִכְּרְסֵי יְקָרָא

לשון הקודש

וַתָּמֹת שָׂרָה – זוֹ הַנִּשְׁמָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים. וּמָה הַמִּיתָה שֶׁלָּהּ? שֶׁיָּרְדָה מִלְמַעְלָה וְנִכְנְסָה לְאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת רָעִים, שֶׁהֵם אֵשׁ רוּחַ מַיִם עָפָר, וְהֵם שִׁתּוּף שֶׁל נֶפֶשׁ הַבְּהֵמָה, מִשּׁוּם שֶׁהִיא שָׁם בְּלִי תוֹרָה. שֶׁקֹּדֶם שֶׁהַנְּשָׁמָה יוֹרֶדֶת לַגּוּף בְּאַרְבָּעָה הַיְסוֹדוֹת הַלָּלוּ, נִתְּנָה הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ. וּמִיָּד כְּשֶׁנִּכְנֶסֶת לַגּוּף, מִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ, וְסוֹד הַדָּבָר – אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי ה'.

אָמְרָה הַנְּשָׁמָה, אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי לָעוֹלָם הַזֶּה, וְכָעֵת רֵיקָם הֱחֱזִירַנִי ה' לַגּוּף הַזֶּה. וְעִם כָּל זֶה, אִם זָכָה אָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה – הִיא חֶבְרוֹן, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שֶׁהִסְתַּלְּקָה מֵהַנְּשָׁמָה – הִתְחַבְּרָה לָהּ. שֶׁהַנְּשָׁמָה הִיא מִכִּסֵּא הַכָּבוֹד. וְהַתּוֹרָה

וְאוֹרַיְתָא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (תהלים יט ח) תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. וְאַף עַל גַּב דְּאִיהוּ בַּר נָשׁ בְּאַרְעָא בִּישָׁא כְּנַעֲנִי דְּאַסְחַר לֵיהּ יֵצֶר רָע אִי מִתְקַף בְּהַהִיא חֶבְרוֹן אִתְחַבְּרַת לֵיהּ.

דָּבָר אַחֵר הִיא חֶבְרוֹן דָּא שְׁכִינְתָּא, אַף עַל גַּב דְּאִתְרְחַקַת מִנֵּהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הִיא חֶבְרוֹן לְגַבֵּהּ. כְּגַוְנָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּאָמְרִין (ישעיה כו י) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעָלוּנוּ אֲדֹנִים זוּלָתֶךָ. וְעִם כָּל דָּא לְבַד בָּךְ נַזְכִּיר שְׁמֶךָ. אַף עַל גַּב דְּאִתְרְחַק. הָדָא הוּא דִּכְתִיב בְּרַח דּוֹדִי (שיר השירים ח יד). וְעִם כָּל דָּא לְבָא דִּידָן וּפוּמָא דִּידָן לָאו אִינּוּן אִתְפְּרַשׁוּ מִנָּךְ כְּדִכְתִיב, וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי (שם). כְּעַן אֲנַן מְיַחֲדִין שְׁמָךְ בְּכָל יוֹם וְאָמְרִין שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּפוּמָא וּבְמַחֲשָׁבָה.

לשון הקודש

שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא אָדָם בְּאֶרֶץ רָעָה, כְּנַעֲנִי שֶׁסּוֹבֵב אוֹתוֹ יֵצֶר הָרָע, אִם יִתְחַזֵּק בְּאוֹתָהּ חֶבְרוֹן, הִיא מִתְחַבֶּרֶת לוֹ.

דָּבָר אַחֵר, הִיא חֶבְרוֹן – זוֹ הַשְּׁכִינָה. אַף עַל גַּב שֶׁהִתְרַחֲקָה מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הִיא חֶבְרוֹן אֵלָיו. כְּמוֹ שֶׁיִּשְׂרָאֵל שֶׁאוֹמְרִים (ישעיה כו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעָלוּנוּ אֲדֹנִים זוּלָתֶךָ. וְעִם כָּל זֶה, לְבַד בְּךָ נַזְכִּיר שְׁמֶךָ, אַף עַל פִּי שֶׁהִתְרַחֵק. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב בְּרַח דּוֹדִי (שיר השירים ח), וְעִם כָּל זֶה הַלֵּב שֶׁלָּנוּ וְהַפֶּה שֶׁלָּנוּ לֹא נִפְרַד מִמְּךָ, כַּכָּתוּב וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי (שם). כָּעֵת אֲנוּ מְיַחֲדִים שִׁמְךָ בְּכָל יוֹם וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בַּלֵּב וּבַפֶּה וּבַמַּחֲשָׁבָה.

וּבְגִין דָּא הִיא חֶבְרוֹן בְּגִין דִּשְׁכִינְתָּא לֹא זָזָה מִקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִשְׂרָאֵל מְיַחֲדִין שְׁמֵהּ בְּכָל יוֹמָא וְסָבְלִין כַּמָּה מַכְתְּשִׁין עָלֵהּ כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ קַדְמָאִין.

פְּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר. וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה. אִלֵּין מֵאָה בִּרְכָאן דְּאִשְׁתְּכָחוּ מֵחָכְמָה. וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מִסִּטְרָא דְּכֶתֶר. וְשֶׁבַע שָׁנִים מִסִּטְרָא דְּאִימָּא עִלָּאָה. וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע דָּא קִרְיַת שְׁמַע. דְּלָא מִיתַת הַאי צַדִּיקָת עַל יְדֵי נָחָשׁ, אֶלָּא נַפְקַת רוּחָא דִּילָהּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע בְּאַרְבַּע אַתְוָן הִיא חֶבְרוֹן, חִבּוּרָא דְּנִשְׁמְתָא דִּילָהּ הִיא שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי קִרְיַת אַרְבַּע, אַרְבַּע אַתְוָן דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא דְּאָנוּן י' יְהוָה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוָה. ה' אֶחָד. בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד (עב"מ).

לשון הקודש

וּמְשׁוּם זֶה הִיא חֶבְרוֹן, מִשּׁוּם שֶׁשְּׁכִינָה לֹא זָזָה מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְיִשְׂרָאֵל מְיַחֲדִים שְׁמוֹ בְּכָל יוֹם וְסוֹבְלִים כַּמָּה מַכּוֹת עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ הָרִאשׁוֹנִים.

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה – אֵלּוּ מֵאָה בְּרָכוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ מֵחָכְמָה, וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מִצַּד הַכֶּתֶר, וְשֶׁבַע שָׁנִים מִצַּד הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה. וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע – זוֹ קְרִיאַת שְׁמַע. שֶׁלֹּא מֵתָה הַצַּדֶּקֶת הַזּוֹ עַל יְדֵי הַנָּחָשׁ, אֶלָּא שֶׁיָּצְאָה רוּחָהּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. הִיא חֶבְרוֹן, חִבּוּר שֶׁל הַנְּשָׁמָה שֶׁלָּהּ, הִיא הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא קִרְיַת אַרְבַּע, אַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁהֵם י' יְהוָה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוָה. ה' אֶחָד. בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. (עב"מ).

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אַל תֵּרֵד מִצְרַיְמָה וְכוּ' (בראשית כו). פָּתַח רִבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', מִסִּטְרָא דְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא הָכִי אִיהוּ, ה' בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה כְּנִשְׁמְתָא בְּגוּפָא דְּבַר נָשׁ. וּמִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְּמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', אִתְגַּלֵּי בְּרַחֲמֵי לְיִשְׂרָאֵל כְּגַוְנָא דְּאִתְגְּלֵי לוֹן בְּפָרְקָנָא דְּגָלוּתָא דְּמִצְרַיִם דְּאִתְּמַר בֵּיהּ אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף.

אַדְּהָכִי הָא סָבָא דְּסָבִין אִזְדַּמַּן לְגַבֵּי וְאָמַר, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא מִסִּטְרָא דְּנְבוּאָה כָּל סְפִירָן אִתְכְּלִילָן תַּמָּן. אֲבָל שֵׁם י"י הוּא בְּכָל אֲתַר וַדַּאי. אֲבָל נְבוּאָה דַּרְגָּא יְדִיעָה אִית לָהּ. וְהָכִי צְלוֹתָא כָּל סְפִירָן אִתְכְּלִילָן בָּהּ. אֲבָל דַּרְגָּא יְדִיעָה אִית לָהּ וְהָכִי בְּכָל אִנּוּן פִּקּוּדָא כָּל פִּקּוּדָא וּפִקּוּדָא כָּל סְפִירָן אִתְכְּלִילָן בָּהּ. אֲבָל כָּל חָדָא וְחָדָא אִית

לשון הקודש

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אַל תֵּרֵד מִצְרַיְמָה וְכוּ' (בראשית כו). פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, וַיֵּרָא אֵלָיו ה' – מִצַּד שֶׁל הָאַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁמְּאִירָה כָּךְ הוּא ה' בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה כִּנְשָׁמָה בְּגוּף אָדָם. וּמִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נֶאֱמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', הִתְגַּלָּה בְּרַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהִתְגַּלָּה לָהֶם בַּגְּאֻלָּה שֶׁל גָּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף.

בֵּינְתַיִם הִגִּיעַ הַזָּקֵן שֶׁל הַזְּקֵנִים הִזְדַּמֵּן אֵלַיִו וְאָמַר, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מִצַּד הַגְּבוּאָה כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת שָׁם, אֲבָל שֵׁם ה' הוּא בְּכָל מָקוֹם וַדַּאי. אֲבָל הַגְּבוּאָה, דַּרְגָּה יְדוּעָה יֵשׁ לָהּ, וְכָךְ הַתְּפִלָּה כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, אֲבָל דַּרְגָּה יְדוּעָה יֵשׁ לָהּ. וְכָךְ בְּכָל אוֹתָן

לָהּ דַּרְגָּא יְדִיעָה. וּשְׁכִינְתָּא אִיהִי מִצְוָה דְּכֻלְּהוּ פִּקּוּדִין וּבָהּ אִתְכְּלִילָן כֻּלְּהוּ. נְבִיאִים (דף קמ ע"א) וַדַּאי נֶצַח וְהוֹד, וּבְהוֹן אִתְכַּלְלָן עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׁכִינְתָּא. עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא מִתַּמָּן אִתְקְרֵי אַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא מִסְּטָרָא דְּנֶצַח דְּבָהּ אִיהוּ אוֹר צַח. וּבְגִינָהּ אִתְּמַר (ישעיה נח יא) וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחֲצָחוֹת נַפְשֶׁךָ.

שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא מִסְּטָרָא דְּהוֹד אִתְקְרִיאַת אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא. וְאִנּוּן (שמות לה טו) כְּתוּבִים מִזֶּה וּמִזֶּה. וּכְתִיב בּוֹ מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם וְאִנּוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא חֶסֶד וּגְבוּרָה דִּי בְּהוֹן תְּרֵין יָדִין לְמִכְתַּב. וְאִנּוּן ה' ה' חָמֵשׁ אֶצְבְּעָן דְּיַד יְמִינָא, וְחָמֵשׁ אֶצְבְּעָן דְּיַד שְׂמָאלָא. רוּחָא דְּקֻדְשָׁא ו' אִיהוּ תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב עָלַיְהוּ ה"ה ו' וְעִם י' דְּהִיא חָכְמָה אִתְעֲבִידַת יהו"ה וְאִנּוּן נֶצַח וְהוֹד

לשון הקודש

מִצְוֹת, בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ. אֲבָל כָּל אַחַת וְאַחַת יֵשׁ לָהּ דַּרְגָּה יְדוּעָה. וְהַשְּׁכִינָה הִיא הַמִּצְוָה שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת, וּבָהּ נִכְלָלִים כָּל הַנְּבִיאִים וַדַּאי, נֶצַח וְהוֹד, וּבָהֶם נִכְלָלִים הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי וְהַשְּׁכִינָה. הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, מִשָּׁם נִקְרֵאת הָאַסְפַּקְלַרְיָה הַמְּאִירָה מִצַּד שֶׁנֶּצַח שֶׁבָּהּ הוּא אוֹר צַח, וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחֲצָחוֹת נַפְשֶׁךָ.

הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא מַלְכוּת הַקְּדוּשָׁה מִצַּד הַהוֹד, נִקְרֵאת אַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה, וְהֵם כְּתוּבִים מִזֶּה וּמִזֶּה, וְכָתוּב בּוֹ מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם, וְהֵם יָמִין וּשְׂמֹאל, חֶסֶד וּגְבוּרָה, שֶׁבָּהֶם שְׁתֵּי יָדַיִם לִכְתֹּב. וְהֵם ה' ה', חָמֵשׁ הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁל יַד יָמִין, וַחֲמֵשׁ הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁל יַד שְׂמֹאל. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ ו' הִיא תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, עֲלֵיהֶם ה"ה ו', וְעִם י' שֶׁהִיא חָכְמָה נַעֲשֵׂית יְהוָ"ה, וְהֵם נֶצַח וְהוֹד, שְׁנֵי

תְּרִין נְבִיאִים, תְּרִין כְּתוּבִים, תְּרִין לוּחִין דְּאוֹרַיְתָא דְּאִתְיְהִיבוּ מִימִינָא וּשְׂמָאלָא.

עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהוּ אוֹרַיְתָא דִּבְכְתָב מִימִינָא. מַלְכוּת אוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה מִשְּׂמָאלָא, וְאִיהוּ אַסְפַּקְלַרְיָא דְּנַהֲרָא מִימִינָא וְאִיהִי אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נַהֲרָא מִשְּׂמָאלָא. וְאִנּוּן רוּחָא דְּקֻדְשָׁא דְּכָר וְנוּקְבָא.

מִסְטָרָא דְּצַדִּיק מִתְחַבְּרָן עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׁכִינְתָּא בֵּין בְּאוֹרַיְתָא בֵּין בַּכְּתוּבִים בֵּין בַּנְּבִיאִים. וּבְגִין דָּא (דהי"א כט יא) כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. וְהָא אוּקְמוּהָ דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא דִּבְכָל דַּרְגִּין אִנּוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא לֵית יְחוּדָא וְקוּרְבָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלָּא בְּצַדִּיק דְּאִנּוּן כְּאֵילָנָא דְּעַנְפִּין מִתְפָּרְדִין לִימִינָא וּשְׂמָאלָא, וּמִתְיַחֲדִין לְתַתָּא בְּשׁוֹרֶשׁ דְּאִיהוּ אַגָּדָה. דְּאִיהוּ צַדִּיק עִקָּרָא דְּיִחוּדָא.

לשון הקודש

נְבִיאִים, שְׁנֵי כְתוּבִים, שְׁנֵי לוּחוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנוּ מִיָּמִין וּמִשְּׂמֹאל.

הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי הוּא תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב מִיָּמִין. מַלְכוּת הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה מִשְּׂמֹאל. וְהִיא אַסְפַּקְלַרְיָה הַמְּאִירָה מִיָּמִין, וְהִיא אַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה מִשְּׂמֹאל, וְהֵם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ זָכָר וּנְקֵבָה.

מִצַּד הַצַּדִּיק מִתְחַבְּרִים הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי וְהַשְּׁכִינָה בֵּין בַּתּוֹרָה בֵּין בַּכְּתוּבִים בֵּין בַּנְּבִיאִים, וּמְשׁוּם זֶה כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ שֶׁאוֹחֵז בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, שֶׁבְּכָל הַדְּרָגוֹת הֵם יָמִין וּשְׂמֹאל, שֶׁאֵין יִחוּד וְקִרְבָה לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּצַדִּיק, שֶׁהֵם כְּאִילָן שֶׁהָעֲנָפִים נִפְרָדִים לְיָמִין וּלְשְׂמֹאל וּמִתְיַחֲדִים לְמַטָּה בְּשׁוֹרֶשׁ שֶׁהִיא אַגָּדָה, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, עִקַּר

וּכְנַוְונָא דְּצַדִּיק אִיהוּ עִקָּרָא דְּיִחוּדָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּא לְתַתָּא, הָכִי אִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא קוּרְבָּא וְיִחוּדָא וְעִקָּרָא לְאַבָּא וְאִימָּא.

וְהָכִי כְּנַוְונָא דָּא תְּפִלָּה מֵעֹמֶד וּתְפִלָּה מִיּוֹשֵׁב אִתְכְּלִילוּ בְּצַדִּיק חַי עָלְמִין כְּלִילָא חַ"י בִּרְכָאן דִּצְלוֹתָא, וְצְלוֹתָא דְּשַׁחֲרִית וְצְלוֹתָא דְּמִנְחָה אִנּוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. תַּמָּן אַבָּא וְאִימָּא וְאִתְכְּלִילָן בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ צְלוֹתָא דְּעַרְבִית דִּכְתִיב (בראשית כח יא) **וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם.**

דַּרְגָּא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וְאִיהוּ עִקָּרָא דִּתְפִלִּין, וּכְתִיב צָרִיךְ לְקַשְּׁרָא (נ"א לְסַדְּרָא) **לוֹן כְּגַוְונָא דָּא חָכְמָה כֶּתֶר לִי וְדָא י'. בִּינָה וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ וְדָא ה' שְׁמַע יִשְׂרָאֵל לִימִינָא ו'. וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ לִשְׂמָאלָא וְדָא ה' וּבְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְכְּלִילָן.**

לשון הקודש

הַיִּחוּד.

וּכְמוֹ שֶׁהַצַּדִּיק הוּא עִקַּר הַיִּחוּד לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ לְמַטָּה, כָּךְ הוּא הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי קִרְבָה וְיִחוּד וְעִקָּר לָאָב וְלָאֵם.

וְכָךְ כְּמוֹ זֶה תְּפִלָּה מֵעֹמֶד וּתְפִלָּה מִיּוֹשֵׁב נִכְלְלוּ בְּצַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים הַכּוֹלֵל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. וּתְפִלַּת שַׁחֲרִית וּתְפִלַּת מִנְחָה הֵן יָמִין וּשְׂמֹאל, שָׁם הָאָב וְהָאֵם, וְנִכְלָלִים בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁהוּא תְּפִלַּת עַרְבִית, שֶׁבּוֹ (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם.

הַדַּרְגָּה שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְהוּא עִקַּר הַתְּפִלִּין, וּבוֹ צָרִיךְ לְקַשֵּׁר (לְסַדֵּר) אוֹתָם כְּמוֹ

וְכַד תְּפִלִּין דְּרֵאשׁ וּדְיָד אִתְכְּלִילָן בֵּיהּ אִתְקְרִיאוּ תְּפִלִּין. וּבֵהּ אִנּוּן פִּקּוּדָא חֲדָא וְלֹא צָרִיךְ לְאַפְסָקָא, כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ סָח בֵּין תְּפִלָּה לִתְפִלָּה עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ. וְהַאי אִיהוּ עִקָּרָא דִּגְמָרָא. וְאִלֵּין דְּעָבְדִין לְהוּ תָּרֵי פִּקּוּדִין (כתלמודא) דִּירוּשַׁלְמִי, אִיהוּ מִימִינָא וּשְׂמָאלָא דְּתַמָּן עַנְפִּין מִתְפָּרְדִין דְּמִפְטָרָא דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא. שְׁתַּיִם דִּבֵּר אֱלֹהִים צָרִיךְ לְבָרְכָא עָלַיְהוּ, תְּרֵין בִּרְכָאן, חַד לְהָנִיחַ תְּפִלִּין עַל שֶׁל יָד, וְחַד עַל מִצְוֹת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְאִם סָח בֵּינָתַיִם מְבָרֵךְ עַל שֶׁל רֹאשׁ שְׁתַּיִם.

אֲבָל מִפִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא עָלַיְהוּ אִתְמַר (תהלים סב יב) **אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים. וְלֹא צָרִיךְ אֶלָּא בִּרְכָתָא חֲדָא.** (ישעיה מא ב) **כִּי אֶחָד קְרָאתִיו. וְאִם סָח**

לשון הקודש

וֶה: חָכְמָה – כַּדֵּשׁ לִי, וֶזֶה י'. בִּינָה – וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ, וְזוֹ ה'. שִׁמַע יִשְׂרָאֵל לְיָמִין – ו'. וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ לִשְׂמֹאל, וְזוֹ ה', וּבְעָמוּד הָאֶמְצָעִי נִכְלָלִים.

וּכְשֶׁנִּכְלָלוֹת בּוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְשֶׁל יָד, נִקְרָאוֹת תְּפִלִּין. וּבוֹ הֵם מִצְוָה אַחַת, וְלֹא צָרִיךְ לְהַפְסִיק, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהָ, סָח בֵּין תְּפִלָּה לִתְפִלָּה – עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ. וְזֶהוּ עִקַּר הַגְּמָרָא. וְאֵלּוּ שֶׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ שְׁתֵּי מִצְוֹת (כְּתַלְמוּד) שֶׁל יְרוּשַׁלְמִי, הוּא מִימִין וּשְׂמֹאל שֶׁשָּׁם הָעֲנָפִים נִפְרָדִים שֶׁמִּצַּד הַיָּמִין וְהַשְּׂמֹאל. שְׁתַּיִם דִּבֶּר אֱלֹהִים – צָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן שְׁתֵּי בְּרָכוֹת, אַחַת לְהָנִיחַ תְּפִלִּין עַל שֶׁל יָד, וְאַחַת עַל מִצְוַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְאִם סָח בֵּינָתַיִם, מְבָרֵךְ עַל שֶׁל רֹאשׁ שְׁתַּיִם.

אֲבָל מִצַּד שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים, וְלֹא צָרִיךְ אֶלָּא

בֵּין תְּפִלָּה שֶׁל יָד לִתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ אִיהוּ עָבִיד פְּרוּד בְּיִחוּדָא. וּבְגִין דָּא עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ וְלֹא מִצְוָה. וְלֵית עֲבֵרָה אֶלָּא מָוֶת דְּאִתְמַר (משלי ה ה) רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת. דְּעָלַהּ אִתְמַר (רות א יז) כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּין א"ח לְד'. וּבְגִין דָּא עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ וְחוֹזְרִין עָלֶיהָ מֵעוֹרְכֵי הַמִּלְחָמָה. דְּאִי נָפִיק מִתַּמָּן בְּחוֹבָא דָּא יָמוּת.

וְהַאי אִיהוּ אַחַת דִּבֵּר אֱלֹהִים. דָּא צַדִּיק דְּאִיהוּ יוֹם שַׁבָּת. זָכוֹר וְשָׁמוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד צְרִיכִין לְיַחֲדָא לוֹן בֵּיהּ וּלְמֶעֱבַד לוֹן חַד. וְהָא אוֹקְמוּהָ זָכוֹר לְזָכָר שָׁמוֹר לְנוּקְבָא. אֲבָל מִסְּטְרָא דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא אִנּוּן תַּרְוַיְהוּ תְּרִין פְּקוּדִין. וּכְגַוְונָא דָּא כָּל פְּקוּדִין.

וּבְגִין דָּא מַחֲלֹקֶת דְּאִיהוּ בֵּין חַבְרַיָּא בִּתְפִלִּין וּשְׁאָר פְּקוּדִין בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא אִיהוּ. אֲבָל

לשון הקודש

בְּרָכָה אַחַת, כִּי אֶחָד קְרָאתִיו. וְאִם סָח בֵּין תְּפִלָּה שֶׁל יָד לִתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, הוּא עוֹשֶׂה פֵּרוּד בַּיִּחוּד, וּמְשׁוּם זֶה עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ וְלֹא מִצְוָה. וְאֵין עֲבֵרָה אֶלָּא מָוֶת, שֶׁנֶּאֱמַר רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּין א"ח לְד'. וּמְשׁוּם זֶה עֲבֵרָה הִיא בְּיָדוֹ, וְחוֹזְרִים עָלֶיהָ מֵעוֹרְכֵי הַמִּלְחָמָה. וְשֶׁאִם יוֹצֵא מִשָּׁם בְּחֵטְא זֶה, יָמוּת.

וְזֶהוּ אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים. זֶה הַצַּדִּיק שֶׁהוּא יוֹם שַׁבָּת, זָכוֹר וְשָׁמוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד צְרִיכִים לְיַחֵד אוֹתָם בּוֹ וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָם אֶחָד. וַהֲרֵי פֵּרוּשׁוֹ, זָכוֹר לְזָכָר וְשָׁמוֹר לִנְקֵבָה. אֲבָל מִצַּד שֶׁל יָמִין וּשְׂמֹאל הֵם שְׁנֵיהֶם שְׁתֵּי מִצְוֹות, וּכְמוֹ זֶה כָּל הַמִּצְוֹות. **וּמְשׁוּם** הַמַּחֲלֹקֶת הִיא בֵּין הַחֲבֵרִים

בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא לֵית תַּמָּן מַחֲלֹקֶת. בְּגִין דְּאִיהוּ עִקָּרָא דִּגְמָרָא דְּאִיהִי שְׁלֵמָה. וּמִתַּמָּן אִתְקְרֵי יַעֲקֹב (בראשית כה כז) אִישׁ תָּם אִיהוּ וְ' כָּלִיל שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה. ה' גְּמָרָא דִּילָהּ אִיהִי תָּם בִּתְלָת אֲבָהָן יה"ו וּבֵהּ אִשְׁתְּלִים יְהוָה.

וּבְגִין דָּא בְּכָל אֲתַר דְּעַנְפִּין מִתְפָּרְדִין לִימִינָא וּשְׂמָאלָא. אֲבָל לְתַתָּא אִקְרֵי אֲגָדָה חֲדָא בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וּבְגִין דָּא וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אַל תֵּרֵד מִצְרַיְמָה. דָּא דַּרְגָּא בִּישָׁא דְּגַרְמָא בַּפְנָא דְּאוֹרַיְתָא וַעֲנִיּוּתָא דְּפִקּוּדִין דְּאוֹרַיְתָא, דְּדָא אוֹקְמוּהָ שְׁכֹן בָּאָרֶץ דָּא שְׁכִינְתָּא דְּדָא אוֹקְמוּהָ קַדְמָאִין, כָּל הַדָּר בְּחוּצָה לָאָרֶץ דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֱלוֹהַּ.

לשון הקודש

בַּתְּפִלִּין, וּשְׁאָר הַמִּצְוֹות הוּא בְּיָמִין וּשְׂמֹאל. אֲבָל בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי אֵין שָׁם מַחֲלֹקֶת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא עִקַּר הַגְּמָרָא שֶׁהִיא שְׁלֵמָה, וּמִשָּׁם נִקְרָא יַעֲקֹב אִישׁ תָּם, הוּא ו' שֶׁכּוֹלֵל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. ה' הַגְּמָרָא שֶׁלָּהּ הִיא תָּם בִּשְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת יה"ו, וּבוֹ נִשְׁתַּלֵּם יְהוָה.

וּמִשּׁוּם זֶה, בְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּפְרָדִים הָעֲנָפִים לְיָמִין וְלִשְׂמֹאל, אֲבָל לְמַטָּה נִקְרֵאת אַגָּדָה אַחַת בָּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וּמִשּׁוּם זֶה וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אַל תֵּרֵד מִצְרַיְמָה. זוֹ הַדַּרְגָּה הָרָעָה שֶׁגָּרְמָה רָעָב שֶׁל הַתּוֹרָה וַעֲנִיּוּת שֶׁל מִצְוֹות הַתּוֹרָה, שֶׁהֵרֵי פֵּרְשׁוּהָ הָרִאשׁוֹנִים, שְׁכֹן בָּאָרֶץ – זוֹ שְׁכִינָה. וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ הָרִאשׁוֹנִים, כָּל הַדָּר בְּחוּץ לָאָרֶץ דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֱלוֹהַּ.

וּבְגִין דְּאַבְרָם דְּדַרְגָּה אַרְיֵה דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית מט ט) **גּוּר אַרְיֵה. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת. יְמִינָא תַּמָּן יה"ו דְּסָלִיק לְחֶשְׁבַּן אֶהְיֶ"ה וְתַמָּן ו' בְּגִין ה' דְּאַבְרָהָם דְּאִיהִי הָאָרֶץ. וּמִסְטְרָא דִּימִינָא אִתְקְרֵי בָּאָרֶץ דְּתַמָּן אָב ב'א בְּהִפּוּךְ אַתְוָן אָב וְהַאי אִיהוּ בָּאָר"ץ כִּי אַב הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ.**

וְאֶהְיֶה עִמְּךָ דָּא יה'ו בְּחֶשְׁבַּן אֶהְיֶה. בְּגִין ה' וְאֶהְיֶה עִמְּךָ ו' דְּאִיהוּ בֵּן יָ"ה מִן אֶהְיֶה עִמְּךָ. וַאֲבָרֶכְךָ דְּבִרְכָאן מִסְטְרָא דְּכַהֲנָא אִנּוּן. שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה אִתְקְרִיאַת בְּרָכָה מִסְטְרָא דִּימִינָא. וּקְדוּשָׁא מִסְטְרָא דְּשְׂמָאלָא. וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרֵי יְבָרֶכְךָ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שם מח כו) **בָּךְ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל.**

לשון הקודש

וּמְשׁוּם שֶׁאַבְרָם דַּרְגָּתוֹ אַרְיֵה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ גּוּר אַרְיֵה, וּמְשׁוּם זֶה אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת. הַיָּמִין שָׁם יה"ו שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן אֶהְיֶ"ה, וְשָׁם ו' בְּשִׁבְיל ה' שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁהִיא הָאָרֶץ. וּמִצַּד הַיָּמִין נִקְרָא בָּאָרֶץ, שֶׁשָּׁם אָב, ב"א בְּהִפּוּךְ הָאוֹתִיּוֹת אָב, וְזֶהוּ בָּאָר"ץ, כִּי אַב הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ.

וְאֶהְיֶה עִמְּךָ – זוֹ יה"ו בְּחֶשְׁבּוֹן אֶהְיֶ"ה, בִּשְׁבִיל ה'. וְאֶהְיֶה עִמְּךָ – ו' שֶׁהוּא בֵּן יָ"ה מִן אֶהְיֶה עִמְּךָ. וַאֲבָרֶכְךָ – שֶׁהַבְּרָכוֹת הֵן מִצַּדּוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן. הַשְׁכִינָה הָעֶלְיוֹנָה נִקְרֵאת בְּרָכָה מִצַּד הַיָּמִין, וּקְדֻשָּׁה מִצַּד הַשְּׂמֹאל, וְהָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי נִקְרָא יְבָרֵךְ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל.

וּמִסְּטָרָא דְּשְׂמָאלָא אִתְקְרֵי קֹדֶשׁ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה ב ג) **קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַה'.** (ויקרא ט ל) **וּמְקֻדָּשִׁי תִּירָאוּ. וְקָדוֹשׁ מִסִּטְרָא דְּשְׂמָאלָא.** וּבְגִין דְּאִיהִי בִּרְכָה מִסִּטְרָא דִּימִינָא אָמַר **וַאֲבָרֲכֶךָּ כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ. זֶרַע מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהוּ לְעֵלָּא, וּמִסִּטְרָא דְּצַדִּיק לְתַתָּא, וְהַאי אִיהוּ** (ויקרא יא לז) **עַל כָּל זֶרַע זֵרוּעַ. זֶרוּעַ לְעֵלָּא. זֶרַע לְתַתָּא.** דְּמָאן דְּנָטִיר בְּרִית סָלִיק עַל כָּל אִלֵּין קִלְפִּין דְּאִנּוּן עָרְלָה וּפְרִיעָה, דְּתַמָּן סַמָּאֵ"ל וְנָחָשׁ מְמָנָן דְּכָל אֻמִּין דְּעָלְמָא. וּבְגִין דָּא **כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת כָּל הָאָרְצֹת הָאֵל.** דְּאִנּוּן שִׁלְטָנוּתָא דְּאֵל אַחֵר.

וַהֲקִמֹתִי אֶת הַשְּׁבֻעָה. שְׁבוּעָה אִיהִי שְׁכִינְתָּא קְיוּמָא דִּילָהּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ. דְּבֵהּ פָּרְקָנָא הָדָא הוּא

לשון הקודש

וּמִצַּד הַשְּׂמאל נִקְרָא קֹדֶשׁ, וְזהוּ שֶׁכָּתוּב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַה'. וּמְקֻדָּשִׁי תִּירָאוּ. וְקָדוֹשׁ מִצַּד הַשְּׂמאל. וּמִשּׁוּם שֶׁהַבְּרָכָה הִיא מִצַּד הַיָּמִין, אָמַר וַאֲבָרֲכֶךָּ כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ. הַזֶּרַע הוּא מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי לְמַעְלָה, וּמִצַּד הַצַּדִּיק לְמַטָּה, וְזֶהוּ עַל כָּל זֶרַע זֵרוּעַ. זֶרוּעַ לְמַעְלָה, זֶרַע לְמַטָּה. שֶׁמִּי שֶׁשּׁוֹמֵר הַבְּרִית עוֹלֶה עַל כָּל הַקְּלִפּוֹת הַלָּלוּ שֶׁהֵן עָרְלָה וּפְרִיעָה, שֶׁשָּׁם סָמָאֵל וְנָחָשׁ, הַמְמֻנִּים שֶׁל כָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם זֶה כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת כָּל הָאָרְצֹת הָאֵל, שֶׁהֵם הַשִּׁלְטוֹן שֶׁל אֵל אַחֵר.

וַהֲקִמֹתִי אֶת הַשְּׁבֻעָה, הַשְּׁבוּעָה הִיא הַשְּׁכִינָה, וְהַקְּיוּם שֶׁלָּהּ הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ, שֶׁבּוֹ

דִּכְתִיב (רות ג יג) חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר. עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי. עֵקֶב רָאשֵׁי תֵּבוֹת ע' עָנָוָה. ק' קְדֻשָּׁה. ב' בְּרָכָה. סַנְדָּל לַעֲנָוָה יְרָאָה. וּבְגִין דָּא (משלי כב ד) עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת ה'. עֲנָוָה מִסִּטְרָא (דף קמ ע"ב) דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. וּבְגִין דְּמֹשֶׁה הֲוָה מִתַּמָּן, בֵּיהּ (במדבר יב ג) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד. וַעֲנָוָה מִימִינָא וּשְׁכִינְתָּא יְרָאָה מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא. וּבְגִין דִּשְׁכִינְתָּא אִיהִי עֵקֶב לְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְמַר בֵּיהּ, (תהלים קיט קס) רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת. וְאִתְמַר בִּשְׁכִינְתָּא (משלי כב ד) עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת ה'.

כְּהַאי אִיהוּ. (בראשית ג טו) הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב. וּלְבָתַר אִתְמַר בְּיַעֲקֹב הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה כד כא) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם. (בראשית כו ה) וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי דָּא שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי (במדבר יח ח) מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמָתִי.

לשון הקודש

הַנֶּאֱלָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב חַי ה' שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר. עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי, עֵקֶ"ב רָאשֵׁי תֵּבוֹת: ע' עָנָוָה, ק' קְדֻשָּׁה, ב' בְּרָכָה. סַנְדָּל לַעֲנָוָה – יִרְאָה, וּמִשּׁוּם זֶה עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת ה'. עֲנָוָה מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי. וּמִשּׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה מִשָּׁם, נֶאֱמַר בּוֹ וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד. וְהָעֲנָוָה מִיָּמִין. וְהַשְּׁכִינָה יִרְאָה מִצַּד הַשְּׂמֹאל. וּמִשּׁוּם שֶׁשְּׁכִינָה הִיא עֵקֶב לָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, נֶאֱמַר בּוֹ רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת.

וְנֶאֱמַר בַּשְּׁכִינָה עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת ה'. כָּזֶה הוּא. הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב. אַחַר כָּךְ נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם. וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי – זוֹ שְׁכִינָה, שֶׁהִיא מִשְׁמֶרֶת

מִצְוֹתַי מִסְּטְרָא דִּימִינָא כְּלִילָן בִּרְמַ"ח אֵבְרִים. חֻקּוֹתַי מִסְּטְרָא דִּשְׂמָאלָא דְּמִתַּמָּן כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אִנּוּן מִתַּמָּן גְּזֵרַת מַלְכָּא, דְּתַמָּן גְּזִירוּ דְּכָל דִּינִין. וְתוֹרָתַי מִסְּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. (כאן חסר תחילת המאמר) **וְאִיהוּ סֵפֶר תּוֹרָה.**

צַדִּיק אִיהוּ סֵפֶר תּוֹרָה עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

וְאִי תֵּימָא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם,

אִלֵּין תָּגִין דְּסֵפֶר תּוֹרָה דְּאִנּוּן בֶּ"ד"ק חַ"ה שעטנ"ז ג"ץ. וְאָמְרֵי מָארֵי מַתְנִיתִין אִלֵּין תָּגִין אִנּוּן זַיְינִין בְּאָדָם שֶׁאוֹחֵז כְּלֵי זַיִן בִּידֵהּ וּמֵנִיעַ לֵיהּ לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא וְלִקְדָּשָׁה. וְזַיְינִין אִנּוּן בִּתְלָת עָשָׂר אַתְוָן ז"ן בדח"ק אִיהִי כְּמִין חַטְטָרֵת דְּאָת זַיִן. וְאִתְעֲבִיד זֶה וְסִימָנִיךְ זֶ"ה ו"ד ז"ח ח"ק ח"י. ז' צַדִּיק בְּכָל אוֹת וְאוֹת. וְאִיהוּ עִם י' עֲטָרָה עַל רֵישֵׁהּ.

לשון הקודש

תְּרוּמָתִי. מִצְוֹתַי – מִצַּד הַיָּמִין כְּלוּלִים בְּמָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. חֻקּוֹתַי – מִצַּד הַשְּׂמֹאל שֶׁמִּשָּׁם כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים הֵם מִשָּׁם גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ, שֶׁשָּׁם גְּזֵרַת כָּל הַדִּינִים. וְתוֹרָתִי – מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, וְהוּא סֵפֶר תּוֹרָה. הַצַּדִּיק הוּא סֵפֶר תּוֹרָה, הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

וְאִם תֹּאמַר, צַדִּיקִים עוֹמְדִים וַעֲטָרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם – אֵלּוּ הַתָּגִים שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁהֵם בֶּ"ד"ק חַ"ה שעטנ"ז ג"ץ. וְאָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵלּוּ הַתָּגִים הֵם כְּלֵי זַיִן, כְּאָדָם שֶׁאוֹחֵז כְּלֵי זַיִן בְּיָדוֹ וּמֵנִיעַ אוֹתוֹ לְיָמִין וְלִשְׂמֹאל וְלִקְדֻשָּׁה. וּכְלֵי הַזַּיִן הֵם בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת ז"ן בדח"ק, שֶׁהִיא כְּמִין חַטְטֶרֶת שֶׁל הָאוֹת זַיִן וְנַעֲשֶׂה זֶה, וְסִימָנְךָ – ז"ה ו"ד ז"ח ח"ק ח"י. ז' צַדִּיק בְּכָל אוֹת וָאוֹת, וְהוּא עִם י' עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ.

וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר. תָּא חֲזֵי צָרִיךְ דְּלָא יְהֵא דָּבֵק אוֹת בְּאוֹת, וְלָא יְהֵא חָסֵר אוֹת מִן הַתֵּבָה וְלָא מְשַׁנִּין מִפְּתוּחוֹת לִסְתוּמוֹת וּמִסְתוּמוֹת לִפְתוּחוֹת. וְאִי לָאו סֵפֶר תּוֹרָה פָּסוּל. וְכָל תִּקּוּנָא דָּא לָמָּה, אֶלָּא אַתְוָן פִּתְיָחָן מִסְטְרָא דִּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. סְתִימָן מִסְטְרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה עָלְמָא סְתִימָא. וְאִנּוּן מ״ם דָּא פִּתְיָחָא וְדָא סְתִימָא. מ׳ פְּתוּחָה מַלְכוּת. ם סְתוּמָא בִּינָה מִסְטְרָא דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא, דְּעַנְפִין מִתְפָּרְדִין לֹא יְדָבֵק אוֹת בְּאוֹת, וּמִסְטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, לֹא יוֹסִיף אוֹת וְלֹא יְחַסֵּר אוֹת. דְּכָל הַמּוֹסִיף גּוֹרֵעַ. וְאִם הִדְבִּיק נִגְרָר. וּבְגִין דָּא **וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר.**

אַדְהָכִי הָא יַנּוּקָא אִזְדַּמַּן בֵּינַיְהוּ וְאָמַר, אַמַּאי לֵית נִקּוּד בְּסֵפֶר תּוֹרָה. אָמַר לֵיהּ בְּרִי,

לשון הקודש

וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר. בֹּא וּרְאֵה, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבֵק בֵּין אוֹת לְאוֹת, וְלֹא יִהְיֶה חָסֵר אוֹת מִן הַתֵּבָה, וְלֹא מְשַׁנִּים מִפְּתוּחוֹת לִסְתוּמוֹת וּמִסְתוּמוֹת לִפְתוּחוֹת, וְאִם לֹא – סֵפֶר הַתּוֹרָה פָּסוּל. וְכָל הַתִּקּוּן הַזֶּה לָמָּה? אֶלָּא הָאוֹתִיּוֹת פְּתוּחוֹת מִצַּד הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְהַסְּתוּמוֹת מִצַּד הָאֵם הָעֶלְיוֹנָה, הָעוֹלָם הַנִּסְתָּר. וְאוֹתָם מ״ם, זוֹ פְּתוּחָה וְזוֹ סְתוּמָה. מ׳ פְּתוּחָה – מַלְכוּת. ם סְתוּמָה – בִּינָה, מִצַּד הַיָּמִין וְהַשְּׂמֹאל, שֶׁעֲנָפִים מִתְפָּרְדִים לֹא יִדְבַּק אוֹת בְּאוֹת. וּמִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהוּא שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, לֹא יוֹסִיף אוֹת וְלֹא יְחַסֵּר אוֹת, שֶׁכָּל הַמּוֹסִיף גּוֹרֵעַ, וְאִם הִדְבִּיק – נִגְרָר, וּמְשׁוּם זֶה וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר וְגוֹ׳.

בֵּינְתַיִם הִנֵּה עֵלֶם הִזְדַּמֵּן בֵּינֵיהֶם וְאָמַר, לָמָּה אֵין נִקּוּד בְּסֵפֶר תּוֹרָה? אָמַר לוֹ,

כָּל נְקֻדָּה אִיהִי תְּנוּעָה דְּאַתְוָן. כְּגוֹן פִּרְקִין דְּאִנּוּן תְּנוּעִין דְּאֶבְרִין דְּגוּפָא. וְכָל תְּנוּעוֹת אִנּוּן מִסְּטְרָא דְּחָכְמָה. וּבְגִין לְאִשְׁתְּמוֹדָע דְּסֵפֶר תּוֹרָה, אִיהוּ מִסְּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, לֵית בֵּיהּ נְקוּדִין. וְכָל נְקוּדִין אִנּוּן בַּגּוּף עֵינִין אַנְפִּין אוּדְנִין. חוֹטָמָא דְּכֻלְּהוּ עַל פֶּה.

וּבְגִין דְּאוֹרַיְתָא דִּבְכְתָב אִתְיְהִיבָא מִסְּטְרָא דִּימִינָא, דְּתַמָּן כְּתִיבָה, אוֹקְמוּהָ דְּאוֹרַיְתָא דִּבְכְתָב סֵפֶר תּוֹרָה דְּלָא לְמִקְרֵי לֵיהּ עַל פֶּה, וְאִתְמַר דְּלֵית לֵיהּ נְקוּדִין לְאוֹרַיְתָא דִּבְעַל פֶּה אִית טַעֲמֵי וְנִקּוּדִין.

דָּבָר אַחֵר (בראשית כו ב) וַיֵּרָא אֵלָיו ה'. תָּא חֲזֵי אִית נְבוּאָה מֵרְאִיָּה, וְאִית נְבוּאָה מֵרֵיחָא, וְאִית נְבוּאָה מִשְּׁמִיעָה, וְאִית נְבוּאָה מִדִּבּוּר. וְאִנּוּן אַרְבַּע

לשון הקודש

בְּנִי, כָּל נְקֻדָּה הִיא תְּנוּעָה שֶׁל אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ הַפְּרָקִים שֶׁהֵם הַתְּנוּעוֹת שֶׁל אֵיבְרֵי הַגּוּף, וְכָל תְּנוּעָה הֵם מִצַּד הַחָכְמָה. וּכְדֵי לְהַכִּיר אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה, הוּא מִצַּד הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, אֵין בּוֹ נְקֻדּוֹת. וְכָל הַנְּקֻדּוֹת הֵן בַּגּוּף, עֵינַיִם, פָּנִים, אָזְנַיִם. הַחֹטֶם שֶׁל כֻּלָּם עַל הַפֶּה.

וּמְשׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב נִתְּנָה מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁשָּׁם כְּתִיבָה, פֵּרוּשׁוֹ שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁלֹּא לִקְרֹא אוֹתוֹ עַל פֶּה, וְנֶאֱמַר שֶׁאֵין לוֹ נְקוּדִים. לַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה יֵשׁ טְעָמִים וּנְקֻדּוֹת.

דָּבָר אַחֵר וַיֵּרָא אֵלָיו ה'. בֹּא וּרְאֵה, יֵשׁ נְבוּאָה מֵרְאִיָּה, וְיֵשׁ נְבוּאָה מֵרֵיחַ, וְיֵשׁ נְבוּאָה מִשְּׁמִיעָה, וְיֵשׁ נְבוּאָה מִדִּבּוּר, וְהֵם ד' מֶרְכָּבוֹת לַשֵּׁם יְהוָה. בִּרְאִיָּה,

מֶרְכָּבוֹת לְשֵׁם יְהוָה. בְּרִיאָה, בְּרִיאָה דְּאִיהִי מַרְאָה, וְלָקְבֵל מֶרְכָּבָה דִּלְעֵלָּא אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שם א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם.

וְהָא אַקְשׁוּ קַדְמָאִין, בָּתַר דְּכֻלְּהוּ בְּרִין דְּבָרָא בְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית, אַדְּכִיר בְּרִיאָה בִּלְישָׁנָא דְּיָחִיד. אַמַּאי אַדְּכִיר בְּנַעֲשֶׂה אָדָם בִּלְישָׁנָא דְּרַבִּים, לְמֵיהַב פִּתְחוֹן פֶּה לַמִּינִים וְלַמּוּמָרִים. אֶלָּא הָכָא כְּתִיב (הושע יד י) כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה' וְגוֹ' וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם. לְקַיְמָא בְּהוּ (משלי יא י) וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה. דְּהָא אוֹרַיְתָא קָא סָתִים דְּאִיהוּ בָּרָא לָאָדָם עִלָּאָה קַדְמָאָה, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. אֶת לְרַבּוֹת דְּבָרָא לֵיהּ בְּדִיוּקְנָא דְּאָדָם עִלָּאָה בְּמֶרְכַּבְתָּא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (יחזקאל א יא) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

לשון הקודש

בְּרִיאָה שֶׁהִיא מַרְאָה, וּכְנֶגֶד הַמֶּרְכָּבָה שֶׁלְּמַעְלָה אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

וַחֲרֵי הִקְשׁוּ הָרִאשׁוֹנִים, אַחַר שֶׁכָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁבָּרָא בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית הִזְכִּיר בְּרִיאָה בִּלְשׁוֹן יָחִיד, לָמָּה הִזְכִּיר בְּנַעֲשֶׂה אָדָם בִּלְשׁוֹן רַבִּים כְּדֵי לָתֵת פִּתְחוֹן פֶּה לַמִּינִים וְלַמּוּמָרִים? אֶלָּא כָּאן כָּתוּב (הושע יד) כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה' וְגוֹ' וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם. לְקַיֵּם בָּהֶם וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה. שֶׁהֲרֵי הַתּוֹרָה סְתוּמָה שֶׁהוּא בָּרָא אֶת הָאָדָם הָעֶלְיוֹן הָרִאשׁוֹן, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. אֶת – לְרַבּוֹת שֶׁבָּרָא אוֹתוֹ בִּדְיוּקָן שֶׁל אָדָם עֶלְיוֹן בַּמֶּרְכָּבָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

וּבָרָא לֵיהּ בִּתְרִין דְּיוֹקְנִין דִּכְתִיב, (בראשית א כז) **בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם, דְּאִנּוּן אָדָם דְּכִסְּא הַכָּבוֹד מָרוֹם. וְאָדָם דְּכִסְּא תִּנְיָנָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ מֵרֹאשׁוֹן. וְזֶהוּ** (ירמיה יז יב) **מָרוֹם מֵרֹאשׁוֹן. וּמַה דְּאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, הַאי לְלַמֵּד לְכָל חַד וְחַד מִיִּשְׂרָאֵל דְּאִנּוּן דְּכָר וְנוּקְבָא לְשַׁתְּפָא לֵיהּ בְּזִוּוּגֵהּ.** (תהלים קכז א) **דְּאִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ. וּבְגִין דָּא אָמַר קְרָא** (משלי ג ו) **בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אָרְחוֹתָיךָ. דְּאִתְמַר בְּהוֹן** (הושע יד י) **כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה'. דְּוַדַּאי אִתְמַר בְּעוֹלַת הָעוֹלוֹת תְּרִין עָלְמִין דְּצִיֵּר בְּהוֹן עֹלַת עַל כֻּלָּא. וְאִנּוּן י' מֵאִישׁ, ה' מֵאִשָּׁה. תְּרִין עָלְמִין דְּצִיֵּר בְּהוֹן עֹלַת עַל כֻּלָּא, אִנּוּן ו' ה' עָלְמָא דֵּין וְעָלְמָא דְּאָתֵי. וְדָא יָ"ה. וְדָא אִיהוּ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א.**

לשון הקודש

וּבָרָא אוֹתוֹ בִּשְׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת שֶׁכָּתוּב בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם, שֶׁהֵם אָדָם שֶׁל כִּסֵּא הַכָּבוֹד מָרוֹם, וְאָדָם שֶׁל הַכִּסֵּא הַשֵּׁנִי שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מֵרֹאשׁוֹן, וְזֶהוּ מָרוֹם מֵרֹאשׁוֹן. וּמַה שֶּׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה לְלַמֵּד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זָכָר וּנְקֵבָה לְשַׁתֵּף אוֹתוֹ בְּזִוּוּגוֹ, שֶׁאִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַפָּסוּק בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אָרְחוֹתֶיךָ. שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה'. שֶׁוַּדַּאי נֶאֱמַר בְּעֹלַת הָעוֹלוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שֶׁצִּיֵּר בָּהֶם עֹלַת עַל הַכֹּל, וְהֵם י' מֵאִישׁ וְה' מֵאִשָּׁה. שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שֶׁצִּיֵּר בָּהֶם עֹלַת עַל הַכֹּל הֵם ו' ה', הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י"ה, וְזֶהוּ יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

וְאָמַר עִלַּת עַל כֹּלָּא אַף עַל גַּב דְּאִתְמַר דְּבְאִלֵּין אַתְוָן אִתְבְּרֵי עָלְמָא. וְכְרֵסֵא, לָאָדָם לָשֶׁבֶת בַּיִת לָשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא, דִּבְהוֹן אי"ה או"ה, וּבְהוֹן אִתְקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל (דברים יד א) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וְאִתְמַר בְּהוֹן (יחזקאל לד לא) אָדָם אַתֶּם. שִׁתְפוּנִי בַּהֲדַיְכוּ בְּאִלֵּין אַתְוָן וְיִתְקַיֵּים עוֹבָדֵיכוֹן. דַּאֲנָא הוּא דְּבָרָאתִי כָּל עָלְמִין, וְכָל כָּרְסָיָן וְחֵיוָן וּמַלְאָכִין, וְכָל צָבָא עִלָּאִין וּבְנֵי אָדָם בְּאִלֵּין אַתְוָן.

וְאַף עַל גַּב דְּאִית בְּיִשְׂרָאֵל אִלֵּין אַתְוָן בְּגִין אוֹרַיְתָא דְּיָהַב לוֹן. לֹא יִשְׁתַּכְּחוּן בְּאִלֵּין אַתְוָן לְמֶעֱבַד עוֹבָדָא בְּהוֹן דְּלָא יִשְׁתַּתְּפוּן לִי בַּהֲדַיְהוּ. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן נַעֲשֶׂה אָדָם בְּשִׁתּוּפָא דִּילִי וְלָאו אוֹרַיְתָא וּפִקּוּדָא עָבִיד פְּעָלָה עֵלָּא וְתַתָּא פָּחוֹת מִנִּי.

לשון הקודש

וְאָמַר עִלַּת עַל הַכֹּל, אַף עַל גַּב שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁבְּאֵלּוּ הָאוֹתִיּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכִסֵּא לָאָדָם לָשֶׁבֶת בַּיִת, לָשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא, שֶׁבָּהֶם אי"ה או"ה, וּבָהֶם נִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנֶאֱמַר בָּהֶם אָדָם אַתֶּם – שִׁתְּפוּנִי עִמָּכֶם בָּאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ וְיִתְקַיְּמוּ מַעֲשֵׂיהֶם, שֶׁאֲנִי הוּא שֶׁבָּרָאתִי כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַכִּסְאוֹת וְהַחַיּוֹת וְהַמַּלְאָכִים וְכָל הַצָּבָא הָעֶלְיוֹנִים וּבְנֵי אָדָם בָּאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ.

וְאַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנִּתַּן לָהֶם, לֹא יִמְצְאוּ בָּאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה בָּהֶם שֶׁלֹּא יִשְׁתַּתְּפוּ אוֹתִי עִמָּהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לָהֶם נַעֲשֶׂה אָדָם, בְּשִׁתּוּף שֶׁלִּי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה עֲשׂוּ פְּעֻלָּה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה פָּחוֹת מִמֶּנִּי.

וּבְגִין דָּא בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ. וְכָל אִמִּין דְּעָלְמָא דְּלָא קַבִּילוּ מִנֵּהּ אוֹרַיְתָא, לֵית לוֹן יְדִיעָה בֵּיהּ, וְאָזְלִין כְּעָאנָא בְּלָא רָעָיָא, וְאִתְמַר בְּהוֹן (מיכה ד ה) **כִּי כָּל הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעָבְדִין אֱלָהוּת סַגִּיאִין. וְכָל יִשְׂרָאֵל דְּקַבִּילוּ מִנֵּהּ אוֹרַיְתָא, אִנּוּן** (דף קמא ע"א) **עָבְדִין לֵיהּ אֶחָד בֵּיהּ, וּבְכָל אַתְוָן וּשְׁמָהָן קַדִּישִׁין דִּילֵהּ וּבְכָל מַשְׁרְיָן עִלָּאִין וְתַתָּאִין דְּאִתְבְּרִיאוּ בְּהוּ.**

וּבְכָל בִּרְיָן עִלָּאִין וְתַתָּאִין וּלְעִלָּא מִכְּלְהוּ אֶחָד וּלְתַתָּא מִכְּלְהוּ וּמִלְּגָאו דְּכֻלְּהוּ וּמִלְּבַר דְּכֻלְּהוּ אִיהוּ אֶחָד. (שמות כה יא) **מִבַּיִת וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ. וְהָכִי תּוֹכוֹ כְּבָרוֹ, הָכִי אִיהוּ מִלְּגָאו דְּכָל עָלְמִין כְּמוֹ מִלְּבַר דְּכָל עָלְמִין לָא אִשְׁתַּנֵּי. וְלֵית שֵׁם וְחִבּוּר אַתְוָן דְּשֵׁם ה' וּבְכָל כְּנוּיִין דִּילֵהּ בַּר מִנֵּהּ.**

לשון הקודש

וּמִשּׁוּם זֶה בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ. וְכָל אֻמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תּוֹרָה, אֵין לָהֶם בּוֹ יְדִיעָה, וְהוֹלְכִים כְּצֹאן בְּלִי רוֹעֶה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם כִּי כָּל הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה אֱלָהוּת, וְכָל יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תּוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אֶחָד בּוֹ, וּבְכָל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁלּוֹ וּבְכָל הַמַּחֲנוֹת הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁנִּבְרְאוּ בָהֶם.

וּבְכָל הַבְּרִיּוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וּלְמַעְלָה מִכֻּלָּם אֶחָד, וּלְמַטָּה מִכֻּלָּם, וּמִבִּפְנִים שֶׁל כֻּלָּם, וּמִבַּחוּץ שֶׁל כֻּלָּם הוּא אֶחָד. מִבַּיִת וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ, וְכָךְ תּוֹכוֹ כְּבָרוֹ. כָּךְ הוּא מִבִּפְנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ מִחוּץ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא מִשְׁתַּנֶּה, וְאֵין שֵׁם וְחִבּוּר אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם ה' וּבְכָל

דְּאִי לָאו דְּאִיהוּ חִבּוּר בְּקִרְבְּנָה י' בה' ו' בה', לֹא אִתְקְרִיאוּ אַתְוָן בְּשֵׁם יְהוָ"ה, וְאִיהוּ מְחַבֵּר יְהוָ"ה אֲדנָ"י, וְאִיהוּ מְחַבֵּר יְהוָ"ה בֵּאלֹהִים, דְּסָלִיק לְחֶשְׁבַּן אֶהְיֶ"ה אֲדנָ"י. וְאִיהוּ לָא אִתְקְרֵי אֶחָד פָּחוֹת מִנַּיְהוּ דְּאִיהוּ אֶחָד דְּמְחַבֵּר שְׁנַיִם, דְּאִנּוּן דְּכָר וְנוּקְבָא. וְעָבִיד לוֹן חַד. הָדָא הוּא דִּכְתִיב בְּאָדָם וְחַוָּה (ישעיה נא ב) כִּי אֶחָד קְרָאתִיו. וְאִיהוּ מְשֻׁתָּף בִּבְנִין בֵּן וּבַת דְּאִנּוּן בָּנִים לִישְׁנָא דִּבְנִין. וְדָא אִיהוּ (תהלים קכז א) אִם יְיָ' לֹא יִבְנֶה בַּיִת.

וְכָל עִנְיָנָא וְעוֹבָדָא דְּלָאו אִיהוּ מְשֻׁתָּף בֵּיהּ, מַה כְּתִיב בָּהּ, (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם כֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כַּבֶּגֶד תִּבְלֶה. וּמִיָּד (תהלים צו יא) יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ דְּאִנּוּן בִּנְיָנָא וְשֻׁתָּפָא דִּילֵהּ. דְּכָל הַבְּלִים דְּאָמִין דְּעָלְמָא, אִנּוּן שָׁמַיִם וָאָרֶץ וַעֲתִידִין לְאוֹבָדָא. וְכָל הַבְּלִים דְּיִשְׂרָאֵל בְּיי' בְּיִחוּדֵהּ. אִנּוּן

לשון הקודש

הַכְנוּיִים שֶׁלּוֹ חוּץ מִמֶּנּוּ. שֶׁאִם לֹא שֶׁהוּא חִבּוּר בְּקִרְבְּנָה י' בה' ו' בה', לֹא נִקְרְאוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּשֵׁם יְהוָ"ה, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָ"ה אֲדנָ"י, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָ"ה בֵּאלֹהִים, שֶׁעוֹלֶה לְחֶשְׁבּוֹן אֶהְיֶ"ה אֲדנָ"י. וְהוּא לֹא נִקְרָא אֶחָד פָּחוֹת מֵהֶם, שֶׁהוּא אֶחָד שֶׁמְּחַבֵּר שְׁנַיִם, שֶׁהֵם זָכָר וּנְקֵבָה, וְעוֹשֶׂה אוֹתָם אֶחָד. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב בְּאָדָם וְחַוָּה כִּי אֶחָד קְרָאתִיו. וְהוּא מְשֻׁתָּף בִּבְנִין בֵּן וּבַת שֶׁהֵם בָּנִים, לָשׁוֹן שֶׁל בִּנְיָן. וְזֶהוּ אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת.

וְכָל עִנְיָן וּמַעֲשֶׂה שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁתָּף בּוֹ, מַה כָּתוּב בּוֹ? כִּי שָׁמַיִם כֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כַּבֶּגֶד תִּבְלֶה. וּמִיָּד, יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ, שֶׁהֵם הַבִּנְיָן וְהַשֻּׁתָּף שֶׁלּוֹ. שֶׁכָּל הַהֲבָלִים שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם הֵם שָׁמַיִם

שָׁמַיִם וָאָרֶץ בִּנְיָנָא דִּילֵהּ, וּמַה הוּא חַי וְקַיָּם, הָכִי עוֹבָדָא דִּילֵהּ חַי וְקַיָּם. וּבְגִין דָּא אָמַר (יחזקאל לג יח) חַי אֲנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְחָיָה.

וּכְגַוְונָא דְּאָמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אָדָם, הָכִי אָמַר לִסְפִירָן נַעֲשֶׂה אָדָם, דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ רֵאשׁוֹן לְמַחֲשָׁבָה וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֶׂה, דְּאִנּוּן חָכְמָה בְּרֵאשׁ וְחָכְמָה בַּסּוֹף. דְּכָל סְפִירָה יָהִיב בֵּיהּ חוּלָקֵהּ. וּבְגִין דָּא אִיהוּ בְּדִיוּקְנֵהּ (במדבר י כה) מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת לַצְּבָאוֹת. וְרָעֲיָא מְהֵימְנָא בְּדִיוּקְנֵהּ.

וְאָמַר לַמַּלְאָכִין נַעֲשֶׂה אָדָם, וְדָא מטטרו"ן, דְּכָל מַלְאָךְ וְחַיָּה שַׁוִּי בֵּיהּ חוּלָקֵיהּ. וְהָכִי אָמַר לִצְבָא הַשָּׁמַיִם לְמֶעֱבַד לִשְׁמְשָׁא בְּדִיוּקְנֵהּ, וְכָל

לשון הקודש

וָאָרֶץ, וַעֲתִידִים לְהֶאָבֵד, וְכָל הַהֲבָלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּיי' בְּיִחוּדוֹ. אוֹתָם שָׁמַיִם וָאָרֶץ הַבְּנָיָן שֶׁלּוֹ. וּמַה הוּא חַי וְקַיָּם – כָּךְ מַעֲשֵׂהוּ חַי וְקַיָּם. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר חַי אֲנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אָדָם, כָּךְ אָמַר לַסְּפִירוֹת נַעֲשֶׂה אָדָם. זֶה הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁהוּא רִאשׁוֹן לַמַּחֲשָׁבָה וְאַחֲרוֹן לַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהֵם חָכְמָה בְּרֵאשׁ וְחָכְמָה בַּסּוֹף. שֶׁכָּל סְפִירָה נוֹתֶנֶת בּוֹ חֶלְקוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה הוּא בְּדִיוּקְנוֹ מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת הַצְּבָאוֹת. וְרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן בְּדִיוּקְנוֹ.

וְאָמַר לַמַּלְאָכִים נַעֲשֶׂה אָדָם, וְזֶה מטטרו"ן, שֶׁכָּל מַלְאָךְ וְחַיָּה שָׁם בּוֹ חֶלְקוֹ.

כּוֹכְבָא יָהִיב בֵּיהּ חוּלָקֵהּ, וְעִלַּת עַל כֹּלָּא אִשְׁתְּתַף בֵּהּ בְּכָל אֲתַר בְּתִפְאֶרֶ"ת בִּמְטַטְרו"ן וּבְשִׁמְשָׁא, וְלֵית לְאַרְכָּא בְּהַאי.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. לְאֶמָּן דְּזָרַע כַּמָּה זְרָעוֹנִין בְּבַת אַחַת, וְכָל אֶחָד נָפִיק לְיוֹמוֹי. לְבָתַר אָמַר לְאִלֵּין לְאִנּוּן פּוֹעֲלִים, אֲנָא בָּעֵי דְּתִשְׁתַּתְּפוּ כֻּלְּכוּ לְמֶעֱבַד מָאנָא, וְכָל חַד מִנַּיְהוּ יָהִיב בֵּיהּ חוּלָקֵהּ מִמַּה דְּיהָבִית בְּכוּ, וַאֲנָא אִשְׁתְּתַף עִמַּיכוּ בְּהַהוּא מָאנָא חוּלָקָא מִנִּי. אָמְרוּ לֵיהּ מַאי הַאי מָאנָא כָּל כָּךְ חָשִׁיב קָדָמָךְ דְּיהֵא כָּלִיל מִכֹּלָּא. אָמַר לוֹן הַאי מָאנָא אִיהוּ אָדָם דְּיהֵא בְּדִיוּקְנָא דְּאָדָם עִלָּאָה.

אָמְרוּ לֵיהּ אַמַּאי תֵּימָא לָן דְּכָל חַד וְחַד יָהִיב בֵּיהּ חוּלָקֵהּ. וְהָא אַנְתְּ הוּא אָדוֹן דְּכֹלָּא,

לשון הקודש

וְכָךְ אָמַר לְצָבָא הַשָּׁמַיִם לַעֲשׂוֹת אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּדִיוּקְנוֹ, וְכָל כּוֹכָב נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְעִלַּת עַל הַכֹּל הִשְׁתַּתֵּף בּוֹ בְּכָל מָקוֹם, בְּתִפְאֶרֶ"ת בִּמְטַטְרו"ן וּבַשֶּׁמֶשׁ, וְאֵין לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, לְאֶמָּן שֶׁזָּרַע כַּמָּה זֶרְעוֹנִים בְּבַת אַחַת, וְכָל אֶחָד יָצָא בְּיוֹמוֹ. אַחַר כָּךְ אָמַר לְאֵלֶּה שֶׁהֵם פּוֹעֲלִים: אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּשְׁתַּתְּפוּ כֻּלְּכֶם לַעֲשׂוֹת כְּלִי, וְכָל אֶחָד מֵהֶם יִתֵּן בּוֹ חֵלֶק מִמַּה שֶּׁנָּתַתִּי בָּכֶם, וַאֲנִי אֶשְׁתַּתֵּף עִמָּכֶם בַּכְּלִי הַהוּא חֵלֶק מִמֶּנּוּ. אָמְרוּ לוֹ: מָה הַכְּלִי הַזֶּה כָּל כָּךְ חָשׁוּב לְפָנֶיךָ שֶׁיִּהְיֶה כָּלוּל מֵהַכֹּל? אָמַר לָהֶם: הַכְּלִי הַזֶּה הוּא אָדָם שֶׁיִּהְיֶה בְּדִיוּקָן שֶׁל הָאָדָם הָעֶלְיוֹן.

אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה תֹּאמַר לָנוּ שֶׁכָּל אֶחָד

וְאַנְתְּ בָּרַאת כֹּלָּא, טַל אַנְתְּ מִכָּל חַד וְחַד מַה דְּאַנְתְּ בָּעֵי, דְּלָא יְהֵא פִּתְחוֹן פֶּה לְאִנּוּן דְּלָא אִשְׁתְּמוֹדְעִין בָּךְ. דְּיִמְרוּן דְּעוֹבָדָא דְּאָדָם אַנְתְּ צָרִיךְ מִשְּׁלִיחִין דִּילָךְ.

אָמַר לוֹן לְמַלְכָּא דְּיָהַב מַתָּנָא לְעַבְדּוֹי, וְיָהִיב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חוּלָקֵהּ וְאַחֲסַנְתֵּהּ מֵהַהוּא מַתָּנָא. לְבָתַר אָתָא עַבְדָּא מְהֵימְנָא לְגַבֵּהּ וְשָׁאִיל לֵיהּ מַתָּנָה. אָמַר מַלְכָּא הַאי עַבְדָּא פְּלַח לִי בְּכָל אֵבְרִין דִּילֵהּ. וְהָכִי אֲנָא בָּעֵי לְמֶעֱבַד מָאנָא דִּילֵהּ מַתָּנָה מִכָּל חֵילִין דִּילִי מֶה עָבַד בְּנַשׁ כָּל מַשְׁרְיָן דִּילֵהּ וְאָמַר לוֹן בָּעֵינָא מִנַּיכוּ כַּל חַד וְחַד יָהִיב מַתָּנָה. מִדִּידֵהּ לְהַאי עַבְדָּא, וַאֲנָה אִשְׁתְּתַף עִמְּכוֹן וְאַתֶּן לֵיהּ מַתָּנָה מִדִּילִי.

לשון הקודש

וְאֶחָד נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וַהֲרֵי אַתָּה הוּא אֲדוֹן הַכֹּל, וְאַתָּה בָּרָאתָ הַכֹּל? טַל אַתָּה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה, שֶׁלֹּא יִהְיֶה פִּתְחוֹן פֶּה לְאוֹתָם שֶׁלֹּא יוֹדְעִים בְּךָ, שֶׁיֹּאמְרוּ שֶׁמַּעֲשֶׂה שֶׁל אָדָם אַתָּה צָרִיךְ מֵהַשְּׁלִיחִים שֶׁלְּךָ.

אָמַר לָהֶם: לְמֶלֶךְ שֶׁנָּתַן מַתָּנָה לַעֲבָדָיו וְנָתַן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חֶלְקוֹ וִירָשָׁתוֹ מֵאוֹתָהּ מַתָּנָה, אַחַר כָּךְ בָּא הָעֶבֶד הַנֶּאֱמָן אֵלָיו וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מַתָּנָה. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הָעֶבֶד הַזֶּה עָבַד אוֹתִי בְּכָל הָאֵיבָרִים שֶׁלּוֹ, כָּךְ אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַכְּלִי שֶׁלּוֹ מַתָּנָה מִכָּל הַצְּבָאוֹת שֶׁלִּי. מֶה עָשָׂה? כִּנֵּס אֶת כָּל הַמַּחֲנוֹת שֶׁלּוֹ וְאָמַר: אֲנִי רוֹצֶה מִכֶּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתֵּן מַתָּנָה מִשֶּׁלּוֹ לָעֶבֶד הַזֶּה, וַאֲנִי אֶשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם וְאֶתֵּן בּוֹ מַתָּנָה מִשֶּׁלִּי.

מִנְּהוֹן אַקְשׁוּ וְאָמְרוּ (תהלים ח ה) **מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ. וּמִנְּהוֹן אָמְרֵי בְּרַעֲוָא שְׁלִים. אוֹף הָכִי קַדֶּם דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא, עָאלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲשָׁבָה לְהִתְבָּרְאוֹת, קַדֶּם דְּאִתְבְּרִיאוּ מַלְאָכִין וְכָל בְּרְיָן דְּעָלְמָא דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית. וּבַחֲבִיבוּ דִּילְהוֹן, אַנָּח לְעוֹבָדָא דִּילְהוֹן דִּיהוֹן בַּתְרָאִין לְעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית. וְאָמַר עָלֵיהּ נַעֲשֶׂה אָדָם.**

וְאַמַּאי אֶלָּא בְּגִין חֲבִיבוּ דַּאֲבוּהוֹן דִּבְשְׁמַיָּא דְּאִתְקְרֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִנּוּן הֲווֹ עֲתִידִין לְאִתְקְרֵי בִּשְׁמֵהּ יִשְׂרָאֵל, כְּנִישׁ לְעָלָאִין וְתַתָּאִין לְמֵיהַב חוּלָקָא מִכֻּלְּהוּ. בְּגִין דְּאִי יֵחוּב אָדָם, כֻּלְּהוּ אִשְׁתְּכָחוּ חֲסֵרִין בְּהוֹן, מֵהַהוּא חוּלָקָא דִּיהָבוּ בֵּיהּ, וְכֻלְּהוּ יִבְעוֹן רַחֲמֵי בְּגִינֵּהּ. וְאִיהוּ יְהַב בְּהוֹן מִדִּילֵהּ, בְּגִין דְּמָרָן לֵיהּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ, בְּגִין

לשון הקודש

מֵהֶם הִקְשׁוּ וְאָמְרוּ מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ, וּמֵהֶם אָמְרוּ בְּרָצוֹן שָׁלֵם. אַף כָּךְ קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, נִכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲשָׁבָה לְהִבָּרְאוֹת, קֹדֶם שֶׁנִּבְרְאוּ הַמַּלְאָכִים וְכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, וּבַחֲבִיבוּת שֶׁלָּהֶם הֵנִיחַ אֶת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁלָּהֶם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרוֹנִים לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. וְאָמַר עָלָיו נַעֲשֶׂה אָדָם.

וְלָמָּה? אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַחֲבִיבוּת שֶׁל אֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הָיוּ עֲתִידִים לְהִקָּרֵא בִּשְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, כִּנֵּס אֶת הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים לָתֵת חֵלֶק מִכֻּלָּם. מִשּׁוּם שֶׁאִם יֶחֱטָא הָאָדָם, כֻּלָּם נִמְצָאִים חֲסֵרִים בָּהֶם מֵאוֹתוֹ הַחֵלֶק שֶׁנָּתְנוּ בּוֹ, וְכֻלָּם יְבַקְּשׁוּ רַחֲמִים בִּשְׁבִילוֹ. וְהוּא נָתַן בָּהֶם מִשֶּׁלּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁמְּרוּיִם לוֹ

הַהוּא חוּלָקָא דִּילָךְ דְּיַהֲבַת בְּיִשְׂרָאֵל. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דברים לב ט) כִּי חֵלֶק יְיָ עַמּוֹ. וְאִיהוּ מָחִיל לוֹן בְּגִין הַהוּא חוּלָקָא דִּילֵהּ דִּשְׁמֵהּ דְּיַהֲב בְּהוֹן.

דְּאִם לָא יְהִיבוּ אִנּוּן מִנַּרְמַיְהוּ חוּלָקָא בֵּיהּ בִּרְעוּתַיְהוּ, כְּלְהוּ הֲווֹ טַעֲנִין עָלֵהּ, דְּאַנְתְּ נְטִילַת מִנָּן עַל כּוּרְחָנָא, חוּלָקָא דְּאִיהוּ בָּאָדָם מִכָּל חַד וְחַד, וְלָא הֲווֹ מְרַחֲמֵי עָלֵהּ. וּבְגִין דְּלָא יְהֵא לוֹן פִּתְחוֹן פֻּה. בְּגִין דָּא לָא בָּעָא לְנָטְלָא חוּלָקָא אֶלָּא בִּרְעוּתָא דִּילְהוֹן.

כְּגַוְנָא דָּא דְּאִתְמַר בִּרְעָיָא מְהֵימְנָא, (תהלים סח יט) עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם. וּבְגִין דְּמַזִּיקִין סָרְחוּ לְגַבֵּהּ, וְלָא בָּעוּ לְמֵיהַב בֵּיהּ חוּלָקָא, וְאָמְרוּ (שם ח ה) מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וְגוֹ', לָא בָּרָא לוֹן לְבוּשִׁין דְּאִנּוּן גּוּפִין דִּלְהוֹן. וְאִנּוּן

לשון הקודש

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ, בִּשְׁבִיל אוֹתוֹ הַחֵלֶק שֶׁלְּךָ שֶׁנָּתַתָּ בְּיִשְׂרָאֵל. וְהוּא שֶׁכָּתוּב כִּי חֵלֶק ה' עַמּוֹ. וְהוּא מוֹחֵל לָהֶם בִּשְׁבִיל אוֹתוֹ הַחֵלֶק שֶׁלּוֹ שֶׁל שְׁמוֹ שֶׁנָּתַן בָּהֶם.

שֶׁאִם לֹא יִתְּנוּ הֵם מֵעַצְמָם חֵלֶק בּוֹ בִּרְצוֹנָם, כֻּלָּם הָיוּ טוֹעֲנִים עָלָיו, שֶׁאַתָּה נָטַלְתָּ מֵעִמָּנוּ עַל כָּרְחֵנוּ חֶלְקֵנוּ שֶׁהוּא בָּאָדָם מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא הָיוּ מְרַחֲמִים עָלָיו. וּכְדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם פִּתְחוֹן פֶּה, מִשּׁוּם זֶה לֹא רָצָה לִטֹּל חֵלֶק אֶלָּא בִּרְצוֹנָם.

כְּמוֹ זֶה שֶׁנֶּאֱמַר בְּרוֹעֵה הַנֶּאֱמָן, עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם. וּמִשּׁוּם שֶׁהַמַּזִּיקִים סָרְחוּ לוֹ וְלֹא רָצוּ לָתֵת בּוֹ חֵלֶק, וְאָמְרוּ מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וְגוֹ',

שַׁנְאִין לוֹן. וְעַל כֵּן מְמָנָן דְּעַל ע"ב אָמִין, דְּאִנּוּן קַמָּךְ, כְּנַוָּנָא דָּא כַּד יִשְׂרָאֵל מְחָיְבִין לַאֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָּא, אִנּוּן אָמִין דְּעָלְמָא רְצוּעִין בִּידָא דְּבוֹרָא עָלְמִין לְאַלְקָאָה לוֹן בְּהוּ.

וְכַד חַזְרִין בִּתְיוּבְתָּא זָרִיק רְצוּעִין מִידֵהּ, וְלָא יְהֵא בְּהוֹן מַמָּשׁ. דְּחֵילָא דִּרְצוּעִין לָאו אִיהוּ אֶלָּא בִּידָא דְּמָאן דְּנָטִיל. דְּעָלַיְהוּ אִתְּמַר (ישעיה מ יז) כָּל הַגּוֹיִים כְּאַיִן נֶגְדּוֹ. וּבְגִין דְּיִשְׂרָאֵל אִית בְּהוּ חוּלָקָא מִבּוֹרָא עָלְמִין דְּאִיהוּ עִלַּת עִלּוֹת כֻּלָּא. וּמֵעָשֵׂר סְפִירָאן וּמִכָּרְסְיָן וּמַלְאָכִין וְכוֹכָבַיָּא וּמַזָּלִין כַּד חַזְרִין בִּתְשׁוּבָה מִכָּל מַה דְּאִתְנְטִילוּ בָּעוֹן רַחֲמֵי עָלַיְהוּ. בַּר מִשֵּׁדִין וּמַזִּיקִין וְחֵילִין דְּמָסָאֲבוּ, דְּאִתְּמַר בְּיִשְׂרָאֵל (ויקרא יח כד) אַל תִּטַּמְּאוּ בְּכָל אֵלֶּה, דְּלֵית לוֹן חוּלָקָא בְּהוֹן.

לשון הקודש

לֹא בָרָא לָהֶם לְבוּשִׁים, שֶׁהֵם הַגּוּפִים שֶׁלָּהֶם, וְהֵם שׁוֹנְאִים אוֹתָם. וְעַל כֵּן הַמְמֻנִּים שֶׁעַל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אֻמּוֹת שֶׁהֵם לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ כַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל מְחֻיָּבִים לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, אוֹתָם אֻמּוֹת הָעוֹלָם הֵם רְצוּעוֹת בְּיֵדֵי בּוֹרֵא הָעוֹלָם לְהַלְקוֹתָם בָּהֶם.

וּכְשֶׁחוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, זוֹרֵק אֶת הָרְצוּעוֹת מִיָּדוֹ, וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם מַמָּשׁ. שֶׁהַכֹּחַ שֶׁל הָרְצוּעוֹת אֵינוֹ אֶלָּא בִּידֵי שֶׁל מִי שֶׁנּוֹטֵל, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר כָּל הַגּוֹיִם כְּאַיִן נֶגְדּוֹ. וּמִשּׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בָּהֶם חֵלֶק מִבּוֹרֵא הָעוֹלָמוֹת שֶׁהוּא עִלַּת עִלּוֹת הַכֹּל, וּמֵעָשֵׂר הַסְּפִירוֹת וּמֵהַכְּסָאוֹת וּמֵהַמַּלְאָכִים וְהַכּוֹכָבִים וְהַמַּזָּלוֹת, כְּשֶׁחוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, מִכָּל מַה שֶּׁנִּטְלוּ מְבַקְּשִׁים עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, חוּץ מִשֵּׁדִים וּמַזִּיקִים וְכֹחוֹת הַטֻּמְאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל אַל תִּטַּמְּאוּ בְּכָל אֵלֶּה, שֶׁאֵין לָהֶם חֵלֶק בָּהֶם.

וּבְגִין דָּא אִמִּין דְּעָלְמָא דְּנִשְׁמָתִין דִּילְהוֹן מֵאִנּוּן חֵילִין דִּמְסָאֲבוּ, לֵית לְשַׁתְּפָא בְּהוֹן לַאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְלֹא בְּכָל עוֹבָדַיְהוֹן, דְּעָלַיְהוּ כְּתִיב (דברים ד יט) אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ', (שם יד ב) וּבְךָ בָּחַר ה'. וְעָלַיְהוּ אִתְמַר (מיכה ד ה) כִּי כָּל הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְגוֹ', דְּאִיהוּ יָחִיד וּמְיֻחָד בְּכָל מַשְׁרְיָן (דף קמא ע"ב) דִּכְלִילָן בְּהוֹן.

וּבְגִין דְּיִשְׂרָאֵל כְּלִילָן מֵעִלָּאִין וְתַתָּאִין, וְעִלַּת עַל כֻּלָּא שַׁוְיוּ שְׁמֵהּ בְּהוֹן, וְאִנּוּן רְחִימִין יַתִּיר מִמַּלְאָכֵי הַשָּׁרֵת, בְּגִין דְּאִית לוֹן חוּלָקָא בִּסְפִירָן, מַה דְּלָאו הָכִי בְּמַלְאָכִין. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל אִנּוּן עֲדְבֵיהּ וְאַחֲסַנְתֵּהּ, כְּגַוְנָא דִּבְנִין לְגַבֵּי אֲבוּהוֹן. דְּמַלְאָכִין לָאו אִנּוּן לְגַבֵּי סְפִירָן אֶלָּא כְּסוּסְוָן לְגַבֵּי דְּרוֹכְבֵי עֲלַיְהוּ. אֲבָל יִשְׂרָאֵל בְּנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹקְמוּהָ

לשון הקודש

וּמְשׁוּם זֶה אֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם מֵאוֹתָם כֹּחוֹת הַטֻּמְאָה, אֵין לְהִשְׁתַּתֵּף עִמָּם בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְלֹא בְּכָל מַעֲשֵׂיהֶם, שֶׁעֲלֵיהֶם כָּתוּב אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ', וּבְךָ בָּחַר ה'. וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר כִּי כָּל הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְגוֹ', שֶׁהוּא יָחִיד וּמְיֻחָד בְּכָל הַמַּחֲנוֹת שֶׁכְּלוּלִים בָּהֶם.

וּמְשׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל כְּלוּלִים מֵעֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְעִלַּת עַל הַכֹּל שָׂם אֶת שְׁמוֹ בָּהֶם, וְהֵם אֲהוּבִים יוֹתֵר מִמַּלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, מְשׁוּם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חֵלֶק בַּסְּפִירוֹת מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּמַּלְאָכִים, מְשׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל הֵם גּוֹרָלוֹ וְנַחֲלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהַבָּנִים אֲצֶל אֲבִיהֶם. שֶׁהַמַּלְאָכִים אֵינָם אֶל הַסְּפִירוֹת אֶלָּא כְּמוֹ סוּסִים אֶל הָרוֹכְבִים עֲלֵיהֶם,

מָאתַיִם מַתְנִיתִין אֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִין עַד שֶׁיִּשְׁתַּעְבְּדוּ בְּשִׁבְעִין וּתְרִין אָמִין. וּבְגִין דָּא כָּלַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּסַנְחֵרִיב שִׁבְעִין וּתְרִין אָמִין, לְקַיֵּם בְּהוֹן (שמות יז טז) מִלְחָמָה לַי"ה בַּעֲמָלֵק מִדּוֹר דּוֹר.

וְלָקֵבֵל שִׁבְעִין וּתְרִין שָׂרִים אִנּוּן שְׁמָהָן שִׁבְעִין וּתְרִין דְּוַיְסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, לְקַיְמָא בְּהוֹן (ישעיה יט א) הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ"ב קַ"ל, לְנָטְלָא מִנַּיְהוֹן נוּקְמָא מֵעֲמָלֵק דְּכָלִיל שִׁבְעִין וּתְרִין אָמִין בֵּיהּ. וְלָקֵבֵל שִׁבְעִין וּתְרִין שְׁמָהָן אִיהוּ וַיִּכְלוּ דְּסָלִיק שִׁבְעִין וּתְרִין.

וְדָא עָלֵיהּ אִתְמַר דְּזָרַע כָּל זֶרְעוֹנִין בְּבַת אַחַת יְחִידָה וְהִיא כַּלָּה שַׁבַּת מַלְכְּתָא מִן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ תִּפְאֶרֶת וּמַעֲשֶׂה דִּילֵיהּ. וּבְגִין דְּכָל בִּרְיָן דִּבְרֵאשִׁית אִתְכְּלִילָן בָּהּ, לְכָךְ הִתְחִילָה

לשון הקודש

אֲבָל יִשְׂרָאֵל בָּנִים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּפֵרוּשׁוֹ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים עַד שֶׁיִּשְׁתַּעְבְּדוּ בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אֻמּוֹת. וּמְשׁוּם זֶה כָּלַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּסַנְחֵרִיב אֶת שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם הָאֻמּוֹת, לְקַיֵּם בָּהֶם מִלְחָמָה לַי"ה בַּעֲמָלֵק מִדּוֹר דּוֹר.

וּכְנֶגֶד שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שָׂרִים הֵם הַשֵּׁמוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שֶׁל וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, לְקַיֵּם בָּהֶם הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָ"ב קַ"ל, לִטֹּל מֵהֶם נְקָמָה מֵעֲמָלֵק שֶׁכּוֹלֵל בּוֹ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אֻמּוֹת. וּכְנֶגֶד שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שֵׁמוֹת וַיִּכְלוּ הוּא שֶׁעוֹלֶה שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם.

וְזֶה עָלָיו נֶאֱמַר שֶׁזָּרַע כָּל הַזְּרָעוֹנִים בְּבַת אַחַת יְחִידָה, וְהִיא הַכַּלָּה, שַׁבַּת הַמַּלְכָּה מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת וְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ. וּמְשׁוּם שֶׁכָּל בְּרִיּוֹת בְּרֵאשִׁית נִכְלָלִים בָּהּ, לְכָךְ הִתְחִילָה

תּוֹרָה בְּבִי"ת מִן בְּרֵאשִׁית. וְאִיהִי בַּת זוּגֵהּ דְּתִפְאֶרֶת אָדָם כָּל חַד יָהִיב בֵּיהּ חוּלָקֵהּ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב לָהּ רַב וְשַׁלִּיט עָלַיְהוּ, בְּגִין דְּכֻלְּהוּ אִתְבְּרִיאוּ בְּאָת יו"ד בַּת יְחִידָא כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר אֲמִירָן, וְעֶשֶׂר אֱלֹהִים. ה' כְּלִילָא מֵחָמֵשׁ אוֹרָיָן אוֹר דְּיוֹמָא קַדְמָאָה. ו' שִׁית סְמִכִין דְּקִשׁוֹט. יוֹם הַשִּׁשִּׁי ה' דְּבְּגִין דְּבְיוֹם הַשִּׁשִּׁי ו' אִשְׁתְּלִים ה' בְּבַת אַחַת.

תָּא חֲזֵי כַּד אִית לְסַפִּירָן לְמֶעֱבַד פִּעְלָה בְּשֵׁם יְדִיעַ, דְּמִתַּמָּן הַפִּעְלָה, לָא אִשְׁתְּלִים וְלָא אִתְעֲבִיד עַד דְּכָל סְפִירָה יָהִיב תַּמָּן חוּלָקָא. (נ"א חֵילָהָא) דָּא יָהִיב תַּמָּן אַתָּוָן דְּאִנּוּן כָּל גַּוְונִין אֲפָמִין מִסְטָרָא דְּבַת יְחִידָה. וְאִנּוּן סוּמָקִין נְקוּדִין מִסְטָרָא דְּתִלָּת אֲבָהָן. וְדָא יָהִיב וְכוּ' עַד דְּאִתְכְּלִיל בְּהַהוּא שְׁמָא כָּל סְפִירָן (עכ"מ).

לשון הקודש

הַתּוֹרָה בְּבִי"ת מִבְּרֵאשִׁית, וְהִיא בַּת זוּגוֹ שֶׁל תִּפְאֶרֶת אָדָם, כָּל אֶחָד נָתַן בּוֹ חֶלְקוֹ.

וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן אוֹתָהּ גְּדוֹלָה וְשׁוֹלֶטֶת עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שֶׁכֻּלָּם נִבְרְאוּ בָּאוֹת י', בַּת יְחִידָה הַכְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וְעֶשֶׂר אֱלֹהִים. ה' כְּלוּלָה מֵחֲמִשָּׁה אוֹרוֹת, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן. ו' שִׁשָּׁה עַמּוּדֵי אֱמֶת. יוֹם הַשִּׁשִּׁי ה', שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁבַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי ו', נִשְׁלְמָה ה' בְּבַת אַחַת.

בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁיֵּשׁ לַסְּפִירוֹת לַעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה בְּשֵׁם יָדוּעַ, שֶׁמִּשָּׁם פְּעֻלָּה, לֹא תִשְׁתַּלֵּם וְלֹא תֵעָשֶׂה עַד שֶׁכָּל סְפִירָה נוֹתֶנֶת שָׁם חֶלְקָהּ (כְּחֹזֶר). זֶה נוֹתֵן שָׁם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַגְּוָנִים הַשְּׁחוֹרִים מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יְחִידָה, וְהֵם הַנְּקֻדּוֹת

עוֹד לְפָרָשַׁת וַיֵּרָא אֵלָיו.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן מַאי (בראשית יח א) **וַיֵּרָא אֵלָיו. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּגַוְונָא דְּאַחֲזֵי לְאָדָם קַדְמָאָה, דְּוֹר דְּוֹר וּפַרְנָסָיו דְּוֹר דְּוֹר וּמַנְהִיגָיו, הָכִי אַחֲזֵי לֵיהּ לְאַבְרָהָם וְאָמַר לֵיהּ, בְּהַאי דָּרָא יְהוֹן צַדִּיקִים, וּבְהַאי דָּרָא בֵּינוֹנִיִּים, וּבְהַאי דָּרָא רְשָׁעִים.**

אָמַר רִבִּי יוֹסִי, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, הָא אוֹקְמוּהָ הַכֹּל **בִּידֵי שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאַת שָׁמַיִם** (שֶׁנֶּאֱמַר (דברים י יב) וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל וגו', כִּי אִם לְיִרְאָה), **וְקָרָא אָחֳרָא כְּתִיב** (איכה ג לח) **מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב. וְאִם קֹדֶם דְּאַתְיָן לְעָלְמָא, אִתְגְּזַר עֲלַיְיהוּ לְמֶהֱוֵי צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים, לָא הֲוָה עָתִיד לְמֶהֱוֵי לוֹן אַגְרָא וְעוֹנְשָׁא, וְלָא הֲוָה לֵיהּ לַנָּבִיא לְמֵימַר לוֹן** (מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב, וְלָא הֲוָה לוֹן לְמָארֵי) **מַתְנִיתִין לְמֵימַר, הַכֹּל בִּידֵי**

לשון הקודש

הָאֲדָמוֹת מִצִּדָּם שֶׁל שִׁלֹּשֶׁת הָאָבוֹת, וְזֶה נוֹתֵן וְכוּ' עַד שֶׁנִּכְלָלוֹת בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם שֶׁל כָּל הַסְּפִירוֹת. (עב"מ).

עוֹד לְפָרָשַׁת וַיֵּרָא אֵלָיו

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַהוּ וַיֵּרָא אֵלָיו? אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁהֶרְאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְאָדָם הָרִאשׁוֹן דּוֹר דּוֹר וּפַרְנָסָיו, דּוֹר דּוֹר וּמַנְהִיגָיו, כָּךְ הֶרְאָה לְאַבְרָם וְאָמַר לוֹ: בַּדּוֹר הַזֶּה יִהְיוּ צַדִּיקִים, וּבַדּוֹר הַזֶּה בֵּינוֹנִיִּים, וּבַדּוֹר הַזֶּה רְשָׁעִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הַמְנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ הַכֹּל בִּידֵי שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאַת שָׁמַיִם (שֶׁנֶּאֱמַר (דברים י) וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל וְגוֹ', כִּי אִם לְיִרְאָה), וּבְפָסוּק אַחֵר כָּתוּב (איוב ג) מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב. וְאִם קֹדֶם שֶׁבָּאוּ לָעוֹלָם נִגְזַר עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים, לֹא הָיָה עָתִיד לִהְיוֹת לָהֶם שָׂכָר וְעֹנֶשׁ, וְלֹא הָיָה לַנָּבִיא לוֹמַר

שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאַת שָׁמָיִם.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁאִלְתָּא דָּא עֲמִיקָא, וְאַפְלִיגוּ בָּהּ קַדְמָאֵי, וְסַגִּיאִין כָּשְׁלוּ בָּהּ. בְּגִין דְּלָא מָטוּ לְעוּמְקָא דְּרָזָא. עַל נָבִיא אִתְמַר הַאי קְרָא, (ירמיה א ה) בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ. וְרָזָא דָּא הַכֹּל צָפוּי, וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה, הָא מִלִּין אִלֵּין סְתִימִין, וְלָא אִתְגַּלְיָין אֶלָּא בְּמַאי דְּאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, מַחֲשָׁבָה טוֹבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה. מַחֲשָׁבָה רָעָה אֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה.

מַחֲשָׁבָה טוֹבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה, אוֹלִיפְנָא מֵהָכָא דְּקַדֶּם דְּאַתְיָא לְעוֹלָם, צָלֵי בְּגִינֵהּ וְשַׁוֵּי מַחֲשַׁבְתֵּהּ בֵּיהּ בְּשַׁעֲתָא דְּזַווּגָא, וּבְגִין דָּא כְּתִיב בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ וְכוּ'

לשון הקודש

לָהֶם (מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב, וְלֹא הָיָה לָהֶם לְבַעֲלֵי) מִשְׁנָיוֹת לוֹמַר הַכֹּל בִּידֵי שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאַת שָׁמָיִם.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הַשְּׁאֵלָה הַזּוֹ עֲמֻקָּה, וְנֶחְלְקוּ בָהּ הַקַּדְמוֹנִים, וְרַבִּים כָּשְׁלוּ בָהּ, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְעֹמֶק הַסּוֹד. עַל הַנָּבִיא נֶאֱמַר הַפָּסוּק הַזֶּה (ירמיה א) בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ. וְזֶה סוֹד הַכֹּל צָפוּי וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה. הֲרֵי הַדְּבָרִים הַלָּלוּ סְתוּמִים, וְלֹא מִתְגַּלִּים אֶלָּא בְּמַה שֶׁבֵּאֲרוּ רַבּוֹתֵינוּ, מַחֲשָׁבָה טוֹבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה, מַחֲשָׁבָה רָעָה אֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה.

מַחֲשָׁבָה טוֹבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה – לָמַדְנוּ מִכָּאן, שֶׁקֹּדֶם שֶׁבָּא לָעוֹלָם הוּא מִתְפַּלֵּל בִּשְׁבִילוֹ, וְשָׂם בּוֹ מַחֲשַׁבְתּוֹ בִּשְׁעַת הַזִּוּוּג, וּמִשּׁוּם כָּךְ כָּתוּב בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וְכוּ'

וּבְטֶרֶם וגו'. חַד עַל דְּצָלֵי בִּגִינָה קֹדֶם דְּאָתָא לְעָלְמָא. בְּגִין דְּשַׁוִּי מַחֲשַׁבְתֵּה בֵּיהּ קֹדֶם יְצִירָתֵהּ בַּבֶּטֶן בְּשַׁעֲתָא דְּזַווּגָא. וּבְגִין דָּא בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם וגו'. וּבְגִין דְּאַקְדִּימַת לֵיהּ בִּצְלוֹתָא וּבְמַחֲשַׁבְתֵּה קֹדֶם יְצִירָתֵיהּ וְקֹדֶם דְּנָפַק מֵרֶחֶם אִמֵּהּ אִיהוּ מְנַבֵּא עַתִּידוֹת קֹדֶם דְּיֵיתוֹן לְעָלְמָא.

כָּל שֶׁכֵּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּיָדַע כָּל דָּרִין קֹדֶם דְּיֵיתוֹן לְעָלְמָא. דְּקֹדֶם דְּיֵיתֵי כָּל בַּר נָשׁ לְעָלְמָא, קֹדֶם יְצִירָתֵיהּ מַלְאָךְ מְמֻנֶּה עַל הַהִיא טִפָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָּזִיר עָלֵהּ אִם יִהְיֶה נָבִיא אוֹ חָכָם אוֹ בַּעַל מִקְרָא וּמִשְׁנָה, אוֹ מָארֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אוֹ מָארֵי בַּת קוֹל, דְּאִתְנְהִיג בַּת קוֹל בְּמִלּוֹלָא דִּילֵהּ, וְיֵימָא הֲלָכָה כְּפִלּוֹנִי. אוֹ אִם יִהְיֶה טִפֵּשׁ, אֲבָל רָשָׁע וְצַדִּיק לֹא קָא גָּזַר. אַף עַל גַּב

לשון הקודש

וּבְטֶרֶם וגוו'. אֶחָד עַל שֶׁהִתְפַּלֵּל בִּשְׁבִילוֹ קֹדֶם שֶׁבָּא לָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁשָּׂם בּוֹ מַחֲשַׁבְתּוֹ קֹדֶם יְצִירָתוֹ בַּבֶּטֶן בִּשְׁעַת הַזִּוּוּג, וּמִשּׁוּם זֶה בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם וגוו'. וּמִשּׁוּם שֶׁהִקְדִּימָה אוֹתוֹ בִּתְפִלָּה וּבְמַחֲשַׁבְתּוֹ קֹדֶם יְצִירָתוֹ וְקֹדֶם שֶׁיָּצָא מֵרֶחֶם אִמּוֹ, הוּא מְנַבֵּא עֲתִידוֹת קֹדֶם שֶׁיָּבֹאוּ לָעוֹלָם.

כָּל שֶׁכֵּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיָּדַע כָּל הַדּוֹרוֹת קֹדֶם שֶׁיָּבֹאוּ לָעוֹלָם. שֶׁקֹּדֶם שֶׁיָּבֹא כָּל בֶּן אָדָם לָעוֹלָם, קֹדֶם יְצִירָתוֹ מַלְאָךְ הַמְמֻנֶּה עַל הַטִּפָּה הַהִיא, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר עָלָיו אִם יִהְיֶה נָבִיא אוֹ חָכָם אוֹ בַּעַל מִקְרָא וּמִשְׁנָה אוֹ בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹ בַּעַל בַּת קוֹל, שֶׁבַּת הַקּוֹל מִתְנַהֶגֶת בַּדִּבּוּר שֶׁלּוֹ, וְיֹאמַר הֲלָכָה

דַּאֲבוּי עָבֵד לֵיהּ בְּמַחֲשָׁבָה רָעָה, דְּעָבִיד בֵּיהּ מַעֲשֶׂה דְּעָבִיד לֵיהּ בְּנִדָּה אוֹ בַּעֲרָיוֹת, אוֹ בְּגוֹיָה אוֹ בְּזוֹנָה אוֹ בְּשִׁפְחָה.

אַף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדַע דַּהֲוֵי בֵּן רָשָׁע אוֹ מַמְזֵר קֹדֶם יְצִירָתֵהּ, לֹא מָנֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ עַל אֲבוּי לְמֶעֱבַד לֵיהּ בָּעֲרָיוֹת אוֹ בְּנִדּוֹת, דְּהָא מָנֵי בֵּיהּ בְּאוֹרַיְתָא עַל הַנִּדּוֹת וְעַל הָעֲרָיוֹת. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא יח יט) וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב.

וְהַאי אִיהוּ דְּאָמַר נָבִיא מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב. מַאי הָרָעוֹת וְהַטּוֹב, אֶלָּא הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא גָּזַר עָלֵיהּ דְּיֵהֵא צַדִּיק וְטוֹב. אֶלָּא קֹדֶם יְצִירָתֵהּ הוּא יָדַע מַחֲשָׁבָה דַּאֲבוּי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחֲשָׁבָה טוֹבָה מְצָרְפָה לְמַעֲשֶׂה. הַאי אִיהוּ כָּל חַד בִּפְרָט.

לשון הקודש

כִּפְלוֹנִי, אוֹ אִם יִהְיֶה טִפֵּשׁ. אֲבָל רָשָׁע וְצַדִּיק לֹא גוֹזֵר. אַף עַל גַּב שֶׁאָבִיו עָשָׂה אוֹתוֹ בְּמַחֲשָׁבָה רָעָה, שֶׁעוֹשֶׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹ עִם נִדָּה אוֹ עִם עֲרָיוֹת, אוֹ בְּגוֹיָה אוֹ בְּזוֹנָה אוֹ בְּשִׁפְחָה.

אַף עַל גַּב שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בֵּן רָשָׁע אוֹ מַמְזֵר קֹדֶם יְצִירָתוֹ, לֹא צִוָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל אָבִיו לַעֲשׂוֹתוֹ בַּעֲרָיוֹת אוֹ בְּנִדּוֹת, שֶׁהֲרֵי צִוָּה בּוֹ בַּתּוֹרָה עַל הָעֲרָיוֹת וְעַל הַנִּדּוֹת, וְהוּ שֶׁכָּתוּב וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב.

וְזֶה הוּא שֶׁנֶּאֱמַר מֵהַנָּבִיא, מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב. מַה זֶּה הָרָעוֹת וְהַטּוֹב? אֶלָּא כְּךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא גָזַר עָלָיו שֶׁיִּהְיֶה צַדִּיק וְטוֹב, אֶלָּא קֹדֶם יְצִירָתוֹ הוּא יָדַע אֶת מַחֲשֶׁבֶת אָבִיו,

וּבְגִין דָּא הַכֹּל צָפוּי בְּמַחֲשָׁבָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדַע מַחֲשַׁבְתֵּה בִּישָׁא. וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה לֵיהּ לָאָדָם בְּמַעֲשֶׂה. וְאָדָם חָב בְּמַחֲשָׁבָה וּבְעוֹבָדָא, וְגָרַם לְעָלְמָא דְּאִתְדְּבָקוּ בְּאִילָנָא דְּטוֹב וָרָע, וְאִיהוּ חָזַר בִּתְיוּבְתָּא וְאִתְדַּבַּק בְּאִילָנָא דְּחַיֵּי.

וּבְגִין דְּכָל דָּרִין בֵּיהּ תַּלְיָן, וְאוֹרַיְתָא דְּיָהַב לֵיהּ, יָהַב לְמֹשֶׁה וְכָל יִשְׂרָאֵל וְכָל דָּרִין אַחְזֵי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דּוֹר דּוֹר וּפַרְנָסָיו, דּוֹר דּוֹר וּמַנְהִיגָיו.

וּמְנָא לָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהַב לֵיהּ אוֹרַיְתָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב כח ז) **אָז רָאָהּ וַיְסַפְּרָהּ הֱכִינָהּ וְגַם חֲקָרָהּ וַיֹּאמֶר לָאָדָם. אֲפִלּוּ שֵׁדִין וּמַזִּיקִין דְּנָפְקוּ מִנֵּהּ. וְהַאי אִיהוּ** (דברים כד טז) **פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים. אִלֵּין דְּמַעֲשֵׂה**

לשון הקודש

וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרֵף מַחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֶׂה. זֶה הוּא כָּל אֶחָד בִּפְרָט.

וּמְשׁוּם זֶה הַכֹּל צָפוּי בְּמַחֲשָׁבָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה, וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה לָאָדָם בְּמַעֲשֶׂה. וְאָדָם חָטָא בַּמַּחֲשָׁבָה וּבַמַּעֲשֶׂה, וְגָרַם לָעוֹלָם שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּעֵץ שֶׁל טוֹב וָרָע, וְהוּא חָזַר בִּתְשׁוּבָה וְדָבַק בְּעֵץ הַחַיִּים.

וּמְשׁוּם שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת תְּלוּיִים בּוֹ, וְהַתּוֹרָה שֶׁנָּתַן לוֹ, נָתַן לְמֹשֶׁה וּלְכָל יִשְׂרָאֵל. וְכָל הַדּוֹרוֹת הֶרְאָה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דּוֹר דּוֹר וּפַרְנָסָיו, דּוֹר דּוֹר וּמַנְהִיגָיו.

וּמִנַּיִן לָנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ תּוֹרָה? זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אָז רָאָהּ וַיְסַפְּרָהּ הֱכִינָהּ וְגַם חֲקָרָהּ וַיֹּאמֶר לָאָדָם. אֲפִלּוּ הַשֵּׁדִים וְהַמַּזִּיקִים יָצְאוּ מִמֶּנּוּ, וְזֶהוּ פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים – אֵלּוּ שֶׁמַּעֲשֵׂה

אֲבוּהוֹן בִּידֵיהוֹן. (שמות כ ה) וְלֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים לֹא יוּמְתוּ עַל אָבוֹת, אִלֵּין דְּעוֹבָדָא דַּאֲבוּהוֹן לָאו בִּידֵיהוֹן.

וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּלֹא אָמַר דְּאַחֲזֵי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאָדָם, וְלֹא לְאַבְרָהָם, וְלֹא לְשׁוּם נָבִיא, אֶלָּא דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ', וְלֹא אָמַר דְּאַחֲזֵי לֵיהּ צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים, וְלָאו דְּגָזַר עֲלַיְיהוּ לְמֶהֱוֵי צַדִּיקִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים אוֹ רְשָׁעִים. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי בָּתַר דְּאַחֲזֵי לֵיהּ דָּרָא דָּרָא וּפַרְנָסֵיהּ, דָּרָא דָּרָא וּמַנְהִיגֵיהּ וַדַּאי אִשְׁתְּמוֹדַע בְּהוֹן אִי אִנּוּן צַדִּיקִים אוֹ (דף קמב ע"א) רְשָׁעִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים. אָמַר לֵיהּ הָכִי אִיהוּ וַדַּאי, אֲבָל רָזָא דְּמִלָּה עָמֹק (דברים כט כח) הַנִּסְתָּרוֹת לַה' אֱלֹהֵינוּ.

אַדְּהָכִי הַהוּא סָבָא עִלָּאָה אִזְדַּמַּן לְגַבַּיְיהוּ וְאָמַר לוֹן, בְּמַאי עֲסִיקְתּוּ סָחוּ לֵיהּ עוֹבָדָא.

לשון הקודש

אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם. וְלֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים, וּבָנִים לֹא יוּמְתוּ עַל אָבוֹת – אֵלּוּ שֶׁמַּעֲשֵׂה אֲבוֹתָם לֹא בִּידֵיהֶם.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר שֶׁהֵרְאָה לָאָדָם, וְלֹא לְאַבְרָהָם, וְלֹא לְשׁוּם נָבִיא, אֶלָּא דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ'. וְלֹא אָמַר שֶׁהֵרְאָה לוֹ צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים, וְלֹא שֶׁגָּזַר עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת צַדִּיקִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים אוֹ רְשָׁעִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, אַחַר שֶׁהֵרְאָה לוֹ דּוֹר דּוֹר וּפַרְנָסָיו, דּוֹר דּוֹר וּמַנְהִיגָיו, וַדַּאי הִכִּיר בָּהֶם אִם הֵם צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בֵּינוֹנִיִּים! אָמַר לוֹ, כָּךְ הוּא וַדַּאי, אֲבָל סוֹד הַדָּבָר עָמֹק, הַנִּסְתָּרוֹת לַה' אֱלֹהֵינוּ.

בֵּינְתַיִם אוֹתוֹ הַזָּקֵן הָעֶלְיוֹן הִזְדַּמֵּן אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם, בַּמֶּה עֲסַקְתֶּם? סָחוּ

אָמַר לוֹן וַדַּאי אוֹרַיְתָא אִתְבְּרִיאַת תְּרֵי אַלְפֵּי שְׁנִין קַדֶּם דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא, וּבָהּ אַחֲזֵי לְאָדָם הָרִאשׁוֹן דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ', וּבָהּ אַחֲזֵי לְאַבְרָהָם אוּף הָכִי. מַאי דִּכְתִיב בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא (בראשית כו ה) וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי. וּבָהּ נְמַלַּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבָרָא עָלְמָא.

וְנִשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא אוּף הָכִי נְמַלַּךְ בְּהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבָרָא עָלְמָא.
הָדָא הוּא דִּכְתִיב בְּרֵאשִׁית, וְאֵין רֵאשִׁית אֶלָּא תוֹרָה. וְאֵין רֵאשִׁית אֶלָּא נְשָׁמָה. וְאוֹרַיְתָא טְפֵלָה לַנְּשָׁמָה, בְּגִין דְּשַׁבָּת שָׁקִיל כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וּמְחַלְּלִין לֵיהּ בְּגִין נִשְׁמְתָא דְּבַר נָשׁ דְּלָא תִּפּוֹק מִנֵּהּ קָדָם זְמְנֵהּ.

לשון הקודש

לוֹ הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר לָהֶם, וַדַּאי שֶׁהַתּוֹרָה נִבְרְאָה אַלְפַּיִם שָׁנָה קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וּבָהּ הֵרְאָה לְאָדָם הָרִאשׁוֹן דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ', וּבָהּ הֵרְאָה לְאַבְרָהָם אַף כָּךְ מַה שֶּׁכָּתוּב בּוֹ. וּמְשׁוּם זֶה וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי. וּבָהּ נִמְלַךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם.

וְנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים אֲפִלּוּ כָּךְ נִמְלַךְ בָּהֶן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבָרָא הָעוֹלָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב בְּרֵאשִׁית, וְאֵין רֵאשִׁית אֶלָּא תוֹרָה, וְאֵין רֵאשִׁית אֶלָּא נְשָׁמָה. וְהַתּוֹרָה טְפֵלָה לַנְּשָׁמָה, מִשּׁוּם שֶׁשַּׁבָּת שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וּמְחַלְּלִים אוֹתָהּ בִּשְׁבִיל נִשְׁמַת אָדָם שֶׁלֹּא תֵּצֵא מִמֶּנּוּ קֹדֶם זְמַנּוֹ.

וְאִיהִי נִשְׁמְתָא דָּא נְבוּאוֹת בָּהּ נִבְרָא עָלְמָא,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁלַח לֵיהּ בְּכָל דָּרָא
וְדָרָא לְאַגָּנָא עֲלוֹי וּלְמִסְבַּל עַל דִּילְהוֹן, בְּגִין דְּאִיהִי
מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי, דְּלָא תַלְיָא מִנַּהּ זְכוּת וְחוֹבָה, לָא
אַגְרָא וְלָא עוֹנְשָׁא, דְּאִנּוּן עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע. וְכָל
דְּוַר לֵית הוּא פָּחוֹת מִשִּׁתִּין רִבּוֹא שֶׁלְּטָנוּתָא
דְּהַהִיא נִשְׁמְתָא. וַאֲחֵזֵי לְאָדָם אִם דָּרָא יֵהָא זַכָּאָה,
בַּר נָשׁ יְקוּם לְמֵירַת נִשְׁמְתָא מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד, וְיהוֹן
זַכָּאִין מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד, וּמַטֶּה לוֹן כְּלַפֵּי חֶסֶד, וְדָרָא
דָּא יְהוֹן מָארֵי חִנָּא וְחִסְדָּא.

וְאִי לָא מִתְנַהֲגִין בְּדַרְגָּא דִּילְהוֹן דְּאִיהוּ מְמָנָא עַל
דָּרָא וּפַרְנָסִין דִּילֵּהּ דִּיהוֹן חֲסִידִין, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אַעֲבַר מִנְּהוֹן חֶסֶד, וְשַׁלִּיט עֲלַיְהוּ גְּבוּרָה
מִדַּת הַדִּין, לְמֵידַן לְהוּ כְּפוּם עוֹבָדַיְהוּ, וְלֹא כְּפוּם

לשון הקודש

וְהַנְּשָׁמָה הַזּוֹ הִיא נְבוּאִית בָּהּ נִבְרָא הָעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁלַח אוֹתוֹ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר לְהָגֵן עָלָיו וְלִסְבֹּל הָעֹל שֶׁלָּהֶם מִשּׁוּם שֶׁהִיא מֵעֵץ הַחַיִּים, שֶׁלֹּא תָּלוּי מִמֶּנָּה זְכוּת וְחוֹבָה וְלֹא שָׂכָר וְעֹנֶשׁ, שֶׁהֵם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע. וְכָל דּוֹר אֵינוֹ פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא, שִׁלְטוֹנָהּ שֶׁל אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה. וְהֶרְאָה לְאָדָם, אִם הַדּוֹר יִהְיֶה זַכַּאי, אָדָם יָקוּם לָרֶשֶׁת נְשָׁמָה מִצַּד שֶׁל חֶסֶד, וְיִהְיוּ צַדִּיקִים מִצַּד שֶׁל חֶסֶד, וּמַטֶּה לָהֶם כְּלַפֵּי חֶסֶד, וְהַדּוֹר הַזֶּה יִהְיוּ בַּעֲלֵי חֵן וָחֶסֶד.

וְאִם לֹא מִתְנַהֲגִים בְּדַרְגָּתָם, שֶׁהוּא הַמְמֻנֶּה עַל הַדּוֹר וּפַרְנָסָיו שֶׁיִּהְיוּ חֲסִידִים, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַעֲבִיר מֵהֶם אֶת הַחֶסֶד, וּמַשְׁלִיט עֲלֵיהֶם הַגְּבוּרָה, מִדַּת

דַּרְגָּא וּמוֹלָדָא וּמַזָּלָא דִּילְהוֹן. וְרָזָא דְּמִלָּה דָּא קָא רָמִיזָא לָן בְּהַגָּדוֹת וּדְרָשׁוֹת, דְּאוֹקְמוּהָ (ישעיה לב כ) מְשַׁלְּחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, אִלֵּין תְּרֵין מְשִׁיחִין דַּעֲתִידִין לְמֵיתֵי בְּהַנֵּי דָּרֵי. אִם דָּרָא אִיהוּ חַיָּבָא אִתְקְרֵים בְּהוֹן מְשַׁלְּחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר.

וְעוֹד אוֹלִיפְנָא בְּרָזָא דָּא מִלָּה אָחֳרָא לְסַמְכָא לְגַבֵּהּ (בראשית ו ג) בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר. וְאוֹקִימְנָא בְּשַׁגַּם דָּא מֹשֶׁה, דְּעָתִידָא הַוָּה לְמֵיהַב אוֹרַיְתָא בְּדוֹר הַמַּבּוּל. אֶלָּא דְּהַוּוּ רַשִׁיעַיָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָּנִיז לֵיהּ לְצַדִּיקָיָא. אוּף הָכִי מִזְדַּמְּנָא הָיְתָה בַּת שֶׁבַע לְדָוִד מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, אֶלָּא שֶׁאָכְלָה פֶּגָה, וְאוֹלִיפְנָא דְּחוֹבִין דְּבַר נָשׁ, גַּרְמִין דְּלָא יְזֵכֵי לְטוֹבָה דְּמִזְדַּמְּנָא עָלֵהּ לְמֶהֱוֵי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

לשון הקודש

הַדִּין, לָדוּן אוֹתָם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם, וְלֹא כְּפִי הַדַּרְגָּה וְהַמּוֹלָד וְהַמַּזָּל שֶׁלָּהֶם. וְסוֹד הַדָּבָר הַזֶּה רָמוּז לָנוּ בְּהַגָּדוֹת וּדְרָשׁוֹת, שֶׁבְּאָרוּהָ, מְשַׁלְּחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר – אֵלּוּ שְׁנֵי הַמְּשִׁיחִים שֶׁעֲתִידִים לָבֹא בַּדּוֹרוֹת הַלָּלוּ. אִם הַדּוֹר הוּא חַיָּב, מִתְקַיְּמִים בָּהֶם מְשַׁלְּחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר. **וְעוֹד** לְמַדְנוּ בְּסוֹד זֶה דָּבָר אַחֵר לִסְמֹךְ לוֹ, בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר. וּבֵאַרְנוּ, בְּשַׁגַּם – זֶה מֹשֶׁה, שֶׁעָתִיד הָיָה לָתֵת תּוֹרָה בְּדוֹר הַמַּבּוּל, אֶלָּא שֶׁהָיוּ רְשָׁעִים, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גָּנַז אוֹתָהּ לַצַּדִּיקִים. אַף כָּךְ הָיְתָה מְזֻמֶּנֶת בַּת שֶׁבַע לְדָוִד מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, אֶלָּא שֶׁאָכְלָה פֶּגָה, וְלָמַדְנוּ שֶׁחַטָּאֵי הָאָדָם גּוֹרְמִים שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לְטוֹבָה שֶׁמְּזֻמֶּנֶת עָלָיו מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

אוף הָכִי דָּרָא טָבָא מַרְעִין בִּישִׁין דַּעֲתִידִין לְמֶהֱוֵי. אִית לְמָאן דְּאִתְרַחַק מִנַּהּ, עַד דְּמִתְקַן עוֹבָדּוֹי וְאַחֲזַר לֵיהּ אֲבֵדָה דִּילֵהּ. וְאִית דְּאָבִיד לֵיהּ בְּחוֹבוֹי וְלָא אִתְחֲזַר לֵיהּ לְעוֹלָם. וְהַאי אִיהִי אֲבֵדָה דְּאִתְיְאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה, וְאִיהוּ דְּזָכָה בַּמְּצִיאָה קָנָה לָהּ, אִי אַקְדִּים בָּהּ לְחַבְּרֵהּ. וְהַאי אִיהוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲזֵי לְכָל עָלְמָא, שִׁתָּא אַלְפֵי שְׁנִין וְחַד חָרוּב. וְאַחֲזֵי דִּבְכָל אל"ף קַדְמָאָה שׁוּלְטָנוּתֵהּ חֶסֶד.

באל"ף תְּנִינָא שׁוּלְטָנוּתֵהּ גְּבוּרָה דָּרִין בִּתְרִין דַּרְגִּין גִּבּוֹרִים וַחֲסִידִים. וְאֶלֶף תְּלִיתָאָה שׁוּלְטָנוּתֵהּ לְמֶהֱוֵי דָּרָא דִּילֵהּ אַנְשֵׁי אֱמֶת. אֶלֶף רְבִיעָאָה שׁוּלְטָנוּתֵהּ נֶצַח. וְאֶלֶף חֲמִישָׁאָה שׁוּלְטָנוּתֵהּ הוֹד, וַהֲווֹ עֲתִידִים לְמֶהֱוֵי דָּרִין דִּלְהוֹן נְבִיאִים.

לשון הקודש

אַף כָּךְ, דּוֹר טוֹב, מַחֲלוֹת רָעוֹת שֶׁעֲתִידוֹת לִהְיוֹת, יֵשׁ אֶת מִי שֶׁמִּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ עַד שֶׁמְּתַקֵּן מַעֲשָׂיו, וּמַחֲזִיר לוֹ אֲבֵדָתוֹ. וְיֵשׁ שֶׁמְּאַבֵּד אוֹתוֹ בְּחֶטְאוֹ וְלֹא חוֹזֵר לוֹ לְעוֹלָם, וְזוֹהִי הָאֲבֵדָה שֶׁהִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה, וְזֶה שֶׁזָּכָה בַּמְּצִיאָה קָנָה אוֹתָהּ, אִם הִקְדִּים בָּהּ אֶת חֲבֵרוֹ. וְזֶהוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַרְאֶה לְכָל הָעוֹלָם שֵׁשֶׁת אֲלָפִי שָׁנִים וְאֶחָד חָרֵב, וְהֶרְאָה שֶׁבְּכָל הָאֶלֶף הָרִאשׁוֹן שִׁלְטוֹנוֹ הַחֶסֶד.

בְּאֶלֶף הַשֵּׁנִי שִׁלְטוֹנוֹ גְּבוּרָה, שְׁנֵי דְרָגוֹת בִּשְׁתֵּי דְרָגוֹת – גִּבּוֹרִים וַחֲסִידִים, וּבָאֶלֶף הַשְּׁלִישִׁי שִׁלְטוֹנוֹ לִהְיוֹת דּוֹרוֹ אַנְשֵׁי אֱמֶת. הָאֶלֶף הָרְבִיעִי שִׁלְטוֹנוֹ נֵצַח, וְהָאֶלֶף הַחֲמִישִׁי שִׁלְטוֹנוֹ הוֹד, וְהָיוּ עֲתִידִים לִהְיוֹת דּוֹרוֹתָם נְבִיאִים.

אֶלֶף שְׁתִיתָאָה צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וְאִם חַם וְשָׁלוֹם בַּאֲתַר דְּדַרְגָּא דִּילְהוֹן מְחַיֵּב לוֹן לְמֶהֱוֵי צַדִּיקִים וְאִנּוּן רְשָׁעִים, כְּאִלּוּ עַבְרִין עַמּוּד צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם מֵעָלְמָא, וְחָזְרִין עָלְמָא לְתֹהוּ וָבֹהוּ, וְשַׁלִּיט עֲלַיְהוּ בַּאֲתַר דְּצַדִּיק, סמא"ל הָרָשָׁע.

אוֹף הָכִי אִם דָּרִין דְּנָצַח וְהוֹד רַשִּׁיעָיָא בַּאֲתַר דִּנְבִיאֵי הָאֱמֶת, שַׁלִּיטִין נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר. וְאִם דָּרָא דֶּאֱמֶת לֹא מִתְנַהֲגִין בֵּיהּ בֶּאֱמֶת, אִסְתַּלַּק מִנַּיְהוּ אֱמֶת וְשָׁלְטָא עֲלַיְהוּ שֶׁקֶר. וְאִם דָּרִין דִּגְבוּרָה לָאו גְּבוּרָה עוֹמְדִים בַּפֶּרֶץ, אִסְתַּלַּק מִנַּיְהוּ גְּבוּרָה וְשַׁלִּיט נוּכְרָאָה עֲלַיְהוּ, וְאֶחָד יְרִדְתְּ אֶלֶף וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רְבָבָה. וְאִם דָּרָא דַּחֲסִידִים לָא מִתְנַהֲגִי בַּחֲסִידוּת. שַׁלִּיט עֲלַיְהוּ גַּזְלָן וְגָזִיל לוֹן.

לשון הקודש

הָאֶלֶף הַשִּׁשִּׁי צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וְאִם חַס וְשָׁלוֹם בִּמְקוֹם שֶׁהַדַּרְגָּתָם מְחַיֶּבֶת אוֹתָם לִהְיוֹת צַדִּיקִים וְהֵם רְשָׁעִים, כְּאִלּוּ הֶעֱבִירוּ עַמּוּד הַצַּדִּיק יְסוֹד עוֹלָם מִן הָעוֹלָם, וּמַחֲזִירִים אֶת הָעוֹלָם לְתֹהוּ וָבֹהוּ, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בִּמְקוֹם הַצַּדִּיק סָמָאֵל הָרָשָׁע.

אַף כָּךְ אִם הַדּוֹרוֹת שֶׁל נֵצַח וְהוֹד הֵם רְשָׁעִים בִּמְקוֹם נְבִיאֵי הָאֱמֶת – שׁוֹלְטִים נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר. וְאִם דּוֹר שֶׁאֱמֶת לֹא מַנְהִיגִים בּוֹ בֶּאֱמֶת – מִסְתַּלֶּקֶת מֵהֶם הָאֱמֶת, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם הַשֶּׁקֶר. וְאִם לְדוֹרוֹת הַגְּבוּרָה אֵין גְּבוּרָה עוֹמְדִים בַּפֶּרֶץ – מִסְתַּלֶּקֶת מֵהֶם הַגְּבוּרָה וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם זָר. וְאֶחָד יִרְדֹּף אֶלֶף וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רִבָּבָה. וְאִם דּוֹר שֶׁל חֲסִידִים לֹא מִתְנַהֲגִים בַּחֲסִידוּת, שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם גַּזְלָן שֶׁגּוֹזֵל אוֹתָם.

וְהַאי אִיהוּ דְּאַחֲזֵי לְאָדָם כָּל דָּרִין וּפַרְנָסִין דִּילְהוֹן. אִם זָכִין דָּרִין לְאִתְנַהֲגָא אַבַּתְרַיְיהוּ, קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְנַהֵג בְּהוֹן בְּהַהוּא דַּרְגָּא טָבָא. וְאִם לָאו מִתְנַהֵג בְּהוֹן כְּפוּם עוֹבָדַיְיהוּ בְּדַרְגָּא בִּישָׁא. וּבְגִין דָּא. (איכה ג לח) **מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב.**

וּבְכָל דָּרָא יָהִיב לוֹן הַטּוֹב וְהָרַע כְּפוּם דַּרְגָּא דְּדָרָא. וְרָזָא דְּמִלָּה (דברים ל טו) **רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע. וְהַאי אִיהוּ דִּכְתִיב בְּאוֹרַיְיתָא. כָּל דָּרִין דִּיהוֹן עֲתִידִים לְמֶהֱוֵי, אִם זָכוּ לְאִתְנַהֲגָא.**

וְאַחֲזֵי לֵיהּ פַּרְנָסִים מִסְּטְרָא דְּיֵצֶר הַטּוֹב. וּפַרְנָסִים מִסְּטְרָא דְּיֵצֶר הָרָע. אִי זָכוּ לְאִתְנַהֲגָא בְּפַרְנָסִין דְּיֵצֶר הַטּוֹב. מַטָּה לוֹן כְּלַפֵּי חֶסֶד, אוֹ

לשון הקודש

וְזֶהוּ שֶׁהֵרְאָה לְאָדָם כָּל הַדּוֹרוֹת וְהַמַּנְהִיגִים שֶׁלָּהֶם. אִם זַכָּאִים הַדּוֹרוֹת לָלֶכֶת אַחֲרֵיהֶם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְנַהֵג בָּהֶם בְּאוֹתָהּ מַדְרֵגָה טוֹבָה. וְאִם לֹא – מִתְנַהֵג אִתָּם לְפִי מַעֲשֵׂיהֶם, בְּמַדְרֵגָה רָעָה. וּמְשׁוּם זֶה, (איכה ג) מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב.

וּבְכָל דּוֹר נוֹתֵן לָהֶם הַטּוֹב וְהָרַע לְפִי מַדְרֵגַת הַדּוֹר. וְסוֹד הַדָּבָר – (דברים ד) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁיִּהְיוּ עֲתִידִים לִהְיוֹת, אִם זָכוּ לְהִתְנַהֵג.

וְהֶרְאָה לוֹ פַּרְנָסִים מִצַּד שֶׁל יֵצֶר הַטּוֹב, וּפַרְנָסִים מִצַּד שֶׁל יֵצֶר הָרָע. אִם זָכוּ לְהִנָּהֵג שֶׁל פַּרְנָסִים שֶׁל יֵצֶר הַטּוֹב,

גְּבוּרָה, אוֹ אֻמָּת, אוֹ נְבִיאִים, אוֹ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, כְּפוּם שָׁלְטָנוּתֵיהּ דְּכָל דַּרְגָּא, וְאִם מִתְנַהֲגִין בְּפַרְנָסִין בִּישִׁין מִסְּטָרָא דְרַע, קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדוּן לוֹן בְּמִדּוֹת בִּישִׁין. בְּהִפּוּכָא דְּדַרְגִּין טָבִין. וְהַאי אִיהוּ דְּאַחֲזֵי לוֹן פַּרְנָסִים רְשָׁעִים וְצַדִּיקִים דְּכָל דָּרָא. וְלָאו דְּאִתְמַר דְּגָזַר קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל דָּרִין לְמֶהֱוֵי צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים.

מִיָּד דְּשָׁמַע בּוּצִינָא קַדִּישָׁא וְרַבִּי יוֹסֵי מִלִּין אִלֵּין. אִשְׁתְּטָחוּ קַמֵּיהּ הַהוּא סָבָא, וְאָמְרוּ כְּעַן אִתְגַּלְיָין מִלִּין עַל בֵּירוֹרָא. וְלָא אִשְׁתַּכַּח קוּשְׁיָא בְּעָלְמָא בְּהַאי שְׁאֵילְתָּא, מִיָּד פָּרַח הַהוּא סָבָא, אָמַר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, וַדַּאי אָדָם קַדְמָאָה חֲוָה הַאי סָבָא, דְּלֵית כְּוָותֵיהּ בְּכָל בְּרְיָין בְּחָכְמְתָא, וְלֵית דַּרְגָּא דְּבַר נַשׁ בְּעָלְמָא

לשון הקודש

מַטֶּה אוֹתָם כְּלַפֵּי חֶסֶד אוֹ גְּבוּרָה, אוֹ אֻמָּת, אוֹ נְבִיאִים, אוֹ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, כְּפִי הַשִּׁלְטוֹן שֶׁל כָּל מַדְרֵגָה. וְאִם מִתְנַהֲגִים בְּפַרְנָסִים רָעִים מִצַּד שֶׁל הָרָע, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָדוּן אוֹתָם בְּמִדּוֹת רָעוֹת, בְּהֵפֶךְ שֶׁל מַדְרֵגוֹת טוֹבוֹת. וְזֶהוּ שֶׁמַּרְאֶה לָהֶם פַּרְנָסִים רְשָׁעִים וְצַדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר. וְלֹא שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁגָּזַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַדּוֹרוֹת לִהְיוֹת צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים.

מִיָּד שֶׁשָּׁמַע הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְרַבִּי יוֹסֵי דְּבָרִים אֵלּוּ, הִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנֵי אוֹתוֹ הַזָּקֵן וְאָמְרוּ, כָּעֵת הִתְגַּלּוּ דְּבָרִים עַל בֵּרוּרָם. וְלֹא נִמְצְאָה קֻשְׁיָה בָּעוֹלָם בִּשְׁאֵלָה זוֹ. מִיָּד עָף אוֹתוֹ זָקֵן. אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַדַּאי אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה אוֹתוֹ זָקֵן, שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ בְּכָל הַבְּרִיּוֹת בְּחָכְמָה, וְאֵין מַדְרֵגָה שֶׁל בֶּן אָדָם בָּעוֹלָם כְּמַדְרֵגָתוֹ, [וְכִי אֵיךְ] שֶׁהוּא

כְּדַרְגֵּיהּ, (וכי חייבי) דְּאִיהוּ אַקְדִּים לְכָל בְּרְיָין. הָכִי דְּיוֹקְנֵיהּ אַקְדִּים לְכָל בְּרְיָין. (עכ"מ).

כָּךְ גַּם כֵּן לְקַבְּלְהוֹן לְתַתָּא. י"ב שִׁבְטִין קַיְמִין סַחֲרָנֵי מַשְׁכְּנָא בְּהַאי גַּוְונָא, כָּל חַד מִנַּיְהוּ בְּדוּכְתָּא דְּאִתְחֲזֵי לֵיהּ. וְלָקְבֵל הַאי דַּרְגָּא עָבַד שְׁלֹמֹה לְתַתָּא יָם עוֹמֵד עַל שְׁנֵים עָשָׂר בָּקָר, שְׁלֹשָׁה פּוֹנִים צָפוֹנָה, וּשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים דָּרוֹם, וְגַ' פּוֹנִים מִזְרָח, וְגַ' פּוֹנִים מַעֲרָב. וְהַאי דַּרְגָּא לְעֵלָּא, מַאי טַעְמָא אִקְרֵי יָם.

אֶלָּא בְּגִין דְּהַהוּא צַדִּיק דְּאַמְלֵי לְהַאי יָם, אִקְרֵי יוֹם. הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם. וּכְתִיב אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה. וְהוּא נָהִיר בְּרָזָא דְּוָא"ו דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. וְהַהוּא יוֹם בְּרָזָא דְּחֵילָא דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא, דְּבֵהּ אַמְלֵי לְהַאי יָם

לשון הקודש

קוֹדֶם לְכָל הַבְּרִיּוֹת. כָּךְ דְּמוּתוֹ קוֹדֶמֶת לְכָל הַבְּרִיּוֹת. (עכ"מ)

כָּךְ גַּם כֵּן כְּנֶגְדָּם לְמַטָּה, שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטִים עוֹמְדִים סְבִיב הַמִּשְׁכָּן בַּגָּוֶן הַזֶּה, כָּל אֶחָד מֵהֶם בַּמָּקוֹם הָרָאוּי לוֹ. וּכְנֶגֶד הַדַּרְגָּה הַזּוֹ עָשָׂה שְׁלֹמֹה לְמַטָּה יָם שֶׁעוֹמֵד עַל שְׁנֵים עָשָׂר בָּקָר, שְׁלֹשָׁה פּוֹנִים צָפוֹנָה, שְׁלֹשָׁה פּוֹנִים דָּרוֹם, וּשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים מִזְרָח, וּשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים מַעֲרָב. וּמָה הַטַּעַם נִקְרֵאת הַדַּרְגָּה הַזּוֹ לְמַעְלָה יָם?

אֶלָּא מְשׁוּם שֶׁהַצַּדִּיק הַהוּא שֶׁמְּמַלֵּא אֶת הַיָּם הַזֶּה נִקְרָא יוֹם. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם, וְכָתוּב אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה. וְהוּא מֵאִיר בַּסּוֹד שֶׁל וא"ו שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם בַּסּוֹד שֶׁל כֹּחַ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁבּוֹ מְמַלֵּא אֶת

דְּאִקְּרֵי ה' תַּתָּאָה דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם. וְכָל דָּא דַּרְגָּא דְּצַדִּיק בְּגִין דְּכָל תַּפְנוּקִין מִנֵּיהּ נָפְקִין.

מַאי הַנְּחָלִים, אִלֵּין חָמֵשׁ דַּרְגִּין דְּעִמֵּיהּ הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְמִמְלֵי לֵיהּ. וְהַאי דַּרְגָּא אִקְּרֵי בַּת שֶׁבַע. וְכַד נָהִיר הַאי צַדִּיק לְהַאי דַּרְגָּא דְּאִקְּרֵי צֶדֶק, לְהַאי דַּרְגָּא דְּאִקְּרֵי שִׁבְעָה שָׁבוּעִין שִׁבְעָה זְמִנִין, כְּדֵין עָלְמָא תַּתָּאָה נַמֵּי הַאי דַּרְגָּא דְּאִקְּרֵי סִיהֲרָא דְּשַׁלְטָא בְּלֵילְיָא, שְׁנַת הַלְּבָנָה כַּמָּה סַגִּי שנ"ה יוֹמִין וְאַרְבְּעִין וְתֵשַׁע שָׁבוּעִין, מִנְּהוֹן לָקֳבֵל הַאי דַּרְגָּא דְּיָם דְּלְעֵלָּא, דְּאִיהִי מְקַבְּלָא מִנֵּיהּ.

אִשְׁתְּאַרוּ י"ב יוֹמִין לָקֳבֵל י"ב שִׁבְטִין דְּסַחֲרֵנִי הַאי יוֹמָא, לְמִטַּר מִטְּרַת מַשְׁכְּנָא וְכֹלָּא לְאַחֲזָאָה חֵילָא עִלָּאָה. וְעַל דָּא כְּתִיב כֹּל

לשון הקודש

הַיָּם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא ה"א הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם. וְכָל זֶה הַדַּרְגָּה שֶׁל צַדִּיק, מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַתַּפְנוּקִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ.

מַה זֶּה הַנְּחָלִים? אֵלּוּ חֲמֵשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁעִמּוֹ, שֶׁהוֹלְכִים לַיָּם לְמַלֵּא אוֹתוֹ. וְהַדַּרְגָּה הַזּוֹ נִקְרֵאת בַּת שֶׁבַע. וּכְשֶׁמֵּאִיר הַצַּדִּיק הַזֶּה לַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁנִּקְרֵאת צֶדֶק, לַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁנִּקְרֵאת שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת שֶׁבַע פְּעָמִים, אָז גַּם הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁנִּקְרֵאת הַלְּבָנָה שֶׁשּׁוֹלֶטֶת בַּלַּיְלָה. שְׁנַת הַלְּבָנָה כַּמָּה גְּדוֹלָה? שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה יָמִים, וְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שָׁבוּעוֹת מֵהֶם כְּנֶגֶד הַדַּרְגָּה הַזּוֹ שֶׁל הַיָּם שֶׁלְּמַעְלָה שֶׁהִיא מְקַבֶּלֶת מִמֶּנּוּ.

נִשְׁאֲרוּ שְׁנֵים עָשָׂר יָמִים כְּנֶגֶד שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים הַמַּקִּיפִים אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לִשְׁמֹר אֶת מִשְׁמֶרֶת הַמִּשְׁכָּן, וְהַכֹּל כְּדֵי

הַנִּקְרָא בִּשְׁמִי, דָּא דַּרְגָּא דְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ נָהִיר בְּחֵילָא דִּשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו, דָּא יַמָּא דְּחָכְמְתָא דְּאִקְרֵי כָּבוֹד.

יְצַרְתִּיו דָּא רָזָא דְּיוֹם לְתַתָּא דְּאִיהוּ לָקַבֵּל כָּל דִּלְעֵלָּא. אַף עָשִׂיתִיו דָּא סִיהֲרָא דִּלְתַתָּא. וְעַל דָּא כְּתִיב יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ, דַּרְגָּא דְּשִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא. כְּדֵין כַּד אִתְחַבָּרוּ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, וּכְדֵין שְׁלָמָא לְעֵלָּמָא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹּקֶר יוֹם אֶחָד. וּכְדֵין יְחוּדָא לְעֵלָּא וְיִחוּדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעֵלָּא וּשְׁלָמָא לְתַתָּא. שֶׁנֶּאֱמַר שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב. (דף קמב ע"ב).

מַתְנִיתִין בִּטְהִירוּ בְּרֵישׁ הוֹרָמְנוּתָא דְּמַלְכָּא, גְּלִיף תֵּשַׁע גְּלִיפִין בְּגַלְגַּלּוֹי טְהִירִין, וְחַד טָמִיר וְלָא יְדִיעַ. גְּלִיף גְּלִיפִין וּבָטַשׁ גּוֹ בּוּצִינָא

לשון הקודש

לְהַרְאוֹת הַכֹּחַ הָעֶלְיוֹן. וְעַל זֶה כָּתוּב כֹּל הַנִּקְרָא בִּשְׁמִי, זוֹ דַּרְגַּת הַצַּדִּיק שֶׁהוּא מֵאִיר בַּכֹּחַ שֶׁל שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו, זֶה יָם הַחָכְמָה שֶׁנִּקְרָא כָּבוֹד.

יְצַרְתִּיו, זֶה סוֹד שֶׁל הַיּוֹם לְמַטָּה שֶׁהוּא כְּנֶגֶד כֹּל שֶׁלְּמַעְלָה. אַף עָשִׂיתִיו, זוֹ הַלְּבָנָה שֶׁלְּמַטָּה. וְעַל זֶה כָּתוּב יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ, הַדַּרְגָּה שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְּבָנָה. אָז כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים, עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, וְאָז שָׁלוֹם לָעוֹלָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹּקֶר יוֹם אֶחָד. וְאָז הַיִּחוּד לְמַעְלָה וְהַיִּחוּד לְמַטָּה, שָׁלוֹם לְמַעְלָה וְשָׁלוֹם לְמַטָּה, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב.

מַתְנִיתִין. בַּטְּהָרָה, בְּרֹאשׁ רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, חָקַק תִּשְׁעָה חֻקּוֹקִים בְּגַלְגַּלָּיו הַטְּהוֹרִים, וְאֶחָד טָמִיר וְלֹא יָדוּעַ. חָקַק חֻקּוֹקִים וְהִכָּה לְתוֹךְ

חַדָּא, וְנָפִיק אֶחָד הֵימֶנּוּ דְּהַד הוֹרְמָנוּתָא טָמִיר בְּטָמִירוּ יְדִיעַ וְלָא יְדִיעַ. כָּל סוּכְלְתָנוּ בֵּיהּ הָדְרָא לַאֲחוֹרָא. זְעִיר הוּא, וּמִגּוֹ זְעִירוּתָא דִּילֵהּ טָמִיר בְּסִתִימוּ דְּמֵעוֹי וְלָא יְדִיעַ. כָּל הַרְהוּרִין בֵּיהּ מְשַׁבְּשָׁן, תֵּבִין וְהַדְרָן וְלָא אִתְדַּבָּקוּ. בֵּיהּ סְתִימִין תְּלָתִין וּתְרֵין עַיְנִין, אִנּוּן עַיְנִין לָא פְּתִיחָן. רְשִׁימָן אִנּוּן בִּרְשִׁימוּ זְעִיר. בֵּיהּ סָלְקִין הַרְהוּרִין וְעוֹבָדִין וְלָא גַּלֵּי טַעֲמַיְהוּ. כָּנִישׁ לוֹן בְּשַׁעֲתָא דְּאִזְדְּרִיקוּ, וּבְשַׁעֲתָא דְּאִתְכְּנִישׁוּ זָרִיק לוֹן. בֵּיהּ מִתְצַיְּרָן צִיּוּרִין סְתִימִין וְלָא גַּלְיָן.

גָּלִיף גְּלִיפִין וּבָטַשׁ וְנָפַק בְּ' חַד דִּלְתָּא דְּסַחֲרָא. סְחוֹר סְחוֹר וּפָרְחָא בַּאֲוִירָא. בָּטַשׁ בַּמַּגְדָּלָא וְאִסְתְּחַר הֵיכָלָא מִגּוֹ אֲוִירָא דְּפָרְחָא, בֵּיהּ שַׁוְיָן צִיּוּרִין אָמָנִין בְּכָל מָאנֵי כֶּסֶף וּדְהַב וּנְחָשָׁא. אָזְלָא

לשון הקודש

מָאוֹר אֶחָד וְיָצָא אֶחָד מִמֶּנּוּ שֶׁל רָצוֹן אֶחָד טָמִיר בִּטְמִירוּת, יָדוּעַ וְלֹא יָדוּעַ. כָּל הַהַשְׂכֵּל בּוֹ חוֹזֵר לְאָחוֹר. קָטָן הוּא, וּמִתּוֹךְ קַטְנוּתוֹ הוּא טָמִיר בַּסֵּתֶר שֶׁל מֵעָיו וְלֹא יָדוּעַ. כָּל הַהִרְהוּרִים בּוֹ מְשֻׁבָּשִׁים, שָׁבִים וְחוֹזְרִים וְאֵין נִדְבָּקִים. נִסְתָּרִים בּוֹ שִׁלְשִׁים וּשְׁתַּיִם עֵינַיִם, וְהֵם עֵינַיִם שֶׁלֹּא פְּתוּחוֹת. רְשׁוּמוֹת הֵן בִּרְשֶׁם קָטָן, עוֹלִים בּוֹ הִרְהוּרִים וּמַעֲשִׂים וְלֹא גָּלָה טַעֲמֵיהֶם. כּוֹנֵס אוֹתָם בְּשָׁעָה שֶׁנִּזְרָקוּ, וּבְשָׁעָה שֶׁהִתְכַּנְּסוּ זוֹרֵק אוֹתָם. מִצְטַיְּרִים בּוֹ צִיּוּרִים נִסְתָּרִים וְלֹא גְּלוּיִים. חוֹלֵק חֲקִיקוֹת וּמַכֶּה וְיוֹצֵא ב' אֶחָד שֶׁלְּמַטָּה שֶׁסּוֹבֵב סָבִיב סָבִיב וּפוֹרֵחַ בָּאֲוִיר. מַכֶּה בַּמִּגְדָּל, וּמִסְתּוֹבֵב הַהֵיכָל מִתּוֹךְ הָאֲוִיר הַפּוֹרֵחַ. בּוֹ שָׂמִים צִיּוּרִים

וְאִתְטַמְּרָא וְלָא אִשְׁתְּמַע קָלֵּהּ לְבַר. לְגוֹ בִּמְעוֹי שְׁמִיעַ קָל דְּלָא אִתְיְדַע.

וְהַהוּא קָלָא נָפִיק מִסַּיְפֵי דְּעָלְמָא עַד סַיְפֵי דְּעָלְמָא, סָלְקָא וְנָחְתָא אָזְלָא וְקָיְמָא, עֵינָא לָא שָׁלְטָא לְמֶחֱמֵי בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְכַּפְּיָא אִתְגַּלְיָא, וּבְשַׁעֲתָא דְּאִתְגַּלְיָא אִתְכַּפְּיָא. בְּסִתְימוּ דְּעַיְנִין חָמָאן לֵיהּ. בַּאֲטִימוּ דְּאוּדְנִין שָׁמְעִין לֵיהּ. בְּפִתְיחוּ דְּעַיְנִין אִתְכַּפְּיָא לֵיהּ. וְלָא יְדִיעַ עַד דְּאִזְדַּמִּין לְפָתּוֹרֵהּ זַכָּאֵי קַשׁוֹט לְמֵיכַל.

גָּלִיף גּוֹ גְּלִיפָא דְּצִיּוּרָא וְנָפַק גּ' דְּאִתְכַּפְּיָא חוֹשְׁנָא וְאֵפוֹדָא. מְזָרָז בְּהֵמְיָנָא. אִתְגַּלְיָא בִּימָמָא וְאִתְכַּפְּיָא בְּלֵילְיָא. נָפַק זִמְנָא חָדָא וְאִתְחָרַט וְאַגְנִיז, עַד דְּאָתֵי וּ' אָחִיד בֵּיהּ וְאִתְפַּיֵּס וְתָב לְדוּכְתֵּהּ, וְלָא בָּעֵי לְאִתְגַּלָּאָה אֶלָּא לְאִנּוּן דְּקָאָרְן לֵיהּ בְּלֵילְיָא.

לשון הקודש

הָאָמָנִים בְּכָל כְּלֵי הַכֶּסֶף וְזָהָב וּנְחֹשֶׁת. הוֹלֵךְ וְנִסְתָּר וְלֹא נִשְׁמָע קוֹלוֹ הַחוּצָה. מִבִּפְנִים בְּמַעֲיו נִשְׁמָע קוֹל שֶׁלֹּא נוֹדָע. **וְאוֹתוֹ** הַקּוֹל יוֹצֵא מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעוֹד סוֹף הָעוֹלָם, עוֹלֶה וְיוֹרֵד, הוֹלֵךְ וְעוֹמֵד. הָעַיִן אֵינָהּ שׁוֹלֶטֶת לִרְאוֹת. בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְכַּסֶּה מִתְגַּלֶּה, וּבְשָׁעָה שֶׁמִּתְגַּלֶּה מִתְכַּסֶּה. בְּסִתְימַת הָעֵינַיִם רוֹאִים אוֹתוֹ. בַּאֲטִימַת הָאָזְנַיִם שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ. בִּפְתִיחַת הָעֵינַיִם מְכַסִּים אוֹתוֹ, וְלֹא יָדוּעַ, עַד שֶׁמְּזַדְּמִנִים לְשֻׁלְחָנוֹ צַדִּיקֵי אֱמֶת לֶאֱכֹל.

חוֹלֵק תּוֹךְ חֲקִיקָה שֶׁל צִיּוּר, וְיוֹצֵא ג' שֶׁמִּתְכַּסֶּה הַחֹשֶׁן וְהָאֵפוֹד, מְזֹרָז בְּאַבְנֵטוֹ. מִתְגַּלֶּה בַּיּוֹם וּמִתְכַּסֶּה בַּלַּיְלָה. יוֹצֵא פַּעַם אַחַת וּמִתְחָרֵט וְנִגְנָז, עַד שֶׁבָּאָה וּ'

וּבְצַפְרָא גַּלֵּי רְשִׁימוּ דְּחוּטָא זָעִיר דַּקִּיק דְּאִתְחַבַּר בַּהֲדַיְהוּ בִּימָמָא בְּגוֹ שִׁירָתָא וְחֻדְוָה דְּמִזַּמְּרָן לֵיהּ בְּלֵילְיָא. וְעָבִיד טִיבוּ לְכֹלָּא, סָלִיק דְּגָלָא לִימִינָא וְאִתְרְשִׁים וְקַיֵּם עָלְמָא.

עָאל גּוֹ הֵיכָלִין פְּנִימָאִין וְנָפַק וּבָנֵי עָלְמִין שִׁירוּתָא וְסוֹפָא אִיהוּ טָמִיר בְּשִׁתִּין רִבְוָן עָלְמִין, בִּסְטָר דְּרוֹמָא שָׁאֲרֵי וְנָפַק וְאָחִיד מַגְרוֹפַיָּא וְאַפִּיק מְזוֹנָא לְכֹלָּא וְנָהִיר לוֹן. גָּלִיף גְּלִיפוּ דְּטָהִירוּ דְּטִיהֲרָא דַּכְיָא, וְאַפִּיק אַרְבַּע בְּחֻשְׁבָּנָא (נ"א בְּחַשָּׁבָא) דְּמָאתָן אֶלֶף עָלְמִין עַד טוּרָא דְּנָהוֹרָא דְּנָהִיר. מִנֵּהּ נָפְקָן עֲמִיקָן לְגַלָּאָה. נְהִירָא דְּנָהִיר וְאִתְטְמַר וְאִתְחַשָּׁךְ. וְאִיהוּ דְּחֵי וְאָחְרָא מְקָרֵב. אִיהוּ מָחֵי וְאָחְרָא מָסֵי. בִּידֵהּ שַׁרְבִּיט דְּחַיֵּי וּמוֹתָא. טָמִיר בְּאַרְבַּע מְאָה אַבְנִין מַגִּיחֵי קְרָבָא, מָארֵי

לשון הקודש

שֶׁאוֹחֶזֶת בּוֹ, וּמִתְפַּיֵּם וְשָׁב לִמְקוֹמוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהִתְגַּלּוֹת אֶלָּא לְאוֹתָם הַקּוֹרְאִים לוֹ בַּלַּיְלָה. וּבַבֹּקֶר מְגַלֶּה רֹשֶׁם שֶׁל חוּט קָטָן וְדַק שֶׁמִּתְחַבֵּר עִמָּם בַּיּוֹם בְּתוֹךְ שִׁירָה וְחֶדְוָה שֶׁמְּזַמְּרִים לוֹ בַּלַּיְלָה, וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לַכֹּל. מַעֲלֶה הַדֶּגֶל לְיָמִין, וְנִרְשָׁם וּמְקַיֵּם הָעוֹלָם.

נִכְנָס לְתוֹךְ הֵיכָלוֹת הַפְּנִימִיִּים וְיוֹצֵא, וּבוֹנֶה עוֹלָמוֹת בָּרֵאשִׁית וּבַסּוֹף הוּא טָמוּן בְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא עוֹלָמוֹת. בְּצַד הַדָּרוֹם מַתְחִיל וְיוֹצֵא, וְאוֹחֵז מַגְרֵפָה, וּמוֹצִיא מָזוֹן לַכֹּל וּמֵאִיר לָהֶם. חוֹקֵק חֲקִיקָה שֶׁל אוֹר שֶׁל טַהַר זַהּ, וּמוֹצִיא הָרְבִיעִית בְּחֶשְׁבּוֹן שֶׁל מָאתַיִם אֶלֶף עוֹלָמוֹת עַד הַר שֶׁל אוֹר שֶׁמֵּאִיר. מִמֶּנּוּ יוֹצְאִים עֲמָקוֹת לְגַלּוֹת. הָאוֹר שֶׁמֵּאִיר וְנִטְמָן וְנֶחְשָׁךְ. הוּא דּוֹחֶה, וְאַחַר מְקָרֵב. הוּא מַכֶּה, וְאַחַר מְרַפֵּא. בְּיָדוֹ שַׁרְבִּיט שֶׁל חַיִּים וּמָוֶת,

דְּרוֹמְחֵה וְחַרְבָּא דְּמִלְּהַטָּא, דְּמִתַּמָּן נָפְקִין וּמִתְפַּשְׁטָן בְּלָא חֶשְׁבָּנָא.

כַּד אַגְלִיף גְּלִיפוּ בְּהִתּוּכָא דְּנוּרָא דְּדָלִיק, נָפִיק מִנֵּהּ חַד דְּסָמָקָא כְּוָרְדָא. שַׁעֲרוֹי תַּלְיָן כְּדוּבֵי דְּטוּרֵי חָשׁוּךְ. דְּחִילוּ וְאֵימְתָנוּ תַּקִּיפָא יְתֵירָא הוֹסַפְתָּ בֵּיהּ. יְדוֹי דְּבֵקָן בְּשַׁלְהוֹבָא דְּחַרְבָּא מִתְהַפְכָא. יוֹמָא דְּיִתְעַר, כֻּלָּא עַבְרִין קַמֵּהּ כְּבְנֵי מָרוֹנָא. זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּקָרִיב בֵּיהּ וְאִשְׁתְּזִיב מִנֵּהּ.

גָּלִיף גְּלִיפִין דְּטוּרֵי נְהִירוּ וְאַפִּיק ה' דְּקַיְמָא גּוֹ עַמּוּדִין דְּעָלְמָא, כֻּלָּא קַיְמִין קַמֵּהּ וְיָתִיב בֵּינַיְהוּ (דף קמג ע"א) כְּמַלְכָּא גּוֹ חֵילֵהּ. תְּרִין רַבְרְבִין מִמָּנָן קַיְמִין לָקֳבְלֵהּ, עָבִיד שְׁלָמָא בֵּינַיְהוּ. בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְגְּלֵי. כֻּלָּא קַיְמִין בְּקִיּוּמַיְהוּ. סָגִיר וּפָתַח. וּבְגִינֵהּ

לשון הקודש

טָמוּן בְּאַרְבַּע מֵאוֹת אַבָּנִים עוֹרְכֵי קְרָב, בַּעֲלֵי רָמְחוֹ וְחֶרֶב הַלּוֹהֶטֶת, שֶׁמִּשָּׁם יוֹצְאִים וּמִתְפַּשְׁטִים בְּלִי חֶשְׁבּוֹן.

כְּשֶׁחוֹקֵק חֲקִיקָה כְּהִתּוּךְ שֶׁל אֵשׁ בּוֹעֶרֶת, יוֹצֵא מִמֶּנּוּ אָדֹם אֶחָד כַּשּׁוֹשַׁנָּה. שַׂעֲרוֹתָיו תְּלוּיִים כְּדֻבִּים שֶׁל הָרֵי הַחֹשֶׁךְ. פַּחַד וְאֵימָה תַּקִּיפָה יְתֵרָה הוֹסַפְתָּ בּוֹ. יָדָיו דְּבֵקוֹת בַּשַּׁלְהֶבֶת שֶׁל חֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. בַּיּוֹם שֶׁיִּתְעוֹרֵר, כֻּלָּם עוֹבְרִים לְפָנָיו כִּבְנֵי מָרוֹן. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו וְנָצוֹל מִמֶּנּוּ.

חוֹקֵק חֲקִיקוֹת שֶׁל הָרִים שֶׁל אוֹר, וּמוֹצִיא ה' שֶׁעוֹמֶדֶת בְּתוֹךְ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם. הַכֹּל עוֹמְדִים לְפָנָיו, וְיוֹשֵׁב בֵּינֵיהֶם כְּמֶלֶךְ בְּתוֹךְ צְבָאוֹ. שְׁנֵי שָׂרִים גְּדוֹלִים מְמֻנִּים עוֹמְדִים כְּנֶגְדּוֹ. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

קַיְמִין שִׁתִּין אֶלֶף רִבּוֹא עַל טוּרִין סַגִּיאִין. וְכָל מַפְתְּחָן דְּמַלְכָּא בֵּיהּ קַיְמִין.

עָבִיד כְּרְעוּתֵהּ וְלֵית מָאן דְּיִמְחֵי בִּידֵהּ. סְתִימִין עִלָּאִין רָמִין טְמִירִין קַיְמִין עֲלֵהּ וְחַדָּאן בֵּיהּ, כָּוֵי נְהוֹרָא מִנֵּהּ פְּתִיחָן וְנַהֲרָן. חוֹתָמָא טְמִירָא דְּמַלְכָּא בִּידֵהּ, עָבִיד כְּרְעוּתֵהּ בְּחֵיל שְׁמַיָּא וְדַיָּרֵי אַרְעָא. גּוֹ אֲצִילֵי יְדוֹי יְדוּרוּן תְּלָת מְאָה אֶלֶף רִבּוֹא עָלְמִין. אוֹרְכֵּהּ מִסַּיְפֵי עָלְמָא וְעַד סַיְפֵי עָלְמָא. יָתִיב עַל כּוּרְסַיָּא דְּשָׁבִיבִין דְּנוּר. מִנֵּהּ נַהֲרִין עָלְמִין מִנֵּהּ אִתְּנָוּ, חַד הוּא חַד לֶהֱוֵי חַד אִקְרֵי, בְּרִיךְ הוּא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין.

גָּלִיף גְּלִיפוּ וּבָטַשׁ בְּצִיּוּרָא וְאַפִּיק וֹ' דְּאָזְלָא תָּדִיר וְאָחִיד רֵחַיִן, וְשָׁחִיק נְהוֹרִין לְמֵיזָן עָלְמִין בְּאִנּוּן נְהוֹרִין דְּשָׁחִיק. חֲמֵשׁ סִימָנִין דְּקִטְרֵת בּוֹסְמִין

לשון הקודש

בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְגַּלֶּה, הַכֹּל עוֹמְדִים בִּמְקוֹמָם, סוֹגֵר וּפוֹתֵחַ. וּבְשִׁבְילוֹ עוֹמְדִים שִׁשִּׁים אֶלֶף רִבּוֹא עַל הָרִים גְּדוֹלִים, וְכָל מַפְתְּחוֹת הַמֶּלֶךְ בּוֹ עוֹמְדִים.

הוּא עוֹשֶׂה כִּרְצוֹנוֹ, וְאֵין מִי שֶׁיְּמַחֶה בְּיָדוֹ. הַנִּסְתָּרִים הָעֶלְיוֹנִים רָמִים וּטְמִירִים עוֹמְדִים עָלָיו וּשְׂמֵחִים בּוֹ, מִמֶּנּוּ פְּתוּחִים וּמְאִירִים חֲלוֹנוֹת שֶׁל אוֹר. חוֹתָם נִסְתָּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּיָדוֹ, עוֹשֶׂה כִּרְצוֹנוֹ בְּצָבָא הַשָּׁמַיִם וְדַיָּרֵי הָאָרֶץ. בְּתוֹךְ אֲצִילֵי יָדָיו יָדוּרוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רִבּוֹא עוֹלָמוֹת. אָרְכּוֹ מִסּוֹפֵי הָעוֹלָם וְעַד סוֹפֵי הָעוֹלָם. יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא שֶׁל שְׁבִיבִים שֶׁל אֵשׁ. מִמֶּנּוּ נְאוֹרִים עוֹלָמוֹת וּמִמֶּנּוּ נִזּוֹנִים. אֶחָד הוּא אֶחָד לִהְיוֹת אֶחָד נִקְרָא, בָּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

מְחוֹקֵק חֲקִיקָה וּמַכֶּה בַּצִּיּוּר, וּמוֹצִיא וֹ' שֶׁהוֹלֶכֶת תָּמִיד. וְאוֹחֵז רֵחַיִם, וְשׁוֹחֵק

אִתְעָרְבָן בַּהֲדַיְהוּ. אִיהוּ שָׁחִיק וְנָהִיר וְלָא אִתְבַּסַּם לְבַר. טָמִיר גַּרְמֵהּ דְּלָא יִתְבַּסַּם וְלָא יְרִיחוּן בֵּיהּ רֵיחָא. קַדְמָא לְשַׁמּוּשָׁא בְּרָזָא דת"ק רָזִין דְּמַלְכָּא.

קָאֵם עַל קִיּוּמֵהּ וּמַלְכָּא תָּמִיךְ עָלֵהּ. בֵּיהּ שַׁרְיָן כָּל אִנּוּן מְהֵימְנֵי קְשׁוֹט. חַד חַבְרָא אִית לֵיהּ יָהִיב רְשׁוּ דָּא לְדָא מִיּוֹמָא דְּהַוּוּ. אוֹלְפֵי הָכִי גָּלִיף וּבָטַשׁ בְּגַלְפּוּי וְאַפִּיק ז'. הַהוּא מְהֵימְנָא אָחֳרָא דְּלְגַבֵּי חַבְרֵיהּ. כָּל אוּמָנוּתֵהּ דְּחַבְרֵהּ אִיהוּ עָבִיד, קָאִים לְגַבֵּהּ בְּרַעֲוָא סַגֵּי.

דָּא עַל דָּא קָאִים, דָּא יָהִיב וְדָא נָטִיל. מְהֵימְנִין אִנּוּן לְמֶעֱבַד טִיבוּ לְבֵי דָּוִד. אַבְרָהָם רְחִימָא תָּמִיךְ עַל דָּא. יִצְחָק קָרְבְּנָא שְׁלִים תָּמִיךְ עַל דָּא. יַעֲקֹב שְׁלִימוּ דְּכֻלָּא קָאִים וְתָמִיךְ עָלַיְהוּ כַּחֲדָא אִנּוּן וְאִתְחַפְּיָן כַּעֲשָׁשִׁיתָא

לשון הקודש

הָאוֹרוֹת לָזוּן הָעוֹלָמִים בְּאוֹתָם הָאוֹרוֹת שֶׁשּׁוֹחֵק. חֲמֵשֶׁת סַמְמָנֵי קְטֹרֶת הַבְּשָׂמִים מִתְעָרְבִים עִמָּם. הוּא שׁוֹחֵק וּמֵאִיר וְלֹא מִתְבַּשֵּׂם בַּחוּץ. טוֹמֵן עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִתְבַּשֵּׂם וְלֹא יָרִיחוּ בּוֹ רֵיחַ. קֹדֶם לַשִּׁמּוּשׁ בְּסוֹד שֶׁל חֲמֵשׁ מֵאוֹת רָזִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ, וְהַמֶּלֶךְ תָּמוּךְ עָלָיו. שׁוֹרִים בּוֹ כָּל אוֹתָם נֶאֱמָנִים שֶׁל אֱמֶת. חָבֵר אֶחָד יֵשׁ לוֹ, נוֹתֵן רְשׁוּת זֶה לָזֶה מִיּוֹם שֶׁהָיוּ. לוֹמְדִים כָּךְ חוֹקֵק וּמַכֶּה בַּחֲקִיקוֹתָיו וּמוֹצִיא ז' אוֹתוֹ הַנֶּאֱמָן הָאַחֵר שֶׁאֵצֶל חֲבֵרוֹ. אֶת כָּל אֱמָנוּת חֲבֵרוֹ הוּא עוֹשֶׂה, עוֹמֵד אֶצְלוֹ בְּרָצוֹן גָּדוֹל.

זֶה עַל זֶה עוֹמֵד, נוֹסֵעַ. נֶאֱמָנִים הֵם לַעֲשׂוֹת חֶסֶד לְבֵית דָּוִד. אַבְרָהָם הָאוֹהֵב תָּמוּךְ עַל זֶה. יִצְחָק הַקָּרְבָּן הַשָּׁלֵם תָּמוּךְ

דְּמְקַבֵּל שְׁמְשָׁא. גָּלִיף גְּלִיפִין וּבָטַשׁ בּוּצִינָא וְאַפִּיק ח' דָּא תְּמִינָאָה לְחָשְׁבָּנָא, וְאַפִּיק חַד רְחִימָא דְּכֹלָּא תְּאוּבְתָּא דְּכֹלָּא.

זַבָּאָה דְּכֹלָּא מְהֵימְנָא דְּכֹלָּא, דְּיוֹקְנָא דְּהַהוּא שְׁלִים. זִיהֲרָא דְּמִתְפַּשְׁטָא לְאַרְבַּע זָהֲרִין, הוּא נָעִיץ בְּאַרְעָא וְרֵישֵׁיָא מָטֵי לְצִית שְׁמַיָּא. עַפְיָא שַׁפִּיר וְאִנְבֵּה סַגֵּי, וּמָזוֹן לְכֹלָּא בֵּיהּ. תְּחוֹתֵהּ תַּטְלֵל הַהִיא חֵיוָותָא דְּאִתְחַמָּא לְאַרְבַּע סִטְרִין דְּעָלְמָא. בְּעַנְפֵּיהּ יְדָרוּן צִפֳּרֵי שְׁמַיָּא. אָזַל וְעָף בַּחֲמֵשׁ מְאָה עָלְמִין וְאַפִּיק מֵיכְלָא מִכֻּלְּהוּ, וְאִיהוּ נָטִיל וְגַבֵּי מְנַיְהוּ דָּא יָהִיב לַחֲמָא, וְדָא יָהִיב מַיָּא, וְדָא יָהִיב מְשְׁחָא, וְדָא יָהִיב מָנָא.

וְאִיהוּ גַּבֵּי וְאָעִיל בְּאוֹצָרָא דְּמִסְכְּנֵי, וְאִיהוּ טָמִיר לִית בֵּיהּ דְּיוֹקְנָא לְאִסְתַּכָּלָא לְבַר. נְהִירוּ

לשון הקודש

עַל זֶה. יַעֲקֹב שְׁלֵמוּת הַכֹּל עוֹמֵד וְתָמוּךְ עֲלֵיהֶם. יַחַד הֵם, וּמְכָסִים בַּעֲשָׁשִׁית שֶׁמְּקַבֶּלֶת שֶׁמֶשׁ. חוֹקֵק חֻקִּיקוֹת וּמַכֶּה הַמָּאוֹר וּמוֹצִיא ח', וְזוֹ הַשְּׁמִינִית לַחֶשְׁבּוֹן, וּמוֹצִיא אָהוּב אֶחָד שֶׁל הַכֹּל, תְּשׁוּקַת הַכֹּל.

צַדִּיק שֶׁל הַכֹּל, הַנֶּאֱמָן שֶׁל הַכֹּל, הַדְּיוֹקָן שֶׁל הַשָּׁלֵם הַהוּא. הַזֹּהַר שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט לְאַרְבָּעָה זְהָרִים, הוּא נָעוּץ בָּאָרֶץ וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ לְקְצֵה הַשָּׁמַיִם. נוֹפוֹ יָפֶה וּפְרִיוֹ רַב, וּבוֹ מָזוֹן לַכֹּל. תַּחְתָּיו יוֹשֶׁבֶת בַּצֵּל אוֹתָהּ הַחַיָּה שֶׁנִּתְחַמֶּת לְאַרְבָּעָה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם, בַּעֲנָפָיו יָדוּרוּ צִפֳּרֵי הַשָּׁמַיִם, הוֹלֵךְ וְעָף בַּחֲמֵשׁ מֵאוֹת עוֹלָמוֹת וּמוֹצִיא מַאֲכָל מִכֻּלָּם, וְהוּא נוֹסֵעַ וְגוֹבֶה מֵהֶם. זֶה נוֹתֵן לֶחֶם, וְזֶה נוֹתֵן מַיִם, וְזֶה נוֹתֵן שֶׁמֶן, וְזֶה נוֹתֵן מָזוֹן.

וְהוּא גוֹבֶה וּמַכְנִיס לְאוֹצַר הָעֲנִיִּים, וְהוּא

דִּילֵהּ מִסַּיְפֵי דְּעָלְמָא וְעַד סַיְפֵי דְּעָלְמָא. כָּל חַיִּין בֵּיהּ שַׁרְיָן, וְאִיהוּ יָהִיב לְמָאן דְּלֵית לֵיהּ חַיִּין כְּלָל. עָאל לְאִנּוּן חֲמֵשׁ מְאָה עָלְמִין, וְנָטִיל מִנַּיְהוּ חַמְשִׁין שְׁנִין וְלָא יַתִּיר.

וְאִיהוּ יָהִיב. לְבָתַר עָאל לְגַבֵּי אַבָּא וְאִמָּא, וּמְמַּה דְּיָהֲבִי לֵיהּ יָהִיב אִיהוּ וְאַשְׁלִים לְשִׁבְעִין. אִתְגַּלֵּי בִּימָמָא אִתְחַם לְתְרֵיסַר תְּחוּמִין. שִׁבְעִין תְּמָרִים וּתְרֵיסַר מַבּוּעִין דְּנָבְעִין בֵּיהּ תַּלְיָן זַכָּאִין אִקָּרוֹן עַל שְׁמֵהּ. כָּל מֵיכְלָא וְכָל עִבּוּרָא דְּכָל עָלְמָא, אִיהוּ לָקִיט וְאִיהוּ יָהִיב. בְּרִיךְ דּוּכְרָנֵהּ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

גָּלִיף בִּתְקֻפָּא גְּלִידָא דְּתַקִּיפוּ חַד וְאַפִּיק ט', וְאִיהוּ גַּרְמָא תְּשִׁיעָה דְּסָלְקָא בִּימָמָא וְנָחִיתָא בְּלֵילְיָא. טְמִירָא בִּתְלָת מְאָה וְשִׁתִּין וְחָמֵשׁ דְּיוֹקְנִין

לשון הקודש

טָמִיר. אֵין בּוֹ דְּיוֹקָן לְהִסְתַּכֵּל בַּחוּץ. אוֹרוֹ מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם, כָּל הַחַיִּים שׁוֹרִים בּוֹ, וְהוּא נוֹתֵן לְמִי שֶׁאֵין לוֹ חַיִּים כְּלָל. נִכְנָס לְאוֹתָם חֲמֵשׁ מֵאוֹת עוֹלָמוֹת, וְנוֹטֵל מֵהֶם חֲמִשִּׁים שָׁנִים וְלֹא יוֹתֵר.

וְהוּא נוֹתֵן. אַחַר כָּךְ נִכְנָס לְאָב וְלָאֵם, וּמַמַּה שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ הוּא נוֹתֵן וּמַשְׁלִים לְשִׁבְעִים. מִתְגַּלֶּה בַּיּוֹם, וְנִתְחָם לִשְׁנֵים עָשָׂר תְּחוּמִים. שִׁבְעִים תְּמָרִים וּשְׁנֵים עָשָׂר מַעְיָנוֹת שֶׁנּוֹבְעִים בּוֹ תְּלוּיִים הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּקְרָאִים עַל שְׁמוֹ. כָּל מַאֲכָל וְכָל תִּבּוּאָה שֶׁל הָעוֹלָם הוּא לוֹקֵט וְהוּא נוֹתֵן. בָּרוּךְ זִכְרוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

חוֹלֵק בִּתְקֶף הַקִּפָּאוֹן שֶׁל תַּקִּיפוּת אַחַת וּמוֹצִיא תֵּשַׁע, וְהוּא עֶצֶם תְּשִׁיעִי שֶׁעוֹלֶה בַּיּוֹם וְיוֹרֵד בַּלַּיְלָה, טָמוּן בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת

טְמִירִין. אָזְלָא וְסָלְקָא נָחְתָא וְקַיְמָא טְמִירִין בֵּין תְּרִין דְּרוֹעֵי דְּמַלְכָּא.

גְּלִיפָא בְּעִזְקָתָא דְּשַׁרְבִיטָא דְּגֻשְׁפַּנְקָא. פַּרְוָונְקָא דְּנָטִיר בְּאוֹרְחָא, דָּאִין דִּינִין וְיָטִיב עַל עִיוּנָא דִּסְפָּרִין פִּתְיָחָן. טָב וּבִישׁ קַיְמָא לְקָבְלֵהּ. מִסְטְרֵהּ חַיִּין, וּמִסְטְרֵהּ מוֹתָא. מִסְטְרֵהּ מִתְקָא, וּמִסְטְרֵהּ מְרִירוּ. חַד חִיוָיא קָאִים לְקָבְלֵהּ רֵישֵׁהּ תְּחוֹת לְרַגְלוֹי. בְּשַׁעֲתָא דְּאַפִּיק רֵישֵׁהּ מָחֵי בִּזְנָבוֹי. מָאן דְּאָעֲרָע בְּקַשְׁקַשּׁוֹי שַׁוֵּי מָאיךְ לֵיהּ עַד נוּקְבָא דְּתְהוֹמָא רַבָּה. קַיְמָא רַגְלֵהּ עַל רֵישֵׁהּ דְּהַהוּא חִיוָיא, כַּד אִסְתַּלַּק בָּקַע יַמָּא בַּאֲוִירָא דְּמָטֵי וְלָא מָטֵי. קַיְמָא בְּלֵילְיָא.

פְּלַג נִכְסִין לְעוּתָרִין. יָהִיב מְזוֹנָא לְבֵיתֵהּ. אִתְחַבַּר וְאִתְטַמַּר בִּרְמַ"ח אַנְפִּין. אִתְקַשַּׁט בְּקִשּׁוּטֵי

לשון הקודש

שִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה דְּיוֹקְנָאוֹת נִסְתָּרִים. הוֹלֵךְ וְעוֹלֶה יוֹרֵד וְעוֹמֵד, טְמוּנִים בֵּין שְׁתֵּי זְרוֹעוֹת הַמֶּלֶךְ.

חָקוּק בְּטַבַּעַת הַשַּׁרְבִיט שֶׁל הַחוֹתֶמֶת. שָׁלִיחַ שֶׁשּׁוֹמֵר בַּדֶּרֶךְ, דָּן דִּינִים וּמֵיטִיב עַל עִיּוּן שֶׁל סְפָרִים פְּתוּחִים. טוֹב וָרָע עוֹמֵד בְּנֶגְדּוֹ. מִצִּדּוֹ חַיִּים וּמִצִּדּוֹ מָוֶת. מִצִּדּוֹ מְתִיקוּת וּמִצִּדּוֹ מְרִירוּת. נָחָשׁ אֶחָד עוֹמֵד בְּנֶגְדּוֹ, רֹאשׁוֹ תַּחַת לְרַגְלָיו. בְּשָׁעָה שֶׁמּוֹצִיא רֹאשׁוֹ, מַכֶּה בִּזְנָבוֹ. מִי שֶׁפּוֹגֵשׁ בְּקַשְׁקַשָּׁיו, שָׁם מוֹרִיד אוֹתוֹ עַד נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. עוֹמֵד רַגְלוֹ עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַנָּחָשׁ. כְּשֶׁמִּסְתַּלֵּק, בּוֹקֵעַ הַיָּם בָּאֲוִיר שֶׁמַּגִּיעַ וְלֹא מַגִּיעַ. עוֹמֵד בַּלַּיְלָה.

מְחַלֵּק נְכָסִים לָעֲשִׁירִים. נוֹתֵן מָזוֹן לְבֵיתוֹ. מִתְחַבֵּר וְנִטְמָן בְּמֵאתַיִם אַרְבָּעִים

מַלְכָּא. רִבּוֹן כָּל אַרְעָא אַגְנִיז בְּגַוֵּה נְהוֹרָא דְּנָהִיר וְרָהִיט בַּאֲרוֹנָא לְאוֹרַיְתָא, אַגַּח קְרָבָא בְּשַׁנְאוֹי וְנָטִיל נוּקְמִין. מְזָרֵז גַּרְמֵה כְּגִבָּר תַּקִּיף. חַרְבָּא מְשַׁנְנָא בִּידֵה. רֻמְחֵה שְׁבִיבִין דְּנוּר. גִּירִין דְּזָרִיק לְהָטָן בְּתִקִּיפוּ דְּאֶשָּׁא דְּאָכְלָא.

בּוּצִינָא דְּשַׁרְגָּא דְּשָׁאֲרֵי עַל רֵישַׁיְהוּ דְּזַכָּאֵי קַשׁוֹט. טְמִירוּ דְּאִנּוּן הֵיכָלִין דִּילֵהּ לֵית לֵיהּ חֶשְׁבָּנָא. תְּחוּמִין דִּילֵהּ עַד שִׁפְתָא דְּיַמָּא דְּגִנּוֹסָר. אִתְתַּחְמָא לְאַרְבַּע סִטְרִין. אַרְבַּע מַלְכִין מִתְצַיְּרָן מִגַּוֵּהּ. בְּהוּ שָׁלְטָא עַל עָלְמָא. תְּרֵין רַבְיָן קַבּוּעִין תְּחוֹתֵהּ. טָם בְּהוּ בִּתְרֵיסַר (נ"א בְּתַמְנֵיסַר) עָלְמִין וְאַגְנִיז תַּמָּן. בְּרִיךְ הוּא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין אָמֵן נֶצַח סֶלָה וָעֶד.

תָּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם

לשון הקודש

וּשְׁמוֹנָה פָּנִים, מִתְקַשֵּׁט בְּקִשּׁוּטֵי הַמֶּלֶךְ. רִבּוֹן כָּל הָאָרֶץ גָּנַז בְּתוֹכוֹ אוֹר שֶׁמֵּאִיר וְרָץ בָּאָרוֹן לַתּוֹרָה, נִלְחָם בַּקְּרָב עִם שׂוֹנְאִים וְנוֹטֵל נְקָמוֹת. מְזָרֵז עַצְמוֹ כְּגֶבֶר חָזָק, חֶרֶב שְׁנוּנָה בְּיָדוֹ. הָרֹמַח שֶׁלּוֹ שְׁבִיבֵי אֵשׁ. הַחִצִּים שֶׁזּוֹרֵק לוֹהֲטִים בְּתֹקֶף שֶׁל אֵשׁ אוֹכֶלֶת.

הַמָּאוֹר שֶׁל הַנֵּר שֶׁשּׁוֹרֶה עַל רֹאשָׁם שֶׁל צַדִּיקֵי אֱמֶת. הַסֵּתֶר שֶׁל אוֹתָם הַהֵיכָלוֹת שֶׁלּוֹ אֵין לוֹ חֶשְׁבּוֹן. הַתְּחוּמִים שֶׁלּוֹ עַד שִׂפַּת יָם גִּינוֹסָר (כִּנֶּרֶת) הִתְתַּחֵם לְאַרְבָּעָה צְדָדִים. אַרְבָּעָה מְלָכִים מִצְטַיְּרִים מִתּוֹכוֹ, בָּהֶם הוּא שׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם. שְׁנֵי עַלְמִים קְבוּעִים תַּחְתָּיו. טָם בָּהֶם בִּשְׁנֵים עָשָׂר (בִּשְׁמוֹנָה עָשָׂר) עוֹלָמוֹת וְגִנָּזוֹ שָׁם. בָּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים אָמֵן נֶצַח סֶלָה וָעֶד.

תָּם וְנִשְׁלַם הַשֶּׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם.